

ABSTRACT BOOK

VAN
20 - 22 ARALIK 2024

ANADOLU 16. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ

www.anadolukongresi.org

ANADOLU
16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES

DECEMBER 20 - 22, 2024 – VAN

ISBN : 978-625-5962-03-4

Academy Global Publishing House

ANADOLU
 16TH INTERNATIONAL CONGRESS ON SOCIAL SCIENCES
 DECEMBER 20 - 22, 2024 – VAN

Edited By
 PROF. DR. DWI SOLISWORO

CONGRESS ORGANIZING BOARD

- Head of Conference : Prof. Dr. Ali Bilgili*
Head of Organizing Board: Dr Gültekin Gürçay
Organizing Committee Member: Prof. Dr. Hülya Çiçek
Organizing Committee Member: Prof. Dr. Dwi Solisworo
Organizing Committee Member: Prof. Dr. Naile Bilgili
Organizing Committee Member: Prof. Dr. Başak Hanedan
Organizing Committee Member: Prof. Dr. Dody Hartando
Organizing Committee Member: Prof. Dr. Yakup Babayev
Organizing Committee Member: Assoc. Prof. Dr. Abışov Elşad Şərifxan oğlu
Organizing Committee Member: Assoc. Prof. Dr. Abbas Ghaffari
Organizing Committee Member: Assoc. Prof. Dr. Elif Akpınar Külekçi
Organizing Committee Member: Assoc. Prof. Dr. Feran Aşur
Organizing Committee Member: Assoc. Prof. Dr. Raihan Yusoph
Organizing Committee Member: Assoc. Prof. Dr. Dini Yuniarti
Organizing Committee Member: Assoc. Prof. Ivaylo Staykov
Organizing Committee Member: Assist. Prof. Dr. Məhrux Dövlətzadə
Organizing Committee Member: Assist. Prof. Dr. K. R. Padma
Organizing Committee Member: Dr. Mehdi Meskini Heydarlou
Organizing Committee Member: Aynur Əliyeva
Organizing Committee Member: Dr. Amaneh Manafidizaji

*All rights of this book belong to Academy Conferences Publishing House
 Without permission can't be duplicate or copied.
 Authors of chapters are responsible both ethically and juridically.*

CONFERENCE ID

ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONGRESS ON SOCIAL SCIENCES

DATE – PLACE
DECEMBER 20 - 22, 2024
VAN

ORGANIZATION
ACADEMY GLOBAL CONFERENCES & JOURNALS

EVALUATION PROCESS
All applications have undergone a double-blind peer review process.

PARTICIPATING COUNTRIES

Turkey – Azerbaijan – Iran -Sudan- Egypt – Syria- Israel - Saudi Arabia- Malaysia- South Korea- Nigeria – Ukraine – Uzbekistan- Kazakhstan- Romania.- Ethiopia.- South Africa.- Kenya.- Zambia.- Ghana.- Tunisia- Thailand- Poland- China- Sudan- Pakistan- Czech Republic- Serbia – Taiwan – Indonesia- Brazil- Argentina- Jamaica- Nepal – Bangladesh – Singapore – Russia

PRESENTATION
Oral presentation

ASSOCIATION & ACADEMIC INCENTIVES :
255 papers presented by participating from Turkey and 280 papers from other
Countreies
Members of the organizing committees of the conference perform their duties with an
"official assignment letter"

Issued: 28.12.2024
ISBN: 978-625-5962-03-4

Scientific & Review Committee

- Prof. Dr. Ali BILGILI – Turkiye
Prof. Dr. Naile BİLGİLİ – Türkiye
Prof. Dr. Başak HANEDAN – Türkiye
Prof. Dr. Hülya Çiçek KANBUR – Turkiye
Prof. Dr. Emine KOCA – Turkiye
Prof. Dr. Fatma KOÇ – Turkiye
Prof. Dr. Bülent KURTİŞOĞLU – Turkiye
Prof. Dr. Hajar Huseynova – Azerbaijan
Prof. Dr. Dwi SULISWORO – Indonesia
Prof. Dr. Natalia LATYGINA – Ukraina
Prof. Dr. Yunir ABDRAHIMOV – Russia
Prof. Muntazir MEHDI – Pakistan
Prof. Dr. Raihan YUSOPH – Philippines
Prof. Dr. Akbar VALADBIGI – Iran
Prof. Dr. F. Oben ÜRÜ – Turkiye
Prof. Dr. T.Venkat Narayana RAO – India
Prof. Dr. İzzet GÜMÜŞ – Turkiye
Prof. Dr. Mustafa BAYRAM – Turkiye
Prof. Dr. Saim Zeki BOSTAN – Turkiye
Prof. Dr. Hyeonjin Lee – China
Assoc. Prof. Dr. Abdulsemet AYDIN – Turkiye
Assoc. Prof. Dr. Mehmet Fırat BARAN - Turkiye
Assoc. Prof. Dr. Dilorom HAMROEVA - Ozbekstan
Assoc. Prof. Dr. Abbas GHAFARI – Iran
Assoc. Prof. Dr. Yeliz ÇAKIR SAHİLLİ - Turkiye
Assoc. Prof. Ivaylo STAYKOV - Bulgaria
Assoc. Prof. Dr. Dini Yuniarti – Indonesia
Assoc. Prof. Dr. Ümit AYATA – Turkiye
Assoc. Prof. Dr. Okan SARIGÖZ – Turkiye
Assoc. Prof. Dr. Eda BOZKURT – Turkiye
Assoc. Prof. Dr. Ahmet TOPAL – Turkiye
Assoc. Prof. Dr. Abdulkadir Kırbaş – Turkiye
Assoc. Prof. Dr. Mesut Bulut – Turkiye
Assoc. Prof. Dr. Fahriye Emgili – Turkiye
Assoc. Prof. Dr. Sandeep GUPTA – India
Assoc. Prof. Dr. Veysel PARLAK – Turkiye
Assoc. Prof. Dr. Mahmut İSLAMOĞLU – Turkiye
Assoc. Prof. Dr. Nazile Abdullazade – Azerbaijan
Assist. Prof. Dr. Göksel ULAY – Turkiye
Assist. Prof. K. R. PADMA – India

Assist. Prof. Dr. Omid AFGHAN - Afghanistan
Assist. Prof. Dr. Maha Hamdan ALANAẒĪ - Saudi Arabia
Assist. Prof. Dr. Dzhakipbek Altaevich ALTAYEV - Kazakhstan
Assist. Prof. Dr. Amina Salihi BAYERO – Nigeria
Assist. Prof. Dr. Baurcan BOTAKARAEV - Kazakhstan
Assist. Prof. Dr. Ahmad Sharif FAKHEER - Jordania
Assist. Prof. Dr. Gültekin GÜRÇAY – Turkiye
Assist. Prof. Dr. Dody HARTANTO - Indonesia
Assist. Prof. Dr. Mehdi Meskini HEYDALOU – Iran
Assist. Prof. Dr. Bazarhan İMANGALİYEVA - Kazakhstan
Assist. Prof. Dr. Keles Nurmaşulı JAYLIBAY - Kazakhstan
Assist. Prof. Dr. Mamatkuli JURAYEV – Ozbekistan
Assist. Prof. Dr. Kalemkas KALIBAEVA – Kazakhstan
Assist. Prof. Dr. Bouaraour KAMEL – Algeria
Assist. Prof. Dr. Alia R. MASALİMOVA - Kazakhstan
Assist. Prof. Dr. Amanbay MOLDIBAEV - Kazakhstan
Assist. Prof. Dr. Ayslu B. SARSEKENOVA - Kazakhstan
Assist. Prof. Dr. Bhumika SHARMA - India
Assist. Prof. Dr. Gulşat ŞUGAYEVA – Kazakhstan
Assist. Prof. Dr. K.A. TLEUBERGENOVA - Kazakhstan
Assist. Prof. Dr. Cholpon TOKTOSUNOVA – Kirgizia
Assist. Prof. Dr. Hoang Anh TUAN - Vietnam
Assist. Prof. Dr. Botagul TURGUNBAEVA - Kazakhstan
Assist. Prof. Dr. Dinarakhan TURSUNALİEVA - Kirgizia
Assist. Prof. Dr. Yang ZİTONG – China
Assist. Prof. Dr. Gulmira ABDİRASULOVA – Kazakhstan
Assist. Prof. Dr. Imran Latif Saifi – South Africa
Assist. Prof. Dr. Zohaib Hassan Sain – Pakistan
Assist. Prof. Dr. Murat GENÇ – Turkiye
Assist. Prof. Dr. Monisa Qadiri – India
Assist. Prof. Dr. Vaiva BALCIUNIENE – Lithuania
Assist. Prof. Dr. Meltem AVAN – Turkiye
Aynurə Əliyeva - Azerbaijan
Sonalı MALHOTRA - India

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Veteriner Fakültesi Dekanlığı

Sayı : E-36643897-000-2300315795
Konu : Görevlendirilme.

05.10.2023

KLİNİK BİLİMLER BÖLÜMÜ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 04.10.2023 tarihli ve E-36643897-000-2300313904 sayılı belge.

İlgide kayıtlı yazıda belirtildiği üzere, Bölümünüz Veterinerlik İç Hastalıkları Anabilim Dalı öğretim üyelerinden Prof. Dr. Başak HANEDAN'ın, "Academy Global Conferences & Publishing tarafından önümüzdeki tarihlerde düzenlenecek olan uluslararası kongrelerde; kongre başkanı, kongre düzenleme ve bilim kurulu üyesi olarak görevlendirilmesi Dekanlığımızca uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Prof.Dr. Yavuz Selim SAĞLAM
Dekan

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Do rulama Kodu: c147f559-545f-45be-8400-8ecc2b215b38
Atatürk Üniversitesi Veteriner Fakültesi 25240 Erzurum
Tel: +90 442 2317222
Elektronik A : <http://www.atauni.edu.tr/#!birim=veteriner-fakultesi>
Kep Adresi: atauni@hs01.kep.tr

Do rulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/aturk-universitesi-ebys>

Bilgi: Derya FİNDİK
Faks: +90 442 2317244
E-Posta: vetfak@atauni.edu.tr

ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL
SCIENCES
ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED
SCIENCES
MESOPOTAMIA 4TH INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION
December 20 - 22, 2024
VAN

Kongre Bağlantı Linki :

Join Zoom Meeting

<https://us06web.zoom.us/j/88571518350?pwd=fOYazCWBmbAiWrHygjKSjkbbSvotfd.1>

Meeting ID: 885 7151 8350

Passcode: 202224

ÖNEMLİ AÇIKLAMA (Lütfen okuyunuz)

- ZOOM bağlantısı için yukarıda verilen bağlantıyı veya yine yukarıda verilen giriş bilgilerini kullanabilirsiniz.
- Oturum içerisinde en KIDEMLİ olan moderator olarak seçilir. Moderatörün oturum düzenini gözetmesi, akademisyen adaylarını yönlendirmesi beklenmektedir.
- Oturuma bağlanmadan önce Salon numaranızı adınızın önüne aşağıdaki gibi ekleyiniz. Bu sayede kongre açılışında beklemeden oturumlarınıza gönderilebileceksiniz. Ör. 5 Ahmet Ahmetoglu
- Sunum süresi 10 dakikadır. Bu sürenin aşılmamasını moderatörler temin edecektir.
- Sunum sonrası 5 dakikayı geçmeyen soru-cevap, tartışma süresi verilmektedir.
- Sunumlar TÜRKÇE veya İNGİLİZCE yapılabilmektedir.
- Kameralar, oturum süresince toplam % 70 oranında açık olmak zorundadır.
- Sunum yapan katılımcının kamerası açık olmak zorundadır.
- Sunum yapmak zorunludur. Herhangi bir nedenle sunum yapmamış olan katılımcıya sertifika verilmesi ve çalışmasının yayınlanması sözkonusu olamaz.
- Katılımcı, kendi oturumda, oturum bitene kadar bulunmak zorundadır.
- Katılımcıların kendi oturumları dışındaki oturumlara katılma zorunluluğu yoktur.
- ZOOM platformunun kapasite sınırı nedeniyle, DİNLEYİCİ, sadece kapasite izin verdiği sürece kabul edilebilmektedir.

IMPORTANT, PLEASE READ CAREFULLY

- To be able to make a meeting online, login via <https://zoom.us/join> site, enter ID instead of “Meeting ID or Personal Link Name” and solidify the session.
- The Zoom application is free and no need to create an account.
- The Zoom application can be used without registration.
- The application works on tablets, phones and PCs.
- Speakers must be connected to the session **10 minutes before** the presentation time.
- All congress participants can connect live and listen to all sessions.
- During the session, your camera should be turned on **at least %70** of session period
- Moderator is responsible for the presentation and scientific discussion (question-answer) section of the session.

TECHNICAL INFORMATION

- Make sure your computer has a microphone and is working.
- You should be able to use screen sharing feature in Zoom.
- Attendance certificates will be sent to you as pdf at the end of the congress.
- Moderator is responsible for the presentation and scientific discussion (question-answer) section of the session.
- Before you login to Zoom please indicate your name surname and hall number,

ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES MESOPOTAMIA 4TH INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 20 - 22, 2024 VAN Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 20 Aralık / Dec 20, 2024 / 11:00 – 13:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 1	Dr. Öğr. Üyesi BELGİN LİMAN	1	ÇOCUĞUN GELİŞİMİNDE BABA KATILIMININ BAZI DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ	Dr. Öğr. Üyesi BELGİN LİMAN Doç. Dr. AYLİN MENTİŞ
		2	INVESTIGATION OF DIGITAL GAME ADDICTION OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS REGARDING PERSONALITY TRAITS AND BODY MASS INDEX	Assoc. Prof. Dr. Deniz Mertkan GEZGİN Clinical Psychologist Ecem ATABAY GEZGİN
		3	INVESTIGATION OF THE PREVALENCE OF CYBERCHONDRIA AMONG TEACHERS REGARDING VARIOUS VARIABLES	Computer Instructor Seda AVCI Assoc. Prof. Dr. Deniz Mertkan GEZGİN
		4	ORTAÖĞRETİM BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETİM PROGRAMININ KAPSAYICI EĞİTİM BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ	HÜ SBE YL Öğrencisi, NURİYE BOLAT Dr. Öğr. Üyesi METİN KUŞ
		5	SONSUZLUK, BELİRSİZLİK VE TANIMSIZLIK KAVRAMLARINA YÖNELİK İLKÖĞRETİM MATEMATİK ÖĞRETMENİ ADAYLARININ KAVRAM YANILGILARININ BELİRLENMESİ	ÖKKEŞ BOYNUKISA Dr. Öğr. Üyesi NESLİHAN ŞAHİN
		6	PRESERVICE PRESCHOOL TEACHERS' ATTITUDES TOWARDS ILLUSTRATED CHILDREN'S BOOKS ACCORDING TO THEIR LEARNING STYLES	Yüksek Lisans Öğrencisi Nurefşan ÖZTÜRK Doç. Dr. Yaşar BARUT Prof. Dr. Soner ÇANKAYA
		7	THE RELATIONSHIP BETWEEN ADOLESCENTS' LONELINESS LEVELS AND THE RISK OF ONLINE ABUSE	Yüksek Lisans Öğrencisi Ceren AKKAYA Doç. Dr. Yaşar BARUT Prof. Dr. Soner ÇANKAYA

ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES MESOPOTAMIA 4TH INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 20 - 22, 2024 VAN Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
20 Aralık / Dec 20, 2024 / 11:00 – 13:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 2	Doç. Dr. Nurkan YILMAZ	1	PLANLANMIŞ 8 HAFTALIK ANTRENMANLARIN BELİRLENMİŞ MOTOR BECERİ PERFORMANS ÜZERİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ	Doç. Dr. Nurkan YILMAZ
		2	SPOR OKULUNDA ANTRENMAN GÖREN ÇOCUKLARIN FLAMİNGO DENGE PERFORMANSLARININ İNCELENMESİ	Doç. Dr. Nurkan YILMAZ
		3	PHYSICAL EDUCATION TEACHER CANDIDATES' ATTITUDES TOWARDS VIOLENCE PERFORMED AGAINST WOMEN IN THE NAME OF HONOR	Doktora Öğrencisi Burhan PARSAK Prof. Dr. Zeynep F. DİNÇ Prof. Dr. Leyla SARAÇ
		4	GELENEKSEL SPORLARIN TOPLUMSAL STATÜ VE AİDİYET ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ	Doç. Dr. Fatih KARAKAŞ Doktora Öğrencisi Faik ÖZ
		5	KAZAK BOZKIRLARINDA CENGİZ HAN'DAN GÜNÜMÜZE GELENEKSEL SPORLAR VE SAVAŞ SANATLARI	Doktora Öğrencisi Faik ÖZ Doç. Dr. Fatih KARAKAŞ
		6	SPORDA ŞİDDET: FENERBAHÇE-TRABZONSPOR MAÇINDAKİ TARAFTAR YORUMLARI	Yüksek Lisans Öğrencisi, Kadir UÇAR Doç. Dr. Seda SABAH Prof. Dr. Soner ÇANKAYA
		7	SPOR VE SOSYAL MEDYA: BİLGİ KAYNAĞI MI? BİLGİ KİRLİLİĞİ Mİ?	Yüksek Lisans Öğrencisi, Gökhan BAŞ Doç. Dr. Seda SABAH
		8	EXAMINATION OF PREVENT TO PARTICIPATION IN PHYSICAL ACTIVITY ACCORDING TO VARIOUS VARIABLES	Doç. Dr. MEHMET FATİH YÜKSEL
		9	EARLY CHILDHOOD AND EXERCISE	Doç. Dr. MEHMET FATİH YÜKSEL

ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES MESOPOTAMIA 4TH INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 20 - 22, 2024 VAN Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 20 Aralık / Dec 20, 2024 / 11:00 – 13:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 3	Doç. Dr. Sevra Fırıncıoğulları	1	AI AND HUMAN RIGHTS: THEORETICAL DISCUSSION	Dr. Öğr. Üyesi Özge Öz Döm
		2	UNIVERSAL HUMAN VALUES IN PAL STREET CHILDREN'S WORK	Doç. Dr. Sevra Fırıncıoğulları
		3	GENÇ ARAŞTIRMACILARDA BELİRSİZLİĞE TAHAMMÜLSÜZLÜK: NİTEL BİR ÇALIŞMA	Arş. Gör. Yağmur KAYA Prof. Dr. Seydi Ahmet SATICI Dr. Öğr. Üyesi Hasan KÜTÜK Doç. Dr. Begüm SATICI Prof. Dr. Mehmet Engin DENİZ
		4	OSMANLI DÖNEMİ GİYİM KÜLTÜRÜNDE TOPLUMSAL CİNSİYETE DAYALI YAKLAŞIMLAR	Arş. Gör., FEYZA NUR KURAN
		5	FORDİST ÜRETİM TARZININ ÇALIŞMA HAYATINDA GETİRDİĞİ DEĞİŞİKLİKLER	Muhammed Vefa ŞAŞ
		6	KÜRESELLEŞMENİN EKONOMİK BOYUTUNUN AİLE ÜZERİNDEKİ ETKİSİ	Muhammed Vefa ŞAŞ
		7	ÇAĞDAŞ ELİTLER	Dr. Mehmet DEĞİRMENCİ

ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES
ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES
MESOPOTAMIA 4TH INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION
December 20 - 22, 2024
VAN

Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224

20 Aralık / Dec 20, 2024 / 11:00 – 13:00 Time zone in Turkey (GMT+3)

Salon	Moderator	Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors	
HALL / SALON 4	Prof. Dr. Çiğdem KILIÇ	1	MATEMATİK VE BİLİM UYGULAMALARI DERSİ BİLİM UYGULAMALARI MODÜLLERİ KAZANIMLARININ BİLGİ VE BİLİŞSEL SÜREÇ AÇISINDAN İNCELENMESİ	Lisansüstü Öğrenci, EBRANUR ULUSOY Doç. Dr. SALİH DEĞİRMENCİ Prof. Dr. SEVİLAY KARAMUSTAFAOĞLU
		2	DERS İMECE MODELİ UYGULAMASINDA MATEMATİK ÖĞRETMENLERİNİN DEĞİŞİM ALANLARININ İNCELENMESİ	Yasemin AKAY Dr. Öğretim Üyesi Gülay AĞAÇ Prof. Dr. Mehmet Fatih ÖZMANTAR
		3	MATEMATİK ÖĞRETMENLERİNİN SAYI ÖRÜNTÜLERİNİ GENELLEMEDE ÖĞRENCİLERDE OLMASI GEREKEN BİLGİ VE BECERİLERE YÖNELİK FARKINDALIKLARI	Süleyman YILDIZ Prof. Dr. Çiğdem KILIÇ
		4	ÜSTÜN YETENEKLİ ÖĞRENCİLERE MATEMATİK ÖĞRETİMİNDE MÜZE ETKİNLİKLERİNİ UYGULAMA İLE İLGİLİ İLKÖĞRETİM MATEMATİK ÖĞRETMEN ADAYLARININ DENEYİMLERİ	Prof. Dr. Çiğdem KILIÇ
		5	TÜRKİYE VE BELÇİKA'DA İLKOKUL EĞİTİMİ: BENZERLİKLER VE FARKLILIKLAR	Kübra TURAL ŞENGEZER Prof. Dr. Belgin ARSLAN CANSEVER
		6	TÜRKİYE VE JAPONYA ÖĞRETMEN YETİŞTİRME SİSTEMLERİ ÜZERİNE KARŞILAŞTIRMALI BİR ÇALIŞMA	İkra Çağla COŞKUN Prof. Dr. Belgin ARSLAN CANSEVER Prof. Dr. Pınar ÇAVAŞ
		7	THE STATUS OF OUT-OF-SCHOOL LEARNING ENVIRONMENTS IN THE MARIİF MODEL SCİENCE COURSE TEACHING PROGRAMME	Fatmanur Gür Doç. Dr. Kadriye Kayacan
		8	INVESTİGATING OUT-OF-SCHOOL LEARNING ENVIRONMENTS: THE CASE OF 'BİLGEHANE'	Doç. Dr. Kadriye Kayacan Fatmanur Gür

ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES MESOPOTAMIA 4TH INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 20 - 22, 2024 VAN Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 20 Aralık / Dec 20, 2024 / 11:00 – 13:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 5	Doç. Dr. Hare KILIÇASLAN	1	ATIK BAZALT TOZU VE UÇUCU KÜL ESASLI GEOPOLİMERLERİN ERKEN YAŞ DAYANIM GELİŞİMLERİNİN ARAŞTIRILMASI	Yüksek Lisans Öğrencisi Halime KARAMAN Doç. Dr. Serhat ÇELİK TEN
		2	BİMS BLOK ÜRETİMİNDE YÜKSEK FIRIN CÜRUFU VE PRİZ HIZLANDIRICI KATKI ETKİNLİĞİNİN ARAŞTIRILMASI	Yüksek Lisans Öğrencisi Halime KARAMAN Doç. Dr. Serhat ÇELİK TEN
		3	AYDINLATMA BAĞLAMINDA GÜVENLİK ALGISI: KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ KANUNİ KAMPÜSÜNDE YÜRÜYÜŞ DENEYİMLERİ	Öğrenci, MELİSA YALÇIN Öğrenci, TALHA NİYZAZ Doç. Dr. Hare KILIÇASLAN
		4	CFRP LAMİNATE İLE YAPI GÜÇLENDİRME UYGULAMASI	Muhammet Hüseyin ŞENEL Dr. Öğr. Üyesi Erdem ÇOBAN
		5	ENZİMLERİ İYİLEŞTİRİCİ MADDE OLARAK KULLANARAK ASFALT KAPLAMALARININ KENDİ KENDİNİ İYİLEŞTİRİLMESİNİN ARAŞTIRILMASI	Lisans Öğrenci, NDEYE ASTOU SECK Doç.Dr., HALİL İBRAHİM YUMRUTAŞ
		6	6 ŞUBAT DEPREMLERİ SONRASI KIRSAL DEPREM KONUTLARI ULAŞIM VE OTOPARK ALTYAPILARININ İNCELENMESİ: KAHRAMANMARAŞ KIRSAL DEPREM KONUTLARI ÖRNEĞİ	Lisansüstü Öğrenci, ALİCAN ERGİN Dr. Öğr. Üyesi, ÖZLEM BATTAL ŞAL Doç.Dr., HALİL İBRAHİM YUMRUTAŞ
		7	VEHICLE IMPACT PERFORMANCE ANALYSIS OF FUEL STATION DISPENSER BOLLARDS VIA SIMULATION SOFTWARE JORDAN AND TURKEY CASE STUDY	TARIQ NAWWAF M SHAWABKEH Halil İbrahim YUMRUTAŞ Mustafa Yurdabal APAK

ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES MESOPOTAMIA 4TH INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 20 - 22, 2024 VAN Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
20 Aralık / Dec 20, 2024 / 11:00 – 13:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 6	Doç. Dr. Devrim VURAL YILMAZ	1	TÜRKİYE'DE FAALİYET GÖSTEREN YABANCI SERMAYELİ MEVDUAT BANKALARININ ÇKKV YÖNTEMLERİ İLE PERFORMANS DEĞERLENDİRİLMESİ	Yüksek Lisans Öğrencisi Eslem YÜZBAŞIOĞLU Prof. Dr. Selahattin KOÇ
		2	UNDERSTANDING WHAT TOTAL QUALITY MANAGEMENT (TQM) IS.	Assist. Prof. Dr. Oya ÖNALAN
		3	COMPARISON OF G7 COUNTRIES IN TERMS OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE INDICATORS: AN INTEGRATED APPROACH WITH LODECI AND MAUT METHODS	Dr. Öğr. Üyesi Serdar YARLIKAŞ
		4	AFET SONRASI EKONOMİK SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİN DEĞERLENDİRİLMESİ	Dr. Şule EKİNCİ Prof. Dr. Kahraman ÇATI Arş. Gör. Ebru OSKALOĞLU
		5	ANALYSIS OF THE IMPACT OF AGRICULTURE INFLUENCERS ON THE NEW AGRICULTURAL LIFESTYLE BY TEXT MINING METHOD	Doç. Dr. Ahmet Kâmil Kabakuş Öğr. Gör. Uğur Dagtekin
		6	TÜRKİYE'DE İNSAN KAYNAKLARI YÖNETİMİ VE YAPAY ZEKA KONULU MAKALELERİN ANALİZİ	Doç. Dr. Devrim VURAL YILMAZ
		7	ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN KARIYER YETKİNLİKLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA	Doç. Dr. Devrim VURAL YILMAZ

ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES MESOPOTAMIA 4TH INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 20 - 22, 2024 VAN Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 20 Aralık / Dec 20, 2024 / 11:00 – 13:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 7	Arş. Gör. Dr. Necibe Nur ALAYDIN	1	TÜRKİYE'DE İSTATİSTİKLERLE GENÇLİK, 2023	Doç. Dr. Rukiye ARSLAN Dr. Öğr. Üyesi Süreyya YİĞİTALP RENÇBER
		2	GÖÇMEN VE MÜLTECİ ÇOCUKLARDA YAŞANAN SAĞLIK SORUNLARI	Dr. Öğr. Üyesi Süreyya YİĞİTALP RENÇBER Doç. Dr. Rukiye ARSLAN
		3	ADDRESSING ELDERLY DISCRIMINATION IN THE CONTEXT OF MOVIES	Arş. Gör. Dr. Necibe Nur ALAYDIN
		4	THIRD AGE UNIVERSITIES IN TURKEY: A GENERAL OVERVIEW OF THE İSPARTA RETIRED BİLGELER UNIVERSITY PROJECT	Arş. Gör. Dr. Necibe Nur ALAYDIN
		5	İŞYERİ SOSYAL HİZMETİ İŞ-AİLE ÇATIŞMASI VE İŞ STRESİ İÇİN BİR MODEL MİDİR?	Öğr. Gör. Dr., Umut SOLMAZ Bağımsız Araştırmacı, Esra ALP Bağımsız Araştırmacı, Ebrar ÇALIŞKAN Bağımsız Araştırmacı, Ramazan BOZKURT Bağımsız Araştırmacı, Reyhan ÖZCAN
		6	EXAMINATION OF SYRIAN IMMIGRANTS UNDER TEMPORARY PROTECTION IN ŞANLIURFA PROVINCE ON THE BASIS OF CONSUMER ACCULTURATION	Mahmut KILIÇ Doç.Dr. Mehmet Reşit SEVİNÇ Dr.Öğr.Üyesi Mehmet CANÇELİK

ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES MESOPOTAMIA 4TH INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 20 - 22, 2024 VAN Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
20 Aralık / Dec 20, 2024 / 11:00 – 13:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 8	Doç. Dr. Gülay ÖRMECİ GÜNEY	1	D-8 ÜLKELERİNE AİT EKONOMİK BÜYÜME VE HARCAMA BİLEŞENLERİ (2011-2022)	Prof. Dr. Savaş ERDOĞAN Öğr. Gör. Dr. Abdalbaki PINAR
		2	EŞDEĞER HANEHALKI FERT GELİRLERİNİN ENFLASYON KARŞISINDAKİ DURUMU	Öğr. Gör. Dr. Abdalbaki PINAR Prof. Dr. Savaş ERDOĞAN
		3	ECONOMIC POLICIES APPLIED IN CRISIS AND UNCERTAINTY PROCESSES	Doç. Dr. Gülay ÖRMECİ GÜNEY
		4	THE ROLE OF ECONOMIC GROWTH IN SHAPING LIFE EXPECTANCY TRENDS: EMPIRICAL EVIDENCE FROM CHAD	Özgür Özaydın Can Apaydın
		5	THE IMPACT OF ECONOMIC DEVELOPMENT ON HOMICIDE RATES: EVIDENCE FROM COLOMBIA	Özgür Özaydın Can Apaydın
		6	Plato's Economic Thought: A Philosophical and Normative Perspective	Dr. Öğr. Üyesi Cihan Serhat KART Evin MİSER
		7	An Alternative Definition Effort for Social Dialogue	Dr. Öğr. Üyesi Cihan Serhat KART
		8	CREDIT REGISTRATION OFFICE AND ITS CONTRIBUTION TO THE TURKISH BANKING SECTOR	Assist. Prof.Dr. Hatice Nur GERMİR,
		9	INSURANCE ACTIVITIES IN TURKEY AND MARKETING THROUGH BANKS	Assist. Prof.Dr. Hatice Nur GERMİR,

ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES MESOPOTAMIA 4TH INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 20 - 22, 2024 VAN Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
20 Aralık / Dec 20, 2024 / 11:00 – 13:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 9	Öğr. Gör. Dr. Kader EROL	1	THE EFFECTS OF GUERRILLA MARKETING ON BRAND IMAGE AND PURCHASE INTENTION	Doktora Öğrencisi, Latif ZEYNALOV Prof. Dr., Salih YILDIZ Doç. Dr., Emel YILDIZ
		2	EVALUATION OF SUSTAINABLE LOGISTICS AND RISK MANAGEMENT TRAINING EFFECTIVENESS IN DISASTER CASES	Asst. Dr. Nurgül ERDAL Res. Asst. Dr. Gözde ÇAĞLAR Res. Asst. Şeyma ÖZEKİNCİ Asst. Ali Erdem ÇAĞLAR
		3	ENVIRONMENTAL AWARENESS AND CONSUMER BEHAVIOR: THE ROLE AND IMPACT OF GREEN MARKETING TECHNIQUES	Öğr. Gör. Dr. Kader EROL Doç. Dr. Abdullah YİNANÇ
		4	CARBON TAX OR GOD'S GIFT? ENVIRONMENTAL ISSUES REVEALING THE LIMITEDNESS OF UNLIMITED NATURAL RESOURCES	Doç. Dr. Abdullah YİNANÇ Doç. Dr. Sezen GÜNGÖR
		5	REKLAMDAKİ ERKEK BAKIŞI: REKLAM İLETİLERİNDE GENÇ KADINLIĞIN İNŞASINA İLİŞKİN BİR İNCELEME	Dr. Tuncay TÜRKÜYLMAZ Doç. Dr. Mustafa C. SADAKAOĞLU
		6	THE ROLE OF AGE AND GENDER IN THE INFLUENCE OF DIGITAL PLATFORMS AND SOCIAL MEDIA ACCOUNTS ON THE ONLINE PURCHASING PROCESS	Dr. Öğr. Üyesi Ferhat Kaçar Öğr. Gör. Dr. Sercan Cengiz
		7	EXAMINATION OF CONSUMER ETHNOCENTRISM AND TOGG PURCHASE INTENTION IN THE CONTEXT OF DEMOGRAPHIC VARIABLES	Öğr. Gör. Dr. Sercan CENGİZ Prof. Dr. Kahraman ÇATI
		8	ŞEHİR PAZARLAMASI: SAKARYA ŞEHİRİ İNCELEMESİ	Doç. Dr. Sevim KOÇER Yüksek Lisans Öğrencisi Nida ALTUN

ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 20- 22, 2024 Van Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 20 Aralık / December. 20, 2024 / 11:30 – 13:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 1	Assoc. Prof. Dr. Hui Lin	1	CHINESE INVESTMENTS IN RUSSIAN AGRICULTURE: CHALLENGES AND OPPORTUNITIES	Linfeng Huang Maria Okot
		2	DESIGNING WORK ENVIRONMENTS TO ENHANCE EMPLOYEE WELL-BEING AND ORGANIZATIONAL INNOVATION	João Pereira Amina Dlamini
		3	SUPPLY CHAIN MANAGEMENT AS A DRIVING FORCE IN THE EVOLUTION OF GASTRONOMY	Carlos Eduardo Lima Aisha Kamara
		4	DIGITAL TRANSFORMATION IN ENTREPRENEURSHIP EDUCATION: OPPORTUNITIES AND CHALLENGES	Ana Júlia Ribeiro Wei-Lin Zhang
		5	CONSUMERS' ATTITUDES TOWARDS HEALTH-CONSCIOUS MARKETING AND ITS IMPACT ON PURCHASING DECISIONS	Adesina Oluwatobi, Zanele Dlamini, Wei Ling Zhang
		6	INFLUENCE OF SUSTAINABLE FOOD MARKETING ON CONSUMER PURCHASING BEHAVIOR	Dr. Li Wei, Chen Zhang, Assoc. Prof. Dr. Hui Lin
		7	EFFECTIVE STRATEGIES FOR ENHANCING FOREIGN GUEST EXPERIENCE IN SOUTH KOREA'S HOSPITALITY INDUSTRY	Iec. Min-seok Kim, Ji-hyun Park, Dr. Soo-jin Lee
		8	COMPETITIVENESS OF SKI RESORTS IN MOROCCO: A DOMESTIC TOURISM PERSPECTIVE	Dr. Amina El Idrissi, Omar Benkacem

ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 20- 22, 2024 Van Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 20 Aralık / December. 20, 2024 / 11:30 – 13:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 2	Prof. Dr. Chidi Okonkwo	1	EFFECT OF SOCIAL MEDIA ON COLLABORATIVE LEARNING IN HIGHER EDUCATION	Adebayo Oluwaseun, Dr. Folake Ayomide, Prof. Dr. Chidi Okonkwo
		2	TOURISM ENHANCEMENT THROUGH AUGMENTED REALITY IN HISTORICAL SITES	Ahmed S. Ibrahim, Fatima A. Kassem,
		3	AGRITOURISM DEVELOPMENT IN AFRICA: EXPLORING NEW ECONOMIC OPPORTUNITIES	M. N. Fofana, R. A. Toure, K. D. Bamba
		4	SUSTAINABLE TOURISM PLANNING: A TERRITORIAL APPROACH FOR ECONOMIC AND ENVIRONMENTAL BALANCE	Dr. Ana Costa, Dr. Rafael Silva
		5	SUSTAINABLE TOURISM PLANNING: A TERRITORIAL APPROACH FOR ECONOMIC AND ENVIRONMENTAL BALANCE	Dr. Ana Costa, Dr. Rafael Silva
		6	THE EFFECT OF POLITICAL INSTABILITY ON THE DEVELOPMENT OF TOURISM AND ARCHAEOLOGICAL SITES: A STUDY OF EGYPT AFTER THE 2011 REVOLUTION	Assis. Prof. Dr Ahmed M. Al-Sayed, Farida H. Kamal, Dr. Omar T. Fathy
		7	IMPACT OF SECURITY MEASURES ON FAN ATTENDANCE AT PROFESSIONAL FOOTBALL MATCHES	M. J. Lee, K. H. Park, J. S. Kim

ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 20- 22, 2024 Van Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 20 Aralık / December. 20, 2024 / 11:30 – 13:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 3	Assoc. Prof. Dr. João Costa	1	THE INFLUENCE OF THE GENERAL DATA PROTECTION REGULATION ON HUMAN RESOURCE PRACTICES IN SCHOOLS	Maria Oliveira, Assoc. Prof. Dr. João Costa
		2	THE ROLE OF MINIMUM SPEECH SIGNAL DATA IN VOICE IDENTIFICATION FOR FORENSIC ANALYSIS	Dr. Zhang Jun, Liu Mei
		3	THE IMPACT OF UNDERFUNDING ON POLICE CORRUPTION IN NIGERIA	Chijioke Okafor, Dr. Adebayo Afolabi
		4	THE INFLUENCE OF MISINFORMATION ON GOVERNANCE AND PUBLIC POLICY FORMULATION: A COMPARATIVE STUDY	Carlos Eduardo Souza, Mariana Lima de Andrade
		5	THE IMPACT OF INDUSTRIAL EFFLUENT MANAGEMENT POLICIES ON WATER PROTECTION IN AFRICA	Zanele Moyo, Assis. Prof. Dr. Thabo Dlamini
		6	SOUTH KOREA AND BRAZIL ECONOMIC RELATIONS: A STUDY THROUGH THE WORLD TRADE ORGANIZATION	Lucas D. Oliveira, Mariana F. Silva
		7	COMBATING RADICALIZATION AND VIOLENT EXTREMISM: A COMPARATIVE STUDY OF BRAZIL, KENYA, AND SOUTH EAST ASIA	Carlos Silva, Amina Ndegwa
		8	THE IMPACT OF INTERNATIONAL ENVIRONMENTAL LAW ON SOUTH AFRICA: A CASE STUDY OF EARTHLIFE AFRICA JOHANNESBURG V MINISTER OF ENERGY AND OTHERS	A. Chikondi, Dr. B. Mwansa

ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 20- 22, 2024 Van Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 20 Aralık / December. 20, 2024 / 11:30 – 13:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 4	Prof. Dr. Sarah Adeyemi	1	THE INFLUENCE OF SOCIAL MEDIA ON GOVERNMENT POLICIES IN BRAZIL: A COMPREHENSIVE STUDY	João Silva, Maria Souza
		2	PUBLIC SERVICE ETHICS IN LOCAL GOVERNANCE: A STUDY OF PERCEPTIONS AND CHALLENGES	Assis. Prof. Dr. Daniel M. Gama, Prof. Dr. Maria C. Silva
		3	LEGAL FRAMEWORK AND STRATEGIES FOR AIR POLLUTION MITIGATION AND ADAPTATION IN EAST AFRICAN LOCAL GOVERNMENTS	Amina S. Abdi, Hassan A. Mohamed
		4	MORDECHAI VANUNU: THE NUCLEAR WHISTLEBLOWER AND THE CHALLENGE TO ISRAELI MILITARY ETHICS	Rafael Lopes, Isabella Pereira
		5	ADDRESSING MENTAL HEALTH NEEDS TO REDUCE RECIDIVISM: THE ROLE OF EARLY DIVERSION IN CRIMINAL JUSTICE REFORM	Ahmed Al-Hassan, Assoc. Prof. Dr. Sarah Adeyemi
		6	LIMITS AND RESPONSIBILITIES IN FREEDOM OF EXPRESSION: LESSONS FROM AFRICA'S DIGITAL LANDSCAPE	Amina Sani, Ibrahim Bello
		7	THE EVOLUTION OF STUDENT UNDERSTANDING OF CONFLICT RESOLUTION IN POLICE TRAINING	Amir Youssef, Fatimah Abdullah, Ibrahim Mohammed
		8		

ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 20- 22, 2024 Van Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 20 Aralık / December. 20, 2024 / 11:30 – 13:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 5	Assis. Prof. Dr. José Silva Prof. DR. Ricardo Costa	1	THE EFFECT OF GLOBALIZATION ON THE DEVELOPMENT OF SOUTH KOREA'S TECHNOLOGICAL SECTORS	Jisoo Lee, Minho Kim
		2	GOVERNMENT RESPONSES TO THE REINTEGRATION OF TRAFFICKING SURVIVORS: A STUDY OF BRAZIL	Lucas Almeida Costa, Mariana Souza Silva
		3	THE ROLE OF ENVIRONMENTAL EMOTIVE TRIGGERS IN RADICAL IDEOLOGICAL PROPAGANDA	Assis. Prof. Dr. Hanae Abid, Dr. Tariq Al-Mansouri
		4	BARRIERS TO ACCESSING STANDARDIZED CARE FOR LYME DISEASE AND RELAPSING FEVER BORRELIOSES PATIENTS	A. Nguemeleu, L. Ndong, E. Tchunte
		5	STRENGTHENING PERSONAL DATA PROTECTION THROUGH TECHNICAL MEASURES IN COMPLIANCE WITH HUMAN RIGHTS	Ahmed Nasser, Yara Mohamed Khalid
		6	PREDICTING MORTALITY IN ACUTE BURN PATIENTS USING THE BOBI SCORE AND FLAMES SCORE	K. Ahmed Nour, R. M. Habib Ali, S. T. Waly, A. M. Omar
		7	SOCIAL REACTIONS TO ETHNIC PROTESTS IN ISRAEL: THE CASE OF THE WADI SALIB RIOTS (1959)	Dr. David Cohen, Prof. Dr. Miriam Levy
			THE IMPACT OF TERRORISM AS A GLOBAL ASYMMETRIC THREAT ON NATIONAL SECURITY FORCES	Assis. Prof. Dr. José Silva, Prof. DR. Ricardo Costa
			REGULATION AND SELF-REGULATION OF CIVIL UNMANNED AIRCRAFTS IN AFRICA	A. K. Osei, F. T. Mensah, J. K. Nkrumah, S. D. Adom
8	IMPACTS OF CLIMATE CHANGE ON FOOD SECURITY: A LEGAL PERSPECTIVE WITH EMPHASIS ON THE ASIAN CONTEXT	S. Tanaka, K. Lee		

ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 20- 22, 2024 Van Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 20 Aralık / December. 20, 2024 / 11:30 – 13:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 6	Prof. Dr. Mariana Rocha	1	DEVELOPMENT AND VALIDATION OF A TOOL TO MEASURE COPING MECHANISMS IN RESPONSE TO STRESSFUL ENVIRONMENTS	Dr. Ahmed Al-Mansoori, Fatima Jassim, Dr. Khaled Al-Hassan, Nora Al-Farisi
		2	UNDERSTANDING EMPLOYEE BEHAVIOR THROUGH ORGANIZATIONAL CULTURE AND COMPLEX ADAPTIVE SYSTEMS THEORY	Amadou Diop, Mariama Toure, Boubacar Diallo
		3	IMPACT OF SOCIAL MEDIA: A STUDY ON STRESSORS IN MODERN LIFESTYLES	Prof. Dr. Zhang Mei
		4	PERCEPTION OF EMOTIONS IN VEHICLE DESIGN: THE INFLUENCE OF FACIAL FEATURES ON DRIVER INTERPRETATION	Mei Li Zhang, Zhao Wei Li
		5	COGNITIVE FLEXIBILITY IN ECOLOGICAL REHABILITATION: A STUDY OF LOCAL COMMUNITY ENGAGEMENT	M. Tanaka, K. Liu, Y. Wang
		6	USING PSYCHOMETRIC TOOLS IN COGNITIVE BEHAVIORAL THERAPY: A COMPARATIVE STUDY OF MMPI-2 AND MMSE-2 APPLICATIONS	Juan Carlos Silva, Prof. Dr. Mariana Rocha
		7	EFFECTS OF HEMODIALYSIS DURATION ON COGNITIVE FUNCTION: A STUDY IN WEST AFRICA	M. T. Bakari, O. A. Kante, D. F. Abubakar, I. S. Diop

ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 20- 22, 2024 Van Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 20 Aralık / December. 20, 2024 / 11:30 – 13:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 7	Prof. Dr. João Silva	1	EMOTIONAL REGULATION AND ITS IMPACT ON ADDICTION TREATMENT: A STUDY OF THE CHANGE & GROW® MODEL	Amina Bahrami, Fatima Alavi, Hossein Karami
		2	DISCREPANT VIEWS OF SOCIAL COMPETENCE AND ITS CONNECTION WITH SOCIAL ANXIETY IN ADOLESCENCE	Marta Silva, João Costa, Ana Rodrigues, Pedro Ferreira
		3	SOCIAL SUPPORT AND QUALITY OF LIFE AMONG ADOLESCENTS WITH CEREBRAL PALSY TEMPORARILY ORPHANED DUE TO PARENTAL MIGRATION	M. Akinyele, T. Oladipo
		4	DEVELOPMENT AND PSYCHOMETRIC PROPERTIES OF THE RELATIONAL MOBILITY SCALE FOR THE NIGERIAN POPULATION	Chijioko Okoro, Amina Bala
		5	EXPLORING ELDERLY CARE IN PRIVATE HOMES, HOSPITALS, AND LONG-TERM FACILITIES: A SOCIO-PSYCHOLOGICAL ANALYSIS IN BANGKOK	Assis. Prof. Dr. Naruemon Srisuk, Kantana P. Apichatpong
		6	THE IMPROVEMENT OF MILITARY PILOT TRAINING THROUGH COGNITIVE AND PSYCHOPHYSIOLOGICAL ASSESSMENTS	A. K. Sarsenov, D. M. Bekmuratov
		7	A FRAMEWORK FOR ANALYZING HUMAN RESPONSE TO ENVIRONMENTAL NOISE	Maria Fernandes, Prof. Dr. João Silva

ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 20- 22, 2024 Van Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 20 Aralık / December. 20, 2024 / 11:30 – 13:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 8	Assoc. Prof .Dr. Joaquín Rodríguez	1	META-ANALYSIS OF THE IMPACT OF POSITIVE PSYCHOLOGICAL CAPITAL ON EMPLOYEE PERFORMANCE: THE MODERATING ROLE OF WORK EXPERIENCE	Ahmed Al-Mansoori, Fatima Al-Khatib
		2	OPTIMISM, HOPE, AND MENTAL HEALTH AMONG STUDENTS: A STUDY OF WELL-BEING AND DISTRESS IN SOUTH AMERICA	Dr. Pedro Gómez, Isabel Martínez, Assoc. Prof .Dr. Joaquín Rodríguez
		3	FAMILY DYNAMICS IN CHILDREN WITH CONGENITAL AND NON-CONGENITAL HEARING LOSS	M. Nguyen, T. Tran, L. Le, H. Pham
		4	SUPPORTING PARENTS OF CHILDREN WITH SPECIAL NEEDS THROUGH A DEVELOPMENTAL APPROACH	Sarah Leila, Hana Ali, Nabilah Zahra
		5	THE IMPACT OF MOBILE PHONE RADIATION ON BEHAVIOUR AND MOLECULAR MECHANISMS IN RATS	K. Zhang, L. Li, Y. Wang
		6	THE IMPACT OF FUNCTIONALITY ON COGNITIVE DECLINE IN ELDERLY WOMEN IN PAKISTAN	Sara A. Khan, Nadia F. Malik, Ayesha R. Shah
		7	IMPACT OF AN EDUCATIONAL MODEL ON SOCIAL RESPONSIBILITY AND PSYCHOLOGICAL WELL-BEING Ahmed M. Hassan, Fatma A. Abdelrahman, Tamer M. Fawzy	Ahmed M. Hassan, Fatma A. Abdelrahman, Tamer M. Fawzy
		8	EMOTIONS AND SOCIAL MEDIA SHARING ON MICROBLOGGING PLATFORMS IN ASIA	Junwei Zhang, Hua Li, Mingyuan Wang, Zheng Guo

ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES
ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES
MESOPOTAMIA 4TH INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION
December 20 - 22, 2024
VAN

Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224

20 Aralık / Dec 20, 2024 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)

Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 1	Doç. Dr. Numan BİLDİRİCİ	1	YENİLİKÇİ BİR TARIMSAL ÜRETİM STRATEJİSİ OLARAK AQUAPONİK SİSTEM TASARIMI	Doç. Dr. Numan BİLDİRİCİ
		2	BİTLİS, HAKKÂRI, MUŞ VE VAN İLLERİ MEVCUT TARIM DURUM ANALİZİ	Doç. Dr. Numan BİLDİRİCİ
		3	COMPARISON OF DOMESTIC AND FOREIGN ORIGIN BREAD WHEAT (<i>TRITICUM AESTIVUM L.</i>) VARIETIES IN TERMS OF GRAIN YIELD AND SOME SPIKE CHARACTERISTICS	Zir. Müh. Aysen MEMET Prof. Dr. Oğuz BİLGİN Arş. Gör. Dr. Damla B. GÖÇMEN Doç. Dr. Alpay BALKAN Prof. Dr. İsmet BAŞER
		4	DEVELOPMENT AND REFLECTIONS OF GOOD AGRICULTURAL PRACTICES IN TURKEY	Dr. Öğr. Üyesi Kurtuluş MERDAN
		5	THE EFFECTS OF SALT STRESS ON ROOT DEVELOPMENT OF FORAGE CROPS	Asist. Prof. Dr. SEMİH AÇIKBAŞ
		6	EFFECTS OF BORIC ACID PRIMING APPLICATIONS ON SOME GERMINATION AND SEEDLING CHARACTERISTICS OF PSYLLIUM (<i>Plantago ovata L.</i>) SEEDS	Doç. Dr. Gülen ÖZYAZICI Dr. Öğr. Üyesi Semih AÇIKBAŞ Doç. Dr. Mehmet Arif ÖZYAZICI
		7	THE PLACE AND IMPORTANCE OF APRICOT IN TÜRKİYE'S ECONOMY	Eda KAYNAK

ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES MESOPOTAMIA 4TH INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 20 - 22, 2024 VAN Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
20 Aralık / Dec 20, 2024 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 2	Arş. Gör. Dr. Abdulkadir GÜL Arş. Gör. Ömer KARPUZ	1	INVESTIGATION OF THE ROLE OF II-CATION INTERACTIONS BETWEEN GALECTIN-3 AND INHIBITORS BY MEANS OF DFT AND MOLECULAR DYNAMICS METHODS.	Muslum Yıldız
		2	DIFFERENTIAL EFFECTS OF BIOCHAR ON NITROGEN ASSIMILATION PATHWAYS IN C3 (WHEAT) AND C4 (MAIZE) PLANTS	Busra ARIKAN-ABDULVELI
		3	<i>Rhus coriaria</i> L. BİTKİSİNDEN DOĞAL OLARAK ÜRETİLEN SOSUN FİZİKOKİMYASAL ANALİZLERİ VE LC-MS/MS KULLANILARAK İÇERİĞİNİN BELİRLENMESİ	Arş. Gör. Dr. Abdulkadir GÜL Arş. Gör. Ömer KARPUZ Prof. Dr. Cemalettin Baltacı
		4	CHEMICAL, PHYSICAL, AND MICROBIOLOGICAL PROPERTIES OF DIFFERENT TRADITIONAL FOOD/FRUIT LEATHER PRODUCTS	Master's Degree Selim YALÇIN Research Assistant Dr. Abdulkadir GÜL Research Assistant Ömer KARPUZ Professor Dr. Cemalettin BALTACI
		5	INVESTIGATION OF ANTIBIOTIC RESISTANCE OF PSEUDOMONAS SPECIES ISOLATED FROM WASTEWATER	Doktor Öğretim Üyesi Nilgün POYRAZ Suat SEZEN

ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES MESOPOTAMIA 4TH INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 20 - 22, 2024 VAN Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
20 Aralık / Dec 20, 2024 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 3	Prof. Dr. Şükrü Hakan Atalgın	1	11-12 HAFTALIK MERİŒOS KOYUN FETÜSLERİNİN COSTA'LARININ GELİŞİM DURUMU	Prof. Dr. Şükrü Hakan Atalgın
		2	11-12 HAFTALIK MERİŒOS KOYUN FETÜSLERİNİN STERNUMLARININ GELİŞİM DURUMU	Prof. Dr. Şükrü Hakan Atalgın
		3	FACTORS AFFECTING COLOSTRUM QUALITY AND YIELD IN COWS	Dr. Öğr. Üyesi Buket BOĞA KURU Doç. Dr. Mushap KURU
		4	ACCELERATED LAMBING SYSTEMS	Dr. Öğr. Üyesi Buket BOĞA KURU Doç. Dr. Mushap KURU
		5	TREATMENT OF MELANOMA ON THE EYELİD OF AN ARABIAN MARE USING LEECH	Assist. Prof. Nezihe GÖKHAN Dr. Hacı Bayram GÖKHAN Assoc. Prof. Saadet ALAN Research Assistant Özlem DALDA
		6	EFFECTS OF STRAY CATS AND DOGS ON WILDLIFE AND BIODIVERSITY	Halis Mümin YILMAZ Doç.Dr. Yasin ÜNAL
		7	AKDAG WILDLIFE DEVELOPMENT CHOICE CARNIVOROUS MAMMALIA (MAMMALIA: CARNIVORA) SPECIES	İsmail DİNÇ Doç.Dr. Yasin ÜNAL

ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES MESOPOTAMIA 4TH INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 20 - 22, 2024 VAN Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 20 Aralık / Dec 20, 2024 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 4	Assoc. Prof. Dr. Nihal TAŞ	1	KANSER HASTALARINA UYGULANACAK KEMOTERAPİ İLAÇLARININ DOZUYLA İLGİLİ MATEMATİKSEL BİR YAKLAŞIM	DR,BİPLAB DHAR DR, PRAVEEN KUMAR GUPTA DR, AHMET YILDIRIM
		2	NUMERICAL SOLUTION OF THE SCHRÖDINGER EQUATION WITH THE DENG-FAN-ECKART POTENTIAL BY USING THE LAGUERRE PSEUDOSPECTRAL METHOD	Seval ULUSOY Prof.Dr Haydar ALICI
		3	INTEGRAL TYPE BANACH CONTRACTIONS ON BIPOLAR p-METRIC SPACES	Assoc. Prof. Dr. Nihal TAŞ
		4	SOME EXISTENCE FIXED-CIRCLE RESULTS WITH THE FUNCTION ψ	Assoc. Prof. Dr. Nihal TAŞ
		5	İMPULSİVE STURM-LİOUVILLE PROBLEMİNİN ÜRETTİĞİ OPERATÖR-POLİNOM DEMETİ	Prof. Dr. OKTAY SH. MUKHTAROV Doç. Dr. HAYATİ OLĞAR
		6	İLETİM KOŞULLARINA SAHİP STURM-LİOUVILLE TİPİNDEKİ YENİ BİR SINIR DEĞER PROBLEMİNİN BAZI SPEKTRAL ÖZELLİKLERİ	Doç. Dr. HAYATİ OLĞAR
		7	DENKLEMİNDE SOYUT LİNEER OPERATÖR BULUNDURAN İMPULSİVE STURM-LİOUVILLE PROBLEMİNİN İZOMORFLUĞU	Prof. Dr. OKTAY SH. MUKHTAROV Doç. Dr. HAYATİ OLĞAR Prof. Dr. KADRIYE AYDEMİR
		8	EVEN CODES AND GRAY IMAGES ON $F_2 + aF_2$ WHEN $a^2 = 1$ AND $a^2 = a$	MSc. Nilsu KANDEMİR Asist. Prof. Dr. Mustafa ÖZKAN
		9	DETERMINATION OF $(32, 64, 16)$ -PARAMETER CODE ON RING $\mathbb{Z}_2 + v\mathbb{Z}_2 + v^2\mathbb{Z}_2$	Asist. Prof. Dr. Mustafa ÖZKAN MSc. Nilsu KANDEMİR

ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES
ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES
MESOPOTAMIA 4TH INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION
December 20 - 22, 2024
VAN

Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224

20 Aralık / Dec 20, 2024 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)

Salon	Moderator	Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors	
HALL / SALON 5	Doç. Dr. Betül Dilara ŞEKER	1	CHALLENGES AND CHANGES: A QUALITATIVE ANALYSIS OF ACCULTURATION EXPERIENCES OF IRANIAN WORKING REFUGEE WOMEN IN VAN	Doç. Dr. Betül Dilara ŞEKER
		2	BRIDGING CULTURES: THE ROLE OF EDUCATION IN THE ADAPTATION OF SYRIAN REFUGEE STUDENTS IN TURKEY - A SYSTEMATIC REVIEW	Doç. Dr. Betül Dilara ŞEKER
		3	ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE ALGILANAN DUYGUSAL İSTİSMAR VE RUMİNASYON İLİŞKİSİ	Öğr. Gör. Dr. Halil İbrahim ERTUĞ Doç. Dr. Yaşar BARUT
		4	THE EXAMINATION OF THE RELATIONSHIPS BETWEEN OVERPROTECTIVE PARENTING, SCHEMA DOMAINS, AND PERCEIVED PARENTING	Psikolog ATABERK AKGÖL Doç. Dr. DEMET VURAL YÜZBAŞI
		5	AN EXAMINATION OF ACCULTURATION GAP IN THE CONTEXT OF ADOLESCENT DEVELOPMENTAL PROCESSES AND FAMILY DYNAMICS	Doç. Dr. DEMET VURAL YÜZBAŞI Doç. Dr. FİLİZ KÜNÜROĞLU İNAL
		6	KAHRAMANMARAŞ DEPREMİNİ YAŞAMIŞ BİREYLERDE TSSB BELİRTİLERİ İLE PSİKOLOJİK ESNEKLİK VE BAŞA ÇIKMA STİLLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	Psikolog Zeliha Melisa AKTAY Doçent Doktor Meryem KARAAZİZ
		7	6 FEBRUARY 2023 KAHRAMANMARAŞ EARTHQUAKES AND PSYCHOLOGICAL STATUS OF ADULT EARTHQUAKE VICTIMS	Psikolog Ahmet Faruk GÜNDOĞAR
		8	THE EXAMINATION OF THE IMPACT OF MINDFULNESS AND PSYCHOLOGICAL RESILIENCE ON LIFE GOALS	Doçent Dr. Mehmet BOYACI
		9	FAMILY COUNSELING/THERAPY RESEARCH IN TURKEY IN 2024: A SYSTEMATIC REVIEW	Doçent Dr. Mehmet BOYACI
		10	MÜLTECİ ÇOCUKLARDA VE ERGENLERDE PSİKOLOJİK SAĞLAMLIK ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME	Uzm. Çocuk Gelişimci Emine Beyza İNCE Arş. Gör. Yavuz Selim KARASU
		11	ÇOCUK GELİŞİMİ ÖĞRENCİLERİNİN MANEVİ DUYARLIK İLE EMPATİ DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	Prof. Dr. Aygen ÇAKMAK Doç. Dr. Seda SAKARYA Dr. Öğr. Üyesi Ezgi AKINCI DEMİRBAŞ, Dr. Öğr. Üyesi Nuray ÖZTÜRK Arş. Gör. Yavuz Selim KARASU Arş. Gör., Mehmet GÜNEY

ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES
ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES
MESOPOTAMIA 4TH INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION
December 20 - 22, 2024
VAN

Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224

20 Aralık / Dec 20, 2024 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)

Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 6	Assist. Prof. Dr.,SELİN UMUTLU	1	BACIYAN-I RUM TEŞKİLATININ KADINLARIN SOSYAL VE EKONOMİK YAŞAMA KATILIMI AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ	Doç. Dr. Sait YILDIRIM
		2	SOSYAL BİLİMLERDE ARAŞTIRMA TASARISI ÜZERİNE BİR YOL HARİTASI	Doç. Dr. Sait YILDIRIM
		3	KADIN CİNAYETLERİNİN GENÇLER ÜZERİNDEKİ ETKİSİNE SOSYOLOJİK BİR BAKIŞ: KIRIKKALE ÖRNEKLEMİ ÜZERİNDEN NİTEL BİR ÇALIŞMA	Prof. Dr. Dolunay ŞENOL Aynur TEKKE
		4	TOPLUMSAL CİNSİYETİN ÇOCUKLUKTA İNŞASI: OYUNCAKLAR, KIYAFETLER VE EBEVEYN TUTUMLARI	Prof. Dr. Dolunay ŞENOL Aynur TEKKE
		5	TURNING POINTS OF TURKISH MIGRATION TO EUROPE	Araş. Gör. Vahap Aydemir
		6	GÖÇ, UMUT VE ÖLÜM	Dr. Hatice YILMAZ ASLAN Gülşen AKGÜN AYAYDIN
		7	THE CHANGING ROLE OF OLDER ADULTS IN SOCIETY: ACTIVE AGING	Assist. Prof. Dr.,SELİN UMUTLU
		8	EVALUATION OF RESEARCH ON WORKING WOMEN WITHIN THE SCOPE OF THE YOK THESIS CENTER	Assist. Prof. Dr.,SELİN UMUTLU

ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES MESOPOTAMIA 4TH INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 20 - 22, 2024 VAN Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
20 Aralık / Dec 20, 2024 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 7	Doç. Gülşah Özdemir	1	DUVARIN ESTETİĞİ: BURHAN DOĞANÇAY VE AUBUSSON DUVAR HALILARI	Doç. Dr. Nazan OSKAY Y. Lisans Öğr. Merve ATLAS
		2	THE REFLECTION OF PABLO PICASSO, HENRI MATISSE, JOAN MIRO, BEDRİ RAHMI EYUBOĞLU, ABIDIN DINO'S PAINTING CONCEPTS ON CERAMIC WORKS: AN ANALYSIS	Doç. Dr., NURTAÇ ÇAKAR ARZU DUMAN
		3	INSECT IMAGE IN TURKISH ART	Doç. Gülşah Özdemir
		4	İKLİM KRİZİ ÇERÇEVESİNDE ATIK VE MİKROPLASTİK SORUNUNUN GÜNCEL SANATA YANSIMALARI	Nisa Nur KURT
		5	HAND EXERCISES IN ISLAMIC CALLIGRAPHY	Dr. Öğretim Üyesi Özgür ÇETİNTAŞ

ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES MESOPOTAMIA 4TH INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 20 - 22, 2024 VAN Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
20 Aralık / Dec 20, 2024 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 8	PROF. DR. MERAL YILMAZ	1	THE PHENOMENON OF HOME COOKING FROM A SOCIOLOGICAL PERSPECTIVE: TRADITION, MODERNISATION AND CULTURAL CHANGE	Öğr. Gör. Gökay GÜDEN
		2	THE COMMERCIALISATION PROCESS OF STREET FOOD IN GASTRONOMIC TOURISM: FROM SUBCULTURE TO MAINSTREAM	Öğr. Gör. Gökay GÜDEN
		3	GASTRONOMICAL VALUE OF KELLE TATLISI “KELLE DESSERT” IN SİVAS CULINARY CULTURE	PROF. DR. MERAL YILMAZ
		4	EXAMINATION OF THE SPECIAL DAY DISHES AND RITUALS OF THE MONTHS OF HIZIR AND MUHARREM WITHIN THE SCOPE OF INTANGIBLE CULTURAL HERITAGE: THE CASE OF SİVAS PROVINCE	MSc. TUĞÇE YILDIRIM PROF. DR. MERAL YILMAZ
		5	RELATIONSHIP BETWEEN BICYCLE TOURISM AND SUSTAINABILITY: THE EXAMPLE OF NEVŞEHİR	Yüksek Lisans Öğrencisi, Sedanur AYDOĞAN Dr. Öğr. Üyesi, Elif KAHYA YILDIRIM
		6	AKIŞ DENEYİMİNİN YAŞAM DOYUMU ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: SEYAHAT ACENTASI ÇALIŞANLARI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA	Doç. Dr. Gamze ERYILMAZ İpek SARICA
		7	THE IMPACT OF SUSTAINABLE MEDICAL HEALTH TOURISM ELEMENTS ON DESTINATION REVISIT INTENTION	Doç. Dr. Fuat YALMAN Prof. Dr. Yalçın KARAGÖZ
		8	DETERMINING THE STRUCTURAL RELATIONSHIPS BETWEEN THERMAL TOURISM DESTINATION IMAGE, DESTINATION SATISFACTION, DESTINATION TRUST AND REVISIT INTENTION	Prof. Dr. Yalçın KARAGÖZ Doç. Dr. Fuat YALMAN

ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES
ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES
MESOPOTAMIA 4TH INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION
December 20 - 22, 2024
VAN

Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224

20 Aralık / Dec 20, 2024 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)

Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 9	Doç. Dr. Aşır ÖZBEK	1	BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF NATIONAL POSTGRADUATE THESES ON FRANCHISING	Dr. Mehmet Arif TUNCER
		2	THE RELATIONSHIP BETWEEN TECHNOLOGICAL INNOVATION AND EXPORT PERFORMANCE: A BIBLIOMETRIC REVIEW	Doç. Dr. Metin SAYGILI Yahya Yazıcı
		3	BORSA İSTANBULDA KAYITLI YENİLENEBİLİR ENERJİ ŞİRKETLERİNİN FİNANSAL PERFORMANSI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA	Dr.Öğr.Üyesi İsmet BOLAT
		4	GREEN TRANSFORMATIONAL LEADERSHIP: DETERMINING THE CURRENT SITUATION WITH BIBLIOMETRIC ANALYSIS (VOSviewer)	Doç. Dr. Gökhan KERSE Doç. Dr. Mustafa BABADAĞ
		5	ADAPTATION OF THE STUDENT WELL-BEING SCALE TO TURKISH: A VALIDITY AND RELIABILITY STUDY	Doç. Dr. Mustafa BABADAĞ Doç. Dr. Gökhan KERSE
		6	ÖĞRETİM ELEMANLARININ ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİ TARAFINDAN DEĞERLENDİRMESİ	Doç. Dr. Aşır ÖZBEK
		7	YÜKSEKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN BAŞARISIZLIK NEDENLERİNİN ÖNCELİKLENDİRİLMESİ	Doç. Dr. Aşır ÖZBEK

ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 20- 22, 2024 Van Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 20 Aralık / December. 20, 2024 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 1	Prof. Dr. Carolina López	1	THE ROLE OF TECHNOLOGY IN PROMOTING MATHEMATICAL DISCUSSION AND STUDENT ENGAGEMENT IN ALGERIAN CLASSROOMS	A. Boudia, L. Benali
		2	TEACHERS' EMOTIONAL EXPERIENCE IN ONLINE ADULT EDUCATION IN LATIN AMERICAN COUNTRIES	Diego Rivera, Prof. Dr. Carolina López
		3	ENHANCING STUDENT ACADEMIC PERFORMANCE THROUGH ENSEMBLE CLASSIFICATION MODELS	H. T. Ngugi, D. M. Otieno
		4	STUDENTS' PARTICIPATION IN UNIVERSITY GOVERNANCE: A STUDY FROM GHANA	Kwaku O. Asante, Akosua S. Boateng
		5	PEER-ASSISTED LEARNING OF PHYSICAL EXAMINATION SKILLS IN ONLINE MEDICAL EDUCATION DURING THE COVID-19 PANDEMIC	Grace T. Okello, Emmanuel F. Otieno, Sarah M. Wambui
		6	TASK-BASED LANGUAGE TEACHING FOR ESL STUDENTS: A STUDY IN NIGERIA	Chuka I. Nwachukwu
		7	UTILIZING CANSAT PLATFORMS IN INTERDISCIPLINARY PROBLEM-BASED LEARNING IN AERONAUTICAL AND ELECTRONIC ENGINEERING	Olorunfemi T. Ajayi, Bamidele A. Adeyemi
		8		

ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 20- 22, 2024 Van Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 20 Aralık / December. 20, 2024 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 2	Assis. Prof. Dr. Sofia Konstantinou,	1	EXAMINING THE INFLUENCE OF CLASS ATTENDANCE ON ACADEMIC PERFORMANCE IN ENGINEERING PROGRAMS	Jasmina N. Suryani, Mithran B. Kumar
		2	REVOLUTIONIZING CIVIL ENGINEERING EDUCATION THROUGH FLIPPED LEARNING IN PRACTICAL SETTINGS	Alfredo R. Martinez, Carlos T. Pérez, Miguel Ángel Díaz
		3	ADVANCING ARTIFICIAL AGENT LEARNING THROUGH CONSTRUCTIVIST APPROACHES	Niran R. Wijesekera, Sajitha P. Perera
		4	EVALUATING THE ECONOMIC IMPACT OF HUMANITIES AND EDUCATION PROGRAMS IN NIGERIAN UNIVERSITIES	Emeka O. Okafor, Chijioke N. Uba, Nkem N. Okeke
		5	MODELING EXPONENTIAL GROWTH IN BUSINESS ADMINISTRATION EDUCATION THROUGH TECHNOLOGY-ASSISTED LEARNING	Rashid M. Jafarov, Amina Z. Aliyev
		6	INTERCULTURAL COMPETENCE IN FOREIGN LANGUAGE EDUCATION: A COLLABORATIVE LEARNING PROGRAM IN SMALL-TOWN BRAZIL	Lucas Silva, Mariana Pereira, Felipe Alves
		7	DESIGNING SELF-CORRECTING EXERCISES FOR COLLABORATIVE LEARNING ENVIRONMENTS: INSIGHTS FROM A GREEK UNIVERSITY PROJECT	Assis. Prof. Dr. Sofia Konstantinou, Andreas Ioannidis, Eleni Papadopoulou
		8	REDEFINING EDUCATION IN FIJI: A CASE STUDY ON THE IMPACT OF COMMODIFICATION IN HIGHER EDUCATION	Ana Maria Vuki, Siti K. Vuetaki
			SIMULATION-BASED MEDICAL EDUCATION IN BRAZIL: A LOOK INTO REALISTIC LEARNING OPPORTUNITIES	Eduardo Oliveira, Lucas Costa, Mariana Lima

ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 20- 22, 2024 Van Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 20 Aralık / December. 20, 2024 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 3	Dr. Camila Silva, Assis. Prof. Dr. João Pereira	1	EXAMINING THE ROLE OF KAHOOT IN LEARNING: STUDENTS' PERSPECTIVES FROM KUWAIT	Rasha Al-Mutairi, Layla Al-Sabah, Ahmed Al-Fahad
		2	CYBERSECURITY AWARENESS AMONG STUDENTS IN THE FIELD OF TECHNOLOGY EDUCATION	Ibrahim Ali, Fatimah Zahra
		3	SOCIAL MODEL OF DISABILITY IN EDUCATIONAL CONTEXTS: A CASE STUDY FROM SINGAPORE	Lee Wei Jie, Sandra Tan
		4	RESEARCH CULTURE DEVELOPMENT IN UNIVERSITIES: A COMPARATIVE STUDY FROM INDONESIA AND THAILAND	Rudi Pratama, Nattapong Charoen
		5	VIRTUAL REALITY IN LANGUAGE LEARNING: A STUDY FROM TURKEY	Ece Aydin, Selim Korkmaz
		6	GENDER EQUALITY IN EDUCATION: A STUDY FROM BRAZIL	Dr. Camila Silva, Assis. Prof. Dr. João Pereira
		7	READINESS OF EDUCATORS TO INTEGRATE ICT IN EDUCATION IN SOUTH KOREA	Jihoon Kim, Minji Lee
		8		

ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 20- 22, 2024 Van Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 20 Aralık / December. 20, 2024 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 4	Prof. Dr. Priya Venkatesh	1	READINESS OF EDUCATORS TO INTEGRATE ICT IN EDUCATION IN SOUTH KOREA	Jihoon Kim, Minji Lee
		2	EVALUATING STUDENT OUTCOMES IN UNDERGRADUATE ENGINEERING COURSES: A CASE STUDY ON ELECTRICAL CIRCUITS	Dr. Adeola Akinyemi, Dr. Samuel Adebayo
		3	DISTANCE LEARNING AND SKILL DEVELOPMENT: INSIGHTS FROM GREECE'S LIFELONG EDUCATION PROGRAMS	Prof. Dr. Eleni Mavridou
		4	EXAMINING STUDENT FEEDBACK TO IMPROVE EMOTIONAL WELL-BEING IN EDUCATION	Dr. Rahul Raghav, Prof. Dr. Priya Venkatesh
		5	PERCEPTIONS ON INCLUSIVE EDUCATION FOR STUDENTS WITH HEARING IMPAIRMENTS IN KOSOVO	Dr. Emir Halili
		6	INNOVATING INTERNATIONAL SERVICE LEARNING WITH TECHNOLOGY FOR BETTER SUSTAINABILITY	Prof. Dr. Katerina Nikas
		7	CYBERSECURITY AWARENESS AMONG STUDENTS IN TECHNICAL FIELDS	Juan Rodrigues, Ana Silva
		8	INCLUSIVE EDUCATION FRAMEWORK IN GUYANA: A SOCIAL MODEL OF DISABILITY APPROACH	Michaela David, Edward Harris

ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 20- 22, 2024 Van Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 20 Aralık / December. 20, 2024 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 5	Dr. Maria Santos	1	DEVELOPING A RESEARCH CULTURE IN ENGINEERING EDUCATION AT THE UNIVERSITY OF ZAMBIA	Chipo Mutale, Kalenga Mwansa
		2	VIRTUAL REALITY IN LANGUAGE TEACHING: A STUDY AT THE UNIVERSITY OF CAPE TOWN	Thandiwe Moyo, Sipho Khumalo
		3	GENDER DISCRIMINATION IN EDUCATION: A COMPARATIVE STUDY IN MOZAMBIQUE	Dr. Maria Santos, João Pedro
		4	EXAMINING TEACHERS' READINESS TO INTEGRATE ICT IN THE CLASSROOM IN KENYA	Grace Wambui, Peter Onyango
		5	REVOLUTIONIZING EDUCATIONAL GAME DESIGN: A COMPREHENSIVE FRAMEWORK FOR INTEGRATED LEARNING AND ENTERTAINMENT	Sophia Choi, Lee Jun-seo, Kim Hye-jin
		6	EVALUATING DIGITAL LIBRARY RESOURCES: PEDAGOGICAL QUALITY IN THE SOLARSPELL PROJECT	Juraj Kralik
		7	THE IMPACT OF ALTERNATE REALITY GAMES ON STUDENT LEARNING OUTCOMES AT THE UNIVERSITY OF BIALYSTOK	Dainius Vaitkus
		8	INNOVATIVE ENGINEERING EDUCATION: TIANJIN UNIVERSITY'S APPROACH TO INTERDISCIPLINARY REFORM IN URBAN PLANNING	Rita Bula, Kesaia Lutu

ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 20- 22, 2024 Van Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 20 Aralık / December. 20, 2024 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 6	Assoc. Prof. Dr. Joaquín Fernández	1	NAVIGATING INTERNET GOVERNANCE: A MULTI-STAKEHOLDER PERSPECTIVE ON GLOBAL CHALLENGES AND OPPORTUNITIES	Dr. Carla Montes, Assis. Prof. dr. Oliver López
		2	THE IMPACT OF PERSONALITY TRAITS ON ERROR RATES AND BURNOUT AMONG HOSPITAL LABORATORY STAFF IN RURAL SETTINGS	Carlos Oliveira, Maria Santos
		3	DESIGNING EFFECTIVE TEAM AWARENESS SYSTEMS FOR COLLABORATIVE ENVIRONMENTS	Assoc. Prof. Dr. Joaquín Fernández
		4	APPLICATIONS OF WIRELESS AND INTERNET TECHNOLOGIES IN LOGISTICS: A CASE STUDY IN BRAZIL	Ali Rezaei, Sara Hosseini, Fatemeh Khorasani, Morteza Abedi
		5	EXPLORING GENDER DIFFERENCES IN SEXUAL PERCEPTIONS AND BEHAVIORS AMONG MARRIED INDIVIDUALS IN RURAL BRAZIL	Mohammad Reza Sadeghi, Niloofar Asgari
		6	THE INFLUENCE OF INTERNET USAGE ON MARRIAGE TABOOS AMONG STUDENTS IN MEXICO CITY	Carlos Mendoza, Laura González
		7	PROMOTING IT SECURITY AWARENESS THROUGH PERSUASIVE TECHNOLOGY: A STUDY IN KAZAKHSTAN	Nurzhan Kazybayev, Amina Toktar
		8	LEGAL CHALLENGES IN INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS IN INNOVATION ACTIVITIES: A STUDY IN UZBEKISTAN	Dr. Dilmurod Tursunov, Assis. Prof. Alisher Nazarov

ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 20- 22, 2024 Van Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 20 Aralık / December. 20, 2024 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 7	Dragan Marković	1	IMPROVING LEADERSHIP, SAFETY CULTURE, AND PERFORMANCE IN HOSPITAL SETTINGS: A COMPREHENSIVE EVALUATION	Dilorom Karimova, Tajiddin Rakhmatov, Firuza Karimova, Sherali Davlatov
		2	THE IMPACT OF TRANSACTION COST THEORY ON KNOWLEDGE SHARING IN ONLINE COMMUNITIES	Muhammad Sharifov, Zaynab Makhmadova
		3	ASSESSING OPERATIONAL RISKS IN MALAYSIAN INFRASTRUCTURE PROJECTS: A CASE STUDY OF HIGHWAY DEVELOPMENT	Aminah Bakar, Zainal Ariffin
		4	COMPARATIVE EVALUATION OF TRAINING METHODS IN HIGH-WORKLOAD INSPECTION TASKS	Nina Horvat
		5	OPTIMIZING TENDER PREPARATION FOR CONSERVATION PROJECTS IN MALAYSIA	Mohammad Razak, Azlan Hadi
		6	ADVANCING SUSTAINABILITY MEASUREMENT THROUGH THE INDEX OF SUSTAINABLE FUNCTIONALITY	Katarina Novak, Dragan Marković
		7	DEVELOPING SECURE MOBILE APPLICATION FRAMEWORKS FOR OPTIMAL DESIGN AND PERFORMANCE	Amit Raj, Farhana Shabnam, Zubair Ahmed, Nabila Sultana
		8	LEARNER FEEDBACK ON THE ADJUSTED RORSCHACH SYSTEM: A CRITICAL PSYCHOLOGICAL APPROACH	Siti Farah Nabila, Indah Lestari, Hanafi Sulaiman

ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 20- 22, 2024 Van Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 20 Aralık / December. 20, 2024 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 8	Dr. Ricardo Gomes	1	LIFE SATISFACTION, RESILIENCE, AND PSYCHOLOGICAL WELL-BEING: A STUDY AMONG SYRIAN REFUGEES IN TURKEY	Fatima Al-Mahmoud, Karim Haddad, Leila Mansour
		2	BARRIERS AND FACILITATORS IN HELP-SEEKING DECISIONS AMONG ADULT WOMEN WITH PTSD: A QUALITATIVE STUDY	Fatou Diallo, Mariam Diop, Aïssatou Ba, Adama Ndiaye, Binta Faye, Khadija Sow, Awa Kane, Seynabou Ndiaye
		3	THE ROLE OF SYNCHRONIZED BIOLOGICAL RHYTHMS IN INTERPERSONAL COMMUNICATION: A NONLINEAR APPROACH	José Almeida, Dr. Mariana Ferreira, Dr. Ricardo Gomes
		4	THE IMPACT OF CULTURAL INTELLIGENCE ON EXPATRIATE ADJUSTMENT IN AFRICA: A SYSTEMATIC REVIEW	Daniel N. Afolabi, Aisha O. Yusuf, Fatima A. Bamidele
		5	HABITS AND ORGANIZATIONAL PERFORMANCE: A MULTILEVEL ANALYSIS OF INDIVIDUAL BEHAVIORS AND ROUTINES	Carlos M. Ferreira, Ana R. Silva, João P. Costa
		6	THE IMPACT OF MANAGERIAL PERCEPTIONS ON EMPLOYEE WELL-BEING IN WORKPLACE SETTINGS	H. Dlamini, T. Nkosi
		7	THE IMPACT OF ONLINE VIDEOS ON STUDENT LEISURE-TIME INFORMATION SEEKING	Ahmad Ali, Zainab Hassan, Layla Karim
		8		

ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 20- 22, 2024 Van Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 20 Aralık / December. 20, 2024 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 9	Dr. Rachel Cohen	1	THE IMPACT OF MULTISENSORY APPROACHES IN MUSIC TEACHING FOR STUDENTS WITH DYSLEXIA	Miriam Shaked, David Levi, Rachel Cohen
		2	COMPARATIVE STUDY OF DRIVER FATIGUE AND SAFETY MEASURES IN THE NIGHT-TIME TRANSPORTATION SECTOR IN SAUDI ARABIA	Dr. Salim Abdullah, Faisal Saad, Ziyad Al-Shamari
		3	NEUROSCIENCE AND SENTENCING: CAN UNDERSTANDING PSYCHOPATHIC BRAINS ALTER LEGAL OUTCOMES IN CANADIAN COURTS?	Jamal Al-Hassan, Ahmed Kassem, Fatima Al-Rahman
		4	EXPLORING THE CONNECTION BETWEEN EMOTIONAL INTELLIGENCE AND SUBJECTIVE WELL-BEING AMONG UNIVERSITY STUDENTS	Nashwa Al-Sabah, Omar Fadly, Huda Salah
		5	EPILEPSY AND EEG-LORETA ANALYSIS: EXPLORING NEW APPROACHES IN EPILEPSY DIAGNOSIS	Ali Kazem, Reza Shirin, Mahmud Ali
		6	THE EVOLUTION OF BLOOM'S TAXONOMY: A COMPARATIVE STUDY IN ADULT EDUCATION SETTINGS	Reza Karim, Leila Faraz, Yasmin Abbas
		7	THE IMPACT OF PERSONALITY TRAITS ON GAME ADDICTION: FOCUSING ON THE BIG FIVE	Ahmed Al-Hassan, Fatima Zahran
		8		

ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES MESOPOTAMIA 4TH INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 20 - 22, 2024 VAN Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
21 Aralık / Dec 21, 2024 / 11:00 – 13:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 1	Doç. Dr. ÖZLEM BAŞARIR	1	OSMANLI'DA ESİR PAZARI: ESİR KIZLARA DAİR BİR BETİMLEME	Dr. Öğr. Üyesi Serhat SOYŞEKERCİ
		2	HELENİSTİK DÖNEM SİNOPE DARPLI SİKKELER İŞİĞİNDE SİNOPE KÜLTÜRLERİ	Dr. Öğr. Üyesi Hacer KUMANDAŞ
		3	MONEYCHANGERS IN THE OTTOMAN PROVINCES DURING THE TANZİMAT PERIOD: THE NATURE OF FINANCIAL RELATIONS, LEGAL CONFLICTS, AND RISKS BETWEEN BEYLİKÇİOĞLU AGOP AND HIS CLIENTS (1845-1860)	Doç. Dr. ÖZLEM BAŞARIR
		4	XIII. YÜZYIL ANADOLU SELÇUKLU-BİZANS SINIRI: UÇ DÜNYASI	Dursunbey Yalçınkaya
		5	KARMAŞIK BİR TARİHİN MİRASI: KIBRIS SORUNU (1950-1960)	Dr. Özlem KARAPINAR GÖK
		6	TÜRKİYE HİLÂL-İ AHMER MECMUASI'NA GÖRE HİLÂL-İ AHMER (KIZILAY)'İN GÖÇMENLERE YAPTIĞI YARDIMLAR (1929-1940)	Dr. Özlem KARAPINAR GÖK
		7	MALATYA-BATTALGAZİ İLÇE MERKEZİNDE (ESKİ MALATYA) KENTSEL KÜLTÜREL MİRASIN KORUNMASININ SÜRDÜRÜLEBİLİR KENTLEŞME BAĞLAMINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ	Tayfun Tahir TURSUN
		8	Calm Rivers of the Plateaus As a Tectonic Indicator; Meanders	Dr.Nurcan AVŞİN,
		9	The Importance of Geological and Geomorphological Structure in Settlement Selection: Example of Edremit Travertines (Van)	Dr.Nurcan AVŞİN,
		10	ANTAKYA SERVİLİ KÜLLİYESİ	Öğr. Gör. Mehmet PINAR Y.Mimar Yaser ERİM
		11	A NEGATIVE FIELD EXAMPLE AND TRANSFORMATION IN OPEN SYSTEM IRRIGATION, UZUNLU IRRIGATION AREA (BOĞAZLIYAN)	Doç. Dr. Ali İMAMOĞLU
		12	TOURISM POLLUTION AND ECOLOGICAL RISK IN KARSTIC CAVES, COMPARATIVE CASE STUDY (BURSA).	Doç. Dr. Ali İMAMOĞLU

ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES MESOPOTAMIA 4TH INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 20 - 22, 2024 VAN Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
21 Aralık / Dec 21, 2024 / 11:00 – 13:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 2	Doç. Dr. Vedat AKTEPE	1	2018 LIFE SCIENCES COURSE CURRICULUM AND 2024 EDUCATION MODEL COMPARISON OF LIFE SCIENCES COURSE SPECIFIC OBJECTIVES	Doç. Dr. Vedat AKTEPE Serpil İlksen DELİSOY
		2	EXAMINING THE CONCEPTS OF THE 2018 AND 2024 LIFE SCIENCES COURSE CURRICULUM	Doç. Dr. Vedat AKTEPE Serpil İlksen DELİSOY
		3	DEVELOPMENT OF PLANT OBSERVATION AND RESEARCH SKILLS IN PRESCHOOL EDUCATION	Dr. Hatice BEKÇİ Öğr. Gör. Umay Büşra CELİLOĞLU
		4	GREEN CLASSROOMS: BIOPHILIC DESIGNS FOR SUSTAINABLE ENVIRONMENTAL AWARENESS IN PRESCHOOL EDUCATION	Öğr. Gör. Umay Büşra CELİLOĞLU Dr. Öğr. Üyesi Hatice BEKÇİ
		5	GÖRSEL SANATLARDA ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİREYLERDE SANATSAL BECERİ ÖĞRETİMİ	Yüksek Lisans Öğrencisi, Damla ÇOBAN
		6	A STUDY INTO THE VALUES IN 2024 CHEMISTRY COURSE CURRICULUM	Yüksek Lisans Öğrencisi, Sude Ergün Doç. Dr. Ekrem Ziya Duman
		7	AN INVESTIGATION INTO THE VALUES IN 2024 CURRICULUM FOR THE COURSE OF HUMAN RIGHTS, DEMOCRACY AND CITIZENSHIP	Yüksek Lisans Öğrencisi, Diyar Aydın Doç. Dr., Ekrem Ziya DUMAN

ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES MESOPOTAMIA 4TH INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 20 - 22, 2024 VAN Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
21 Aralık / Dec 21, 2024 / 11:00 – 13:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 3	Dr. Öğretim Üyesi SİNEM ATICI USTALAR	1	TÜRKİYE VE YENİ SANAYİLEŞEN ÜLKELERİN HİSSE SENEDİ PİYASALARI ARASINDAKİ OYNAKLIK YAYILIMININ ANALİZİ: OPTİMAL KORUMA ORANI YAKLAŞIMI	Dr. Öğretim Üyesi SİNEM ATICI USTALAR
		2	YENİ SANAYİLEŞME STRATEJİLERİ SÜRECİNDE TÜRKİYE'DEKİ YEŞİL HİSSELERİNİN RİSK PROFİLİNİN ANALİZİ	Dr. Öğretim Üyesi SİNEM ATICI USTALAR CEVDET YOLCU
		3	FİNANS KAPİTAL VE FİNANSAL KÜRESELLEŞME: TÜRKİYE EKONOMİSİ ÜZERİNE ETKİLERİ	Öğretim Görevlisi, Yelda Altunal Gürgen
		4	THE IMPACT OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE ON CIRCULAR ECONOMY: SOCIAL NETWORK ANALYSIS	Dr. Öğr. Üyesi Burcu KOCARIK GACAR Doç. Dr. Anıl GACAR
		5	TESTING THE HYSTERESIS HYPOTHESIS IN YOUTH UNEMPLOYMENT WITH FOURIER UNIT ROOT TESTS: AN ANALYSIS ON TÜRKİYE	Assist. Prof. Ali Rauf KARATAŞ
		6	THE RELATIONSHIP BETWEEN CONSUMER CONFIDENCE INDEX AND EXCHANGE RATE AND CONSUMER PRICE INDEX IN TÜRKİYE	Dr. Öğr. Üyesi Ali Rauf KARATAŞ Doktora Öğrencisi Ömer Faruk AYYILDIZ
		7	YOUTH EXCLUDED FROM EDUCATION AND EMPLOYMENT: THE NEET PHENOMENON IN TURKEY AND SOLUTION PROPOSALS	Assist.Prof. Dr. Meryem TEKİN EPIK
		8	OVERVIEW OF ERGONOMIC RISKS IN WORKING FROM HOME	Assist.Prof. Dr. Meryem TEKİN EPIK

ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES
ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES
MESOPOTAMIA 4TH INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION
December 20 - 22, 2024
VAN

Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224

21 Aralık / Dec 21, 2024 / 11:00 – 13:00 Time zone in Turkey (GMT+3)

Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 4	Doç. Dr. Ümit AYATA	1	EXPLORING COLOR PARAMETERS IN LOQUAT, HORNBEAM, EUROPEAN ALDER, MAHOGANY, AND MULBERRY WOODS TREATED WITH ORGANIC COCONUT OIL	Doç. Dr. Göksel ULAY Doç. Dr. Ümit AYATA
		2	THE INVESTIGATION OF THE CHANGES INDUCED ON THE SURFACES OF AMERICAN ASH (FRAXINUS AMERICANA L.) WOOD BY SOLUTIONS PREPARED WITH CARBONATE AND VINEGAR	Doç. Dr. Göksel ULAY Doç. Dr. Ümit AYATA
		3	PEDESTRIANIZED AND NAMED STREETS IN THE URBAN LANDSCAPE	Esra İSMAİLİ Feran AŞUR
		4	AI-ASSISTED ERGONOMIC SEATING UNIT DESIGN, PROTOTYPING, AND IMPLEMENTATION	Doç. Dr. Elif SAĞLIK YL. Öğr. Aslıhan UYGUN
		5	EXAMPLES OF LOCAL AND NON-LOCAL ARID PLANTS THAT CAN BE USED IN ANATOLIAN GEOGRAPHY	Arş. Gör. Seher Simay KUŞOĞLU Prof. Dr. Mehmet Emin BARIŞ
		6	Sociological Evaluation Of Disabled Policies Of Local Governments: The Example Of Üsküdar	Doç. Dr. Hamza Kurtkapan
		7	Sociological Evaluation Of Disabled Policies Of Local Governments: The Example Of Fatih	Doç. Dr. Hamza Kurtkapan

ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES MESOPOTAMIA 4TH INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 20 - 22, 2024 VAN Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
21 Aralık / Dec 21, 2024 / 11:00 – 13:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 5	Dr. Öğr. Üyesi Yüksel ŞENGÜL	1	EFFECT RESPONSE and AGNOTOLOGY	Lecturer Assist. Türkan AYDOĞAN,
		2	ANALYSIS OF EPICURUS' UNDERSTANDING OF FATE	Dr. Öğr. Üyesi Zeki AKTAŞ
		3	PLATON'UN MEKÂN ANLAYIŞI: KHORA	ÇAĞRI ALPER
		4	İBN HALDUN DÜŞÜNCESİNDE TARİHİN KONUSU ÜZERİNE	Arş. Gör. VİLDAN DOĞANAY
		5	TARİH DÜŞÜNCESİNE GİRİŞ BAĞLAMINDA GIAMBATTISTA VICO'NUN YENİ BİLİM ESERİNİN KAPAĞINDAKİ GRAVÜRÜN İNCELENMESİ	Arş. Gör. VİLDAN DOĞANAY
		6	FOUCAULT'YA KARŞI FOUCAULTCU OLMAK: BYUNG CHUL HAN NE SÖYLER?	Dr. Öğr. Üyesi Vefa ADIGÜZEL
		7	DERRİDA'DA YAPISÖKÜM	Dr. Öğr. Üyesi Yüksel ŞENGÜL

ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES
ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES
MESOPOTAMIA 4TH INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION
December 20 - 22, 2024
VAN

Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224

21 Aralık / Dec 21, 2024 / 11:00 – 13:00 Time zone in Turkey (GMT+3)

Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 6	Dr. Öğr. Üyesi Nurullah ORUÇ	1	ARAPÇA'DA HÂY-I İDMÂR'IN KULLANIMI	Dr. Öğr. Üyesi Nurullah ORUÇ
		2	THE SUNNİ APPROACH OF THE ZAHİRİYYA SCHOOL, SPECİFİC TO IBN HAZM	Dr. Öğretim Üyesi, Abdullah YEKTA
		3	THE CONCEPT OF PRECAUTION İN THE SHAFİİ SCHOOL OF THOUGHT	Yüksek Lisans Öğrencisi, Ceylan BİLMEZ
		4	THE PERCEPTION OF SACRED SPACE IN SHIISM: FOUR CITY (ATABÂT-I MUKADDASA)	Araş. Gör. Dr. Kazım KARAYİĞİT
		5	KUR'AN MESAJI VE KUR'AN YOLU TEFSİRLERİNDE YAHUDİLİĞİN PEYGAMBER İNANCI	Yüksek Lisans Öğrencisi, Mustafa SAKARYA

ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES
ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES
MESOPOTAMIA 4TH INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION
December 20 - 22, 2024
VAN

Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224

21 Aralık / Dec 21, 2024 / 11:00 – 13:00 Time zone in Turkey (GMT+3)

Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 7	Assoc. Prof. Dr. Ali Rıza DENİZ	1	Diode Applications of Au Doped Poly(p-phenylene sulfide) (PPS) Polymer Material	Assoc. Prof. Dr. Ali Rıza DENİZ
		2	Change in Electrical Properties of Ni/Au-Poly(p-phenylene sulfide) (PPS)/p-Si/Al Diode with Temperature	Assoc. Prof. Dr. Ali Rıza DENİZ
		3	GLOBAL TRENDS AND ANALYSIS OF BIOMEDICAL, POLYMER, AND POLYMER BRUSH RESEARCH: A STUDY USING THE WEB OF SCIENCE DATABASE	Asst. Prof. Dr., NURSEL KARAOĞLAN
		4	POLYDIMETHYLSILOXANE (PDMS)-BASED MICROFLUIDIC SYSTEMS IN BIOMEDICAL APPLICATIONS: PROPERTIES, CURRENT APPLICATIONS AND FABRICATION TECHNOLOGIES	Didem ÇOŞKUN Assist. Prof. Dr. Nursel KARAOĞLAN
		5	UZAKTAN ARAÇ FARK APARATI: YENİLİKÇİ BİR KONUM TESPİT TEKNOLOJİSİ	YAVUZ ŞAHİN Dr. SENEM ŞAHAN VAHAPLAR MEHMET HAKKI ERSOY DOÇ. DR. AHMET FEYZİOĞLU

ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES MESOPOTAMIA 4TH INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 20 - 22, 2024 VAN Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
21 Aralık / Dec 21, 2024 / 11:00 – 13:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 8	Dr. Öğr. Üyesi Hasan Hüseyin GÜL Dr. Öğr. Üyesi Melih AĞRAZ	1	KÜRESEL GÖSTERGELER	Doç. Dr. Abdullah YILDIRIM Ali TOKTİMUR
		2	TERS TOPP-LEONE DAĞILIMININ BİLİNMEYEN PARAMETRELERİNİN FARKLI YÖNTEMLERLE TAHMİN EDİLMESİ	Dr. Öğr. Üyesi Hasan Hüseyin GÜL Dr. Öğr. Üyesi Melih AĞRAZ
		3	ÇİFT SIRALI KÜME ÖRNEKLEMESİ ALTINDA UNİT WEİBULL DAĞILIMININ PARAMETRELERİNİN TAHMİNİ	Dr. Öğr. Üyesi Hasan Hüseyin GÜL Dr. Öğr. Üyesi Melih AĞRAZ
		4	FİZİK TABANLI YAPAY SİNİR AĞLARI (PINNs) İLE NAVIER-STOKES DENKLEMLERİNİN ÇÖZÜMÜ	Melih AĞRAZ Hasan Hüseyin GÜL
		5	GLUKOZ-İNSÜLİN DİNAMİKLERİNİN MODELLENMESİ: FARK DENKLEMLERİ VE SÜREKLİ ÇÖZÜM YÖNTEMLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI	Melih AĞRAZ Hasan Hüseyin GÜL
		6	INVESTIGATION OF ARTIFICIAL NEURAL NETWORKS ARCHITECTURE SELECTION FOR USD/JPY EXCHANGE RATE	Cagatay BAL
		7	COMPARISON OF CBNET FUNCTION WITH TOOLBOX IN MATLAB FOR UNIVARIATE TIME SERIES FORECASTING	Cagatay BAL

ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES MESOPOTAMIA 4TH INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 20 - 22, 2024 VAN Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
21 Aralık / Dec 21, 2024 / 11:00 – 13:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 9	Doç.Dr. Rabi KARAALİ	1	T6 Isıl İşleminin Zn-40Al-2Cu Alaşımının Korozyon Hızına Etkisi	Doç. Dr. ALİ PAŞA HEKİMOĞLU Arş. Gör. MURAT HACIOSMANOĞLU
		2	BİR ERGİTME KAZANI TASARIMINDA ISI TRANSFERİ HESAPLAMALARI	Merve YAZAN Buğra ÇAVUŞOĞLU Galip ÇAPÇI
		3	ÇEVRE ŞARTLARININ HAVA SOĞUTMALI GAZ TÜRBİNLİ KOJENERASYON ÇEVİRİMLERİNİN TERMOEKONOMİK PERFORMANSINA ETKİSİ	Doç.Dr. Rabi KARAALİ Öğr.Gör.Dr. Arzu KEVEN
		4	KOMPRESYON ORANININ HAVA SOĞUTMALI GAZ TÜRBİNLİ KOJENERASYON ÇEVİRİMLERİNİN TERMOEKONOMİK PERFORMANSINA ETKİSİ	Doç.Dr. Rabi KARAALİ Öğr.Gör.Dr. Arzu KEVEN
		5	ÇOKLU SİLİNDİRİK ÇUBUK TÜRBÜLATÖRLERİN ISI TRANSFERİNE ETKİSİNİN CFD ANALİZİ	Öğr. Gör Uğurcan Yardımcı Arş. Gör. Dr. Volkan Tuğan
		6	AÇILI YARIM HALKA TÜRBÜLATÖRLERİN ISI TRANSFERİNE ETKİSİNİN SAYISAL OLARAK İNCELENMESİ	Öğr. Gör Uğurcan Yardımcı Arş. Gör. Dr. Volkan Tuğan
		7	AİROFİL TASARIMI VE ANALİZİ	Öğr. Gör. Mustafa BUĞDAY Mahmut Kornek Ceylin Yılmaz
		8	İNCE CİDARLI HAVACILIK PARÇALARINDA ÇARPILMAYI ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN İNCELENMESİ	Kenan GÖÇMEN Prof. Dr. Onuralp ULUER

ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 20- 22, 2024 Van Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 21 Aralık / December. 21, 2024 / 11:30 – 13:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 1	Assoc. Pro. Dr. Alisha Rahman,	1	IMPACT OF ORGANIZATIONAL COMPETITIVE CLIMATE ON EMPLOYEE COLLABORATION: THE MEDIATING ROLE OF WORKPLACE JEALOUSY	Assoc. Pro. Dr. Alisha Rahman,
		2	PREDICTIVE FACTORS INFLUENCING EXERCISE BEHAVIORS AMONG JUNIOR HIGH SCHOOL STUDENTS	L. Zhao, T. Li, X. Wang
		3	MANAGING TRUCK DRIVERS' FATIGUE: A COMPREHENSIVE LITERATURE REVIEW AND STRATEGIES FOR IMPROVEMENT	Assis. Prof. Dr. Ivan Petrov, Dr. Natalia Ivanova, Dmitry Sokolov
		4	QUALITATIVE ANALYSIS OF CHILD CUSTODY EVALUATION PRACTICES IN AFRICAN CONTEXT	Adebayo O. Adeyemi, Olamide A. Folarin
		5	PSYCHOSOCIAL RISKS AND WORKPLACE WELL-BEING IN SMALL AND MEDIUM-SIZED ENTERPRISES IN BRAZIL	Ahmed Mustafa El-Din, Hana Ahmed Youssef, Mohamed Ali Abdallah
		6	QUALITATIVE ANALYSIS OF CHILD CUSTODY EVALUATION PRACTICES IN AFRICAN CONTEXT	Dr. Adebayo O. Adeyemi, Olamide A. Folarin
		7	GENDER MAINSTREAMING IN PUBLIC UNIVERSITIES IN MONGOLIA	Enkhbat Batbold, Tserendorj Davaasuren, Naranjargal Ganbat, Sarangerel Ochirbat
		8	PARENTING STYLES AND THEIR IMPACT ON ADOLESCENT VIDEO GAME ADDICTION	Ahmed Bello, Fatimah Nuru

ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 20- 22, 2024 Van Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 21 Aralık / December. 21, 2024 / 11:30 – 13:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 2	Assoc. Prof. Esteban Rodriguez	1	MOTIVATORS AND CHALLENGES IN RECYCLING PARTICIPATION IN BANGLADESH: AN EXAMINATION OF KOTA KINABALU'S HOUSEHOLDS	Jahidul Islam, Rakibul Hasan, Rina Begum
		2	EVALUATING METAPHOR THERAPY'S IMPACT ON DEPRESSION IN FEMALE STUDENTS: AN EXPERIMENTAL STUDY	Marzia Karimova, Feruza Tursunova
		3	SECOND LANGUAGE WRITING AND THE ROLE OF SENSITIVITY IN WRITING TASKS: A STUDY OF PORTUGUESE AS A SECOND LANGUAGE	Dr. Carlos Rodríguez, Luisa Mota, Ana Silva
		4	ADDRESSING COGNITIVE AND BEHAVIORAL ISSUES IN ADOLESCENTS THROUGH A HIERARCHICAL REGRESSION APPROACH	Sophia Nguema, Jean-Claude Ngoma
		5	MUSIC NOTATION VERSUS ALPHABET READING: A COMPARATIVE STUDY FOR DYSLEXIC LEARNERS	Assoc. Prof. Esteban Rodríguez
		6	FATIGUE AND DROWSINESS IN THE NIGHT-TIME TRANSPORTATION SECTOR: A COMPARATIVE STUDY	Carlos González
		7	THE INTERCONNECTION BETWEEN JOB SATISFACTION, MOTIVATION, AND ORGANIZATIONAL BEHAVIOR IN THE PUBLIC SECTOR	Dr. Khaled Karray
		8	USING ONLINE GAMES TO IMPROVE WORKING MEMORY IN ADHD CHILDREN: A CASE STUDY	Assis. Prof. Dr. Oluwaseun Olamide

ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 20- 22, 2024 Van Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 21 Aralık / December. 21, 2024 / 11:30 – 13:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 3	Assoc. Prof. Dr. Pedro Silva	1	THE IMPACT OF POLICE CORRUPTION ON GOVERNANCE IN NIGERIA	Michael Okafor
		2	ETHICAL CHALLENGES IN LOCAL GOVERNMENT ADMINISTRATION: A CASE STUDY FROM EAST AFRICA	Dr. Amina Hassan
		3	ENVIRONMENTAL LEGISLATION AND LOCAL GOVERNMENT RESPONSE TO AIR POLLUTION: THE CASE OF INDONESIA	Dr. Indah Kusuma,
		4	IMPROVING SUBJECTIVE BIAS DETECTION IN TEXTS USING TRANSFORMER-BASED MODELS AND LSTM NETWORKS	Dr. Wang Li,
		5	TRANSLATION STRATEGIES IN THE PORTUGUESE DUBBED VERSION OF MULAN: A CULTURAL AND LINGUISTIC ANALYSIS	Assoc. Prof. Dr. Pedro Silva,
		6	ADVANCEMENTS IN OBJECT DETECTION: IMAGE SELECTION TECHNIQUES FOR IMPROVING TRAINING DATASETS	Luka Mirović,
		7	TIME AND IDENTITY IN "TOO MUCH JOY" BY EVELYN BERG: A STYLISTIC STUDY	Marija Sezabo
		8		

ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 20- 22, 2024 Van Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 21 Aralık / December. 21, 2024 / 11:30 – 13:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 4	Assis. Prof. Dr. Ioannis Papadopoulos,	1	EXPLORING THE EFFECT OF POSITIVE EMOTIONS ON CREATIVITY IN PERSONAL DEVELOPMENT AND SOCIAL ADAPTATION	Dr. Felix Chelski
		2	ADVANCED METAPHOR DETECTION IN GREEK USING DEEP LEARNING MODELS	Assis. Prof. Dr. Ioannis Papadopoulos,
		3	DISINFORMATION AND ITS EFFECTS ON POLICY-MAKING: A STUDY ON GOVERNMENTAL RESPONSES	Isabella Torres Rodrigues, Lucas Schmidt
		4	THE NEED FOR COMPREHENSIVE INDUSTRIAL EFFLUENT REGULATIONS IN EUROPE: CHALLENGES AND OPPORTUNITIES	Thomas Richter
		5	TRADE DISPUTES BETWEEN SOUTH KOREA AND JAPAN: AN ANALYSIS OF WTO CASES	Henrik L. Sorensen, Maria K. Johansson
		6	COUNTER-RADICALIZATION EFFORTS IN EUROPE AND SOUTH EAST ASIA: A COMPARATIVE STUDY	Ryo Tanaka, Ismail Abdullah

ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 20- 22, 2024 Van Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 21 Aralık / December. 21, 2024 / 11:30 – 13:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 5	Dr. Rajesh Al Said	1	CLIMATE CHANGE AND ENVIRONMENTAL LAW: COMPARING REGULATORY FRAMEWORKS IN SOUTH AFRICA	Dr. Rajesh Al Said
		2	THE ROLE OF SOCIAL MEDIA IN EUROPEAN GOVERNANCE: A COMPARATIVE STUDY	Maria Thompson, Luca Bianchi
		3	THE SOCIOECONOMIC IMPACT OF NATIVE AMERICAN ENTERPRISES: A TWO-DECADE STUDY OF THE MOHEGAN TRIBE AND NEW LONDON COUNTY	Mongkhon Khurelbaatar, Jargal Ganbold
		4	PRESERVING INDIGENOUS KNOWLEDGE THROUGH DIGITAL PLATFORMS: THE BLEEK AND LLOYD NOTEBOOKS AND THEIR RELEVANCE TODAY	Dinesh Rana, Kusal Perera
		5	THE ROLE OF SOCIAL MEDIA IN REINFORCING GENDER STEREOTYPES: A STUDY OF BIG BROTHER NAIJA 2019 DISCUSSIONS	Aminata Bakari, Rajabu L. Mwangi
		6	DIGITAL PERSPECTIVES ON REMOTE MOTHERHOOD: ITALIAN MOTHERS AND THE CHALLENGES OF DISTANCE	Giulia Bianchi, Luca S. Ricci
		7	DESIGNING A THOUGHTFUL DECISION SUPPORT SYSTEM TO IMPROVE SUSTAINABILITY IN POLICYMAKING	Amin Kamilov, Samad Ibragimov
		8	LINGUISTIC INNOVATION IN BILINGUAL ADVERTISING: THE CASE OF SINHALA-ENGLISH ADVERTISING IN SRI LANKA	Helena Borge, Ruwan R. Senanayake
			MACHINE LEARNING-ENHANCED SYNTAX CORRECTION FOR ARABIC: A EUROPEAN APPROACH	Michaela Hermann, Josef B. Weber

ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 20- 22, 2024 Van Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 21 Aralık / December. 21, 2024 / 11:30 – 13:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 6	Prof .Dr. Rodrigo Santos	1	THE EVOLUTION OF MORPHOLOGICAL INNOVATIONS IN TEXT MESSAGING AMONG BILINGUALS IN URBAN TURKMENISTAN	Amanjol Myratov, Dr. Lecture Dovlet Niyazov
		2	THE CONCEPTUALIZATION OF COMPUTATIONAL CONSCIOUSNESS THROUGH MULTI-AGENT SYSTEMS IN CENTRAL ASIA	Assis. Prof. Dr. Jamilya Askarova, Dr. Ruslan Yuldashev
		3	IMPACT OF MEMORY AND PLANNING ON SPATIAL AWARENESS: A STUDY OF KAZAKH NAVIGATION SKILLS	Aidana Khamidova, Nursultan Tursynov, Zhanel Yerkebayeva
		4	LANGUAGE OF HYBRID SLANG IN DISTOPIC LITERATURE: A STUDY ON 'A CLOCKWORK ORANGE'	Gulsara Baytuganova, Akhmet Zhumabayev
		5	IMPROVING KAZAKH LANGUAGE EDUCATION THROUGH A TESTING SYSTEM: THE CASE OF AL-FARABI KAZAKH NATIONAL UNIVERSITY	Assoc. Prof. Dr. Karlygash Sultangaliyeva, Bekzat Kazhigaliyev
		6	DEVELOPMENT OF ARABIC TEXT PROCESSING THROUGH A NEW LIGHT STEMMER: ADVANCEMENTS IN LINGUISTIC ANALYSIS	Maksat Arzymatov, Galiya Rustamova
		7	THE ROLE OF SECOND HOMES IN SEASIDE RESORT DEVELOPMENT: A FOCUS ON ARMENIAN TOURISM	Elina Hovhannisyan, Shushan Galstyan
		8	THE COMPETITIVENESS OF WINTER TOURISM IN THE PHILIPPINES: A STUDY FROM LOCAL TOURISTS' PERSPECTIVE	Eliza Cruz, Prof .Dr. Rodrigo Santos

ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 20- 22, 2024 Van Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 21 Aralık / December. 21, 2024 / 11:30 – 13:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 7	Assoc. Prof. Dr. Giorgi Kakhadze	1	ENHANCING KNOWLEDGE SHARING THROUGH SOCIAL MEDIA PLATFORMS IN THE PHILIPPINES	Maria Santos, Juan Perez, Lian Wei
		2	REVITALIZING PALESTINIAN TOURISM USING AUGMENTED REALITY: A FOCUS ON THE CHURCH OF THE NATIVITY	Ravi Sharma, Priya Reddy, Ankur Gupta, Nisha Mehta
		3	EXPLOITING AGRITOURISM POTENTIAL IN OMAN: CHALLENGES AND FUTURE PROSPECTS	S. Kumar, M. Sharma
		4	SUSTAINABLE TOURISM DEVELOPMENT THROUGH SPATIAL PLANNING IN GEORGIA	Eka Tskhvirishvili, Giorgi Kakhadze
		5	CULTURAL CHALLENGES FOR WESTERN CONSULTANTS IN GULF MEGAPROJECTS	Elena Dvali, Assoc. Prof. Dr. Giorgi Kakhadze
		6	EXPLORING THE IMPACT OF SOCIAL MEDIA ON POLITICAL OPINION FORMATION	Siti Nurul Huda, Ahmad Firdaus
		7	UNDERSTANDING THE PSYCHOLOGICAL EFFECTS OF POLITICAL IDEOLOGY ON SOCIAL MEDIA USERS	Dr. Klaus Fischer,
		8		

ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 20- 22, 2024 Van Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 21 Aralık / December. 21, 2024 / 11:30 – 13:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 8	Assoc. Prof. Dr. Ionel C. Popescu	1	EFFECTIVENESS OF INFORMATION SYSTEMS SECURITY: A CASE STUDY OF A ZAMBIAN COMPANY	Dr Joseph K. Chanda, Assis. Prof. Rehema S. Mwamba
		2	COMPARATIVE STUDY OF PROPERTY INVESTMENT RETURNS AND RISK IN KENYA	James W. Ngugi
		3	A NOVEL APPROACH TO MANAGING UNCERTAINTY IN HOSPITAL ADMISSIONS USING MACHINE LEARNING: A CASE STUDY FROM SOUTH AFRICA	Kgomotso T. Lejowa, Thabiso M. Maseko
		4	CONSUMER PURCHASE INTENTION TOWARDS LUXURY BRANDS IN LAGOS, NIGERIA	Chinonso I. Okoye
		5	GREEN LEAN TQM HRM PRACTICES IN SOUTH AFRICAN MANUFACTURING INDUSTRY	Thando N. Tshabalala, Jabulani S. Mkhize, Siphon M. Dlamini
		6	MARKET SEGMENTATION MODEL FOR THE BANKING SECTOR IN ETHIOPIA: THE CASE OF DASHEN BANK	Sisay K. Abebe, Mulugeta T. Gashaw
		7	IMPROVING CORPORATE GOVERNANCE AND DECISION-MAKING IN THE ROMANIAN BANKING SECTOR USING XBRL	Assoc. Prof. Dr. Ionel C. Popescu
		8	INSTITUTIONAL SHAREHOLDER ACTIVISM IN CORPORATE GOVERNANCE: A STUDY OF MALAYSIAN COMPANIES	Fatin A. Zainal

ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 20- 22, 2024 Van Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 21 Aralık / December. 21, 2024 / 11:30 – 13:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 9	Dr. Anastasia Ivankova,	1	THE IMPACT OF THE SHANGHAI COOPERATION ORGANIZATION ON CENTRAL ASIA'S GEOPOLITICAL LANDSCAPE	Dr. Anastasia Ivankova, Dr. Timur Baimukhanov
		2	THE ROLE OF HUMAN RESOURCE SYSTEMS IN CRISIS MANAGEMENT AND ORGANIZATIONAL RESILIENCE	Ibrahim Alim, Dilara Khalilova
		3	THE IMPACT OF STRUCTURAL FUNDS ON THE DEVELOPMENT OF UKRAINIAN AGRICULTURE	Yulia Sokolova, Vasyi Kovalchuk
		4	THE EFFECTIVENESS OF CORPORATE GOVERNANCE AND AUDIT QUALITY IN ORGANIZATIONS IN NIGERIA	Chidi Okwuosa, Olumide Adebayo
		5	ENHANCING GOVERNMENT R&D PROGRAMS THROUGH FEASIBILITY STUDIES: A SOUTH KOREAN PERSPECTIVE	Sung-Jin Park
		6	ASSESSING THE IMPACT OF CORPORATE GOVERNANCE REFORMS IN MALAYSIA ON GOVERNMENT-LINKED COMPANIES	Nuraishah Hassan, Norhana Ismail
		7	CHALLENGES IN SUSTAINABLE TOURISM DEVELOPMENT IN THE RED SEA REGION, EGYPT	Ahmed El-Din, Samira Fouad
		8	ENGAGEMENT STRATEGIES FOR STAKEHOLDER MANAGEMENT IN THE DEVELOPMENT OF SUSTAINABLE TECHNOLOGIES IN THE AGRICULTURAL SECTOR Abdul Rahman Omar, Leila Farida Al-Mansouri, Nasser Khalid El-	Amin, Farah Al-Nasser

ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES MESOPOTAMIA 4TH INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 20 - 22, 2024 VAN Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
21 Aralık / Dec 21, 2024 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 1	Dr. Öğr. Üyesi HAKAN AVAN	1	ABLASYO PLASENTA (PLASENTA ABRUPTİO)	Öğr. Gör. Serpil TOKER Dr. Öğr. Üyesi Gizem ÇİTAK
		2	GESTASYONEL TROFOBLASTİK HASTALIKLAR	Öğr. Gör. Serpil TOKER Dr. Öğr. Üyesi Gizem ÇİTAK
		3	NUTRITION IN PREGNANCY	Dr. Öğr. Üyesi Gizem ÇİTAK Öğr. Gör. Serpil TOKER
		4	ACQUIRING THE ROLE OF MOTHERHOOD: RAMONA MERCER	Dr. Öğr. Üyesi Gizem ÇİTAK Öğr. Gör. Serpil TOKER
		5	THE EFFECTS OF FAMILY DYNAMICS ON CHILD HEALTH: NURSES' FAMILY-CENTERED CARE PRACTICES.	Dr. Öğr. Üyesi HAKAN AVAN
		6	EARLY INTERVENTION AND DEVELOPMENTAL SUPPORT IN PEDIATRIC NURSING: TECHNIQUES AND IMPLEMENTATION METHODS	Dr. Öğr. Üyesi HAKAN AVAN
		7	CAN SOCIAL MEDIA BE EFFECTIVE IN INCREASING ORGAN DONATION?	Doç. Dr. Gürkan KAPIKIRAN Doç. Dr. Ramazan BAYER Dr. Öğr. Üyesi Mert KARTAL
		8	NOMOPHOBIA AND HEALTH CARE PROFESSIONALS	Doç. Dr. Gürkan KAPIKIRAN Doç. Dr. Ramazan BAYER Dr. Öğr. Üyesi Mert KARTAL

ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES MESOPOTAMIA 4TH INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 20 - 22, 2024 VAN Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
21 Aralık / Dec 21, 2024 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 2	Dr. Öğretim Üyesi Deniz Alca	1	COMPARATIVE STUDY OF NEW SALAFIA IN SUNNI AND SHIA	Assist. Prof. Aref Barkhordari
		2	21. YÜZYILDA DÜZENSİZ GÖÇÜN ULUSLARARASI SİSTEME ETKİLERİ: YENİ DİNAMİKLER VE POLİTİK YAKLAŞIMLAR	Dr. Öğretim Üyesi Deniz Alca
		3	THE ROLE OF DIPLOMACY IN FOREIGN POLICY: AN ESSAY ON THE GLOBALIZATION PERIOD	Dr. Öğr. Ü. Şaban ÖZTÜRK
		4	ECO-POLITICS IN THE GLOBAL ARENA: CHINA'S MIDDLE EAST POLICIES	Dr. Öğr. Ü. Şaban ÖZTÜRK
		5	EDUCATION DIPLOMACY: THE USA'S PUBLIC DIPLOMACY POLICY	Ali ÇİÇEK
		6	INTERNATIONALIZING RENTIER STATES: GULF MONARCHIES' EVOLVING POLITICAL ECONOMIES	Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KÜÇÜK
		7	TÜRKİYE'NİN YENİ GÜVENLİK TEHDİTLERİ KAPSAMINDA UZAY ALGISI: TÜRKİYE UZAY KOMUTANLIĞI	Mahmut Can ÖZDEMİR

ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES MESOPOTAMIA 4TH INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 20 - 22, 2024 VAN Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 21 Aralık / Dec 21, 2024 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 3	Prof. Dr. Hasan ÇİÇEK	1	CURRICULUM LITERACY LEVELS OF SPECIAL EDUCATION TEACHERS	Assoc.Prof. Osman AKTAN
		2	ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNİN STATÜSÜNE YÖNELİK ALGILARI	Öğr. Gör. Dr. Zehra YILMAZER Dr. Öğr. Üyesi Didem KAYAHAN YÜKSEL
		3	ÖĞRETMENLERİN ÖĞRETİM PROGRAMINI UYARLAMA ÖRÜNTÜLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA	Dr. Öğr. Üyesi Didem KAYAHAN YÜKSEL Öğr. Gör. Dr. Zehra YILMAZER
		4	ONTOLOGY OF EDUCATION AND THE TEACHER	Prof. Dr. Hasan ÇİÇEK
		5	ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRETİM İLKE VE YÖNTEMLERİ DERSİNDEKİ “ÖĞRETİM TEKNİKLERİ” KAVRAMINA YÖNELİK ALGILARI: K-W-L TEKNİĞİ ÖRNEĞİ	Doç.Dr. Sevda KOÇ AKRAN
		6	DİJİTAL ÇAĞDA EĞİTİM VE OKUL YÖNETİCİLERİNİN YETERLİKLERİ	Cansu BARBAROS ÖZER
		7	ÖĞRETMENLERİN DİSKALKULİYE YÖNELİK BİLGİLERİNİN VE FARKINDALIKLARININ İNCELENMESİ	Doç. Dr. Zeynep Çiğdem ÖZCAN Dr. Öğr. Üyesi Nihan ŞAHİNKAYA
		8	THE ROLE OF TEACHER MOTIVATION IN POST-DISASTER EDUCATION	Doç. Dr. Okan SARIGÖZ
		9	CONTINUITY AND QUALITY IN EDUCATION: THE CAREER DEVELOPMENT PROCESS OF TEACHERS	Doç. Dr. Okan SARIGÖZ

ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES
ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES
MESOPOTAMIA 4TH INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION
December 20 - 22, 2024
VAN

Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224

21 Aralık / Dec 21, 2024 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)

Salon	Moderator	Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors	
HALL / SALON 4	Asst. Prof. Ece MANİ Asst. Prof. Pınar GÖKENSEL OKTA	1	INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN NUTRITIONAL KNOWLEDGE LEVELS AND BODY COMPOSITION VALUES OF REFORMER PILATES EXERCISE PEOPLE	Asst. Prof. Ece MANİ Asst. Prof. Pınar GÖKENSEL OKTA
		2	FACTORS AFFECTING THE PRACTICE EXPERIENCES OF FOREIGN NURSING STUDENTS. A SYSTEMATIC REVIEW STUDY	Dr.Öğr. Üyesi. Arzu TİMUÇİN Prof. Dr. Selma KAHRAMAN
		3	THE EFFECT OF THE LEADERSHIP STYLE OF CLINICAL CHARGE NURSES ON THE WORK MOTIVATION OF NURSES: EXAMPLE OF ŞANLIURFA HARRAN UNIVERSITY HOSPITAL	Uzman Hemşire Serap Arıcan Dr. Öğretim Üyesi Arzu Timuçin
		4	RELATIONSHIP BETWEEN COGNITIVE LEVEL, DEPRESSION LEVEL AND FEAR OF FALLING WITH QUALITY OF LIFE IN ELDERLY PEOPLE OF DIFFERENT AGE RANGE	Asst. Prof. Dr. Ebru YILDIRIM Asst. Prof. Dr. Mehmet Salih TAN
		5	ADOLESANLARDA E- SAĞLIK OKUR YAZARLIĞI DÜZEYİNİ BELİRLEMEK İÇİN TAHMİN MODELLERİNİN KULLANILMASI	Dr.Öğr.Üyesi, Funda ASLAN Doç.Dr. Oktay Yıldız
		6	MEME CERRAHİ SONRASI LENFÖDEM ÖNLEME AĞRI YÖNETİMİ VE HEMŞİRELİK BAKIMI	Hemşire Hamıda RAHIMOĞLU Doç. Dr. Şenay KARADAĞ ARLI

ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES
ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES
MESOPOTAMIA 4TH INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION
December 20 - 22, 2024
VAN

Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224

21 Aralık / Dec 21, 2024 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)

Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 5	Prof. Dr. Esin BASIM	1	DETERMINATION OF AROMA COMPONENTS OF ACHILLEA MILLEFOLIUM (L.) BY SPME METHOD	Dr. Öğr. Üyesi Emine YURTERİ Arş. Gör. Dr., Aysel ÖZCAN AYKUTLU Prof. Dr., Fatih SEYİS
		2	CHEMICAL CONTENT OF HYPERICUM SCABRUM (L.) DISTRIBUTED IN RIZE FLORA	Dr. Öğr. Üyesi Emine YURTERİ Prof. Dr., Fatih SEYİS Arş. Gör. Dr., Aysel ÖZCAN AYKUTLU
		3	EFFECT OF MAGNETIC FIELD PRIMING APPLICATIONS ON GERMINATION AND SEEDLING DEVELOPMENT IN HUNGARIAN VETCH	Assoc. Prof. Dr. Medine ÇOPUR DOĞRUSÖZ Assist. Prof. Dr. GÖKÇE AYDÖNER ÇOBAN
		4	THE EFFICIENCY OF VERTICAL FARMING TECHNOLOGIES IN VEGETABLE PRODUCTION	Assist. Prof. Dr. GÖKÇE AYDÖNER ÇOBAN Assoc. Prof. Dr. Medine ÇOPUR DOĞRUSÖZ
		5	DETERMINATION OF PRODUCTION PROBLEMS IN EDIBLE CULTURAL MUSHROOM CULTIVATION AND EVALUATION OF PLANT PROTECTION PRACTICES IN KORKUTELI DISTRICT OF ANTALYA PROVINCE	Prof. Dr. Esin BASIM Prof. Dr. Hüseyin BASIM
		6	DETERMINATION OF FUNGAL PATHOGENS IN FRUIT PURCHASED FROM DIFFERENT SUPERMARKETS IN ANTALYA PROVINCE	Prof. Dr. Esin BASIM Prof. Dr. Hüseyin BASIM
		7	THE EFFECT of CYSTEINE on WATER CHANGES and PHOTOSYNTHETIC PIGMENTS of Salvia sclarea PLANT under CADMIUM STRESS	Seda ŞAHİN Doç. Dr. Hülya TORUN
		10		

ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES MESOPOTAMIA 4TH INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 20 - 22, 2024 VAN Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 21 Aralık / Dec 21, 2024 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 6	Prof. Dr. SERAP KILIÇ ALTUN Doç. Dr. NİLGÜN PAKSOY	1	EVALUATION OF LEAD CONCENTRATIONS IN HOMEMADE SHEEP YOGHURTS FROM ŞANLIURFA PROVINCE USING ICP-OES	Prof. Dr. SERAP KILIÇ ALTUN Doç. Dr. NİLGÜN PAKSOY Dr. Öğr. Üyesi MEHMET EMİN AYDEMİR
		2	KOYUN VE İNEK SÜTÜ İLE PEYNİRLERİNİN BİLEŞİMİ: MİNERAL VE TOKSİK ELEMENTLERİN ICP-MS İLE DEĞERLENDİRİLMESİ	Prof. Dr. SERAP KILIÇ ALTUN Doç. Dr. NİLGÜN PAKSOY
		3	PROBİYOTİK VE PREBİYOTİKLERİN İNSAN FİZYOLOJİSİ ÜZERİNDE ETKİSİ	Sümeyye GÜL Beste ÜMİT Yeliz METİNKAYA İdil METİNKAYA Öğretim Görevlisi Murat IHLAMUR
		4	GIDA KAYNAKLI BİR PATOJEN: <i>VİBRİO PARAHAEMOLYTICUS</i> 'UN SAĞLIK ÜZERİNE ETKİLERİ	Beyza ER Öğretim Görevlisi Murat IHLAMUR
		5	İLAVE ŞEKERSİZ ENDÜSTRİYEL KEK REÇETESİ GELİŞTİRİLMESİ	Arge Uzman Yardımcısı, ANI KUŞCU Arge Uzmanı, MERVE KAHRAMAN
		6	ŞEKER İKAME AJANLARININ SÜRÜLEBİLİR KREMLARDA KULLANIMI	Arge Uzman Yardımcısı, ANI KUŞCU Arge Uzmanı, MERVE KAHRAMAN
		7	THE USE OF FREEZE-THAWING PRE-TREATMENT IN DRYING OF FRUIT AND VEGETABLES	Öğr. Gör. Dr. Serdar UĞURLU Prof. Dr. Emre BAKKALBAŞI
		8	RESVERATROL: CHEMISTRY, PRESENCE IN PLANTS AND EFFECTS ON HEALTH	Dr. Dilara ASLAN BAKKALBAŞI Öğr. Gör. Dr. Serdar UĞURLU Prof. Dr. İsa CAVİDOĞLU
		9	A RESEARCH ON GEOGRAPHICALLY LABELED PASTRY FOODS: THE CASE OF TOKAT PROVINCE	İremnur KILINÇ Dr. Öğr. Üyesi Esra ESİN

ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES
ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES
MESOPOTAMIA 4TH INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION
December 20 - 22, 2024
VAN

Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224

21 Aralık / Dec 21, 2024 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)

Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 7	Prof. Dr. Ahmet AKIN	1	SPIRITUALITY NEED SCALE IN ADOLESCENTS: VALIDITY AND RELIABILITY STUDY	Prof. Dr. Ahmet AKIN Firdevs KARATAŞ TEMİZ
		2	AİLE İÇİ SORUNLARA YÖNELİK, AİLE DANIŞMANLIĞINDA RUTİN OLUŞTURMANIN SÜRDÜRÜLEBİLİR İŞLEVİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME	Doç. Dr. Sait YILDIRIM
		3	ÇOCUKLARDA DİJİTAL BAĞIMLILIĞI ÖNLEMEDE YERİNE KOYMA METODU	Doç. Dr. Sait YILDIRIM
		4	SCALE OF SELF-CARE İN MARRIAGE: VALIDITY AND RELIABILITY STUDY	Prof. Dr. Ahmet AKIN MERVE ALİCİK
		5	THE PERCEPTION OF EGOCENTRISM AMONG SPOUSES SCALE: A STUDY ON VALIDITY AND RELIABILITY	Prof. Dr. Ahmet AKIN Fatma Şükran YILDIRIM
		6	THE SCALE OF REFLECTION OF PARENTAL RELATIONSHIP ON ADOLESCENTS: VALIDITY AND RELIABILITY STUDY	Prof. Dr. Ahmet AKIN Tuğba AKAR GENÇER

ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES MESOPOTAMIA 4TH INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 20 - 22, 2024 VAN Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
21 Aralık / Dec 21, 2024 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 8	Doç. Dr. Erdal ARI	1	TODAY'S INTERPRETATIONS OF BLOODY SPORTS EVENTS IN THE ROMAN WORLD AND THE AZTECS	Yüksek Lisans Öğrencisi Mehmet BAYSAL Doç. Dr. Yener AKSOY
		2	RESEARCHING THE EFFECT OF PHYSICAL ACTIVITY ON LEADERSHIP LEVELS	Yüksek Lisans Öğrencisi Mehmet BAYSAL Doç. Dr. Yener AKSOY
		3	MÜCADELE SPORCULARINDA KİLO DÜŞMENİN ESNEKLİK VE BAZI GÜÇ DEĞERLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ	Emir ATEŞ Doç.Dr. Egemen ERMİŞ Prof.Dr. Osman İMAMOĞLU
		4	ÇOCUK YÜZÜCÜLERDE TEKRARLI 25 VE 100 METRE KOŞULARININ YAŞ VE CİNSİYETE GÖRE DEĞİŞİMİNİN ARAŞTIRILMASI	Emir ATEŞ Doç.Dr. Egemen ERMİŞ Prof.Dr. Osman İMAMOĞLU
		5	UEFA EURO 2024 AVRUPA FUTBOL ŞAMPİYONASI'NDA TAKIMLARIN TOPLA OYNAMA YÜZDELERİNE GÖRE FİZİKSEL KAPASİTELERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	Alpay AYDOĞDU Doç. Dr. Erdal ARI
		6	UEFA ORGANİZASYONLARINA KATILAN TÜRK FUTBOL KULÜPLERİNİN 2024-2025 SEZONU TRANSFER POLİTİKALARININ İNCELENMESİ	Alpay AYDOĞDU Doç. Dr. Erdal ARI

ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES MESOPOTAMIA 4TH INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 20 - 22, 2024 VAN Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
21 Aralık / Dec 21, 2024 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 9	Öğr. Gör. Dr. Mehmet Ozan GÜLADA	1	SOCIAL MEDIA AND POLITICAL PARTICIPATION: 2024 LOCAL ELECTIONS ISPARTA CASE	Ahmet Murat BAYKARA Prof. Dr. Hasan GÜLLÜPUNAR
		2	THE CHINESE COMMUNIST PARTY PROPAGANDA IN THE PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA	Öğr. Gör. Dr. Mehmet Ozan GÜLADA
		3	KAISER WILHELM II IN US PROPAGANDA DURING THE FIRST WORLD WAR	Öğr. Gör. Dr. Mehmet Ozan GÜLADA
		4	ÇERÇEVE VE BAKIŞ ÜZERİNE FOUCAULT'NUN MANET YORUMU VE WOODY ALLEN'İN ANNIE HALL FİLMİNDEKİ YANSIMALARI	Arş. Gör. Semih KAŞIKÇI
		5	İHRACATTA DİJİTALLEŞMENİN YÜKSELEN GÜCÜ: SOSYAL MEDYA	Arş. Gör. Müsemma ÇÖKERDENOĞLU Arş. Gör. Azimenu AYAZ

ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 20- 22, 2024 Van Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
21 Aralık / December. 21, 2024 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 1	Dr. Yulia Petrovna	1	THE ROLE OF BILINGUALISM IN LEARNING MANDARIN CHINESE: INSIGHTS FROM GERMAN-SPEAKING ADULT LEARNERS	Dr. Martina Schwarz, Julian Fischer
		2	REDEFINING SECONDARY ENGLISH EDUCATION: INTEGRATING CRITICAL PEDAGOGY AND SURREALISM IN THE CLASSROOM	Dr. Yulia Petrovna Ivan Zaitsev
		3	STRATEGIES FOR MANAGING IN-WORK POVERTY IN UZBEKISTAN: A COMPARATIVE STUDY OF FAMILY RESILIENCE	Nargiza Shukurova, Rustam Tursunov
		4	ADVANCED VOCAL TRAINING TECHNIQUES IN CENTRAL ASIAN MUSIC: FOCUSING ON KAZAKHSTANI TRADITIONS	Aizhan Nurmaganbetova, Bekzat Kamilov
		5	A MACHINE LEARNING APPROACH FOR EDUCATION SYSTEM INTEGRATION IN MULTICULTURAL SETTINGS: A CASE STUDY OF MONGOLIA	Tserenbat Baatar, Gankhuyag Tserendorj
		6	THE IMPACT OF POLITICAL INSTABILITY ON TOURISM AND CULTURAL HERITAGE PRESERVATION: A CASE STUDY OF EGYPT	Ali K. Mustafa, Samira F
		7	THE INFLUENCE OF SECURITY MEASURES ON FAN ENGAGEMENT IN THE IRAQI PROFESSIONAL FOOTBALL LEAGUE	Khaled A. Rashid,
		8	PROMOTING INNOVATION THROUGH ANALYSIS OF THE GLOBAL COMPETITIVENESS INDEX FRAMEWORK	Joko W. Sutanto, Dewi K. Sari,

ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 20- 22, 2024 Van Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
21 Aralık / December. 21, 2024 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 2	Dr. Tariq Alam	1	THE ROLE OF INFORMATION TECHNOLOGY IN IMPROVING ELECTORAL INTEGRITY: A STUDY ON E-VOTING SECURITY	Hendra P. Wijaya, Arum L. Putri,
		2	DETECTION OF LATENT SWEAT FINGERPRINTS USING INFRARED RADIATION AND BLUE LIGHT: A FORENSIC APPROACH	Mona B. Al-Mazrouei, Faisal R. Al-Hassan,
		3	THE NEED FOR NATIONAL SPACE LEGISLATION IN EMERGING SPACE COUNTRIES	Samiya A. Al-Fahad, Karim R. Al-Kindi
		4	LEGAL FRAMEWORK AND PROTECTION OF INDIGENOUS COMMUNITIES IN MALAYSIA	Zainab Aziz, Farhan Mohd Ali
		5	THE IMPACT OF THE BANGLADESH CONSTITUTIONAL COURT ON THE LIMITATION OF BANKING PRIVACY RIGHTS	Dr. Tariq Alam, Shahina Sultana
		6	PARTY DEFLECTION AND ITS IMPACT ON DEMOCRATIC STABILITY IN MALYSIAN POLITICS	Hassan Rauf, Nadira Hassan
		7	INFORMATION WARFARE AND THE THREATS TO NATIONAL SECURITY IN SOUTHEAST ASIA: A STRATEGIC ANALYSIS	Ali Hussain, Sara Mohammad
		8		

ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 20- 22, 2024 Van Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 21 Aralık / December. 21, 2024 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 3	Assoc. Prof. Dr. Aminah Suraya	1	LEGAL CHALLENGES IN INTELLECTUAL PROPERTY PROTECTION WITHIN INNOVATION ACTIVITIES IN RUSSIA	Yelena Koroleva, Prof. Dr. Ivan Kuznetsov
		2	LEADERSHIP BEHAVIOR AND CULTURE IN THE MALAYSIAN HEALTHCARE INDUSTRY: IMPACT ON SAFETY PERFORMANCE	Norhayati Zainal, Afiqah Rahman
		3	KNOWLEDGE SHARING IN E-COMMUNITIES: AN ECONOMIC PERSPECTIVE	Wang Zhi, Liu Chen
		4	ASSESSING RISK MANAGEMENT STRATEGIES IN ROAD INFRASTRUCTURE PROJECTS IN MALAYSIA	Assoc. Prof. Dr. Aminah Suraya, Dr. Haris Zainal
		5	A COMPARATIVE STUDY OF INSPECTORS' PERFORMANCE UNDER FEEDBACK AND FEED FORWARD TRAINING METHODS IN MALAYSIA	Assis. Prof. Dr. Siti Rahmah Ahmad
		6	ENHANCING TENDERING PRACTICES IN BUILDING CONSERVATION PROJECTS IN MALAYSIA	Dr. Chen Wei
		7	DEVELOPING THE INDEX OF SUSTAINABLE FUNCTIONALITY FOR ASSESSING SUSTAINABILITY IN CHINESE URBAN AREAS	Assis. Prof. Dr. Li Wei, Dr. Zhang Jian
		8	DEVELOPING A SECURE FRAMEWORK FOR MOBILE APPLICATIONS: A CASE STUDY FROM BANGLADESH	Mohamed Serhani, Rachida Abdelghani, Dssouli Benharref, Mizouni Rabeab

ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 20- 22, 2024 Van Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 21 Aralık / December. 21, 2024 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 4	Althea Johnson	1	EXAMINING STUDENT RESPONSES TO THE ADJUSTED RORSCHACH COMPREHENSIVE SYSTEM IN NEPAL	Mokgadi Mukuna, Robert Moletsane, Kananga Kekae
		2	FACTORS AFFECTING RECYCLING PARTICIPATION IN MALAYSIA: A CASE STUDY IN KOTA KINABALU	Arianna Wira, Mohamad Idris, Jamilah Idris, Azizah Amir, Naimah Abu Bakar
		3	THE EFFECTIVENESS OF METAPHOR THERAPY IN ALLEVIATING DEPRESSION AMONG FEMALE STUDENTS	Shirin Parviz, Amira Shams, Fatima Khamis
		4	EVALUATING SECOND LANGUAGE WRITING PERFORMANCE AMONG IMMIGRANT STUDENTS: A CASE STUDY OF PORTUGUESE LEARNERS	Carlos Eduardo Silva, Dr. Mariana Pereira, Dr. Lucas Oliveira
		5	MODELING COGNITIVE CHALLENGES IN UNDERREPRESENTED GROUPS: A STUDY OF ADOLESCENT MENTAL HEALTH	Mei Xiu Zhang, Yifan Lin, Chao Fu
		6	COMPARING MUSICAL NOTATION READING TO ALPHABET READING IN DYSLEXIC STUDENTS: TEACHING MUSIC EFFECTIVELY	Althea Johnson
		7	DECISION SUPPORT SYSTEMS IN ORGANIZATIONAL LEARNING ENVIRONMENTS FOR IMPROVING MANAGERIAL DECISION-MAKING	Aminu Ibrahim, Olumide Adebayo, Ibrahim Kanu
		8	BARRIERS AND OPPORTUNITIES FOR E-GOVERNANCE ADOPTION IN AFRICA: A FOCUS ON CITIZEN ENGAGEMENT	Hassan Okoye, Chuka Nwankwo, Stella Bassey
		9	TRANSFER PRICING OPTIMIZATION IN DEVELOPING ECONOMIES: A CASE STUDY FROM NIGERIA	Chijioke Okafor, Olusegun Akinola
		10	OPEN INNOVATION IN AFRICAN TECH COMPANIES: LESSONS FROM JUMIA, KONGA, AND PAGA	Femi Adeyemi, Adebayo Obafemi

ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 20- 22, 2024 Van Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 21 Aralık / December. 21, 2024 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 5	Assis. Prof. Dr. Tinashe Moyo	1	PROFESSIONAL COMPETENCY DEVELOPMENT FOR INTERNATIONAL MARKETERS IN NIGERIA	Oluwaseun Balogun, Temidayo Adeyemi
		2	DEVELOPING HAZARD AND LOSS GIVEN DEFAULT ESTIMATION MODELS FOR EMERGING MARKETS: INSIGHTS FROM SOUTH AFRICA	Thato Maphosa, Banele Nkosi
		3	PERSONALITY TRAITS OF ENTREPRENEURS AND TECHNOLOGICAL INNOVATION IN SOUTH AFRICA	Assis. Prof. Dr. Tinashe Moyo
		4	CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY IN THE INDIAN TEXTILE SECTOR	Ravi Kumar Sharma, Priya Mehta
		5	FACTORS AFFECTING THE GROWTH OF ECOMMERCE IN SOUTH KOREA	Ji-Hye Kim, Jiwon Lee
		6	APPLICATIONS OF STABLE DISTRIBUTIONS IN ECONOMICS AND FINANCIAL MARKETS: A TURKISH PERSPECTIVE	Mehmet Efe Yılmaz, Elif Demircan
		7	MULTI-ENTERPRISE COLLABORATION IN THE ARGENTINIAN AGRIBUSINESS SECTOR	Carolina Rodríguez, Felipe Martínez
		8	DESIGNING STRATEGY MAPS WITH STRUCTURAL EQUATION MODELING IN THE MIDDLE EAST	Ahmad Saeed, Zaynab Al-Farsi

ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 20- 22, 2024 Van Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 21 Aralık / December. 21, 2024 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 6	Prof. Dr. Mihailo Todorovic	1	COMPLEMENTARITIES OF MULTILATERALISM AND REGIONALISM IN LATIN AMERICA: THE MERCOSUR AND ALBA CASES	Dr. Carlos Eduardo Silva, Dr. Mariana Gómez
		2	OPTIMIZING PRODUCTION PLANS USING MULTI-CRITERIA PROGRAMMING	Aleksandar Markovic, Ivana Simic
		3	STOCK PRICE PREDICTION USING NEURO-FUZZY SYSTEMS IN THE IRANIAN MARKET	Farhad Karimi, Mohammad Reza Ghaffari
		4	ENVIRONMENTAL RESPONSIBILITY AND CORPORATE PERFORMANCE IN NIGERIA	Ifeoma Uzochukwu, Chijioko Obioma
		5	DECISION MAKING IN MATERIAL SELECTION FOR SUPPORT BRIDGES	Joko Prasetyo, Rina Anisa
		6	CREATING CUSTOMER VALUE THROUGH CRM SYSTEMS IN THE ELECTRONICS SECTOR	Taro Yamada, Dr. Lec. Kenji Watanabe
		7	IMPACT OF STOCHASTIC PROCESS MISSPECIFICATION ON INVESTMENT DECISION MAKING	Chen Hsiu-Wei
		8	LIABILITY OF HOTEL GUESTS FOR NON-PAYMENT OF SERVICES: A COMPARATIVE ANALYSIS	Prof. Dr. Mihailo Todorovic

ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 20- 22, 2024 Van Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 21 Aralık / December. 21, 2024 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 7	Assis. Prof. Dr. Andrei Popescu	1	THE INFLUENCE OF E-COMMERCE WEBSITE PERSONALITY ON CONSUMERS' INITIAL TRUST	Li Hua Zhang, Jian Li Wang, Mei Lin Zhang
		2	THE EFFECTIVENESS OF DIGITAL DOCUMENT EXCHANGE SYSTEMS IN CZECH PUBLIC ADMINISTRATION: A COMPARATIVE STUDY	Eva Novotná, Pavel Svoboda, Anna Křížová
		3	CREDIT ACCESS AND FARMING PRODUCTIVITY IN PAKISTAN: A DATA ENVELOPMENT ANALYSIS APPROACH	Zahra Ali, Bilal Ahmed, Iqbal Ahmed
		4	EXPLORING FACTORS DRIVING THE GROWTH OF ISLAMIC BANKING IN PAKISTAN	Imran Shah, Ali Rehman, Saeed Akhtar
		5	STOCK MARKET LINKAGES AND THEIR IMPACT ON CENTRAL AND EASTERN EUROPEAN MARKETS DURING THE FINANCIAL CRISIS	Olivier Dimitriu, Elena Munteanu, Constantin Dinu
		6	PROVING EQUILIBRIUM IN ECONOMIC SYSTEMS WITH NON-CONSTANT DEMAND FUNCTIONS: A CONSTRUCTIVE APPROACH	Jiro Nakamura
		7	THE NEED FOR OPERATIONAL AUDITING IN IRAN'S ECONOMIC SECTORS: THEORETICAL AND PRACTICAL INSIGHTS	Reza Khosravi
		8	THE INFLUENCE OF INFRASTRUCTURE ON INNOVATION IN DEVELOPING COUNTRIES	Abdiye Omer, Khalid Al-Khalil, Omar Al-Tahir
		9	MARKET FAILURES IN ECOSYSTEM SERVICES VALUATION: ECONOMIC IMPLICATIONS AND POLICY RECOMMENDATIONS	Assis. Prof. Dr. Andrei Popescu

ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 20- 22, 2024 Van Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 21 Aralık / December. 21, 2024 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 8	Prof. Dr. Wojciech Jablonski	1	COLLABORATION BETWEEN UNIVERSITIES AND INDUSTRY IN AEROSPACE PROJECTS: STUDENT SATELLITE INITIATIVES	Jiang Wei, Li Xiaoyu, Zhang Hui
		2	OPTIMIZING CONTAINER PORT OPERATIONS: A SIMULATION STUDY ON MARSHALING YARD STORAGE POLICY	Ali Mohammad, Reza Parsa, Kaveh Danesh
		3	STRATEGIC MANAGEMENT OF IT PROJECTS: ROLES AND RESPONSIBILITIES IN SUCCESSFUL EXECUTION	Ali Farhad, Mehran Yazdani, Fatemeh Akbari
		4	STOCK MARKET PREDICTION USING A HYBRID MODEL WITH PASSIVE CONGREGATION	Siti Amira, Jibril Hassan, Nor Azah
		5	MEASURING INNOVATION PERFORMANCE: CHALLENGES AND APPROACHES	Gulzat Nurlan, Talgat Aset, Sabina Saparova
		6	GREEN TECHNOLOGY INNOVATION AND HUMAN RESOURCE STRATEGIES IN THE AUTOMOTIVE SECTOR: A CASE STUDY OF TOYOTA MOTOR CORPORATION	Jie Xu, Minh Tan, Li Wei
		7	BIOETHANOL PRODUCTION AS A STRATEGIC SOLUTION FOR MEETING INDIA'S ENERGY DEMAND	Sandeep Kumar, Arvind Sharma, Praveen Bansal
		8	KNOWLEDGE SHARING AND ORGANIZATIONAL BEHAVIOR: A FUTURE RESEARCH AGENDA	Shahin Daryaei, Ali Rezaei, Sima Khajeh
		9	MODELING CUSTOMER LOYALTY IN THE POLISH BREWING INDUSTRY: AN EMPIRICAL STUDY	Prof. Dr. Wojciech Jablonski

ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 20- 22, 2024 Van Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 21 Aralık / December. 21, 2024 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 9	Dr. Nduta W. Mutua	1	STRATEGIES TO REVITALIZE LOCAL OTOP ENTREPRENEURSHIP IN THAILAND: A FOCUS ON INNOVATION AND MANAGEMENT	Sakda Aroon, Chiraporn Chaiyaporn, Nattawut Phonpan
		2	FREQUENCY TRADING AND THE ROLE OF OPTIMIZED MOVING AVERAGE STRATEGIES	Hassan Jamil, Fadil Meziou, Nour El-Deen
		3	ENTERPRISE RISK MANAGEMENT PRACTICES IN MALAYSIAN PUBLIC LISTED COMPANIES: AN ASSESSMENT	Dr. Azhari Zulkifli, Lec. Farhana Abdul Rashid, Hanafi Ismail
		4	ANALYSIS OF THE IMPACT OF INFORMATION SECURITY MEASURES IN EAST AFRICAN COMPANIES: A CASE STUDY	Amani Z. Mwambesi, Joshua T. Makunyi
		5	A COMPARATIVE STUDY OF REAL ESTATE INVESTMENTS AND STOCK MARKET RETURNS IN WEST AFRICA	Chike A. Okeke
		6	MACHINE LEARNING MODELS FOR IMPROVING HOSPITAL ADMISSIONS PREDICTION IN AFRICA	Kwame D. Asante, Yemi F. Adebayo
		7	THE EFFECT OF CONSUMER BEHAVIOR ON LUXURY BRAND PURCHASE INTENTION IN KENYA	Dr. Nduta W. Mutua
		8	SUSTAINABLE HUMAN RESOURCE PRACTICES IN THE AUTOMOTIVE INDUSTRY: A STUDY IN SOUTH AFRICA	Thuli S. Dlamini, Sipho B. Ndlovu
		9	MARKET SEGMENTATION MODEL FOR BANKING SERVICES IN AFRICA: A CASE STUDY OF ECOBANK	Aminata M. Bah, Nia W. Koroma

ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES
ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES
MESOPOTAMIA 4TH INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION
December 20 - 22, 2024
VAN

Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224

22 Aralık / Dec 22, 2024 / 11:00 – 13:00 Time zone in Turkey (GMT+3)

Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 1	Prof. Dr. Nesrin Ada	1	KUŞAKLARARASI ÇEŞİTLİLİK VE ÇATIŞMA YÖNETİMİ: İŞ YERİNDE UYUM VE VERİMLİLİK İÇİN STRATEJİLER	Öğr. Gör. Dr. Şerife KUZGUN
		2	SAĞLIK ÇALIŞANLARININ POLİTİK ETKİNLİK VE YETERLİLİKLERİNİN DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİNE GÖRE İNCELENMESİ	Araştırmacı, TOLGA BİRCAN Dr. Öğr. Üyesi, DİLEK ÖZSOY
		3	A STUDY TO DETERMINE THE RELATIONSHIP BETWEEN ENTREPRENEURIAL CHARACTERISTICS AND WHISTLEBLOWING TENDENCIES OF HEALTH PROFESSIONALS	Nicat Quliyev Doç. Dr. Fuat YALMAN
		4	RESISTANCE TO CHANGE IN ORGANIZATIONS: AN ANALYSIS THROUGH A SYSTEMATIC APPROACH	Prof. Dr. Nesrin Ada
		5	TRENDS AND PATTERNS IN WORKAHOLISM: A BIBLIOMETRIC ANALYSIS	Assoc. Prof. Halime GÖKTAŞ KULUALP Instructor Ahmet TOPBAŞ
		6	KUANTUM YÖNETİMİ ÜZERİNE KAVRAMSAL BİR İNCELEME	Doç. Dr. Canan YILDIRAN
		7	SAĞLIK ÇALIŞANLARINDA ÖRGÜTSEL BAĞLILIK	Yüksek Lisans Öğrencisi: Emine Hatun ÜNLÜLER ÖZKAN
		8	SAĞLIK YÖNETİMİNDE KADIN	Dr. Öğr. Üyesi Sema DALKILIÇ

ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES MESOPOTAMIA 4TH INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 20 - 22, 2024 VAN Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
22 Aralık / Dec 22, 2024 / 11:00 – 13:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 2	Doç. Dr. Mehmet Akif Duman	1	THE DEVELOPMENT OF GESTURES AND FACIAL EXPRESSIONS IN EARLY LANGUAGE ACQUISITION STAGES	Doç. Dr. Mehmet Akif Duman
		2	GRAMMAR ACQUISITION WITHIN THE FRAMEWORK OF JEAN PIAGET'S COGNITIVE DEVELOPMENT THEORY	Doç. Dr. Mehmet Akif Duman
		3	ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND TEFL: TRANSFORMATION INTO THE LEARNING ECOSYSTEM OF THE FUTURE	Dr. Hakan Aydoğan
		4	ASPECTS, MODALS AND MODALITY AS THE EXPRESSIVE WEALTH OF TURKISH LANGUAGE	Öğr. Gör. MURAT GÖKMEN
		5	FARŞÇA VE KÜRTÇE EDEBİYATIN BİRLEŞİMİNDEKİ SES: MESTÜRE ERDELÂN VE ŞİİRLERİNDEKİ TEMALAR	Dr. Hatice YILMAZ ASLAN
		6	AN INVESTIGATION OF THE ISSUES ARISING FROM SYNTACTIC DIFFERENCES BETWEEN PASHTO AND TURKISH IN TEACHING TURKISH AS A FOREIGN LANGUAGE	Rafiullah Haqmal

ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES MESOPOTAMIA 4TH INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 20 - 22, 2024 VAN Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
22 Aralık / Dec 22, 2024 / 11:00 – 13:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 3	Dr. Öğr. Üyesi Erdoğan EKŞİOĞLU	1	THE EFFECT OF PUBLIC DEBT ON ECONOMIC GROWTH IN THE POST- PANDEMIC PERIOD: AN EMPIRICAL ANALYSIS ON DEVELOPING COUNTRIES	Doç. Dr. Ali KONAK Öğr. Gör. Dr. GÜLTEKİN TOPALOĞLU Dr. Öğr. Üyesi. Mehmet Akif PEÇE
		2	ASYMMETRIC EFFECTS OF UNEMPLOYMENT, INFLATION AND CHANGES IN MONEY SUPPLY ON ECONOMIC GROWTH IN TURKEY DURING THE PANDEMIC PERIOD	Dr. Öğr. Üyesi. Mehmet Akif PEÇE Doç. Dr. Ali KONAK Dr. Emrah ÜSTÜNDAĞ
		3	KADIN GİRİŞİMCİLİĞİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER: İZMİR ÖRNEĞİ	Araştırmacı, GİZEM AYDOĞDU
		4	AN APPLICATION ON THE EFFECT OF CASH LOANS ON ECONOMIC GROWTH	Dr. Öğr. Üyesi Ayşegül ERTUĞRUL Arş. Gör. İlknur KÜLEKÇİ
		5	CHANGE IN REAL PURCHASING POWER OF MINIMUM WAGE IN THE FACE OF PRICE INCREASE OF BASIC FOOD GOODS IN TURKEY FROM 2019 TO 2024	Dr. Öğr. Üyesi Erdoğan EKŞİOĞLU
		6	AN APPLICATION ON THE EFFECT OF CREDIT CARD BASED PAYMENTS AND CONSUMER LOAN INTEREST ON INFLATION IN TURKEY	Dr. Öğr. Üyesi Erdoğan EKŞİOĞLU

ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES MESOPOTAMIA 4TH INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 20 - 22, 2024 VAN Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
22 Aralık / Dec 22, 2024 / 11:00 – 13:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 4	Doç. Dr. ÜMMET ERKAN	1	LEGAL REGULATION OF THE MEDIATION IN LABOUR DISPUTES IN BULGARIAN LAW	Assoc. prof. Ivaylo Staykov, DSc
		2	TÜRK HUKUKUNDA SİGORTA ACENTESİNİN AYDINLATMA/BİLGİLENDİRME YÜKÜMLÜLÜĞÜ	Dr. Öğr. Üyesi Tuğba ÇİFTÇİ
		3	BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF GRADUATE THESES AND NATIONAL ARTICLES ON CONSTRUCTION CONTRACTS IN RETURN FOR FLAT/EXCHANGE FOR LAND SHARE	Av. Oğuzhan Hekimoğlu Doç. Dr. Fatih GÜLER
		4	BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF GRADUATE THESES PREPARED IN REAL ESTATE RELATED DEPARTMENTS	Av. Arb. Mustafa Burak GÜLER Doç. Dr. Fatih GÜLER
		5	ORYANTALİZM VE OKSİDENTALİZM BAĞLAMINDA CEMİL MERİÇ	Doç. Dr. ÜMMET ERKAN
		6	İSRAİL FİLİSTİN SORUNU BAĞLAMINDA CARL SCHMİT'İN SİYASAL TEOLJİSİ	Doç. Dr. ÜMMET ERKAN
		7	GEÇİCİ KORUMA STATÜSÜ	HALİL KOÇASLAN DR. SİBEL AKŞAHİN POLAT

ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES
ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES
MESOPOTAMIA 4TH INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION
December 20 - 22, 2024
VAN
Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224

22 Aralık / Dec 22, 2024 / 11:00 – 13:00 Time zone in Turkey (GMT+3)

Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 5	Doç. Dr. Öznur İŞINKARALAR	1	EXAMPLES OF LOCAL AND NON-LOCAL ARID PLANTS THAT CAN BE USED IN ANATOLIAN GEOGRAPHY	Arş. Gör. Seher Simay KUŞOĞLU Prof. Dr. Mehmet Emin BARIŞ
		2	ESKİŞEHİR YAYA BÖLGELERİNİN KENTSEL ÇEVRE ESTETİĞİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME	Doç. Dr. Öznur İŞINKARALAR Doç. Dr. Kaan İŞINKARALAR
		3	KENTSEL ÖLÇEKTE TİCARET VE KONUT ALANLARINDA KİRLLETİCİLERİN İÇ ORTAM HAVA KALİTESİNE ETKİSİ	Doç. Dr. Kaan İŞINKARALAR Doç. Dr. Öznur İŞINKARALAR
		4	CARBON MANAGEMENT IN THE CONSTRUCTION INDUSTRY THROUGH CARBON CAPTURE, UTILIZATION, AND STORAGE TECHNOLOGIES	Anıl KUL Öznur KOCAER
		5	ISO 14001 ÇEVRE YÖNETİM, ISO 45001 İŞ SAĞLIĞI GÜVENLİĞİ YÖNETİM SİSTEMİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	MELİH ÇEVİK Prof. Dr. ŞÜKRÜ ASLAN
		6	KAYNAĞINDAN MUSLUĞA: İÇME SUYU TEMİN ZİNCİRİNİN TEK SAĞLIK PERSPEKTİFİNDEN DEĞERLENDİRİLMESİ	Dr. Öğretim Üyesi Nursel KIRATLI YILMAZÇOBAN
		7	Su Mikrobiyomu ve Antimikrobiyal Direnç	Dr. Öğretim Üyesi Nursel KIRATLI YILMAZÇOBAN

ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES MESOPOTAMIA 4TH INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 20 - 22, 2024 VAN Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
22 Aralık / Dec 22, 2024 / 11:00 – 13:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 6	Assoc. Prof. Dr. Dilek KILINÇ	1	CATALYTIC KBH 4 DEHYDROGENATION REACTION by Fe-NP@CeO ₂	Assoc. Prof. Dr. Dilek KILINÇ
		2	IMPROVING HYDROGEN EVOLUTION with Pd-SB@TiO ₂ CATALYST	Assoc. Prof. Dr. Dilek KILINÇ
		3	EXPERIMENTAL INVESTIGATION OF THE EFFECT OF MICRO-SYNTHETIC FIBER AND SILICA FUME RATIOS ON THE COMPRESSIVE STRENGTH OF GEOPOLYMER CONCRETE EXPOSED TO ACID AND SULFATE ATTACK	Dr. BARIŞ BAYRAK MSc Student, YASEMİN ÖZBEN Prof. Dr. ABDULKADİR CÜNEYT AYDIN
		4	LIQUID PHASE-BASED MICROEXTRACTION TECHNIQUES AND THEIR USE FOR DIFFERENT SAMPLE MATRICES	Arş. Gör. Seçkin FESLİYAN Prof. Dr. Adil ELİK Prof. Dr. Nail ALTUNAY
		5	USE OF EXPERIMENTAL DESIGN AND DEEP EUTECTIC SOLVENTS BASED MICROEXTRACTION TECHNIQUES FOR HEAVY METALS Fe, Mn AND Zn	Arş. Gör. Seçkin FESLİYAN Prof. Dr. Adil ELİK Prof. Dr. Nail ALTUNAY
		6	FLEXURAL PROPERTIES OF NATURAL FIBER REINFORCED HIGH DENSITY POLYETHYLENE COMPOSITES WITH COMPATIBILIZER ADDITIVES	Chemical Eng. MELİKE NUR YENİGÜN Prof. Dr. HÜSEYİN ÜNAL
		7	FUNCTIONAL FOODS AND MOLECULAR DOCKING: POTENTIAL APPLICATIONS IN ALZHEIMER'S DISEASE	Dr. Öğr. Üyesi Adem NECİP

ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES
ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES
MESOPOTAMIA 4TH INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION
December 20 - 22, 2024
VAN

Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224

22 Aralık / Dec 22, 2024 / 11:00 – 13:00 Time zone in Turkey (GMT+3)

Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 7	Doç. Dr. Sinem ŞAHNAGİL	1	CUMHURİYETİN 100 YILINI TAMAMLARKEN POLİTİKA BELGELERİNDE KÜLTÜREL MİRAS YÖNETİMİ ÜZERİNE BİR İNCELEME	BURÇİN YILMAZ ALTOP Dr.Öğr.Üyesi ŞERMİN ATAK ÇOBANOĞLU
		2	BÜTÜNLEŞİK KALKINMA POLİTİKALARININ UYGULANMASINA YEREL HALKIN YAKLAŞIMI: BOZCAADA ÖRNEĞİ	DİLEK TEZCAN SÖNMEZ Dr. Öğr. Üyesi ŞERMİN ATAK ÇOBANOĞLU
		3	A PUBLIC POLICY MOVE AGAINST DATA IMPERIALISM: "DIGITAL TURKEY VISION"	Doç. Dr. Sinem ŞAHNAGİL
		4	TÜRKİYE'NİN AB ÇEVRE POLİTİKALARINA UYUMU: İLERLEME RAPORLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ	Öğr. Gör. Dr. Derya KAMAN
		5	YEREL YÖNETİMLER VE ÇOCUK OYUN ALANLARI: GÜVENLİK VE ERİŞİBİLİRLİK	Dr. Derya KAMAN Doç. Dr. Raziye PEKŞEN AKÇA
		6	LEGAL SOURCES OF TAXATION AND THE FUNDAMENTAL PRINCIPLES OF THE CONSTITUTION AFFECTING TURKISH TAX LAW	Av. Murat KALKAN Prof. Dr. Hayriye IŞIK
		7	TIME PERIODS IN TAX LAW AND FACTORS AFFECTING THEM	Av. Murat KALKAN Prof. Dr. Hayriye IŞIK

ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES
ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES
MESOPOTAMIA 4TH INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION
December 20 - 22, 2024
VAN

Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224

22 Aralık / Dec 22, 2024 / 11:00 – 13:00 Time zone in Turkey (GMT+3)

Salon	Moderator	Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors	
HALL / SALON 8	Prof. Dr. RAMAZAN ADIBELLİ	1	Bİ' SET DÖNEMİ ROMA SASANİ SAVAŞI KUR'ÂN'DA İFÂDE EDİLEN "MÜMİNLERİN SEVİNCİ" ÜZERİNE DEĞERLENDİRMELER	Doç. Dr. Halit BOZ Dr. Öğr. Üyesi Abdulhalim ABDULLAH
		2	KUR'AN'DA KİNAYE SANATI	Doç. Dr. Halit BOZ Dr. Öğr. Üyesi Abdulhalim ABDULLAH
		3	İSLAM HUKUKU BAĞLAMINDA HAYREDDİN KARAMAN'IN GÖRÜŞLERİ	Yüksek Lisans Öğrencisi Bedia ÇAKIR
		4	THE ROLE OF SUNNAH IN THE UNDERSTANDING OF THE QUR'AN - A STUDY IN THE CONTEXT OF ZAKAT VERSES -	Assoc. Prof. Dr. Abdurrahman Ensari
		5	TARİHSEL DURUM KARŞISINDA HRİSTİYANLIKTAKİ SEVGİ RETORİĞİ	Prof. Dr. RAMAZAN ADIBELLİ
		6	VALLADOLID TARTIŞMASI BAĞLAMINDA AVRUPALILARIN ÖTEKİNE BAKIŞI	Prof. Dr. RAMAZAN ADIBELLİ
		7	FAHREDDİN ER-RAZİ'NİN AHLAK ANLAYIŞI ÇERÇEVESİNDE MEFATİHU'L-GAYB ADLI ESERİN ANALİZİ	Kübra Ayvaz
		8	TÜRK TOPLUMUNDA SPİRİTÜEL ARAYIŞLARI TÜRK DİZİLERİNDE GÖZLEMLEMEK: (DİSNEY PLUS) 'ARAYIŞ' DİZİSİ ÖRNEĞİ	Araş. Gör. Dr. Ahmet Selim DEMİRYÜREK
		9	TÜRK TOPLUMUNDA SPİRİTÜEL ARAYIŞLARA YÖNELEN İKİ PROFİL: SPİRİTÜEL VE DİNDAR- SPİRİTÜEL AMA DİNDAR DEĞİL	Araş. Gör. Dr. Ahmet Selim DEMİRYÜREK

ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES MESOPOTAMIA 4TH INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 20 - 22, 2024 VAN Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
22 Aralık / Dec 22, 2024 / 11:00 – 13:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 9	Assoc. Prof. Dr. Yahya ÖZDOĞAN Res. Asst. Zehra Nur BEŞLER	1	MOTIVATION TO BE A PARENTER AND MIDWIFERY CARE	Assis. Prof., Demet ÇAKIR Assis. Prof., Vasviye EROĞLU Lecturer, Arslan SAY
		2	MATERNAL AND NEONATAL CONSEQUENCES OF MATERNAL OBESITY	Assis. Prof., Demet ÇAKIR Lecturer, Arslan SAY Assis. Prof., Vasviye EROĞLU
		3	THE PLACE OF SURGERY AND OPERATING ROOM NURSES IN THE TRANSPLANTATION PROCESS IN THE RECIPIENT PATIENT	Student Nurse, Abdullah ARSLAN, Student Nurse, Nisa AYTAN, Asist Prof., Hatice ERDOĞAN,
		4	GHRELIN AND DOPAMINE: THE ROLES OF APPETITE REGULATION	Dyt, RUMEYSA ATA Dr. Öğr. Üyesi, RAHİME EVRA KARAKAYA
		5	INSULIN RESISTANCE AND NUTRITIONAL APPROACHES: CURRENT RESEARCH AND CLINICAL PRACTICES	Assoc. Prof. Dr. Yahya ÖZDOĞAN Res. Asst. Zehra Nur BEŞLER
		6	NUTRITIONAL APPROACHES IN SYMPTOM MANAGEMENT AND QUALITY OF LIFE IMPROVEMENT IN IRRITABLE BOWEL SYNDROME	Assoc. Prof. Dr. Yahya ÖZDOĞAN Res. Asst. Zehra Nur BEŞLER

ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 20- 22, 2024 Van Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 22 Aralık / December. 22, 2024 / 11:30 – 13:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 1	Dr. Pieter van der Meer	1	INTEGRATED APPROACHES TO SMART MANUFACTURING AND MECHATRONICS DESIGN	Dr. Taro Nakamura, Dr. Sophia Akindola,
		2	ADVANCED SIMULATION TECHNIQUES FOR ELECTRIC SKID-STEERING VEHICLES	Dr. Amara Diouf Dr. Pieter van der Meer,
		3	ANALYSIS OF EXPANSION-INDUCED IRONING IN ADVANCED WELL CASING TECHNOLOGIES	Dr. Rodrigo Souza, Dr. Aisha El-Sayed,
		4	DEVELOPMENT OF INDOOR DRONE SYSTEMS FOR CREATIVE INDUSTRY INNOVATIONS	Dr. Musa Khan Dr. Laura Ricci,
		5	EMOTIONALLY INTELLIGENT ROBOTS FOR SOCIAL INTERACTION	Dr. Sarah Kim Dr. João Silva,
		6	ADVANCING EMOTION-SENSITIVE AI IN ROBOTIC SYSTEMS: A STUDY OF MULTIMODAL EMOTION RECOGNITION APPROACHES	Adebayo Okoro, Li Wei, Maria Nunes
		7	IMPACT ASSESSMENT OF LEAN MANUFACTURING ON ORGANIZATIONAL SUCCESS: A STRUCTURAL ANALYSIS FRAMEWORK	Tariro Chikafu,
		8	DESIGN AND ANALYSIS OF A DUAL-ACTUATED MICROGRIPPER FOR BIOMEDICAL APPLICATIONS	Mariam Sow, Javier Rodríguez, Wei Zhang

ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 20- 22, 2024 Van Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 22 Aralık / December. 22, 2024 / 11:30 – 13:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 2	Dr. Elias Moreno	1	ROBUST CONTROL DESIGN FOR 3-DOF HELICOPTER SYSTEMS USING ADVANCED LQR-PID METHODS	Manuel Silva, Aisha Ahmed, Sophia Kim
		2	ENHANCING POWER QUALITY THROUGH ADAPTIVE FUZZY PID CONTROL OF ACTIVE POWER FILTERS	Fatou Ndiaye, Elias Moreno
		3	ROBUST CONTROL DESIGN FOR 3-DOF HELICOPTER SYSTEMS USING ADVANCED LQR-PID METHODS	Manuel Silva, Aisha Ahmed, Sophia Kim
		4	ENHANCING POWER QUALITY THROUGH ADAPTIVE FUZZY PID CONTROL OF ACTIVE POWER FILTERS	Fatou Ndiaye, Dr. Elias Moreno
		5	INNOVATIVE EYE-TRACKING CONTROL SYSTEM FOR WHEELCHAIR NAVIGATION USING EOG TECHNOLOGY	Diana Oliveira, Ahmed Khan, Maya Tanaka
		6	LOW-COST ELECTROMYOGRAPHIC SIGNAL AMPLIFICATION SYSTEM FOR PORTABLE APPLICATIONS	Ahmed O. Ibrahim, Chike N. Okeke , Sophia Mensah
		7	ENHANCING SINGLE-PHASE INVERTER PERFORMANCE USING EMBEDDED PWM CONTROLLERS	Dr. João P. Silva, Maria C. Costa
		8	OPTIMIZATION OF LOAD FREQUENCY CONTROL USING GENETIC ALGORITHMS	Wanjiku N. Mwangi, Joseph A. Otieno
			AERODYNAMIC MODELING OF MORPHING STABILIZERS FOR BUSINESS JETS	Hassan M. Yusuf, Yoon S. Park, Fatima B. Sadiq

ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 20- 22, 2024 Van Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 22 Aralık / December. 22, 2024 / 11:30 – 13:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 3	Assis. Prof. Dr. Marco dos Santos	1	SECURE ADS-B SYSTEMS USING HYBRID MODULATION TECHNIQUES	Jia L. Wong, Mei C. Huang, Thuy T. Nguyen
		2	PERFORMANCE ANALYSIS OF AIR COOLING SYSTEMS WITH VARIABLE GENERATOR PRESSURE	Lamia M. Hussein, Kenji T. Yamada
		3	IMPACT OF VARIABLE PRIMARY STREAM CONDITIONS ON THE PERFORMANCE OF EJECTOR COOLING SYSTEMS	Rafael Moreira, Jie Zhang, Ahmed Saleh, Samuel Okoro
		4	TIME-DOMAIN ANALYSIS OF FLOATING WAVE ENERGY CONVERTER PERFORMANCE	Yuki Nakamura, Mei Lin, Peter Mensah
		5	EVALUATION OF A HIGH-VOLTAGE GAIN DC/DC CONVERTER FOR SOLAR ENERGY APPLICATIONS	Chen Wei, Fatima Haddad, Assis. Prof. Dr. Marco dos Santos
		6	ANALYSIS OF CHILDHOOD POISONING ADMISSIONS IN LIBYA: THREE-YEAR RETROSPECTIVE STUDY	Fatima Al-Bakri, Mohamed Hassan, Elena Petrov
		7	EFFECTS OF PROLACTIN ALTERATIONS ON MALE REPRODUCTIVE FUNCTION IN WHITE RATS	Hassan Ali,
		8	IMPACT OF DEXAMETHASONE ON REPRODUCTIVE HEALTH IN JUVENILE RATS	A. Rahimi, M. Amara

ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 20- 22, 2024 Van Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 22 Aralık / December. 22, 2024 / 11:30 – 13:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 4	Z. Kambarov	1	COMPARATIVE ANALYSIS OF VMAT AND IMRT FOR OPTIMIZED CANCER TREATMENT	M. Taqi, Z. Kambarov
		2	UNDERSTANDING AUTISM IN THE MIDDLE EAST: CHALLENGES AND INTERVENTIONS	R. Ali, H. Karim, S. Farooq
		3	VALIDATING IGG ELISA FOR DIET-RELATED ALLERGIES IN DOGS	A. Van Zyl
		4	GENETIC DIVERSITY OF OCT1 IN ZULU POPULATIONS: IMPLICATIONS FOR DRUG RESPONSE	N. Maseko, L. Dlomo, T. Buthelezi
		5	EFFECTIVENESS OF ANTIGRAVITY TRAINING IN REDUCING OBESITY IN CHILDREN	B. El-Naggar, M. Hussein
		6	ENHANCEMENT OF PHOTOVOLTAIC OUTPUT PREDICTION USING ADVANCED SOLAR DATA DECOMPOSITION METHODS	Arjun Singh, Kavya Nair, Ramesh K. Yadav
		7	OPTIMIZATION OF ENERGY STORAGE IN SOLAR-INTEGRATED DISTRIBUTION NETWORKS	Chiamaka Okafor, Adewale Oladipo, Esther Ngozi
			TRANSFORMING LEBANON'S ENERGY LANDSCAPE THROUGH HYBRID MICROGRIDS	Authors: Nada Abdallah, Fouad El Hassan
			TRANSFORMING LEBANON'S ENERGY LANDSCAPE THROUGH HYBRID MICROGRIDS	Dr. Nada Abdallah, Assis. Prof. Fouad El Hassan
	8	INVESTIGATING BLADE DESIGN INFLUENCES ON VIBRATION OF VERTICAL AXIS WIND TURBINES	Anika Basu, Pranav Desai, Kiran M. Rao	

ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 20- 22, 2024 Van Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 22 Aralık / December. 22, 2024 / 11:30 – 13:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 5	Assoc. Prof. Dr. F. Mahmoud	1	LEAKAGE IMPACT ON THE DURABILITY OF SOLID OXIDE ELECTROLYSIS CELLS	Fatima Al-Hassan, Khaled Saleh, Aisha Khalil
		2	INNOVATIVE THERMOCHEMICAL ENERGY STORAGE FOR SUSTAINABLE TRANSPORTATION	Daniel Owusu, Grace Agyeman
		3	ENHANCING ENERGY EFFICIENCY THROUGH SMART MICRO-GRID INTEGRATION: CASE STUDIES FROM SOUTHEAST ASIA	N. T. Vu, L. H. Pham, J. W. Han, Priya Kumari, Ahmed Nasir
		4	EMPOWERING CLINICAL PRECEPTORS: STRATEGIES FOR IMPROVING NURSING EDUCATION IN EAST AFRICA	Fatima Mwangi, Samuel Otieno
		5	ADVANCING NUTRITIONAL CARE FOR PEDIATRIC CANCER PATIENTS: A NURSING PERSPECTIVE	Dr. R. Choudhury, Dr. A. Das
		6	IMPROVING HEALTH OUTCOMES FOR FEMALE INMATES: NURSING INTERVENTIONS IN NIGERIA	Maryam Bello, Nkechi Nwosu, Zhang Ming
		7	DEVELOPING NURSE LEADERSHIP IN CHALLENGING ENVIRONMENTS: INSIGHTS FROM IRAQ	Assoc. Prof. Dr. F. Mahmoud, Dr. A. Ibrahim
		8		

ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 20- 22, 2024 Van Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 22 Aralık / December. 22, 2024 / 11:30 – 13:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 6	Assis. Prof. Dr. Francis Mulumba	1	EXPLORING RESILIENCE IN HEMODIALYSIS PATIENTS: A STUDY FROM BRAZIL	Ana P. Ferreira, João M. Oliveira, Camila R. Mendes
		2	EFFECTS OF ENZYMATIC TREATMENT ON THE FUNCTIONALITY OF RICE FLOUR: A FOCUS ON RESISTANT STARCH	Nadia Mwenda, Rui Li, Ahmed Farouk
		3	THE ROLE OF PEER INTERVENTION IN ENHANCING COMMUNICATION SKILLS AMONG HEALTHCARE STUDENTS	Chukwudi Okafor, Mei Ling Tan, Siphon Mokoena
		4	EVALUATING THE COMPETENCIES OF MID-CAREER NURSES IN MALAYSIAN HOSPITALS	Dr. Fatimah Ismail, Yara B. Hassan, Tien Vu Tran
		5	AWARENESS AND UTILIZATION OF MATERNAL HEALTH SERVICES AMONG WOMEN IN ACCRA, GHANA	Esi Mensah, Thuy Anh Pham, Olukemi Adebayo
		6	BARRIERS TO CHILDHOOD IMMUNIZATION AMONG MIGRANT POPULATIONS IN CAMEROON	Fola Adeyemi, Isabelle A. Kouma, Tatenda Chidzero
		7	IMPROVING RURAL PALLIATIVE CARE NETWORKS THROUGH DIGITAL INTEGRATION: A STUDY IN UGANDA	Dr. James Okello, Ruth Nyangoma, Assis. Prof. Dr. Francis Mulumba
		8		

ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 20- 22, 2024 Van Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 22 Aralık / December. 22, 2024 / 11:30 – 13:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 7	Dr. Sofia Almeida,	1	THE IMPACT OF DIALYSIS-INDUCED STRESS ON PATIENT OUTCOMES: A STUDY FROM EGYPT	Fatima S. Hassan, Dr. Ahmed M. Zaki
		2	IMPROVING NURSING PRACTICES IN PEDIATRIC DENTAL CARE: A SYSTEMATIC REVIEW	Dr. Mariam Konaté, Dr. Felix Okoro
		3	ASSESSING TEAMWORK SKILLS THROUGH SIMULATION IN UNDERGRADUATE HEALTH EDUCATION	E. Ndanga, T. Owusu, R. Kamau, P. Karume, J. Sibanda
		4	YOGA AS A HOLISTIC APPROACH FOR IMPROVING QUALITY OF LIFE IN CHILDREN WITH CANCER	Dr. Kwame Addae
		5	SOCIAL DYSFUNCTION IN SCHIZOPHRENIA: THE IMPACT OF SUBSTANCE MISUSE AND SUPPORT SYSTEMS	Dr. Sofia Almeida, Dr. Lucas Martins, Dr. Mariana Costa
		6	PERFORMANCE DIFFERENCES IN CARDIO-RESPIRATORY FITNESS AMONG ATHLETES: A COMPARATIVE STUDY	Dr. Ayesha Rehman, Dr. Lukas Meier
		7	OVERCOMING BARRIERS IN INTRAMURAL SPORTS PROGRAMS IN SECONDARY SCHOOLS: CASE STUDY FROM LAGOS, NIGERIA	Adebayo Adekunle, Fatima Yusuf
		8	IMPACT OF DIETARY STRATEGIES ON RESISTANCE TRAINING OUTCOMES: A CASE STUDY IN BRAZIL	Lucas Mendes Clara Souza,

ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 20- 22, 2024 Van Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 22 Aralık / December. 22, 2024 / 11:30 – 13:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 8	Dr. Olivia Costa,	1	AERODYNAMIC OPTIMIZATION IN CYCLING TEAM EVENTS: ANALYSIS FROM WIND TUNNEL TESTING IN SOUTH KOREA	Ji-Hoon Park, Min-Young Kim,
		2	FOOTBALL JERSEY CULTURE AND FAN LOYALTY: PERSPECTIVES FROM SOUTH AFRICAN YOUTH	Sipho Dlamini Thandeka Mbatha
		3	ENHANCING JUDO PERFORMANCE IN VISUALLY IMPAIRED ATHLETES: AN EMPIRICAL STUDY IN BRAZIL	Ana Beatriz Silva Gustavo Santos
		4	PHYSICAL ACTIVITY AND COGNITIVE DEVELOPMENT IN CHILDREN: A COMPARATIVE STUDY IN KENYA	Peter Okello, Grace Wanjiku
		5	THE EFFECT OF PHYSICAL EXERCISE ON ADIPOKINES AND MYOSTATIN: A COMPREHENSIVE REVIEW	Dr. Renata Oliveira, Dr. Marcelo Souza
		6	EFFECT OF COMBINED RESISTANCE TRAINING AND MILK CONSUMPTION ON CARDIAC BIOMARKERS IN SENIOR HIGH SCHOOL STUDENTS	Alessandro Nunes, Dr. Olivia Costa, Dr. Thiago Almeida
		7	EVALUATING THE QUALITY STANDARDS OF HOSPITAL PHARMACIES IN TEACHING HOSPITALS IN KERMANSHAH, IRAN	Dr. Amir Reza Bahaei, Dr. Sara Rahimi
		8	COMPARING THE EFFICACY OF THIOPENTAL-FENTANYL VERSUS MIDAZOLAM-FENTANYL FOR ORTHOPEDIC PROCEDURES IN EMERGENCY DEPARTMENT	Dr. Natalia Vasquez, Dr. Javier Hernandez, Dr. Miguel Silva
		9	ANALYZING FETAL AND INFANT MORTALITY RATES AND MATERNAL HEALTHCARE IN BOTUCATU, BRAZIL	Dr. Lucas Pereira, Dr. Gabriela Costa, Dr. Rafaela Santos

ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 20- 22, 2024 Van Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 22 Aralık / December. 22, 2024 / 11:30 – 13:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 9	Dr. Milena Stefanova	1	TREATING VACTERL ASSOCIATION WITH LYMPHOCYTE THERAPY IN PREGNANT WOMEN	Dr. Alina Varga, Dr. Dimitri Petrov, Dr. Milena Stefanova
		2	HEALTHCARE INTEGRATION WITHIN SMART IDENTITY CARDS: A NOVEL FRAMEWORK FOR ADOPTION AND PRIVACY	Aliyah Akram, Rashid Mahmood, Fahad Shahid
		3	GENE SELECTION OPTIMIZATION IN LUNG AND OVARIAN CANCER USING STATISTICAL METHODS AND ALGORITHMS	Farida Hameed, Khalid Mirza, Muhammad Usman
		4	EFFECTS OF BLEEDING DURING EARLY PREGNANCY ON PERINATAL OUTCOMES: A COMPARATIVE STUDY	Benedicta Ndukwe, Sarah Mbouh, Joy Owona
		5	ELECTROCHEMICAL PERFORMANCE OF CARBON-COATED LIFEP4 AS CATHODE MATERIAL FOR LITHIUM-ION BATTERIES	Hui Zhang, Yuting Li, Qiao Zhang
		6	IMPROVEMENTS IN ELECTROCHEMICAL PERFORMANCE OF AL-DOPED LINI1/3CO1/3MNI/3O2 CATHODES FOR HIGH-VOLTAGE LITHIUM-ION BATTERIES	Zhenyu Li, Yuxuan Zheng, Jianbo He
		7	FABRICATION AND CHARACTERIZATION OF 3D SNO LEAFY NANOSTRUCTURES FOR LI-ION BATTERIES	Marwan Al-Abed, Noura Al-Muqbali, Salma Al-Hashimi
		8	PROPANE DEHYDROGENATION OVER PLATINUM-TIN CATALYSTS SUPPORTED ON MAGNESIUM ALUMINATE WITH VARYING MG/AL RATIOS	Dr. Emmanuel Nkurunziza, Dr. Lydia Mwangi

ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 20- 22, 2024 Van Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 22 Aralık / December. 22, 2024 / 11:30 – 13:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 10	Dr. Haruto Tanaka,	1	EXPERIMENTAL ANALYSIS OF FIRE-RESISTANCE IN ECO-FRIENDLY CORRUGATED SANDWICH PANELS	Dr. Haruto Tanaka, Dr. Amina Sayeed
		2	SYNTHESIS AND ELECTROCHEMICAL PERFORMANCE OF 3D SNO CABBAGE NANOSTRUCTURES AS ANODE MATERIAL FOR LITHIUM-ION BATTERIES	Dr. Sameer Uddin, Dr. Khaled Al-Mohammed
		3	IMPROVING BASKETBALL PERFORMANCE PREDICTION USING ADVANCED MACHINE LEARNING TECHNIQUES	Carlos Silva, Mariana Andrade, João Oliveira, Lucas Pereira
		4	EXPLORING MOTIVATION AND ANXIETY IN SPORTS ACROSS EDUCATIONAL STAGES	Ahmed Osman, Sara Al-Masri, Youssef Khaled, Leila Ahmed
		5	COMPARATIVE STUDY OF JOINT FLEXIBILITY BETWEEN CYCLISTS AND SWIMMERS	Chen Wei, Ling Zhang
		6	ADVANCING PSYCHOMOTOR ASSESSMENT METHODS IN PRESCHOOL CHILDREN	Fatima Suleiman, Ahmed Musa
		7	ASSESSING SUPPORT PROGRAMS FOR ELITE ATHLETES IN CAREER TRANSITIONS	Fatemeh Mohammadi, Hossein Rezaei, Zahra Karimi, Parisa Ahmadi
		8	MECHANISMS OF BADMINTON INJURIES IN ADOLESCENTS: A MEDICAL PERSPECTIVE	Hiroshi Tanaka, Yuki Nakamura, Akiko Yamamoto

ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES MESOPOTAMIA 4TH INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 20 - 22, 2024 VAN Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
22 Aralık / Dec 22, 2024 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator	Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors	
HALL / SALON 1	Doç. Dr., BİRGÜL ALICI	1	MARTIN HEIDEGGER'İN "TEKNİĞİN ÖZÜ" DÜŞÜNCESİNE IKIRU (1952) FİLMİ ÜZERİNDEN BAKMAK	Doç. Dr., BİRGÜL ALICI
		2	RADYO YAYINCILIĞININ DÖNÜŞÜMÜ VE PODCAST HABERCİLİĞİ	Doç. Dr. Kenan ATEŞGÖZ
		3	AFET YÖNETİMİNDE YENİLİKÇİ TEKNOLOJİLER: SIVİL SAVUNMA VE GÜVENLİKTE DİJİTAL DÖNÜŞÜM	Doç. Dr. Selin BİTİRİM OKMEYDAN
		4	SENTIMENT MAP OF THE PALESTINIAN-ISRAELI CONFLICT ON TWITTER (X): AN IN-DEPTH ANALYSIS OF PUBLIC PERCEPTION	Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Ali GAZİ
		5	REPRESENTATIONS OF GENDER AND IDENTITY IN THE FILM BLUE IS THE WARMEST COLOUR: AN ANALYSIS FROM THE PERSPECTIVE OF QUEER THEORY	Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Ali GAZİ
		6	HALK BİLİMİ UNSURLARININ AKTARIMINDA VE DEĞERLER EĞİTİMİNDE SEVİMLİ SABAHLAR ÇİZGİ DİZİSİ	Dr. Öğr. Üyesi Damlanur KÜÇÜKYILDIZ GÖZELCE
		7		

ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES MESOPOTAMIA 4TH INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 20 - 22, 2024 VAN Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
22 Aralık / Dec 22, 2024 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 2	Research Assist. Merve KARAKOYUN	1	TÜRKİYE'NİN İPEK ÜRETİM POTANSİYELİNİN GELİŞTİRİLMESİNDEKİ KISITLAR VE ÖNERİLER: BİR TEDARİK ZİNCİRİ YAKLAŞIMI	Zir. Müh. Gül BİNBOĞA Prof. Dr. Nevin DEMİRBAŞ
		2	THE POTENTIAL AND POSSIBILITIES OF USING MYCORRHIZA IN SUSTAINABLE AGRICULTURE	Research Assist. Merve KARAKOYUN Assoc. Prof. Dr. Muzaffer İPEK
		3	İNTRODÜKSİYON YÖNTEMİYLE ELDE EDİLEN İLERİ KADEME MERCİMEK GENOTİPLERİNİN ÖNEMLİ TARIMSAL ÖZELLİKLERİNİN BELİRLENMESİ	Yüksek Lisans Öğrencisi, Ziraat Mühendisi, Erdoğan OTURANÇ Prof. Dr. Mustafa ÖNDER
		4	TOKSİN BAĞLAYICILARIN RASYONA EKLENMESİNİN YUMURTA KABUĞU AĞIRLIĞI ÜZERİNE ETKİSİ	Prof. Dr. İsmail ÜLGER Arş. Gör. Hüseyin Mert YÜKSEL Arş. Gör. Mustafa ÖZDEMİR
		5	BILDİRCİN RASYONUNA FARKLI TOKSİN BAĞLAYICI İLAVESİNİN YUMURTA SARI RENK PARAMETLERİ ÜZERİNE ETKİSİ	Prof. Dr. İsmail ÜLGER Arş. Gör. Hüseyin Mert YÜKSEL Arş. Gör. Mustafa ÖZDEMİR

ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES MESOPOTAMIA 4TH INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 20 - 22, 2024 VAN Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
22 Aralık / Dec 22, 2024 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 3	Doç. Dr., Onur ARAZ	1	INFLUENCE OF EARTHQUAKE FREQUENCY CONTENT IN REDUCING ACCELERATIONS OF STRUCTURES UNDER GROUND MOTIONS	Doç. Dr., Onur ARAZ
		2	INFLUENCE OF SOIL STRUCTURE INTERACTION IN REDUCING DISPLACEMENTS OF STRUCTURES UNDER GROUND MOTIONS	Doç. Dr., Onur ARAZ
		3	SİSMİK HIZLARDAN ZEMİN SIVILAŞMASI TAHMİNİ: ALANYA ÖRNEĞİ	Jeofizik Müh., Mehmet Ali SİVRİ Doç. Dr., Nevbahar EKİN Prof. Dr., Osman UYANIK
		4	GEMİ SAÇLARININ FARKLI DENİZ ŞARTLARINDA KOROZYON DAVRANIŞLARININ İNCELENMESİ	Berat DALGIÇOĞLU Prof. Dr. Ömer SAVAŞ Doç. Dr. Engin KOCAMAN Doç. Dr. Kenan YİĞİT

ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES MESOPOTAMIA 4TH INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 20 - 22, 2024 VAN Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
22 Aralık / Dec 22, 2024 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 4	Dr. Öğr. Üyesi Çiğdem ÇOBAN	1	IN VITRO EFFECTS OF SOME HEAVY METALS ON GLUTATHIONE REDUCTASE ENZYME PURIFIED FROM SHEEP SPLEEN TISSUE	Dr. Öğr. Üyesi Çiğdem ÇOBAN
		2	IN VITRO EFFECTS OF SOME SALTS ON GLUCOSE-6-PHOSPHATE DEHYDROGENASE ENZYME PURIFIED FROM SHEEP SPLEEN TISSUE	Dr. Öğr. Üyesi Çiğdem ÇOBAN
		3	OPTICAL PROPERTIES OF LAYER-BY-LAYER ASSEMBLY OF BNNSs/PDDA ON PET FILMS: EFFECT OF UV IRRADIATION	Asst. Prof. DUYGU KURU
		4	DFT YAKLAŞIMIYLA TRİAZİN TÜREVLERİNİN KOROZYON İNHİBİTÖRÜ OLARAK TEORİK OLARAK DEĞERLENDİRİLMESİ	Öğr. Gör. Dr., YASEMİN KEŞKEK KARABULUT Öğr. Gör. Dr., ERHAN ÖZTÜRK Doç. Dr., ZEYNEP ŞİLAN TURHAN
		5	POTANSİYEL TADF ADAY MALZEME OLARAK 2,4,6-TRİFENİL-S-TRİAZİN TÜREVLERİNİN DFT ÇALIŞMASI	Öğr. Gör. Dr., ERHAN ÖZTÜRK Öğr. Gör. Dr., YASEMİN KEŞKEK KARABULUT Doç. Dr., ZEYNEP ŞİLAN TURHAN

ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES MESOPOTAMIA 4TH INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 20 - 22, 2024 VAN Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
22 Aralık / Dec 22, 2024 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 5	Doç. Dr. Ezman KARABULUT	1	ZAYIF BETONLARDA KİMYASAL ANKRAJLARIN ÇEKME AÇISI PERFORMANSLARININ DENEYSEL OLARAK İNCELENMESİ	Emre ÇİNAR Prof. Dr. Orhan DOĞAN
		2	TRADITIONAL AND MODERN STRENGTHENING TECHNIQUES APPLIED TO HISTORICAL MASONRY STRUCTURES	MSc, Ali İkbal TUTAR
		3	DETERMINATION OF CONVENTIONAL PROPERTIES OF HEMP ADDITIVE BITUMINOUS BINDER	Asst. Prof. Ceren Beyza İNCE Assoc. Prof. Tacettin GEÇKİL
		4	DETERMINATION OF THE EFFECT OF ANHYDROUS BORAX ADDITIVE ON THE PERMANENT DEFORMATION RESISTANCE OF HOT MIX ASPHALTS	Asst. Prof. Ceren Beyza İNCE Assoc. Prof. Tacettin GEÇKİL
		5	MOLECULAR DYNAMICS SIMULATION APPROACH TO STRESS-INDUCED SUPER-ELASTICITY BEHAVIOR IN MG 3 SC ALLOY	Prof. Dr. Fatih Ahmet ÇELİK Doç. Dr. Ezman KARABULUT
		6	SPIN STATES IN ADSORPTION AND CATALYTIC ACTIVITIES OF METAL ATOMS	Doç. Dr. Ezman KARABULUT Prof. Dr. Fatih Ahmet ÇELİK

ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES MESOPOTAMIA 4TH INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 20 - 22, 2024 VAN Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
22 Aralık / Dec 22, 2024 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 6	Doç. Dr. Mücella ÖZBAY KARAKUŞ	1	DETECTION OF SKIN DISEASES WITH DeiT-BASED VISION TRANSFORMER APPROACH	Master's Student, Feti Ahmet ISIK Assoc. Prof. Dr., Muhammed YILDIRIM
		2	HIGH-PERFORMANCE POISONOUS MUSHROOM DETECTION WITH YOLOV8: ACCURACY AND EFFICIENCY ANALYSIS	Master's Student, Feti Ahmet ISIK Assoc. Prof. Dr., Muhammed YILDIRIM
		3	ÜCRETSİZ ÖZGÜR HESAPLAMALI AKIŞKANLAR DİNAMİĞİ	Dr. Öğr. Üyesi, MURAT KAPUSUZ
		4	PERFORMANCE EVALUATION OF MACHINE LEARNING MODELS FOR TIME SERIES ANOMALY DETECTION USING DARTS FRAMEWORK	Mohamad ALKHOJA Assist. Prof. Dr. Kürşat Mustafa KARAOĞLAN
		5	CARBON DIOXIDE SENSING PERFORMANCE OF FIELD-EFFECT TRANSISTOR SENSORS WITH POLYANILINE CHANNELS DECORATED WITH ZNO NANORODS	Doç. Dr. Mücella ÖZBAY KARAKUŞ
		6	ENERGY STATES OF THE DMS CYLINDRICAL QUANTUM WIRE WITH A PARABOLIC AND INVERSE PARABOLIC CONFINING POTENTIAL	Prof. Dr. Arif Babanlı Dr. Mustafa Balcı Dr. Muhammet Ovezov Dr. Gylych Orazov M. Sc. Vepa Sabyrov
		7	RADIAL AND ANGULAR ELECTRON ENERGY LEVELS OF A DILUTED SEMIMAGNETIC SEMICONDUCTOR QUANTUM WIRE	Prof. Dr. Arif Babanlı Dr. Mustafa Balcı Dr. Muhammet Ovezov Dr. Gylych Orazov M. Sc. Vepa Sabyrov

ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES
ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES
MESOPOTAMIA 4TH INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION
December 20 - 22, 2024
VAN

Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224

22 Aralık / Dec 22, 2024 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)

Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 7	Dr. Öğr. Üyesi, Ahmet USANMAZ Doç. Dr., Kenan BAŞ	1	NUTRITION PROBLEMS IN DISASTERS	Dr. Öğr. Üyesi Mert KARTAL Doç. Dr. Gürkan KAPIKIRAN Doç. Dr. Ramazan BAYER
		2	AGEING POPULATION: GLOBAL HEALTH AND SOCIOECONOMIC CHALLENGES	Dr. Öğr. Üyesi Mert KARTAL Doç. Dr. Gürkan KAPIKIRAN Doç. Dr. Ramazan BAYER
		3	CHILD LABOR AND SOCIAL WORK: AN EVALUATION OF TUIK DATA	Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin DOĞAN Öğr. Gör. Dr. Kenan ÖZMEN
		4	BİREYSEL VE TOPLUMSAL BOYUTLARI İLE ERKEN EVLİLİKLER	Mert Efe TURGUT Doç. Dr. Yaşar BARUT Arş. Gör. Emre DEMİRTAŞ
		5	OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞUNDA SOSYAL DESTEK VE BAŞA ÇIKMA YÖNTEMLERİ	Ümit EREN Doç. Dr. Yaşar BARUT Arş. Gör. Emre DEMİRTAŞ
		6	SOCIAL MOBILITY IN HIGHER EDUCATION YOUTH: IS SOCIAL STATUS CHANGE POSSIBLE THROUGH EDUCATION?	Dr. Öğr. Üyesi, Ahmet USANMAZ Doç. Dr., Kenan BAŞ
		7	ASSESSING WORKING POVERTY IN TERMS OF EMPLOYMENT AND EDUCATION EXPENDITURES: A STUDY ON BRICS-T COUNTRIES	Dr. Cemalettin LEVENT Dr. Öğr. Üyesi, Ahmet USANMAZ Doç. Dr., Kenan BAŞ
		8	Local Government Services For Disabled People In Urban Life: The Beşiktaş Example	Assoc. Prof. Hamza Kurtkapan
		9	Sociological Analysis Of Local Government Practices For Disabled People Living In The City: Kadıköy Example	Assoc. Prof. Hamza Kurtkapan

ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES
ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES
MESOPOTAMIA 4TH INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION
December 20 - 22, 2024
VAN
Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224

22 Aralık / Dec 22, 2024 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)

Salon	Moderator	Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors	
HALL / SALON 8	Dr. Gamze BİLİR-SEYHAN	1	YAZMA BECERİSİ VE EĞİTİMİ ALANINDA YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ	Doç. Dr. Hilal KAZU Yüksek Lisans Öğrencisi Nida KAÇAR
		2	BABALIĞIN EVRİMİ: TARİHSEL PERSPEKTİFTEN DEĞİŞİM VE DÖNÜŞÜM	Murat ULUCUÇAY Doç. Dr. Esra DEMİR ÖZTÜRK
		3	BEING A FATHER IN A DIGITALIZED WORLD	Büşra TORAMAN Doç. Dr. Esra DEMİR ÖZTÜRK
		4	ROBİN ROBIN FİLMİNİN EVLAT EDİNME KAVRAMI IŞIĞINDA İNCELENMESİ	Dr. Gamze BİLİR-SEYHAN
		5	ÇOCUK EDEBİYATINI KULLANARAK EVLAT EDİNMEYİ KONUŞMA: “ABC EVLAT EDİNME VE BEN (ABC ADOPTION & ME)” KİTABI ÖRNEĞİ	Dr. Gamze BİLİR-SEYHAN
		6	NEEDS ANALYSIS IN LANGUAGE EDUCATION PROCESSES: A CASE STUDY ON TEACHING TURKISH AS A FOREIGN LANGUAGE	Feyza Prayuga
		7	AN INVESTIGATION OF PRE-SERVICE CLASSROOM TEACHERS’ ATTITUDES TOWARDS PICTURE BOOKS FOR CHILDREN	Prof. Dr. Sabri SİDEKLİ İklima GÜNEŞ
		8	THE EFFECT OF PARENTS’ INTERVENTION IN THE TEACHING PROCESS ON CLASSROOM TEACHERS’ MOTIVATION	Prof. Dr. Sabri SİDEKLİ Yaren ÖZÜNEL
		9	ANALYZING THE RELATIONSHIP BETWEEN ABSENTEEISM AND ACADEMIC ACHIEVEMENT IN FOREIGN LANGUAGE EDUCATION	Öğr. Gör. Hüseyin ATASEVEN Dr. Öğr. Üyesi Mustafa POLAT

ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES MESOPOTAMIA 4TH INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION December 20 - 22, 2024 VAN Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
22 Aralık / Dec 22, 2024 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 9	Doç. Dr. Serdal KARA	1	BİR ANLATI KAHRAMANI (TİPİ) OLARAK ABDURRAHMAN ERZİNCANİ	Dr. Öğr. Üyesi İbrahim ERŞAHİN Yüksek Lisans Öğrencisi Zeynep Şengül DOĞAN
		2	BABAM BİR ÇALIYA DÖNÜŞTÜĞÜNDE İSİMLİ ÇOCUK ROMANININ SAVAŞ VE GÖÇ OLGUSU AÇISINDAN İNCELENMESİ	Prof. Dr. Kemal EROL Esma ARSLANTOSUN
		3	KLASİK TÜRK ŞİİRİNDE MİMİKLERİN ANLATIMA KATKISI: KAŞ-GÖZ İŞARETLERİ	Arş. Gör. Dr. Dilber YILDIZ
		4	TURKISH WOMAN IN 50TH ANNIVERSARY CARICATURES THROUGH THE EYES OF GERMAN CARICATURISTS	Dr. Öğr. Üyesi Gülay BOLATTEKİN
		5	A BRIEF ANALYSIS ON MÜNTEHÂB-I ĐURUB-I EMSÂL – ATALAR SÖZİ	Doç. Dr. Serdal KARA
		6	PATRICK HAMILTON's STAGE PLAY GAS LIGHT	Dr. Öğr. Üyesi K. Çiğdem YILMAZ

ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 20- 22, 2024 Van Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 22 Aralık / December. 22, 2024 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 1	Sofia Petrovic	1	EXPERIMENTAL ANALYSIS OF FIRE-RESISTANCE IN ECO-FRIENDLY CORRUGATED SANDWICH PANELS	Dr. Haruto Tanaka, Dr. Amina Sayeed
		2	IMPACT OF PHYSICAL TRAINING PROGRAMS ON BONE DIMENSIONS IN FEMALE UNIVERSITY STUDENTS	Aisha Rahman, Imran Yousaf
		3	INTERPLAY BETWEEN EXERCISE AND DIET ON NEUROCOGNITIVE FUNCTIONS	Sofia Ibrahim, Kareem Hassan
		4	SPORTS AS A CATALYST FOR COMMUNITY HEALTH IMPROVEMENT	Dr. Tobias Richter, Lena Fischer
		5	IMPROVING SWIMMING PEDAGOGY THROUGH SEQUENTIAL TEACHING MODELS	Maria Fernandez, Luis Oliveira
		6	RELATIONSHIP BETWEEN ATHLETE SATISFACTION AND TEAM DYNAMICS	Renata Kovacs, Balázs Tóth
		7	EFFECTS OF RESISTANCE TRAINING ON GROWTH PARAMETERS IN EUROPEAN MALE TEENS	Sofia Petrovic
		8	MINDFULNESS MEDITATION AS A TOOL FOR ADOLESCENT MENTAL WELL-BEING: A STUDY ON STRESS REDUCTION	Chen Xia, Wang Li, Nguyen Thi Hoa, Bui Minh An

ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 20- 22, 2024 Van Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 22 Aralık / December. 22, 2024 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 2	Prof. Dr. Hassan Rashid,	1	ERGONOMIC ENHANCEMENTS FOR OPTIMIZED CYCLING PERFORMANCE IN NON-PROFESSIONAL ATHLETES	Haruto Tanaka, Lin Yu, Li Wei
		2	THE ROLE OF DYNAMIC MOTOR ACTIVITIES IN PRESCHOOLERS' HOLISTIC DEVELOPMENT	Fatoumata Diop, Ibrahim Keita
		3	THE EFFECT OF CONSTRAINTS ON SOCCER PERFORMANCE: A STUDY OF NCAA DIVISION II ATHLETES	Pedro Silva, Grace Chukwuma
		4	IMPACT OF COLLEGE ATHLETIC SUCCESS ON FUNDING AND STUDENT OUTCOMES	Prof. Dr. Hassan Rashid, Dr. Amira El-Masri
		5	BIOMECHANICAL IMPACT OF MEDIAL CUNEIFORM ABNORMALITIES ON GAIT DYNAMICS	Asmaa Khalid, Omar Al-Farouq, Layla Hassan
		6	MACHINE LEARNING-BASED STRATEGIES FOR SOCCER PLAYER INJURY PREVENTION	Dr. Leonardo Oliveira, Dr. Sofia Martinez
		7	QUANTITATIVE ASSESSMENT OF NFL OFFENSIVE LINEMAN PERFORMANCE	Youssef Abdalla, Ahmed Idris, Fatima Elhadi
		8	PREDICTIVE MODELS FOR SUCCESSFUL BASKETBALL SHOTS USING MULTIAGENT DATA	Liu Zhang, Ming Wei, Jia Yao

ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 20- 22, 2024 Van Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 22 Aralık / December. 22, 2024 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 3	Dr. Thandiwe Nkosi,	1	EXPLORING EXERCISE MOTIVATION AMONG HEALTH STUDENTS IN GHANA	Dr. Ama Opoku, Kojo Mensah
		2	LEISURE ACTIVITIES AND WELL-BEING IN NURSING STUDENTS: A CROSS-CULTURAL PERSPECTIVE	Dr. Pedro Lima, Maria Fernanda Ribeiro
		3	NURSING STUDENTS' EXPERIENCES IN MATERNAL HEALTH PRACTICE	Dr. Thandiwe Nkosi, Siphon Mahlangu
		4	ENHANCING CRITICAL THINKING IN NURSING EDUCATION THROUGH STRATEGIC CURRICULUM DESIGN	Ana de Sousa Hassan Youssouf
		5	RELAXATION STRATEGIES TO REDUCE ANXIETY AMONG NURSING STUDENTS IN CLINICAL SETTINGS	Kwame Mensah
		6	IDENTIFYING LEGIONELLA CONTAMINATION IN WATER SYSTEMS: A PCR-BASED STUDY IN TROPICAL REGIONS	Ahmed Yusuf Mei Xiu
		7	DEVELOPING LEADERSHIP SKILLS IN NURSING STUDENTS THROUGH PARTICIPATORY TRAINING PROGRAMS	Maria Gomes, Nhlanhla Sithole, Noriko Saito
		8	ASSESSING DIGITAL COMPETENCIES AMONG NURSING STUDENTS IN A GLOBALIZED ERA	Fatima Abubakar, Wei Ling Chen

ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 20- 22, 2024 Van Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 22 Aralık / December. 22, 2024 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 4	Adeola Ogunleye	1	PROMOTING CRITICAL THINKING IN NURSING EDUCATION THROUGH INNOVATIVE PEDAGOGY	João Pereira, Emily Neube
		2	CULTURAL INFLUENCES ON PATIENT PAIN MANAGEMENT IN MULTINATIONAL HEALTHCARE SETTINGS	Adeola Ogunleye , Katarina Schmidt
		3	ENHANCING MEDICATION ADMINISTRATION SKILLS THROUGH VIRTUAL SIMULATION IN NURSING EDUCATION	Binta Jallow, Li Wei
		4	PROMOTING CRITICAL THINKING SKILLS IN NURSING STUDENTS THROUGH AN INNOVATIVE PEDAGOGICAL FRAMEWORK	Clara Otieno, Arif Rahman,
		5	RELAXATION TRAINING AND ITS ROLE IN REDUCING ANXIETY AMONG CLINICAL NURSING STUDENTS	Fatima Jameel,
		6	MONITORING LEGIONELLA CONTAMINATION IN MEDICAL FACILITIES USING ADVANCED PCR METHODS	Eunmi Park Yusuf Abdi,
		7	EFFECTS OF COVID-19 VARIANTS ON ATHLETIC PERFORMANCE AND RECOVERY STRATEGIES	Adama Konaté,
		8	PHYSIOLOGICAL PROFILES OF TOP ETHIOPIAN DISTANCE RUNNERS: A COMPARATIVE STUDY	Ibrahim Buba,

ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 20- 22, 2024 Van Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 22 Aralık / December. 22, 2024 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 5	Isabella Ferreira	1	TEMPERATURE OPTIMIZATION FOR COLD-WATER IMMERSION RECOVERY IN SWIMMERS	Isabella Ferreira Lin Zhang
		2	DESIGNING INTERACTIVE MODULES FOR PERIOPERATIVE NURSING EDUCATION: A PEDAGOGICAL APPROACH	Jin Ho Park, Fatima Adeyemi
		3	IMPLEMENTING IRT MODELS TO ENHANCE ASSESSMENT ACCURACY IN NURSING EDUCATION	Tariq Hussein, Sun-Young Kim
		4	EXPLORING THE CHALLENGES AND SUPPORT ROLES OF CLINICAL PRECEPTORS IN NURSING EDUCATION	Nyasha Mugabe, Ahmed Benkacem
		5	INTEGRATING NUTRITIONAL INTERVENTIONS INTO CARE PLANS FOR PEDIATRIC CANCER PATIENTS	Ying Hua Zhang, Carolina Borges
		6	IMPACT OF HEALTH PROMOTION INTERVENTIONS ON FEMALE INMATES IN VIETNAMESE CORRECTIONAL FACILITIES	Linh Tran, Sofia Almeida
		7	FOSTERING EFFECTIVE NURSE LEADERSHIP IN CHALLENGING HEALTHCARE CONTEXTS	Hassan Karim, Thandiwe Ndlovu
		8	RESILIENCE AND COPING MECHANISMS AMONG HEMODIALYSIS PATIENTS IN RURAL COMMUNITIES	Maria Beatriz Gomes, Diego A. Pereira, Thandiwe Khumalo

ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 20- 22, 2024 Van Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 22 Aralık / December. 22, 2024 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 6	Dr. Samir Ouazzani	1	ENZYMATIC MODIFICATION AND RESISTANT STARCH ENHANCEMENT IN RICE FLOUR	Fatima S. Ahmed, Eun-Kyung Park,
		2	STUDENTS' PROBLEM-SOLVING SKILLS	Amara D. Chukwu, Kenji Tanaka
		3	COMPETENCY DEVELOPMENT IN VIETNAMESE NURSING PRACTICE: INSIGHTS FROM A QUALITATIVE STUDY	Tran Van Minh, Fatou J. Baldeh
		4	ANTENATAL CARE AWARENESS AND PRACTICES AMONG WOMEN IN URBAN HOSPITALS IN GHANA	Kwesi A. Ofori, Lan Anh Tran, Elisa M. Ngoma
		5	OVERCOMING IMMUNIZATION BARRIERS FOR MIGRANT CHILDREN IN CAMEROON	Chinwe Uzochukwu, Francisca Yeboah, Emmanuel M. Sowe
		6	IMPROVING PALLIATIVE CARE NETWORKS THROUGH ENHANCED COMMUNITY ENGAGEMENT IN TANZANIA	A. Chacha, P. Mushi, Dr. E. Mbawala, J. Malema
		7	STRESSORS AND RESILIENCE STRATEGIES AMONG CHRONIC DISEASE PATIENTS IN MOROCCO	Dr. Amina El Idrissi, Dr. Samir Ouazzani
		8		

ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 20- 22, 2024 Van Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 22 Aralık / December. 22, 2024 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 7	Dr. Mariana López,	1	STANDARDIZING NURSING PROTOCOLS FOR PEDIATRIC ORAL CARE IN MALAWI	Dr. Chisomo Banda, Dr. Mercy Nyirenda
		2	HIGH-FIDELITY SIMULATION AS A TOOL FOR INTERPROFESSIONAL EDUCATION IN SOUTH AFRICA	E. Sithole, T. Nkosi, M. Mkhize, L. Dlamini, J. Phakathi
		3	YOGA AS A THERAPEUTIC INTERVENTION FOR CHILDREN WITH CANCER IN GHANA	Assist. Prof. Dr. Nana Akua Mensah
		4	PSYCHOSOCIAL FACTORS INFLUENCING SOCIAL DYSFUNCTION IN SCHIZOPHRENIA PATIENTS IN MEXICO	Dr. Mariana López, Dr. Juan García, Dr. Karla Sánchez
		5	COMPARATIVE STUDY OF CARDIO-RESPIRATORY EFFICIENCY AMONG SWIMMERS AND SPRINTERS	John Mwangi, Zhang Wei
		6	THE CHALLENGE OF MANAGING INTRAMURAL SPORTS IN SECONDARY SCHOOLS: A CASE STUDY FROM LAGOS, NIGERIA	Abdul Malik Adeyemi, Chijioke Okwara
		7	IMPACT OF NUTRITIONAL INTAKE ON MUSCLE DEVELOPMENT IN RESISTANCE TRAINING: A FOCUS ON PROTEINS AND CARBOHYDRATES	Nguyen Thi Lan, Ahmad Kamal
		8	AERODYNAMIC INTERACTIONS IN TEAM PURSUIT SPEED SKATING: INSIGHT FROM WIND TUNNEL TESTING	Lars Svensson, Hana Nguyen
		9	THE IMPACT OF FOOTBALL CLUB JERSEYS ON FAN LOYALTY AMONG NIGERIAN YOUTH	Abiola Adedeji, Mohamed Faris

ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 20- 22, 2024 Van Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 22 Aralık / December. 22, 2024 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 8	Assoc. Prof. Dr. Carlos Silva,	1	OPTIMIZING PERFORMANCE IN JUDO FOR VISUALLY IMPAIRED ATHLETES: AN AHP APPROACH	Assoc. Prof. Dr. Carlos Silva, Dr. Marta Lopez
		2	PHYSICAL EXERCISE AND ITS IMPACT ON CHEMERIN AND MYOSTATIN LEVELS IN ATHLETES	Lara Gomez
		3	IMPROVEMENTS IN PERFORMANCE MODELS OF COMPRESSORS UNDER VARIED OPERATING CONDITIONS	Dr. Tomoya Ishida, Prof. Samuel M. Anwar
		4	NUMERICAL METHODS IN THE STUDY OF TEMPOROMANDIBULAR DISORDERS: APPLICATIONS AND ADVANCEMENTS	Amina Youssef, Hiroshi Tanaka
		5	OPTIMIZING VOLATILITY FORECASTING WITH NORMALIZED DATA IN LONG-MEMORY MODELS	Paolo Bianchi, Jin Wei, Alhaji S. Sambo
		6	IMPROVING LOUDSPEAKER ACOUSTIC PERFORMANCE WITH AIR VISCOSITY OPTIMIZATION	Dr. Olga Krasnova, Paulo Silva, Daniela G. Ramos
		7	GEOMETRIC PROPERTIES OF LP-SASAKIAN MANIFOLDS WITH CONSTANT COEFFICIENTS	Lamine F. Diallo, Petra M. Schuster
		8	A NOVEL NUMERICAL APPROACH TO REACTION-DIFFUSION SYSTEMS ON CURVED SURFACES	Dr. Harith Kamara, Dr. Lina H. Zhen, Dr. John W. Barrow

ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 20- 22, 2024 Van Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 22 Aralık / December. 22, 2024 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 9	Dr. Amina Osei	1	RELIABILITY ASSESSMENT OF DATA CENTERS USING LRU ALGORITHM AT EAST AFRICAN UNIVERSITY	A. M. Hassan, Nadia Faye, Kofi Mensah
		2	INTEGRATING PROGRAMMING WITH GEOMETRIC CONCEPTS FOR IMPROVED LEARNING OUTCOMES	Maya L. Tanaka, Emmanuel Akinola
		3	AN ADVANCED APPROACH FOR MODELING DEFORMABLE ELASTIC MEMBRANES IN FLUID INTERACTIONS	Lina Oliveira, Haruto Tanaka, Anwar Ahsan
		4	ANALYTICAL METHODS FOR COROTATIONAL MAXWELL FLUIDS IN MANUFACTURING PROCESSES	Li Wei Zhang, Olufemi Adewale,
		5	MODELING STOCHASTIC PROCESSES IN POPULATION DYNAMICS WITH CATASTROPHIC EVENTS	Dr. Leila Martins, Dr. Huan Zhao, Dr. Amina Osei
		6	OPTIMAL DESIGN FOR BLOCKED EXPERIMENTAL STUDIES: A STATISTICAL APPROACH	Lian Chen, Fatima Ahmed
		7	NUMERICAL SOLUTIONS TO DIFFUSION AND CAHN-HILLIARD EQUATIONS ON EVOLVING SPHERICAL GEOMETRIES	Li Xianjun, Maria Orellana
		8	STABILITY ANALYSIS IN AN EXTENDED ENDOCRINE FEEDBACK SYSTEM MODEL	Dr. Alejandro Silva, Dr. Mei Ling Tan

ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES ANADOLU 16th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES December 20- 22, 2024 Van Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 22 Aralık / December. 22, 2024 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
SALON 10	Dr. Nikoleta Petrovic	1	EXAMINING (λ, μ) -FUZZY SUBGROUPS IN OPERATOR-GROUP STRUCTURES	Mei Lin, Akira Tanaka, João Oliveira
		2	FRACTIONAL ORDER CONTROLLERS FOR VIBRATION REDUCTION IN AIRCRAFT WINGS	Leila Martins, Assis. Prof. Dr. Yassir Bouaziz, Elena Kovač, Dr. Nikoleta Petrovic
		3	ROBUST VARIOGRAM FITTING USING MODIFIED HUBER NORM	Mariana Costa, Zhen Li, Amina Njeri
		4	EVALUATING STRATIFIED DOUBLE MEDIAN RANKED SET SAMPLING FOR POPULATION MEAN ESTIMATION	Laura N. Delgado, Aiko Tanaka
		5	ADVANCED TRAPEZOIDAL METHOD FOR NUMERICAL SOLUTIONS OF VOLTERRA INTEGRO-DIFFERENTIAL EQUATIONS	Amina Zuberi,
		6	COMPUTATIONAL APPROACH FOR HYPER-ELASTIC STRUCTURAL ANALYSIS USING LAGRANGIAN-HAMILTONIAN FRAMEWORK	Dr. Ana Oliveira, Prof. Yassir Malek, Dr. Lin Zhang

Contents

ÇOCUĞUN GELİŞİMİNDE BABA KATILIMININ BAZI DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ	1
INVESTIGATION OF THE PREVALENCE OF CYBERCHONDRIA AMONG TEACHERS REGARDING VARIOUS VARIABLES.....	2
INVESTIGATION OF DIGITAL GAME ADDICTION OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS REGARDING PERSONALITY TRAITS AND BODY MASS INDEX	4
ORTAÖĞRETİM BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETİM PROGRAMININ KAPSAYICI EĞİTİM BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ.....	6
OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRENME STİLLERİNE GÖRE RESİMLİ ÇOCUK KİTAPLARINA YÖNELİK TUTUMLARI	7
ERGENLERİN YALNIZLIK DÜZEYLERİ İLE ÇEVİRİMİÇİ İSTİSMAR RİSKİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	9
PLANLANMIŞ 8 HAFTALIK ANTRENMANLARIN BELİRLENMİŞ MOTOR BECERİ PERFORMANS ÜZERİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ	11
SPOR OKULUNDA ANTRENMAN GÖREN ÇOCUKLARIN FLAMİNGO DENGE PERFORMANSLARININ İNCELENMESİ	13
PHYSICAL EDUCATION TEACHER CANDIDATES' ATTITUDES TOWARD VIOLENCE AGAINST WOMEN FOR PROTECTION OF HONOR.....	15
KAZAK BOZKIRLARINDA CENGİZ HAN'DAN GÜNÜMÜZE GELENEKSEL SPORLAR VE SAVAŞ SANATLARI .	17
GELENEKSEL SPORLARIN TOPLUMSAL STATÜ VE AİDİYET ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ.....	19
Sporda Şiddet: Fenerbahçe-Trabzonspor Maçındaki Taraftar Yorumları	21
Spor ve Sosyal Medya: Bilgi Kaynağı mı? Bilgi Kirliliği mi?	23
ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİ VE EGZERSİZ	25
FİZİKSEL AKTİVİTEYE KATILIM ENGELLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ	27
AI AND HUMAN RIGHTS: THEORETICAL DISCUSSION	29
“PAL SOKAĞI ÇOCUKLARI” ESERİNDE EVRENSEL İNSANLIK DEĞERLERİ	30
GENÇ ARAŞTIRMACILARDA BELİRSİZLİĞE TAHAMMÜLSÜZLÜK: NİTEL BİR ÇALIŞMA	32
OSMANLI DÖNEMİ GİYİM KÜLTÜRÜNDE TOPLUMSAL CİNSİYETE DAYALI YAKLAŞIMLAR	34
FORDİST ÜRETİM TARZININ ÇALIŞMA HAYATINDA GETİRDİĞİ DEĞİŞİKLİKLER	36
KÜRESELLEŞMENİN EKONOMİK BOYUTUNUN AİLE ÜZERİNDEKİ ETKİSİ	37
MATEMATİK VE BİLİM UYGULAMALARI DERSİ BİLİM UYGULAMALARI MODÜLLERİ KAZANIMLARININ BİLGİ VE BİLİŞSEL SÜREÇ AÇISINDAN İNCELENMESİ	40
Ders İmece Modeli Uygulamasında Matematik Öğretmenlerinin Değişim Alanlarının İncelenmesi	43
MATEMATİK ÖĞRETMENLERİNİN SAYI ÖRÜNTÜLERİNİ GENELLEMEDE ÖĞRENCİLERDE OLMASI GEREKEN BİLGİ VE BECERİLERE YÖNELİK FARKINDALIKLARI	45
ÜSTÜN YETENEKLİ ÖĞRENCİLERE MATEMATİK ÖĞRETİMİNDE MÜZE ETKİNLİKLERİNİ UYGULAMA İLE İLGİLİ İLKÖĞRETİM MATEMATİK ÖĞRETMEN ADAYLARININ DENEYİMLERİ	46

TÜRKİYE VE BELÇİKA'DA İLKOKUL EĞİTİMİ: BENZERLİKLER VE FARKLILIKLAR	47
TÜRKİYE VE JAPONYA ÖĞRETMEN YETİŞTİRME SİSTEMLERİ ÜZERİNE KARŞILAŞTIRMALI BİR ÇALIŞMA.	48
OKUL DIŞI ÖĞRENME ORTAMLARININ İNCELENMESİ: 'BİLGEHANE' ÖRNEĞİ	49
MAARİF MODELİ FEN BİLİMLERİ DERSİ ÖĞRETİM RPOGRAMINDA.....	50
OKUL DIŞI ÖĞRENME ORTAMLARININ DURUMU	50
"BİTİMSİZ" SÖZLÜK DİVAN-Ü LÜGAT-İT-TÜRK'TEN TÜRKÇE ÇEVİRİM İÇİ SÖZLÜKLERE	52
TÜRKİYE'DE FAALİYET GÖSTEREN YABANCI SERMAYELİ MEVDUAT BANKALARININ ÇKKV YÖNTEMLERİ İLE PERFORMANS DEĞERLENDİRMESİ	56
UNDERSTANDING WHAT TOTAL QUALITY MANAGEMENT (TQM) IS.	58
G7 ÜLKELERİNİN YAPAY ZEKA GÖSTERGELERİ AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI: LODECI VE MAUT YÖNTEMLERİ İLE BÜTÜNLEŞİK BİR YAKLAŞIM.....	59
AFET SONRASI EKONOMİK SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİN DEĞERLENDİRİLMESİ	61
TARIM ETKİLEYİCİLERİNİN TARIMSAL YENİ YAŞAM BİÇİMİNE ETKİSİNİN METİN MADENCİLİĞİ YÖNTEMİ İLE ANALİZİ	62
TÜRKİYE'DE İNSAN KAYNAKLARI YÖNETİMİ VE YAPAY ZEKÂ KONULU MAKALELERİN ANALİZİ	64
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN KARIYER YETKİNLİKLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA	65
TÜRKİYE'DE İSTATİSTİKLERLE GENÇLİK, 2023	66
GÖÇMEN VE MÜLTECİ ÇOCUKLARDA YAŞANAN SAĞLIK SORUNLARI	68
YAŞLI AYRIMCILIĞINI FİMLER BAĞLAMINDA ELE ALMAK	69
TÜRKİYE'DEKİ ÜÇÜNCÜ YAŞ ÜNİVERSİTELERİ: ISPARTA EMEKLİ BİLGELER ÜNİVERSİTESİ PROJESİ'NE GENEL BİR BAKIŞ	71
İŞYERİ SOSYAL HİZMETİ İŞ-AİLE ÇATIŞMASI VE İŞ STRESİ İÇİN BİR MODEL MİDİR?	73
TÜKETİCİ KÜLTÜRLEŞMESİ BAZINDA ŞANLIURFA İLİNDE GEÇİCİ KORUMA KAPSAMINDAKİ SURİYELİ GÖÇMENLERİN İNCELENMESİ.....	74
D-8 ÜLKELERİNE AİT EKONOMİK BÜYÜME VE HARCAMA BİLEŞENLERİ (2011-2022).....	76
EŞDEĞER HANEHALKI FERT GELİRLERİNİN ENFLASYON KARŞISINDAKİ DURUMU	77
KRİZ VE BELİRSİZLİK SÜREÇLERİNDE UYGULANAN EKONOMİK POLİTİKALAR	78
THE ROLE OF ECONOMIC GROWTH IN SHAPING LIFE EXPECTANCY TRENDS: EMPIRICAL EVIDENCE FROM CHAD	79
THE IMPACT OF ECONOMIC DEVELOPMENT ON HOMICIDE RATES: EVIDENCE FROM COLOMBIA.....	81
PLATO'S ECONOMIC THOUGHT: A PHILOSOPHICAL AND NORMATIVE PERSPECTIVE	82
AN ALTERNATIVE DEFINITION EFFORT FOR SOCIAL DIALOGUE	83
KREDİ KAYIT BÜROSU VE TÜRK BANKACILIK SEKTÖRÜNE OLAN KATKILARI	84
TÜRKİYE'DE SİGORTACILIK FAALİYETLERİ VE BANKALAR KANALIYLA PAZARLANMASI	85
GERİLLA PAZARLAMANNIN MARKA İMAJI VE SATIN ALMA NİYETİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ	86
AFET DURUMLARINDA SÜRDÜRÜLEBİLİR LOJİSTİK VE RISK YÖNETİMİ EĞİTİM ETKİNLİĞİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	88

ÇEVRESEL DUYARLILIK VE TÜKETİCİ DAVRANIŞLARI: YEŞİL PAZARLAMA TEKNİKLERİNİN ROLÜ VE ETKİSİ	90
REKLAMDAKİ ERKEK BAKIŞI: REKLAM İLETİLERİNDE GENÇ KADINLIĞIN İNŞASINA İLİŞKİN BİR İNCELEME	92
ONLINE SATIN ALMA SÜRECİNDE DİJİTAL PLATFORMLARIN VE SOSYAL MEDYA HESAPLARININ ETKİSİNDE YAŞ VE CİNSİYETİN ROLÜ	94
TÜKETİCİ ETNOSENTRİZMİ VE TOGG SATIN ALMA NİYETİNİN DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLER BAĞLAMINDA İNCELENMESİ	96
ŞEHİR PAZARLAMASI: SAKARYA ŞEHİRİ İNCELEMESİ.....	98
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE ALGILANAN DUYGUSAL İSTİSMAR VE RUMİNASYON İLİŞKİSİ	99
KÜLTÜRLEŞME BOŞLUĞU KAVRAMININ ERGENLİK DÖNEMİ GELİŞİM SÜREÇLERİ VE AİLE DİNAMİKLERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ	100
AŞIRI KORUMACI EBEVEYNLİK İLE ŞEMA ALANLARI VE EBEVEYNDEN ALGILANAN EBEVEYNLİK ARASINDAKİ İLİŞKİLERİN İNCELENMESİ	102
KAHRAMANMARAŞ DEPREMİNİ YAŞAMIŞ BİREYLERDE TSSB BELİRTİLERİ İLE PSİKOLOJİK ESNEKLİK VE BAŞA ÇIKMA STİLLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	104
6 ŞUBAT 2023 KAHRAMANMARAŞ DEPREMLERİ VE YETİŞKİN DEPREMZEDELERİN PSİKOLOJİK DURUMU	106
BİLİNÇLİ FARKINDALIĞIN ve PSİKOLOJİK SAĞLAMLIĞIN YAŞAM AMAÇLARI ÜZERİNDE ETKİSİNİN İNCELENMESİ	108
TÜRKİYE'DE 2024 YILI AİLE DANIŞMANLIĞI/TERAPİSİ ARAŞTIRMALARI: SİSTEMATİK BİR DERLEME	110
ÇOCUK GELİŞİMİ ÖĞRENCİLERİNİN MANEVİ DUYARLIK İLE EMPATİ DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	112
ÇOCUKLARDA DİJİTAL BAĞIMLILIĞI ÖNLEMEDE YERİNE KOYMA METODU	114
AİLE İÇİ SORUNLARA YÖNELİK, AİLE DANIŞMANLIĞINDA RUTİN OLUŞTURMANIN SÜRDÜRÜLEBİLİR İŞLEVİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME.....	115
KADIN CİNAYETLERİNİN GENÇLER ÜZERİNDEKİ ETKİSİNE SOSYOLOJİK BİR BAKIŞ: KIRIKKALE ÖRNEKLEMİ ÜZERİNDEN NİTEL BİR ÇALIŞMA.....	116
TOPLUMSAL CİNSİYETİN ÇOCUKLUKTA İNŞASI: OYUNCAKLAR, KIYAFETLER VE EBEVEYN TUTUMLARI	117
AVRUPA'YA TÜRK GÖÇÜNÜN DÖNÜM NOKTALARI VE ÖZELLİKLERİ.....	118
GÖÇ, UMUT VE ÖLÜM	120
YAŞLI BİREYLERİN TOPLUMDA DEĞİŞEN ROLÜ: AKTİF YAŞLANMA.....	121
MÜLTECİ ÇOCUKLARDA VE ERGENLERDE PSİKOLOJİK SAĞLAMLIK ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME	123
DUVARIN ESTETİĞİ: BURHAN DOĞANÇAY VE AUBUSSON DUVAR HALILARI	125
PABLO PİCASSO, HENRİ MATİSSE, JOAN MİRO, BEDRİ RAHMİ EYUBOĞLU, ABİDİN DİNO'NUN RESİM ANLAYIŞLARININ SERAMİK ESERLERİNE YANSIMASI: BİR ANALİZ	127
PABLO PİCASSO, HENRİ MATİSSE, JOAN MİRO, BEDRİ RAHMİ EYUBOĞLU, ABİDİN DİNO'NUN RESİM ANLAYIŞLARININ SERAMİK ESERLERİNE YANSIMASI: BİR ANALİZ	129
TÜRK SANATINDA BÖCEK İMGESİ.....	131

İKLİM KRİZİ ÇERÇEVESİNDE ATIK VE MİKROPLASTİK SORUNUNUN GÜNCEL SANATA YANSIMALARI	133
SOSYOLOJİK BİR PERSPEKTİFTEN EV YEMEĞİ OLGUSU: GELENEK, MODERNLEŞME VE KÜLTÜREL DÖNÜŞÜM	134
GASTRONOMİ TURİZMİNDE SOKAK LEZZETLERİNİN TİCARETLEŞME SÜRECİ: ALT KÜLTÜRÜN ANA AKIMA DÖNÜŞÜMÜ.....	136
SOMUT OLMAYAN KÜLTÜREL MİRAS KAPSAMINDA HIZIR AYI VE MUHARREM AYI ÖZEL GÜN YEMEKLERİ VE RİTÜELLERİNİN İNCELENMESİ: SIVAS İLİ ÖRNEĞİ	138
SIVAS MUTFAK KÜLTÜRÜNDE KELLE TATLISININ GASTRONOMİK DEĞERİ	140
BİSİKLET TURİZMİ VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLİŞKİSİ: NEVŞEHİR ÖRNEĞİ	141
AKIŞ DENEYİMİNİN YAŞAM DOYUMU ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: SEYAHAT ACENTASI ÇALIŞANLARI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA.....	143
SAĞLIK PROFESYONELLERİNİN GİRİŞİMCİLİK ÖZELLİKLERİ İLE İHBARCILIK EĞİMLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİLERİN TESPİT EDİLMESİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA.....	145
SÜRDÜRÜLEBİLİR MEDİKAL SAĞLIK TURİZMİ UNSURLARININ DESTİNASYONU TEKRAR ZİYARET ETME NİYETİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ.....	147
TERMAL TURİZM DESTİNASYON İMAJ, DESTİNASYON MEMNUNİYETİ, DESTİNASYONA GÜVEN VE YENİDEN ZİYARET NİYETİ ARASINDAKİ YAPISAL İLİŞKİLERİN TESPİT EDİLMESİ	149
FRANCHISING KONULU LİSANSÜSTÜ ULUSAL TEZLERİN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ	151
TEKNOLOJİK İNOVASYON YETENEKLERİ İLE İHRACAT PERFORMANSI ARASINDAKİ İLİŞKİ: BİBLİYOMETRİK BİR İNCELEME	153
BORSA İSTANBULDA KAYITLI YENİLENEBİLİR ENERJİ ŞİRKETLERİNİN FİNANSAL PERFORMANSI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA.....	155
YEŞİL DÖNÜŞTÜRÜCÜ LİDERLİK: MEVCUT DURUMUN BİBLİYOMETRİK ANALİZLE (VOSviewer) TESPİTİ	156
ÖĞRETİM ELEMANLARININ ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİ TARAFINDAN DEĞERLENDİRMESİ	158
YÜKSEKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN BAŞARISIZLIK NEDENLERİNİN ÖNCELİKLENDİRİLMESİ.....	159
OSMANLI'DA ESİR PAZARI: ESİR KIZLARA DAİR BİR BETİMLEME.....	160
HELENİSTİK DÖNEM SİNOPE DARPLI SIKKELER IŞIĞINDA SİNOPE KÜLTÜRLERİ	161
TANZİMAT DÖNEMİNDE OSMANLI TAŞRASINDA SARRAFLAR: BEYLİKÇİOĞLU AGOP VE MÜŞTERİLERİ ARASINDAKİ FİNANSAL İLİŞKİ, HUKUKİ ÇATIŞMA VE RİSKİN MAHİYETİ (1845-1860).....	163
XIII. YÜZYIL ANADOLU SELÇUKLU-BİZANS SINIRI: UÇ DÜNYASI	165
KARMAŞIK BİR TARİHİN MİRASI: KIBRIS SORUNU (1950-1960).....	166
TÜRKİYE HİLÂL-İ AHMER MECMUASI'NA GÖRE HİLÂL-İ AHMER (KIZILAY)'İN GÖÇMENLERE YAPTIĞI YARDIMLAR	167
(1929-1940)	167
MALATYA-BATTALGAZİ İLÇE MERKEZİNDE (ESKİ MALATYA) KENTSEL KÜLTÜREL MİRASIN KORUNMASININ SÜRDÜRÜLEBİLİR KENTLEŞME BAĞLAMINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ	169
TEKTONİK BİR GÖSTERGE OLARAK YAYLALARIN SAKİN NEHİRLERİ MENDERESLER	170

YERLEŞİM YERİ SEÇİMİNDE JEOLJİK VE JEOMORFOLOJİK YAPININ ÖNEMİ: EDREMİT TRAVERTENLERİ ÖRNEĞİ (VAN)	172
ANTAKYA SERVİLİ KÜLLİYESİ.....	174
Açık Sistem Sulamada Olumsuz Bir Saha Örneği ve Dönüşümü, Uzunlu Sulama Alanı (Boğazlıyan)	175
Karstik Mağaralarda Yaşanan Turizm Kirliliği ve Ekolojik Risk, Karşılaştırmalı Örnek İncelemesi (Bursa).	177
Hat Sanatında El Alıştırmaları	179
2024 Maarif Modeli Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programında Belirtilen Anahtar Kavramlar ve 2018 Öğretim Programındaki Karşılığının İncelenmesi	181
2018 Hayat Bilgisi Dersi Öğretimi Programı ve 2024 Maarif Modeli Hayat Bilgisi Dersi Özel Amaçlarının Karşılaştırılması	183
YEŞİL SINIFLAR: OKUL ÖNCESİ EĞİTİMDE SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇEVRE FARKINDALIĞI İÇİN BİYOFİLİK TASARIMLAR	185
OKUL ÖNCESİ EĞİTİMDE BİTKİ GÖZLEMİ VE ARAŞTIRMA BECERİSİNİN GELİŞTİRİLMESİ	186
GÖRSEL SANATLARDA ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİREYLERDE SANATSAL BECERİ ÖĞRETİMİ	188
2024 Kimya Dersi Öğretim Programında Yer Alan Değerlerin İncelenmesi.....	189
2024 Yılı İnsan Hakları, Demokrasi ve Vatandaşlık Dersi Öğretim Programındaki Değerlerin İncelenmesi	191
TÜRKİYE VE YENİ SANAYİLEŞEN ÜLKELERİN HİSSE SENEDİ PİYASALARI ARASINDAKİ OYNAKLIK YAYILIMININ ANALİZİ: OPTİMAL KORUMA ORANI YAKLAŞIMI.....	192
ANALYSIS OF THE RISK PROFILE OF GREEN STOCKS IN TÜRKİYE IN THE PROCESS OF NEW INDUSTRIALIZATION STRATEGIES	193
FİNANS KAPİTAL VE FİNANSAL KÜRESELLEŞME: TÜRKİYE EKONOMİSİ ÜZERİNE ETKİLERİ.....	194
DÖNGÜSEL EKONOMİDE YAPAY ZEKA ETKİSİ: SOSYAL AĞ ANALİZİ	195
TÜRKİYE'DE TÜKETİCİ GÜVEN ENDEKSİ İLE DÖVİZ KURU VE TÜKETİCİ FİYAT ENDEKSİ İLİŞKİSİ	196
GENÇ İŞSİZLİĞİNDE HİSTERİ HİPOTEZİNİN FOURIER BİRİM KÖK TESTLERİ İLE SINANMASI: TÜRKİYE ÜZERİNE BİR İNCELEME	198
EĞİTİM VE İSTİHDAM DIŞINDA KALAN GENÇLER: TÜRKİYE'DE NEET OLGUSU VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ .	200
EVĐEN ÇALIŞMADA ERGONOMİK RİSKLERE GENEL BAKIŞ	202
ETKİ TEPKİ ve AGNOTOLOJİ	204
EPIKÜROS'UN KADER ANLAYIŞININ TAHLİLİ.....	206
PLATON'UN MEKÂN ANLAYIŞI: KHORA.....	208
İBN HALDUN DÜŞÜNCESİNDE TARİHİN KONUSU ÜZERİNE.....	209
TARİH DÜŞÜNCESİNE GİRİŞ BAĞLAMINDA GIAMBATTISTA VICO'NUN YENİ BİLİM ESERİNİN KAPAĞINDAKİ GRAVÜRÜN İNCELENMESİ.....	210
FOUCAULT'YA KARŞI FOUCAULTCU OLMAK: BYUNG CHUL HAN NE SÖYLER?	211
DERRİDA'DA YAPISÖKÜM	212
ARAPÇA'DA HÂY-I İDMÂR'IN KULLANIMI	213

İBN HAZM ÖZELİNDE ZÂHİRİYYE MEZHEBİNİN EHL-İ SÜNNET YAKLAŞIMI.....	214
ŞİİLİKTE KUTSAL MEKÂN ALGISI: DÖRT ŞEHİR (ATEBÂT-I MUKADDESE)	218
KUR'AN MESAJI VE KUR'AN YOLU TEFSİRLERİNDE YAHUDİLİĞİN PEYGAMBER İNANCI	221
21. Yüzyılda Düzensiz Göçün Uluslararası Sisteme Etkileri: Yeni Dinamikler ve Politik Yaklaşımlar	222
KÜRESEL ARENADA EKO-POLİTİK: ÇİN'İN ORTADOĞU POLİTİKALARI.....	224
DIŞ POLİTİKADA DİPLOMASİNİN ROLÜ: KÜRESELLEŞME DÖNEMİ ÜZERİNE BİR DENEME.....	225
EĞİTİM DİPLOMASİSİ: ABD'NİN KAMU DİPLOMASİSİ POLİTİKASI	226
INTERNATIONALIZING RENTIER STATES:.....	228
GULF MONARCHIES' EVOLVING POLITICAL ECONOMIES	228
Türkiye'nin Yeni Güvenlik Tehditleri Kapsamında Uzay Algısı:.....	230
Türkiye Uzay Komutanlığı	230
ÖZEL EĞİTİM ÖĞRETMENLERİNİN ÖĞRETİM PROGRAMI OKURYAZARLIK DÜZEYLERİ.....	231
ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNİN STATÜSÜNE YÖNELİK ALGILARI.....	233
ÖĞRETMENLERİN ÖĞRETİM PROGRAMINI UYARLAMA ÖRÜNTÜLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA	234
EĞİTİMİN ONTOLOJİSİ VE ÖĞRETMEN	235
ONTOLOGY OF EDUCATION AND THE TEACHER.....	235
ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRETİM İLKE VE YÖNTEMLERİ DERSİNDEKİ "ÖĞRETİM TEKNİKLERİ" KAVRAMINA YÖNELİK ALGILARI: K-W-L TEKNİĞİ ÖRNEĞİ.....	237
ÖĞRETMENLERİN DİSKALKULİYE YÖNELİK BİLGİLERİNİN VE FARKINDALIKLARININ İNCELENMESİ	239
AFET SONRASI EĞİTİMDE ÖĞRETMEN MOTİVASYONUNUN ROLÜ.....	240
EĞİTİMDE SÜREKLİLİK & KALİTE: ÖĞRETMENLERİN KARIYER GELİŞİM SÜRECİ	242
ERGENLERDE MANEVİYAT İHTİYACI ÖLÇEĞİ: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI	244
ÇOCUKLARDA DİJİTAL BAĞIMLILIĞI ÖNLEMEDE YERİNE KOYMA METODU	246
AİLE İÇİ SORUNLARA YÖNELİK, AİLE DANIŞMANLIĞINDA RUTİN OLUŞTURMANIN SÜRDÜRÜLEBİLİR İŞLEVİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME.....	247
EVLİLİKTE ÖZBAKIM ÖLÇEĞİ: GEÇERLİLİK VE GÜVENİLİRLİK ÇALIŞMASI.....	248
EŞLER ARASI BENMERKEZCİLİK ALGISI ÖLÇEĞİ: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI	249
EBEVEYN İLİŞKİSİNİN ERGENLERE YANSIMASI ÖLÇEĞİ: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI.....	251
FİZİKSEL AKTİVİTENİN LİDERLİK DÜZEYLERİNE ETKİSİNİN ARAŞTIRILMASI	253
ROMA DÜNYASI VE AZTEKLERDE KANLI SPOR OLAYLARININ GÜNÜMÜZDEKİ YORUMLAMALARI.....	255
MÜCADELE SPORCULARINDA KİLO DÜŞMENİN ESNEKLİK VE BAZI GÜÇ DEĞERLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ	257
ÇOCUK YÜZÜCÜLERDE TEKRARLI 25 VE 100 METRE KOŞULARININ YAŞ VE CİNSİYETE GÖRE DEĞİŞİMİNİN ARAŞTIRILMASI	259
UEFA EURO 2024 AVRUPA FUTBOL ŞAMPİYONASI'NDA TAKIMLARIN TOPLA OYNAMA YÜZDELERİNE GÖRE FİZİKSEL KAPASİTELERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	261

UEFA ORGANİZASYONLARINA KATILAN TÜRK FUTBOL KULÜPLERİNİN 2024-2025 SEZONU TRANSFER POLİTİKALARININ İNCELENMESİ.....	262
SOSYAL MEDYA VE SİYASAL KATILIM: 2024 YEREL SEÇİMLERİ ISPARTA ÖRNEĞİ	263
ÇİN HALK CUMHURİYETİ'NDE ÇİN KOMÜNİST PARTİSİ PROPAGANDASI	266
BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI'NDA ABD PROPAGANDASINDA KAISER WILHELM	268
ÇERÇEVE VE BAKIŞ ÜZERİNE FOUCAULT'NUN MANET YORUMU VE WOODY ALLEN'İN ANNIE HALL FİLMİNDEKİ YANSIMALARI	270
İHRACATTA DİJİTALLEŞMENİN YÜKSELEN GÜCÜ: SOSYAL MEDYA	271
KUŞAKLAR ARASI ÇEŞİTLİLİK VE ÇATIŞMA YÖNETİMİ: İŞ YERİNDE UYUM VE VERİMLİLİK İÇİN STRATEJİLER	272
SAĞLIK ÇALIŞANLARININ POLİTİK ETKİNLİK VE YETERLİLİKLERİNİN DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİNE GÖRE İNCELENMESİ	273
ÖRGÜTLERDE DEĞİŞİME KARŞI DİRENÇ: SİSTEMATİK BİR BAKIŞ YÖNTEMİYLE İNCELENMESİ	274
TRENDS AND PATTERNS IN WORKAHOLISM: A BIBLIOMETRIC ANALYSIS.....	276
İŞKOLİKLİKTEKİ EĞİMLER VE MODELLER: BİBLİYOMETRİK BİR ANALİZ.....	276
KUANTUM YÖNETİMİ ÜZERİNE KAVRAMSAL BİR İNCELEME.....	278
SAĞLIK ÇALIŞANLARINDA ÖRGÜTSEL BAĞLILIK	279
SAĞLIK YÖNETİMİNDE KADIN.....	280
İLK DİL EDİNİMİ AŞAMALARINDA JESTLERİN GELİŞİMİ	281
JEAN PIAGET'NİN BİLİŞSEL GELİŞİM KURAMI ÇERÇEVESİNDE DİLBİLGİSİ EDİNİMİNE ELEŞTİREL BİR BAKIŞ	283
TÜRKÇE'NİN İFADE ZENGİNLİĞİ OLARAK KILINIŞ, GÖRÜNÜŞ VE KİPLİK EKLERİ	285
FARŞÇA VE KÜRTÇE EDEBİYATIN BİRLEŞİMİNDEKİ SES: MESTÛRE ERDELÂN VE ŞİİRLERİNDEKİ TEMALAR	289
YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE PEŞTUCA VE TÜRKÇE SÖZDİZİMSEL FARKLILIKLARDAN KAYNAKLANAN SORUNLARIN İNCELENMESİ	290
Kadın Girişimciliğini Etkileyen Faktörler: İzmir Örneği.....	293
NAKDİ KREDİLERİN EKONOMİK BÜYÜME ETKİSİ ÜZERİNE BİR UYGULAMA.....	294
TÜRKİYE'DE 2019'DAN 2024'E TEMEL GIDA MALLARININ FİYAT ARTIŞI KARŞISINDA ASGARİ ÜCRETİN REEL ALIM GÜCÜNDEKİ DEĞİŞİM.....	296
TÜRKİYE'DE KREDİ KARTINA DAYALI ÖDEMELER VE İHTİYAÇ KREDİSİ FAİZİNİN ENFLASYONA ETKİSİ ÜZERİNE BİR UYGULAMA	298
TÜRK HUKUKUNDA SİGORTA ACENTESİNİN AYDINLATMA/BİLGİLENDİRME YÜKÜMLÜLÜĞÜ	300
ARSA PAYI/KAT KARŞILIĞI İNŞAAT SÖZLEŞMELERİNE İLİŞKİN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN ve ULUSAL MAKALELERİN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ	301
GAYRİMENKULLE İLİŞKİLİ ANA BİLİM DALLARINDA HAZIRLANMIŞ LİSANSÜSTÜ TEZLERİN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ	303
ORYANTALİZM VE OKSİDENTALİZM BAĞLAMINDA CEMİL MERİÇ.....	305

İSRAİL FİLİSTİN SORUNU BAĞLAMINDA CARL SCHMİTT'İN SİYASAL TEOLOJİSİ	307
GEÇİCİ KORUMA STATÜSÜ.....	309
CUMHURİYETİN 100 YILINI TAMAMLARKEN POLİTİKA BELGELERİNDE KÜLTÜREL MİRAS YÖNETİMİ ÜZERİNE BİR İNCELEME	310
BÜTÜNLEŞİK KALKINMA POLİTİKALARININ UYGULANMASINA.....	312
YEREL HALKIN YAKLAŞIMI: BOZCAADA ÖRNEĞİ.....	312
VERİ EMPERYALİZMİNE KARŞI BİR KAMU POLİTİKASI HAMLESİ: “DİJİTAL TÜRKİYE VİZYONU”	314
YEREL YÖNETİMLER VE ÇOCUK OYUN ALANLARI: GÜVENLİK VE ERİŞEBİLİRLİK.....	316
TÜRKİYE’NİN AB ÇEVRE POLİTİKALARINA UYUMU: İLERLEME RAPORLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ ..	318
VERGİNİN HUKUKİ KAYNAKLARI VE ANAYASANIN TÜRK VERGİ HUKUKUNU ETKİLEYEN TEMEL İLKELERİ	319
VERGİ HUKUKUNDA SÜRELER VE	321
SÜRELERİ ETKİLEYEN DURUMLAR	321
Bİ’SET DÖNEMİ ROMA SASANI SAVAŞI	322
KUR’ÂN’DA İFÂDE EDİLEN “MÜMİNLERİN SEVİNCİ” ÜZERİNE DEĞERLENDİRMELER	322
KUR'AN'DA KİNAYE SANATI.....	323
İSLAM HUKUKU BAĞLAMINDA HAYREDDİN KARAMAN’IN GÖRÜŞLERİ.....	325
KUR'AN'IN ANLAŞILMASINDA SÜNNETİN ROLÜ-ZEKÂT AYETLERİ BAĞLAMINDA BİR İNCELEME-	326
Valladolid Tartışması Bağlamında Avrupalıların Ötekine Bakışı	328
TARİHSEL DURUM KARŞISINDA HRİSTİYANLIKTAKİ SEVGİ RETORİĞİ.....	330
FAHREDDİN ER-RAZİ’NİN AHLAK ANLAYIŞI ÇERÇEVESİNDE	331
MEFATİHU’L-GAYB ADLI ESERİN ANALİZİ	331
TÜRK TOPLUMUNDA SPİRİTÜEL ARAYIŞLARI TÜRK DİZİLERİNDE GÖZLEMLEMELER: (DİSNEY PLUS) ‘ARAYIŞ’ DİZİSİ ÖRNEĞİ	332
TÜRK TOPLUMUNDA SPİRİTÜEL ARAYIŞLARA YÖNELEN İKİ PROFİL: SPİRİTÜEL VE DİNDAR- SPİRİTÜEL AMA DİNDAR DEĞİL	333
KARBON VERGİSİ Mİ, ALLAH VERGİSİ Mİ? SINIRSIZ DOĞAL KAYNAKLARIN SINIRLILIĞINI ORTAYA KOYAN ÇEVRESEL KONULAR.....	334
PANDEMİ SONRASI DÖNEMDE KAMU BORÇLANMASININ FİNANSAL PİYASALAR ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: TÜRKİYE ÜZERİNE AMPİRİK BİR ANALİZ	337
PANDEMİ DÖNEMİNDE TÜRKİYE’DE İŞSİZLİK, ENFLASYON VE PARA ARZINDAKİ DEĞİŞİKLİLERİN EKONOMİK BÜYÜME ÜZERİNDEKİ ASİMETRİK ETKİLERİ	340
CHINESE INVESTMENTS IN RUSSIAN AGRICULTURE: CHALLENGES AND OPPORTUNITIES.....	342
DESIGNING WORK ENVIRONMENTS TO ENHANCE EMPLOYEE WELL-BEING AND ORGANIZATIONAL INNOVATION	343
SUPPLY CHAIN MANAGEMENT AS A DRIVING FORCE IN THE EVOLUTION OF GASTRONOMY	344
DIGITAL TRANSFORMATION IN ENTREPRENEURSHIP EDUCATION: OPPORTUNITIES AND CHALLENGES	345

CONSUMERS' ATTITUDES TOWARDS HEALTH-CONSCIOUS MARKETING AND ITS IMPACT ON PURCHASING DECISIONS	346
INFLUENCE OF SUSTAINABLE FOOD MARKETING ON CONSUMER PURCHASING BEHAVIOR.....	347
EFFECTIVE STRATEGIES FOR ENHANCING FOREIGN GUEST EXPERIENCE IN SOUTH KOREA'S HOSPITALITY INDUSTRY.....	348
COMPETITIVENESS OF SKI RESORTS IN MOROCCO: A DOMESTIC TOURISM PERSPECTIVE.....	349
EFFECT OF SOCIAL MEDIA ON COLLABORATIVE LEARNING IN HIGHER EDUCATION.....	350
TOURISM ENHANCEMENT THROUGH AUGMENTED REALITY IN HISTORICAL SITES	351
AGRITOURISM DEVELOPMENT IN AFRICA: EXPLORING NEW ECONOMIC OPPORTUNITIES	352
SUSTAINABLE TOURISM PLANNING: A TERRITORIAL APPROACH FOR ECONOMIC AND ENVIRONMENTAL BALANCE	353
CULTURAL CHALLENGES AND RISKS FOR WESTERN CONSULTANTS IN MEGAPROJECTS IN AFRICAN COUNTRIES	354
THE EFFECT OF POLITICAL INSTABILITY ON THE DEVELOPMENT OF TOURISM AND ARCHAEOLOGICAL SITES: A STUDY OF EGYPT AFTER THE 2011 REVOLUTION	355
IMPACT OF SECURITY MEASURES ON FAN ATTENDANCE AT PROFESSIONAL FOOTBALL MATCHES	356
THE INFLUENCE OF THE GENERAL DATA PROTECTION REGULATION ON HUMAN RESOURCE PRACTICES IN SCHOOLS	357
THE ROLE OF MINIMUM SPEECH SIGNAL DATA IN VOICE IDENTIFICATION FOR FORENSIC ANALYSIS .	358
THE IMPACT OF UNDERFUNDING ON POLICE CORRUPTION IN NIGERIA.....	359
THE INFLUENCE OF MISINFORMATION ON GOVERNANCE AND PUBLIC POLICY FORMULATION: A COMPARATIVE STUDY	360
THE IMPACT OF INDUSTRIAL EFFLUENT MANAGEMENT POLICIES ON WATER PROTECTION IN AFRICA	361
SOUTH KOREA AND BRAZIL ECONOMIC RELATIONS: A STUDY THROUGH THE WORLD TRADE ORGANIZATION	362
COMBATING RADICALIZATION AND VIOLENT EXTREMISM: A COMPARATIVE STUDY OF BRAZIL, KENYA, AND SOUTH EAST ASIA	363
THE IMPACT OF INTERNATIONAL ENVIRONMENTAL LAW ON SOUTH AFRICA: A CASE STUDY OF EARTHLIFE AFRICA JOHANNESBURG V MINISTER OF ENERGY AND OTHERS	364
THE INFLUENCE OF SOCIAL MEDIA ON GOVERNMENT POLICIES IN BRAZIL: A COMPREHENSIVE STUDY	365
PUBLIC SERVICE ETHICS IN LOCAL GOVERNANCE: A STUDY OF PERCEPTIONS AND CHALLENGES	366
LEGAL FRAMEWORK AND STRATEGIES FOR AIR POLLUTION MITIGATION AND ADAPTATION IN EAST AFRICAN LOCAL GOVERNMENTS	367
MORDECHAI VANUNU: THE NUCLEAR WHISTLEBLOWER AND THE CHALLENGE TO ISRAELI MILITARY ETHICS.....	368
ADDRESSING MENTAL HEALTH NEEDS TO REDUCE RECIDIVISM: THE ROLE OF EARLY DIVERSION IN CRIMINAL JUSTICE REFORM.....	369

LIMITS AND RESPONSIBILITIES IN FREEDOM OF EXPRESSION: LESSONS FROM AFRICA'S DIGITAL LANDSCAPE	370
THE EVOLUTION OF STUDENT UNDERSTANDING OF CONFLICT RESOLUTION IN POLICE TRAINING ...	371
THE EFFECT OF GLOBALIZATION ON THE DEVELOPMENT OF SOUTH KOREA'S TECHNOLOGICAL SECTORS.....	372
GOVERNMENT RESPONSES TO THE REINTEGRATION OF TRAFFICKING SURVIVORS: A STUDY OF BRAZIL	373
THE ROLE OF ENVIRONMENTAL EMOTIVE TRIGGERS IN RADICAL IDEOLOGICAL PROPAGANDA	374
BARRIERS TO ACCESSING STANDARDIZED CARE FOR LYME DISEASE AND RELAPSING FEVER BORRELIOSIS PATIENTS	375
STRENGTHENING PERSONAL DATA PROTECTION THROUGH TECHNICAL MEASURES IN COMPLIANCE WITH HUMAN RIGHTS	376
PREDICTING MORTALITY IN ACUTE BURN PATIENTS USING THE BOBI SCORE AND FLAMES SCORE	377
SOCIAL REACTIONS TO ETHNIC PROTESTS IN ISRAEL: THE CASE OF THE WADI SALIB RIOTS (1959)	378
IMPACTS OF CLIMATE CHANGE ON FOOD SECURITY: A LEGAL PERSPECTIVE WITH EMPHASIS ON THE ASIAN CONTEXT	379
THE IMPACT OF TERRORISM AS A GLOBAL ASYMMETRIC THREAT ON NATIONAL SECURITY FORCES..	380
REGULATION AND SELF-REGULATION OF CIVIL UNMANNED AIRCRAFTS IN AFRICA.....	381
DEVELOPMENT AND VALIDATION OF A TOOL TO MEASURE COPING MECHANISMS IN RESPONSE TO STRESSFUL ENVIRONMENTS	382
UNDERSTANDING EMPLOYEE BEHAVIOR THROUGH ORGANIZATIONAL CULTURE AND COMPLEX ADAPTIVE SYSTEMS THEORY	383
IMPACT OF SOCIAL MEDIA: A STUDY ON STRESSORS IN MODERN LIFESTYLES	384
PERCEPTION OF EMOTIONS IN VEHICLE DESIGN: THE INFLUENCE OF FACIAL FEATURES ON DRIVER INTERPRETATION.....	385
COGNITIVE FLEXIBILITY IN ECOLOGICAL REHABILITATION: A STUDY OF LOCAL COMMUNITY ENGAGEMENT	386
USING PSYCHOMETRIC TOOLS IN COGNITIVE BEHAVIORAL THERAPY: A COMPARATIVE STUDY OF MMPI-2 AND MMSE-2 APPLICATIONS	387
EFFECTS OF HEMODIALYSIS DURATION ON COGNITIVE FUNCTION: A STUDY IN WEST AFRICA	388
EMOTIONAL REGULATION AND ITS IMPACT ON ADDICTION TREATMENT: A STUDY OF THE CHANGE & GROW® MODEL	389
DISCREPANT VIEWS OF SOCIAL COMPETENCE AND ITS CONNECTION WITH SOCIAL ANXIETY IN ADOLESCENCE.....	390
SOCIAL SUPPORT AND QUALITY OF LIFE AMONG ADOLESCENTS WITH CEREBRAL PALSY TEMPORARILY ORPHANED DUE TO PARENTAL MIGRATION.....	391
DEVELOPMENT AND PSYCHOMETRIC PROPERTIES OF THE RELATIONAL MOBILITY SCALE FOR THE NIGERIAN POPULATION	392

EXPLORING ELDERLY CARE IN PRIVATE HOMES, HOSPITALS, AND LONG-TERM FACILITIES: A SOCIO-PSYCHOLOGICAL ANALYSIS IN BANGKOK..... 393

THE IMPROVEMENT OF MILITARY PILOT TRAINING THROUGH COGNITIVE AND PSYCHOPHYSIOLOGICAL ASSESSMENTS..... 394

A FRAMEWORK FOR ANALYZING HUMAN RESPONSE TO ENVIRONMENTAL NOISE..... 395

META-ANALYSIS OF THE IMPACT OF POSITIVE PSYCHOLOGICAL CAPITAL ON EMPLOYEE PERFORMANCE: THE MODERATING ROLE OF WORK EXPERIENCE 396

OPTIMISM, HOPE, AND MENTAL HEALTH AMONG STUDENTS: A STUDY OF WELL-BEING AND DISTRESS IN SOUTH AMERICA 397

FAMILY DYNAMICS IN CHILDREN WITH CONGENITAL AND NON-CONGENITAL HEARING LOSS 398

SUPPORTING PARENTS OF CHILDREN WITH SPECIAL NEEDS THROUGH A DEVELOPMENTAL APPROACH 399

THE IMPACT OF MOBILE PHONE RADIATION ON BEHAVIOUR AND MOLECULAR MECHANISMS IN RATS 400

THE IMPACT OF FUNCTIONALITY ON COGNITIVE DECLINE IN ELDERLY WOMEN IN PAKISTAN 401

IMPACT OF AN EDUCATIONAL MODEL ON SOCIAL RESPONSIBILITY AND PSYCHOLOGICAL WELL-BEING 402

EMOTIONS AND SOCIAL MEDIA SHARING ON MICROBLOGGING PLATFORMS IN ASIA 403

LIFE SATISFACTION, RESILIENCE, AND PSYCHOLOGICAL WELL-BEING: A STUDY AMONG SYRIAN REFUGEES IN TURKEY..... 404

BARRIERS AND FACILITATORS IN HELP-SEEKING DECISIONS AMONG ADULT WOMEN WITH PTSD: A QUALITATIVE STUDY 405

THE ROLE OF SYNCHRONIZED BIOLOGICAL RHYTHMS IN INTERPERSONAL COMMUNICATION: A NONLINEAR APPROACH 406

THE IMPACT OF CULTURAL INTELLIGENCE ON EXPATRIATE ADJUSTMENT IN AFRICA: A SYSTEMATIC REVIEW 407

HABITS AND ORGANIZATIONAL PERFORMANCE: A MULTILEVEL ANALYSIS OF INDIVIDUAL BEHAVIORS AND ROUTINES 408

THE IMPACT OF MANAGERIAL PERCEPTIONS ON EMPLOYEE WELL-BEING IN WORKPLACE SETTINGS 409

IMPACT OF ORGANIZATIONAL COMPETITIVE CLIMATE ON EMPLOYEE COLLABORATION: THE MEDIATING ROLE OF WORKPLACE JEALOUSY 410

PREDICTIVE FACTORS INFLUENCING EXERCISE BEHAVIORS AMONG JUNIOR HIGH SCHOOL STUDENTS 411

MANAGING TRUCK DRIVERS’ FATIGUE: A COMPREHENSIVE LITERATURE REVIEW AND STRATEGIES FOR IMPROVEMENT 412

QUALITATIVE ANALYSIS OF CHILD CUSTODY EVALUATION PRACTICES IN AFRICAN CONTEXT 413

PSYCHOSOCIAL RISKS AND WORKPLACE WELL-BEING IN SMALL AND MEDIUM-SIZED ENTERPRISES IN BRAZIL..... 414

QUALITATIVE ANALYSIS OF CHILD CUSTODY EVALUATION PRACTICES IN AFRICAN CONTEXT 415

GENDER MAINSTREAMING IN PUBLIC UNIVERSITIES IN MONGOLIA.....	416
PARENTING STYLES AND THEIR IMPACT ON ADOLESCENT VIDEO GAME ADDICTION	417
THE IMPACT OF ONLINE VIDEOS ON STUDENT LEISURE-TIME INFORMATION SEEKING.....	418
THE ROLE OF TECHNOLOGY IN PROMOTING MATHEMATICAL DISCUSSION AND STUDENT ENGAGEMENT IN ALGERIAN CLASSROOMS.....	419
THE IMPACT OF TECHNOLOGY ON NON-MATHEMATICS STUDENTS' LEARNING ATTITUDES IN CALCULUS	420
TEACHERS' EMOTIONAL EXPERIENCE IN ONLINE ADULT EDUCATION IN LATIN AMERICAN COUNTRIES	421
ENHANCING STUDENT ACADEMIC PERFORMANCE THROUGH ENSEMBLE CLASSIFICATION MODELS	422
STUDENTS' PARTICIPATION IN UNIVERSITY GOVERNANCE: A STUDY FROM GHANA	423
PEER-ASSISTED LEARNING OF PHYSICAL EXAMINATION SKILLS IN ONLINE MEDICAL EDUCATION DURING THE COVID-19 PANDEMIC.....	424
TASK-BASED LANGUAGE TEACHING FOR ESL STUDENTS: A STUDY IN NIGERIA Chuka I. Nwachukwu Department of English, University of Lagos, Nigeria	425
UTILIZING CANSAT PLATFORMS IN INTERDISCIPLINARY PROBLEM-BASED LEARNING IN AERONAUTICAL AND ELECTRONIC ENGINEERING	426
EXAMINING THE INFLUENCE OF CLASS ATTENDANCE ON ACADEMIC PERFORMANCE IN ENGINEERING PROGRAMS	427
REVOLUTIONIZING CIVIL ENGINEERING EDUCATION THROUGH FLIPPED LEARNING IN PRACTICAL SETTINGS Alfredo R. Martinez, Carlos T. Pérez, Miguel Ángel Díaz University of Costa Rica, Costa Rica	428
ADVANCING ARTIFICIAL AGENT LEARNING THROUGH CONSTRUCTIVIST APPROACHES.....	429
EVALUATING THE ECONOMIC IMPACT OF HUMANITIES AND EDUCATION PROGRAMS IN NIGERIAN UNIVERSITIES	430
MODELING EXPONENTIAL GROWTH IN BUSINESS ADMINISTRATION EDUCATION THROUGH TECHNOLOGY-ASSISTED LEARNING.....	431
INTERCULTURAL COMPETENCE IN FOREIGN LANGUAGE EDUCATION: A COLLABORATIVE LEARNING PROGRAM IN SMALL-TOWN BRAZIL	432
DESIGNING SELF-CORRECTING EXERCISES FOR COLLABORATIVE LEARNING ENVIRONMENTS: INSIGHTS FROM A GREEK UNIVERSITY PROJECT	433
SIMULATION-BASED MEDICAL EDUCATION IN BRAZIL: A LOOK INTO REALISTIC LEARNING OPPORTUNITIES.....	434
REDEFINING EDUCATION IN FIJI: A CASE STUDY ON THE IMPACT OF COMMODIFICATION IN HIGHER EDUCATION	435
EXAMINING THE ROLE OF KAHOOT IN LEARNING: STUDENTS' PERSPECTIVES FROM KUWAIT.....	436
CYBERSECURITY AWARENESS AMONG STUDENTS IN THE FIELD OF TECHNOLOGY EDUCATION	437
SOCIAL MODEL OF DISABILITY IN EDUCATIONAL CONTEXTS: A CASE STUDY FROM SINGAPORE	438
Lee Wei Jie, Sandra Tan National University of Singapore, Singapore	438

RESEARCH CULTURE DEVELOPMENT IN UNIVERSITIES: A COMPARATIVE STUDY FROM INDONESIA AND THAILAND	439
VIRTUAL REALITY IN LANGUAGE LEARNING: A STUDY FROM TURKEY	440
GENDER EQUALITY IN EDUCATION: A STUDY FROM BRAZIL	441
READINESS OF EDUCATORS TO INTEGRATE ICT IN EDUCATION IN SOUTH KOREA	442
EVALUATING STUDENT OUTCOMES IN UNDERGRADUATE ENGINEERING COURSES: A CASE STUDY ON ELECTRICAL CIRCUITS.....	443
DISTANCE LEARNING AND SKILL DEVELOPMENT: INSIGHTS FROM GREECE'S LIFELONG EDUCATION PROGRAMS	444
EXAMINING STUDENT FEEDBACK TO IMPROVE EMOTIONAL WELL-BEING IN EDUCATION	445
PERCEPTIONS ON INCLUSIVE EDUCATION FOR STUDENTS WITH HEARING IMPAIRMENTS IN KOSOVO	446
INNOVATING INTERNATIONAL SERVICE LEARNING WITH TECHNOLOGY FOR BETTER SUSTAINABILITY	447
CYBERSECURITY AWARENESS AMONG STUDENTS IN TECHNICAL FIELDS	448
INCLUSIVE EDUCATION FRAMEWORK IN GUYANA: A SOCIAL MODEL OF DISABILITY APPROACH	449
DEVELOPING A RESEARCH CULTURE IN ENGINEERING EDUCATION AT THE UNIVERSITY OF ZAMBIA .	450
VIRTUAL REALITY IN LANGUAGE TEACHING: A STUDY AT THE UNIVERSITY OF CAPE TOWN,.....	451
GENDER DISCRIMINATION IN EDUCATION: A COMPARATIVE STUDY IN MOZAMBIQUE	452
EXAMINING TEACHERS' READINESS TO INTEGRATE ICT IN THE CLASSROOM IN KENYA	453
REVOLUTIONIZING EDUCATIONAL GAME DESIGN: A COMPREHENSIVE FRAMEWORK FOR INTEGRATED LEARNING AND ENTERTAINMENT.....	454
EVALUATING DIGITAL LIBRARY RESOURCES: PEDAGOGICAL QUALITY IN THE SOLARSPELL PROJECT ...	455
THE IMPACT OF ALTERNATE REALITY GAMES ON STUDENT LEARNING OUTCOMES AT THE UNIVERSITY OF BIALYSTOK.....	456
INNOVATIVE ENGINEERING EDUCATION: TIANJIN UNIVERSITY'S APPROACH TO INTERDISCIPLINARY REFORM IN URBAN PLANNING	457
NAVIGATING INTERNET GOVERNANCE: A MULTI-STAKEHOLDER PERSPECTIVE ON GLOBAL CHALLENGES AND OPPORTUNITIES	458
THE IMPACT OF PERSONALITY TRAITS ON ERROR RATES AND BURNOUT AMONG HOSPITAL LABORATORY STAFF IN RURAL SETTINGS	459
DESIGNING EFFECTIVE TEAM AWARENESS SYSTEMS FOR COLLABORATIVE ENVIRONMENTS.....	460
APPLICATIONS OF WIRELESS AND INTERNET TECHNOLOGIES IN LOGISTICS: A CASE STUDY IN BRAZIL	461
EXPLORING GENDER DIFFERENCES IN SEXUAL PERCEPTIONS AND BEHAVIORS AMONG MARRIED INDIVIDUALS IN RURAL BRAZIL	462
THE INFLUENCE OF INTERNET USAGE ON MARRIAGE TABOOS AMONG STUDENTS IN MEXICO CITY .	463
PROMOTING IT SECURITY AWARENESS THROUGH PERSUASIVE TECHNOLOGY: A STUDY IN KAZAKHSTAN	464

LEGAL CHALLENGES IN INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS IN INNOVATION ACTIVITIES: A STUDY IN UZBEKISTAN	465
IMPROVING LEADERSHIP, SAFETY CULTURE, AND PERFORMANCE IN HOSPITAL SETTINGS: A COMPREHENSIVE EVALUATION.....	466
THE IMPACT OF TRANSACTION COST THEORY ON KNOWLEDGE SHARING IN ONLINE COMMUNITIES	467
ASSESSING OPERATIONAL RISKS IN MALAYSIAN INFRASTRUCTURE PROJECTS: A CASE STUDY OF HIGHWAY DEVELOPMENT	468
COMPARATIVE EVALUATION OF TRAINING METHODS IN HIGH-WORKLOAD INSPECTION TASKS	469
OPTIMIZING TENDER PREPARATION FOR CONSERVATION PROJECTS IN MALAYSIA.....	470
ADVANCING SUSTAINABILITY MEASUREMENT THROUGH THE INDEX OF SUSTAINABLE FUNCTIONALITY	471
DEVELOPING SECURE MOBILE APPLICATION FRAMEWORKS FOR OPTIMAL DESIGN AND PERFORMANCE	472
LEARNER FEEDBACK ON THE ADJUSTED RORSCHACH SYSTEM: A CRITICAL PSYCHOLOGICAL APPROACH	473
MOTIVATORS AND CHALLENGES IN RECYCLING PARTICIPATION IN BANGLADESH: AN EXAMINATION OF KOTA KINABALU'S HOUSEHOLDS.....	474
EVALUATING METAPHOR THERAPY'S IMPACT ON DEPRESSION IN FEMALE STUDENTS: AN EXPERIMENTAL STUDY	475
SECOND LANGUAGE WRITING AND THE ROLE OF SENSITIVITY IN WRITING TASKS: A STUDY OF PORTUGUESE AS A SECOND LANGUAGE.....	476
ADDRESSING COGNITIVE AND BEHAVIORAL ISSUES IN ADOLESCENTS THROUGH A HIERARCHICAL REGRESSION APPROACH	477
MUSIC NOTATION VERSUS ALPHABET READING: A COMPARATIVE STUDY FOR DYSLEXIC LEARNERS ..	478
FATIGUE AND DROWSINESS IN THE NIGHT-TIME TRANSPORTATION SECTOR: A COMPARATIVE STUDY	479
THE INTERCONNECTION BETWEEN JOB SATISFACTION, MOTIVATION, AND ORGANIZATIONAL BEHAVIOR IN THE PUBLIC SECTOR.....	480
USING ONLINE GAMES TO IMPROVE WORKING MEMORY IN ADHD CHILDREN: A CASE STUDY	481
THE IMPACT OF POLICE CORRUPTION ON GOVERNANCE IN NIGERIA.....	482
ETHICAL CHALLENGES IN LOCAL GOVERNMENT ADMINISTRATION: A CASE STUDY FROM EAST AFRICA	483
ENVIRONMENTAL LEGISLATION AND LOCAL GOVERNMENT RESPONSE TO AIR POLLUTION: THE CASE OF INDONESIA.....	484
IMPROVING SUBJECTIVE BIAS DETECTION IN TEXTS USING TRANSFORMER-BASED MODELS AND LSTM NETWORKS	485
TRANSLATION STRATEGIES IN THE PORTUGUESE DUBBED VERSION OF MULAN: A CULTURAL AND LINGUISTIC ANALYSIS	486
ADVANCEMENTS IN OBJECT DETECTION: IMAGE SELECTION TECHNIQUES FOR IMPROVING TRAINING DATASETS	487

TIME AND IDENTITY IN "TOO MUCH JOY" BY EVELYN BERG: A STYLISTIC STUDY	488
EXPLORING THE EFFECT OF POSITIVE EMOTIONS ON CREATIVITY IN PERSONAL DEVELOPMENT AND SOCIAL ADAPTATION	489
ADVANCED METAPHOR DETECTION IN GREEK USING DEEP LEARNING MODELS.....	490
DISINFORMATION AND ITS EFFECTS ON POLICY-MAKING: A STUDY ON GOVERNMENTAL RESPONSES	491
THE NEED FOR COMPREHENSIVE INDUSTRIAL EFFLUENT REGULATIONS IN EUROPE: CHALLENGES AND OPPORTUNITIES.....	492
TRADE DISPUTES BETWEEN SOUTH KOREA AND JAPAN: AN ANALYSIS OF WTO CASES.....	493
COUNTER-RADICALIZATION EFFORTS IN EUROPE AND SOUTH EAST ASIA: A COMPARATIVE STUDY ...	494
CLIMATE CHANGE AND ENVIRONMENTAL LAW: COMPARING REGULATORY FRAMEWORKS IN SOUTH AFRICA	495
THE ROLE OF SOCIAL MEDIA IN EUROPEAN GOVERNANCE: A COMPARATIVE STUDY	496
THE SOCIOECONOMIC IMPACT OF NATIVE AMERICAN ENTERPRISES: A TWO-DECADE STUDY OF THE MOHEGAN TRIBE AND NEW LONDON COUNTY.....	497
PRESERVING INDIGENOUS KNOWLEDGE THROUGH DIGITAL PLATFORMS: THE BLEEK AND LLOYD NOTEBOOKS AND THEIR RELEVANCE TODAY	498
THE ROLE OF SOCIAL MEDIA IN REINFORCING GENDER STEREOTYPES: A STUDY OF BIG BROTHER NAIJA 2019 DISCUSSIONS	499
DIGITAL PERSPECTIVES ON REMOTE MOTHERHOOD: ITALIAN MOTHERS AND THE CHALLENGES OF DISTANCE	500
DESIGNING A THOUGHTFUL DECISION SUPPORT SYSTEM TO IMPROVE SUSTAINABILITY IN POLICYMAKING.....	501
MACHINE LEARNING-ENHANCED SYNTAX CORRECTION FOR ARABIC: A EUROPEAN APPROACH.....	502
LINGUISTIC INNOVATION IN BILINGUAL ADVERTISING: THE CASE OF SINHALA-ENGLISH ADVERTISING IN SRI LANKA	503
THE EVOLUTION OF MORPHOLOGICAL INNOVATIONS IN TEXT MESSAGING AMONG BILINGUALS IN URBAN TURKMENISTAN.....	504
THE CONCEPTUALIZATION OF COMPUTATIONAL CONSCIOUSNESS THROUGH MULTI-AGENT SYSTEMS IN CENTRAL ASIA.....	505
IMPACT OF MEMORY AND PLANNING ON SPATIAL AWARENESS: A STUDY OF KAZAKH NAVIGATION SKILLS.....	506
LANGUAGE OF HYBRID SLANG IN DISTOPIC LITERATURE: A STUDY ON 'A CLOCKWORK ORANGE'	507
IMPROVING KAZAKH LANGUAGE EDUCATION THROUGH A TESTING SYSTEM: THE CASE OF AL-FARABI KAZAKH NATIONAL UNIVERSITY	508
DEVELOPMENT OF ARABIC TEXT PROCESSING THROUGH A NEW LIGHT STEMMER: ADVANCEMENTS IN LINGUISTIC ANALYSIS	509
THE ROLE OF SECOND HOMES IN SEASIDE RESORT DEVELOPMENT: A FOCUS ON ARMENIAN TOURISM	510

THE COMPETITIVENESS OF WINTER TOURISM IN THE PHILIPPINES: A STUDY FROM LOCAL TOURISTS' PERSPECTIVE	511
ENHANCING KNOWLEDGE SHARING THROUGH SOCIAL MEDIA PLATFORMS IN THE PHILIPPINES.....	512
REVITALIZING PALESTINIAN TOURISM USING AUGMENTED REALITY: A FOCUS ON THE CHURCH OF THE NATIVITY.....	513
EXPLOITING AGRITOURISM POTENTIAL IN OMAN: CHALLENGES AND FUTURE PROSPECTS	514
SUSTAINABLE TOURISM DEVELOPMENT THROUGH SPATIAL PLANNING IN GEORGIA	515
CULTURAL CHALLENGES FOR WESTERN CONSULTANTS IN GULF MEGAPROJECTS	516
EXPLORING THE IMPACT OF SOCIAL MEDIA ON POLITICAL OPINION FORMATION	517
UNDERSTANDING THE PSYCHOLOGICAL EFFECTS OF POLITICAL IDEOLOGY ON SOCIAL MEDIA USERS	518
THE ROLE OF BILINGUALISM IN LEARNING MANDARIN CHINESE: INSIGHTS FROM GERMAN-SPEAKING ADULT LEARNERS	519
REDEFINING SECONDARY ENGLISH EDUCATION: INTEGRATING CRITICAL PEDAGOGY AND SURREALISM IN THE CLASSROOM.....	520
STRATEGIES FOR MANAGING IN-WORK POVERTY IN UZBEKISTAN: A COMPARATIVE STUDY OF FAMILY RESILIENCE.....	521
ADVANCED VOCAL TRAINING TECHNIQUES IN CENTRAL ASIAN MUSIC: FOCUSING ON KAZAKHSTANI TRADITIONS	522
THE IMPACT OF POLITICAL INSTABILITY ON TOURISM AND CULTURAL HERITAGE PRESERVATION: A CASE STUDY OF EGYPT	524
THE INFLUENCE OF SECURITY MEASURES ON FAN ENGAGEMENT IN THE IRAQI PROFESSIONAL FOOTBALL LEAGUE.....	525
PROMOTING INNOVATION THROUGH ANALYSIS OF THE GLOBAL COMPETITIVENESS INDEX FRAMEWORK	526
THE ROLE OF INFORMATION TECHNOLOGY IN IMPROVING ELECTORAL INTEGRITY: A STUDY ON E-VOTING SECURITY	527
DETECTION OF LATENT SWEAT FINGERPRINTS USING INFRARED RADIATION AND BLUE LIGHT: A FORENSIC APPROACH	528
THE NEED FOR NATIONAL SPACE LEGISLATION IN EMERGING SPACE COUNTRIES.....	529
LEGAL FRAMEWORK AND PROTECTION OF INDIGENOUS COMMUNITIES IN MALAYSIA	530
THE IMPACT OF THE BANGLADESH CONSTITUTIONAL COURT ON THE LIMITATION OF BANKING PRIVACY RIGHTS.....	531
PARTY DEFLECTION AND ITS IMPACT ON DEMOCRATIC STABILITY IN MALAYSIAN POLITICS.....	532
INFORMATION WARFARE AND THE THREATS TO NATIONAL SECURITY IN SOUTHEAST ASIA: A STRATEGIC ANALYSIS	533
LEGAL CHALLENGES IN INTELLECTUAL PROPERTY PROTECTION WITHIN INNOVATION ACTIVITIES IN RUSSIA	534
LEADERSHIP BEHAVIOR AND CULTURE IN THE MALAYSIAN HEALTHCARE INDUSTRY: IMPACT ON SAFETY PERFORMANCE	535

KNOWLEDGE SHARING IN E-COMMUNITIES: AN ECONOMIC PERSPECTIVE	536
ASSESSING RISK MANAGEMENT STRATEGIES IN ROAD INFRASTRUCTURE PROJECTS IN MALAYSIA	537
A COMPARATIVE STUDY OF INSPECTORS' PERFORMANCE UNDER FEEDBACK AND FEED FORWARD TRAINING METHODS IN MALAYSIA	538
ENHANCING TENDERING PRACTICES IN BUILDING CONSERVATION PROJECTS IN MALAYSIA	539
DEVELOPING THE INDEX OF SUSTAINABLE FUNCTIONALITY FOR ASSESSING SUSTAINABILITY IN CHINESE URBAN AREAS	540
DEVELOPING A SECURE FRAMEWORK FOR MOBILE APPLICATIONS: A CASE STUDY FROM BANGLADESH	541
EXAMINING STUDENT RESPONSES TO THE ADJUSTED RORSCHACH COMPREHENSIVE SYSTEM IN NEPAL	542
FACTORS AFFECTING RECYCLING PARTICIPATION IN MALAYSIA: A CASE STUDY IN KOTA KINABALU	543
THE EFFECTIVENESS OF METAPHOR THERAPY IN ALLEVIATING DEPRESSION AMONG FEMALE STUDENTS	544
EVALUATING SECOND LANGUAGE WRITING PERFORMANCE AMONG IMMIGRANT STUDENTS: A CASE STUDY OF PORTUGUESE LEARNERS	545
MODELING COGNITIVE CHALLENGES IN UNDERREPRESENTED GROUPS: A STUDY OF ADOLESCENT MENTAL HEALTH	546
COMPARING MUSICAL NOTATION READING TO ALPHABET READING IN DYSLEXIC STUDENTS: TEACHING MUSIC EFFECTIVELY	547
DECISION SUPPORT SYSTEMS IN ORGANIZATIONAL LEARNING ENVIRONMENTS FOR IMPROVING MANAGERIAL DECISION-MAKING	548
BARRIERS AND OPPORTUNITIES FOR E-GOVERNANCE ADOPTION IN AFRICA: A FOCUS ON CITIZEN ENGAGEMENT	549
TRANSFER PRICING OPTIMIZATION IN DEVELOPING ECONOMIES: A CASE STUDY FROM NIGERIA	550
OPEN INNOVATION IN AFRICAN TECH COMPANIES: LESSONS FROM JUMIA, KONGA, AND PAGA	551
PROFESSIONAL COMPETENCY DEVELOPMENT FOR INTERNATIONAL MARKETERS IN NIGERIA.....	552
DEVELOPING HAZARD AND LOSS GIVEN DEFAULT ESTIMATION MODELS FOR EMERGING MARKETS: INSIGHTS FROM SOUTH AFRICA	553
PERSONALITY TRAITS OF ENTREPRENEURS AND TECHNOLOGICAL INNOVATION IN SOUTH AFRICA...	554
CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY IN THE INDIAN TEXTILE SECTOR	555
FACTORS AFFECTING THE GROWTH OF ECOMMERCE IN SOUTH KOREA.....	556
APPLICATIONS OF STABLE DISTRIBUTIONS IN ECONOMICS AND FINANCIAL MARKETS: A TURKISH PERSPECTIVE	557
MULTI-ENTERPRISE COLLABORATION IN THE ARGENTINIAN AGRIBUSINESS SECTOR	558
DESIGNING STRATEGY MAPS WITH STRUCTURAL EQUATION MODELING IN THE MIDDLE EAST	559
COMPLEMENTARITIES OF MULTILATERALISM AND REGIONALISM IN LATIN AMERICA: THE MERCOSUR AND ALBA CASES.....	560
OPTIMIZING PRODUCTION PLANS USING MULTI-CRITERIA PROGRAMMING	561

STOCK PRICE PREDICTION USING NEURO-FUZZY SYSTEMS IN THE IRANIAN	562
ENVIRONMENTAL RESPONSIBILITY AND CORPORATE PERFORMANCE IN NIGERIA.....	563
DECISION MAKING IN MATERIAL SELECTION FOR SUPPORT BRIDGES.....	564
CREATING CUSTOMER VALUE THROUGH CRM SYSTEMS IN THE ELECTRONICS SECTOR	565
IMPACT OF STOCHASTIC PROCESS MISSPECIFICATION ON INVESTMENT DECISION MAKING	566
LIABILITY OF HOTEL GUESTS FOR NON-PAYMENT OF SERVICES: A COMPARATIVE ANALYSIS.....	567
THE INFLUENCE OF E-COMMERCE WEBSITE PERSONALITY ON CONSUMERS' INITIAL TRUST	568
THE EFFECTIVENESS OF DIGITAL DOCUMENT EXCHANGE SYSTEMS IN CZECH PUBLIC ADMINISTRATION: A COMPARATIVE STUDY	569
CREDIT ACCESS AND FARMING PRODUCTIVITY IN PAKISTAN: A DATA ENVELOPMENT ANALYSIS APPROACH	570
EXPLORING FACTORS DRIVING THE GROWTH OF ISLAMIC BANKING IN PAKISTAN	571
STOCK MARKET LINKAGES AND THEIR IMPACT ON CENTRAL AND EASTERN EUROPEAN MARKETS DURING THE FINANCIAL CRISIS.....	572
PROVING EQUILIBRIUM IN ECONOMIC SYSTEMS WITH NON-CONSTANT DEMAND FUNCTIONS: A CONSTRUCTIVE APPROACH	573
THE NEED FOR OPERATIONAL AUDITING IN IRAN'S ECONOMIC SECTORS: THEORETICAL AND PRACTICAL INSIGHTS.....	574
MARKET FAILURES IN ECOSYSTEM SERVICES VALUATION: ECONOMIC IMPLICATIONS AND POLICY RECOMMENDATIONS.....	575
THE INFLUENCE OF INFRASTRUCTURE ON INNOVATION IN DEVELOPING COUNTRIES.....	576
COLLABORATION BETWEEN UNIVERSITIES AND INDUSTRY IN AEROSPACE PROJECTS: STUDENT SATELLITE INITIATIVES	577
OPTIMIZING CONTAINER PORT OPERATIONS: A SIMULATION STUDY ON MARSHALING YARD STORAGE POLICY.....	578
STRATEGIC MANAGEMENT OF IT PROJECTS: ROLES AND RESPONSIBILITIES IN SUCCESSFUL EXECUTION	579
STOCK MARKET PREDICTION USING A HYBRID MODEL WITH PASSIVE CONGREGATION.....	580
MEASURING INNOVATION PERFORMANCE: CHALLENGES AND APPROACHES	581
GREEN TECHNOLOGY INNOVATION AND HUMAN RESOURCE STRATEGIES IN THE AUTOMOTIVE SECTOR: A CASE STUDY OF TOYOTA MOTOR CORPORATION	582
BIOETHANOL PRODUCTION AS A STRATEGIC SOLUTION FOR MEETING INDIA'S ENERGY DEMAND ...	583
KNOWLEDGE SHARING AND ORGANIZATIONAL BEHAVIOR: A FUTURE RESEARCH AGENDA.....	584
MODELING CUSTOMER LOYALTY IN THE POLISH BREWING INDUSTRY: AN EMPIRICAL STUDY.....	585
STRATEGIES TO REVITALIZE LOCAL OTOP ENTREPRENEURSHIP IN THAILAND: A FOCUS ON INNOVATION AND MANAGEMENT	586
HIGH FREQUENCY TRADING AND THE ROLE OF OPTIMIZED MOVING AVERAGE STRATEGIES.....	587

ENTERPRISE RISK MANAGEMENT PRACTICES IN MALAYSIAN PUBLIC LISTED COMPANIES: AN ASSESSMENT	588
ANALYSIS OF THE IMPACT OF INFORMATION SECURITY MEASURES IN EAST AFRICAN COMPANIES: A CASE STUDY	589
A COMPARATIVE STUDY OF REAL ESTATE INVESTMENTS AND STOCK MARKET RETURNS IN WEST AFRICA	590
MACHINE LEARNING MODELS FOR IMPROVING HOSPITAL ADMISSIONS PREDICTION IN AFRICA	591
THE EFFECT OF CONSUMER BEHAVIOR ON LUXURY BRAND PURCHASE INTENTION IN KENYA.....	592
SUSTAINABLE HUMAN RESOURCE PRACTICES IN THE AUTOMOTIVE INDUSTRY: A STUDY IN SOUTH AFRICA	593
MARKET SEGMENTATION MODEL FOR BANKING SERVICES IN AFRICA: A CASE STUDY OF ECOBANK..	594
EFFECTIVENESS OF INFORMATION SYSTEMS SECURITY: A CASE STUDY OF A ZAMBIAN COMPANY.....	595
COMPARATIVE STUDY OF PROPERTY INVESTMENT RETURNS AND RISK IN KENYA	596
A NOVEL APPROACH TO MANAGING UNCERTAINTY IN HOSPITAL ADMISSIONS USING MACHINE LEARNING: A CASE STUDY FROM SOUTH AFRICA	597
CONSUMER PURCHASE INTENTION TOWARDS LUXURY BRANDS IN LAGOS, NIGERIA.....	598
GREEN LEAN TQM HRM PRACTICES IN SOUTH AFRICAN MANUFACTURING INDUSTRY	599
MARKET SEGMENTATION MODEL FOR THE BANKING SECTOR IN ETHIOPIA: THE CASE OF DASHEN BANK	600
IMPROVING CORPORATE GOVERNANCE AND DECISION-MAKING IN THE ROMANIAN BANKING SECTOR USING XBRL.....	601
INSTITUTIONAL SHAREHOLDER ACTIVISM IN CORPORATE GOVERNANCE: A STUDY OF MALAYSIAN COMPANIES.....	602
THE IMPACT OF THE SHANGHAI COOPERATION ORGANIZATION ON CENTRAL ASIA'S GEOPOLITICAL LANDSCAPE	603
THE ROLE OF HUMAN RESOURCE SYSTEMS IN CRISIS MANAGEMENT AND ORGANIZATIONAL RESILIENCE.....	604
THE IMPACT OF STRUCTURAL FUNDS ON THE DEVELOPMENT OF UKRAINIAN AGRICULTURE	605
THE EFFECTIVENESS OF CORPORATE GOVERNANCE AND AUDIT QUALITY IN ORGANIZATIONS IN NIGERIA.....	606
ENHANCING GOVERNMENT R&D PROGRAMS THROUGH FEASIBILITY STUDIES: A SOUTH KOREAN PERSPECTIVE	607
ASSESSING THE IMPACT OF CORPORATE GOVERNANCE REFORMS IN MALAYSIA ON GOVERNMENT-LINKED COMPANIES	608
CHALLENGES IN SUSTAINABLE TOURISM DEVELOPMENT IN THE RED SEA REGION, EGYPT	609
ENGAGEMENT STRATEGIES FOR STAKEHOLDER MANAGEMENT IN THE DEVELOPMENT OF SUSTAINABLE TECHNOLOGIES IN THE AGRICULTURAL SECTOR	610
FINANCIAL LITERACY AMONG YOUNG PROFESSIONALS IN THE MIDDLE EAST: A CASE STUDY OF THE UAE	611

THE IMPACT OF MULTISENSORY APPROACHES IN MUSIC TEACHING FOR STUDENTS WITH DYSLEXIA	612
COMPARATIVE STUDY OF DRIVER FATIGUE AND SAFETY MEASURES IN THE NIGHT-TIME TRANSPORTATION SECTOR IN SAUDI ARABIA.....	613
NEUROSCIENCE AND SENTENCING: CAN UNDERSTANDING PSYCHOPATHIC BRAINS ALTER LEGAL OUTCOMES IN CANADIAN COURTS?.....	614
EXPLORING THE CONNECTION BETWEEN EMOTIONAL INTELLIGENCE AND SUBJECTIVE WELL-BEING AMONG UNIVERSITY STUDENTS	615
EPILEPSY AND EEG-LORETA ANALYSIS: EXPLORING NEW APPROACHES IN EPILEPSY DIAGNOSIS	616
THE EVOLUTION OF BLOOM’S TAXONOMY: A COMPARATIVE STUDY IN ADULT EDUCATION SETTINGS	617
THE IMPACT OF PERSONALITY TRAITS ON GAME ADDICTION: FOCUSING ON THE BIG FIVE	618
MARTIN HEIDEGGER’İN “TEKNİĞİN ÖZÜ” DÜŞÜNÇESİNE IKIRU (1952) FİLMİ ÜZERİNDEN BAKMAK...	619
RADYO YAYINCILIĞININ DÖNÜŞÜMÜ VE PODCAST HABERCİLİĞİ	621
AFET YÖNETİMİNDE YENİLİKÇİ TEKNOLOJİLER:	622
SİVİL SAVUNMA VE GÜVENLİKTE DİJİTAL DÖNÜŞÜM.....	622
HALK BİLİMİ UNSURLARININ AKTARIMINDA VE DEĞERLER EĞİTİMİNDE <i>SEVİMLİ SABAHLAR</i> ÇİZGİ DİZİSİ	623
AFETLERDE BESLENME SORUNLARI	625
YAŞLANAN NÜFUS: KÜRESEL SAĞLIK VE SOSYOEKONOMİK ZORLUKLAR	626
Çocuk İşçiliği ve Sosyal Hizmet: TÜİK Verileri Üzerine Bir Değerlendirme	628
BİREYSEL VE TOPLUMSAL BOYUTLARI İLE ERKEN EVLİLİKLER	630
OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞUNDA SOSYAL DESTEK VE BAŞA ÇIKMA YÖNTEMLERİ	632
Yükseköğretim Gençliğinde Toplumsal Hareketlilik: Eğitim Yoluyla Sosyal Statü Değişimi Mümkün Mü?	634
ÇALIŞAN YOKSULLUĞU İSTİHDAM VE EĞİTİM HARCAMALARI AÇISINDAN DEĞERLENDİRMEK: BRICS-T ÜLKELERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA	636
KENT YAŞAMINDA ENGELLİLERE YÖNELİK YEREL YÖNETİM HİZMETLERİ: BEŞİKTAŞ İLÇE BELEDİYESİ ÖRNEĞİ	638
KENTTE YAŞAYAN ENGELLİLERE YÖNELİK YEREL YÖNETİMLER UYGULAMALARININ SOSYOLOJİK ANALİZİ: KADIKÖY ÖRNEĞİ	639
YAZMA BECERİSİ VE EĞİTİMİ ALANINDA YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ	640
BABALIĞIN EVRİMİ: TARİHSEL PERSPEKTİFTEN DEĞİŞİM VE DÖNÜŞÜM.....	641
DİJİTALLEŞEN DÜNYADA BABA OLMAK.....	643
ÇOCUK EDEBİYATINI KULLANARAK EVLAT EDİNMEYİ KONUŞMA: “ABC EVLAT EDİNME VE BEN (ABC ADOPTION & ME)” KİTABI ÖRNEĞİ.....	645
“ROBİN ROBİN” FİLMİNİN EVLAT EDİNME KAVRAMI IŞIĞINDA İNCELENMESİ.....	646
DİL EĞİTİM SÜREÇLERİNDE İHTİYAÇ ANALİZİ: YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİ ÜZERİNE BİR DURUM ÇALIŞMASI.....	647

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ RESİMLİ ÇOCUK KİTAPLARINA YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ	648
VELİLERİN, ÖĞRETİM SÜRECİNDE SINIF ÖĞRETMENLERİNE MÜDAHALE ETMESİNİN ÖĞRETMENLERİN MOTİVASYONUNA ETKİSİNİN İNCELENMESİ.....	650
YABANCI DİL EĞİTİMİNDE DEVAMSIZLIK VE AKADEMİK BAŞARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	652
BİR ANLATI KAHRAMANI (TİPİ) OLARAK ABDURRAHMAN ERZİNCANİ	654
BABAM BİR ÇALIYA DÖNÜŞTÜĞÜNDE İSİMLİ ÇOCUK ROMANININ	656
SAVAŞ VE GÖÇ OLGUSU AÇISINDAN İNCELENMESİ.....	656
KLASİK TÜRK ŞİİRİNDE MİMİKLERİN ANLATIMA KATKISI: KAŞ-GÖZ İŞARETLERİ	660
50. YIL KARİKATÜRLERİNDE ALMAN KARİKATÜRİSTLERİN GÖZÜYLE TÜRK KADINI	661
TURKISH WOMAN IN 50TH ANNIVERSARY CARICATURES THROUGH THE EYES OF GERMAN CARICATURISTS	662
MÜNTEHABÂT-I ĐURÛB-I EMSÂL – ATALAR SÖZİ ÜZERİNE KISA BİR İNCELEME	663
PATRICK HAMILTON's STAGE PLAY <i>GAS LIGHT</i>	664
ZORLUKLAR VE DEĞİŞİMLER: VAN'DA İRANLI ÇALIŞAN MÜLTECİ KADINLARIN KÜLTÜRLEŞME DENEYİMLERİNİN NİTEL ANALİZİ.....	665
KÜLTÜRLER ARASINDA KÖPRÜ: TÜRKİYE'DEKİ SURİYELİ MÜLTECİ ÖĞRENCİLERİN UYUMUNDA EĞİTİMİN ROLÜ- SİSTEMATİK BİR İNCELEME.....	667
ÖĞRENCİ REFAHI ÖLÇEĞİNİN TÜRKÇEYE UYARLANMASI: GEÇERLİLİK VE GÜVENİRLİLİK ÇALIŞMASI ...	669
YÖK TEZ MERKEZİ KAPSAMINDA ÇALIŞAN KADINLAR ÜZERİNE YAPILAN ARAŞTIRMALARIN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	671

ÇOCUĞUN GELİŞİMİNDE BABA KATILIMININ BAZI DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Dr. Öğr. Üyesi Belgin LİMAN

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, belgin.liman@gmail.com

ORCID: 0000-0003-4965-2379

Doç. Dr. Aylin MENTİŞ

Ege Üniversitesi, aylinmentiskoksoy@gmail.com

ORCID: 0000-0003-4549-0579

ÖZET

Yaşamın ilk yılları çocuğun gelişimini çevresel faktörler oldukça fazla etkilemektedir ve bu bağlamda anne ve baba önemli bir faktördür. Geleneksel toplumlarda, çocuğun gelişiminde sorumlu birincil kişi annelerdir. Ancak son yıllarda babanın aile dinamiklerindeki rolünün cinsiyet rollerindeki sosyal değişimlerden, işgücü piyasasından ve ebeveynliğin karmaşık taleplerinden etkilenmesi söz konusu olmuştur. Baba katkısı olumlu baba katılımıyla, babanın çocuklarına verdiği gelişimsel olarak kolaylaştırıcı ve uygun destekle ilgilidir. Ancak baba katılımı sistemik bir entegrasyondan yoksundur ve çocuk gelişiminde oldukça etkili sonuçlara sahip olan baba katılımı, baba özellikleri, anne, çocuk ile ilgili çok sayıda etmeden etkilenmektedir. Bu doğrultuda araştırmada çocuğun gelişiminde baba katılımının bazı demografik değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. İlişkisel tarama modeli kullanılarak yürütülen araştırmanın çalışma grubu okul öncesinde çocuğu olan 307 babadan oluşmaktadır. Veriler kişisel bilgi formu, “Gelişim Görevlerini Destekleme Ölçeği” ile toplanmıştır. Verilerin analizinde Statistical Package for Social Science (SPSS) 26 veri analiz programından yararlanılmıştır. İlk aşamada verilerin normalliğe bakılmış ve veri setinin normal dağılım gösterdiği belirlenmiştir. Verilerin çözümlenmesinde pearson korelasyon katsayısı, t testi ve Anova testi kullanılmıştır. Sonuç olarak, babaların çocuklarının gelişimine katılım düzeylerinin çocuğun cinsiyetine, baba eğitim düzeyine, sosyoekonomik düzeye ve kendi babalarını değerlendirme durumlarına göre farklılaştığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Babalık, Gelişim Görevi, Küçük Çocuklar

INVESTIGATION OF THE PREVALENCE OF CYBERCHONDRIA AMONG TEACHERS REGARDING VARIOUS VARIABLES¹

Computer Instructor Seda AVCI

Çerkezköy Chamber of Commerce and Industry Anatolian High School

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0003-6451-9397>

ozturkseda23@gmail.com, 0537 830 42 63

Assoc. Prof. Dr. Deniz Mertkan GEZGİN

Trakya University, Faculty of Education

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4688-043X>

mertkan@trakya.edu.tr, 0555 277 26 35

Abstract

Cyberchondria is a term that describes a condition in which health concerns and worries are increased by excessive information seeking on the internet. Cyberchondria is seen as a side effect of modern technology and the easy accessibility of information. This new problem, which is thought to affect every individual, may also affect teachers, who are the heroes of education, and in this respect, the prevalence of cyberchondria among teachers should be investigated. The aim of the study is to examine the cyberchondria levels of teachers from different branches according to various variables. The participants consisted of 345 teachers. A general survey method was used in the study. During the analysis, descriptive statistics, an independent sample t-test, and a one-way analysis of variance (ANOVA) were used. Analyses were carried out with the SPSS 23.0 statistical program. As a result of the findings, it was seen that the cyberchondria levels of the teachers were close to medium. In addition, there was no significant difference in terms of cyberchondria in terms of gender, marital status, educational status, having children status, having a chronic disease, preferred device for internet use, and purpose of internet use variables. As a result of the findings obtained in the study, the subject of cyberchondria was discussed, and some suggestions were given.

Keywords: Cyberchondria, Anxiety, Teachers, Quantitative research.

ÖĞRETMENLER ARASINDA SİBERKONDİRİ YAYGINLIĞININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Özet

---

¹ This paper is derived from Seda Avcı's Master's thesis entitled "An Investigation of the Relationship between Teachers' Digital Literacy and Cyberchondria Levels", conducted under the supervision of Deniz Mertkan Gezgin, the second author, at Trakya University, Institute of Science and Technology, department of CEIT.

Siberkondri, internette aşırı bilgi arayışı nedeniyle sağlık endişelerinin ve kaygılarının arttığı bir durumu tanımlayan bir terimdir. Siberkondri, modern teknolojinin ve bilgiye kolay erişilebilirliğin bir yan etkisi olarak görülmektedir. Her bireyi etkileyeceği düşünülen bu yeni olgunun, eğitimin kahramanları olan öğretmenleri de etkileyebileceği ve bu açıdan siberkondrinin öğretmenler arasındaki yaygınlığı araştırılmasının gerekli olduğu düşünülmektedir. Bu bağlamda çalışmanın amacı, farklı branşlardan öğretmenlerin siberkondri düzeylerini çeşitli değişkenlere göre incelemektir. Katılımcılar 345 öğretmenden oluşmaktadır. Çalışmada genel tarama yöntemi kullanılmıştır. Analizlerde betimsel istatistikler, bağımsız örneklem t-testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Analizler SPSS 23.0 istatistik programı ile gerçekleştirilmiştir. Bulgular sonucunda öğretmenlerin siberkondria düzeylerinin orta düzeye yakın olduğu görülmüştür. Ayrıca cinsiyet, medeni durum, eğitim durumu, çocuk sahibi olma durumu, kronik bir hastalığa sahip olma durumu, internet kullanımını için tercih edilen cihaz ve internet kullanım amacı değişkenleri açısından siberkondria açısından anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Çalışmada elde edilen bulgular neticesinde siberkondri olgusu tartışılmış ve bazı öneriler üzerinde durulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Siberkondri, Kaygı, Öğretmenler, Nicel Araştırma.

INVESTIGATION OF DIGITAL GAME ADDICTION OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS REGARDING PERSONALITY TRAITS AND BODY MASS INDEX

Assoc. Prof. Dr. Deniz Mertkan GEZGİN

Trakya University, Faculty of Education

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4688-043X>

mertkan@trakya.edu.tr,

Clinical Psychologist Ecem ATABAY GEZGİN

Madalyon Psychiatry Clinic

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3009-8980>

ecem.atabay@madalyonklinik.com,

Abstract

The study aimed to examine the digital game addiction levels of secondary school students in terms of personality traits and body mass index (BMI). For this purpose, 251 secondary school students studying in Edirne province were reached. Data were obtained online and on a voluntary basis. In the study designed with the general survey method, the SPSS 23.0 statistical program was used for the analyses. Descriptive statistics and one-way analysis of variance (ANOVA) were used in the analysis process. As a result of the findings, the level of digital game addiction among secondary school students corresponds to the low-risk group according to the categorized structure of the scale. In addition, within the scope of the categorized structure of the scale, secondary school students were divided into three groups: low-risk group, risky group, and addicted group in terms of digital game addiction. When the BMI values of these three groups were analysed, it was seen that there was no significant difference. However, significant differences were found between the groups in terms of personality traits. According to the findings, it was seen that the extraversion and agreeableness scores of the students in the digital game addicted group were lower than the other groups, while in terms of neuroticism personality type, the digital game addict group had higher digital game addiction scores than the other groups. As a result of the study, it can be said that personality traits differ in terms of digital game addiction. In addition, it can be said that BMI does not make a difference in digital game addiction groups.

Keywords: Addiction, Digital Games, Body Mass Index, BMI, Dijital technologies.

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN DİJİTAL OYUN BAĞIMLILIĞININ KİŞİLİK ÖZELLİKLER VE BEDEN KİTLE İNDEKSİ AÇISINDAN İNCELENMESİ

Özet

Çalışmada ortaokul öğrencilerinin dijital oyun bağımlılığı düzeylerinin kişilik özellikleri ve beden kitle indeksi (BKİ) açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla Edirne ilinde öğrenim gören 251 ortaokul öğrencisine ulaşılmıştır. Veriler çevrimiçi olarak ve gönüllülük esasına göre elde edilmiştir. Genel tarama yöntemi ile tasarlanan çalışmada analizler için SPSS 23.0 istatistik programı kullanılmıştır. Analiz sürecinde tanımlayıcı istatistikler ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Elde edilen bulgular neticesinde ortaokul öğrencilerinin dijital oyun bağımlılığı düzeyi, ölçeğinin kategorize edilmiş yapısına göre düşük risk grubuna karşılık gelmektedir. Ayrıca ölçeğin kategorize edilmiş yapısı kapsamında ortaokul öğrencileri dijital oyun bağımlılığı açısından düşük riskli grup, riskli grup ve bağımlı grup olmak üzere üç gruba ayrılmıştır. Bu üç grubun BKİ değerleri incelendiğinde anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Ancak kişilik özellikleri açısından gruplar arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Bulgulara göre dijital oyun bağımlısı gruptaki öğrencilerin dışadönüklük ve uyumluluk puanlarının diğer gruplara göre daha düşük olduğu, nevrozizm kişilik tipi açısından ise dijital oyun bağımlısı grubun dijital oyun bağımlılığı puanlarının diğer gruplara göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Çalışma sonucunda ortaokul öğrencileri arasında dijital oyun bağımlılığı grupları açısından BKİ'nin fark yaratmazken, kişilik özelliklerinin dijital oyun bağımlılığı açısından farklılaştığı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Bağımlılık, Dijital oyunlar, Beden Kitle İndeksi, BKİ, Dijital teknolojiler.

ORTAÖĞRETİM BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETİM PROGRAMININ KAPSAYICI EĞİTİM BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ

HÜ SBE YL Öğrencisi, NURİYE BOLAT

Hitit Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı

nryctn19@hotmail.com

0009-0001-8202-3083

Dr. Öğr. Üyesi METİN KUŞ

Hitit Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı

metinkus@hitit.edu.tr

[0000-0002-7292-825X](tel:0000-0002-7292-825X)

ÖZET

Dezavantajlı ya da avantajlı tüm çocuklara eşit, adil ve demokratik bir eğitim sunulması bakımından beden eğitimi ve spor dersi kilit bir rol oynamaktadır. Bireysel farklılıkları göz önünde bulundurarak kapsayıcı eğitim anlayışına uygun şekilde sağlıklı spor ve hareket eğitimini teşvik eden beden eğitimi ve spor programlarına ihtiyaç duyulduğu görülmektedir. Bu bağlamda; çalışmanın amacı beden eğitimi ortaöğretim programını kapsayıcı eğitim bağlamında değerlendirilmesidir. Çalışmada karma araştırma yöntemlerinden açıklayıcı karma desen kullanılmıştır. Karma yöntem hem nicel bulguları hem de nitel bulguları birlikte değerlendirme fırsatı vermektedir. Araştırmada nicel verilerin toplanmasında 5 sorudan oluşan ortaöğretim beden eğitimi programının kapsayıcılık özelliğine ilişkin hazırlanan anket Google Form olarak 210 beden eğitimi öğretmenine uygulanmış ve betimsel istatistikler verilmiştir. Nitel verilerin toplanmasında 5 beden eğitimi ve spor öğretmeni, 2 akademisyen, 2 okul yöneticisi ile bireysel görüşme, ayrıca 4 mezun öğrenci, 4 veli, 4 kapsayıcı eğitim sürecine dahil olan öğrenciyle odak grup görüşmesi, gözlem ve doküman analizi uygulanmıştır. Verilere betimsel içerik analizi ve tematik analiz yapılmıştır. Google form anketine katılan 210 beden eğitimi ve spor öğretmenin %85'i ortaöğretim beden eğitimi ve spor programlarının kapsayıcı eğitim bağlamında değerlendirilmesi gerektiğini vurgulamıştır. Nitel veri analizi sonucunda; kapsayıcılık ve ulaşılabilirlik, sosyal duygusal kapsayıcılık, beden eğitimi ve spor öğretmenin rolü, eğitim ortamı ve fiziksel koşullar, aile ve toplumun kapsayıcı eğitime katkısı başlıkları altında 5 ana tema ortaya koyulmuştur. Kapsayıcı öğrenme yöntemleri, akran desteği ve iş birlikli öğrenme, esnek eğitim programları, süreç ve sonuç odaklı değerlendirme, yaşam becerileri gelişimi vb. 25 alt tema ve 80 kod elde edilmiştir. Çalışma bulgularını ışığında ortaöğretim beden eğitimi ve spor programlarının kapsayıcı eğitim bağlamında değerlendirilmesinin eğitimcilere, ailelere ve kamuoyuna geniş bir bakış açısı kazandırabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: Orta Öğretim ve Spor Öğretim Programı, Kapsayıcı Eğitim, Program Değerlendirme, Karma Yöntem

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRENME STİLLERİNE GÖRE RESİMLİ ÇOCUK KİTAPLARINA YÖNELİK TUTUMLARI

Yüksek Lisans Öğrencisi Nurefşan ÖZTÜRK¹

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, nurefsanozturk7@gmail.com, 0009-0004-0852-0841

Doç. Dr. Yaşar BARUT²

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, ybarut@omu.edu.tr, 0000-0003-1602-2477

Prof. Dr. Soner ÇANKAYA³

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, scanakaya@omu.edu.tr, 0000-0001-8056-1892

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, okul öncesi öğretmen adaylarının sözel veya görsel öğrenme stillerine göre resimli çocuk kitaplarına yönelik tutumlarını incelemektir. Araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini farklı üniversitelerden tesadüfi örneklem yöntemi ile seçilmiş 379 okul öncesi öğretmen adayı oluşturmaktadır. Veri toplama araçları olarak, araştırmacılar tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu, Ateş ve Altuner Çoban (2022) tarafından geliştirilen “Sınıf Öğretmenleri için Resimli Çocuk Kitaplarına Yönelik Tutum Ölçeği” ve Türkçeye uyarlaması Akgün ve ark. (2014) tarafından yapılan “Sözel veya Görsel Baskın Öğrenme Stili Belirleme Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırmada, kadın öğretmen adaylarının resimli çocuk kitaplarına yönelik tutumlarının erkek öğretmen adaylarına kıyasla daha olumlu olduğu; görsel öğrenme stili baskın olan adayların oranının oldukça yüksek olduğu belirlenmiştir. Buna ilaveten, sözel öğrenme stiline sahip öğretmen adaylarının resimli çocuk kitaplarına yönelik tutum puanlarının, özellikle “ilgi” ve “kaçınma” alt boyutlarında, görsel öğrenme stiline sahip adaylardan daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Yaş ve sınıf düzeyine göre de anlamlı farklılıklar bulunmuş; 24 yaş ve üzerindeki adayların ve yeni mezunların, resimli çocuk kitaplarına yönelik tutum toplam ve alt boyut toplam puanlarının anlamlı derecede yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu çalışma, öğretmen adaylarının öğrenme stillerinin resimli çocuk kitaplarına yönelik tutumlarını nasıl etkilediğini ortaya koyarak, erken çocukluk eğitimi materyal seçimleri ve öğretmen eğitimi programlarının geliştirilmesi için önemli sonuçlar sunmaktadır. Araştırma bulguları, öğretmen adaylarının bireysel farklılıklarının bu tutumları nasıl şekillendirdiğini vurgulamakta ve öğrenme stillerine dayalı yaklaşımların öğretmen eğitimine dahil edilmesinin gerekliliğine dikkat çekmektedir. Bu doğrultuda, öğretmen adaylarının bireysel öğrenme farklılıklarını göz önünde bulunduran ve resimli çocuk kitaplarının etkin kullanımını teşvik eden uygulamalı eğitim programlarının geliştirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Görsel öğrenme, sözel öğrenme, tutum

PRESERVICE PRESCHOOL TEACHERS' ATTITUDES TOWARDS ILLUSTRATED CHILDREN'S BOOKS ACCORDING TO THEIR LEARNING STYLES

ABSTRACT

The aim of this study is to examine preservice preschool teachers' attitudes towards children's picture books according to their verbal or visual learning styles. Relational survey model was used in the study. The sample of the study consisted of 379 pre-service preschool teachers selected by random sampling method from different universities. As data collection tools, personal information form prepared by the researchers, "Attitude Scale for Classroom Teachers towards Illustrated Children's Books" developed by Ateş and Altuner Çoban (2022) and "Scale for Determining Verbal or Visual Dominant Learning Style" adapted into Turkish by Akgün et al. (2014) were used. In the study, it was determined that female pre-service teachers' attitudes towards children's picture books were more positive than male pre-service teachers' attitudes towards children's picture books, and the rate of pre-service teachers with dominant visual learning style was quite high. In addition, it was determined that the attitude scores of pre-service teachers with verbal learning style towards picture books were higher than those of pre-service teachers with visual learning style, especially in the "interest" and "avoidance" sub-dimensions. Significant differences were also found according to age and grade level; it was determined that the total and sub-dimensional total scores of pre-service teachers aged 24 and over and recent graduates were significantly higher. This study reveals how pre-service teachers' learning styles affect their attitudes towards children's picture books and provides important results for early childhood education material selection and the development of teacher education programs. The findings emphasize how preservice teachers' individual differences shape these attitudes and draw attention to the necessity of incorporating approaches based on learning styles into teacher education. In this direction, it is recommended to develop applied training programs that take into account the individual learning differences of pre-service teachers and encourage the effective use of children's picture books.

Keywords: Visual learning, verbal learning, attitude

ERGENLERİN YALNIZLIK DÜZEYLERİ İLE ÇEVİRİMİÇİ İSTİSMAR RİSKİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Yüksek Lisans Öğrencisi Ceren AKKAYA¹

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, cerenaakkayaa@gmail.com, 0009-0007-9620-783X

Doç. Dr. Yaşar BARUT²

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, ybarut@omu.edu.tr, 0000-0003-1602-2477

Prof. Dr. Soner ÇANKAYA³

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, scankaya@omu.edu.tr, 0000-0001-8056-1892

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, ergenlerin bazı sosyo-demografik özelliklerine göre yalnızlık düzeyleri ile çevrimiçi istismar riski düzeylerini incelemek ve bunlar arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktır. Araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini Samsun ilinde ikamet eden ergen bireyler arasından tesadüfi örneklem yöntemi ile seçilmiş 353 birey oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak kişisel bilgi formu ve Türkçeye uyarlaması Aktu (2024) tarafından yapılmış “Çevrimiçi Çocuk İstismar Riski Ölçeği” ile Türkçeye uyarlaması Yıldız ve Duy (2014) tarafından yapılmış “UCLA Yalnızlık Ölçeği Kısa Formu (Ergenler için)” kullanılmıştır. Araştırmada, kadın ergen bireylerin erkek bireylere göre, sosyal medyada herhangi biri tarafından rahatsız edildiğini beyan eden ergen bireylerin rahatsız edilmediğini ifade eden ergen bireylere göre çevrimiçi çocuk istismarı riski toplam ve alt boyut toplam puanı ile UCLA yalnızlık toplam puanı daha yüksek bulunmuştur. Buna ilaveten, büyükşehirde yaşayanların köy ve kasabada yaşayanlara göre, interneti boş vakit değerlendirme veya sosyal medya takibi amacı ile kullandığını beyan eden ergenlerin eğitim amaçlı kullandığını beyan eden ergenlere göre, günlük internet kullanım sıklığı 7 saat ve üzeri olduğunu beyan eden ergenlerin 1 saat ve daha az olduğunu beyan eden ergenlere göre çevrimiçi çocuk istismarı riski toplam ve alt boyut toplam puanlarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Araştırmada katılımcıların yalnızlık düzeyleri ile çevrimiçi istismar riski arasında istatistiksel olarak zayıf düzeyde pozitif anlamlı ilişki olduğu belirlenmiştir. Bu bulgular doğrultusunda, ergen bireylerin yalnızlık duygularını azaltmaya yönelik psikososyal destek programları hazırlanıp uygulanması, ailelerle iş birliği yaparak ergen-aile iletişiminin güçlendirilmesi, ergenlerin sosyal aktivitelere katılmaya teşvik edilmesi ve ergenleri bilinçlendirmek amacıyla çevrimiçi güvenlik eğitimlerinin ve istismara yönelik farkındalık eğitimlerinin artırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ergen, yalnızlık, çevrimiçi istismar riski

THE RELATIONSHIP BETWEEN ADOLESCENTS' LONELINESS LEVELS AND THE RISK OF ONLINE ABUSE

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the loneliness levels and online abuse risk levels of adolescents according to some socio-demographic characteristics and to reveal the relationship between them. Relational survey model was used in the study. The sample of the study consists of 353 individuals selected by random sampling method among adolescents residing in Samsun province. Personal information form and "Online Child Abuse Risk Scale" adapted into Turkish by Aktu (2024) and "UCLA Loneliness Scale Short Form (for Adolescents)" adapted into Turkish by Yıldız and Duy (2014) were used as data collection tools. In the study, it was found that female adolescents had higher total and sub-dimension total score of online child abuse risk and UCLA loneliness total score than male adolescents, and adolescents who stated that they were disturbed by anyone on social media had higher total and sub-dimension total score of online child abuse risk and UCLA loneliness total score than adolescents who stated that they were not disturbed. In addition, it was determined that adolescents living in metropolitan areas had higher risk total and sub-dimension total scores for online child abuse than those living in villages and towns, adolescents who reported using the Internet for leisure time or social media follow-up had higher risk total and sub-dimension total scores for online child abuse than adolescents who reported using the Internet for educational purposes, and adolescents who reported using the Internet for 7 hours or more had higher risk total and sub-dimension total scores for online child abuse than adolescents who reported using the Internet for 1 hour or less. In the study, it was determined that there was a statistically weak positive significant relationship between the loneliness levels of the participants and the risk of online abuse. In line with these findings, it is recommended to prepare and implement psychosocial support programs to reduce adolescents' feelings of loneliness, to strengthen adolescent-family communication by cooperating with families, to encourage adolescents to participate in social activities, and to increase online safety trainings and awareness trainings on abuse in order to raise awareness of adolescents.

Keywords: Adolescent, loneliness, risk of online abuse

PLANLANMIŞ 8 HAFTALIK ANTRENMANLARIN BELİRLENMİŞ MOTOR BECERİ PERFORMANS ÜZERİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Doç. Dr. Nurkan YILMAZ

İnönü Üniversitesi Spor Bilimleri

nurkan.yilmaz@inonu.edu.tr – 0000-0002-8845-7093

ÖZET

Spor performansı fiziksel, işlevsel ve davranışsal özelliklerin ve spora yönelik becerilerin bir kombinasyonu ile ilişkilidir. Özellikle çoğu takım sporlarının performansında ve müsabakalarında motor becerinin önemli bir parçası olan çeviklik karşımıza çıkmaktadır. **Amaç:** Çalışmamızda, planlanmış 8 haftalık antrenmanların belirlenmiş motor beceri olan T-Test çeviklik performans üzerine etkisinin incelenmesi amaçlanmaktadır. **Yöntem:** Bu çalışmanın örneklem grubunu, yaş $13,67\pm 1,72$ yıl, boy $138,93\pm 49,66$ cm ve vücut ağırlık $58,07\pm 18,42$ kg olan toplam 12 gönüllü çocuk katılımcı oluşturmaktadır. Tüm antrenman süresinin 8 hafta sürdüğü bu çalışmada gönüllüler, haftada 2 gün, günde 1 saat süren antrenman programını tamamladılar. **Bulgular:** Elde edilen veriler “Paired Simple T Test” ile analiz edildi. Araştırmada anlamlılık düzeyi $p<0.05$ olarak belirlendi. Ön test ve son test analiz sonuçlarına göre, T-Testi çeviklik ($p=0,43$) performansında istatistiksel olarak anlamlılık tespit edildi ($p<0.05$). **Sonuç:** Doğrudan sinir sistemi parametresiyle bağlantılı olan çeviklik ile ilgili aktiviteler, metabolik ihtiyaçlar ve koordinasyon becerileri zorunlu kılmaktadır. Bu çalışmamıza göre, 8 haftalık antrenman sonrası katılımcıların çeviklik performanslarında anlamlı gelişme olduğunu söyleyebiliriz. Bundan sonraki çalışmalara katkı sağlaması adına bu çalışmamızın sonuçları önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: T-Test Çeviklik, Antrenman, Performans, Beceri

INVESTIGATION OF THE EFFECT OF PLANNED 8 WEEKS OF TRAINING ON SPECIFIED MOTOR SKILL PERFORMANCE

ABSTRACT

Sports performance is associated with a combination of physical, functional and behavioral characteristics and sport-oriented skills. Agility, which is an important part of motor skills, is especially evident in the performance and competitions of many team sports. **Aim:** Our study aims to examine the effects of planned 8-week training on the specified motor skill T-Test agility performance. **Method:** The sample group of this study consists of a total of 12 volunteer child participants with an age of 13.67 ± 1.72 years, height of 138.93 ± 49.66 cm and body weight of 58.07 ± 18.42 kg. In this study, where the entire training period lasted 8 weeks, volunteers completed the training program that lasted 1 hour per day, 2 days a week. **Findings:** The data obtained were analyzed using “Paired Sample T Test”. The significance level in the study was determined as $p<0.05$. According to the pre-test and post-test analysis results, statistical

significance was found in the T-Test agility ($p=0.43$) performance ($p<0.05$). **Conclusion:** Activities related to agility, which are directly linked to the nervous system parameter, require metabolic needs and coordination skills. According to our study, we can say that there was a significant improvement in the agility performance of the participants after 8 weeks of training. The results of this study are important in terms of contributing to future studies.

Keywords: T-Test Agility, Training, Performance, Skill

SPOR OKULUNDA ANTRENMAN GÖREN ÇOCUKLARIN FLAMİNGO DENGE PERFORMANSLARININ İNCELENMESİ

Doç. Dr. Nurkan YILMAZ

İnönü Üniversitesi Spor Bilimleri

nurkan.yilmaz@inonu.edu.tr – 0000-0002-8845-7093

ÖZET

Spor aktivitelerinde temel bir gereksinim olan denge, temel hareket becerilerinin vazgeçilmez bir unsurudur. Denge, vücudun kütle merkezini destek tabanı üzerinde tutma yeteneğinin yanı sıra çocukların fiziki gelişimleri açısından olmazsa olmaz bir öneme sahiptir. **Amaç:** Çalışma, spor okulunda antrenman gören çocukların flamingo denge performanslarının incelenmesi amaçlanmaktadır. **Yöntem:** Araştırma grubunu, spor okulunda antrenman gören 24 gönüllü çocuk katılımcı oluşturmaktadır. Grubun, tanımlayıcı özelliklerinin ortalamaları ise, yaş $9,75\pm 2,13$ yıl, boy $139,08\pm 12,15$ cm ve vücut ağırlık $36,10\pm 11,28$ kg' dır. Sportif eğitimler, haftada 2 gün, günde 60 dakika olmak toplamda 8 hafta olarak devam ettirildi. **Bulgular:** Verilerin analizi "Paired Simple T Test" yöntemi ile yapıldı. Araştırmada anlamlılık düzeyi $p<0.05$ olarak belirlendi. Ön test ve son test analiz sonuçlarına göre, flamingo denge ($p=0,18$) performansında istatistiksel olarak anlamlılık tespit edildi ($p<0.05$). **Sonuç:** Denge, genellikle basit olandan karmaşığa doğru motor özelliklerinin temelini oluşturmaktadır. Çalışmamızda, çocukların 8 haftalık eğitim sonrası dinamik denge performansında pozitif yönde ve istatistiki olarak anlamlı gelişme olduğu görülmüştür. Çeşitli fiziksel aktivitelere yeterli katılım için gereken bir dizi özel hareketlerin yapılmasında öncü rol oynayan dinamik denge, lokomotor hareketlerin sergilenmesinde önemli yapı taşları olarak kabul edilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Aktivite, Flamingo Denge, Motor, Spor

EXAMINATION OF FLAMINGO BALANCE PERFORMANCES OF CHILDREN TRAINING IN SPORTS SCHOOL

ABSTRACT

Balance, a basic requirement in sports activities, is an indispensable element of basic movement skills. Balance, in addition to the ability to keep the body's center of mass on the support base, is essential for children's physical development. **Aim:** The study aims to examine the flamingo balance performance of children training in a sports school. **Method:** The research group consists of 24 volunteer child participants who are training in a sports school. The mean descriptive characteristics of the group are age 9.75 ± 2.13 years, height 139.08 ± 12.15 cm and body weight 36.10 ± 11.28 kg. Sports trainings were continued for 2 days a week, 60 minutes a day for a total of 8 weeks. **Findings:** The data obtained were analyzed using "Paired Sample T Test". The significance level in the study was determined as $p<0.05$. According to the pre-test

and post-test analysis results, statistical significance was found ($p < 0.05$) in flamingo balance ($p = 0.18$) performance. **Conclusion:** Balance generally forms the basis of motor characteristics from simple to complex. In our study, it was observed that there was a positive and statistically significant improvement in the dynamic balance performance of the children after 8 weeks of training. Dynamic balance, which plays a leading role in performing a series of specific movements required for adequate participation in various physical activities, is considered an important building block in the display of locomotor movements.

Keywords: Activity, Flamingo Balance, Motor, Sports

PHYSICAL EDUCATION TEACHER CANDIDATES' ATTITUDES TOWARD VIOLENCE AGAINST WOMEN FOR PROTECTION OF HONOR

Burhan PARSAK

Çukurova University/Faculty of Sports Sciences

b.parsak@hotmail.com - ORCID ID: 0000-0001-5007-1286

Zeynep F. DİNÇ

Çukurova University/Faculty of Sports Sciences

zeynepd405@gmail.com - ORCID ID: 0000-0002-9034-8144

Leyla SARAÇ

Çukurova University/Faculty of Sports Sciences

lylsrc@gmail.com - ORCID ID: 0000-0002-8593-6873

ABSTRACT

Although honor is defined as "adherence to the rules of morality and social values within a society," it is more often interpreted in terms of the control of women's sexuality and appears as a phenomenon that is the cause of the violence to which women are subjected. In the field of physical education and sports, it is stated that while men's sport is considered a natural result of athletic experience, women's bodies are emphasized through sexuality, and women's sport is sexualized; this situation causes fathers, husbands, or intimate partners to increase the control in women's lives, and as a result, women are not actively involved in physical education and sport or are less involved. On this basis, this study aims to determine whether the attitudes of future physical education and sports teachers towards violence against women for protecting honor vary according to gender and grade. The participants of the study consisted of 121 candidate physical education candidate teachers. The "Attitudes toward Violence against Women for Protecting Honor Scale" was used to collect data in the study. The data was analyzed using the Mann-Whitney U test, Kruskal-Wallis test, and descriptive statistics. The results of the study revealed that attitudes towards violence against women for protecting honor differed between female and male candidate physical education teachers, and that female candidate teachers had lower attitudes towards violence against women for the protection of honor than male candidate teachers. In the same way, it was found that the attitudes of the candidate teachers towards violence against women for protecting honor differed according to their grade level. Accordingly, it was found that 1st grade candidate teachers' attitudes were higher than 3rd and 4th grade candidate teachers' attitudes, and 2nd grade candidate teachers' attitudes were higher than 3rd grade candidate teachers toward violence against women for protecting honor. In conclusion, it was found that gender and grade level were factors in

differentiating candidate physical education teachers' attitudes toward violence against women for protecting honor.

Keywords: Physical education, teacher candidate, honor, violence.

KAZAK BOZKIRLARINDA CENGİZ HAN'DAN GÜNÜMÜZE GELENEKSEL SPORLAR VE SAVAŞ SANATLARI

Doktora Öğrencisi Faik ÖZ¹

¹Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun/Türkiye

Orcid: 0009-0008-8883-2130

E-mail: dr.ozfaik@gmail.com,

Doç. Dr. Fatih KARAKAŞ²

²Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun/Türkiye,

Orcid: 0000-0002-3366-7587

E-mail: fatih.karakas@omu.edu.tr

ÖZET

Bu çalışma, Kazak bozkırlarında tarihsel olarak gelişen savaş sanatları ve geleneksel sporların kültürel miras olarak korunmasının önemini ele almaktadır. Araştırmanın amacı, Kazak savaş sanatlarının kökenlerini, kültürel değerlerini ve modern topluma katkılarını incelemektir. Cengiz Han döneminden günümüze kadar geleneksel sporların nasıl evrildiği ve toplum üzerindeki etkileri analiz edilmiştir. Araştırma, Kazak savaş sanatlarının tarihsel temellerini, eğitimde ve toplumsal etkinliklerdeki rollerini, kültürel mirasın korunmasını ve genç nesillere aktarılmasını kapsamaktadır. Çalışma, özellikle atlı okçuluk, cirit ve diğer savaş oyunlarının Kazak kültüründeki yerini ve bu sporların bireysel ve toplumsal gelişime katkılarını vurgulamaktadır. Bulgular, Kazak savaş sanatlarının sadece bir spor dalı olmanın ötesinde, toplumsal bağlılığı artıran, fiziksel ve zihinsel becerileri geliştiren önemli bir kültürel miras olduğunu ortaya koymaktadır. Eğitim sistemlerinde geleneksel sporların yeterince yer almadığı, bu durumun genç nesillerin bu kültürel değerlere olan ilgisini azalttığı saptanmıştır. Ayrıca, savaş sanatlarının toplumsal etkinliklerde daha fazla yer alması gerektiği belirtilmiştir. Sonuç olarak, Kazak savaş sanatlarının korunması, sadece fiziksel becerilerin aktarımı değil, aynı zamanda ulusal kimliğin ve kültürel değerlerin yaşatılması açısından kritik bir öneme sahiptir. Geleneksel sporların gelecekteki nesillere aktarılması, Kazak kültürünün sürdürülebilirliğini sağlamakta ve uluslararası düzeyde daha fazla tanınmasını desteklemektedir. Araştırma, eğitim programlarının geliştirilmesi, toplumsal etkinliklerin artırılması, akademik araştırmaların teşvik edilmesi ve uluslararası işbirliklerinin sağlanması gibi çeşitli önerilerde bulunmaktadır. Bu öneriler, Kazak savaş sanatlarının kültürel miras olarak korunmasına ve toplumda daha fazla yer bulmasına katkıda bulunacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kazak savaş sanatları, geleneksel sporlar, kültürel miras, Cengiz Han

TRADITIONAL SPORTS AND MARTIAL ARTS ON THE KAZAKH STEPPES FROM GENGHIS KHAN TO THE PRESENT

ABSTRACT

This study addresses the significance of preserving the martial arts and traditional sports historically developed in the Kazakh steppes as cultural heritage. The aim of the research is to examine the origins, cultural values, and contributions of Kazakh martial arts to modern society. In this context, the evolution of traditional sports from the time of Cengiz Han to the present and their effects on society have been analyzed. The research encompasses the historical foundations of Kazakh martial arts, their roles in education and social events, the preservation of cultural heritage, and the transmission of these values to younger generations. The study particularly emphasizes the significance of horseback archery, javelin throwing, and other martial games within Kazakh culture, as well as the contributions of these sports to individual and societal development. The findings reveal that Kazakh martial arts represent not only a sport but also an essential cultural heritage that enhances social cohesion and develops physical and mental skills. It has been determined that traditional sports do not sufficiently occupy a place within educational systems, which diminishes younger generations' interest in these cultural values. Moreover, it has been noted that martial arts should have a more prominent presence in social events. In conclusion, the preservation of Kazakh martial arts is critical not only for the transmission of physical skills but also for the maintenance of national identity and cultural values. The transmission of traditional sports to future generations ensures the sustainability of Kazakh culture and supports its greater recognition on an international level. The research proposes various recommendations, including the development of educational programs, the increase of social events, the encouragement of academic research, and the establishment of international collaborations. These suggestions will contribute to the preservation of Kazakh martial arts as cultural heritage and promote their recognition within society.

Keywords: Kazakh martial arts, traditional sports cultural heritage Cengiz Han

GELENEKSEL SPORLARIN TOPLUMSAL STATÜ VE AİDİYET ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

Doç. Dr. Fatih KARAKAŞ¹

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun/Türkiye,

Orcid: 0000-0002-3366-7587

E-mail: fatih.karakas@omu.edu.tr

Doktora Öğrencisi Faik ÖZ²

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun/Türkiye

Orcid: 0009-0008-8883-2130

E-mail: dr.ozfaik@gmail.com

ÖZET

Bu araştırma, geleneksel sporların toplumsal statü ve aidiyet üzerindeki etkilerini tarihsel, sosyolojik ve modernleşme süreçleri açısından incelemektedir. Araştırmanın amacı, geleneksel sporların kültürel miras olarak korunmasını teşvik etmek ve bu sporların toplumsal dayanışma, kimlik oluşturma ve sosyal hiyerarşi gibi işlevlerini anlamaktır. Osmanlı ve Selçuklu dönemlerinden günümüze kadar geleneksel sporların toplumsal yapıdaki rollerine odaklanılmış, kırsaldan kente göçün ve modernleşmenin bu sporlar üzerindeki dönüştürücü etkileri ele alınmıştır. Bulgular, geleneksel sporların özellikle kırsal kesimlerde aidiyet duygusunu pekiştirdiğini, büyük şehirlerde ise sembolik bir kültürel miras olarak işlev gördüğünü ortaya koymaktadır. Araştırma, genç kuşakların ilgisinin azalması gibi sorunları vurgulamakta ve bu sporların sürdürülebilirliğini sağlamak için eğitim, dijitalleşme ve festival organizasyonları gibi yöntemlerin önemini tartışmaktadır. Modern sporların etkisi ve sponsorlukların geleneksel sporların statüsünü nasıl etkilediği de incelenmiştir. Sonuç olarak, geleneksel sporların hem kültürel değerlerin korunması hem de ulusal kimliğin güçlendirilmesi açısından kritik öneme sahip olduğu görülmüştür. Bu doğrultuda, araştırma, geleneksel sporların geleceğini şekillendirmek için tarihsel miras ile modernleşme arasında bir denge sağlanması gerektiğini vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Geleneksel sporlar, toplumsal statü, aidiyet, kültürel miras

THE EFFECTS OF TRADITIONAL SPORTS ON SOCIAL STATUS AND SENSE OF BELONGING

ABSTRACT

This article examines the impact of traditional sports on social status and belonging through historical, sociological, and modernization perspectives. The study aims to promote the preservation of traditional sports as cultural heritage and to understand their roles in fostering social solidarity, identity formation, and social hierarchy. The focus spans from the Ottoman and Seljuk periods to the present, highlighting the transformative effects of rural-to-urban

migration and modernization on these sports. Findings reveal that traditional sports reinforce a sense of belonging in rural areas while functioning as symbolic cultural heritage in urban settings. The research emphasizes challenges such as declining interest among younger generations and discusses methods to ensure sustainability through education, digitalization, and festival organization. The influence of modern sports and sponsorships on the status of traditional sports is also analyzed. In conclusion, traditional sports are found to be essential for preserving cultural values and strengthening national identity. The study underscores the need for a balance between historical heritage and modernization to shape the future of these sports.

Keywords: Traditional sports, social status, belonging, cultural heritage

SPORDA ŞİDDET: FENERBAHÇE-TRABZONSPOR MAÇINDAKİ TARAFTAR YORUMLARI

Yüksek Lisans Öğrencisi, Kadir UÇAR

Amasya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor
ORCID: 0009-0007-0974-6166

Doç. Dr. Seda SABAH

Amasya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor
ORCID: 0000-0002-7386-0314

Prof. Dr. Soner ÇANKAYA

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği
ORCID: 0000-0001-8056-1892

Özet

Bu çalışmada Fenerbahçe-Trabzonspor maç sürecinde yaşanan olaylara ilişkin taraftar görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden yararlanılmıştır. Çalışma nitel araştırma desenleri kapsamında yer alan fenomenoloji desenindedir. Çalışmanın evrenini futbol taraftar kitlesi oluşturmakta olup, örneklem grubu 4 taraftar (FB, BJK, GS, TS) kapsamındadır. Veri toplama aracı olarak Sabah ve Uçar (2024), tarafından 7 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Verilerin analizi Nvivo programında içerik analiz yöntemi ile çözümlenmiştir. Elde edilen verilerin analizi sonucunda; Beşiktaş ve Fenerbahçe taraftarları; Trabzonspor taraftarlarının Fenerbahçe futbolcularını maç sürecinde kışkırttıkları; Galatasaray ve Trabzonspor taraftarlarının ise FB oyuncularının hareketleri ile maç sürecinde Trabzonspor taraftarlarını kışkırttıkları şeklinde görüşlere sahip oldukları belirlenmiştir. Taraftarların çoğunluğunun (BJK, FB ve GS) maç sürecinde yaşanan olaylardan kaynaklı olarak, FB oyuncularının tepki göstermesinde haklı oldukları görüşünde ve yine çoğunluğunun (BJK, GS, TS) maç sürecinde yaşanan olaylardan kaynaklı olarak müsabakanın ertelenmesi gerektiği görüşünde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Şampiyonluk kaybetme, medya yorumcularının söylemleri, güvenlik ve hakem yetersizliği vb. konuların iki takım arasında gerginliğin yaşanmasında etkin rol oynadığı görüşünde (BJK, FB, GS) oldukları belirlenmiştir. Çalışmada taraftar grubu, 6222 sayılı kanun kapsamında gereken cezaların verilmediği ve cezaların caydırıcı olmadığı, stat girişlerinde taraftarların detaylı aranmadığı, yönetsel ve güvenlik konusunda eksikliğin olduğu tespit edilmiştir. Taraftarların sporda şiddet olaylarının önlenmesi amacıyla; stat girişlerinde aramaların detaylı olması, yaptırımların uygulanması ve gerekli cezaların verilmesi, güvenlik önlemlerinin artırılması, hakemlerin daha eğitilmiş olması, taraftarı kışkırtan futbolcu veya yorumculara gerekli cezaların verilmesi, müsabakaların başka şehirlerde oynanması şeklinde önerilerinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: Futbol, Spor, Şiddet, Taraftar

Abstract

This study aimed to examine fan perspectives regarding incidents that occurred during the Fenerbahçe-Trabzonspor match process. To achieve this aim, qualitative research methods

were employed. The study adopted the phenomenology design, one of the qualitative research approaches. The population of the study consisted of football fans, while the sample group included four fans representing Fenerbahçe (FB), Beşiktaş (BJK), Galatasaray (GS), and Trabzonspor (TS). A semi-structured interview form comprising seven questions, prepared by Sabah and Uçar (2024), was used as the data collection tool. Data were analyzed using the content analysis method via the Nvivo program. The analysis revealed that Beşiktaş and Fenerbahçe fans believed that Trabzonspor fans provoked Fenerbahçe players during the match. Conversely, Galatasaray and Trabzonspor fans opined that FB players provoked TS fans with their actions during the game. The majority of fans (BJK, FB, and GS) agreed that FB players were justified in their reactions to incidents during the match. Additionally, most fans (BJK, GS, and TS) expressed that the match should have been postponed due to the events that transpired. It was found that factors such as losing the championship, statements by media commentators, lack of security, and referee inadequacies played a significant role in creating tension between the two teams (as agreed by BJK, FB, and GS fans). Fans also identified shortcomings under Law No. 6222, emphasizing that necessary penalties were not imposed, the penalties were not deterrent, fans were not thoroughly searched at stadium entrances, and there were managerial and security deficiencies. To prevent violence in sports, fans proposed the following measures: thorough searches at stadium entrances, strict enforcement of sanctions and penalties, increased security measures, better training for referees, imposing penalties on players or commentators who incite fans, and hosting matches in neutral cities.

Keywords: Football, Sports, Violence, Fans

SPOR VE SOSYAL MEDYA: BİLGİ KAYNAĞI MI? BİLGİ KİRLİLİĞİ Mİ?

Yüksek Lisans Öğrencisi, Gökhan BAŞ

Amasya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor
ORCID: 0009-0002-7752-4198

Doç. Dr. Seda SABAH

Amasya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor
ORCID: 0000-0002-7386-0314

Özet

Bu çalışma, spor kapsamında sosyal medyada yer alan içeriklerin, bilgi kaynağı ya da bilgi kirliliğine sebebiyet verip vermediğine ilişkin incelenmesi amacıyla taşımaktadır. Bu amaç doğrultusunda çalışmada nitel araştırma yöntemlerinin bir çeşidi olan fenomenoloji deseninden yararlanılmıştır. Çalışmanın evrenini sosyal medyada spor kapsamında yer alan içerikleri aktif olarak takip eden bireyler oluşturmakta olup; örneklem grubu ise 9 katılımcı kapsamındadır. Çalışmada veri toplama aracı olarak Sabah ve Baş (2024), tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formları kullanılmıştır. Görüşme sürecinde veri kaybına sebebiyet vermemek için ses kaydı alınmış olup yazıya dökümü gerçekleştirilmiştir. Aktarımı gerçekleştirilen veriler Nvivo programında içerik analiz yöntemi ile analiz edilmiştir. Verilerin çözümlenmesi sonucunda kod ve tema listesi oluşturulmuştur. Elde edilen verilerin analizi sonucunda katılımcıların çoğunlukla paylaşılan bilgileri sorguladıklarını (farklı kaynaklara bakma, teyid etme, deneme, gözlemlenme, tanınmayan kişiler vb.); içerik üreticilerinin koçluk belgesi olması gerektiğini; çoğunluğunun pazarlama stratejisine katıldığı; çıkarılan model ve markaları kullandığı, ek takviyelerden indirimli faydalandıkları, kıyafet, pre-workoutlar ve protein tozları kullandığı belirlenmektedir. İlaveten katılımcıların çoğunluğunun içerik üreticilerinin hareketlerini uyguladığı; besin değeri yüksek olan, sağlıklı ve pratik tarifler, fresh salata çeşitleri, kek, diyet tatlı tarifleri ve doyurucu tarifler vb. beslenme önerilerini dikkate aldıkları; anabolik ilaç kullanımını ise riskli buldukları için kullanmadıkları belirlenmektedir. Tüm bunlara ek olarak sosyal medyadaki içeriklerin katılımcıların çoğunluğunun motivasyon durumunu olumlu yönde etkilediği; kendi gelişimlerini ise sosyal medyada paylaştıkları belirlenmektedir. Tüm bu bilgiler ışığında spor konusunda sosyal medyanın etkin rol oynadığı, bilgi alışverişinde önemli bir araç olduğu gözlemlenmiştir. Öte yandan bireylerin sağlıklı bir yaşam sürmelerinde sosyal medyada paylaşılan bilgilerin doğruluğunu sorgulamanın ve güvenilir kaynaklara başvurmanın kritik olduğu açıktır. Bu bağlamda içerik üreticilerinin profesyonel yeterliliklerinin ve etik sorumluluklarının artırılması, sosyal medya kullanıcılarının daha bilinçli seçimler yapmasına yardımcı olabilir.

Anahtar kelimeler: Medya, Sosyal medya, Spor

Sports and Social Media: Information Source or Misinformation?

Abstract

This study aims to examine whether the content related to sports on social media serves as a source of information or contributes to misinformation. For this purpose, the study did not use phenomenology, a type of qualitative research method. The population of the study consists of individuals who actively follow sports-related content on social media, and the sample group includes 9 participants. Semi-structured interview forms, prepared by Sabah and Baş (2024),

were used as the data collection tool. During the interview process, to prevent data loss, audio recordings were made and transcribed. The transcribed data were analyzed using the content analysis method in the Nvivo program. A list of codes and themes was created as a result of the data analysis. The analysis of the obtained data revealed that most participants questioned the shared information (e.g., cross-referencing, verification, experimentation, observation, relying on unfamiliar individuals); they believed that content creators should have coaching certifications; most of them participated in marketing strategies; they used the promoted models and brands, benefited from discounted supplements, and used items such as clothing, pre-workouts, and protein powders. Additionally, it was found that most participants followed the actions of content creators; considered nutrition recommendations like high-nutrient, healthy, and practical recipes, fresh salad varieties, cakes, diet desserts, and filling meal suggestions; and did not use anabolic drugs, as they considered them risky. Moreover, it was determined that the content on social media positively affected the motivation of most participants, and they shared their progress on social media. In light of all these findings, it is observed that social media plays an active role in the field of sports and is an important tool for information exchange. On the other hand, it is clear that it is crucial for individuals to question the accuracy of the information shared on social media and to refer to reliable sources in maintaining a healthy lifestyle. In this context, increasing the professional qualifications and ethical responsibilities of content creators could help social media users make more informed choices.

Keywords: Media, Social Media, Sports

ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİ VE EGZERSİZ

Doç. Dr. MEHMET FATİH YÜKSEL

Necmettin Erbakan Üniversitesi,
yukselemehmetfatih@gmail.com - 0000-0001-6481-5098

ÖZET

Bu çalışmanın amacı; erken çocukluk dönemi ile ilişkili egzersiz içeriklerinin düzenlenmesine ışık tutmaktır. Bireyin farklı uyaranlar karşısında en açık olduğu dönemlerden biri olan erken çocukluk çağına birey adına hayati temeller atılmaktadır. Erken çocukluk yılları insan gelişiminde ve alışkanlık oluşturmada kritik bir dönemdir. Bu dönem bireylerin hareket ve egzersiz alışkanlığının kazandırılması ve ömür boyu devam ettirilebilmesi için en uygun yıllardır. Hareket etkinlikleri ile verilen hareket eğitimi çocukların kas koordinasyonunu geliştirerek motor gelişimi destekler ve fiziksel uyumu artırır. Bu etkinlikler ile beden farkındalığı, fiziksel ve motor yeterlilik gelişir. Küçük yaşlarda edinilen hareketsiz bir yaşam tarzı alışkanlığını ilerleyen dönemlerde değiştirebilmek oldukça zordur. Bu açıdan çocukların yaş grupları göz önünde bulundurularak sportif etkinliklere yönlendirilmesi gerek biyomotor yetilerinin gerekse sosyal-zihinsel özelliklerinin gelişimi için son derece önemlidir. Fiziksel uygunluğun bir veya daha fazla bileşenin korunmasını veya geliştirilmesini amaçlayan ve artan enerji harcamasına neden olan düzenli, planlanmış ve tekrarlı fiziksel aktiviteler olan egzersiz, sağlıklı bir fiziksel yapının gelişiminin yanında, iyi bir kişilik ve ruh sağlığı için de gereklidir. Özellikle çocuklarımız açısından, çocuğun çok yönlü gelişiminde ve sosyalleşmesinde önemli rol oynadığı göz önünde bulundurulduğunda, pedagoji ve antrenman bilimleri yönünden doğru değerlendirmek koşuluyla erken yaşlarda egzersiz sürecine başlamasına daha fazla önem verilmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Erken çocukluk, Hareket eğitimi, Fiziksel uygunluk

EARLY CHILDHOOD AND EXERCISE

ABSTRACT

The purpose of this study is to shed light on the planning of exercise content related to early childhood. In early childhood, which is one of the periods when the individual is most open to different stimuli, vital foundations are laid for the individual. Early childhood years are a critical period in human development and habit formation. This period is the most suitable years for individuals to gain movement and exercise habits and to continue them throughout their lives. Movement education given with movement activities supports motor development and increases physical adaptation by improving children's muscle coordination. Body awareness, physical and motor competence develop with these activities. It is quite difficult to change a sedentary lifestyle habit acquired at a young age in later periods. In this respect, directing

children to sports activities considering their age groups is extremely important for the development of both their biomotor abilities and their social-mental characteristics. Exercise, which is regular, planned and repetitive physical activities that aim to maintain or develop one or more components of physical fitness and cause increased energy expenditure, is necessary for the development of a healthy physical structure as well as for a good personality and mental health. Especially for children, when we consider that it plays an important role in the child's multifaceted development and socialization, it becomes necessary to give more importance to starting the exercise process at an early age, provided that it is evaluated correctly in terms of pedagogy and training sciences.

Keywords: Early childhood, Movement education, Physical fitness

FİZİKSEL AKTİVİTEYE KATILIM ENGELLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ

Doç. Dr. MEHMET FATİH YÜKSEL

Necmettin Erbakan Üniversitesi,
yukselmehmetfatih@gmail.com - 0000-0001-6481-5098

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, lise öğrencilerinin fiziksel aktiviteye katılımını engelleyen faktörleri çeşitli değişkenlere göre incelemektir. Araştırma evrenini, Konya ili Milli Eğitim Müdürlüklerine bağlı resmi ve özel okullarda öğrenimine devam eden lise öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışmada olasılıklı olmayan örnekleme yöntemlerinden erişilebilir örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu ise 2020-2021 eğitim öğretim yılında Konya ili merkez ilçelerinde (Karatay-Meram-Selçuklu) Milli Eğitim Müdürlüklerine bağlı Spor, Fen, İmam Hatip, Meslek ve Anadolu liselerinin 9, 10, 11 ve 12. sınıflarında öğrenimine devam eden 537 erkek, 516 kız toplam 1053 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama araçları olarak, “Lise Öğrencilerinin Fiziksel Aktivitelere Katılımını Engelleyen Faktörler Ölçeği” ve “Kişisel Bilgi Formu” kullanılmıştır. Kişisel bilgiler formundan elde edilen cinsiyet, sınıf düzeyi ve teknolojik aletlerle geçirilen sürelerin analizinde; frekans ve yüzde değerleri kullanılmıştır. Veriler normal dağılım gösterdiği için ikili grup karşılaştırması olan cinsiyet değişkeni için bağımsız örneklem t testi, ikiden fazla grup karşılaştırmaları içinse tek yönlü varyans analizi olan Anova testi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda lise öğrencilerinin fiziksel aktivitelere katılım engelleri faktörünün sınıf düzeyi değişkenine göre tüm alt boyutlarında anlamlı farklılık ($p<0.05$) tespit edilmiştir. Cinsiyet değişkeninde okul, tesis-kulüp ve arkadaş-çevre alt boyutlarında; teknolojik aletlerle geçirilen süre değişkeninde ise eğitim ve okul alt boyutlarında anlamlı farklılıklar ($p<0.05$) tespit edilmiştir. Sonuç olarak lise öğrencilerinin fiziksel aktiviteye katılım engel düzeylerinin cinsiyet, sınıf düzeyi ve teknolojik aletlerle geçirilen süre değişkenlerinden etkilendiği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Egzersiz, Lise öğrencileri, Fiziksel aktivite engeli

EXAMINATION OF PREVENT TO PARTICIPATION IN PHYSICAL ACTIVITY ACCORDING TO VARIOUS VARIABLES

ABSTRACT

The aim of this research is to examine the factors that prevent high school students from participating in physical activity according to various variables. The research universe consists of high school students continuing their education in public and private schools affiliated to the Konya Provincial Directorates of National Education. In the study, accessible sampling method, which is one of the non-probability sampling methods, was used. The study group consists of a total of 1053 students, 537 male and 516 female, who are continuing their education in the 9th,

10th, 11th and 12th grades of Sports, Science, Imam Hatip, Vocational and Anatolian high schools affiliated to the National Education Directorates in the central districts of Konya province (Karatay-Meram-Selçuklu) in the 2020-2021 academic year. The “Scale of Factors Preventing Participation in Physical Activities of High School Students” and “Personal Information Form” were used as data collection tools in the research. Frequency and percentage values were used in the analysis of gender, class level and time spent with technological devices obtained from the personal information form. Because of the data showed a normal distribution, the independent sample t test was used for the gender variable, which is a binary group comparison, and the Anova test, which is a one-way analysis of variance, was used for more than two group comparisons. As a result of the research, a significant difference ($p<0.05$) was found in all sub-dimensions of the factor of prevent to participation in physical activities of high school students according to the grade level variable. In the gender variable, significant differences ($p<0.05$) were found in the school, facility-club and friend-environment sub-dimensions; and in the education and school sub-dimensions in the variable of time spent with technological devices. As a result, it can be said that the physical activity participation barrier levels of high school students are affected by the variables of gender, grade level and time spent with technological devices.

Keywords: Exercise, High school students, Physical activity barrier

AI AND HUMAN RIGHTS: THEORETICAL DISCUSSION

Dr. Öğr. Üyesi Özge Öz Döm

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

ozgeozdom@aybu.edu.tr - 0000-0001-6569-2261

ABSTRACT

Artificial Intelligence (AI) is a changing force nowadays, and it has the power to transform the things as we know today. Undoubtedly, AI and its development has a major impact on human rights issues. On the bright side, AI has the potential to create a fairer society by making access easier to important services like education and healthcare. It also has a potential to create a fairer legal system and more legitimate governments. On the other hand, there are some serious concerns related to AI and its impact on human rights. AI can regenerate biases, invade people's privacy, and be used for surveillance, which puts basic rights like freedom, safety, and equality at risk. So, assessing the usage of AI is a crucial topic to understand the future implications on human rights and provide guidance for ethical and responsible usage of it.

This study focuses on how AI can both support and threaten human rights. It explores the current literature and discusses a way to create unbiased AI usage, if possible. It underlines that there is a need to design and use AI responsibly and fairly for not to abuse human rights. By discussion and literature review, the study seeks for a way to ensure AI protects individual rights and benefits everyone, especially those who are most vulnerable and disadvantaged.

Keywords: AI, human rights, responsible usage of AI, AI and Human Rights

“PAL SOKAĞI ÇOCUKLARI” ESERİNDE EVRENSEL İNSANLIK DEĞERLERİ

*Doç. Dr. Sevra Fırcıoğulları

sevrafirinci@gmail.com

Orcid: 0000-0003-1052-6092

Özet

Ferenc Molnar’ın ünlü eseri “Pal Sokağı Çocukları” edebiyat tarihinin en güçlü çocuk klasiklerinden biri olarak bilinmektedir. Eseri unutulmaz ve güçlü kılan ise tüm klasik eserlerde yakalanan temel değerlere gönderme yapmasıdır. Evrensel insanlık bilincine evrensel insanlık değerleri üzerinden değinen eseri daha güçlü kılansa bunu bir çocuğun saflığı, temizliği ve değer anlayışı içinden sunmuş olmasıdır. Eserde ana karakter Nhemecek, evrensel değerler olan dürüstlük ve cesaretin simgesidir. Gittikçe kalabalıklaşan ve çocuklara bir oyun alanı bırakılmayan bir şehirde, kendi oyun alanları için mücadele eden çocukların en güçlüsü ve asil ruhlu olanıdır Nhemecek. Çocuk gruplarının oyun alanlarını savaşarak ele geçirdiği bir şehirde, kendi arkadaşları, grubu ve oyun alanı için ölümü göze alacak kadar büyük bir cesaretle mücadele eder.

Eserde Nhemecek’in cılız ve güçsüz gövdesi grup içinde arkadaşlarının alay konusudur. Kimseyi kırmak istemeyen ancak verilen tüm görevleri dikkatle yerine getiren tutumu ise onun korkaklığı olarak yorumlanır ve bununla özdeşleştirildiği için sürekli dalga konusudur. Ancak söz konusu arkadaşları ve grubun iyiliği için mücadele olduğunda hiç kimse onun kadar büyük cesaret gösteremez. Cılız bedeniyle, asil ve güçlü ruhu birer zıtlık olarak sunulur. Bu zıtlık üzerinden evrensel değerlere vurgu yapılırken, şekilciğin güçlü bir eleştirisi de yapılır. Edebiyat sosyolojisi üzerinden ortaya konan bu çalışmada amaç bir çocuk klasiği üzerinden evrensel insanlık değerleri ve insanlık bilincine seslenen temel mesajlara vurgu yapmaktır. İnsanlığı belli noktalarda birleştiren evrensel değerler, sosyal problemlerin çoğunda etkili olan yozlaşmayı ortadan kaldıracak en büyük güçtür. Dürüstlüğe, cesarete, adalete, gerçek dostluklara, derin insani ilişki ve arkadaşlık biçimlerine ve en önemlisi gerçek sevginin kurtarıcı gücüne yapılan vurgu modern çağın en büyük sorunu yozlaşma ve yabancılaşmayı ortadan kaldıracak temel güçler olarak eserde ortaya konmuştur. O yüzden eser, en güçlü cümlesiyle evrensel insanlık bilincine çocuk kalpleri üzerinden şöyle seslenir: “Dünyanın bütün çocukları Pal Sokağı”ndadır.

Anahtar sözcükler: Dürüstlük, cesaret, adalet, edebiyat sosyolojisi, sosyoloji

UNIVERSAL HUMAN VALUES IN PAL STREET CHILDREN'S WORK

Abstract

Ferenc Molnar's famous work *The Children of Pal Street* is recognised as one of the most powerful children's classics in the history of literature. What makes the work unforgettable and powerful is that it refers to the basic values captured in all classical works. What makes the work, which touches upon universal human consciousness through universal human values, more powerful is that it presents this through a child's purity, cleanliness and understanding of values. The main character Nhemeczek is the symbol of universal values of honesty and courage. Nhemeczek is the strongest and noble-spirited one of the children who fight for their own playgrounds in a city that is becoming increasingly crowded and children are not left with a playground. In a city where groups of children take over playgrounds by fighting, Nhemeczek fights with such great courage that he risks death for his friends, his group and his playground.

In the work, Nhemeczek's scrawny and weak body is the subject of ridicule by his friends in the group. His attitude, which does not want to offend anyone but carefully fulfils all the given tasks, is interpreted as his cowardice and he is constantly the subject of ridicule because he is identified with this. However, when it comes to fighting for the good of his friends and the group, no one can show as great courage as him. His puny body and his noble and strong spirit are presented as a contrast. While emphasising universal values through this contrast, a strong criticism of formalism is also made. While universal values are emphasised through this contrast, a strong criticism of formalism is also made. The aim of this study, which is based on the sociology of literature, is to emphasise universal human values and basic messages addressed to human consciousness through a children's classic. Universal values that unite humanity at certain points are the greatest power to eliminate the corruption that is effective in most social problems. The emphasis on honesty, courage, justice, true friendships, deep human relationships and forms of friendship, and most importantly, the saving power of true love are presented in the work as the basic forces that will eliminate corruption and alienation, the biggest problem of the modern age. Therefore, the work addresses the universal consciousness through children's hearts with the most powerful sentence: All the children of the world are in Pal Street.

Key words: Honesty, courage, justice, sociology of literature, sociology

GENÇ ARAŞTIRMACILARDA BELİRSİZLİĞE TAHAMMÜLSÜZLÜK: NİTEL BİR ÇALIŞMA¹

Arş. Gör. Yağmur KAYA

Yıldız Teknik Üniversitesi, ykaya@yildiz.edu.tr - 0000-0003-4077-3182

Prof. Dr. Seydi Ahmet SATICI

Yıldız Teknik Üniversitesi, ahmet.satıcı@yildiz.edu.tr - 0000-0002-2871-8589

Dr. Öğr. Üyesi Hasan KÜTÜK

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, hasan.kutuk@izu.edu.tr - 0000-0002-8288-4107

Doç. Dr. Begüm SATICI

Yıldız Teknik Üniversitesi, begum.satıcı@yildiz.edu.tr - 0000-0003-2161-782X

Prof. Dr. Mehmet Engin DENİZ

Yıldız Teknik Üniversitesi, edeniz@yildiz.edu.tr - 0000-0002-7930-3121

ÖZET

Bilime büyük katkıları olan bilim insanlarının, ruh sağlığı ve mental iyi oluş açısından bazı problemler yaşadıkları gözlenmektedir. Özellikle genç araştırmacılar olarak ifade edilen doktora öğrencilerinin yaşadıkları sorunlar birçok araştırmaya konu olmaktadır. Genç araştırmacıların ruh sağlıklarının ve mental iyi oluşlarının belirleyicilerinden biri belirsizliğe tahammülsüzlük kavramı olabilir. Bu araştırmanın amacı genç araştırmacıların yaşadıkları belirsizlik durumlarına ilişkin yaşantılarını ortaya koymaktır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden fenomenolojik araştırma deseni kullanılmıştır. Bu araştırma desenine göre bireylerin bir olguya ilişkin deneyim ve algılarının ortaya çıkarılması hedeflenir. Araştırmanın çalışma grubu, Türkiye'deki devlet veya özel üniversitelerde araştırma görevlisi veya öğretim görevlisi olan ve aynı zamanda doktora yapan 8 erkek ve 7 kadın olmak üzere toplam 15 katılımcıdan oluşmaktadır. Çalışma grubu, amaçlı örnekleme yöntemlerinden kartopu örnekleme yöntemi ile oluşturulmuştur. 15 genç araştırmacının her biri ile çevrimiçi ortamda

---

¹ Bu çalışma, TÜBİTAK-COST tarafından desteklenen 123K277 kodlu araştırma projesi kapsamında gerçekleştirilmiştir.

bireysel görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Bu görüşmelerde araştırmacılar tarafından oluşturulmuş olan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak araştırmanın nitel verileri elde edilmiştir. Verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizi sonucunda tema ve kodlar elde edilmiştir. Tema ve kodlar; genç araştırmacıların iş ve eğitim yaşantılarında karşılaştıkları belirsizlikleri, bu belirsizliklerle karşılaştıklarında neler deneyimledikleri, belirsizliklerle baş etmek için neler yaptıkları ve belirsizliği azaltmak için önerileri gibi konuları içermektedir. Araştırma bulgularına göre; katılımcıların belirsizliğe tahammül seviyelerinin özellikle iş yaşantılarının ilk yıllarında daha az olduğu ancak zamanla yükseldiği, 33-a kadrosuna geçmenin de bu duruma olumlu olarak etki ettiği, araştırma görevlilerinin öğretim görevlilerine göre daha çok belirsizlikle karşılaştığı gözlenmiştir. Sonuç olarak bu araştırmanın, genç araştırmacıların belirsizliğe tahammülsüzlük konusundaki yaşantılarını ortaya koyacağı ve böylece literatürde var olan boşluğa ışık tutacağı düşünülmektedir. Araştırmanın verileri araştırmacılar ve uygulayıcılar tarafından değerlendirilebilir.

Anahtar Kelimeler: Genç araştırmacılar, belirsizliğe tahammülsüzlük, nitel araştırma

OSMANLI DÖNEMİ GİYİM KÜLTÜRÜNDE TOPLUMSAL CİNSİYETE DAYALI YAKLAŞIMLAR

Arş. Gör., FEYZA NUR KURAN

İstanbul Nişantaşı Üniversitesi, feyzanur.kuran@nisantasi.edu.tr - 0000-0002-0244-3142

ÖZET

Coğrafi şartlar ve iklim gibi giyim tercihini etkileyen unsurlardan bir tanesi toplumdur. Paleolitik Çağda hayvan derilerinin örtünmek için kullanıldığı sistemden günümüz giyimine uzanan alışkanlıklar kültürel bir miras olmakla bireylerin çevresel faktörlere karşı duyduğu etkilerin bir göstergesidir. Kalkolitik Çağ buluntuları üzerinde yapılan araştırmalarda, kısa etek, kuşak ve önlük gibi temel giyim öğelerinin cinsiyete atfedilmeden kullanıldığı sonucuna varılmıştır.

Osmanlı Dönemi giyim kültürü de cinsiyete dayalı giyim normlarından uzaktır. Kıyafetlerin devlet tarafından denetlenmesi giyimi çeşitli şekilde etkilemiştir. Kişiler dini inançları ve buldukları konum doğrultusunda giyinmişlerdir. Devletin denetimleri kadın ve erkeklerin giyim tarzları üzerinde katı ve ayrımcı bir düzenleme gerektirmemektedir.

Osmanlı'da sıklıkla kullanılan şalvar, entari gibi giyimler Orta Asya Türklerinden gelmiştir. Dikim ve üretim kolaylığı gibi ergonomik oluşu da bu giysilerin hem kadınlar hem de erkekler tarafından giyilmesine olanak tanımıştır. Göktürkler, avladıkları koyunların kürkünü kaftan olarak giymiş ve soğuktan korunmuşlardır. Selçukluların giyimlerinde rahat hareket olanağı sağlayan kaftan, gömlek, yelek, elbiseler vardır ve özellikleri açısından kadın-erkek giyimi aynıdır. Varka ile Gülşah minyatürlerinde de görüldüğü üzere giyimde cinsiyete dayalı keskin farklılıklar yoktur. Fransız gezgin Jean Thevant'ın kadınların sokak kıyafetini tasvir ederken erkeklerdeki gibi ferace giyildiğini yazması da Osmanlı Dönemi giyim alışkanlıklarında toplumsal cinsiyete dayalı farklılıkların olmadığı fikrini desteklemektedir. Bununla beraber sultanların genellikle kaftanlarında görülen çintemani, yaprak, karanfil, sümbül, lale gibi bitkisel kaynaklı motif kullanımı modern dönemde kabul gören cinsiyetçi normlarla bağdaşmamaktadır.

Türk kültüründe, desenler cinsiyetten bağımsız kullanılırken, modern dönemde desenlere atfedilen cinsiyete dayalı rollerin nasıl ortaya çıktığı sorusuna cevap aranmıştır. Moda

kelimesinin Batılılaşma ile Türk kültürüne yerleşmesiyle kadın-erkek giyiminde belirgin farkların ortaya çıktığı; yeni kurallar ile sınırların ayrıldığı düşünülmektedir.

Araştırmanın evreni Osmanlı Dönemi, örnekleme Osmanlı giyim kültürüdür. Sosyal sınıflardan kaynaklı giyim farklılıkları nedeniyle, araştırmanın örnekleme, Osmanlı sultanları özelinde kısıtlanması uygun görülmüştür. Saray ve halk giyimi farklı olduğundan toplum bu araştırmanın dışında kalmıştır. Veri analizi yapmak için literatür taramasından sonra görsel dokümantasyona başvurulmuştur.

Anahtar Kelimeler : Osmanlı Giyimi, Toplumsal Cinsiyet, Giyim Kuşam

FORDİST ÜRETİM TARZININ ÇALIŞMA HAYATINDA GETİRDİĞİ DEĞİŞİKLİKLER

Muhammed Vefa ŞAŞ

Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Anabilim Dalı Doktora Öğrencisi.
doruklar_01@hotmail.com, ORCID ID: 0009-0005-3921--0552

Özet

Fordizm 1910'lu yıllarda ortaya çıkmış ve 1970'li yılların ortalarına kadar egemen üretim sistemi olarak kabul görmüştür. Getirdiği çalışma mantığı ile sadece fabrikalarla sınırlı kalmamış, yeni bir insan formu oluşturma amacıyla olan bir üretim sistemi olmuştur. Bu bakımda fabrikada işçilerin çalışmalarını disiplinli ve belirli bir iş ahlakı içerisinde yürütmelerini isterken aynı zamanda fabrika dışında da işçilerin belirli bir yaşayış formu ve tüketim alışkanlığına endeksli olmasını amaçlamıştır. Üretimde yakalamış olduğu başarı ile birlikte bir döneme damgasını vurmuş olan Fordizm savaş sonrası yıllarda bütün dünya ülkeleri tarafından bilinen Amerikan Yaşam Biçiminin bir diğer adıdır. Bu çalışmada Fordizm teorik olarak ele alınmıştır. Böylelikle günümüz çalışma ilişkilerinin arka planını oluşturan gelişmelerin daha iyi anlaşılmasına katkı sağlanmaya çalışılmıştır.

Anahtar kelime konmamıştır.

KÜRESELLEŞMENİN EKONOMİK BOYUTUNUN AİLE ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Muhammed Vefa ŞAŞ

Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Anabilim Dalı Doktora Öğrencisi.
doruklar_01@hotmail.com, ORCID ID: 0009-0005-3921--0552

Özet

İlk hareket noktası 16. Yüzyıla kadar götürülebilecek olan küreselleşmenin etkisi 1980’li yıllardan sonra iyiden iyiye hissedilmeye başlanmıştır. Bu bakıdan sınırları aşan bilgi ve sermaye tüm toplumları etkisi altına almıştır. Küreselleşmenin çok önemli bir boyutu olan ekonomik boyutunun aile kurumuna olan etkileri incelendiğinde önemli kırılmaların yaşandığı görülmektedir. Bu kırılmalar geleneksel ailenin çözülmesi, kadınların çalışma hayatına katılması, ailenin üretim birimi olmaktan çıkıp tüketim birimi olması, tüketim birimi olan ailede ufalanma, çocuk sayısında azalma, aile bağlarında zayıflama engelli ve yaşlıların aile dışına savrulması, bireyselleşme şeklinde sıralanabilir. Aile kurumunun geçirmiş olduğu bu dönüşümler ülkemiz özelinde de yaşanmıştır.

Anahtar kelime konmamıştır.

ÇAĞDAŞ ELİTLER

Dr. Mehmet DEĞİRMENCİ

Bağımsız araştırmacı, mehmetdegirmenci06@gmail.com, ORCID 0000-0002-6949-4155

ÖZET

Dünyada yöneten ve yönetilen gruplar var oldukça, elitizm tartışmaları da sürekli canlı kalacaktır. İlk devletlerin yönetiminde bile ortaya çıkan elitizm tartışmalarının 2500 yıllık geçmişi olan demokratik yönetimlerde olması da kaçınılmazdır. Demokrasinin ilk formu olan doğrudan demokrasilerde çok fazla söz konusu olmasa da temsili demokrasilerde elitizm kaçınılmaz olarak tartışılmaktadır. İlk çağ devletlerinde elitizmin olması gereken formunu ortaya koyan normatif elitizm, zamanla klasik elitizme evrimlenmiş ve artık yönetenlerin belirli elit sınıftan olması durumuna eleştirel bir bakış açısına dönüşmüştür. Modern elitizm ise daha eleştirel ve elitlerin yönetiminin nedenleri konusunda daha ayrımcıdır. Çünkü bu nedenleri, toplumsal varoluşun kaçınılmaz bir gerçeği olarak görmek yerine belirli bir iktisadi ve siyasi yapılarda arar. Modern elitizm birçok düşünür tarafından çok farklı alt başlıklara ayrılmıştır. Burada modern elitizmin olması gerekeni ortaya koymaması, olanı içinde bulunduğu şartlar çerçevesinde ortaya koyan bir yaklaşım olması bu çeşitlilikte etkilidir. En önemli isimlerden C. Wright Mills'e göre: günümüzdeki iktidar seçkinleri politikadan, ekonomik çevrelerden ve askeri üst çevrelerden gelen kimselerden oluşan ve Mills'in "iktidar elitleri" olarak adlandırdığı bu çevreler Amerika'ya yön vermektedirler. Robert A. Dahl'a göre ise: Çeşitli alanlarda uzmanlıkları bulunan muhasebeci, pilot, doktor gibi bireylere karar verme süreçlerini bırakmak isteyebilirsiniz. Ancak bu hükümetin önem arz eden kararlarda karar verme sürecini belirli bir siyasi seçkin zümreye vermenin makul olacağı kanaatini oluşturmamalı. Joseph A. Schumpeter' e göre ise: Bazı işlerin idaresinin özel yeterlilik ve teknik gerektirdiği ve bu bakımdan bunlara sahip uzmanlara verileceğidir. Bu, şüphesiz, prensibi etkilemez çünkü bu uzmanlar tıpkı bir doktorun iyi olmak yönünden hastanın iradesini yerine getirmesi gibi, sadece halkın iradesinin yerine getirmeye çalışacaklardır. Bu düşüncelerden yola çıkarak denilebilir ki: demokrasi uzun yıllar süre gelmesi ve diğer yönetim şekillerinin tamamını elimine ederek kendini kabul ettirmesine rağmen elit(seçkin) ağırlığının görülmemesi mümkün değildir. Aynı

şekilde bu elit tavrın, demokrasi ile yönetilen ülkelerde bürokratik yapılanmayı etkilemesi de kaçınılmazdır.

Anahtar Kelimeler: Demokrasi, Elit, Elitizm, Klasik Elitizm, Modern Elitizm

MATEMATİK VE BİLİM UYGULAMALARI DERSİ BİLİM UYGULAMALARI MODÜLLERİ KAZANIMLARININ BİLGİ VE BİLİŞSEL SÜREÇ AÇISINDAN İNCELENMESİ

¹Lisansüstü Öğrenci, EBRANUR ULUSOY

Amasya Üniversitesi, Fen Bilimler Enstitüsü

ebra55ulusoy@gmail.com - [0009-0001-8246-601X](tel:0009-0001-8246-601X)

²Doç. Dr. SALİH DEĞİRMENCİ

Amasya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,

degirmencisalih05@gmail.com - [0000-0002-0956-9151](tel:0000-0002-0956-9151)

³Prof. Dr. SEVİLAY KARAMUSTAFAOĞLU

Amasya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,

sevilayt2000@yahoo.com - [0000-0002-2852-7061](tel:0000-0002-2852-7061)

ÖZET

Ülkemizde yıllardır ilköğretim kademesindeki öğrenciler, zorunlu derslerde aldıkları eğitime ek olarak seçmeli dersler kapsamında istekleri ve ilgileri doğrultusunda eğitim almaktadırlar. Seçmeli derslerden İnsan, Toplum ve Bilim ders grubunda yer alan Matematik ve Bilim Uygulamaları dersi, 2023-2024 eğitim-öğretim yılından beri uygulanmak üzere iki ayrı ders olan Matematik Uygulamaları ve Bilim Uygulamaları derslerinin tek ders olarak birleştirilmesiyle gerçekleştirilmektedir. Bu ders öğretim programında iki düzey olarak hazırlanmıştır. Birinci düzey 6. sınıf ikinci düzey 7. sınıf öğrencileri tarafından seçilebilmektedir. Programın içerisinde “Matematik Uygulamaları” ve “Bilim Uygulamaları” şeklinde iki modül bulunmaktadır. Öğrenci ilgi ve isteği doğrultusunda modülü seçerek, eğitim almaktadır. Bilim uygulamaları dersinin, “Matematik ve Bilim Uygulamaları dersi” içerisinde modül şeklinde yer alması özelliği dikkate alındığında bu dersi içeren Bilim Uygulamaları modülünün kazanımlarının analizinin yapılması, değerlendirilmesi ve paylaşılması gerekli olmaktadır. “2023 Matematik ve Bilim Uygulamaları Dersi Öğretim Programında” bulunan “Bilim uygulamaları” modülleri kazanımlarının “*Yenilenmiş Bloom Taksonomisi*” “bilişsel süreç ve bilgi ve boyutuna” göre analizinin değerlendirilmemiş olması çalışmaya yaratıcı bir nitelik katmaktadır. Bu sebeplerle çalışmanın amacı, Matematik ve Bilim Uygulamaları dersinin Bilim Uygulamaları Modülleri kazanımlarının “*Yenilenmiş Bloom Taksonomisine*” göre “*Bilgi ve Bilişsel Süreç Boyutu*” açısından incelemektir. Araştırma, nitel araştırma yöntemleri kapsamında doküman analizi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Doküman olarak “2023 Matematik ve Bilim Uygulamaları Dersi Öğretim Programı” kullanılmıştır. Verilerin analizinde öğretim programında yer alan birinci düzey ve ikinci düzey modüllerin kazanımlarının bilişsel süreç ve bilgi boyutuna göre analizi ve karşılaştırmalı olarak incelemesi yapılmıştır. Çalışma bulgularına göre dersin 6. sınıf bilim uygulamaları modülünde yer alan

kazanımlar, bilişsel süreç boyutu basamaklarından “hatırlama” basamağı hariç tüm basamakları içerirken 7. sınıf bilim uygulamaları modülünde yer alan kazanımlar, tüm bilişsel süreç basamaklarını içermektedir. Ayrıca 6. sınıf modülündeki kazanımlar, 7. sınıf modülündeki kazanımlara kıyasla üst bilişsel bilgi ve yaratma basamağında sayıca fazla bulunmaktadır. Araştırmanın bulgularına bağlı olarak modülde yer alan kazanımların, sınıf seviyelerine göre en az aynı bilgi basamağında kazanımlara sahip oldukları ancak en çok bilgi basamağındaki kazanımlarının farklı bilgi basamaklarında yer aldıkları ve orantısız dağılım gösterdikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bloom Taksonomisi, Fen Bilimleri, Ölçme ve Değerlendirme, Matematik ve Bilim Uygulamaları Dersi

ABSTRACT

For years in our country, students at the primary education level have been receiving education in line with their wishes and interests within the scope of elective courses in addition to the education they receive in compulsory courses. The Mathematics and Science Applications course, which is included in the Human, Society and Science course group among the elective courses, has been implemented since the 2023-2024 academic year by combining two separate courses, Mathematics Applications and Science Applications, into a single course. This course was prepared as two levels in the curriculum. The first level can be chosen by 6th grade and the second level can be chosen by 7th grade students. There are two modules in the program: “Mathematics Applications” and “Science Applications”. Students receive education by choosing the module according to their interest and desire. Considering the fact that the science applications course is included as a module in the “Mathematics and Science Applications course”, it is necessary to analyse, evaluate and share the achievements of the Science Applications module, which includes this course. The fact that the analysis of the achievements of the “Science Applications” modules in the “2023 Mathematics and Science Applications Course Curriculum” according to the “cognitive process and knowledge and dimension” of the “Revised Bloom's Taxonomy” has not been evaluated adds a creative quality to the study. For these reasons, the aim of the study is to analyse the outcomes of the Science Applications Modules of the Mathematics and Science Applications course in terms of “Knowledge and Cognitive Process Dimension” according to “Revised Bloom's Taxonomy”. The research was conducted by document analysis method within the scope of qualitative research methods. “2023 Mathematics and Science Applications Course Curriculum” was used as a document. In the analysis of the data, the gains of the first and second level modules in the curriculum were analysed and compared according to the cognitive process and knowledge dimensions. According to the findings of the study, the objectives in the 6th grade science applications module of the course include all steps except the “remembering” step from the cognitive process dimension, while the objectives in the 7th grade science applications module include all cognitive process steps. In addition, the objectives in the 6th grade module are more in the metacognitive knowledge and creation step compared to the objectives in the 7th grade module. Based on the findings of the study, it was concluded that the objectives in the module have at least the objectives at the same knowledge level according to the grade levels, but most of the

objectives at the knowledge level are at different knowledge levels and show disproportionate distribution.

Key Words: Bloom's Taxonomy, Science, Measurement and Evaluation, Mathematics and Science Applications Course

DERS İMECE MODELİ UYGULAMASINDA MATEMATİK ÖĞRETMENLERİNİN DEĞİŞİM ALANLARININ İNCELENMESİ

Yasemin AKAY

Gaziantep Üniversitesi

yaseminkoseler99@gmail.com- 0009-0006-6458-131X

Dr. Öğretim Üyesi Gülay AGAÇ

Gaziantep Üniversitesi

agaç@gantep.edu.tr- 0000-0002-7788-4444

Prof. Dr. Mehmet Fatih ÖZMANTAR

Gaziantep Üniversitesi

ozmantar@gantep.edu.tr- 0000-0002-7842-1337

ÖZET

Bu araştırma, ders imecesi uygulanma sürecinde matematik öğretmenlerinin söylemlerindeki değişimleri incelemeyi amaçlamaktadır. Nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışmasıyla tasarlanan çalışma, aynı okulda görev yapan üç matematik öğretmeniyle üç ay boyunca yürütülmüştür. Sürecin başında öğretmenlere ders imecesi modeli hakkında bilgi verilmiş ve uygulanma süreci detaylandırılmıştır. Araştırmada veri toplama araçları olarak katılımcı günlükleri, öğretmen toplantıları ve görüşme kayıtları kullanılmıştır. Araştırma bulguları, öğretmenlerin toplantı odakları, derse hazırlık süreçleri ve ders imecesi modeline yönelik bakış açılarında belirgin değişimler yaşandığını ve süreç boyunca odaklandıkları konuların genelden özele doğru bir dönüşüm sergilediğini ortaya koymuştur. Sürecin başlangıcında öğretmenler, genellikle öğrencilerin matematiğe ilgisizliği ve dersin zor olarak algılanması gibi genel sorunlara odaklanmışlardır. Süreç ilerledikçe, bu söylemler matematiksel kazanımlara yönelik teknik bilgi paylaşımlarından alanlarına özgü bilimsel tartışmalarla öğretim süreçlerini iyileştirmeye yönelik somut planlamalara doğru bir dönüşüm geçirmiştir. Bir diğer değişim alanı derse hazırlık süreçlerinde ortaya çıkmıştır. Öğretmenler süreçten önce yazılı planlama yapmadan ve materyal kullanmadan ders anlatımı yaptıklarını ifade ederken sürecin sonunda daha sistematik planlama yapmaya başladıklarını, ders materyallerini detaylı incelediklerini ve kazanımlara uygun yeni materyaller geliştirdiklerini ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin modele yönelik bakış açılarında da benzer bir dönüşüm yaşanmıştır. Sürecin başında, bu modelin iletişimde bir etkisi olmayacağını düşünürken süreç ilerledikçe iletişimlerinin yanı sıra modele ilişkin bilgi birikimlerinin de arttığını söylemişlerdir. Sonuç olarak, ders imecesi modeli, öğretmenlerin mesleki gelişimlerini destekleyerek öğretim süreçlerinde olumlu değişimlere yol açtığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Ders imecesi modeli, mesleki gelişim, matematik öğretmeni,

MATEMATİK ÖĞRETMENLERİNİN SAYI ÖRÜNTÜLERİNİ GENELLEMEDE ÖĞRENCİLERDE OLMASI GEREKEN BİLGİ VE BECERİLERE YÖNELİK FARKINDALIKLARI

Süleyman YILDIZ

Milli Eğitim Müdürlüğüne Bağlı okul,

19400502005sy@gmail.com

Prof. Dr. Çiğdem KILIÇ

İstanbul Medeniyet Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Fakültesi,

ckilic6@gmail.com-ORCID ID: 0000-0002-4814-0358

ÖZET

Öğretmenin, öğrencilerinin matematiksel düşüncelerini anlaması ve fark etmesi için öğrencilerin yaptıkları yanıtların doğru ya da yanlış olduğunu anlamasından çok daha fazlası gerekir. Bu kapsamda öğretmenin öğrenci cevaplarını daha ayrıntılı incelemesi, bu cevapların altında yatan düşünceleri ve öğrencilerde olması gereken bilgi ve becerileri anlaması ve tartışması oldukça önemlidir. Bu çalışmanın amacı; ortaokul matematik öğretmenlerinin sayı örüntülerini genelleme sürecindeki öğrencilerde var olması gereken bilgi ve becerilere ilişkin farkındalıklarının araştırılmasıdır. Bu amaç doğrultusunda araştırmada, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı devlet okullarında görev yapmakta olan 15 ortaokul matematik öğretmeni oluşturmaktadır. İlk aşamada İstanbul ilindeki bir devlet okulunun 7. sınıf öğrencilerinden sayı örüntülerinde genelleme ile ilgili çalışma kâğıdı örnekleri alınmıştır. İkinci aşamada ise 15 ortaokul matematik öğretmenine örüntüleri genellelerken öğrencilerin sahip olması gereken bilgi ve becerilerin neler olması gerektiği sorulmuştur. Örüntüleri genellerken öğrencilerde bulunması gereken bilgi ve becerilere değinen öğretmenlerin çoğunluğu örüntü genellemede ritmik sayma becerisinin önemine vurgu yaparken, cebir, üslü sayı ve dört işlem bilgisinin de genelleme sürecinde önemli olduğunu belirtmişlerdir.

Anahtar Kelimeler : Örüntü genelleme, matematik öğretmeni, farkındalık

ÜSTÜN YETENEKLİ ÖĞRENCİLERE MATEMATİK ÖĞRETİMİNDE MÜZE ETKİNLİKLERİNİ UYGULAMA İLE İLGİLİ İLKÖĞRETİM MATEMATİK ÖĞRETMEN ADAYLARININ DENEYİMLERİ

Prof. Dr. Çiğdem KILIÇ

İstanbul Medeniyet Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Fakültesi

ckilic6@gmail.com-ORCID ID: 0000-0002-4814-0358

ÖZET

Üstün yetenekli öğrencilere matematik öğretiminde etkinlik yapılabilecek okul dışı öğrenme ortamlarında biri de müzelerdir. Yapılan çalışmalar göstermektedir ki; müzelerde yapılan etkinlikler sayesinde öğrenciler matematik ile ilgili farkındalıklara vardıklarını, matematik derslerine yönelik öğrencilerde olumlu tutum geliştirdiği, matematik ile müze ilişkisini ortaya koyan etkinliklerden hoşlandıkları belirlenmiştir. Okul dışı öğrenme ortamı olarak müzelerin matematik dersiyle ilişkilendirilmesinde önemli olduğu görülmektedir. Üstün yetenekli öğrencilere okul dışı öğrenme ortamlarında yapılan etkinliklerin öğrencilerin ilgili alanlarını, bilişsel gelişimlerini, motivasyon ve tutumlarını geliştirmeleri açısından önemlidir.

Çalışmaya toplam 15 matematik öğretmen adayı katılmıştır. Etkinlikler grup çalışması şeklinde geliştirilmiş ve uygulanmıştır. Öğretmen adayları önce belirledikleri konuya yönelik üstün yetenekli öğrencilere yönelik matematik öğretimi etkinlikleri tasarlamış ve müzede bunu uygulamışlardır. Daha sonra müzede eğitim almışlar ve etkinliklerini gözden geçirmeleri varsa düzenleme yapmaları istenmiştir. Son olarak öğretmen adayları ile görüşmeler yapılmıştır. Öğretmen adayları üstün yetenekli öğrencilerin ve konunun özelliklerine, yenilenen matematik dersi öğretim programında yer alan öğrenme çıktıları ve süreç bileşenlerine müzede yer alan objelere dikkat etmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Üstün yetenekli öğrenci, matematik öğretimi, müze etkinliği

TÜRKİYE VE BELÇİKA'DA İLKOKUL EĞİTİMİ: BENZERLİKLER VE FARKLILIKLAR

Kübra TURAL ŞENGEZER

Ege Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü

kubrasengezerr@gmail.com- 0009-0002-0194-3943

Prof. Dr. Belgin ARSLAN CANSEVER

Ege Üniversitesi/Eğitim Fakültesi

belgin.arslan.cansever@ege.edu.tr- 0000-0002-0720-8096

ÖZET

İlkokul; öğrencilerin bilişsel, sosyal, duyuşsal ve motor becerilerini geliştiren, bireyin toplumda kendine yer edinmede önemli bir rol üstlenen, eğitim ve öğretim faaliyetlerinin yürütüldüğü bir dönemdir. Okuma ve yazma eğitiminin gerçekleştiği, öğrencinin akranları ile sosyalleştiği bir ortam olarak ilkokullar, neredeyse her ülkede zorunlu bir eğitim kademesidir. Her ülkenin farklı gelişmişlik düzeyinde olması, ülkelerin eğitim anlayışının ve sisteminin de farklılaşmasına yol açmıştır. Bu çerçevede çalışmanın amacı; Türkiye ve Belçika'daki ilkokul eğitiminin genel yapısını inceleyerek, benzerlik ve farklılıklarını ortaya koymaktır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman inceleme kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak Google Scholar, ULAKBİM, Scopus vb. veri tabanlarındaki makaleler ve raporlar taranmıştır. Elde edilen verilerin analizinde ise doküman analizi kullanılmıştır. Alanyazında incelenen çalışmalara göre, Türkiye ve Belçika ilkokul eğitimindeki benzer yönler: sınıfların yaş gruplarına göre oluşturulması, her iki ülkede de ilkokul eğitiminin okuma, yazma, temel matematik becerileri ile fen bilimleri dersleri ekseninde yürütülmesi ve özel ilkokulların bulunmasıdır. Türkiye ve Belçika'daki ilkokul eğitim sisteminin farklılaşan yönleri ise ilkokul eğitimi için belirlenen süre, dil öğretimine başlama yaşı ve ders içeriklerinin farklılık göstermesidir.

Anahtar kelimeler: Karşılaştırmalı eğitim, ilkokul, Türkiye, Belçika

TÜRKİYE VE JAPONYA ÖĞRETMEN YETİŞTİRME SİSTEMLERİ ÜZERİNE KARŞILAŞTIRMALI BİR ÇALIŞMA

İkra Çağla COŞKUN

Ege Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü

ikracaglacoskun@gmail.com- 0009-0007-1425-0034

Prof. Dr. Belgin ARSLAN CANSEVER

Ege Üniversitesi/Eğitim Fakültesi

belgin.arslan.cansever@ege.edu.tr- 0000-0002-0720-8096

Prof. Dr. Pınar ÇAVAŞ

Ege Üniversitesi/Eğitim Fakültesi

pinarcavas@gmail.com – 0000-0001-9492-9002

ÖZET

Küreselleşme süreciyle birlikte teknolojik alanda yaşanan gelişmeler sosyolojik değişimi de beraberinde getirmiştir. Söz konusu değişim, bireylerin etkileşimini artırarak yenedünya düzenine uyum sağlayacak niteliklere sahip olmasını da zorunlu kılmıştır. Bireylere bu niteliklerin kazandırılmasında eğitim sistemleri içerisinde öğretmenler önemli bir rol üstlenmektedir. Öğretmenlerin hizmet öncesi dönemde yetiştirilme süreci ve bu sürecin küresel perspektifle ele alınarak farklı ülkelerin öğretmen yetiştirme sistemleriyle karşılaştırılması önem kazanmaktadır. Bu bağlamda çalışmanın amacı Türkiye’de ve Japonya’da öğretmen yetiştirme sistemlerinin genel yapısının incelenerek, benzerlik ve farklılıklarının ortaya konulmasıdır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman inceleme kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak ULAKBİM, Google Scholar vb. veri tabanlarındaki makaleler ile ulusal tez merkezinden erişilen tezler taranmıştır. Elde edilen veriler, doküman analizi kullanılarak incelenmiştir. İncelenen çalışmalara göre her iki ülkenin öğretmen yetiştirmede benzer yönleri, öğretmen olabilmek için ülke genelinde yapılan üniversite sınavına girme, öğrenim süresi ve fakültelerin kendi programlarını düzenleyebilmesidir. Bununla birlikte farklılaşan yönleri ise öğretmen olabilmek için Türkiye’de eğitim fakültesi mezunu olmak ya da dört yıllık lisans diplomasının ardından pedagojik formasyon; Japonya’da ise eğitim fakültesini bitirmek veya lisans derecesi diplomasına ek olarak öğretmenlik sertifikası alınmasıdır.

Anahtar Kelimeler: öğretmen yetiştirme, karşılaştırmalı eğitim, Türkiye, Japonya

OKUL DIŞI ÖĞRENME ORTAMLARININ İNCELENMESİ: 'BİLGEHANE' ÖRNEĞİ

Doç. Dr. Kadriye Kayacan

Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi, Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi
Fen Bilgisi Öğretmenliği,
kkayacan@erbakan.edu.tr –0000-0003-1531-6991

Fatmanur Gür

Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi, Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi
Fen Bilgisi Öğretmenliği
fatmanurgur410@gmail.com – 0009-0007-8660-9579

ÖZET

Bilimsel okuryazarlık, bireylerin akademik başarılarının yanı sıra sosyal becerilerini, yaşam boyu öğrenme ve problem çözme yeteneklerini geliştiren önemli bir yeterlilik haline gelmiştir. Fen bilimleri dersi, bu yeterliliklerin gelişimine katkı sağlayan derslerden biridir. Ancak sınıf ortamları, öğrencilerin gözlem ve etkinlik yapma imkanlarını sınırlayabilir. Bu nedenle, okul dışı öğrenme ortamlarından faydalanmak gereklidir. Müzeler, bilim merkezleri, doğa parkları ve botanik bahçeleri gibi mekanlar, fen eğitiminin sınıf sınırlarının ötesine taşınmasına katkıda bulunarak öğrenmeyi daha kapsayıcı ve ilgi çekici hale getirmektedir. Bu çalışmada, Konya Büyükşehir Belediyesi tarafından çocukların çok yönlü gelişimlerine katkı sağlamak amacıyla kurulan Bilgehanelerin incelenmesi amaçlanmıştır. Kurumun internet sitesi, nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi ile incelenmiştir. Bilgehanelerde düzenlenen etkinlikler, öğrencilerin bilişsel, duyuşsal, sosyal ve yaşamsal gelişimlerine katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Eğitim ve Gelişim Kampları, yaz ve kış dönemlerinde düzenlenmekte olup, Türkçe, matematik ve fen bilimleri dersleri ile okul sınavlarına ve LGS'ye hazırlık desteği sunmaktadır. Doğa yürüyüşleri ve Kelebekler Vadisi gezileri, öğrencilerin doğayla iç içe vakit geçirmelerini ve biyoloji hakkında bilgi edinmelerini sağlamaktadır. Sanat, bilim ve teknoloji atölyeleri, öğrencilerin yeteneklerini keşfetmelerine yardımcı olurken, spor etkinlikleri fiziksel gelişimlerine katkıda bulunmaktadır. Bu sayede öğrenciler, fen bilimleri dersindeki birçok kavram ve konuyla karşılaşp tecrübe edinme fırsatı bulmaktadır. Kültür ve sanat etkinlikleri ise drama, koro, bağlama, gitar, ney ve halk oyunları gibi faaliyetleri içermektedir. Bilgehaneler, ücretsiz eğitimlerle maddi açıdan dezavantajlı öğrencilerin gelişimine destek sağlamakta ve eğitimde eşitliği hedeflemektedir. Ayrıca kurumun sosyal medya hesaplarından görülen memnuniyet mesajları kurumdan ailelerin çok memnun olduklarını göstermektedir. Bu tür kuruluşların yaygınlaştırılması, eğitimde eşitliğe katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: okul dışı öğrenme, fen eğitimi, Konya Büyükşehir Belediyesi, bilgehane

MAARİF MODELİ FEN BİLİMLERİ DERSİ ÖĞRETİM RPOGRAMINDA OKUL DIŞI ÖĞRENME ORTAMLARININ DURUMU

Fatmanur Gür

Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi, Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi
Fen Bilgisi Öğretmenliği
fatmanurgur410@gmail.com – 0009-0007-8660-9579

Doç. Dr. Kadriye Kayacan

Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi, Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi
Fen Bilgisi Öğretmenliği,
kkayacan@erbakan.edu.tr –0000-0003-1531-6991

ÖZET

Çağın gereksinimleri doğrultusunda öğrencilere kazandırılmak istenilen beceriler ve değerlere sahip yetkin ve erdemli bireylerin yetiştirilmesi amacıyla eğitimde Türkiye Yüzyılı Maarif Modeline geçilmiş ve öğretim programları güncellenmiştir. İstenilen becerilerin kazandırılmasında öğrenme ortamları büyük bir önem taşımaktadır. Aynı anda farklı beceri alanlarında gelişim sağlayan okul dışı öğrenme ortamlarının eğitimde sıklıkla kullanılmasının faydalı olacağı düşünülmektedir. Bu çalışmada 2024 fen bilimleri öğretim programında okul dışı öğrenme ortamlarının durumu incelenmiştir. Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. 2024 fen bilimleri öğretim programı incelenmesinde doküman inceleme tekniğinden yararlanılmıştır. Fen öğretim programında ünite veya konular okul dışı öğrenme ortamları da göz önünde bulundurularak sıralandırılmıştır. Fen bilimleri öğretim programında öğrenme-öğretim uygulamalarında sınıf içi ve sınıf dışı öğrenme ortamlarına yer verilmiştir. Ders öncesi öğretmenlerden öğrencilerin deneyim kazanabilecekleri etkinlikler hazırlaması, gözlemlenemeyen durumlar için model, animasyon ve simülasyon gibi dijital öğrenme ortamlarına da yer verilmesi önerilmiştir. Fen öğretim programında bilim sanat merkezleri, müzeler, planetarium gibi okul dışı öğrenme ortamlarında verilen eğitimlerle öğrencilerin bilgiyi anlamlandırmaları, günlük yaşamla ilişkilendirmeleri, öğrendiklerini ürün veya uygulamaya dönüştürmeleri amaçlanmıştır. Öğretim programında öğrenme ortamlarının içerik, süreç ve ürünlerin farklılaştırarak öğrenme öğretim uygulamalarının sadeleştirilmesi ya da zenginleştirilmesi önerilmiştir. Bunların yanı sıra öğretim programında öğrenme çıktıları ve süreç bileşenleri, öğrenme öğretme uygulamaları, farklılaştırma kısımlarında okul dışı öğrenme ortamlarına yer verilmiş ve kullanımına teşvik edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Fen bilimleri dersi, fen bilimleri öğretim programı, maarif modeli öğretim programı, okul dışı öğrenme ortamları

THE STATUS OF OUT-OF-SCHOOL LEARNING ENVIRONMENTS IN THE MARIIF MODEL SCIENCE COURSE TEACHING PROGRAMME

ABSTRACT:

In order to foster the development of capable and virtuous individuals who possess the requisite skills and values, the Turkiye Century Education Model has been implemented in educational settings, with curricula undergoing revision to align with the desired outcomes for students in accordance with the demands of the modern age. The learning environment is of significant consequence with respect to the acquisition of the desired skills. It is hypothesised that out-of-school learning environments that facilitate the development of multiple skills concurrently will prove beneficial for frequent utilisation in an educational context. The present study examined the status of out-of-school learning environments in the 2024 science curriculum. The study employed a qualitative research methodology. The 2024 science curriculum was subjected to a document review. In the science curriculum, units or subjects were listed with consideration given to out-of-school learning environments. The science curriculum encompasses both in-class and out-of-class learning environments, which are integrated into the learning-teaching practices. It is recommended that educators prepare activities that allow students to gain experience prior to the lesson. Furthermore, digital learning environments, such as models, animations, and simulations, should be incorporated to address unobservable situations. The science curriculum aims to enable students to comprehend the information presented, relate it to their daily lives, and transform their learning into products or applications through the education provided in out-of-school learning environments, such as science and art centres, museums, and planetariums. It is proposed that the curriculum should facilitate the simplification or enrichment of learning and teaching practices by differentiating the content, process and products of learning environments. Furthermore, out-of-school learning environments are incorporated into the curriculum's learning outcomes and process components, learning and teaching practices, and differentiation sections. Their utilisation is strongly encouraged.

Key Words: science lesson, science curriculum, the maarif model teaching programme, out of school learning environment

“BİTİMSİZ” SÖZLÜK DİVAN-Ü LÜGAT-İT-TÜRK’TEN TÜRKÇE ÇEVİRİM İÇİ SÖZLÜKLERE

Doç. Dr. Sıddık BAKIR

Atatürk Üniversitesi/KKEF

siddik.bakir@atauni.edu.tr - ORCID ID: 0000-0002-5118-209X

ÖZET

Kaşgarlı Mahmud’un Türkçe ve Türklüğe en önemli hizmetlerinden biri olan ve bin yaşına az kala hâlen zemin kaynak ve kök değerlerden biri olma özelliği taşıyan Divan-ü Lügat-it-Türk, 11. yüzyıldan bugüne Türk dilinin ilk kapsamlı dil bilgisi kitabı ve sözlüğü olma özelliğini korumaktadır. Aynı zamanda sadece bir sözlük veya dil bilgisi kitabı değil aynı zamanda sosyal, kültürel ve edebî nitelikte bir belge özelliği taşımaktadır. Kelimelerin karşılıklarının verildiği salt bir çeviri hizmet aracı değil; aynı zamanda eğitsel değerler barındıran, bunları geçmişten hâle, hâlden geleceğe taşıyan bir ders kitabı, aynı zamanda sosyal yaşama yön veren ipuçlarıyla “bitimsiz” bir öğüt kitabı görünümündedir.

Bu çalışmada, Divan-ü Lügat-it-Türk’ün bilgiye, eğitime, hitabete ayrıca dil bilinci, edinimi ve gelişimine yönelik içeriklerine dikkat çekilecek, aynı zamanda bugünkü farklı sözlük türlerinden olan çevrim içi sözlüklerle biçim ve içerik yönünden karşılaştırması yapılacaktır. Eserde yer alan eğitsel değerler, veciz sözler, değiniler, örtmeceler, hikmetli sözler gibi başlıca dil kullanımlarının günümüz karşılıkları dijital ortamdaki somut varyantları ve kullanım sıklıkları araştırılacaktır.

Türk dilinin ahlaki ve eğitsel rehberlerinden biri olan eserden günümüze gelenler, günümüzde kullanılan benzer formlarıyla değerlendirilerek, farklılıklar ve değişimler ortaya konmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Divan-ü Lügat-it-Türk, eğitsel değerler, çevrim içi sözlük.

FROM “INFINITABLE” DICTIONARY DIVAN-Ü LÜGAT-İT-TÜRK TO TURKISH ONLINE DICTIONARY

ABSTRACT

Divan-ü Lügat-it-Türk, which is one of the most important services of Mahmud of Kaşgar to Turkish and Turkishness and still has the feature of being one of the fundamental source and root values at almost a thousand years old, is the first comprehensive grammar book and dictionary of the Turkish language from the 11th century to the present. preserves its feature. At the same time, it is not only a dictionary or grammar book, but also a social, cultural and literary document. It is not just a translation service tool where words are given their equivalents; At the same time, it appears as a textbook that contains educational values and carries them from the past to the present and from the present to the future, as well as an "endless" advice book with tips that guide social life.

In this study, attention will be drawn to the contents of Divan-ü Lügat-it-Türk regarding knowledge, education, oratory, as well as language awareness, acquisition and development, and a comparison will be made in terms of form and content with online dictionaries, which are among today's different dictionary types. The contemporary equivalents of the main language uses such as educational values, aphorisms, references, euphemisms, and wise words in the work, their concrete variants in the digital environment, and their frequency of use will be investigated.

What has survived from the work, which is one of the moral and educational guides of the Turkish language, will be evaluated with its similar forms used today, and the differences and changes will be tried to be revealed.

Key Words: Divan-ü Lügat-it-Türk, educational values, online dictionary.

950. YILINDA DİVAN-Ü LÜGAT-İT-TÜRK'ÜN TÜRK SÖZLÜKÇÜLÜĞÜNDEKİ YERİ VE “TÜRKİSTAN ÜLKESİ” METAFORU

Doç. Dr. Sıddık BAKIR

Atatürk Üniversitesi/KKEF

siddik.bakir@atauni.edu.tr - ORCID ID: 0000-0002-5118-209X

ÖZET

Ulaşım ve bilişim alanlarında yaşanan hızlı değişme ve gelişmeler yaşamsal etkileşimi artırarak sosyokültürel boyutta belirgin izler bırakmakta; bunların yansıması da yine söze ve sözlüğe olmaktadır. Dilin söz varlığını barındırması ve aktarması bakımından olduğu kadar bilimsel bir temsil ve tarihî bir vesika olma özelliği de taşıyan sözlükler toplumlar açısından olduğu kadar devletler açısından da önem arz etmektedir. Sözlükçülüğün çalışma alanı da bu birey-toplum-devlet üçgeninde gelişmeye, çeşitlenmeye ve zenginleşmeye çalışmaktadır.

Bu çalışmada, sözlükçülüğün kavram karşılığı ve tarihçesinden hareketle Türkiye’de sözlük ve sözlükçülük çalışmaları ele alınacaktır. Bunun yanı sıra Kaşgarlı Mahmud’un Araplara Türkçeyi öğretmek ve Türkçenin gücünü, özelliklerini diğer milletlere anlatmak üzere hazırlanmış bir rehber kitap görünümündeki Divan-ü Lügat-it-Türk, sözlük olma özelliğiyle değerlendirilecektir. Ayrıca esere yönelik kullanılan “Türkistan ülkesi” metaforundan hareketle eserin tarihî-toplumsal yönlerine farklı bir bakış açısı getirilmeye çalışılacaktır.

Türk milleti için eşsiz bir tarihî-toplumsal kaynak olma özelliği taşımasının yanında Türk dilinin ilk sözlüğü olması yönüyle de büyük önem taşıyan Divan-ü Lügat-it-Türk’ün, Türk sözcülüğündeki yerine ilişkin çalışmaların artırılması ve farklı disiplinlerle ilişkilendirilerek çalışılması önemlidir. Değerinin gelecek nesillere taşınması, onlar tarafından anlaşılması esere yönelik bilimsel çalışmaların ve bakış açılarının artmasını da zorunlu kılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Divan-ü Lügat-it-Türk, sözlük, Türk sözlükçülüğü.

THE PLACE OF DİVAN-Ü LÜGAT-İT-TÜRK IN TURKISH LEXICULTURE IN ITS 950TH ANNIVERSARY AND THE METAPHOR OF THE “COUNTRY OF TURKISTAN”

ABSTRACT

Rapid changes and developments in the fields of transportation and informatics increase vital interaction and leave clear traces on the sociocultural dimension; These are reflected in words and dictionaries. Dictionaries, which have the feature of containing and conveying the vocabulary of the language as well as being a scientific representation and a historical document, are important for states as well as societies. The field of study of lexicography tries to develop, diversify and enrich in this triangle of individual-society-state.

In this study, dictionaries and lexicography studies in Turkey will be discussed, based on the conceptual meaning and history of lexicography. In addition, *Divan-ü Lügat-it-Türk*, which appears as a guidebook prepared by Mahmud of Kashgar to teach Turkish to Arabs and to explain the power and features of Turkish to other nations, will be evaluated with its feature of being a dictionary. In addition, a different perspective will be tried to be brought to the historical-social aspects of the work, based on the metaphor of "Turkestan country" used for the work.

It is important to increase the studies on the place of *Divan-ü Lügat-it-Türk*, which is of great importance as it is the first dictionary of the Turkish language, as well as being a unique historical-social resource for the Turkish nation, in the Turkish dictionary and to study it in association with different disciplines. Carrying its value to future generations and understanding it by them necessitates the increase of scientific studies and perspectives on the work.

Key Words: *Divan-ü Lügat-it-Türk*, dictionary, Turkish lexicography.

TÜRKİYE’DE FAALİYET GÖSTEREN YABANCI SERMAYELİ MEVDUAT BANKALARININ ÇKKV YÖNTEMLERİ İLE PERFORMANS DEĞERLENDİRMESİ¹

Yüksek Lisans Öğrencisi Eslem YÜZBAŞIOĞLU

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, eslemmayten@gmail.com – 0009-0009-2017-3682

Prof. Dr. Selahattin KOÇ

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, skoc@cumhuriyet.edu.tr - 0000-0003-4285-5632

ÖZET

Reel sektör ve finans sektörü arasında bir köprü vazifesinde olan bankalar ülke ekonomilerinde tasarrufların en etkili biçimde kullanılması hususunda büyük rol oynamaktadır. Üstlendiği bu rol ile bankalar ülke ekonomilerinde finansal sistemlerin temel taşı konumundadır. Temel amaçları kâr etmek olan bankalar, üretim sürecinin temel aktörü olan reel sektörün fon ihtiyacını karşılayarak finansal piyasaların gelişmesini sağlayarak ülke ekonomilerinde istikrarın sağlanmasına, istihdama dolayısıyla ekonomik büyümeye önemli katkı sağlamaktadırlar. Ülkemiz finans sistemi içerisinde de bankacılık sektörü 2023 yılsonu itibarıyla 23,5 trilyon TL aktif büyüklüğü ile %91,8’lik bir paya sahiptir. Bankaların ülke ekonomileri içerisinde sahip olduğu bu önem bankaların performanslarının dönemsel olarak ölçülmesi ve takip edilmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır. Bu çalışmada Türkiye Bankalar Birliği (TBB) tarafından yayınlanan aktif büyüklüğüne göre bankalar sıralamasında ilk 20 içerisinde yer alan bankalar arasından seçilen yabancı sermayeli beş mevduat bankasının (Türkiye Garanti Bankası A.Ş., QNB Finansbank A.Ş., Denizbank A.Ş., ING Bank A.Ş. ve HSBC Bank A.Ş.) performanslarının ENTROPY ve MAIRCA ÇKKV yöntemleri ile ölçülmesi amaçlanmıştır. Söz konusu bankalara ilişkin olarak TBB tarafından yayınlanan 2024 yılına ait güncel veriler ele alınmıştır. Analiz kapsamında performans değerlendirmesi 9 kriter (toplam aktifler, toplam krediler, toplam mevduat, toplam özkaynaklar, ödenmiş sermaye, net dönem

---

¹ Bu bildiri Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Muhasebe Finans ve Bankacılık Anabilim Dalında ikinci yazar danışmanlığında birinci yazar tarafından yürütülen yayınlanmamış “Türk Bankacılık Sektöründe Faaliyet Gösteren Ticari Bankaların Finansal Performansının ÇKKV Yöntemleri Kullanılarak Analiz Edilmesi” isimli tez çalışmasından türetilmiştir.

kar/zararı, bilanço dışı hesaplar, şube sayısı ve çalışan sayısı) üzerinden yapılmıştır. Bu amaçla ilk olarak ENTROPY yöntemi ile performans değerlendirmede kullanılan kriterlerin önem ağırlıkları belirlenmiştir. ENTROPY yöntemi sonuçlarına göre performans üzerinde en etkili kriterin şube sayısı kriteri olduğu tespit edilmiştir. MAIRCA yöntemi ile elde edilen performans sıralama sonuçları ise çalışma kapsamında ele alınan bankalardan en iyi performansa sahip bankanın Türkiye Garanti Bankası A.Ş., en kötü performansa sahip bankanın ise HSBC Bank A.Ş. olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Bankacılık Sektörü, Performans, ÇKKV

UNDERSTANDING WHAT TOTAL QUALITY MANAGEMENT (TQM) IS.

Assist. Prof. Dr. Oya ÖNALAN

University of Karabük

oyaonalan@karabuk.edu.tr- ORCID ID:0000-0002-4169-8789

ABSTRACT

Product quality is now a critical factor in an organization's global market performance, facilitated by advanced manufacturing techniques that ensure high levels of quality. The current competitive market demands continuous improvement in all production-related aspects due to rapid change, innovation, and vast knowledge in various product and service categories. Because of this, an increasing number of businesses are making quality of products a central component of their strategy for competing.

Market evolution is driven by evolving customer needs, leading many organizations to adopt an integrated approach known as total quality management (TQM). An organized method for managing an organization as a whole is total quality management. Since its emergence in the 1950s and subsequent rise in reputation in the 1980s, Total Quality Management (TQM) has emerged as an essential principle of numerous prosperous businesses across the globe. Total Quality Management (TQM) is a crucial strategy for businesses to improve processes, reduce production errors, boost customer satisfaction, improve staff performance, and enhance customer service. It also emphasizes continuous improvement of organizational processes to enhance a company's output, involving both products and services.

This paper aims to make administrators comprehend the various definitions used by professionals and scholars, including Feigenbaum, Ishikawa, Crosby, Deming, and Juran, who contributed to TQM theory and its principles, factors and processes for the management of quality.

G7 ÜLKELERİNİN YAPAY ZEKA GÖSTERGELERİ AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI: LODECI VE MAUT YÖNTEMLERİ İLE BÜTÜNLEŞİK BİR YAKLAŞIM

Dr. Öğr. Üyesi Serdar YARLIKAŞ

Kocaeli Üniversitesi, serdar.yarlikas@kocaeli.edu.tr- ORCID ID: 0000-0001-5087-955X

ÖZET

Bu çalışma LODECI ve MAUT yöntemlerinin uygulamasını içeren bir çok kriterli karar verme yaklaşımı ile G7 ülkelerinin Yapay zekâ Göstergeleri açısından verimlilik düzeylerine ilişkin bir değerlendirmeyi içermektedir. Diğer bir ifadeyle, bu çalışmanın amacı G7 ülkelerini örnek olarak alıp birleştirilmiş LODECI ve MAUT yöntemlerinin potansiyelini yapay zekâ verimliliğini belirlemede göstermektir. İki Ayrı Endeks, Küresel Yapay Zekâ ve Devletlerin Yapay Zekaya Hazır Olma Endeksleri, G7 ülkelerinin yapay Zekâ verimlilik düzeylerini belirlemek için birlikte değerlendirildi. Her iki Endeks için, Kriter ağırlıkları LODECI yöntemi kullanılarak hesaplanırken, MAUT yöntemi G7 ülkelerini yapay zekâ verimlilik düzeylerine göre sıraladı. Bu çalışma için kullanılan veri her iki endeks göstergeleri için 2023 yılını kapsamaktadır. Her iki endeksin sıralama sonuçları karşılaştırılarak yapay zeka verimliliği sıralamasının sağlanması yapıldı. Çalışmanın sonuçları Amerika'nın her iki endeks için de birinci sırada yer aldığını göstermektedir. Bu sonuç Amerika'nın G7 ülkeleri arasında yapay zeka verimliliği açısından lider olduğunu doğrulamaktadır. Çalışmanın diğer önemli bir sonucu ise, İtalya'nın diğer altı G7 ülkesine kıyasla her iki endeks bağlamında son sırada yer almasıdır. Çalışmada yer alan yapay zekâ göstergelerine göre, Amerika ile kalan altı G7 ülkesi arasında yapay zekâ verimliliği açısından çok büyük bir fark vardır. Bunlara ek olarak, G7 ülkeleri için Küresel Yapay Zekâ endeksi ortalamasının Yapay Zekaya Hazır Olma Endeksi ortalamasının yaklaşık yarısı olduğu sonucuna varılmıştır. Bu çıkarım G7 ülkelerinin yapay zekayı benimsemek açısından hala başlangıç aşamalarında olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Çok Kriterli Karar Verme Yöntemleri, LODECI Yöntemi, MAUT Yöntemi, Yapay Zekâ, Küresel Yapay Zekâ Endeksi, Devletlerin Yapay Zekaya Hazır Olma Endeksi.

COMPARISON OF G7 COUNTRIES IN TERMS OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE INDICATORS: AN INTEGRATED APPROACH WITH LODECI AND MAUT METHODS

ABSTRACT

This study encompasses an assessment of the productivity levels of G7 countries in terms of Artificial Intelligence Indicators by a multi-criteria decision making approach including the implementation of LODECI and MAUT methods. In other words, the aim of this study is to demonstrate the potential of the combined LODECI and MAUT methods in determining the artificial intelligence productivity using the G7 countries as an example. Two separate index, Global Artificial Intelligence and Government Artificial Intelligence Readiness indices were evaluated together to determine the artificial intelligence productivity level of G7 countries. For both indices, the criteria weights were calculated by using the LODECI method while the MAUT method ranked the G7 countries according to their artificial intelligence productivity levels. The data used for this study covers the year 2023 for both index indicators. By comparing the results of both indices, the artificial intelligence productivity ranking was verified. The results of the study denote that USA is in the first rank for both indices. The other important result of the study is that Italy is in the last rank in the context of both indices in comparison with other six G7 countries. According to the artificial intelligence indicators included in the study, there is an enormous gap between USA and the remaining six G7 countries in terms of artificial intelligence productivity. In addition to these, it is concluded that the average of the Global Artificial Intelligence Index for G7 countries is approximately half of the average of the Artificial Intelligence Readiness Index. This inference denotes that G7 Countries are still in the early stages of Artificial Intelligence adoption.

Keywords: Multi-Criteria Decision Making Methods, LODECI Method, MAUT Method, Artificial Intelligence, Global Artificial Intelligence Index, Government Artificial Intelligence Readiness Index.

AFET SONRASI EKONOMİK SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Dr. Şule EKİNCİ,

Serbest Araştırmacı,

ekncsule@gmail.com, ORCID: 0000-0002-2911-6619

Prof. Dr. Kahraman ÇATI,

İnönü Üniversitesi,

kahraman.cati@inonu.edu.tr, ORCID ID:0000-0002-7440-5436

Arş. Gör. Ebru OSKALOĞLU,

Mardin Artuklu Üniversitesi,

ebruoskaloglu@gmail.com, ORCID ID: 0000-0001-9125-5110

ÖZET

Bu çalışmanın amacı afet sonrası ekonomik sürdürülebilirliği etkileyen faktörleri incelemek ve bu faktörleri önceliklendirerek öneriler sunmaktır. Bu amaçla literatür taranmış ve uzmanlarla görüşülmüştür. Elde edilen veriler ışığında olası ana kriterler işletme sahibinin özellikleri, işin özellikleri, afet etki durumu ve işletmeleri iyileştirici faktörler başlıkları altında gruplandırılmıştır. İşletme sahibinin özelliklerinde 4, işin özelliklerinde 7, afet etki durumunda 5, işletmeleri iyileştirici faktörlerde 6 alt kriter olmak üzere toplamda 22 kriter belirlenmiştir. Belirlenen ana ve alt kriterler bulanık mantık çerçevesinde ağırlıklandırılmış ve sıralanmıştır. Sonuç olarak afet sonrası ekonomik sürdürülebilirliği etkileyen en önemli temel kriterin işletmeleri iyileştirici faktörler olduğu ortaya çıkmıştır.

Anahtar kelimeler: Doğal afetler, ekonomik sürdürülebilirlik, bulanık mantık

ABSTRACT

The purpose of this study is to examine the factors affecting post-disaster economic sustainability and to provide suggestions by prioritizing these factors. For this purpose, literature was reviewed and experts were interviewed. In the light of the obtained data, possible main criteria were grouped under the titles of business owner characteristics, business characteristics, disaster impact status and business improvement factors. A total of 22 criteria were determined, including 4 sub-criteria for business owner characteristics, 7 for business characteristics, 5 for disaster impact status and 6 for business improvement factors. The determined main and sub-criteria were weighted and ranked within the framework of fuzzy logic. As a result, it was revealed that the most important basic criterion affecting post-disaster economic sustainability was business improvement factors.

Key words: Natural disasters, economic sustainability, fuzzy logic

TARIM ETKİLEYİCİLERİNİN TARIMSAL YENİ YAŞAM BİÇİMİNE ETKİSİNİN METİN MADENCİLİĞİ YÖNTEMİ İLE ANALİZİ

Doç. Dr. Ahmet Kâmil Kabakuş

Atatürk Üniversitesi/ İktisadi İdari Bilimler Fakültesi

kkabakus@atauni.edu.tr - <https://orcid.org/0000-0003-3209-0672>

Öğr. Gör. Uğur Dagtekin

Yozgat Bozok Üniversitesi/Akdağmadeni Meslek Yüksekokulu

ugur.dagtekin@yobu.edu.tr - <https://orcid.org/0000-0002-7298-2723>

ÖZET

Bu çalışma, sosyal medya platformlarında yer alan tarım etkileyicilerinin, sosyal medya kullanıcıları üzerindeki tarımsal yeni yaşam biçimine yönelik algı ve motivasyonlar çerçevesinde etkisini incelemektedir. Araştırmada, metin madenciliği yöntemi kullanılarak Türkiye Cumhuriyeti Tarım ve Orman Bakanlığı Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı'na bağlı Tarım TV YouTube kanalı üzerinden yayınlanan sekiz bölümlük “Anadolu'nun Yüreğine Dokunanlar” söyleşi dizisine yapılan f=509 yorum analiz edilmiştir. İçerik analizi, tematik analiz ve duygu analizi yöntemleri uygulanarak pozitif tutum (f=231), negatif tutum (f=23), tarıma dönüş (f=94), yeni yaşam (f=83) ve sosyal medya (f=53) başlıkları altında beş ana tema belirlenmiştir. Elde edilen bulgular neticesinde tarım etkileyicilerinin sosyal medya kullanıcıları üzerinde güçlü bir motivasyonel etkiye sahip rol model olabileceği, ek olarak kullanıcıların tarımsal içerikli paylaşımlara yönelik pozitif tutumlarının (%62) olduğu görülmüştür. Yorumlarda eleştirel bir bakış açısının olduğu (%27), bu tutumun tarımsal üretimin zorlukları ve sonuçları üzerine yoğunlaştığı bulgularına da varılmaktadır. Çalışma sonucunda tarım etkileyicilerinin, kırsal kalkınma ve tarımsal sürdürülebilirlik konuları bağlamında önemli bir rol oynayabileceği, takipçiler üzerinde tarımsal faaliyetlere yönelik olumlu tutumlar geliştirilebileceği öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Tarım Etkileyicileri, Metin madenciliği, İçerik Analizi, Tematik Analiz

ANALYSIS OF THE IMPACT OF AGRICULTURE INFLUENCERS ON THE NEW AGRICULTURAL LIFESTYLE BY TEXT MINING METHOD

ÖZET

This study examines the impact of agricultural influencers on social media platforms on social media users within the framework of perceptions and motivations towards the new agricultural lifestyle. In the study, f=509 comments were analyzed for the eight-part “Anadolu’nun Yüreğine Dokunanlar” interview series broadcast on the YouTube channel of Tarım TV, affiliated with the Education and Publication Department of the Ministry of Agriculture and Forestry of the Republic of Turkey, using the text mining method. Five main themes were determined under the titles of positive attitude (f=231), negative attitude (f=23), return to agriculture (f=94), new life (f=83) and social media (f=53) by applying content analysis, thematic analysis and sentiment analysis methods. As a result of the findings, it was seen that agricultural influencers can be role models with a strong motivational effect on social media users, and in addition, users have positive attitudes towards agricultural content posts (62%). It was also found that there was a critical perspective in the comments (27%) and that this attitude focused on the difficulties and results of agricultural production. As a result of the study, it is predicted that agricultural influencers can play an important role in the context of rural development and agricultural sustainability issues, and positive attitudes towards agricultural activities can be developed among followers.

Keywords: Agricultural Influencers, Text Mining, Content Analysis, Thematic Analysis,

TÜRKİYE'DE İNSAN KAYNAKLARI YÖNETİMİ VE YAPAY ZEKÂ KONULU MAKALELERİN ANALİZİ

Doç. Dr. Devrim VURAL YILMAZ

Süleyman Demirel Üniversitesi,

devrimvural@sdu.edu.tr –0000-0002-1177-1666

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, Türkiye'de 2020 yılı sonrasında İnsan kaynakları yönetimi ve yapay zeka konularını ele alan akademik makalelerin içerik analizini yapmaktır. İnsan kaynakları yönetiminin, dijital dönüşüm ve teknolojik yeniliklerle şekillenen modern iş ortamında büyük bir evrim geçirdiği gözlemlenmektedir. Yapay zeka, İKY süreçlerini daha verimli hale getirmek için giderek daha fazla kullanılmakta ve bu birleşim, insan kaynakları stratejilerinde köklü değişikliklere yol açmaktadır. Türkiye'de de insan kaynakları yönetimi literatüründe bu süreci anlamaya yönelik araştırmaların hızla arttığı gözlemlenmektedir. Bu çalışmada, 2020 sonrası dönemde yayımlanan makaleler, içerik analizi yöntemi ile incelenerek, İKY ve YZ arasındaki etkileşim, temel konular ve trendler ortaya konmuştur. Araştırmanın Türkiye'deki akademik literatürdeki mevcut durumu özetlerken, gelecekte yapılacak araştırmalar için de yol gösterici olması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: İçerik analizi, insan kaynakları yönetimi, Türkiye, yapay zeka.

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN KARIYER YETKİNLİKLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Doç. Dr. Devrim VURAL YILMAZ

Süleyman Demirel Üniversitesi,
devrimvural@sdu.edu.tr –0000-0002-1177-1666

ÖZET

Kariyer yetkinlikleri, bireylerin iş dünyasında başarılı olmaları, sürdürülebilir bir kariyer inşa etmeleri ve profesyonel hedeflerine ulaşmaları için kritik bir role sahiptir. Bu yetkinlikler istihdam edilebilirlik, uyum ve esneklik, performans, iletişim, yenilikçilik, motivasyon, problem çözme yeteneği gibi birçok alanda çalışanlar açısından önemli farklar yaratmaktadır. Üniversite öğrencilerinin kariyer yetkinliklerine sahip olmaları ise, mezuniyet sonrası profesyonel yaşamlarına daha başarılı bir başlangıç yapabilmeleri için çok önemlidir. Üniversite öğrencilerinin kariyer yetkinlikleri, mezun olduktan sonra iş dünyasında başarılı olabilmeleri için geliştirmeleri gereken birtakım beceri ve bilgi alanlarını ifade etmektedir. Bu kapsamda öğrencilerin kendi niteliklerine ilişkin farkındalıkları, kariyerler hedefleri, kariyer motivasyonları, kariyer planlamaları, sosyal ağlarda kariyere ilişkin etkileşimleri, kendini sunma gibi yetkinlikleri ön plana çıkmaktadır. Bu çalışmanın amacı da üniversite öğrencilerinin kariyer yetkinlik düzeylerini farklı değişkenler açısından araştırmaktır. Araştırmanın örneklemini bir devlet üniversitesinde lisans eğitimine devam etmekte olan 156 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Kariyer Yetkinlikleri Ölçeği kullanılmıştır. Araştırma bulgularının kariyer yetkinliklerine ilişkin farkındalığı geliştirmesi ve üniversitelerin öğrencilerine yönelik kariyer destek hizmetlerine katkı sunması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler : Kariyer yetkinlikleri, kariyer planlama, üniversite öğrencileri.

TÜRKİYE'DE İSTATİSTİKLERLE GENÇLİK, 2023

Doç. Dr. Rukiye ARSLAN ¹

¹ Batman Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, rukiye.arslan@batman.edu.tr 0000 0002
2043 5664

Dr. Öğr. Üyesi Süreyya YİĞİTALP RENÇBER ²

² Batman Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, sureyya.rencber@batman.edu.tr 0000 0003-
2812-7110

ÖZET

Genellikle çocuktan yetişkinliğe geçişi tanımlamak için kullanılan gençlik kavramı; bir ülkenin dinamiğini oluşturduğu için son derece önemlidir. Bu nedenle bu araştırma, Türkiye'deki genç nüfusun toplam nüfus içerisindeki yeri, cinsiyete göre dağılımı, Avrupa Birliğine üye ülkelere göre oranı, illere ve yaş grubuna göre oranlarını belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu araştırma nitel analiz yöntemlerinden doküman analizi tekniği kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın verilerine Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) internet sitesinde yer alan "İstatistiklerle Gençlik, 2023" verilerinden elde edilmiştir. Elde edilen veriler frekans ve yüzde gibi betimsel istatistikler ile değerlendirilmiştir. Sonuç olarak; Türkiye'de genç nüfusun toplam nüfus içindeki oranının %15,1 olduğu, erkek oranının kadın oranından fazla olduğu, diğer Avrupa ülkeleriyle karşılaştırıldığında onlardan daha fazla genç bir nüfusa sahip olduğu görülmektedir. En fazla genç nüfusa sahip olan illerin sırasıyla Hakkâri, Şırnak, Siirt ve Bayburt olduğu, genç nüfusun en az olduğu illerin ise sırasıyla Balıkesir, Muğla ve Ordu olduğu görülmektedir. Ayrıca en fazla genç nüfusun 15-17 yaş aralığında olduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Genç, TÜİK, 2023

ABSTRACT

The concept of youth, which is generally used to describe the transition from childhood to adulthood, is extremely important as it constitutes the dynamics of a country. Therefore, this research was conducted to determine the place of the young population in Turkey within the total population, its distribution by gender, its rate according to the member countries of the European Union, and its rates according to the provinces and age groups. This research was conducted using the document analysis technique, which is one of the qualitative analysis

methods. The data of the research were obtained from the “Youth with Statistics, 2023” data on the Turkish Statistical Institute (TÜİK) website. The obtained data were evaluated with descriptive statistics such as frequency and percentage. As a result; It is seen that the rate of the young population in Turkey within the total population is 15.1%, the male rate is higher than the female rate, and it has a more young population compared to other European countries. It is seen that the provinces with the largest young population are Hakkâri, Şırnak, Siirt and Bayburt, respectively, while the provinces with the least young population are Balıkesir, Muğla and Ordu, respectively. It is also seen that the largest young population is between the ages of 15-17.

Keywords: Young, TUIK, 2023

GÖÇMEN VE MÜLTECİ ÇOCUKLARDA YAŞANAN SAĞLIK SORUNLARI

Dr.Öğretim Üyesi, Süreyya YİĞİTALP RENÇBER ¹,

¹ Batman Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, sureyya.rencber@batman.edu.tr- 0000

0003-2812-7110

Doç.Dr. Rukiye ARSLAN ²

² Batman Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, rukiye.arslan@batman.edu.tr- 0000 0002

2043 5664

ÖZET

Göç, ülkelerin kültürel, ekonomik, sosyal ve politik yönlerini derinden etkileyerek, tarihsel süreç içerisinde, sosyokültürel yaşamda toplumsal boyutta bir etkilenime neden olabilmektedir. Toplumların değişimsel süreçlerinde, önemli rol oynayan göç kavramı içerisinde yer alan bireylerin hayatlarını devam ettirebilmek için beslenme, barınma, güvenlik ve sağlık hizmetlerine de ihtiyaç duymaktadır. Savunmasız ve aileye bağlı olan çocuklar, göçten dolayı ebeveynleriyle birlikte hareket etmek zorundadır. Çocukların kimlik ve gelişim süreçlerinin devam etmekte olması, büyüme ve gelişme sürecinde olması, ebeveynlerine bağımlı olmaları, kendilerini korumadaki yetersizlikleri sağlık açısından olumsuz etkilenmelerine neden olmaktadır. Bağışıklık sisteminin zorlu göç süreçlerine uyum sağlayamaması nedeniyle bulaşıcı hastalıklar, şiddet, sömürü ve insan kaçakçılığı, istismar gibi sağlık ve sosyal sorunları ortaya çıkabilmektedir. Niteliksiz göç sürecinde, sağlık hizmetlerinden yeterince yararlanamamaları, yetersiz beslenme çocuklarda büyüme ve gelişme sorunları çocuklarda, sağlık sorunlarının görülmesine neden olabilmektedir. Çocuk sağlığını korumak ve geliştirmeye yönelik mevcut yasal düzenlemelerin denetimi sağlanması için uygun stratejiler belirlenip bu doğrultuda mülteci/göçmen çocuk sağlığını koruyucu ve geliştirici sağlık hizmetlerinin verilmesi niteliksiz göç sürecinde yaşanan sorunların çözülmesinde yardımcı olabilecektir

Anahtar Kelimeler: Göçmen, Mülteci, Çocuk Sağlığı

YAŞLI AYRIMCILIĞINI FİLMLER BAĞLAMINDA ELE ALMAK

Arş. Gör. Dr. Necibe Nur ALAYDIN

Süleyman Demirel Üniversitesi, necibealaydin@sdu.edu.tr,

ORCID ID: 0000-0002-1375-9046.

Yirminci yüzyılın ikinci yarısından itibaren toplumların küresel ölçekte büyük bir demografik değişimle yüzleştiği ve nüfusun yaşlanması olgusuyla karşı karşıya kaldığı bilinmektedir. Yaşlı nüfusun giderek artması, aynı zamanda yaşlı ayrımcılığına maruz kalan bireylerin sayısında artışa neden olmaktadır. Yaşlılara yönelik ayrımcı söylemlerin oluşmasında ve yayılmasında ise medya büyük bir role sahiptir. Yaşlı insanların filmlerde temsil edilme biçimlerinin, toplumun yaşlı bireylerle ilgili algı ve tutumlarını şekillendirdiği görülmektedir. Bu çalışmanın amacı; filmlerdeki yaşlı bireylerle ilgili olumsuz söz ve eylemlerin neler olduğu, yaşlıların genellikle sinemada hangi rollere indirildiği ve çoğunlukla hangi stereotiplerle temsil edildiğiyle alakalı konu başlıklarını ele almaktır. Bu doğrultuda çalışmaya dört film konu edilmiş ve bu filmler “yaşlı ayrımcılığı” çerçevesinde içerik analizine tabi tutulmuştur. Araştırmanın bulgularına göre; filmlerdeki yaşlıların sıklıkla hafıza kaybı yaşayan kişiler oldukları, genellikle demans gibi belli hastalıklarla özdeşleştikleri ve kısıtlı hareket kabiliyetlerine sahip bireyler olarak lanse edildikleri görülmektedir. Ayrıca filmlerde yaş ayrımcılığına maruz kalanlar arasında yaşlı kadınlar daha fazla öne çıkmaktadır. Sonuç olarak, medya yaşlı ayrımcılığının yayılmasında ve yaşlı bireylerle ilgili olumsuz algıların oluşmasında büyük suç ortaklarından biridir. Bununla birlikte, yaşlı ayrımcılığıyla mücadelede sinemanın önemi azımsanmayacak boyuttadır. Son dönemlerde aktif, güçlü ve kendine yetebilen yaşlı imajlarına yönelik filmlere beyazperdede yer verilse de, bu filmlerin sayıları hala istenilen düzeyde değildir. Dolayısıyla, özellikle film yapımcılarının bu noktada daha hassas davranmaları ve yaşlı bireylerle ilgili olumsuz bakış açılarından uzak durmaları büyük önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yaşlı Nüfus, Filmler, Yaşlı Ayrımcılığı, Yaşlı Temsilleri.

ADDRESSING ELDERLY DISCRIMINATION IN THE CONTEXT OF MOVIES

It is known that since the second half of the twentieth century, societies have faced a major demographic change on a global scale and have been confronted with the phenomenon of population aging. The increasing number of elderly population also causes an increase in the number of individuals exposed to elderly discrimination. The media plays a major role in the formation and dissemination of discriminatory discourses against the elderly. The way older people are represented in films appears to shape society's perceptions and attitudes towards older individuals. The purpose of this study is to address topics related to what negative words and actions are made about elderly individuals in movies, what roles the elderly are generally reduced to in cinema, and what stereotypes they are mostly represented with. In this context, four films were included in the study and these films were subjected to content analysis within

the framework of "elderly discrimination". According to the findings of the research; It is seen that the elderly in the movies are often people who have memory loss, they are usually identified with certain diseases such as dementia and are presented as individuals with limited mobility. Ayrıca filmlerde yaş ayrımcılığına maruz kalanlar arasında yaşlı kadınlar daha fazla öne çıkmaktadır. As a result, the media is a major accomplice in the spread of ageism and the creation of negative perceptions about older individuals. However, the importance of cinema in the fight against elderly discrimination cannot be underestimated. Although movies that portray active, strong and self-sufficient elderly people have recently been featured on the silver screen, the number of these movies is still not at the desired level. Therefore, it is of great importance that filmmakers be more sensitive at this point and stay away from negative perspectives about elderly individuals.

Keywords: Elderly Population, Movies, Ageism, Elderly Representations.

TÜRKİYE'DEKİ ÜÇÜNCÜ YAŞ ÜNİVERSİTELERİ: ISPARTA EMEKLİ BİLGELER ÜNİVERSİTESİ PROJESİ'NE GENEL BİR BAKIŞ

Arş. Gör. Dr. Necibe Nur ALAYDIN

Süleyman Demirel Üniversitesi, necibealaydin@sdu.edu.tr,

ORCID ID: 0000-0002-1375-9046.

Özet

Son yüzyılın en büyük demografik olgularından biri olan nüfusun yaşlanması, yaşlı nüfusla ilgili çeşitli konu başlıklarını gündeme taşımaktadır. Bu konulardan biri, aktif yaşlanma çalışmaları içerisinde yer alan, Üçüncü Yaş Üniversiteleri'nin yaşlı bireylere yönelik sundukları eğitim imkânlarıdır. Üçüncü Yaş Üniversiteleri'nin teorik ve uygulamalı eğitimleri sayesinde, yaşlı ve emekli bireyler bir yandan topluma entegre olurken bir yandan da işlevsel yeteneklerini değerlendirmekte ve geliştirmektedirler. 1973 yılında Fransa'da ortaya çıkan, ardından Avrupa'ya ve bugün dünyanın birçok ülkesine yayılan bu üniversiteler, farklı eğitim modelleriyle yaşlı bireylere hizmet vermektedir. Türkiye'de ise bu uygulama, ilk olarak 2016 yılında, Akdeniz Üniversitesi bünyesinde Tazelenme Üniversitesi adıyla hayata geçmiştir. İlerleyen yıllarda Türkiye'deki diğer bazı üniversitelerde de benzer eğitim uygulamalarının yürütüldüğü ve birçoğunun ise henüz proje aşamasında olduğu bilinmektedir. Bu çalışmada, Isparta ilinde 2024 yılında Emekli Bilgeler Üniversitesi Projesi adı altında yapılan faaliyetler ile bu etkinliklerin emekli bireyler üzerinde yarattığı etkiler ele alınmaktadır. Araştırma kapsamında, bu projede yer alan katılımcılarla birebir görüşmeler gerçekleştirilmiş ve veriler betimsel içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Projenin kazanımları değerlendirildiğinde; bu eğitimin yaşlı ve emekli bireyleri sedanter yaşam tarzından uzaklaştırarak toplumla bütünleşmesini sağladığı, fiziksel ve bilişsel anlamda bu bireylere iyilik hali kazandırdığı, ayrıca emekli bireylerin bilgi ve tecrübelerini değerlendirebildikleri bir ekosistem yarattığı görülmektedir. Bu proje ve uygulamaların sayılarının artırılmasıyla, hem ülkemizde birçok açıdan dezavantajlı konumda olan yaşlı ve emekli nüfusun aktif yaşlanmaları desteklenebilecek hem de bu bireylerin birçok açıdan topluma tekrardan kazandırılmaları mümkün olabilecektir.

Anahtar Kelimeler: Yaşlı Nüfus, Emekliler, Üçüncü Yaş Üniversiteleri, Isparta.

THIRD AGE UNIVERSITIES IN TURKEY: A GENERAL OVERVIEW OF THE ISPARTA RETIRED BILGELER UNIVERSITY PROJECT

Abstract

Population aging, one of the biggest demographic phenomena of the last century, brings various topics related to the elderly population to the agenda. One of these issues is the educational opportunities offered to elderly individuals by Third Age Universities, which are included in active aging studies. Thanks to the theoretical and practical training provided by Third Age

Universities, elderly and retired individuals integrate into society while also evaluating and developing their functional abilities. These universities, which emerged in France in 1973 and then spread to Europe and many countries around the world today, serve older individuals with different educational models. In Turkey, this application was first implemented in 2016 under the name of Refreshment University within Akdeniz University. It is known that similar educational practices were carried out in some other universities in Turkey in the following years and many of them are still in the project phase. In this study, the activities carried out under the name of Retired Sages University Project in Isparta in 2024 and the effects of these activities on retired individuals are discussed. Within the scope of the research, one-on-one interviews were conducted with the participants in this project and the data were analyzed using descriptive content analysis. When the gains of the project are evaluated, it is seen that this training enables the elderly and retired individuals to integrate into society by removing them from a sedentary lifestyle, provides these individuals with a state of well-being in physical and cognitive terms, and also creates an ecosystem where retired individuals can evaluate their knowledge and experience. By increasing the number of these projects and applications, the active aging of the elderly and retired population, who are disadvantaged in many ways in our country, will be supported and it will be possible to reintegrate these individuals into society in many ways.

Keywords: Elderly Population, Retirees, Third Age Universities, Isparta.

İŞYERİ SOSYAL HİZMETİ İŞ-AİLE ÇATIŞMASI VE İŞ STRESİ İÇİN BİR MODEL MİDİR?

Öğr. Gör. Dr., Umut SOLMAZ

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Seben İzzet Baysal Meslek Yüksekokulu, Sosyal Hizmet ve Danışmanlık Bölümü , umut.solmaz@ibu.edu.tr - 0000-0003-1112-3041

Bağımsız Araştırmacı, Esra ALP

esralp18@gmail.com – 0009-0009-3079-9750

Bağımsız Araştırmacı, Ebrar ÇALIŞKAN

ebrarcaliskan7@gmail.com – 0009-0009-0942-927X

Bağımsız Araştırmacı, Ramazan BOZKURT

r.bozkurt16@gmail.com – 0009-0003-1064-5291

Bağımsız Araştırmacı, Reyhan ÖZCAN

Reyhanozcan18@gmail.com – 0009-0007-7983-3265

ÖZET

İş stresi, bireylerin çalışma hayatında yaşadıkları sorunlardan dolayı ortaya çıkan bir çalışma hayatı sorunudur. İş stresi, bireylerin yaşam doyumlarını olumsuz yönden etkileyeceği için iş-aile hayatında denge problemlerini de beraberinde getirmektedir. İş-aile yaşam çatışması da sorumluluk alanlarının iç içe geçmesinden kaynaklı ortaya çıkmaktadır. İşyeri sosyal hizmeti, alanı da çalışma hayatı sorunlarını ele alan sosyal hizmet alanlarından biridir. Bireylerin iş-aile hayatı çatışması ile iş stresi yaşamaları birbirleriyle bağlantılı sorunlardır. Bu sebepten dolayı bu araştırma, iş-aile çatışması ile iş stresi arasındaki ilişkiyi araştırarak işyeri sosyal hizmeti bağlamında çözüm önerileri getirilmesi için tasarlanmıştır. Araştırma sonucunda iş stresi yaşayan bireylerin iş-aile çatışmasının da yüksek olduğu, iş yaşamının aileye etkisinin olduğunu düşünenlerin daha yoğun bir şekilde stres yaşadığı ve çatışmaya maruz kaldığı; aile yaşamının iş yaşamına etkisinin olduğunu düşünenlerin daha yoğun bir şekilde stres yaşadığı ve çatışmaya maruz kaldığı; işyerinde sorunlarını danışacak bir meslek elemanı bulunan çalışanların daha az stres yaşadıkları ve çatışmaya maruz kaldıkları sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma sonucunda işyeri sosyal hizmeti bağlamında mikro, mezzo ve makro düzeyde çözüm önerileri sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: İş-Aile Yaşam Çatışması, İş Stresi, Sosyal Hizmet, İşyeri Sosyal Hizmeti, Endüstriyel Sosyal Hizmet.

TÜKETİCİ KÜLTÜRLEŞMESİ BAZINDA ŞANLIURFA İLİNDE GEÇİCİ KORUMA KAPSAMINDAKİ SURIYELİ GÖÇMENLERİN İNCELENMESİ*

Mahmut KILIÇ

Harran Üniversitesi, mahmutttt319@gmail.com - ORCID ID: 0009-0003-7075-9004

Doç.Dr. Mehmet Reşit SEVİNÇ

Harran Üniversitesi, rsevinc@harran.edu.tr - ORCID ID: 0000-0002-0617-7822

Dr.Öğr.Üyesi Mehmet CANÇELİK

Harran Üniversitesi, m.cancelik@harran.edu.tr - ORCID ID: 0000-0001-8158-4455

ÖZET

Göç insanların çeşitli nedenlerle daimi yaşam alanlarını terk etmeleridir. Bu terk ediş geçici/sürekli, iradi/zorunlu ve bireysel/kitlesel olabilir. Suriyeli muhaliflerin 15 Mart 2011 tarihinde Suriye'deki siyasi iktidara karşı başlangıçta protesto gösterileri ile başlattıkları eylemler, sonrasında muhalifler ile siyasi iktidar kuvvetleri arasında silahlı bir çatışmaya dönüşmüştür. İç savaşın başlamasıyla Suriyeli vatandaşlar yaşam alanlarını ve ülkelerini terk etmişlerdir. Suriye'den kitleler halinde başlayan göç hareketi öncelikle Türkiye sonrasında ise Lübnan, Irak, Mısır ve Ürdün'e doğru olmuştur. Türkiye'de 14 Eylül 2023 tarihi itibarıyla geçici koruma statüsündeki Suriyeli sayısı yaklaşık 3.2 milyon kişidir. Şanlıurfa ilinde ise 2023 yılında yaklaşık 300 bin geçici koruma statüsünde Suriyeli bulunduğu resmi makamlarca ifade edilmiştir. Şanlıurfa ili Türkiye'de Suriyeli nüfusunun en fazla bulunduğu şehirler sıralamasında İstanbul ve Gaziantep'ten sonra üçüncü sırada yer almaktadır. Göç ile beraber birey ya da bireyler sahip oldukları sosyo-kültürel ve sosyo-ekonomik birikimlerini de yanlarına alırlar. Bu çalışmada geçici koruma kapsamında bulunan ve Şanlıurfa ilinde yaşamlarını devam ettiren Suriyeli göçmenlerin gıda tüketim davranışları, tüketici kültürleşmesi bazında ele alınmış ve incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Göç, Tüketici davranışları, Tüketim kültürleşmesi, Şanlıurfa, Suriye

---

* Bu çalışma birinci danışmanlığını Doç.Dr. Mehmet Reşit Sevinç'in, ikinci danışmanlığını Dr.Öğr.Üyesi Mehmet Cançelik'in yaptığı ve Mahmut Kılıç tarafından hazırlanan yüksek lisans tez verilerinden faydalanılmıştır.

EXAMINATION OF SYRIAN IMMIGRANTS UNDER TEMPORARY PROTECTION IN ŞANLIURFA PROVINCE ON THE BASIS OF CONSUMER ACCULTURATION*

ABSTRACT

Migration is when people leave their permanent living spaces for various reasons. This abandonment can be either temporary or permanent, voluntary or forced, and can occur on an individual or mass basis. The uprising of the Syrian opposition against the political power in Syria, which began with civil demonstrations on March 15, 2011, escalated into an armed conflict between the opposition and the forces of political power. With the outbreak of the civil war, Syrian citizens left their country and migrated en masse to countries such as Türkiye, Lebanon, Iraq, Egypt, and Jordan. As of September 14, 2023, the number of Syrians under temporary protection in Türkiye is approximately 3,2 million. In the same period, there are approximately 300 thousand Syrians under temporary protection in Şanlıurfa province. Şanlıurfa ranks third after Istanbul and Gaziantep in the list of provinces with the largest Syrian population in Turkey. With migration, individuals take their socio-cultural and socio-economic backgrounds with them. In this study, the food consumption behaviors of Syrian migrants who are under temporary protection and continue their lives in the Şanlıurfa Province are discussed and examined on the basis of consumer acculturation.

Keywords: Migration, consumer behaviour, consumption acculturation, Şanlıurfa, Syria

---

* This study benefitted from the data of the master's thesis prepared by Mahmut Kılıç, whose first advisor was Assoc. Prof. Dr. Mehmet Reşit Sevinç and second advisor was Assist. Prof. Dr. Mehmet Cançelik

D-8 ÜLKELERİNE AİT EKONOMİK BÜYÜME VE HARCAMA BİLEŞENLERİ (2011-2022)

Prof. Dr. Savaş ERDOĞAN

Selçuk Üniversitesi / İİBF,

serdogan@selcuk.edu.tr - 0000-0003-3252- 3095

Öğr. Gör. Dr. Abdülbaki PINAR

Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi / Kazımkarabekir MYO,

apinar@kmu.edu.tr- 0000-0001-6224-1748

ÖZET

Her dönem olduğu gibi günümüzde de hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkeler açısından en temel ekonomik göstergelerin başında milli gelir gelmektedir. Ülkelere ait milli gelir farklı yöntemler ile hesaplanmaktadır. Üretim, gelir ve harcama yöntemleri bunların başlıcalarıdır. Özellikle harcama yöntemi ile hesaplanan milli gelir, ekonomide karar verici hükmünde olan hanehalkları, yatırımcılar, devlet ve dış aleme ait belli bir dönemde yapılan harcamalar gösterilir. Ayrıca harcama yöntemi ile yapılan hesaplama da ülkelerin nasıl bir büyüme sergiledikleri de ortaya çıkmaktadır. Özellikle harcama kalemleri içerisinde buluna yatırım ve tüketim kalemlerindeki değişmelere bağlı olarak ülkenin tüketime ya da üretime dayalı büyüme gösterip göstermediği ortaya çıkmaktadır. Ayrıca ülkedeki tüketiciler (hanehalkı), yatırımcılar ve devlet mekanizmasındaki harcama değişimi iç talep ya da iç tüketim olarak adlandırılır. Buna karşılık ihracat ile ithalat harcaması ise dış talep ya da dış harcama olarak adlandırılır. Ülkelere ait büyüme analizi yapılırken bu iç ve dış talep konusuna bakılması gerekmektedir. Zira iç taleple büyüme bir ekonomide özel kesime ait tüketim harcaması ile yatırım harcaması önemli bir yer teşkil ederken, dış talebe bağlı büyüme de ise yapılan ihracat ve ithalat kalemlerinin etkisinin olduğu görülür.

Bu çalışmada 2011 – 2022 tarihleri arasında D-8 ülkelerine (Bangladeş, Endonezya, İran, Malezya, Mısır, Nijerya, Pakistan ve Türkiye) ait temel makroekonomik verilerden yola çıkarak, ülkelere ait ekonomik büyümenin kaynakları harcama bileşenleri ile etraflıca araştırılıp, ülkelerin öne çıkan yapıları analiz edilecektir. Böylelikle günümüz İslam ülkeleri açısından önemli bir yere sahip olan D-8 ülkelerinin mevcut durumunun ne olduğu da tam anlamıyla ortaya konulacaktır.

Anahtar Kelimeler: GSYH, Ekonomik Büyüme, Harcama Bileşenleri, Türkiye, D-8 Ülkeleri

EŞDEĞER HANEHALKI FERT GELİRLERİNİN ENFLASYON KARŞISINDAKİ DURUMU

Öğr. Gör. Dr. Abdülbaki PINAR

Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi / Kazımkarabekir MYO,
apinar@kmu.edu.tr- 0000-0001-6224-1748

Prof. Dr. Savaş ERDOĞAN

Selçuk Üniversitesi / İİBF,
serdogan@selcuk.edu.tr - 0000-0003-3252- 3095

ÖZET

Bir ülkede belirli bir dönemde üretilen mal ve hizmetlerin parasal değerleri, o dönemde ülkenin toplam gelirini oluşturur. Ekonomilerde elde edilen toplam gelirlerin yanında bu gelirlerin toplumu oluşturan bireyler arasındaki dağılımı da oldukça önemlidir. Gelir dağılımı toplumun refah seviyesi ve yaşam standartlarının belirlenmesinde ve ülkenin gelişmişlik düzeyinin ölçülmesinde önemli bir göstergedir. Ekonomiler için önemli bir gösterge olan gelir dağılımı kişisel, fonksiyonel, sektörel ve bölgesel olmak üzere dört ana grupta incelenmekle birlikte cinsiyet, eğitim durumu gibi kriterlere göre de analiz edilmektedir. Gelir ile ilişkilendirilebilecek en önemli göstergelerden birisi enflasyondur. Enflasyon toplumun gelirini reel olarak etkileme gücüne sahip bir göstergedir. Dolayısıyla enflasyon toplumun reel gelirlerini azaltarak, özellikle düşük gelir elde eden ve sabit gelirliler için ekonomik sorunlar yaşamalarına neden olabilmektedir.

Çalışmanın amacı da 2006 – 2023 yıllarını kapsayan dönem için hanehalkı kullanılabilir geliri ile eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert gelirlerinin enflasyon karşısındaki durumlarının ortaya konulmasıdır. Bu kapsamda teorik çerçeveden sonra TÜİK veri tabanından elde edilen yıllık veriler kullanılarak gelirdeki ve enflasyondaki hem önceki yıla göre hem de kümülatif olarak meydana gelen değişimler analiz edilerek karşılaştırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Gelir dağılımı, Hanehalkı kullanılabilir geliri, Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert geliri, Eğitim durumu, Enflasyon

KRİZ VE BELİRSİZLİK SÜREÇLERİNDE UYGULANAN EKONOMİK POLİTİKALAR

Doç. Dr. Gülay ÖRMECİ GÜNEY

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

hgulay@mu.edu.tr

ORCID ID 0000-0002-0398-6640

ÖZET

Kriz ve belirsizlik dönemleri ekonomiler üzerinde derin etkiler yaratabilir. Belirsizlik dönemleri ekonomik aktörlerin üretim kararlarını, tüketim kararlarını ve davranış biçimlerini yeniden gözden geçirmelerini gerektirir. Kriz süreçleri olağanüstü dönemler olarak kabul edildiği için tüketim, tasarruf ve yatırım tercihleri bu dönemlerde yön değiştirebilir. Ekonomik bütünlüğün olmadığı, sistematik işleyişin zarar gördüğü kriz ve belirsizlik süreçleri karar vericilerin yeni entegrasyon arayışlarına girmesine sebep olur.

Bu süreçlerde uygulanan iktisat politikaları, ekonomik istikrarı sağlamak ve olumsuz etkileri en az seviyeye indirmek için hayati bir öneme sahiptir. Çalışmada kriz ve belirsizliğin birey, toplum, ekonomi ve uygulanan politikalar üzerindeki etkileri olduğu varsayımından hareket edilmiştir. Bu çerçevede sürdürülebilir yaklaşım ve bakış açısından vazgeçmeden çözüm üretebilmek için uygulanan politikaların toplum üzerindeki etkileri sorgulanmıştır. Ayrıca belirsizlik ve kriz arasındaki ilişkinin etki alanlarının araştırıldığı bu çalışmada yapısal değişiklikler ve uygulamaya konulan politikalar değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kriz, Belirsizlik ve Ekonomik Politikalar

ECONOMIC POLICIES APPLIED IN CRISIS AND UNCERTAINTY PROCESSES

ABSTRACT

Crises and periods of uncertainty can have profound effects on economies. Periods of uncertainty require economic actors to reconsider their production decisions, consumption decisions and behavior patterns. Since crisis periods are considered extraordinary periods, consumption, saving and investment preferences may change direction during these periods. Crisis and uncertainty processes, in which economic integrity is absent and systematic functioning is damaged, cause decision makers to search for new integration.

Economic policies implemented during these periods are of vital importance to ensure economic stability and minimize the negative effects. This study is based on the assumption that crisis and uncertainty have effects on the individual, society, economy and the policies implemented. In this framework, the effects of the policies implemented on society were questioned in order to produce solutions without giving up the sustainable approach and perspective. In addition, structural changes and policies put into practice were evaluated in this study in which the impact areas of the relationship between uncertainty and crisis were investigated.

Keywords: Crisis, Uncertainty and Economic Policies

THE ROLE OF ECONOMIC GROWTH IN SHAPING LIFE EXPECTANCY TRENDS: EMPIRICAL EVIDENCE FROM CHAD

Özgür Özaydın

Ondokuz Mayıs University

ozaydin@omu.edu.tr – ORCID ID: 0000-0003-0579-9432

Can Apaydın

Ondokuz Mayıs University

can.apaydin@omu.edu.tr - ORCID ID: 0000-0003-0341-2548

ABSTRACT

This study examines the impact of economic development on life expectancy in the case of Chad. The study was conducted using annual data covering the years 1960-2022. Life expectancy at birth was used as the dependent variable and Gross Domestic Product per capita (constant 2015 US Dollars) was used as the independent variable. Data were obtained from the World Development Indicators database. The stationarity properties of the series were analyzed with ADF, Phillips-Perron and KPSS unit root tests. The results revealed that the series exhibited mixed stationarity at I(0) and I(1) levels. Distributed Lag Autoregressive (ARDL) model was used to determine the long-term relationship. Jarque-Bera, Breusch-Godfrey, ARCH and Ramsey RESET tests were applied within the scope of diagnostic tests and it was determined that the model was reliable. In addition, parameter stability was confirmed with CUSUM and CUSUMSQ tests. Error Correction Model (ECM) findings show that the negatively marked error correction term is in the expected direction and that a slow adjustment process to the long-term equilibrium occurs. Long-term results reveal that economic development has a positive and cubic effect on life expectancy. This study aims to contribute to the United Nations Sustainable Development Goals "Health and Quality of Life" (Goal 3) and "Reduced Inequalities" (Goal 10). Understanding the long-term impact of economic development on health outcomes provides an important basis for the development of sustainable and inclusive policies.

Keywords: “Economic Development, Life Expectancy, ARDL, Chad, Sustainable Development Goals.

THE IMPACT OF ECONOMIC DEVELOPMENT ON HOMICIDE RATES: EVIDENCE FROM COLOMBIA

Özgür Özaydın

Ondokuz Mayıs University

ozaydin@omu.edu.tr – ORCID ID: 0000-0003-0579-9432

Can Apaydın

Ondokuz Mayıs University

can.apaydin@omu.edu.tr - ORCID ID: 0000-0003-0341-2548

ABSTRACT

This study examines the impact of economic development on homicide rates in Colombia. Data obtained from the World Development Indicators database at an annual frequency covering the period 1990-2021 were used. The dependent variable was intentional homicide rates per 100,000 people, and the independent variable was GDP per capita in constant 2015 US dollars. The stationarity analysis of the data set was performed with ADF, Phillips-Perron and KPSS tests; Perron test was applied for structural breaks. The findings show that the variables are stationary at I(0) and I(1). The ARDL model was used to determine long- and short-term dynamics. Error correction mechanism (ECM) analysis reveals that short-term imbalances recover to long-term equilibrium slowly. The reliability of the model was verified with diagnostic tests such as Jarque-Bera, Breusch-Godfrey, ARCH and Ramsey RESET, and parameter stability was ensured with CUSUM and CUSUMSQ tests. Long-term findings show a linear and inverse relationship between GDP per capita and intentional homicide rates. The study highlights the role of economic development in building safe societies in line with Goal 16 (Peace, Justice and Strong Institutions) and Goal 8 (Decent Work and Economic Growth) of the United Nations Sustainable Development Goals.

Keywords: UN Sustainable Development Goals, Economic Development, Intentional Homicide, ARDL Model, Structural Break.

PLATO'S ECONOMIC THOUGHT: A PHILOSOPHICAL AND NORMATIVE PERSPECTIVE

Öğr. Üye Dr. Cihan Serhat KART

Ankara Üniversitesi /Ayaş MYO

serhatcika@gmail.com- [/0000-0003-1941-349X](https://orcid.org/0000-0003-1941-349X)

Evin MİSER

Ankara Üniversitesi /Ayaş MYO

evinmiser@gmail.com - ORCID ID

Abstract

Plato's economic thought is deeply intertwined with his conceptions of justice, virtue, and social order. In works such as **The Republic** and **The Laws**, he addresses a broad spectrum of economic issues, ranging from the necessity of the division of labor to the societal impacts of wealth and poverty. Plato's ideas provide a moral and normative framework that emphasizes the importance of individuals fulfilling roles suited to their nature, ensuring that society operates in harmony. This study examines Plato's economic philosophy within the broader context of his ethical and political thought.

Keywords: Plato, Ancient Greece, Division of Labor, State

AN ALTERNATIVE DEFINITION EFFORT FOR SOCIAL DIALOGUE

Öğr.Üye Cihan Serhat KART

Ankara Üniversitesi/Ayaş MYO

serhatcika@gmail.com -[0000-0003-1941-349X](tel:0000-0003-1941-349X)

ABSTRACT

Since the dawn of history, humans have relied on others to meet their needs for nourishment, shelter, and security. This reliance has necessitated the establishment of relationships, whether one-sided or multi-faceted. These relationships are expressed through communication. However, defining communication is not as simple as it seems. Communication is an activity that everyone recognizes but few can define in a satisfactory way. Under such circumstances, defining the more technical concept of social dialogue becomes even more challenging. The aim of this study is to define concept of dialogue and then social dialogue from a new perspective. First I will try to define dialogue in a general manner. Then I will try to demistfy concept of social dialogue from an economical and historical perspective. At the end I will give a new definition for concept of social dialogue.

Keywords: Dialogue, Social Dialogue, Tripartism, Social Parties, Policy Making

KREDİ KAYIT BÜROSU VE TÜRK BANKACILIK SEKTÖRÜNE OLAN KATKILARI

Dr.Öğr.Üyesi Hatice Nur GERMİR
Manisa Celal Bayar Üniversitesi,
nur.aydin@cbu.edu.tr
Orcid No: 0000-0001-8592-9238

ÖZET

Finans sektörü ile reel sektörün finansal gereksinimlerini sağlayan bilgi ve teknolojiyi en iyi şekilde sunup kurumların operasyonel verimliliklerini artırmak fonksiyonu ile 3'ü kamusal, 4'ü yerli ve 2'si yabancı sermayeli 9 bankanın ortaklığında 11 Nisan 1995 tarihinde kurulan Kredi Kayıt Bürosu (KKB), 31 Aralık 2023 tarihinde 194 üye ile faaliyetlerine devam etmektedir. 5411 sayılı Bankacılık Kanunu madde 73/4'de asgari beş banka tarafından kurulan şirketler vasıtasıyla yapılacak her türlü bilgi ve belge alışverişini sağlamak üzere kurulmuş bir şirket olan KKB'de üye statüsünde bulunan kuruluşlar, ilgili Kanun'un aynı maddesi uyarınca, müşterilerine ait kredi bilgilerini Nisan 1999'dan bu yana birbirleriyle paylaşmaktadır. Oluşturduğu inovatif ürünler ve hizmetler ile beklentilerin ötesinde Türkiye'nin büyüyen değeri ve dünyanın örnek alınan lider kredi bürosu olma vizyonu olan KKB hakkında bilgi paylaşımı ile Türk bankacılık ve finans sektörüne olan katkıları üzerinde durularak, dünyadaki örnekleri hakkında görüşülüp önerilerde bulunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kredi Kayıt Bürosu, Reel Sektör, İnovatif Ürünler, Bankacılık Sektörü.

TÜRKİYE’DE SİGORTACILIK FAALİYETLERİ VE BANKALAR KANALIYLA PAZARLANMASI

Dr.Öğr.Üyesi Hatice Nur GERMİR

Manisa Celal Bayar Üniversitesi,

nur.aydin@cbu.edu.tr

Orcid No: 0000-0001-8592-9238

ÖZET

Sigorta sektörü ürünlerinin pazarlanmasında önemli bir dağıtım kanalı olarak bankalar kanalıyla dağıtım şeklinde literatüre kazandırılan ve son yıllarda yaygınlığı giderek artan Bankasürans, dünyanın birçok yerinde farklı iş modelleri şeklinde uygulama alanı bulmaktadır. Günümüzde özellikle uzun vadeli bir ürün olan hayat sigortası ürünlerinin pazarlanmasında alternatif bir dağıtım kanalı olarak değerlendirilen bankasürans, bireylerin ve işletmelerin normal bankacılık faaliyetleri yanısıra sigorta gereksinimlerini de karşılayacak güçlü bir kanal olma eğilimi göstermektedir. Dünya ülkelerinde hızlı gelişme gösteren bankasürans uygulamaları, sigorta şirketlerinin prim üretimlerini ile karlılıklarına katkı sağladığı gibi bankaların karlılıklarını da olumlu yönde etkilemektedir. Bu çalışmada Türkiye’de faaliyet gösteren bankasürans uygulamalarının banka ve sigorta şirketlerinin performanslarına olan etkileri bu konudaki literatür yardımıyla analiz edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Sigorta Sektörü, Banka Kanalı, Sigorta Sektörü Prim Üretimi.

GERİLLA PAZARLAMANNIN MARKA İMAJİ VE SATIN ALMA NİYETİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

Doktora Öğrencisi, Latif ZEYNALOV

Gümüşhane Üniversitesi, letif.zeynalov.99@gmail.com, <https://orcid.org/0009-0009-7549-9153>

Prof. Dr., Salih YILDIZ

Gümüşhane Üniversitesi, salihyildiz@yahoo.com, <https://orcid.org/0000-0002-1002-5960>

Doç. Dr., Emel YILDIZ

Gümüşhane Üniversitesi, emel.yildiz@yahoo.com, <https://orcid.org/0000-0001-7190-593X>

ÖZET

Gelişen rekabet ortamında, işletmeler reklamlarla tüketicilerle iletişim kurmaya çalışırken, gerilla pazarlama gibi alternatif ve yaratıcı yöntemler önem kazanmaktadır. Gerilla pazarlama, düşük maliyetlerle geniş kitlelere ulaşmayı hedeflerken, marka imajının oluşturulmasında ve satın alma niyetinin şekillenmesinde önemli bir rol oynamaktadır.

Bu çalışmanın amacı Gerilla pazarlamanın marka imajı ve satın alma niyeti üzerindeki etkilerini incelemektir. Çalışma için verileri toplamak amacıyla anket soruları oluşturulmuştur. Anketler sosyal medya kullanıcıları üzerinden toplanacaktır. Anket soruları beşli Likert ölçeği ile ifade edilmiş ve ikinci bölümde ise demografik değişkenleri içermektedir. Toplanan veriler SPSS paket programı ile analiz edilecektir. Konu ile ilgili daha önce yapılmış çalışmalardan yola çıkarak gerilla pazarlamanın marka imajı ve satın alma niyeti üzerinde etkisinin olduğu sonucuna varılabilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Gerilla Pazarlaması, Marka İmajı, Satın Alma Niyeti

THE EFFECTS OF GUERRILLA MARKETING ON BRAND IMAGE AND PURCHASE INTENTION

ABSTRACT

In the developing competitive environment, while businesses are trying to communicate with consumers through advertisements, alternative and creative methods such as guerrilla marketing are gaining importance. While guerrilla marketing aims to reach large masses with low costs, it plays an important role in creating brand image and shaping purchase intention.

The purpose of this study is to examine the effects of guerrilla marketing on brand image and purchase intention. In order to collect data for our study, survey questions were created and surveys will be collected through social media users. The survey questions are expressed with a five-point Likert scale and the second part includes demographic variables. The collected data

will be analyzed with the SPSS package program. Based on previous studies on our subject, we can conclude that guerrilla marketing has an impact on brand image and purchase intention.

Keywords: Guerrilla Marketing, Brand Image, Purchase Intention

AFET DURUMLARINDA SÜRDÜRÜLEBİLİR LOJİSTİK VE RİSK YÖNETİMİ EĞİTİM ETKİNLİĞİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Dr. Öğr. Üyesi Nurgül ERDAL

İstanbul Gelişim Üniversitesi, nerdal@gelisim.edu.tr, ORCID: 0000-0002-2961-3906

Arş. Gör. Dr. Gözde ÇAĞLAR

İstanbul Gelişim Üniversitesi, gcaglar@gelisim.edu.tr, ORCID: 0000-0003-2182-5813

Arş. Gör. Şeyma ÖZEKİNCİ

İstanbul Gelişim Üniversitesi, sozekinci@gelisim.edu.tr, ORCID: 0009-0006-6189-5436

Öğr. Gör. Ali Erdem ÇAĞLAR

İstanbul Gelişim Üniversitesi, aecaglar@gelisim.edu.tr, ORCID: 0009-0004-4348-1462

ÖZET

Bu çalışma afet durumlarında bilinç düzeyini artırmayı, afetlerde teknoloji kullanımının önemini vurgulamayı, lojistiğin etkin kullanımı konusunda farkındalık yaratmayı ve sürdürülebilir lojistik ile tedarik zincirinin kesintisiz bir şekilde işleyişini sağlamak amacıyla yapılan etkinliğin değerlendirmesini amaçlamaktadır. Etkinlik, 10-13 Ekim 2024 tarihleri arasında çevrimiçi olarak Google Meet platformu üzerinden gerçekleştirilmiştir. Toplamda 223 katılımcı kayıt yaptırmıştır. Etkinlik kapsamında; afet kavramı ve türleri, afet kuruluşları ve görevleri, afetlerde AFAD'ın ve Kızılay'ın rolleri, yardımlaşmanın önemi, lojistik ve tedarik zinciri yönetimi kavramları ve bileşenleri, lojistik ve tedarik zinciri yönetimi ilişkisi, afet yönetiminde bütünleşik yaklaşım, afetlerde lojistiğin önemi ve yönetimi, afetlerde kaynak yönetimi, sürdürülebilir afet lojistiğinde depo yönetimi, afetlerde teknoloji kullanımının önemi, afetlerde yapay zekâ teknolojisi kullanımı ve önemi, afet durumlarında sürdürülebilir lojistik yönetimi, afet yönetiminde riskler ve çözüm önerileri, afet lojistiğinde örnek uygulamalar, afet ve etik konularında teorik dersler yer almıştır. Dersler, 45 dakikalık sunum ve 10 dakikalık ara formatında düzenlenmiş; ardından 5 dakikalık soru-cevap bölümü gerçekleştirilmiştir. Etkinliğin bütçesi toplam 21.000 TL olarak belirlenmiştir. Eğitimlerin değerlendirilmesi amacıyla Google Forms üzerinden, katılmıyorum, kararsızım ve katılıyorum dan oluşan üçlü likert ile değerlendirilmiştir. Toplam 51 kişi katılmıştır. Toplanan veriler SPSS programı kullanılarak analiz edilmiştir. Katılımcıların % 43,1'i erkek, % 56,9'u kadın olup; % 84,3 bekâr, % 15,7 si evlidir. Eğitim düzeyi açısından % 64,7 lisans, % 15,7 doktora, % 9,8 ön lisans ve % 9,8 yüksek lisans mezunlarından oluşmaktadır. Katılımcıların % 47,1'i vakıf üniversitesinde, % 29,4'ü devlet üniversitesinde, % 23,5'i ise öğrenci değildir. Toplam 16 ders içeriği incelendiğinde tam puan 3 üzerinden değerlendirilmiştir. Etkinlik ortalamaları 2,8392 ile 1.konu afet hakkında genel bilgilendirme ve 15. konu afet ve etik 2,9451 arasında seyretmiştir. Genel etkinlik değerlendirme ortalaması ise 2,9157 bulunmuştur. Buradan da anlaşıldığı gibi etkinlik başarıya ulaşmış ve katılımcılarda farkındalık sağlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Afet, afet lojistiği, sürdürülebilir lojistik, risk yönetimi

EVALUATION OF SUSTAINABLE LOGISTICS AND RISK MANAGEMENT TRAINING EFFECTIVENESS IN DISASTER CASES

ABSTRACT

This study aims to increase awareness in disaster situations, emphasize the importance of using technology in disasters, raise awareness about the effective use of logistics, and evaluate the event held to ensure the uninterrupted operation of the supply chain with sustainable logistics. The event was held online on the Google Meet platform between October 10-13, 2024. A total of 223 participants registered. Within the scope of the event; The concept and types of disaster, disaster organizations and their duties, the roles of AFAD and the Red Crescent in disasters, the importance of cooperation, the concepts and components of logistics and supply chain management, the relationship between logistics and supply chain management, integrated approach in disaster management, the importance and management of logistics in disasters, resource management in disasters, warehouse management in sustainable disaster logistics, the importance of using technology in disasters, the use and importance of artificial intelligence technology in disasters, sustainable logistics management in disaster situations, risks and solution suggestions in disaster management, sample applications in disaster logistics, and theoretical courses on disaster and ethics were included. The courses were organized in a 45-minute presentation and 10-minute break format, followed by a 5-minute question-answer session. The budget of the event was determined as 21,000 TL in total. In order to evaluate the trainings, it was evaluated via Google Forms with a three-point Likert scale consisting of I do not agree, I am undecided and I agree. A total of 51 people participated. The collected data was analyzed using the SPSS program. Of the participants, 43.1% were male, 56.9% were female; 84.3% were single, 15.7% were married. In terms of education level, 64.7% had a bachelor's degree, 15.7% a doctorate, 9.8% an associate degree, and 9.8% a master's degree. 47.1% of the participants were studying at a foundation university, 29.4% at a state university, and 23.5% were not students. When the content of the 16 courses was examined, the full score was evaluated out of 3. The activity averages ranged between 2.8392 and 2.9451 for the 1st topic, general information about disaster, and 15th topic, disaster and ethics. The overall activity evaluation average was found to be 2.9157. As can be understood from this, the activity was successful and awareness was raised in the participants.

Keywords: Disaster, disaster logistics, sustainable logistics, risk management

ÇEVRESEL DUYARLILIK VE TÜKETİCİ DAVRANIŞLARI: YEŞİL PAZARLAMA TEKNİKLERİNİN ROLÜ VE ETKİSİ

Öğr. Gör. Dr. Kader EROL

Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi / Çorlu Meslek Yüksekokulu, kkizilerol@nku.edu.tr -
0000-0002-9143-2946

Doç. Dr. Abdullah YİNANÇ

Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi / Çorlu Meslek Yüksekokulu,
ayinanc@nku.edu.tr - 0000-0002-8144-8266

ÖZET

Günümüzde artan çevre sorunları, küresel ısınma, doğal kaynakların tükenmesi, biyolojik çeşitlilik kaybı ve çevre kirliliği gibi ciddi boyutlara ulaşmış küresel tehditler olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu sorunlar, yalnızca hükümetlerin ve uluslararası kuruluşların değil, aynı zamanda bireylerin ve işletmelerin de sorumluluk almasını gerektirmektedir. Çevresel duyarlılığın yükselmesiyle birlikte tüketiciler, satın alma tercihlerini gözden geçirerek sürdürülebilir ve çevre dostu ürünlere yönelmiş, bu da işletmelerin geleneksel pazarlama anlayışını yeniden şekillendirmesine yol açmıştır. İşletmeler artık yalnızca ekonomik kazanç hedeflemekle kalmayıp, çevreye duyarlı bir duruş sergileyerek sosyal sorumluluklarını yerine getirmek durumundadırlar. Bu durum, çevre bilincine uygun stratejiler geliştirme gerekliliğini işletmeler için bir zorunluluk haline getirmiştir.

Bu bildiriye, çevresel duyarlılığın tüketici davranışlarını nasıl şekillendirdiği ve yeşil pazarlama tekniklerinin bu süreçteki rolü ele alınmaktadır. Ayrıca, çevresel duyarlılık düzeyine göre farklı tüketici segmentlerinin bu tekniklere verdiği tepkiler üzerine literatürdeki mevcut çalışmalar değerlendirilmektedir. Bunun yanı sıra, sürdürülebilirlik temalı reklam kampanyaları, çevre dostu ürün etiketleme, karbon ayak izi bilgilendirmesi ve geri dönüşüm odaklı pazarlama faaliyetlerinin tüketici algısı ve satın alma kararları üzerindeki etkilerini ortaya koyan çalışmalar örneklenmektedir.

Bu bildiriyle, işletmelerin çevre bilincine sahip tüketicilere yönelik etkili pazarlama yaklaşımlarını anlamalarına katkı sağlanması amaçlanmaktadır. Bu bağlamda, işletmelerin hem ekonomik hem de çevresel sürdürülebilirlik hedeflerini uyum içinde gerçekleştirmelerine yönelik teorik ve pratik çıkarımlar sunulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yeşil Pazarlama, Tüketici Davranışları, Sürdürülebilirlik, Çevre Dostu Ürünler

ENVIRONMENTAL AWARENESS AND CONSUMER BEHAVIOR: THE ROLE AND IMPACT OF GREEN MARKETING TECHNIQUES

ABSTRACT

Today, increasing environmental problems are emerging as serious global threats such as global warming, depletion of natural resources, loss of biodiversity and environmental pollution. These problems require not only governments and international organizations but also individuals and businesses to take responsibility. With the increase in environmental awareness, consumers have reviewed their purchasing preferences and turned to sustainable and environmentally friendly products, which has led businesses to reshape their traditional marketing approach. Businesses no longer only aim for economic gain, but also have to fulfill their social responsibilities by taking an environmentally sensitive stance. This has made it a necessity for businesses to develop strategies that are in line with environmental awareness.

This paper discusses how environmental awareness shapes consumer behavior and the role of green marketing techniques in this process. In addition, existing studies in the literature on the reactions of different consumer segments to these techniques according to their level of environmental awareness are evaluated. In addition, studies that reveal the effects of sustainability-themed advertising campaigns, environmentally friendly product labeling, carbon footprint information and recycling-focused marketing activities on consumer perception and purchasing decisions are exemplified.

This paper aims to contribute to businesses' understanding of effective marketing approaches for environmentally conscious consumers. In this context, theoretical and practical implications are presented for businesses to achieve both their economic and environmental sustainability goals in harmony.

Keywords: Green Marketing, Consumer Behavior, Sustainability, Environmentally Friendly Products

REKLAMDAKİ ERKEK BAKIŞI: REKLAM İLETİLERİNDE GENÇ KADINLIĞIN İNŞASINA İLİŞKİN BİR İNCELEME

Dr. Tuncay TÜRKYILMAZ

Haliç Üniversitesi

tuncayturkyilmaz@halic.edu.tr – 0000-0003-4021-2879

Doç. Dr. Mustafa C. SADAĞOĞLU

Haliç Üniversitesi

mustafasadakaoglu@halic.edu.tr – 0000-0002-4359-4828

ÖZET

On dokuzuncu yüzyıldan itibaren şekillenmeye başlayan feminizm kadınların, erkeklerden farklı bir toplumsal grup olarak ezildikleri ve eşit olmayan bir konuma mahkûm edildiklerinden hareketle mücadele etmeleri gerektiği fikrinden doğmuştur. Feminizmin temel amacı sanattan medyaya, siyasetten kültüre, toplumsal yapıdan iktisadi alana kadar hayatın tümünde karşılaşılan erkek egemen kültüre karşı mücadele etmektir. Bu minvalde çalışmanın kuramsal temelleri Laura Mulvey'in erkek bakışı teorisinin sunduğu bağlamdan beslenmektedir. Çalışmada Mulvey'in erkek bakışı teorisinin 1960'lı yıllardan itibaren tezahürleri analiz edilmekte, reklam iletilerinde genç kadınlığın temsiline ilişkin örnekler odağa alınarak bahse konu inşa süreçleri 1970'li yıllarda çekilen sinema filmleri aracılığıyla tartışılmaktadır. Böylece örneklem olarak belirlenen sinema filmlerindeki genç kadın temsilleri ile bunların reklam iletilerindeki genç kadınlığın inşasına ilişkin nasıl bir perspektif ortaya koyduğu irdelenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Erkek Egemen Kültür, Feminizm, Temsil, Reklam ve Bakış.

THE MALE GAZE IN ADVERTISING: AN ANALYSIS OF THE CONSTRUCTION OF YOUNG FEMININITY IN ADVERTISING MESSAGES

Feminism, which began to take shape in the nineteenth century, was born out of the idea that women, as a social group different from men, were oppressed and condemned to an unequal position and that they should struggle. The main aim of feminism is to fight against the male-dominated culture encountered in all aspects of life, from art to media, politics to culture, social structure to economics. In this respect, the theoretical foundations of the study are fed by the context provided by Laura Mulvey's theory of the male gaze. This study analyzes the manifestations of Mulvey's theory of the male gaze from the 1960s onwards, focuses on examples of the representation of young femininity in advertising messages, and discusses the construction processes in question through cinema films shot in the 1970s. Thus, the representations of women in the films selected as a sample and the perspective they reveal on the construction of young femininity in advertising messages are examined.

Keywords: *Male Dominated Culture, Feminism, Representation, Advertising and Gaze.*

ONLINE SATIN ALMA SÜRECİNDE DİJİTAL PLATFORMLARIN VE SOSYAL MEDYA HESAPLARININ ETKİSİNDE YAŞ VE CİNSİYETİN ROLÜ

Dr. Öğr. Üyesi Ferhat Kaçar

Harran Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Radyo, Televizyon ve Sinema Bölümü

Mail:kacarferhat@harran.edu.tr

ORCID ID: 0000-0003-4053-7163

Öğr. Gör. Dr. Sercan Cengiz

Harran Üniversitesi, Şanlıurfa Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu İşletme Yönetimi Programı,

Mail:sercancengiz@harran.edu.tr

ORCID ID: 0000-0002-5906-1778

ÖZET

Sosyal medya ve dijital platformların satın alma üzerindeki etkisini anlamak, araştırmacıların yanı sıra işletmelerin de önemseydiği bir konudur. Sosyal medya, eğlence ve diğer bazı işlevlerine ek olarak e-ticaret sitelerine aktif bir şekilde entegre edilerek pazarlama alanında kullanılmaya başlanmasıyla e-alışveriş etki alanları genişlemiştir. İnternet teknolojisinin sunduğu diğer bir imkân ise dijital platformlardır (e-ticaret platformları). Dijital platformlar sayede tüketiciler satın almak istedikleri ürünlere daha hızlı ve zahmetsiz bir şekilde ulaşmaktadır. İşletmeler de gerek sosyal medyanın gücünden yararlanarak tüketicileri sanal iletişim ortamlarının sunduğu (Facebook, YouTube, Snapchat, Twitter, İnstagram vb.) teknolojik yakınsama ile günlük alışveriş etkinliklerini geleneksel mağazalar yerine dijital satış platformlarına (Trendyol, hepsiburada, amazon vb.) yönlendirmektedirler. Bu çalışmanın amacı dijital platformların satın alma etkisinde sosyal medya kullanıcılarına ilişkin yaş, cinsiyet gibi demografik değişkenlerin etkisini anlamaya çalışmaktır. Araştırmada veri toplama aracı olarak anket tekniği kullanılmıştır. Anketler google formlar aracılığıyla online uygulanmıştır. Verileri elde etmek için 441 kişiyle anket çalışması yapılmıştır. Örneklem seçimi kolayda ve kartopu örneklem kullanılmıştır. Toplanan veriler, SPSS programı ile analiz edilmiştir. Yaş ve cinsiyette göre sosyal medya ve dijital platformlarına yönelik farklılıkları ortaya koymak için Anova ve t-testi yapılmıştır. Çalışmada elde edilen bulgulara göre dijital platformlara yönelik tutumlarda cinsiyetin belirleyici bir faktör olduğu, kadınların dijital platformları erkeklere kıyasla daha fazla kullandığı ve daha duyarlı olduğu, ancak sosyal medya kullanımında kadınlar ve erkekler arasında anlamlı bir fark bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Sosyal medya platformlarının yalnızca bilgi edinme ve etkileşim aracı olmakla kalmayıp, tüketici satın alma niyeti üzerinde önemli bir etkiye de sahiptir. Sosyal medyanın bu etkisi, işletmelerin dijital pazarlama stratejilerinde sosyal medyayı daha etkili bir şekilde kullanmalarını gerektiğini açıkça ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dijital Platformlar, Sosyal Medya, Satın Alma Niyeti

THE ROLE OF AGE AND GENDER IN THE INFLUENCE OF DIGITAL PLATFORMS AND SOCIAL MEDIA ACCOUNTS ON THE ONLINE PURCHASING PROCESS

ABSTRACT

Understanding the impact of social media and digital platforms on purchasing is an important issue for researchers as well as businesses. In addition to entertainment and some other functions, social media has been actively integrated into e-commerce sites and used in the field of marketing, thus expanding the scope of e-shopping. Another opportunity offered by Internet technology is digital platforms (e-commerce platforms). Thanks to digital platforms, consumers can reach the products they want to buy more quickly and effortlessly. Businesses also direct their daily shopping activities to digital sales platforms (Trendyol, hepsiburada, amazon, etc.) instead of traditional stores with the technological convergence offered by virtual communication environments (Facebook, YouTube, Snapchat, Twitter, Instagram, etc.) by taking advantage of the power of social media. The aim of this study is to try to understand the effect of demographic variables such as age and gender of social media users on the purchasing effect of digital platforms. Survey technique was used as a data collection tool in the research. The questionnaires were applied online through google forms. A survey was conducted with 441 people to obtain the data. Sample selection was based on convenience and snowball sampling. The collected data were analysed with SPSS software. Anova and t-test were conducted to reveal differences in social media and digital platforms according to age and gender. According to the study's findings, it was concluded that gender is a determining factor in attitudes towards digital platforms, women use digital platforms more than men and are more sensitive, but there is no significant difference between women and men in social media use. Social media platforms are not only a means of information and interaction, but also have a substantial impact on consumer purchase intention. This effect of social media makes it clear that businesses should use it more effectively in their digital marketing strategies.

Key Words: Digital Platforms, Social Media, Purchase Intention

TÜKETİCİ ETNOSENTRİZMİ VE TOGG SATIN ALMA NİYETİNİN DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLER BAĞLAMINDA İNCELENMESİ

Öğr. Gör. Dr. Sercan CENGİZ

Harran University, Şanlıurfa Social Sciences Vocational School, 63200, Eyyubiye, Şanlıurfa

ORCID ID: 0000-0002-5906-1778

Mail: sercancengiz@harran.edu.tr

Prof. Dr. Kahraman ÇATI

İnönü University, Faculty Of Economics And Administrative Sciences, 44280, Malatya

ORCID ID: 0000-0002-7440-5436

Mail: catikahraman@inonu.edu.tr

ÖZET

Türkiye'nin otomotiv sektöründeki günümüzdeki deneyimi tarihsel süreçte tedrici olarak devam ederek bu günlere ulaşmıştır. Süreç içerisinde yerli otomobil için girişilen bazı denemeler kimi zaman ekonomik olumsuzluklarla kimi zaman da siyasi engellemelerle sekteye uğramıştır. Türkiye'nin otomotiv sektöründeki günümüzdeki deneyimi tarihsel süreçte tedrici olarak devam ederek bu günlere ulaşmıştır. Süreç içerisinde bazı denemeler bazı zamanlar ekonomik olumsuzluklarla bazı zamanlar da siyasi engellemelerle sekteye uğramıştır. Türkiye'nin otomotiv endüstrisindeki bazı girişimleri farklı sebeplerle başarısızlıkla sonuçlansa da bu olumsuzluklar tecrübeleri de beraberinde getirerek süreç içerisinde Türkiye'de otomotiv sanayisinin gelişmesine temel teşkil etmiştir “Devrim” otomobiliyle başlayan ve otomotiv sektörünün dönüşümüne öncülük eden ilk küresel mobilite markası olan TOGG (Türkiye'nin Otomobili Girişim Grubu ile 60 yılı aşkın süren Türkiye'nin otomobil hayali gerçekleşmiştir. Araştırmanın amacı, otomotiv sektöründe tüketici etnosentrizmi ve TOGG satın alma niyetinin demografik özelliklere göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemektir. Araştırma 400 katılımcı ile gerçekleştirilmiştir. Verilerin toplanmasında anket tekniğinden yararlanılmıştır. Toplanan veriler SPSS programı kullanılarak t testi ve Anova analizlerine tabi tutulmuştur. Yapılan t testi analizlerinde tüketicilerin etnosentrizm tutumları ve TOGG satın alma niyetlerinin cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermediği bulgulanmıştır. ANOVA analizi sonuçlarında ise tüketicilerin etnosentrizm tutumları ve TOGG satın alma niyetleri yaş gruplarına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Son olarak tüketicilerin etnosentrik tutumları tüm eğitim düzeylerinde anlamlı bir farklılık gösterirken, TOGG satın alma niyetinin eğitim düzeylerine bağlı olarak farklılaşmadığı bulgulanmıştır.

Anahtar kelimeler: Tüketici etnosentrizmi, TOGG satın alma niyeti, Demografik değişkenler

EXAMINATION OF CONSUMER ETHNOCENTRISM AND TOGG PURCHASE INTENTION IN THE CONTEXT OF DEMOGRAPHIC VARIABLES

ABSTRACT

Turkey's current experience in the automotive sector has reached these days by continuing gradually in the historical process. In the process, some of the attempts for the domestic automobile were sometimes interrupted by economic negativities and sometimes by political obstacles. Turkey's current experience in the automotive sector has reached these days by continuing gradually in the historical process. In the process, some trials have been interrupted by economic negativities at times and political obstacles at other times. Although some of Turkey's attempts in the automotive industry have failed for different reasons, these negativities have been the basis for the development of the automotive industry in Turkey in the process by bringing along experiences. Turkey's automobile dream of more than 60 years has been realised with TOGG (Turkey's Automobile Initiative Group), the first global mobility brand that started with the '*Devrim*' car and pioneered the transformation of the automotive industry. The aim of the research is to determine whether consumer ethnocentrism and TOGG purchase intention in the automotive sector differ according to demographic characteristics. The research was conducted with 400 participants. Questionnaire technique was used to collect the data. The collected data were subjected to t-test and Anova analyses using SPSS software. In the t-test analyses, it was found that the ethnocentrism attitudes of the consumers and their intention to purchase TOGG did not show a significant difference according to their gender. In the ANOVA analyses, it was found that consumers' ethnocentrism attitudes and intention to purchase TOGG do not differ significantly according to their age groups. Finally, while the ethnocentric attitudes of consumers show a significant difference in all education levels, it is found that the intention to purchase TOGG does not differ depending on the education levels.

Key words: Consumer ethnocentrism, TOGG purchase intention, Demographic variables

ŞEHİR PAZARLAMASI: SAKARYA ŞEHİRİ İNCELEMESİ

Doç. Dr. Sevim KOÇER

Kocaeli Üniversitesi, skocer@kocaeli.edu.tr - [0000-0003-1813-5491](tel:0000-0003-1813-5491)

Yüksek Lisans Öğrencisi Nida ALTUN

Kocaeli Üniversitesi, nida.altun@ihu.edu.tr – 0009-0008-3652-8567

ÖZET

Çalışmanın konusu, şehir pazarlaması kavramının Sakarya ili örneği üzerinden incelenmesidir. Çalışmanın amacı, Sakarya’da öğrenim gören öğrencilerin Sakarya şehrini ve şehir halkını ne kadar tanıdığını ve onlar hakkındaki görüşlerini ortaya koymaktır. Çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden anket tekniği kullanılmıştır. Amaçlı örneklem yöntemi ile seçilen Sakarya Üniversitesi İletişim Fakültesi öğrencilerine anket yapılmıştır. Anket verileri SPSS Programında analiz edilmiş, tanımlayıcı istatistikler belirlenmiş ve korelasyon analizi yapılmıştır. Çalışmanın temel bulguları olarak; Sakarya'nın doğal güzellikleri, sanayi potansiyeli, sosyal ve kültürel etkinlikleri ve eğitim olanakları gibi unsurların şehirle ilgili görüşlerde ön plana çıktığı görülmektedir. Öğrencilerin şehirde kalma süreleri arttıkça şehir hakkında ve şehir halkı hakkındaki görüşlerinin olumsuz yönde arttığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Şehir Pazarlaması, Sakarya Üniversitesi, Pazarlama

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE ALGILANAN DUYGUSAL İSTİSMAR VE RUMİNASYON İLİŞKİSİ

Öğr. Gör. Dr. Halil İbrahim ERTUĞ

Ondokuz Mayıs Üniversitesi/Samsun Meslek Yüksekokulu

halil.ertug@omu.edu.tr- 0000-0001-7216-271X

Doç. Dr. Yaşar BARUT

Ondokuz Mayıs Üniversitesi/Sağlık Bilimleri Fakültesi

ybarut@omu.edu.tr-0000-0002-5027-2536

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, üniversite öğrencilerinde algılanan duygusal istismar ve ruminasyon ilişkisini incelemektir. Araştırmanın örneklemini Ondokuz Mayıs Üniversitesi'nin çeşitli bölümlerinde okuyan 221'i kadın, 206'sı erkek olmak üzere 427 öğrenci oluşturmuştur. Araştırma verileri Yetişkinler İçin Algılanan Duygusal İstismar Ölçeği, Ruminasyon Ölçeği Kısa Formu, Kişisel Bilgi Formu aracılığıyla toplanmıştır. Araştırma verilerinin analizinde Çok Değişkenli Varyans Analizi ve Pearson Korelasyon Analizi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, öğrencilerin algılanan duygusal istismar ve ruminasyon düzeyi arasında pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu, algılanan duygusal istismar ve ruminasyon düzeylerinin cinsiyetle ilişkili olmadığı ancak algılanan ekonomik gelir ile ilişkili olduğu bulunmuştur.

Anahtar kelimeler: Algılanan Duygusal İstismar, Ruminasyon, İlişkili Faktörler.

Dipnot

*Bu çalışma Doç. Dr. Yaşar BARUT danışmanlığında 2018 tarihinde tamamladığımız Üniversite Öğrencilerinde Algılanan Duygusal İstismar ve Ruminasyon İlişkisi başlıklı yüksek lisans tezi esas alınarak hazırlanmıştır (Yüksek Lisans, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun, Türkiye, 2018).

KÜLTÜRLEŞME BOŞLUĞU KAVRAMININ ERGENLİK DÖNEMİ GELİŞİM SÜREÇLERİ VE AİLE DİNAMİKLERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ

Doç. Dr. DEMET VURAL YÜZBAŞI

İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, demet.vural.yuzbasi@ikcu.edu.tr, 0000-0002-6017-0875

Doç. Dr. FİLİZ KÜNÜROĞLU İNAL

İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, filiz.kunuroglu@ikcu.edu.tr, 0000-0002-2728-6200

ÖZET

Göçmen çocuk ve ergenlerin, göç ettikleri ülkenin kültürüne ebeveynleri ile farklı hızlarda uyum sağlaması, ebeveyn-çocuk arasında kültürel farklılıkların oluşmasına neden olabilmektedir. Bu durum alan yazında "kültürleşme boşluğu" olarak adlandırılmakta, ebeveyn ve çocukları arasında oluşan değer, davranış ve kimlik farklarını ifade etmektedir. Mevcut çalışma, kültürleşme boşluğu kavramının farklı biçimlerini, ölçüm yöntemlerini, teorik arka planını ve alandaki çalışmaların temelini oluşturan Kültürleşme Boşluğu-Sıkıntı Modelini detaylı bir şekilde incelemektedir. Çalışma, aynı zamanda, kültürleşme boşluğunun kimlik gelişimi, psikolojik sağlık, aile dinamikleri ve akademik başarı gibi ergenlerin sosyal gelişim alanlarına olan etkilerini değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Alan yazın, ergenlerin göç bağlamında gelişimsel görevlerini yerine getirme ve kültürel uyum süreçlerinde karmaşık kimlik sorunlarıyla karşılaştıklarını ortaya koymaktadır. Özellikle, kültürleşme boşluğunun bireysel düzeyde kimlik gelişimi ve psikolojik sağlık, aile düzeyinde ise ebeveyn-çocuk ilişkileri üzerinde olumsuz etkileri olduğu belirtilmektedir. Çalışma, bu etkilerin daha iyi anlaşılabilmesi için uluslararası alan yazın ve Türkiye'den örnekler sunmakta ve araştırma alanındaki eksikliklere dikkat çekmektedir. Ayrıca, gelecekte yapılacak çalışmalar ve müdahaleler için öneriler sunulmaktadır. Sonuç olarak, kültürleşme boşluğunun bireyler ve aileler üzerindeki çok boyutlu etkilerinin, daha kapsayıcı bir anlayışla ele alınmasının hem teorik hem de uygulamalı araştırmalar için önemli bir ihtiyaç olduğu vurgulanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kültürleşme Boşluğu, Kültürleşme Boşluğu-Sıkıntı Modeli, Beliren Yetişkinlik Dönemi, Aile Dinamikleri, Sosyal Duygusal Gelişim

AN EXAMINATION OF ACCULTURATION GAP IN THE CONTEXT OF ADOLESCENT DEVELOPMENTAL PROCESSES AND FAMILY DYNAMICS

ABSTRACT

The differing paces that migrant children and adolescents adapt to the culture of their host country compared to their parents can lead to the emergence of cultural discrepancies between parents and children. This phenomenon, referred as the "acculturation gap," describes divergences in values, behaviors, and identities between parents and their children. The current study provides an in-depth theoretical analysis of this concept, examining the various forms of the acculturation gap, its measurement methods, and the Acculturation Gap-Distress Model that

serves as a foundation for much of the research in this field. The study also aims to evaluate the impact of the acculturation gap on key social development domains in adolescents, including identity formation, psychological well-being, family dynamics, and academic achievement. The literature highlights that migrant adolescents often encounter complex identity challenges as they navigate their developmental tasks and adapt to a new cultural environment. In particular, the acculturation gap is noted to have adverse effects on identity development and psychological health at the individual level and on parent-child relationships at the family level. To facilitate a better understanding of these effects, the study incorporates examples from global contexts, including Turkey, and draws attention to gaps in the existing research. Additionally, the study offers recommendations for future research and interventions. In conclusion, the study emphasizes the necessity of adopting a more inclusive approach to comprehending and addressing the multidimensional impacts of the acculturation gap on individuals and families. This underscores its importance for both theoretical inquiry and practical applications in future studies.

Keywords: Acculturation Gap, Acculturation Gap-Distress Model, Emerging Adulthood, Family Dynamics, Social-Emotional Development

AŞIRI KORUMACI EBEVEYNLİK İLE ŞEMA ALANLARI VE EBEVEYNDEN ALGILANAN EBEVEYNLİK ARASINDAKİ İLİŞKİLERİN İNCELENMESİ*

Psikolog ATABERK AKGÖL

İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, akglataberk@icloud.com, 0009-0007-4912-605X

Doç. Dr. DEMET VURAL YÜZBAŞI

İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, demet.vural.yuzbasi@ikcu.edu.tr, 0000-0002-6017-0875

ÖZET

Ebeveynlik tutumlarının çocukların ruh sağlığı üzerindeki etkisi, son 100 yıl içinde alan yazında önemli bir yer edinmiştir. Bu çalışmanın temel amacı, aşırı korumacı ebeveynlik tutumunun şema modeli çerçevesinde incelenerek alan yazına katkı sağlamaktır. Bu doğrultuda, 2-6 yaş arası çocukları olan annelerin aşırı korumacı ebeveynlik tutumları ile kendi ebeveynlerinden algıladıkları ebeveynlik biçimleri ve arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Araştırma örneklemini yaşları 25 ile 54 ($\bar{X} = 34$, $SS = 4.8$) arasında değişen 323 anne oluşturmaktadır. Çalışmada veri toplama araçları olarak Demografik Bilgi Formu, Young Ebeveynlik Ölçeği, Young Şema Ölçeği ve Ebeveyn Tutumları Ölçeği kullanılmıştır. Analizler, annelerin eğitim durumu dışındaki demografik faktörlerin aşırı korumacı ebeveynlik tutumunu anlamlı şekilde etkilemediğini göstermektedir. Korelasyon analizleri, aşırı korumacı ebeveynlik tutumunun şema alanlarıyla (kopukluk ve reddedilme, zedelenmiş özerklik ve başarısızlık, gerçekçi sınırlar, başkalarına yönelimlilik, aşırı uyarılma ve ketlenme) pozitif yönde bir ilişki içinde olduğunu ortaya koymuştur. Ayrıca, aşırı korumacı ebeveynlik tutumunun hem anneden algılanan (duygularını bastıran, aşırı koruyucu-evhamlı, aşırı izin verici-sınırsız, koşullu başarı odaklı, kötümser-endişeli ve kuralcı-kalıplı) hem de babadan algılanan (duygularını bastıran, aşırı izin verici-sınırsız, aşırı koruyucu-evhamlı, koşullu başarı odaklı) ebeveynlik biçimleriyle ilişkili olduğu bulunmuştur. Regresyon analizleri, başkaları yönelimlilik ile aşırı uyarılma ve ketlenme şema alanlarının aşırı korumacı ebeveynlik üzerinde yordayıcı bir etkiye sahip olduğunu göstermiştir. Bunun yanı sıra, anne ve babadan algılanan aşırı koruyucu-evhamlı ve koşullu başarı odaklı ebeveynlik tutumlarının, annelerin aşırı korumacı ebeveynlik tutumlarını anlamlı bir şekilde yordadığı saptanmıştır. Bu bulgular, annelerin erken dönemde geliştirdikleri uyumsuz şemaların ve kendi ebeveynleriyle kurdukları ilişkilerin, ebeveynlik tutumlarını şekillendirmede önemli bir rol oynadığını ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ebeveynlik Tutumları, Aşırı Korumacı Ebeveynlik, Şema Alanları, Algılanan Ebeveynlik Biçimleri

* Bu çalışma ilk yazarın "Aşırı Korumacı Ebeveynlik Biçiminin Şema Modeli Çerçevesinde İncelenmesi" isimli yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

THE EXAMINATION OF THE RELATIONSHIPS BETWEEN OVERPROTECTIVE PARENTING, SCHEMA DOMAINS, AND PERCEIVED PARENTING

ABSTRACT

The influence of parenting attitudes on children's mental health has been a significant focus in the literature over the past century. This study aims to contribute to the field by examining overprotective parenting attitudes within the framework of the schema model. Specifically, it investigates the relationship between overprotective parenting attitudes of mothers with children aged 2–6 years and the parenting styles they perceive from their own parents. The sample consists of 323 mothers aged 25 to 54 years ($M = 34$, $SD = 4.8$) with children between 2 and 6 years old. Data collection tools included the Demographic Information Form, the Young Parenting Inventory, the Young Schema Questionnaire, and the Parenting Attitudes Scale. Analysis results indicate that demographic factors, except for education level, do not significantly impact overprotective parenting attitudes. Correlation analyses reveal a positive relationship between overprotective parenting and schema domains, including disconnection and rejection, impaired autonomy and performance, realistic limits, other-directedness, and hypervigilance/inhibition. Furthermore, overprotective parenting attitudes were found to be associated with perceived parenting styles from mothers (emotion-suppressing, overprotective-anxious, permissive-unrestrained, conditional success-oriented, pessimistic-anxious, and controlling-dictatorial) and fathers (emotion-suppressing, permissive-unrestrained, overprotective-anxious, and conditional success-oriented). Regression analyses highlight that the schema domains of other-directedness and hypervigilance/inhibition significantly predict overprotective parenting. Additionally, perceived overprotective-anxious and conditional success-oriented parenting styles from both mothers and fathers were significant predictors of overprotective parenting attitudes among mothers. These findings underscore the role of early maladaptive schemas and the relationships individuals have with their own parents in shaping their parenting attitudes.

Keywords: Parenting Attitudes, Overprotective Parenting, Schema Domains, Perceived Parenting Styles

KAHRAMANMARAŞ DEPREMİNİ YAŞAMIŞ BİREYLERDE TSSB BELİRTİLERİ İLE PSİKOLOJİK ESNEKLİK VE BAŞA ÇIKMA STİLLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Psikolog Zeliha Melisa AKTAY

Yakın Doğu Üniversitesi

m_akty@outlook.com-ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0005-7859-0172>

Doçent Doktor Meryem KARAAZİZ

Yakın Doğu Üniversitesi

meryem.karaaziz@neu.edu.tr- ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0085-612X>

ÖZET

Amaç: Bu araştırmanın amacı depremi yaşamış bireylerde Travma Sonrası Stres Bozukluğu belirtileri, psikolojik esneklik ve başa çıkma stillerini incelemektir. **Yöntem:** Bu çalışmada ilişkisel model kullanılmıştır. Araştırmanın evreni 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş depremini yaşamış, Kahramanmaraş Merkez’de ikamet eden, 18 yaş üzeri yetişkin bireylerdir. Örneklem ise amaçlı örnekleme yöntemi ile seçilen 759 kişiden oluşturulmuştur. Bu çalışmada, Sosyo-Demografik Bilgi Formu, Psikolojik Esneklik Ölçeği, Başa Çıkma Stilleri Ölçeği-Kısa Formu ve Travma Sonrası Stres Tanı Ölçeği uygulanmıştır. **Bulgular:** Araştırma bulgusunda yadsıma, duygulara odaklanma ve ortaya koyma, davranışsal olarak ilgiyi kesme, diğer etkinlikleri bırakma ve madde kullanımı puanları ile Travma Sonrası Stres Tanı Ölçeği puanları arasında anlamlı ve pozitif yönlü ilişki bulunmuştur. Olumlu yeniden yorumlama ve planlama puanları ile Travma Sonrası Stres Tanı Ölçeği puanları arasında anlamlı ve negatif yönlü bir ilişki bulunmuştur. Duygulara odaklanma ve ortaya koyma, madde kullanımı ve davranışsal olarak ilgiyi kesme puanlarının Travma Sonrası Stres Tanı Ölçeği puanlarını pozitif yönlü ve anlamlı olarak yordadığı bulunmuştur. Psikolojik Esneklik Ölçeği alt boyutu değerler ve değerler doğrultusunda davranış puanlarının Travma Sonrası Stres Tanı Ölçeği puanlarını negatif yönde ve anlamlı olarak yordadığı, anda olma puanlarının ise pozitif yönde ve anlamlı olarak yordadığı bulunmuştur. **Sonuç:** Bu bağlamda, başa çıkma stilleri ve psikolojik esnekliğin travma sonrası stres bozukluğu belirtileri üzerindeki etkilerini daha iyi anlamak amacıyla başa çıkma stilleri ve psikolojik esneklik ile travma sonrası stres bozukluğu belirtileri arasındaki ilişkiyi inceleyen daha fazla çalışmaya ihtiyaç olduğu görülmüştür.

Anahtar kelimeler: travma sonrası stres bozukluğu, başa çıkma, depresyon, psikolojik esneklik

6 ŞUBAT 2023 KAHRAMANMARAŞ DEPREMLERİ VE YETİŞKİN DEPREMZEDELERİN PSİKOLOJİK DURUMU

Psikolog Ahmet Faruk GÜNDOĞAR

Nişantaşı Üniversitesi

ahmedfarukgundogar@gmail.com- ORCID ID: 0009-0000-6067-9359

ÖZET

6 Şubat 2023 Kahramanmaraş depremleri, 7.7 ve 7.6 derecelik şiddetleriyle Anadolu'da 11 ili etkilemiştir. Bu iller Kahramanmaraş, Adıyaman, Hatay, Malatya, Gaziantep, Osmaniye, Adana, Şanlıurfa, Diyarbakır, Kilis ve Elazığ'dır. Bu çalışmanın amacı Kahramanmaraş depremlerinin yetişkin depremzedeler üzerindeki psikolojik etkisini belirlemektir. Ayrıca bu çalışma, yetişkin depremzedelerin psikolojik durumunun incelenerek psikolojik sağlıklarının doğru bir şekilde belirlenmesi yönünden önem taşımaktadır. Depremzedelerin psikolojik durumu kapsamında travma sonrası stres bozukluğu, anksiyete, belirsizliğe tahammülsüzlük, travma sonrası büyüme ve psikolojik sağlık unsurları irdelenmeye çalışılmıştır. Depremzedeler, depremden sonraki ilk zamanlarda beslenme, barınma, ulaşım ve güvenlik gibi unsurlarda ciddi problemler yaşamışlardır ve bu durum psikolojik olarak olumsuz bir tabloyu meydana getirmiştir. Deprem literatüründeki birçok çalışmada özellikle travma sonrası stres bozukluğu ve anksiyete unsurlarına vurgu yapılmıştır ve ayrıca belirsizliğe tahammülsüzlük, psikolojik sağlık ve travma sonrası büyüme unsurları üzerinden de değerlendirmeler yapılmıştır. Literatürdeki çalışmalara göre depremzedeler içerisinde yakınlarını kaybedenler en ağır psikolojik tabloyu göstermişlerdir. Bunun yanı sıra mal-mülk kaybı yaşayan depremzedelerin de psikolojik durumlarında ciddi bozulmalar gözlemlenmiştir. Ayrıca oluşan kaos ortamında depremzedeler iş birliği yaparak problemlerini çözmeye çalışsalar da birbirleriyle iletişim problemleri yaşamışlardır. Bu durumların hepsi, depremzedelerin psikolojik olarak olumsuzluklar yaşamalarına neden olmuştur ve uzun vadede olumsuz etkisini devam ettirebilme niteliği taşımaktadır. Yapılan çalışmalara göre sosyodemografik unsurların farklı etkileriyle beraber genel olarak travma sonrası stres bozukluğu, anksiyete, belirsizliğe tahammülsüzlük birçok yetişkin depremzedede tespit edilmiştir. Öte yandan travma sonrası büyüme ve psikolojik sağlık unsurlarının da birçok yetişkin depremzedede sosyodemografik durumlara göre farklı şekillenerek ortaya çıktığı belirlenmiştir. Daha yaşlı depremzedelerin genç depremzedelere göre genel olarak daha olumlu bir psikolojik tablo gösterdiği, kadın depremzedelerin de erkek depremzedelere göre daha olumsuz bir psikolojik tablo gösterdiği literatürdeki çalışmalarda dikkat çeken sonuçlardandır.

Anahtar Kelimeler : Kahramanmaraş, Deprem, Yetişkin, Psikoloji, Anksiyete.

6 FEBRUARY 2023 KAHRAMANMARAŞ EARTHQUAKES AND PSYCHOLOGICAL STATUS OF ADULT EARTHQUAKE VICTIMS

ABSTRACT

The February 6, 2023 Kahramanmaraş earthquakes affected 11 provinces in Anatolia with magnitudes of 7.7 and 7.6. These provinces are Kahramanmaraş, Adıyaman, Hatay, Malatya, Gaziantep, Osmaniye, Adana, Şanlıurfa, Diyarbakır, Kilis and Elazığ. The aim of this study is to determine the psychological effects of the Kahramanmaraş earthquakes on adult earthquake victims. In addition, this study is important in terms of examining the psychological state of adult earthquake victims and determining their psychological health accurately. Within the scope of the psychological state of earthquake victims, post-traumatic stress disorder, anxiety, intolerance to uncertainty, post-traumatic growth and psychological resilience elements were tried to be examined. The earthquake victims experienced serious problems in the first period after the earthquake in terms of nutrition, shelter, transportation and security, and this situation created a negative picture psychologically. Many studies in the earthquake literature have particularly emphasized the elements of post-traumatic stress disorder and anxiety, and have also made evaluations on the elements of intolerance to uncertainty, psychological resilience and post-traumatic growth. According to the studies in the literature, those who lost their relatives among earthquake victims showed the most severe psychological picture. In addition, serious deteriorations were observed in the psychological states of earthquake victims who lost property. In addition, although earthquake victims tried to solve their problems by cooperating in the chaos that occurred, they had communication problems with each other. All of these situations caused earthquake victims to experience negative psychological effects and have the potential to continue their negative effects in the long term. According to the studies conducted, post-traumatic stress disorder, anxiety and intolerance to uncertainty have been detected in many adult earthquake victims along with the different effects of sociodemographic factors. On the other hand, it has been determined that post-traumatic growth and psychological resilience elements emerged differently in many adult earthquake victims according to sociodemographic conditions. One of the striking results of the studies in the literature is that older earthquake victims generally show a more positive psychological picture than younger earthquake victims, and female earthquake victims show a more negative psychological picture than male earthquake victims.

Keywords: Kahramanmaraş, Earthquake, Adult, Psychology, Anxiety.

BİLİNÇLİ FARKINDALIĞIN VE PSİKOLOJİK SAĞLAMLIĞIN YAŞAM AMAÇLARI ÜZERİNDE ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Doçent Dr. Mehmet BOYACI

İstanbul Medeniyet Üniversitesi,

mehmet.boyaci@medeniyet.edu.tr - ORCID ID: 0000-0001-6980-4857

ÖZET

Bu çalışma, bilinçli farkındalık ve psikolojik sağlamlığın üniversite öğrencilerinin yaşam amaçlarını anlamlı bir şekilde yordayıp yordamadığını incelemektedir. Araştırmaya, İstanbul'da eğitimine devam eden 305 kadın ve 152 erkek olmak üzere toplam 457 üniversite öğrencisi katılmıştır. Veri toplama sürecinde, öğrencilerin bilinçli farkındalık düzeylerini ölçmek için Bilinçli Farkındalık Ölçeği (BİFÖ), psikolojik sağlamlık seviyelerini belirlemek için Kısa Psikolojik Sağlamlık Ölçeği (KPSÖ) ve yaşam amaçlarını değerlendirmek için Yaşam Amaçları Ölçeği (YAÖ) kullanılmıştır. Ayrıca katılımcı bilgileri için Kişisel Bilgi Formu (KBF) uygulanmıştır. Bulguları analiz etmek amacıyla regresyon modeli oluşturulmuş ve betimsel istatistikler ile korelasyon analizlerinden faydalanılmıştır. Çalışmada, bilinçli farkındalık değişkeni modelin ilk aşamasında yordayıcı olarak değerlendirilirken, ikinci aşamada psikolojik sağlamlık modele eklenmiştir. Sonuçlar, her iki değişkenin de yaşam amaçlarını anlamlı düzeyde yordadığını ortaya koymuştur. Ayrıca, bilinçli farkındalık, psikolojik sağlamlık ve yaşam amaçları arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Araştırma, bireylerin yaşam amaçlarını güçlendirmek için bilinçli farkındalık ve psikolojik sağlamlık temelli psikolojik yardım hizmetlerinin önemini vurgulamaktadır. Bu kapsamda, üniversitelerdeki psikolojik danışmanlık hizmetlerinin yaygınlaştırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bilinçli farkındalık, yaşam amaçları, psikolojik sağlamlık, psikolojik danışma, pozitif psikoloji.

THE EXAMINATION OF THE IMPACT OF MINDFULNESS AND PSYCHOLOGICAL RESILIENCE ON LIFE GOALS

ABSTRACT

The aim of this study is to investigate whether mindfulness and psychological resilience significantly predict life goals among university students. The research sample includes 493 university students from Istanbul, comprising 331 females and 162 males. Data collection utilized the *Mindful Attention Awareness Scale* (MAAS) to assess levels of mindfulness, the *Brief Resilience Scale* (BRS) to measure psychological resilience, the *Scale of Setting Life Goals with Respect to Positive Psychotherapy* (SSLGS) to evaluate life goals, and a *Personal Information Form* (PIF) for demographic data. To analyze the predictive relationships, a regression model was developed. In the first stage of the model, mindfulness was introduced as a predictor variable, followed by psychological resilience in the second stage, to examine their

stepwise contributions to life goals. Findings indicated that mindfulness and psychological resilience are significant predictors of students' life goals. Additionally, a positive and significant relationship was identified among mindfulness, psychological resilience, and life goals. These results underscore the importance of psychological services aimed at fostering mindfulness and psychological resilience as essential resources for individuals to shape meaningful life goals. Thus, the expansion of psychological counseling and guidance services at universities is recommended.

Keywords: Mindfulness, life goals, resilience, psychological counseling, positive psychology.

TÜRKİYE'DE 2024 YILI AİLE DANIŞMANLIĞI/TERAPİSİ ARAŞTIRMALARI: SİSTEMATİK BİR DERLEME

Doçent Dr. Mehmet BOYACI

İstanbul Medeniyet Üniversitesi,

mehmet.boyaci@medeniyet.edu.tr - ORCID ID: 0000-0001-6980-4857

ÖZET

Bu sistematik derleme çalışması, Türkiye'de 2024 yılında aile danışmanlığı ve terapisi alanında yapılan akademik çalışmaların genel bir değerlendirmesini sunmaktadır. Çalışmada, 17 akademik makale incelenmiş ve aile danışmanlığının teorik yaklaşımları, uygulama yöntemleri ve tematik odak noktaları değerlendirilmiştir. Veriler, literatür taraması ve içerik analizi yöntemleriyle incelenmiş, dört ana tema öne çıkmıştır: aile içi iletişim ve çatışmalar, ebeveynlik ve çocuk davranışları, boşanma süreçleri ve aile işlevselliği, kültürel faktörler.

Çalışmaların çoğu, nitel araştırma yöntemlerine dayalı olup, çözüm odaklı ve yaşantısal terapilerin etkisini ortaya koymuştur. Aile danışmanlığı müdahalelerinin, aile içi iletişim sorunlarını çözmeye, ebeveynlik becerilerini geliştirmeye ve aile işlevselliğini artırmada etkili olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, Türkiye'deki kültürel değerlerin, aile danışmanlığı süreçlerinde kritik bir rol oynadığı ve terapötik müdahalelerin başarısını şekillendirdiği görülmüştür. Bununla birlikte, kırsal ve kentsel bölgelerdeki farklılıklar ve geniş ölçekli nicel çalışmaların eksikliği, gelecekteki araştırmalar için önemli bir ihtiyaç olarak belirlenmiştir.

Sonuç olarak, aile danışmanlığı alanında yapılan çalışmalar, toplumsal değişimlerin etkisiyle artan aile sorunlarına bilimsel çözümler sunmaktadır. Bu derleme, Türkiye'deki aile danışmanlığı uygulamalarının mevcut durumunu ortaya koyarak, bu alanda yapılacak gelecekteki araştırmalara ışık tutmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Aile danışmanlığı, aile terapisi, çift terapisi, evlilik danışmanlığı.

FAMILY COUNSELING/THERAPY RESEARCH IN TURKEY IN 2024: A SYSTEMATIC REVIEW

Abstract

This systematic review aims to evaluate the academic studies conducted in the field of family counseling and therapy in Turkey in 2024. A total of 17 academic articles were examined, focusing on theoretical approaches, application methods, and thematic areas of emphasis in family counseling. The data were analyzed using literature review and content analysis

methods, highlighting four main themes: family communication and conflicts, parenting and child behavior, divorce processes and family functionality, and cultural factors.

Most studies employed qualitative research methods, emphasizing the effectiveness of solution-focused and experiential therapies. Family counseling interventions were found to be effective in resolving communication issues, enhancing parenting skills, and improving family functionality. Additionally, cultural values in Turkey play a critical role in shaping therapeutic processes and determining the success of interventions. However, the lack of large-scale quantitative studies and the disparities between rural and urban areas highlight significant areas for future research.

In conclusion, studies in the field of family counseling provide scientific solutions to the increasing family issues driven by societal changes. This review sheds light on the current state of family counseling practices in Turkey and aims to guide future research in this field.

Keywords: Family counseling, family therapy, couple therapy, marriage counseling.

ÇOCUK GELİŞİMİ ÖĞRENCİLERİNİN MANEVİ DUYARLIK İLE EMPATİ DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Prof. Dr. Aygen ÇAKMAK

Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Çocuk Gelişimi Bölümü,
aygencakmak@kku.edu.tr - 0000-0003-0692-336X

Doç. Dr. Seda SAKARYA

Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Çocuk Gelişimi Bölümü,
sedasakarya@kku.edu.tr - 0000-0002-8105-809X

Dr. Öğr. Üyesi Ezgi AKINCI DEMİRBAŞ

Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Çocuk Gelişimi Bölümü,
eakinci@kku.edu.tr - 0000-0002-4376-7354

Dr. Öğr. Üyesi Nuray ÖZTÜRK

Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Çocuk Gelişimi Bölümü,
nurayozturk@kku.edu.tr - 0000-0002-1839-9764

Arş. Gör. Yavuz Selim KARASU

Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Çocuk Gelişimi Bölümü,
yselimkarasu@kku.edu.tr - 0000-0003-3715-9069

Arş. Gör., Mehmet GÜNEY

Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Çocuk Gelişimi Bölümü,
guney.akademik@gmail.com - 0000-0002-0962-5643

ÖZET

Bu çalışma, çocuk gelişimi bölümü öğrencilerinin manevi duyarlılıkları ile bilişsel ve duygusal empati düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamaktadır. Manevi duyarlığın çocuklarla çalışma süreçlerinde etkili bir faktör olduğu varsayılmaktadır. Araştırmanın örneklemini Türkiye’de bir üniversitenin çocuk gelişimi bölümünde eğitim gören 1., 2., 3. ve 4. sınıf öğrencilerinden gönüllü olarak katılan 232 kişi oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak Manevi Duyarlık Ölçeği ve Bilişsel ve Duygulanımsal Empati Anketi kullanılmıştır. Veriler, Ocak-Mart 2024 arasında yüz yüze toplanmış ve normallik testlerinin ardından Pearson Korelasyon ve doğrusal regresyon analizleri uygulanmıştır. Manevi duyarlık ile empati arasında negatif yönlü orta düzeyde bir ilişki olduğu bulunmuştur. Manevi duyarlığın empati üzerinde anlamlı bir yordayıcı olduğu ($R^2 = 0.193$, $p < 0.001$) ve empati varyansının %19'unu açıkladığı saptanmıştır. Ayrıca araştırma sonucunda öğrencilerin mesleki motivasyon kaynakları arasında "sevgi ve ilgi", "sorumluluk duygusu", "gözlem ve öğrenme" ve "mesleki hedefler" ön plana çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler : Çocuk gelişimi, empati, öğrenci, manevi duyarlık, öğrenci.

ÇOCUKLARDA DİJİTAL BAĞIMLILIĞI ÖNLEMEDE YERİNE KOYMA METODU

Doç. Dr. Sait YILDIRIM

Iğdır Üniversitesi, saityildirim.erz@gmail.com, 0000-0002-6044-2447

ÖZET

Dijital bağımlılık, her yaştan bireyin ve özellikle çocukların boş zaman etkinliklerinin başında gelmektedir. Çocukların dijital araç kullanımını değiştiren toplum yapısı içerisinde giderek artmaktadır. Bu duruma yol açan birçok sebep bulunmaktadır. Bireyselleşme ve çekirdek aile yapısı, çalışma yaşamında her iki cinsin de bulunması, kentleşme ve güvensiz toplum olgusu gibi birçok etken çocukların boş zaman etkinliklerinin dönüşmesine yol açmıştır. Çocukların sosyalleşme biçimi genellikle dijital araçlarla gerçekleşmektedir. Ebeveynler de çocukların güvensiz alanlarda yer almasındansa evde zaman geçirmesini tercih etmektedir. Ancak bu durumun sürekliliği dijital bağımlılığı ortaya çıkarmaktadır. Süreç itibarıyla ebeveynler dijital bağımlılıkla mücadele etmesi gerektiğini fark etmektedir. Bu süreçte ebeveynlerin yöntemleri ödül ve ceza yöntemini kullanarak kontrol mekanizması oluşturduğunu göstermektedir. Bu çalışmada alternatif çözüm olarak yerine koyma metodunu işlevsel bir öneri olarak gerekçeleri ile anlatmak amaçlanmaktadır. Çalışmanın yönteminde çocuklarda dijital bağımlılığa yol açan faktörleri inceleyen literatürün değerlendirilmesinden faydalanılacaktır. Yerine koyma yöntemi çocuğun dijital araçlardan uzaklaşması için ebeveyn-çocuk iletişimi güçlendirme, çocuğun oyun alanına dahil olmak ile mümkündür. Çocuk için ebeveyn, genel olarak kural koyucu, koruyucu ve yönlendirici bir role sahiptir. Bu yöntem ile çocuk ile iletişimi eşit şartlarda ve yargılamadan sohbet odaklı geliştirmeyi amaçlayan; bu vesile ile çocuğun duygu ve düşünce dünyasına girebilen bir ebeveyn modeli ortaya konmaktadır. Sağlıklı iletişim kurulması ile birlikte çocuk, ebeveynle oyun oynamayı yalnız oynamaya tercih edecektir. Bir zaman sonra ebeveynle zaman geçirmeyi diğer şeylere tercih edecektir. Sağlıklı iletişim, çocuğun ebeveynleri ile hatalarını ve mutluluğunu paylaşabilmesine yol açacağı için; ebeveyn kontrolünde gelişim süreçlerini tamamlamasına yol açacaktır.

Anahtar Kelimeler: Dijital bağımlılık, yerine koyma, sağlıklı iletişim.

AİLE İÇİ SORUNLARA YÖNELİK, AİLE DANIŞMANLIĞINDA RUTİN OLUŞTURMANIN SÜRDÜRÜLEBİLİR İŞLEVİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Doç. Dr. Sait YILDIRIM

Iğdır Üniversitesi, saityildirim.erez@gmail.com, 0000-0002-6044-2447

ÖZET

Aile içi sorunlar; bireysel, çevresel, ekonomik ve kültürel olmak üzere birçok kaynaktan beslenmektedir. Aile danışmanlığı sürecinde bireylerin sorunlarını belirleme, bireyleri tanıma ve problem alanlarını sınırlandırma hedeflenmektedir. Süreç itibarıyla ilk aşamada genel problemler dinlenerek işe başlanır. Devamında bireylerin bireysel yaşamları, öykü alma başlığı ile dikkate alınır. Nihayetinde çiftlerin birbirini tanıma süreci ve evliliğe dair tutumları belirlenir. Evlenme öncesi süreç, evlilik aşaması ve evlilik sonrası aşama ayrı ayrı ele alınır. Son olarak her iki çift ayrı ayrı sosyal otopsiye alınarak bireysel ve sosyal anlamda tanımlanır. Problemler belirlendikten sonra iletişim modeli oluşturulur. Bu çalışmada aile içi sorunlarda çiftler arasında rutin oluşturma yöntemi ile iyileşmenin sağlanması sürecine katkısının sağlanması amaçlanmaktadır. Çalışmada yöntem olarak literatür taraması yapılacaktır. Aile yapısı araştırmaları teorik ve uygulamalı bir biçimde değerlendirilecektir. Rutin oluşturma, yukarıda bahsedilen süreçler tamamlandıktan sonra aile içi birliği sağlamaya yönelik ortak zaman oluşturma çabasını ifade etmektedir. Rutin oluşturma, hemen her aile yapısı içerisinde uygulanabilir temeller sağlamaktadır. Örnek olarak sabah kahvaltısı, akşam yemeği, ortak film gecesi vb. tüm aile bireylerinin birlikte zaman geçirme gayretleri, sorunların bireylerden bağımsız bir şekilde çözülmesine yol açacaktır. Ayrıca birlikte zaman geçirme etkinlikleri; bireylerin sorun çözme gayretlerine katkı sunacaktır. Bireylerin yaşadığı sorunları fark ettikleri hatta nasıl çözüm geliştireceğini bildikleri de bilinmektedir. Ancak çiftlerde bu süreci gerçekleştirecek çaba ve eğilimin olmadığı görülmektedir. Sorunlara yönelik gayretin gelişmesi ve iletişimin iyileşme temelinde kolaylaşması için rutin oluşturma, uygulanabilir bir nitelik olarak karşımıza çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Aile danışmanlığı, aile içi sorunlar, rutin oluşturma.

KADIN CİNAYETLERİNİN GENÇLER ÜZERİNDEKİ ETKİSİNE SOSYOLOJİK BİR BAKIŞ: KIRIKKALE ÖRNEKLEMİ ÜZERİNDEN NİTEL BİR ÇALIŞMA

Prof. Dr. Dolunay ŞENOL

Kırıkkale Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Sosyoloji Bölümü
dolunay_senol@yahoo.com - ORCID ID: 0000-0003-3716-0430

Aynur TEKKE

Doktora Öğrencisi, Kırıkkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Anabilim Dalı
aynurtekke61@gmail.com – ORCID ID: 0000-0002-5280-3169

ÖZET

Son dönemlerde basına daha çok yansımaya başlayan kadın cinayetlerinin toplum içinde bir huzursuzluğa sebep olduğu bilinmektedir. İnsanoğlu güvenliğini özellikle de sevdiklerinin, sorumluluğunu üzerlerine aldıklarının güvenliğini önemsemektedir. Kadın cinayetlerinin eskiden mi daha fazla olduğu yoksa günümüzde medyaya daha fazla yansiyabildiği için her geçen gün sayısının artıyor mu olduğu tartışmaları her geçen gün daha fazla tartışılmaktadır. Bu tartışmaların da konuyu daha fazla gündeme getiriyor olmasından kaynaklanan sebeplerle olsa gerek topluma yansıyan bir korku ikliminin olduğu bilinmektedir. Özellikle evlilik sebebi ile, çalışmak veya üniversite eğitimlerini almak için gibi sebeplerle kendilerinden uzak yaşayan kız çocukları ile ilgili olarak anne babaların kaygı seviyelerinin her geçen gün artıyor olduğu bilinmektedir. Ancak sosyal medya ile daha fazla iletişim kurarak haberlere daha kolay ulaşan gençlerin bu cinayetlerden olumsuz etkilenip etkilenmelerinde cinsiyetlerinin etkisinin olup olmadığı araştırılmak istendi. Kırıkkale ilinde yaşayan, 18-25 yaş aralığındaki genç kadınlarla yapılan bu görüşmelere dayanarak gençlerin eskiye oranla daha büyük güvensizlik yaşadıklarını söylemek mümkün. Güvensizliğin kaynağında sosyal medya haberleri kadar annelerinin bu konudaki telkinlerinin de etkili olduğu dikkati çekmektedir. Sadece 17 görüşmeci ile yapılan görüşme verilerine dayanarak hüküm vermek mümkün olmamakla birlikte konu üzerinde çalışmaların yapılmasının gerekliliğini ortaya koymasından dolayı bu çalışmanın önemli olduğu düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: *Kadın cinayetleri, sosyal medya, gençlik, annelik*

TOPLUMSAL CİNSİYETİN ÇOCUKLUKTA İNŞASI: OYUNCAKLAR, KIYAFETLER VE EBEVEYN TUTUMLARI

Prof. Dr. Dolunay ŞENOL

Kırıkkale Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Sosyoloji Bölümü
dolunay_senol@yahoo.com - ORCID ID: 0000-0003-3716-0430

Aynur TEKKE

Doktora Öğrencisi, Kırıkkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Anabilim Dalı
aynurtekke61@gmail.com – ORCID ID: 0000-0002-5280-3169

Özet

Çocukluk dönemi, bireyin toplumsal kimliğinin ve cinsiyet rollerinin temellerinin atıldığı kritik bir evre olarak değerlendirilmektedir. Toplumsal cinsiyet ise bireyin biyolojik cinsiyetinden bağımsız olarak toplum tarafından atfedilen roller, davranışlar ve beklentiler bütünü olarak tanımlanmaktadır. Toplumsal cinsiyetin kuramsal çerçevesi içinde yer alan sosyal öğrenme kuramı üzerinden cinsiyet rollerinin nasıl aktarıldığı açık bir şekilde görülmektedir. İlgili kuramsal temelden hareketle bu çalışmada öncelikle oyuncakların cinsiyete göre ayrıştırılması, renk kodlamaları ve oyuncak reklamlarının çocukların cinsiyet algısı üzerindeki etkisi tartışılmaktadır. Oyuncakların yanı sıra, kıyafetler de toplumsal cinsiyet rollerini pekiştiren önemli bir araç olarak ele alınmakta; bebeklikten itibaren kız ve erkek çocuklarına yönelik giyim pratiklerinin nasıl farklılaştığı incelenmektedir. Çalışmanın bir diğer odak noktasını ebeveynlerin çocuklarına yönelik tutum ve davranışları oluşturmaktadır. Ebeveynlerin bilinçli ya da bilinçsiz bir şekilde çocuklarına cinsiyetçi roller aktardıkları; oyuncak seçiminden, kıyafet tercihlerine ve çocuk yetiştirme pratiklerine kadar geniş bir alanda bu rollerin yeniden üretildiği görülmektedir. Bu çalışmada, toplumsal cinsiyet rollerinin çocukluk döneminde nasıl inşa edildiğini oyuncaklar, kıyafetler ve ebeveyn tutumları üzerinden incelenmektedir. Sonuç olarak bu çalışma, çocuklukta toplumsal cinsiyet rollerinin inşasında oyuncakların, kıyafetlerin ve ebeveyn tutumlarının kritik bir rol oynadığını göstermektedir. Toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamak adına cinsiyetçi tutumların fark edilmesi, ebeveynler ve eğitimciler için önemli bir adım olarak öne çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Toplumsal Cinsiyet, Çocukluk, Oyuncaklar, Kıyafetler, Ebeveyn Tutumları, Cinsiyet Roller

AVRUPA'YA TÜRK GÖÇÜNÜN DÖNÜM NOKTALARI VE ÖZELLİKLERİ

Araş. Gör. Vahap Aydemir

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

vahapaydemir@mu.edu.tr ORCID [0000-0003-0303-4268](https://orcid.org/0000-0003-0303-4268)

Özet

Kurulduğundan itibaren Türki Cumhuriyetler ve Müslüman-Türk kökenli Balkan halkları için misafir ülke ya da anavatan olma görevini üstlenen Türkiye Cumhuriyeti, 1960'lerden sonra dışarıya, özellikle, Avrupa ülkelerine göç veren bir ülkeye dönüşmeye başlamıştır. Avrupa'ya Türk göçünün dönüm noktaları, nedenleri ve temel özelliklerini değerlendiren çalışma göç hareketindeki dönüşümü ve bunun nedenlerini kısaca ele almayı hedeflemektedir. Çalışmada 1950'li yılların sonlarından itibaren Avrupa ülkelerine gerçekleşen Türk göçü 3 dönemde incelenecektir: 1961'de başlayan ve petrol krizinin yaşandığı 1973-74 yıllarını kapsayan ilk dönem, bu tarihlerden 12 Eylül 1980 darbesine kadar uzanan ikinci dönem ve 1980 yılından 2000'li yıllara kadar olan üçüncü dönem. 1961-1973 yılları arası Avrupa'ya yönelen Türk göçünün ilk dönemi özellikle Batı Almanya ekonomisinin işgücüne duyduğu ihtiyaçtan kaynaklanmış ve Avrupa ülkelerinin arzu ettiği göçlerdi. 1973- 1980 yılları arasında gerçekleşen göçler Türk ve Avrupalı yetkililer arasında 1970 yılında imzalanan iş birliği anlaşmaları ve protokoller çerçevesinde olmuştur. 1980 sonrası göçlerde ise politik süreçlerin etkisi daha çok dikkati çekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Avrupa, Türk Göçü, istihdam.

TURNING POINTS OF TURKISH MIGRATION TO EUROPE

Summary

Since its foundation, the Republic of Turkey has been a host country or homeland for the Turkic Republics and the Balkan peoples of Muslim-Turkic origin. After the 1960s, the Republic of Turkey has transformed into an outward migration country, especially to European countries. The study, which evaluates the turning points, reasons and main characteristics of Turkish migration to Europe, aims to address the transformation in the migration movement. In this study, Turkish migration to European countries since the late 1950s will be analysed in 3 periods: The first period starting in 1961 and covering the years 1973-74 during the oil crisis,

the second period from these dates until the coup d'état of 12 September 1980 and the third period from 1980 to the present day. The first period of Turkish migration to Europe between 1961 and 1973 was driven by the need for labour force in the West German economy and was desired by European countries. The migrations between 1973 and 1980 took place within the framework of the cooperation agreements and protocols signed between Turkish and European authorities in 1970. In the post-1980 migrations, the impact of political processes is more noticeable.

Keywords: Europe, Turkish Migration, employment

GÖÇ, UMUT VE ÖLÜM

Dr. Hatice YILMAZ ASLAN

E-posta Adres: yilmazhaticeaslan@gmail.com

ORCID ID: 0000-0001-5377-8578

Gülşen AKGÜN AYAYDIN

YYÜ Sosyoloji Anabilim Dalı, Doktora Öğrencisi

E-posta Adresi: gulsenakgunayadin56@gmail.com

ORCID ID: 0009-0001-4113-9338

Özet

Günümüzde, göç, sadece bir bölgenin sorunu olmaktan çıkmış, küresel bir olgu haline gelmiştir. Özellikle Ortadoğu ve Afrika'daki savaşlar, siyasi krizler ve ekonomik zorluklar nedeniyle Avrupa'ya yönelik büyük kitlesel göç hareketleri pek çok insanın yaşamını yitirmesine yol açmaktadır. Bu göç hareketleri göçmenlerin yanı sıra göç edilen ülkelerdeki halkları da etkilemektedir. Göçmenler, daha iyi bir yaşam için genellikle Türkiye üzerinden Avrupa'ya yönelmekte, ancak bu yolculuklar sırasında çoğu kez ölümlerle karşılaşmaktadır. Özellikle Akdeniz gibi tehlikeli deniz yollarında boğulmalar, kara yolundaki geçişlerde ise kaza ve kötü hava koşulları nedeniyle ölümler yaşanmaktadır. Bu çalışma Avrupa'yı umut kapısı olarak gören göçmenlerin Türkiye üzerinden Batı Avrupa'ya ulaşmaya çalışırken karşılaştıkları zorluklar ve yaşadıkları trajik ölümleri ele almaktadır. Uluslararası verilerle desteklenen bu çalışmada, göçmen ölümlerinin artış trendi ve göçmenlerin kaybolmalarının ardında yatan nedenler tartışılmaktadır. Son olarak, bu trajedinin çözümüne yönelik uluslararası işbirliğinin ve sorumluluğun önemi vurgulanmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Göç, Göçmen Ölümleri, Trajedi

YAŞLI BİREYLERİN TOPLUMDA DEĞİŞEN ROLÜ: AKTİF YAŞLANMA

Dr. Öğr. Üyesi Selin UMUTLU

Süleyman Demirel Üniversitesi/İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,
selinaltay@sdu.edu.tr - 0000-0002-0391-0179

ÖZET

İnsanlar doğma, büyüme, yaşlanma ve ölme döngüsü ile varlıklarını sürdürmektedirler. Biyolojik olarak yaşlılık yaşamın son evresi olarak değerlendirilmektedir. Yaşlılık evresine kadar kendi kendine yetebilen, kimseye muhtaç olmayan birey, yaşlanmayla birlikte fiziksel ve zihinsel gerilemeler yaşayabilmekte ve yaşamını devam ettirmek adına birtakım yardımlara muhtaç olabilmektedir. Yaşlılık, bireyin hem toplumsal hem de ekonomik açıdan dezavantajlı olarak kavramsallaştırıldığı, sosyal riskler içerdiği bir dönem olarak ifade edilebilmektedir. Dünya nüfusunun giderek yaşlanması, doğum oranlarının azalması yaşlı nüfusa olan politikaların ne kadar önemli olacağını gözler önüne sermektedir. Bu bağlamda aktif yaşlanma, yaşlılığın getirmiş olduğu biyolojik, fizyolojik, toplumsal tüm zorlukların azaltılmasında etkili bir sosyal politika olarak ortaya çıkarılmıştır. Aktif yaşlanma, yaşlıların yaşlanma ile oluşan tüm olumsuzluklarının en az indirgenmesi, sağlık ve sosyal bakım hizmetlerinin maliyetlerinin düşürülmesi, daha uzun süre istihdam edilmelerinin sağlanması ve böylece emekli maaşı giderlerinin azaltılması, topluma sosyal, siyasal ve ekonomik olarak katılımlarının devamlılığının arz etmesi gibi amaçlar taşımaktadır. Aktif yaşlanma, yaşlanmanın biyolojik bir süreç olmanın ötesine geçip, bireylerin yaşamlarının tüm aşamalarında fiziksel, zihinsel ve sosyal açıdan sağlıklı, üretken ve bağımsız kalabilmelerini sağlamayı amaçlayan bir yaklaşım olarak değerlendirilmektedir. Aktif yaşlanma, yaşlıların iş gücüne katılımını, gönüllü çalışmaları, sosyal ilişkilerde aktif rol almayı ve yaşam boyu öğrenmeye devam etmeyi içermektedir. Bu süreç, yaşlı bireylerin toplumsal hayata dâhil olmalarını ve topluma katkı sağlamalarını teşvik ederken, aynı zamanda kendi değerlerini ve yaşam kalitelerini arttırmaktadır. Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından da benimsenen bu anlayış, yaşlıların toplumsal yaşamda daha fazla yer almasını ve katkı sunmasını teşvik etmektedir. Bu bağlamda bu bildiride yaşlılık kavramına, sosyal politikadaki anlamına, aktif yaşlanmayı belirleyen faktörlere, aktif yaşlanmanın yaşlanan bireyler ve toplum açısından önemine ve aktif yaşlanma kapsamında önerilen sosyal politikalara yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Yaşlılık, Aktif Yaşlanma, Sosyal Politika.

THE CHANGING ROLE OF OLDER ADULTS IN SOCIETY: ACTIVE AGING

ABSTRACT

Humans continue their existence with the cycle of being born, growing up, aging and dying. Biologically, old age is considered as the last stage of life. Individuals who are self-sufficient and do not need anyone until old age may experience physical and mental decline with aging and may need some assistance in order to continue their lives. Old age can be defined as a period in which the individual is conceptualized as disadvantaged both socially and economically and involves social risks. The aging of the world population and the decline in birth rates reveal how important policies for the elderly population will be. In this context, active aging has emerged as an effective social policy to reduce all the biological, physiological and social difficulties brought by old age. Active aging aims to minimize all the negative effects of aging, to reduce the costs of health and social care services, to ensure that the elderly are employed for a longer period of time and thus reduce pension expenses, and to ensure the continuity of their social, political and economic participation in society. Active aging is an approach that goes beyond the biological process of aging and aims to ensure that individuals remain physically, mentally and socially healthy, productive and independent at all stages of their lives. Active ageing includes participation of older people in the labour force, volunteer work, taking an active role in social relations and continuing lifelong learning. This process encourages older persons to be involved in and contribute to society, while at the same time increasing their self-worth and quality of life. This understanding, which is also adopted by the World Health Organization (WHO), encourages the elderly to take more part in and contribute to social life. In this context, this paper will focus on the concept of old age, its meaning in social policy, the factors determining active aging, the importance of active aging for aging individuals and society, and the social policies proposed within the scope of active aging.

Keywords: Old age, Active Ageing, Social Policy.

MÜLTECİ ÇOCUKLARDA VE ERGENLERDE PSİKOLOJİK SAĞLAMLIK ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Uzm. Çocuk Gelişimci Emine Beyza İNCE
Samsun Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü
emine.ince@bile.gov.tr - 0000-0001-5542-129X

Arş. Gör. Yavuz Selim KARASU
Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Çocuk Gelişimi Bölümü
yselimkarasu@kku.edu.tr - 0000-0003-3715-9069

ÖZET

Göç, tarih boyunca insanlar için asla uzak ve yabancı bir kavram olmamıştır. İnsanlar, farklı sorunlardan kaçmak ve yeni yerleşim alanları bulmak amacıyla göç etmek zorunda kalmış, bu süreçte şehirler ve ülkeler değiştirmişlerdir. Dünya tarihinin bilinen ilk göçü, Kavimler Göçü olarak adlandırılan istilalardan kaçan insanların Avrupa'ya yöneldiği süreçtir. Bunun yanı sıra, coğrafi keşifler, savaşlar ve doğal afetler gibi etkenler de, tarih boyunca meydana gelen yüzlerce göçün temel sebepleri arasında yer almıştır. Tarihsel süreç incelendiğinde, 21. yüzyıl, sürekli değişen ve gelişen yaşam koşullarıyla birlikte mülteci ve sığınmacı sorunlarının yükseliş gösterdiği dönemlerden biri olmuştur. Mülteciler, fikir ayrılıkları, kaos ve iç savaşlar sebebiyle buldukları yerleri terk ederek başka topraklara göç edebilmekte ve sığınma talebinde bulunabilmektedirler. Mültecilerin demografik yapıları incelendiğinde, önemli bir kısmının çocuk ve ergen gruplarından oluştuğu dikkat çekmektedir. Göç öncesi ve esnasında savaşa maruz kalmak çocuk ve mülteci ergenler açısından başlı başına bir travma sebebiyken göç sonrası dönemde yeni bir ülkeye uyumlanma zorunluluğu bu dezavantajlı grubu derinden etkilemektedir. Bu bireyler, yeni bir kültüre uyum sağlama sürecinde, buldukları ülkelerde eğitim ve yaşam koşullarında çeşitli adaptasyon zorlukları ile karşılaşmaktadır. Evlerinden, yaşadıkları topraklardan ve kimi zaman ailelerinden uzak olmaları, mülteci çocukların ve ergenlerin gelişimleri üzerinde derin ve olumsuz etkiler yaratmaktadır. İç savaş, çatışma, şiddet, cinsel sömürü, çocuk işçiliği, malnutrisyon ve ölüme tanık olma gibi çok boyutlu ve çeşitli travmatik deneyimler, bu çocukların fiziksel, psikolojik ve ahlaki gelişimlerinde ciddi sorunlara yol açabilmektedir. Ayrıca, buldukları kaotik ortam ve bu süreçte yaşadıkları yoğun stres, benlik/gelecek/dünya algısına dair umutsuz hissetmelerine neden olabilmektedir. Yaşadıkları bu olumsuzluklar psikolojik iyi oluşlarına etki edebilmektedir. Psikolojik sağlık terimi ilk kez 1970'lerde kullanılmıştır, psikolojik sağlık, stresli durumlarla bilişsel veya duygusal

olarak baş etme ve kendini stres faktörlerinin olumsuz etkilerinden koruma yeteneğidir. Diğer bir ifadeyle, psikolojik sağlık, kişinin krizler ve kaoslar sırasında sakin kalmasına ve uzun vadeli olumsuz sonuçlar olmadan yaşamına devam etmesine izin veren psikolojik ve davranışsal yeteneklerle gelişen bir özelliktir. Mülteci çocuk ve ergenlerin psikolojik sağlıkları, yaşadıkları olumsuz deneyimleri atlatmalarında ve hayata bakış açılarını düzenlemelerinde önemli bir koruyucu faktör olarak değerlendirilmektedir. Bu bağlamda çalışmanın amacı literatürde mülteci çocuklar ve ergenlerde psikolojik sağlık ile ilgili yapılan çalışmaların değerlendirilmesi, psikolojik sağlamlığın mülteci çocuklarla çalışan uzmanlar tarafından öneminin anlaşılması ve bu alana dikkat çekmektir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, Ergen, Göç, Mülteci, Psikolojik sağlık.

DUVARIN ESTETİĞİ: BURHAN DOĞANÇAY VE AUBUSSON DUVAR HALILARI

Doç. Dr. Nazan OSKAY

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, nazanoskay@yyu.edu.tr- 0000-0002-3704-5945

Y. Lisans Öğr. Merve ATLAS

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, atlasmerve86@gmail.com

ÖZET

Kendimize, çevremize ve tüm yaşamla olan ilişkimize duyarlı olabilmenin önemli göstergelerinden biri şüphesiz sanatsal faaliyetlerdir. Yaratıcı ifade ve estetik deneyimi barındıran sanat, zaman ve toplumsal değişimlere bağlı olarak farklı şekillerde tanımlanmıştır. Her dönemde farklı bağlamlarda varlığını sürdüren sanat anlayışının, 19. yüzyılda Tanrı'dan gelen bir yetenek olarak kabul edilen eski, dini ve mistik bakış açısı yerini, modern sanat anlayışına bırakmıştır.

Sanat, tarih boyunca üslup, biçim ve yapım teknikleri bakımından farklı anlayışlarla şekillenmiştir. Bu bağlamda, 19. yüzyılda büyük bir ivme kazanarak günümüze kadar uzanan Türk resim sanatında da farklı bakış açıları gözlemlenmektedir. 1920'li yıllardan itibaren hızla çağdaşlaşan Türk Resim Sanatı, 21. yüzyılda Batı sanatına paralel bir noktaya ulaşmıştır. Bu gelişimde ve uluslararası alanda çağdaş Türk sanatının temsilinde önemli bir rol üstlenen sanatçı Burhan Doğançay (1929-2013) büyük bir öneme sahiptir. Doğançay, dünya duvarlarından ilham alarak, halkların yaşam biçimlerini, inançlarını ve düşüncelerini kendi özgün eserleriyle dönüştürmüş ve onlara yeni bir boyut kazandırmıştır. Duvarlar, Doğançay'ın benzersiz yorumlarıyla resim, grafik anlatımlar, heykeller, fotoğraflar ve Aubusson duvar halılarına dönüşmüştür.

Bu araştırma, Doğançay'ın eserlerinin zaman içerisinde gösterdiği değişimi incelemekte ve özellikle kent duvarlarından esinlenerek ürettiği Aubusson duvar halılarının önemini değerlendirmektedir. Literatür taraması ve görsel analizler yoluyla yürütülen çalışma, Doğançay'ın disiplinlerarası yaklaşımının, resim ve dokuma sanatının kültürel ve tarihsel birikimini modern bir çerçevede yeniden ele aldığını ortaya koymaktadır. Araştırma sonucunda, sanatçının geleneksel el sanatlarını çağdaş sanatla buluşturan özgün yorumunun, dokuma sanatına yeni bir boyut kazandırdığı ve geleneksel el sanatlarının güncel sanattaki rolüne yeni bir bakış açısı getirdiği belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Çağdaş Türk Resim Sanatı, Burhan Doğançay, Duvarlar, Aubusson Duvar Halıları.

ABSTRACT

One of the important indicators of our sensitivity to ourselves, our surroundings, and our relationship with all of life is undoubtedly artistic activities. Art, which encompasses creative expression and aesthetic experience, has been defined in various ways depending on time and social changes. The artistic understanding that existed in different contexts throughout history shifted in the 19th century, as the old, religious, and mystical view of art as a talent given by God was replaced by the modern art perspective.

Throughout history, art has evolved in terms of style, form, and techniques. In this context, various viewpoints can be observed in Turkish painting art, which gained momentum in the 19th century and continues to this day. Since the 1920s, Turkish painting art has rapidly modernized and reached a point parallel to Western art in the 21st century. An artist who has played an important role in this development and in the representation of contemporary Turkish art internationally is Burhan Doğançay (1929-2013). Inspired by the walls of the world, Doğançay transformed the lifestyles, beliefs, and thoughts of different peoples into his unique works, giving them a new dimension. Walls, through Doğançay's distinctive interpretations, have been transformed into paintings, graphic expressions, sculptures, photographs, and Aubusson tapestries.

This research examines the changes in Doğançay's works over time, with a particular focus on the significance of the Aubusson tapestries he created, inspired by urban walls. The study, carried out through literature review and visual analysis, reveals that Doğançay's interdisciplinary approach reconsiders the cultural and historical heritage of painting and tapestry art in a modern framework. As a result of the research, it has been determined that the artist's unique interpretation, which brings traditional handicrafts together with contemporary art, has added a new dimension to the tapestry art and provided a new perspective on the role of traditional crafts in contemporary art.

Keywords: Contemporary Turkish Painting Art, Burhan Doğançay, Walls, Aubusson Tapestries.

**PABLO PİCASSO, HENRİ MATİSSE, JOAN MİRO, BEDRİ RAHMİ EYUBOĞLU,
ABİDİN DİNO'NUN RESİM ANLAYIŞLARININ SERAMİK ESERLERİNE
YANSIMASI: BİR ANALİZ**

Doç. Dr., NURTAÇ ÇAKAR

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, nurtacakar@gmail.com - 0000-0002-5859-9314

ARZU DUMAN

arzuduman04@gmail.com- 0009-0004-3680-792X

ÖZET

18.yy'da Sanayi Devrimi'yle endüstriyel olarak üretilen bütün ürünlerin sanatsal açıdan değersizleştiği görülmektedir. 17 yy. başlarından 19.yy. ortalarına kadar modern dönemde sanatçılar üretim durgunluğuna karşı farklı arayışlara girerek, disiplinler arası çeşitli malzemeler kullanarak; özgün, sanatsal çalışmalar yapmaya başlamıştır. Geleneksel sanat anlayışını red eden Modern dönem sanatçılarının resim çalışmalarında dışavurumcu sanat anlayışı içine girdiği görülmektedir. Ayrıca sanatçılar seramik sanatına da bu anlayışlarını yansıtılmışlardır. Böylelikle geleneksel sanat anlayışı kalıplarından sıyrılarak yeni biçimler ve tekniklerin denenmesine alan açılmıştır. Resim ve seramiğin birleşimi ile oluşan görsel ifade sanatçıların soyutlama ve kişisel ifadeyi ön plana çıkararak sanat üretimlerini oluşturmalarına fırsat vermiştir. Tarihsel süreç içerisinde sanat disiplinlerinin bir arada kullanması özellikle dönemin sanatçılarının seramik, cam, metal vb. farklı malzemeleri deneyerek tek bir alanda değil farklı alanlarda da üretim yapmalarını sağlamıştır. Modern resim sanatçıları, seramik sanatı ile ilgilenerek; resimsel öğeler olan renk, form ve biçim üslubunu seramik çalışmalarına yansıtılmışlardır. Bu araştırmanın amacı Modern Dönem ressamlarının sanat anlayışlarını seramik eserlerine nasıl aktardıklarının incelenmesidir. Bu kapsamda Pablo Picasso, Joan Miro, Henri Matisse, Bedri Rahmi Eyuboğlu ve Abidin Dino'nun seramik eserleri yazılı ve görsel kaynak taraması yapılarak incelenmiştir. Buna göre sanatçıların seramik eserlerinde disiplinlerarası perspektife dayalı etkileşimlerin olduğu, çizgi, form ve renk kullanımındaki yenilikçi yaklaşımlarını seramikte de uyguladıkları ayrıca içinde buldukları kültüre ait geleneksel formları eserlerine yansıttıkları bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler : Modern Sanat, Resim, Seramik

THE REFLECTION OF PABLO PICASSO, HENRI MATISSE, JOAN MIRO, BEDRİ RAHMI EYUBOĞLU, ABIDIN DINO'S PAINTING CONCEPTS ON CERAMIC WORKS: AN ANALYSIS

ABSTRACT

In the 18th century, with the Industrial Revolution, all products produced industrially became artistically worthless. From the early 17th century until the middle of the 19th century, artists in the modern period started to search for different ways to counter the stagnation of production, using various interdisciplinary materials and started to make original, artistic works. It is seen that the artists of the Modern period, who rejected the traditional understanding of art, entered into an expressionist understanding of art in their painting works. In addition, the artists also reflected this understanding on ceramic art. In this way, the traditional understanding of art was freed from its molds and space was opened for experimenting with new forms and techniques. The visual expression created by the combination of painting and ceramics has given artists the opportunity to create their artistic productions by emphasizing abstraction and personal expression. The use of art disciplines together in the historical process has enabled the artists of the period to experiment with different materials such as ceramics, glass, metal, etc. and to produce not only in a single field but also in different fields. Modern painting artists were interested in ceramic art and reflected the pictorial elements of color, form and style to their ceramic works. The aim of this research is to examine how Modern Period painters transferred their understanding of art to their ceramic works. In this context, the ceramic works of Pablo Picasso, Joan Miro, Henri Matisse, Bedri Rahmi Eyuboğlu and Abidin Dino were analyzed by scanning written and visual sources. Accordingly, it was found that there are interdisciplinary perspective-based interactions in the ceramic works of the artists, that they apply their innovative approaches in the use of line, form and color in ceramics, and that they reflect the traditional forms of the culture they live in to their works.

Keywords: Modern Art, Painting, Ceramics

**PABLO PİCASSO, HENRİ MATİSSE, JOAN MİRO, BEDRİ RAHMİ EYUBOĞLU,
ABİDİN DİNO'NUN RESİM ANLAYIŞLARININ SERAMİK ESERLERİNE
YANSIMASI: BİR ANALİZ**

Doç. Dr., NURTAÇ ÇAKAR

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, nurtacakar@gmail.com - 0000-0002-5859-9314

ARZU DUMAN

arzduman04@gmail.com- 0009-0004-3680-792X

ÖZET

18.yy'da Sanayi Devrimi'yle endüstriyel olarak üretilen bütün ürünlerin sanatsal açıdan değersizleştiği görülmektedir. 17 yy. başlarından 19.yy. ortalarına kadar modern dönemde sanatçılar üretim durgunluğuna karşı farklı arayışlara girerek, disiplinler arası çeşitli malzemeler kullanarak; özgün, sanatsal çalışmalar yapmaya başlamıştır. Geleneksel sanat anlayışını red eden Modern dönem sanatçılarının resim çalışmalarında dışavurumcu sanat anlayışı içine girdiği görülmektedir. Ayrıca sanatçılar seramik sanatına da bu anlayışlarını yansıtmışlardır. Böylelikle geleneksel sanat anlayışı kalıplarından sıyrılarak yeni biçimler ve tekniklerin denenmesine alan açılmıştır. Resim ve seramiğin birleşimi ile oluşan görsel ifade sanatçıların soyutlama ve kişisel ifadeyi ön plana çıkararak sanat üretimlerini oluşturmalarına fırsat vermiştir. Tarihsel süreç içerisinde sanat disiplinlerinin bir arada kullanması özellikle dönemin sanatçılarının seramik, cam, metal vb. farklı malzemeleri deneyerek tek bir alanda değil farklı alanlarda da üretim yapmalarını sağlamıştır. Modern resim sanatçıları, seramik sanatı ile ilgilenerek; resimsel öğeler olan renk, form ve biçim üslubunu seramik çalışmalarına yansıtmışlardır. Bu araştırmanın amacı Modern Dönem ressamlarının sanat anlayışlarını seramik eserlerine nasıl aktardıklarının incelenmesidir. Bu kapsamda Pablo Picasso, Joan Miro, Henri Matisse, Bedri Rahmi Eyuboğlu ve Abidin Dino'nun seramik eserleri yazılı ve görsel kaynak taraması yapılarak incelenmiştir. Buna göre sanatçıların seramik eserlerinde disiplinlerarası perspektife dayalı etkileşimlerin olduğu, çizgi, form ve renk kullanımındaki yenilikçi yaklaşımlarını seramikte de uyguladıkları ayrıca içinde buldukları kültüre ait geleneksel formları eserlerine yansıttıkları bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler : Modern Sanat, Resim, Seramik

THE REFLECTION OF PABLO PICASSO, HENRI MATISSE, JOAN MIRO, BEDRİ RAHMI EYUBOĞLU, ABIDIN DINO'S PAINTING CONCEPTS ON CERAMIC WORKS: AN ANALYSIS

ABSTRACT

In the 18th century, with the Industrial Revolution, all products produced industrially became artistically worthless. From the early 17th century until the middle of the 19th century, artists in the modern period started to search for different ways to counter the stagnation of production, using various interdisciplinary materials and started to make original, artistic works. It is seen that the artists of the Modern period, who rejected the traditional understanding of art, entered into an expressionist understanding of art in their painting works. In addition, the artists also reflected this understanding on ceramic art. In this way, the traditional understanding of art was freed from its molds and space was opened for experimenting with new forms and techniques. The visual expression created by the combination of painting and ceramics has given artists the opportunity to create their artistic productions by emphasizing abstraction and personal expression. The use of art disciplines together in the historical process has enabled the artists of the period to experiment with different materials such as ceramics, glass, metal, etc. and to produce not only in a single field but also in different fields. Modern painting artists were interested in ceramic art and reflected the pictorial elements of color, form and style to their ceramic works. The aim of this research is to examine how Modern Period painters transferred their understanding of art to their ceramic works. In this context, the ceramic works of Pablo Picasso, Joan Miro, Henri Matisse, Bedri Rahmi Eyuboğlu and Abidin Dino were analyzed by scanning written and visual sources. Accordingly, it was found that there are interdisciplinary perspective-based interactions in the ceramic works of the artists, that they apply their innovative approaches in the use of line, form and color in ceramics, and that they reflect the traditional forms of the culture they live in to their works.

Keywords: Modern Art, Painting, Ceramics

TÜRK SANATINDA BÖCEK İMGESİ

Doç. Gülşah Özdemir

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi,
gtontu@cumhuriyet.edu.tr / ORCID ID: 0000 0002 3768 9230

ÖZET

Dünyanın en eski formlarından biri olan böcekler insanlar tarafından farklı anlamlar ve konular üzerinden değer görmüştür. Ekosistem içindeki önemi yadsınamaz büyüklükte olan böcekleri insanoğlu bazen bir tehdit olarak görüp onlardan korkmuş bazen de onlara mükemmel yaratılışlarından dolayı hayran olmuştur. Antik dönemlerden bu yana böcekler bir takım inanç ve kültürlerde değerli bir varlık olarak nitelendirilirken bazı kültür ve inançlarda ise günah ve kötülük sembolü olarak görülmüştür. Sanat tarihinde de üzerlerine yüklenen farklı anlamlar ile tasvir edilen böcekler birçok sanatçı tarafından konu olarak ele alınmıştır. Özellikle Avrupa sanatında böcek tasvirleri oldukça geniş bir tarih aralığında kendini göstermektedir. Hristiyanlık inancının baskın olduğu Avrupa sanatında böcekler bir kötülük imgesi olarak da betimlenmiştir estetik bir unsur olarak da resmedilmiştir. Türüne göre farklı anlam ve işlevler ile batı sanatında yerini alan böcek imgesi doğanın döngüsü ve hayatın geçiciliğini de temsil etmiştir. Türk Sanatında da kendine yer bulan böcek imgesi Osmanlı dönemine ait minyatürlerden günümüze kadarki süreçte Avrupa sanatına oranla daha sınırlı sayıda sanatçı tarafından tasvir edilmiştir. Tarihsel araştırma tekniği kullanılarak yazılan bu çalışmada, böceklerin Avrupa’da ve Türk Sanatında böcek imgesinin sanat eserlerindeki yerini ve sanatçılar üzerindeki etkilerini araştırmak amaçlanmıştır. Sonuç olarak sanatçılar ile böcekler arasındaki etkileşim incelenerek hangi böceklerin hangi şekillerde kullanıldığı ve bu betimlemelerin sanatsal açıdan taşıdığı anlamlar değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler : Böcek, Kültür, Türk Sanatı

INSECT IMAGE IN TURKISH ART

ABSTRACT

Insects, one of the oldest forms in the world, have been valued by people with different meanings and subjects. Humans have sometimes seen insects, whose importance in the ecosystem is undeniable, as a threat and have been afraid of them, and sometimes have admired them because of their perfect creation. Since ancient times, insects have been considered a valuable entity in some beliefs and cultures, while in some cultures and beliefs they have been seen as symbols of sin and evil. Insects, depicted with different meanings attributed to them in the history of art, have been taken up as subjects by many artists. Especially in European art, insect depictions show themselves in a very wide historical range. In European art, where Christianity is dominant, insects have been depicted as an image of evil and also as an aesthetic

element. The insect image, which has taken its place in Western art with different meanings and functions depending on its type, has also represented the cycle of nature and the transience of life. The insect image, which has also found a place in Turkish Art, has been depicted by a limited number of artists compared to European art from the miniatures of the Ottoman period to the present day. This study, written using historical research techniques, aims to investigate the place of insect images in works of art in European and Turkish Art and their effects on artists. As a result, the interaction between artists and insects is examined and the ways in which insects are used and the meanings these depictions carry in terms of art are evaluated.

Keywords: Insect, Culture, Turkish Art

İKLİM KRİZİ ÇERÇEVESİNDE ATIK VE MİKROPLASTİK SORUNUNUN GÜNCEL SANATA YANSIMALARI

Nisa Nur KURT

KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ

nisanurkurtstudio@gmail.com - 0009-0008-6229-8363

ÖZET

İklim krizinin en büyük sorunlarından biri olan plastik atıklar, deniz ekosistemlerinde giderek artış göstermektedir. Hayatımızın bir parçası haline dönüşen plastiklerin, çok az bir kısmı geri dönüşüme uğradığı için, kalan büyük bir kısmı atık olarak okyanuslara atılmakta ve deniz habitatına zarar vermektedir. Günümüz dünyasında plastik atıklar okyanusların neredeyse her köşesinde gözlemlenmiştir. Okyanuslara atılan plastikler zamanla mikroplastiklere ve daha sonrasında nanoplastiklere dönüşmektedir. Atık sorunu ve iklim krizi ile ilgili toplumu bilinçlendirmek için çeşitli araştırmalar yapılmış ve projeler tasarlanmıştır. Bu çalışmada güncel sanat pratiklerinde, plastik atıklar üzerinde yoğunlaşarak, disiplinlerarası çalışan dokuz sanatçının eserleri incelenmiştir. Atık sorununun kontrolden çıkması ile birlikte ulaşılan güncel veriler paylaşılmış ve canlıların sağlığı konusundaki olumsuz etkileri üzerinde durulmuştur. Sanat aracılığıyla toplumun daha fazla bilinçlenmesini sağlamak ve içinde bulunduğumuz durumu insanlara hatırlatmak için yapılan eserlerin detaylarına odaklanılmıştır. Sonuç olarak; topluma çevre bilinci kazandırmak adına yapılan sergiler, bienaller ve kamusal alanda tasarlanan projelerle birlikte, insan ve doğa arasındaki ilişkiye odaklanılmış ve doğayı korumaya yönelik adımların atılması için bir tepki ortaya konulmuştur. Toplumu bilgilendirmek ve çevre bilinci oluşturmak adına yapılan sanat eserleri ile topluma faydalı bir katkı sağlanmıştır.

Anahtar Kelimeler : İklim Krizi, Mikroplastik, Atık, Ekoloji, Sanat

SOSYOLOJİK BİR PERSPEKTİFTEN EV YEMEĞİ OLGUSU: GELENEK, MODERNLEŞME VE KÜLTÜREL DÖNÜŞÜM

Öğr. Gör. Gökay GÜDEN

Munzur Üniversitesi

gokayguden@munzur.edu.tr

ORCID ID: 0000-0002-1482-9448

ÖZET

Bu araştırma, ev yemeği olgusunun sosyolojik dönüşümünü ele alarak geleneksel anlamından modernleşme süreciyle nasıl uzaklaştığını ve yeniden tanımlandığını incelemeyi amaçlamaktadır. Nitekim yiyecek ve içecekler yalnızca temel bir beslenme aracı değil, aynı zamanda kültürel kimlik, toplumsal değerler ve aidiyet duygularını yansıtan unsurlar olarak önemli bir yere sahiptir. Bu bağlamda ev yemeği, geleneksel aile yapısında birlik, beraberlik ve kültürel aktarımın sembolü olarak karşımıza çıkar. Ancak sanayileşme, kentleşme, kadınların iş hayatına katılımı ve hızlı yaşam gibi faktörler bu kültürü dönüştürmüştür. Çalışmada ev yemeği olgusu; kimlik ve statü simgesi, psikolojik terapi aracı, kültürel direnç unsuru ve ticari bir meta olarak dört boyutta ele alınmıştır. Bulgulara göre, ev yemeği günümüzde organik, doğal ve sağlıklı yaşam trendleriyle ilişkilendirilmiş, lüks tüketim ve bilinçli tüketici kimliği gibi kavramlarla bir statü göstergesi haline gelmiştir. Ayrıca restoranlar ve kafeler, “ev yemeği tadında” ya da “anne eli değmiş gibi” söylemleriyle bu kültürü ticari bir pazarlama nesnesine dönüştürmüştür. Ev yemekleri, geleneksel lezzetlerin modern sunumlarla birleştiği mekanlarda, tüketiciye hem nostaljik hem de güvenilir bir deneyim vaat ederek ekonomik bir değer kazanmıştır. Bununla birlikte, günümüzde evde yemek yapma süreci bireyler için psikolojik bir terapi ve yaratıcılık alanı olarak görülmektedir. Sonuç olarak, ev yemeği hem geleneksel değerlerini koruyan hem de modern dünyaya uyum sağlayan çok boyutlu bir olgu olarak yeniden tanımlanmıştır. Bu çalışma, ev yemeğinin kültürel hafıza, kimlik inşası, toplumsal dayanışma ve ticari değer açısından önemli bir rol taşıdığını ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Gastronomi, Yemek Sosyolojisi, Ev Yemeği, Gelenek, Modernite

THE PHENOMENON OF HOME COOKING FROM A SOCIOLOGICAL PERSPECTIVE: TRADITION, MODERNISATION AND CULTURAL CHANGE

ABSTRACT

This research examines the sociological transformation of the concept of home-cooked meals, exploring how it has moved away from its traditional meaning and been redefined through processes of modernisation. Indeed, food and drink are not only tools for basic nutrition, but also have an important place as elements reflecting cultural identity, social values and a sense of belonging. In this context, home-cooked meals symbolise unity, togetherness and cultural transmission within the traditional family structure. However, factors such as industrialisation, urbanisation, women's participation in the workforce and fast-paced lifestyles have changed this culture. The concept of home-cooked food was addressed in four dimensions: as a symbol of identity and status, as a tool for psychological therapy, as an element of cultural resistance and as a commercial commodity. According to the findings, home-cooked meals are now associated with organic, natural and healthy living trends, becoming a status symbol linked to concepts of luxury consumption and the identity of the conscious consumer. What's more, restaurants and cafes have commercialised this culture by using slogans such as 'home-cooked taste' or 'like it's made by mum'. Home-cooked food, presented in places where traditional flavours merge with modern presentation, promises consumers both a nostalgic and reliable experience, thereby gaining economic value. In addition, in today's world, the process of cooking at home is seen as a form of psychological therapy and a creative outlet for individuals. In conclusion, home cooking has been redefined as a multidimensional phenomenon that both preserves traditional values and adapts to the modern world. This study highlights the significant role of home-cooked meals in cultural memory, identity construction, social solidarity and commercial value.

Keywords: Gastronomy, Sociology of Food, Home Cooking, Tradition, Modernity

GASTRONOMİ TURİZMİNDE SOKAK LEZZETLERİNİN TİCARETLEŞME SÜRECİ: ALT KÜLTÜRÜN ANA AKIMA DÖNÜŞÜMÜ

Öğr. Gör. Gökay GÜDEN

Munzur Üniversitesi

gokayguden@munzur.edu.tr

ORCID ID: 0000-0002-1482-9448

ÖZET

Bu çalışma, gastronomi turizminde öne çıkan sokak lezzetlerinin alt kültür unsurlarından ayrılarak ticarileşme sürecinde nasıl ana akım bir tüketim biçimine dönüştüğünü irdelemektir. Araştırmanın amacı, sokak lezzetlerinin otantiklik, egzotiklik ve ticarileşme bağlamında yaşadığı dönüşümün, kültürel kimlik, ekonomik adalet ve toplumsal sınıf üzerindeki etkilerini eleştirel bir bakışla değerlendirmektir. Çalışma tasarımında nitel araştırma yöntemi tercih edilmiş ve veri toplama aracı olarak da doküman analizi kullanılmıştır. Bulgular, sokak yemeklerinin ticarileştirilmesiyle birlikte otantik kökenlerinden uzaklaştığını, yerel üreticiler için fırsatlar kadar riskler de içerdiğini göstermektedir. Ticarileşen sokak lezzetleri, turistlere ve üst gelir gruplarına hitap eden lüks bir tüketim nesnesine dönüşürken, alt sınıflar için erişilebilirliğini kaybetmektedir. Ayrıca, sokak lezzeti olarak geçen yiyecek ve içecek ürünlerinin küresel fastfood kültürü ile birleşmesi, yerel kimliklerin silikleşmesine ve homojenleşmesine yol açmaktadır. Sonuç olarak, sokak lezzetlerinin ticarileşme sürecinde kültürel miras ve ekonomik adalet dengesi zayıflamaktadır. Çalışma, bu dönüşümün olumsuz etkilerinin azaltılması için sokak yemeği üreticilerinin desteklenmesi, otantiklik söylemlerinin korunması ve toplumsal eşitsizliklerin giderilmesine yönelik politikalar geliştirilmesini önermektedir. Bu politikaların, sokak lezzetlerinin hem kültürel hem de ekonomik değerini koruyarak sürdürülebilirliğini sağlamaya önemli katkılar sunacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Gastronomi Turizmi, Sokak Lezzetleri, Kültürel Metalaşma, Ticarileşme

THE COMMERCIALISATION PROCESS OF STREET FOOD IN GASTRONOMIC TOURISM: FROM SUBCULTURE TO MAINSTREAM

ABSTRACT

This study examines how street food, a distinctive feature of gastronomic tourism, is transformed into a mainstream form of consumption, distinct from subcultural elements, in the process of commercialisation. The aim of the research is to critically evaluate the transformation of street food in the context of authenticity, exoticism and commercialisation, and its implications for cultural identity, economic justice and social class. A qualitative research method was adopted in the study design and document analysis was used as a data collection tool. Findings suggest that as street food becomes commercialised, it moves away from its authentic roots, creating both opportunities and risks for local producers. Commercialised street food is becoming a luxury item, appealing to tourists and higher income groups, while becoming less accessible to lower income groups. Furthermore, the integration of street food products into the global fast-food culture leads to the fading and homogenisation of local identities. In conclusion, the balance between cultural heritage and economic justice is weakened in the process of street food commercialisation. The study recommends policies to mitigate the negative impacts of this transformation, such as supporting street food producers, preserving authenticity narratives and addressing social inequalities. These policies are seen as essential to maintaining the cultural and economic value of street food while ensuring its sustainability.

Keywords: Gastronomic Tourism, Street Food, Cultural Commodification, Commercialisation

SOMUT OLMAYAN KÜLTÜREL MİRAS KAPSAMINDA HIZIR AYI VE MUHARREM AYI ÖZEL GÜN YEMEKLERİ VE RİTÜELLERİNİN İNCELENMESİ: SİVAS İLİ ÖRNEĞİ

MSc. TUĞÇE YILDIRIM

Kocaeli Üniversitesi

yldrm.tgc96@gmail.com

ORCID ID-0000-0002-0752-593X

PROF. DR. MERAL YILMAZ

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi,

meralylmz@cumhuriyet.edu.tr

ORCID ID-0000-0001-6150-1640

ÖZET

Özel gün yemekleri, bir toplumun kültürel mirasının önemli bir parçasını oluşturmaktadır. Bu yemekler, sadece damak tadına yönelik bir deneyim değil, aynı zamanda tarihsel, dini, sosyal ve ekonomik değerlerin yansımalarıdır. Özel gün yemekleri, toplulukların kimliklerini ifade etme, geçmişten gelen gelenekleri aktarma ve bireyleri ortak bir bağ etrafında birleştirme işlevi görmektedir. Bu yemekler, sadece özel günlerde tüketilen gıdalar değil, aynı zamanda o toplumun kimliğini ve kültürel mirasını yansıtan simgelerdir ve Anadolu'daki birçok gelenekte misafirperverlik, özel gün yemeklerinin hazırlanışında belirgin bir şekilde görülmektedir. Hızır ayı ve Muharrem ayı, Alevi-Bektaşî inanç sisteminde matem orucu ve diğer dini ritüellerle öne çıkmaktadır. Bu süreçte uygulanan yemek hazırlıkları ve ritüeller, topluluğun dini ve kültürel kimliğinin korunmasında önemli bir rol oynamaktadır. Bu çalışma kapsamında somut olmayan kültürel mirasın örnekleri arasında yer alan Hızır ayı (Hızır günü) ve Muharrem ayı boyunca gerçekleştirilen yemek, kurban ve ritüel pratiklerini, Sivas ili içerisinde incelenmesi amaçlanmıştır. Bu yemek ve ritüeller, somut olmayan kültürel mirasın korunması açısından büyük önem taşımaktadır. Çalışma kapsamında nitel araştırma yöntemleri arasında “doküman analizi” ve “görüşme” teknikleri kullanılarak veriler elde edilmiştir. Elde edilen veriler betimsel analiz ile değerlendirilmiştir. Çalışma sonucunda Hızır ayı çerçevesinde üç gün (karşılama ve uğurlama ile yaklaşık bir hafta) oruç tutularak “Cem yürütüldüğü” ve “lokma” kavramı çerçevesinde ekmek, kömbe, pilav, kurban etinden ve sakatatlarından yemekler yapılarak dağıtıldığı belirlenmiştir. Muharrem ayı içerisinde “12 gün” yas orucu tutulduğu, “Cem yapıldığı” ve getirilen yiyeceklerin “lokma” olarak dağıtıldığı; Muharrem orucunun sonunda aşure yapılıp dağıtıldığı belirlenmiştir. Sonuç olarak araştırmanın, geleneklerin sürdürülebilirliği, toplumsal hafızanın korunması ve kültürel kimliğin aktarılması açısından katkı sağlayacağı ve benzer çalışmalara örnek teşkil edeceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sivas, Hızır Ayı, Kültür, Muharrem Ayı, Yemek

EXAMINATION OF THE SPECIAL DAY DISHES AND RITUALS OF THE MONTHS OF HIZIR AND MUHARREM WITHIN THE SCOPE OF INTANGIBLE CULTURAL HERITAGE: THE CASE OF SIVAS PROVINCE

ABSTRACT

Special day meals constitute an important part of a society's cultural heritage. These meals are not only a taste experience, but also a reflection of historical, religious, social and economic values. Special day meals serve the function of expressing the identities of communities, transferring traditions from the past and uniting individuals around a common bond. These meals are not only foods consumed on special days, but also symbols that reflect the identity and cultural heritage of that society and in many traditions in Anatolia, hospitality is clearly seen in the preparation of special day meals. The month of Hızır and the month of Muharram stand out with mourning fasts and other religious rituals in the Alevi-Bektashi belief system. The food preparations and rituals implemented during this process play an important role in preserving the religious and cultural identity of the community. Within the scope of this study, it was aimed to examine the food, sacrifice and ritual practices carried out during the month of Hızır (day of Hızır) and the month of Muharram, which are among the examples of intangible cultural heritage, in Sivas province. These meals and rituals are of great importance in terms of preserving the intangible cultural heritage. Within the scope of the study, data were obtained using “document analysis” and “interview” techniques among qualitative research methods. The obtained data were evaluated with descriptive analysis. As a result of the study, it was determined that within the framework of the month of Hızır, the “Cem” was held by fasting for three days (approximately one week including welcoming and farewell) and that within the framework of the concept of “lokma”, dishes were made from bread, kömbe, pilaf, sacrificial meat and offal and distributed. It was determined that a “12-day” mourning fast was held during the month of Muharrem, the “Cem” was held and the food brought was distributed as “lokma”; at the end of the Muharrem fast, aşure was made and distributed. As a result, it is thought that the research will contribute to the sustainability of traditions, the preservation of social memory and the transfer of cultural identity and will be an example for similar studies.

Keywords: Sivas, Hızır Month, Culture, Muharrem Month, Food

SİVAS MUTFAK KÜLTÜRÜNDE KELLE TATLISININ GASTRONOMİK DEĞERİ

PROF. DR. MERAL YILMAZ

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi,
meralylmz@cumhuriyet.edu.tr

ORCID ID-0000-0001-61501640

ÖZET

İç Anadolu Bölgesinde yer alan Sivas ili, Hitit, Selçuklu, Bizans ve Osmanlı gibi birçok medeniyete ev sahipliği ve başkentlik yapmıştır. Ayrıca siyasi, kültürel ve ekonomik çerçevede büyük bir şehir kimliğine sahiptir. Bunun yanı sıra Kral Yolu'nun kavşak merkezlerinden biri olmuştur. Bu köklü geçmiş ve bölgenin geçim unsurları zengin bir mutfak oluşmasında itici güç oluşturmuştur. Zengin mutfak geçmişiyle Sivas, et yemekleri ve çorbalarının yanı sıra, tatlılarıyla da dikkat çekmektedir. Adını, sofralara bir tepsi içinde bütün halinde getirilip sunulmasından alan Kelle Tatlısı, Sivas'ın zengin mutfak kültürünün bir parçasıdır. Tatlı, dış kısmında baklavaya benzeyen hamuru, iç kısmında ise kadayıf dokusunu andıran kesme hamurları ile ceviz, fındık ve üzüm gibi dolgu malzemeleriyle oldukça zengin bir içeriğe sahiptir. Bu tatlı, özellikle Zara bölgesinde yöre halkının özel günlerde veya önemli misafirleri ağırlarken hazırladığı, gastronomik kimliğin korunması açısından değerli bir mirastır. Ancak, tanıtım eksikliği ve ticari anlamda yeterli pazarlama imkânlarının olmaması, bu tür ürünlerin hak ettiği ilgiyi görmesini kısıtlamaktadır. Bu çalışma kapsamında Kelle Tatlısının tanınırlığını artırmak, ürünün sürdürülebilirliğine destek olmak amacıyla ürünün malzemeleri, hazırlama, pişirilme ve sunum şekil ve basamakları açıklanmıştır. Ayrıca, yöresel mutfak üzerindeki etkileri değerlendirilerek bölge mutfakına ve destinasyona sağladığı katkılar irdelenmiştir. Çalışma kapsamında veriler nitel bir araştırma yöntemlerinden “gözlem tekniği” ve “doküman analizi” tekniği kullanılarak elde edilmiştir. Elde edilen veriler değerlendirilerek çeşitli öneriler oluşturulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Sivas, Mutfak Kültürü, Tatlı

BİSİKLET TURİZMİ VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLİŞKİSİ: NEVŞEHİR ÖRNEĞİ

Yüksek Lisans Öğrencisi, Sedanur AYDOĞAN

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi

sedanuraydogaan@gmail.com- 0009-0004-3685-6836

Dr. Öğr. Üyesi, Elif KAHYA YILDIRIM

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi

elifkahya@ohu.edu.tr- 0000-0003-4990-9816

ÖZET

Bu çalışmada sürdürülebilir bir turizm faaliyeti olarak ele alınan bisiklet turizminin Nevşehir ilindeki mevcut durumunu incelemek ve bu turizm türünün geliştirilebilmesi için öneriler sunmak amaçlanmıştır. Nevşehir, turizmin gelişimi açısından oldukça büyük bir potansiyele sahiptir. İlin sahip olduğu coğrafi özellikler, tarihi doku ve kültürel yapı kitlesel turizm faaliyetlerinin yanı sıra özgün ve sürdürülebilir deneyimler sunan alternatif turizm türlerine de olanak tanımaktadır. Bu turizm türlerinden biri olan bisiklet turizmi, bölgede geliştirilebilir turizm türleri arasında yer almaktadır. Nevşehir’de bisiklet turizmini sürdürülebilirlik çerçevesinde ele almayı amaçlayan bu çalışmada, literatür taraması ve doküman analizi yapılmış; elde edilen bulgular SWOT analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. Yapılan analiz sonucunda bölgenin bisiklet turizmi açısından güçlü yönleri ve fırsatlara sahip olduğu görülmektedir. Jeomorfolojik yapının bisiklet turizmi için uygun olması, oluşturulabilecek bisiklet rotası güzergâhlarında turist için çekicilikler sunan çok sayıda doğal ve kültürel unsur bulunması başlıca güçlü yönleri oluştururken; Nevşehir’de sürdürülebilir turizm faaliyetlerinin artırılması ve bu durumun yerel halkın kalkınması açısından olanaklar sunması başlıca fırsatlar olarak belirlenmiştir. Bisiklet turizmi için tanıtımın yetersiz olması, mevcut bisiklet rotalarının yetersizliği, bisiklet park yerleri ve istasyonların az bulunması başlıca zayıf yönleri; gerçekleştirilecek bisiklet turizmi faaliyetlerinde doğal ve kültürel alanların zarar görme olasılığı başlıca tehditler arasında belirlenmiştir. Çalışmanın bulguları bisiklet rotalarının belirlenmesi, bisiklet dostu alt yapının geliştirilmesi ve yerel paydaşlarla iş birliğinin artırılması gibi somut öneriler sunmaktadır. Çalışmada sürdürülebilir turizm hedefleri doğrultusunda, bisiklet turizminin teşvik edilmesinin çevresel ve ekonomik kalkınma açısından önemli katkılar sunabileceği vurgulanmaktadır. Bu araştırma, Nevşehir’in bisiklet turizmi potansiyelini değerlendirmeyi ve bu alandaki planlama süreçlerine bilimsel bir katkı sunmayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Bisiklet Turizmi, Sürdürülebilirlik, Nevşehir,

RELATIONSHIP BETWEEN BICYCLE TOURISM AND SUSTAINABILITY: THE EXAMPLE OF NEVŞEHİR

ABSTRACT

In this study, it is aimed to examine the current situation of bicycle tourism, which is considered as a sustainable tourism activity, in Nevşehir province and to present suggestions for the development of this type of tourism. Nevşehir has a great potential for the development of tourism. The geographical features, historical texture and cultural structure of the province enable mass tourism activities as well as alternative tourism types that offer unique and sustainable experiences. Bicycle tourism, one of these types of tourism, is among the types of tourism that can be developed in the region. In this study, which aims to address bicycle tourism in Nevşehir within the framework of sustainability, literature review and document analysis were conducted; the findings were analyzed using the SWOT analysis method. As a result of the analysis, it is seen that the region has strengths and opportunities in terms of bicycle tourism. While the main strengths are that the geomorphological structure is suitable for bicycle tourism and that there are many natural and cultural elements that offer attractions for tourists on the bicycle route routes that can be created; the increase in sustainable tourism activities in Nevşehir and the opportunities this situation offers for the development of the local people have been identified as the main opportunities. The main weaknesses of bicycle tourism are the inadequacy of promotion, the inadequacy of existing bicycle routes, the scarcity of bicycle parking spaces and stations; and the possibility of damage to natural and cultural areas in bicycle tourism activities to be carried out are among the main threats. The findings of the study offer concrete suggestions such as determining bicycle routes, developing bicycle-friendly infrastructure and increasing cooperation with local stakeholders. The study emphasizes that, in line with sustainable tourism goals, encouraging bicycle tourism can make significant contributions to environmental and economic development. This research aims to evaluate the bicycle tourism potential of Nevşehir and to make a scientific contribution to the planning processes in this area.

Keywords: Bicycle Tourism, Sustainability, Nevşehir

AKIŞ DENEYİMİNİN YAŞAM DOYUMU ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: SEYAHAT ACENTASI ÇALIŞANLARI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Doç. Dr. Gamze ERYILMAZ

İskenderun Teknik Üniversitesi

gamze.eryilmaz@iste.edu.tr / 0000-0003-0588-8021

İpek SARICA

İskenderun Teknik Üniversitesi

İpek_kirmit@hotmail.com / 0009-0006-0750-5951

ÖZET

Araştırmanın amacı, seyahat acentasında çalışan bireylerin akış deneyimi ve yaşam doyumu algılarını ölçmek ve bu iki kavram arasındaki ilişkiyi incelemektir. Akış deneyimi, kendini işe verme, işi sevme ve içsel motivasyon olmak üzere üç boyut üzerinden değerlendirilmiştir. Bu boyutların her birinin yaşam doyumu üzerindeki etkileri incelenmiştir. Araştırmada akış deneyimi ve yaşam doyumu anketleri kullanılarak, kolayda örnekleme yöntemiyle çevrimiçi anket uygulanmıştır. Birinci saha çalışmasında (ön test) 35 kişi, ikinci saha çalışmasında (test) ise 200 kişi ankete katılmıştır. Veri toplama süreci 2021 yılı Aralık ayında yürütülmüştür. Örneklem, kurumsal olarak hizmet veren ve şubeleri bulunan bir A grubu seyahat acentası çalışanlarından oluşmaktadır. Araştırmanın sonuçlarına göre, akış deneyiminin anlamlı ve olumlu yönde yaşam doyumunu artırdığı; ancak en etkili faktörlerin işini sevme ve içsel motivasyon olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Akış deneyimi, yaşam doyumu, kendini işe verme, işi sevme, içsel motivasyon.

THE EFFECT OF FLOW EXPERIENCE ON LIFE SATISFACTION: A STUDY ON TRAVEL AGENCY EMPLOYEES

ABSTRACT

The main purpose of the thesis is to measure the flow experience and life satisfaction perceptions of individuals working in travel agencies and to examine the relational meaning between these two concepts. Flow experience was evaluated through three dimensions: giving oneself to work, liking work and intrinsic motivation. The effects of each of these dimensions on life satisfaction were examined. In the study, flow experience and life satisfaction questionnaires were used and an online survey was applied through convenience sampling method. In the first field study (pre-test), 35 people participated in the survey and 200 people participated in the second field study (test). The data collection process was conducted in December 2021. The sample consisted of employees of a Group A travel agency that provides corporate services and has branches. According to the results of the study, flow experience

significantly and positively increased life satisfaction; however, the most effective factors were job satisfaction and intrinsic motivation.

Key Words: Flow experience, life satisfaction, put yourself to work, like work, intrinsic motivation.

SAĞLIK PROFESYONELLERİNİN GİRİŞİMCİLİK ÖZELLİKLERİ İLE İHBARCILIK EĞİLİMLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİLERİN TESPİT EDİLMESİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

Nicat Quliyev

Yüksek Lisans Öğrencisi, Düzce Üniversitesi, İşletme Fakültesi Sağlık Yönetimi Anabilim Dalı, Düzce, Türkiye, nicatquliyev495@gmail.com, ORCID:0000-0001-8830-5789

Doç. Dr. Fuat YALMAN

Doç. Dr., Düzce Üniversitesi, İşletme Fakültesi Sağlık Yönetimi Anabilim Dalı, Düzce, Türkiye, fuatyalman@duzce.edu.tr, ORCID: 0000-0002-1041- 1837

Özet

Bu çalışmanın temel amacı, sağlık profesyonellerinin girişimcilik özelliklerinin onların sağlık kuruluşunda meydana gelen tıbbi veya tıbbi olmayan bir olayı ihbar etme eğilimlerine etkisini yol analizi ile tespit etmektir. Araştırmanın evrenini Düzce ilinde faaliyet gösteren iki kamu hastanesinin tüm sağlık profesyonelleri oluşturmuştur. Verilerin toplandığı zaman diliminde kamu hastanelerinde toplamda 2684 sağlık profesyonelinin olduğu tahmin edilmektedir. Araştırma verileri kolayda örnekleme yöntemi ile yüz yüze anket tekniği kullanılarak toplanmıştır. Değerlendirmeye alınan ve verilerin analizinde kullanılan toplam anket sayısı 410'dur. Verilere güvenilirlik analizi, betimleyici analizler, farklılık analizleri ve yol analizi tekniği uygulanmıştır. Yapılan yol analizi sonuçlarına göre; sağlık profesyonellerinin girişimci kişilik özelliklerinden olan başarıya gereksinim duyma eğiliminde olma, içsel kontrol odaklılık eğiliminde olma, özgüvenli olma ve risk alma eğiliminde olma boyutları onların ihbarcılık eğilimlerini (içsel ihbarcılık, dışsal ihbarcılık, sessizlik) istatistiksel olarak anlamlı ve negatif yönde etkilemiştir. Bunun yanı sıra sağlık profesyonellerinin girişimci kişilik özelliklerinden olan yenilikçilik eğiliminde olma boyutu ise onların ihbarcılık eğilimlerini (içsel ihbarcılık, dışsal ihbarcılık, sessizlik) istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönde etkilemiştir. Yapılan bu araştırma, sağlık profesyonellerinin ihbarcılık eğilimlerinin oluşmasında girişimci kişilik özelliklerinin önemli bir rolünün olduğunu ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik Özellikleri, İhbarcılık Eğilimi, Sağlık Profesyonelleri, Yapısal Eşitlik Modellemesi.

A STUDY TO DETERMINE THE RELATIONSHIP BETWEEN ENTREPRENEURIAL
CHARACTERISTICS AND WHISTLEBLOWING TENDENCIES OF HEALTH
PROFESSIONALS

Abstract

The main purpose of this study is to determine the effect of entrepreneurial characteristics of healthcare professionals on their tendency to report a medical or non-medical event occurring in a healthcare organisation by path analysis. The population of the study consisted of all health professionals of two public hospitals operating in Düzce province. It is estimated that there were a total of 2684 health professionals in public hospitals in the time period when the data were collected. The research data were collected using face-to-face survey technique with convenience sampling method. The total number of questionnaires evaluated and used in data analysis was 410. Reliability analysis, descriptive analyses, difference analyses and path analysis techniques were applied to the data. According to the results of the path analysis; the dimensions of the entrepreneurial personality traits of health professionals, which are the tendency to need success, the tendency to be internal control orientation, the tendency to be self-confident and the tendency to take risks, statistically significantly and negatively affected their whistleblowing tendencies (internal whistleblowing, external whistleblowing, silence). In addition, the dimension of innovativeness, which is one of the entrepreneurial personality traits of health professionals, statistically significantly and positively affected their whistleblowing tendencies (internal whistleblowing, external whistleblowing, silence). This study revealed that entrepreneurial personality traits have an important role in the formation of health professionals' whistleblowing tendencies.

Keywords: Entrepreneurial Characteristics, Whistleblowing Tendency, Health Professionals, Structural Equation Modelling.

SÜRDÜRÜLEBİLİR MEDİKAL SAĞLIK TURİZMİ UNSURLARININ DESTİNASYONU TEKRAR ZİYARET ETME NİYETİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Doç. Dr. Fuat YALMAN

Düzce Üniversitesi, İşletme Fakültesi

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1041-1837>

fuatyalman@duzce.edu.tr, 0506 4603437

Prof. Dr. Yalçın KARAGÖZ

Düzce Üniversitesi, İşletme Fakültesi

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5642-6498>

yalcinkaragoz@duzce.edu.tr, 0553 0332996

Özet

Bu araştırmanın temel amacı, sürdürülebilir medikal sağlık turizmi unsurlarının destinasyonu tekrar ziyaret etme niyeti üzerindeki etkisini tespit etmektir. Araştırmada, nicel araştırma yöntemi kullanılmış olup veriler çevrimiçi internet ortamında toplanmıştır. Katılımcılara çevrimiçi anket formu Türkçe dilinde uygulanmıştır. Araştırmanın ana kütlesini Türkiye'ye medikal sağlık turizmi kapsamında tedavi almaya gelen ve sosyal medya kanalıyla (Twitter, Instagram, Facebook, Web Siteler, Bloglar) ulaşılan uluslararası sağlık turistleri oluşturmuştur. Araştırma kapsamında veri setinin analizi için IBM SPSS 23 ve AMOS istatistiksel analiz programları birlikte kullanılmıştır. Çalışmanın analizinde değişkenler arasındaki ilişki düzeyini ve ilişkinin yönünü tespit etmek için yapısal eşitlik modellemesi (YEM) yöntemlerinden olan yol analizi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlara göre; sürdürülebilir medikal sağlık turizmi unsurlarından olan ülke bilgisi ve farkındalığı, emniyet/güvenlik, erişebilirlik, fiyat uygunluğu boyutlarının, medikal turistlerin sağlık destinasyonunu yeniden ziyaret etme niyeti üzerindeki etkisi önemlidir ve etki düzeyi pozitif yönlüdür. Yani ikili değişkenlerden biri artarken diğeri de artacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilir Medikal Sağlık Turizmi Unsurları, Destinasyonu Tekrar Ziyaret Etme Niyeti, Medikal Sağlık Turizmi

THE IMPACT OF SUSTAINABLE MEDICAL HEALTH TOURISM ELEMENTS ON THE INTENTION TO REVISIT THE DESTINATION

Abstract

The main purpose of this research is to determine the impact of sustainable medical health tourism elements on the intention to revisit the destination. In the research, quantitative research method was used and data were collected online. The online questionnaire form was applied to the participants in Turkish language. The main mass of the study consisted of international health tourists who came to Turkey to receive treatment within the scope of medical health tourism and reached through social media channels (Twitter, Instagram, Facebook, Websites, Blogs). IBM SPSS 23 and AMOS statistical analysis programmes were used together for the analysis of the data set within the scope of the research. In the analysis of the study, path analysis, one of the structural equation modelling (SEM) methods, was applied to determine the level and direction of the relationship between the variables. According to the results obtained; the effect of country knowledge and awareness, safety/security, accessibility, affordability dimensions, which are among the elements of sustainable medical health tourism, on the intention of medical tourists to revisit the health destination is significant and the effect level is positive. In other words, when one of the binary variables increases, the other one will also increase.

Keywords: Sustainable Medical Health Tourism Elements, Intention to Revisit Destination, Medical Health Tourism

TERMAL TURİZM DESTİNASYON İMAJİ, DESTİNASYON MEMNUNİYETİ, DESTİNASYONA GÜVEN VE YENİDEN ZİYARET NİYETİ ARASINDAKİ YAPISAL İLİŞKİLERİN TESPİT EDİLMESİ

Prof. Dr. Yalçın KARAGÖZ

Düzce Üniversitesi, İşletme Fakültesi

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5642-6498>

yalcinkaragoz@duzce.edu.tr, 0553 0332996

Doç. Dr. Fuat YALMAN

Düzce Üniversitesi, İşletme Fakültesi

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1041-1837>

fuatyalman@duzce.edu.tr, 0506 4603437

Özet

Bu çalışmanın amacı, termal sağlık turizmi destinasyon imajı, destinasyon memnuniyeti, destinasyona güven ve yeniden ziyaret niyeti arasındaki yapısal ilişkileri tespit etmektir. Araştırmanın evrenini Afyon ilinde faaliyet gösteren Sağlık Bakanlığı kaplıca işletme ruhsatlı termal tesisleri ziyaret eden termal turistler oluşturmuştur. Değerlendirmeye alınan ve verilerin analizinde kullanılan toplam anket sayısı 530'dur. Veriler yüz yüze anket tekniği ile toplanmıştır. Araştırma kapsamında veri setinin analizi için IBM SPSS 23 ve AMOS istatistiksel analiz programları birlikte kullanılmıştır. Verilere betimleyici analizler ve farklılık analizleri uygulanmıştır. Bunun yanı sıra değişkenler arasındaki etki düzeyini ve bu etkinin yönünü tespit etmek için yapısal eşitlik modellemesi (YEM) yöntemlerinden olan yol analizi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlar göre; bütün değişkenler arasındaki ilişkiler ileri düzeyde önemlidir ($P < ,001$). İlişkiler pozitif yönlüdür. Yani ikili değişkenlerden biri artarken diğeri de artacaktır.

Anahtar Kelimeler: Destinasyon İmajı, Destinasyon Memnuniyeti, Destinasyona Güven, Yeniden Ziyaret Niyeti, Termal Turizm

DETERMINATION OF THE STRUCTURAL RELATIONSHIPS BETWEEN THERMAL TOURISM DESTINATION IMAGE, DESTINATION SATISFACTION, DESTINATION TRUST AND REVISIT INTENTION

Abstract

The aim of this study is to determine the structural relationships between thermal health tourism destination image, destination satisfaction, destination trust and revisit intention. The population of the study consisted of thermal tourists visiting the thermal facilities licensed by the Ministry of Health operating in Afyon province. The total number of questionnaires evaluated and used in data analysis is 530. The data were collected by face-to-face survey technique. IBM SPSS 23 and AMOS statistical analysis programmes were used together for the analysis of the data set within the scope of the research. Descriptive analyses and difference analyses were applied to the data. In addition, path analysis, which is one of the structural equation modelling (SEM) methods, was applied to determine the level of influence between variables and the direction of this influence. According to the results obtained; the relationships between all variables are highly significant ($P < .001$). The relationships are positive. In other words, when one of the binary variables increases, the other will also increase.

Keywords: Destination Image, Destination Satisfaction, Destination Trust, Revisit Intention, Thermal Tourism

FRANCHISING KONULU LİSANSÜSTÜ ULUSAL TEZLERİN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ

Dr. Mehmet Arif TUNCER

İstanbul Gedik Üniversitesi,

mehmetariftuncer@gmail.com - 0000-0002-9748-9628

ÖZET

Bu araştırmada bir pazarlama stratejisi olan franchising konusunda yazılan lisansüstü ulusal tezlerin bibliyometrik analiz metodu ile özelliklerinin ortaya konulması amaçlanmaktadır. Bu amaçla, Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) Tez Merkezi'nin veri tabanında bulunan, 1996-2024 yılları arasında çalışılmış lisansüstü tezler “franchising” ve “franchise” anahtar kelimeleri ile taranmış ve erişimine izin verilen farklı dillerinde hazırlanmış 84 adet tez olduğu tespit edilmiştir. Tezlerden 2 tanesi konu ile ilgisi olmadığı anlaşılarak kapsam dışı bırakılmış ve 82 adet tez incelemeye alınmıştır. Tezlerin analizinde Microsoft Excel kullanılmıştır. Tezlerin yayım yılı, düzeyi, üniversitesi, enstitüsü, anabilim dalı, danışmanların unvanı, araştırmanın yöntemi, dili ve anahtar kelimelerinin sayısı bibliyometrik analiz parametrelerini oluşturmaktadır. Araştırma bulgularına göre 1996-2024 yılları arasında franchising kavramı ile ilgili ilk tezin 1996 yılında yazıldığı tespit edilmiştir. Lisansüstü ulusal tezlerin çoğunluğunun Türkçe yazıldığı ve çalışmalarda nitel yöntemlerin diğer araştırma metotlarına göre daha fazla tercih edildiği gözlemlenmiştir. En fazla lisansüstü tezin yayımlandığı üniversiteler Marmara Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi ve Bahçeşehir Üniversitesi; enstitü Sosyal Bilimler Enstitüsü ve anabilim dalı ise İşletme olarak bulgulanmıştır. Çalışma sonuçları her ne kadar franchising konusunda ağırlıklı olarak İşletme ve Özel Hukuk Anabilim Dallarında araştırma yapıldığını gösterse de Temel İslami Bilimler ve Beden Eğitimi gibi farklı alanlar tarafından da bu konunun tercih edilerek çalışıldığı gözlemlenmiştir. 25 farklı anabilim dalında çalışılan franchising konulu lisansüstü tezlerin yarısı 2019 yılından sonra kaleme alınmıştır. Bu da kavramın son yıllarda oldukça popüler şekilde çalışıldığı anlamına gelmektedir. Tezlerde en fazla franchise, franchisor, franchisee, sözleşme, pazarlama, borç ve girişimcilik kavramlarının franchising kavramı ile ilişkisine yer verildiği gözlemlenmiştir. Çalışma dahilinde franchising kavramının ağırlıklı olarak nitel yöntemler kullanılarak incelendiği tespit edilmiştir. Nicel yöntemler ve hem nicel hem nitel yöntemlerin bir arada kullanılacağı franchising araştırmalarının kapsayıcılık noktasında daha anlamlı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Franchising, Franchise, Lisansüstü Tez, Bibliyometrik Analiz, Nitel ve Nicel Analiz.

BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF NATIONAL POSTGRADUATE THESES ON FRANCHISING

ABSTRACT

This study aims to reveal the characteristics of postgraduate national theses written on franchising, a marketing strategy, through bibliometric analysis. To this end, postgraduate theses in the Council of Higher Education (CHE) Thesis Center database, written between 1996 and 2024, were searched using the keywords “franchising” and “franchise.” A total of 84 theses, written in various languages, were found and made accessible. Two theses were deemed irrelevant to the subject and excluded from the analysis, leaving 82 theses for examination. Microsoft Excel was used to analyze the data. The bibliometric analysis parameters included the year of publication, level, university, institute, department, advisor titles, research method, language, and the number of keywords. According to the findings, the first thesis on the concept of franchising was written in 1996. It was observed that the majority of national postgraduate theses were written in Turkish, with qualitative methods being more commonly used than other research methods. The universities with the highest number of postgraduate theses were Marmara University, Dokuz Eylul University, and Bahçeşehir University. The most frequent institute was the Institute of Social Sciences, and the predominant department was Business Administration. Although the results indicate that research on franchising is primarily conducted in the Departments of Business Administration and Private Law, it was noted that the topic is also explored in diverse fields such as Basic Islamic Sciences and Physical Education. Of the 25 postgraduate theses on franchising from various departments, half were written after 2019, suggesting that the topic has gained popularity in recent years. The analysis of the theses revealed that the relationships between the concepts of franchise, franchisor, franchisee, contract, marketing, debt, and entrepreneurship with franchising were frequently addressed. The study also found that the concept of franchising was primarily examined using qualitative methods. It is suggested that future research combining both quantitative and qualitative methods would provide a more comprehensive understanding of franchising.

Keywords: Franchising, Franchise, Postgraduate Theses, Bibliometric Analysis, Qualitative and Quantitative Analysis.

TEKNOLOJİK İNOVASYON YETENEKLERİ İLE İHRACAT PERFORMANSI ARASINDAKİ İLİŞKİ: BİBLİYOMETRİK BİR İNCELEME¹

Doç. Dr. Metin SAYGILI

Sakarya Uygulamaları Bilimler Üniversitesi,
msaygili@subu.edu.tr - 0000-0001-6920-822X

Yahya YAZICI

Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi
yade0405@icloud.com - 0000-0003-4789-2336

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, işletmelerin rekabet avantajını sağlamada stratejik bir belirleyici olarak değerlendirilen teknolojik inovasyon yetenekleri ile ihracat performansı arasındaki ilişkinin sistematik bir şekilde incelenmesidir. Bu bağlamda bu çalışmada ihracat performansını şekillendiren teknolojik inovasyonun rolü, bibliyometrik analiz yöntemi kullanılarak Web of Science (WOS) veri tabanından elde edilen veriler ile gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmada, teknolojik inovasyon yetenekleri ile ihracat performansı arasında şekillenen mevcut literatür analiz edilerek bu alandaki temel yapının belirlenmesine yönelik yayımlanmış ve araştırma kapsamına uygun olduğu belirlenen 1998-2024 yılları arasında yayımlanan 178 çalışma seçilmiştir. Sonuçlar alanda en çok araştırmanın O. L. Rua'ya ait olduğunu ve alanda en çok atıf sayısına sahip araştırmacıların R. Javalgi ve S. Martin olduğunu göstermiştir. Bu alanda en çok atıf alan çalışma Guan ve Ma tarafından 2003 yılında Technovation dergisinde yayımlanan “Innovative capability and export performance of Chinese firms” isimli çalışma iken en çok atıf alan dergi “International Marketing Review” dergisidir. Ortak kelime analizi sonucu oluşan anahtar kelime ağına ve kümeleme analizine ait sonuçlar ise 4 kümenin oluştuğunu ve “competitive advantage”, “innovation”, “international performance”, “internationalization”, “market orientation”, “dynamic capabilities”, “export performance” ve “marketing capabilities” gibi kavramların ön plana çıktığını göstermiştir.

---

¹ Bu çalışma, Yahya YAZICI tarafından Dr. Öğr. Üyesi Metin SAYGILI danışmanlığında Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Uluslararası Ticaret ve Lojistik Anabilim Dalı'nda tamamlanan ve Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP) tarafından desteklenen (Proje No: 068-2022) “Firmaların Teknolojik İnovasyon Yeteneklerinin İhracat Performansı Üzerine Etkisi” isimli yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Teknolojik İnovasyon Yetenekleri, İhracat Performansı, İnovasyon Yetenekleri, Dinamik Yetenekler, Bibliyometrik Analiz

THE RELATIONSHIP BETWEEN TECHNOLOGICAL INNOVATION CAPABILITIES AND EXPORT PERFORMANCE: A BIBLIOMETRIC REVIEW

This research examines the relationship between technological innovation capabilities systematically, considered a strategic determinant in achieving competitive advantage, and export performance. In this context, the role of technological innovation in shaping export performance has been analyzed using the bibliometric analysis method based on data retrieved from the Web of Science (WOS) database. This study reviewed the existing literature on the interplay between technological innovation capabilities and export performance, and 178 studies published between 1998 and 2024 that met the research criteria were selected. The findings revealed that O. L. Rua has contributed the most research in the field, while R. Javalgi and S. Martin are the most frequently cited researchers. The study receiving the highest number of citations in this domain is the 2003 article by Guan and Ma, titled "Innovative Capability and Export Performance of Chinese Firms", published in Technovation. The journal with the highest citation count is the International Marketing Review. The results of the co-word analysis and clustering analysis indicate the formation of four clusters, with key concepts such as "competitive advantage", "innovation", "international performance", "internationalization", "market orientation", "dynamic capabilities", "export performance", and "marketing capabilities" emerging as prominent themes.

Keywords: Technological Innovation Capabilities, Export Performance, Innovation Capabilities, Dynamic Capabilities, Bibliometric Analysis

BORSA İSTANBULDA KAYITLI YENİLENEBİLİR ENERJİ ŞİRKETLERİNİN FİNANSAL PERFORMANSI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Dr.Öğr.Üyesi İsmet BOLAT

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Göksun MYO

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5502-6211>

46ibolat@gmail.com

ÖZET

Yenilenebilir enerji, güneş ışığı, rüzgar, yağmur, gelgitler, dalgalar ve jeotermal ısı gibi karbon nötr ve doğal kaynaklardan elde edilen enerjidir. Bu enerji kaynakları, tüketildiklerinden daha yüksek bir oranda yenilenir ve çevre dostu bir alternatif sunar. Başlıca yenilenebilir enerji türleri arasında güneş enerjisi, rüzgar enerjisi, biyokütle enerjisi, jeotermal enerji, hidroelektrik enerji ve dalga enerjisi bulunmaktadır. Yenilenebilir enerji, ülke ekonomisi için kritik bir öneme sahiptir. Enerji maliyetlerini azaltma, yeni iş olanakları yaratma ve yerel ekonomilere katkı sağlama gibi birçok fayda sunar. Ayrıca, sürdürülebilir bir kalkınma modeli oluşturarak ekonomik büyümeye de destek olur. Özellikle küreselleşen dünyada enerji arz güvenliğini sağlamak, teknolojik gelişmeleri desteklemek ve çevresel sürdürülebilirliği artırmak açısından yenilenebilir enerjinin rolü büyüktür.

Çalışmanın amacı Borsa İstanbul'da faaliyet gösteren yenilenebilir enerji şirketlerinden hangilerinin daha etkin çalıştığının tespit edilmesidir. Bu amaçla, Borsa İstanbul'da kayıtlı yenilenebilir enerji şirketlerinin finansal performansları 2021-2024 yılları arası veriler kullanılarak karşılaştırılmıştır. Çalışmada analiz yöntemi olarak Veri Zarflama Analizi (VZA), kullanılmıştır. Çalışmanın girdi değişkenleri dönen varlıklar ve özkaynaklardır. Çıktı değişkeni ise net kar olarak belirlenmiştir. Çalışmada, ölçeğe göre sabit getiri altında girdi yönelimli (CCR-I) modeli kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Borsa İstanbul, Finansal etkinlik, Veri Zarflama Analizi, Yenilenebilir Enerji

YEŞİL DÖNÜŞTÜRÜCÜ LİDERLİK: MEVCUT DURUMUN BİBLİYOMETRİK ANALİZLE (VOSVIEWER) TESPİTİ

Doç. Dr. Gökhan KERSE

Kafkas Üniversitesi,

gokhankerse@hotmail.com - ORCID ID: 0000-0002-1565-9110

Doç. Dr. Mustafa BABADAĞ

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

mustafababadag@gmail.com - ORCID ID: 0000-0002-0198-7105

ÖZET

Bu çalışmada “Green Transformational Leadership/Yeşil Dönüştürücü Liderlik” kavramı ele alınmış ve bu kavramın mevcut durum analizi yapılmaya çalışılmıştır. Bu doğrultuda yeşil dönüştürücü liderlik kavramı özelinde yazarlar ve ülkeler arasındaki bağlantılar, birlikte kullanılan anahtar kelimeler, en fazla dokümanın ve atfın bulunduğu dergiler tespit edilmeye çalışılmıştır. Bunun için Web of Science veri tabanı kullanılmış ve belirlenen kısıtlar doğrultusunda çalışmalar elenmiştir. Nihayetinde de 350 çalışma veri olarak kullanılmaya uygun bulunmuştur. Bu veriler VOSviewer ile analiz edilmiş ve bu doğrultuda ortak yazar ve ülke analizi, anahtar kelime analizi ve atıf analizleri yapılmıştır. Elde edilen bulgulardan ülkeler arası bağlantılarda Çin’in en fazla bağlantıya sahip ülke olduğu gözlenmiştir. Anahtar kelimeler açısından yeşil dönüştürücü liderliğin yanında yeşil yaratıcılık, dönüştürücü liderlik, liderlik, sürdürülebilirlik, yeşil davranış, çevresel performans, PLS-SEM, çevre dostu davranış (pro-environmental behavior), yeşil yenilik gibi kelimelerin ön plana çıktığı belirlenmiştir. Dergilerin toplam bağlantı gücünde Sustainability, Corporate Social Responsibility and Environmental Management, Journal of Cleaner Production ve Frontiers in Psychology dergileri göze çarpmıştır. En fazla atfın yapıldığı dergi Journal of Organizational Behavior olmuştur. Dergiler arasında en fazla bağlantı Journal of Organizational Behavior ve Sustainability arasında gözlenmiştir. Bibliyografik eşleşme bağlarında Robertson ve Barling (2013), Kim ve arkadaşları (2017), Jia ve arkadaşları (2018) ve Çop ve arkadaşları (2021) görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Yeşil Dönüştürücü Liderlik, Bibliyometrik Analiz, Web of Science, VOSviewer

GREEN TRANSFORMATIONAL LEADERSHIP: DETERMINING THE CURRENT SITUATION WITH BIBLIOMETRIC ANALYSIS (VOSviewer)

ABSTRACT

This study examines the concept of “Green Transformational Leadership” and attempts to analyse the current status of this concept. In this context, the connections between authors and countries, keywords used together, and the journals with the highest number of documents and citations are determined for the concept of green transformational leadership. For this purpose, the Web of Science database is used, and studies are eliminated in line with the specified restrictions. Finally, 350 studies are found suitable for use as data. This data is analysed with VOSviewer, and co-author and co-country analysis, keyword analysis, and citation analysis are performed accordingly. From the findings obtained, it is observed that China is the country with the highest number of connections between countries. In terms of keywords, it has been determined that in addition to green transformational leadership, green creativity, transformational leadership, leadership, sustainability, green behavior, environmental performance, PLS-SEM, pro-environmental behavior, and green innovation are prominent. In the total link strength of the journals, the journals Sustainability, Corporate Social Responsibility and Environmental Management, Journal of Cleaner Production and Frontiers in Psychology stand out. The journal with the highest number of citations is Journal of Organizational Behavior. The highest number of links among journals is observed between Journal of Organizational Behavior and Sustainability. In bibliographic matching links, Robertson and Barling (2013), Kim et al. (2017), Jia et al. (2018) and Çop et al. (2021) are seen.

Keywords: Green Transformational Leadership, Bibliometric Analysis, Web of Science, VOSviewer

ÖĞRETİM ELEMANLARININ ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİ TARAFINDAN DEĞERLENDİRMESİ

Doç. Dr. Aşır ÖZBEK

Kırıkkale Üniversitesi, ozbek@kku.edu.tr

ORCID ID: 0000-0003-2753-5147

ÖZET

Bu çalışmada, yükseköğretim öğrencilerinin öğretim elemanlarının ders uygulamaları, sınıf içi davranışları, tutumları, ölçme ve değerlendirme vb. uygulamalarına ilişkin görüşleri alınarak, öğretim elemanları değerlendirilmiştir. Araştırma grubu Kırıkkale Üniversitesi Kırıkkale Meslek Yüksekokulu Bilgisayar Teknolojilerinde öğrenim gören öğrencilerden oluşmaktadır. Araştırmada öğrencilere 19 kritere göre derslerine giren öğretim elemanlarının değerlendirilmesi istenmiştir. Öğrenciler tarafından yapılan değerlendirmeler bir matriste bütünleştirilmiş ve EDAS yöntemi kullanılarak öğretim elemanlarının performansları ölçülmüştür. Ölçümde kriter ağırlıkları dikkate alınmamıştır. Tüm kriterlerin ağırlıklarının aynı olduğu kabul edilmiştir. Öğrencilerin öğretim elemanlarını kriterlere göre değerlendirmesinde; öğrencilerin öğretim elemanlarının davranışları, ders uygulamaları ve ölçme-değerlendirme uygulamalarına ilişkin olarak genellikle olumsuz bir algıya sahip olduklarını göstermektedir. Ayrıca öğrenciler, öğretim elemanlarının iletişim tarzları, öğrencilere karşı tutumları ve sınıf içi etkileşim becerilerini olumsuz algıladıkları anlaşılmaktadır. Dersin işleniş biçimi, öğretim materyallerinin yeterliliği, dersin anlaşılabilirliği ve uygulamaların öğrenci ihtiyaçlarına uygunluğu, olumsuz algıya katkıda bulunabilmektedir. Adil olmayan, karmaşık ya da öğrenci başarısını tam yansıtamayan ölçme ve değerlendirme yöntemleri de öğrenci memnuniyetini azaltabilen bir faktör olarak görülebilir. Analiz neticesinde ÖE-1 performansı en yüksek öğretim elemanı olmuştur. Son sırada ise ÖE-3 yer almıştır.

Anahtar Kelimeler: ÇKKV, EDAS, Öğretim Elemanları.

YÜKSEKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN BAŞARISIZLIK NEDENLERİNİN ÖNCELİKLENDİRİLMESİ

Doç. Dr. Aşır ÖZBEK

Kırıkkale Üniversitesi, ozbek@kku.edu.tr

ORCID ID: 0000-0003-2753-5147

ÖZET

Yüksekokul öğrencileri üzerinde yapılan çalışmalarda başarısızlık nedenleri ve sınav kaygısı ile ilgili çalışmalar önemli bir yer tutmaktadır. Öğrencilerimizin yüksekokullarda yapılan sınavlarda yeterli başarıyı gösterememesi veya mesleğe başladığında mesleğin gereklerini yerine getirememesi bu alanda çalışma yapılmasını mecburi kılmaktadır. Öğrencilerin başarısızlık nedenleri belirlenerek ve ortadan kaldırılmasına yönelik çalışmalar yapılarak akademik başarı artırılabilir ve sınavlarda daha iyi sonuçlar alınabilir. Bu çalışmada, yüksekokul öğrencilerinin başarısızlığına etki eden faktörlerin önceliklendirilmesi yapılmıştır. Araştırma grubu Kırıkkale Üniversitesi Meslek Yüksekokullarında görev yapmış ve halihazırda görevde olan öğretim elemanlarından oluşmaktadır. Araştırmada öğretim elemanlarına 20 faktöre göre öğrencilerin başarısızlık nedenlerinin değerlendirilmesi istenmiştir. Faktörler, literatür taraması, öğretim elemanlarının ve öğrencilerin görüşleri doğrultusunda tespit edilmiştir. Öğretim elemanları tarafından yapılan her bir değerlendirme aritmetik ve geometrik ortalamaları alınarak iki ayrı dizide toplanmıştır. Ölçeklendirme yöntemi kullanılarak faktörlerin her bir dizi değerlerine göre önceliklendirilmesi yapılmıştır. Analiz neticesinde öğrencilerin başarısızlığına etkisi en çok olan faktörün **orta öğretimdeki yanlış uygulamalar (F11)** olduğu görülmüştür. Yine her iki yaklaşıma göre de ikinci sırayı **motivasyon eksikliği (F9)** ve üçüncü sırayı ise **yanlış çalışma alışkanlıkları (F20)** aldığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: ÇKKV, Öğretim Elemanları, Başarısızlık Nedenleri, Ölçeklendirme

OSMANLI'DA ESİR PAZARI: ESİR KIZLARA DAİR BİR BETİMLEME

Dr. Öğr. Üyesi Serhat SOYŞEKERCİ

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi/Biga MYO

serhatsoysekerci@hotmail.com – ORCID: 0000-0002-8427-0184

ÖZET

Arapça'da “savaş tutsağı” karşılığında kullanılan esir kelimesi “ipe bağlamak” anlamında *esr* (isare) kökünden türeyen sıfattır. Kelimenin etimolojisi “mahpus” mânasına gelir. Osmanlı kaynak ve belgelerinde esir kelimesi, savaş tutsağı ve köle anlamında kullanılan “esirci, esir tüccarı, esir pazarı, esirciler şeyhi” tabirlerine karşılık gelmekte, değiş tokuş ya da köle alım satımıyla ilgili sosyo-ekonomik ve sosyo-politik ilişkiye vurgu yapmaktadır. Osmanlı'da esir pazarı önceleri Anadolu ve Rumeli'de varlık göstermiş, fetihten sonra en büyük esir pazarı İstanbul'da kurulmuştur. Dükkânların dışında günlük ihtiyaçların karşılandığı *Bit Pazarı*, *At Pazarı* ve *Tavuk Pazarı* gibi pazarlar da vardır kuşkusuz. *Avrat Pazarı*'nda ise çevre yerleşim merkezinden gelen kadınların getirdikleri sebze ve hayvancılık ürünleri ile kendi yaptıkları el işleri satılmaktadır. Bu pazarın alıcıları da satıcıları da kadınlardır. Bu yönüyle *Avrat Pazarı* çift anlam taşır ki bir anlamı kadınların ürünlerini sattıkları pazar, diğer anlamı ise kızların satıldıkları pazardır. Bu pazar Kapalıçarşı civarındadır ancak kaynaklara göre tam anlamıyla Kapalıçarşı merkezinde değildir. Atik Ali Paşa Camii ile Kapalıçarşı arasındadır. Ağaçlı, geniş bir meydandır, küçük ahşap kulübelerle sınırlanmıştır. Kulübelerin bir kapısı ve bir de kafesli tek penceresi mevcuttur. İçeride kızlar âdeta istiflenmiş meyva ve sebze gibi yığınlar halindedir. Meydanda erkekler bulunmakta, bir kısmı ağaçların altında oturmakta, bazıları ayakta öylesine gezinmektedir. Esir pazarına bazıları bakıcı (çocuk ya da hasta bakıcılığı), bazıları hizmetkâr (uşak, halayık) almak için, bazıları da cinsel iştahlarını doyumak suretiyle gelmektedir. Fetihten sonra esirler sokakta gelişigüzel satılmak yerine “Han” denilen kapalı binada satılmaya başlamıştır. Bu bağlamda bu çalışma, İstanbul'da esir pazarının kölelik ile bağlantısını ve pazarda esir kızları tasvir etmektedir.

Anahtar Kelimeler: İstanbul, Kapalıçarşı, Esir Pazarı, Esir Kızlar, Kölelik.

HELENİSTİK DÖNEM SİNOPE DARPLI SİKKELER İŞİĞİNDA SİNOPE KÜLTLERİ

Dr. Öğr. Üyesi Hacer KUMANDAŞ

Kafkas Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü, Kars/ TÜRKİYE

yanmazhacer@gmail.com, Orcid No: 0000-0002-3389-9281

ÖZET

Antik dönemde Paphlagonia bölgesinde, MÖ 7. yüzyılda Miletoslular tarafından kurulan Sinop kenti, antik dönemde Sinope olarak adlandırılmaktaydı. **Bu kentin kurucusu olarak, bir Amazon kraliçesi ya da** su perisi olan Sinope'den bahsedilir. Kentin kuruluş efsaneleri farklı olsa da bahsedilen isim aynıdır, yani kente adını veren Sinope'nin başı, MÖ 5., 4. ve 3. yıllara ait kent sikkelerinin ön yüzlerinde görülmektedir. Bununla beraber, Helenistik döneme ait bu sikkelerde görülen Tanrılar, Zeus, Ares, Apollon, Dionysos, Helios, Poseidon; Tanrıçalar, Athena, Artemis, Nike, Tyche, kentin kurucusu olarak kabul edilen su perisi ya da Amazon Sinope; kahraman olarak ise, Herakles, Dioskur Kardeşler, Perseus ve Medusa'dır. Bu sikkeler üzerinde, görülen Tanrı ve Tanrıçaların, sadece geleneksel olarak ya da geçmişe bir saygı olarak sikkeler üzerinde betimlenmediği bir gerçektir. Arka yüz için seçilen her tipin muhakkak bir anlamı ve önemi olduğu açıktır. Bu çalışma ile Sinope kentinde tapınım gören, ancak daha önce tespit edilmemiş olan kültürlerin varlığı, sikkeler aracılığı ile gün yüzüne çıkarılmaya, tespit edilmiş olan kültürlerin de bölge ve kent açısından önemi ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler : Paphlagonia, Sinope, Zeus, Ares, Apollon, Athena, Nike, Tyche

Abstract

The town of Sinop, founded in the Paphlagonia region by the people of Miletos in the 7th century BC, was called Sinope in antiquity. Sinope, an Amazon queen or a nymph, is mentioned as the founder of this town. Although the foundation myths of the town are different, this name remains as the same, that is, Sinope who gave the city its name. The head of Sinope, appears on the obverse of the town coins belonging to a period from 5th to 3rd year BC. Furthermore,

the heads and figures of various deities and of heroes appears on Sinope minted coins from the Hellenistic period. Zeus, Ares, Apollon, Dionysos, Helios, Poseidon as the male deities and Athena, Artemis, Nike, Tyche, as female deities appear on these coins; the Perseus as the heroes is also attested on these coins. It is a fact that the Gods and Goddesses on these coins are not depicted on the coins only in a traditional manner or as a homage attitude to the past. It is clear that each type chosen for the reverse has a meaning and significance. By this study, the existence of cults worshiped in the town of Sinope, but not detected before, was tried to be brought to light by means of ancient coins.

Keywords: Paphlagonia, Sinope, Zeus, Ares, Apollon, Athena, Nike, Tyche

TANZİMAT DÖNEMİNDE OSMANLI TAŞRASINDA SARRAFLAR: BEYLİKÇİOĞLU AGOP VE MÜŞTERİLERİ ARASINDAKİ FİNANSAL İLİŞKİ, HUKUKİ ÇATIŞMA VE RİSKİN MAHİYETİ (1845-1860)

Doç. Dr. ÖZLEM BAŞARIR

İnönü Üniversitesi, ozlembasarir@hotmail.com, 0000-0001-8317-2243

ÖZET

Tanzimat döneminde Osmanlı taşrasındaki mali ve idari ilişkiler, merkezi yönetimin reform girişimleri ve yerel aktörlerin dinamikleriyle şekillenmiştir. Bu dönemde mali koşulların sunduğu yatırım fırsatları, taşrada faaliyet gösteren sarraflar ve yerel güç odakları aracılığıyla ekonomik hayatın merkezinde yer almıştır. Merkezi idare, bu ilişkiler ağını düzenlemeye yönelik bir rol üstlenirken, taşradaki farklı güç ve nüfuz odakları, devletin yatırım alanlarından en yüksek faydayı sağlamayı hedefleyen bir rekabet ortamında bulunmuştur. Bu rekabet, aktörler için hem yeni fırsatlar hem de ciddi riskler barındırmıştır. Bu çalışma, Osmanlı taşrasında sarrafların yatırım ağlarını nasıl inşa ettiklerini, karşılaştıkları zorlukları, risk yönetim stratejilerini ve devletin bu süreçteki rolünü analiz etmeyi amaçlamaktadır. Araştırmanın odağında, başkentte yerleşik bir sarraf olan ve taşradaki iltizam yatırımlarına sermaye sağlayan Beylikçioğlu Agop'un faaliyetleri bulunmaktadır. Beylikçioğlu, taşradaki finansal ilişkilerini genellikle gönderdiği temsilciler veya kardeşleri aracılığıyla kurmuş ve yürütmüştür. Bu bağlamda, onun borç veya kredi ilişkisi geliştirdiği taşradaki müşterileri, çalışmanın temel aktörleri olarak ele alınmaktadır.

Araştırma, sarraflar ile müşterileri arasında kurulan borç ve kredi ilişkilerinin hukuki, sosyal ve ekonomik boyutlarını incelemektedir. Sarraflar, ekonomik faaliyetlerini güçlü yasal ve mali temellere dayandırmalarına rağmen, borç tahsilatı sırasında manipülatif yöntemlere başvuran veya borçlarını ödemekten kaçınan müşterilerle karşılaşmıştır. Bu durum, mali ilişkilerin karmaşıklığını artırmış ve sarraflar ile taşradaki yerel unsurlar arasında zaman zaman işbirliğini, zaman zaman ise çatışmayı tetiklemiştir. Çalışma, bu bağlamda sarrafların taşradaki ekonomik faaliyetlerini genişletirken karşılaştıkları zorlukları, yerel güçlerle kurdukları işbirliklerini ve ortaya çıkan anlaşmazlık noktalarını detaylı bir şekilde analiz etmektedir. Bu bağlamda çalışma, Osmanlı taşrasındaki mali ve idari ilişkilerin anlaşılmasına katkı sağlamayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı, Maliye, Tanzimat, Sarraf, Taşra, Ayan

MONEYCHANGERS IN THE OTTOMAN PROVINCES DURING THE TANZİMAT PERIOD: THE NATURE OF FINANCIAL RELATIONS, LEGAL CONFLICTS, AND RISKS BETWEEN BEYLİKÇİOĞLU AGOP AND HIS CLIENTS (1845-1860)

ABSTRACT

During the Tanzimat period, financial and administrative relations in the Ottoman provinces were shaped by the central government's reform initiatives and the dynamics of local actors. Investment opportunities presented by the financial conditions of this era occupied a central place in economic life through moneychangers operating in the provinces and local power centers. While the central administration undertook a role aimed at regulating this network of relationships, various centers of power and influence in the provinces found themselves in a competitive environment aiming to derive the highest benefit from the state's investment areas. This competition offered both new opportunities and serious risks for the actors involved. This study aims to analyze how moneychangers in the Ottoman provinces built their investment networks, the challenges they faced, their risk management strategies, and the role of the state in this process. The research focuses on the activities of Beylikçioğlu Agop, a moneychanger based in the capital who provided capital for tax-farming investments in the provinces. Beylikçioğlu generally established and conducted his financial relationships in the provinces through representatives he sent or via his brothers. In this context, his clients in the provinces, with whom he developed debt or credit relationships, are considered the main actors of the study.

The research examines the legal, social, and economic dimensions of the debt and credit relationships established between moneychangers and their clients. Despite basing their economic activities on strong legal and financial foundations, moneychangers encountered clients who resorted to manipulative methods during debt collection or avoided paying their debts. This situation increased the complexity of financial relationships and occasionally triggered cooperation or conflict between moneychangers and local elements in the provinces. The study analyzes in detail the challenges moneychangers faced while expanding their economic activities in the provinces, the collaborations they established with local powers, and the emerging points of disagreement. In doing so, the study aims to contribute to a better understanding of financial and administrative relations in the Ottoman provinces.

Keywords: Ottoman State, Finance, Tanzimat, Moneychanger, Province, Notables

XIII. YÜZYIL ANADOLU SELÇUKLU-BİZANS SINIRI: UÇ DÜNYASI

Dursunbey Yalçinkaya¹

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

dursunbeyyalcinkaya@gmail.com

ORCID ID 0000-0003-4212-8611

ÖZET

Tarihinde Asurlular, Hititler, İranlılar, Yunanlılar ve Romalılar gibi pek çok siyasi güç tarafından yönetilen Anadolu, 1071 Malazgirt savaşı sonrasında yeni bir yapı ile tanışır. İran merkezli Selçukluların sevk ve idaresinde bölgeye yerleşmeye başlayan Türkler, coğrafyanın yeni sahipleri olma yolunda bir tarihi seyir ortaya koyacaklardır. Başlangıcı için Türkleşme süreci olarak adlandırabileceğimiz bir dönemi içeren geçmiş, Osmanlı İmparatorluğuna evrildiği için daha çok ulaşılan sonuç itibarı ile araştırmacıların dikkatini çekmiştir. İmparatorluk tarihi ve yapısının araştırmacı açısından çekiciliği inkâr edilemeyeceği gibi imparatorluğa giden yolu içeren geçmiş de tarihçiye ihmali mümkün olmayan bir alan sunar. Ancak konuya ilişkin yapılan çalışmalar imparatorluğa bir arka plan resmetmek açısından yeterince aydınlatıcı olmamış, Osmanlı öncesi anlatıları ile çıkan sonuç örtüşmemiştir. Bu noktada İmparatorluğun şafağını içeren sahanın yeniden değerlendirilmesi bir zorunluluk olarak ortaya çıkmaktadır. Nitekim bir idari birim olarak oluşturulan ve XIII. asır boyunca Bizans ile sınırı oluşturan batı Uc bölgeleri, tarihi gerçekliğin dışında tanımlanmıştır. Merkezden uzakta olmaları ve göçebe sakinlerine karşı pejoratif yaklaşımın doğurduğu kontrol edilemeyen alan tarifi, pek çok araştırmacı tarafından kabul gördüğü kadar mutlak ve homojen değildir. Bildirimizin amacı mezkûr bölgenin tarihini merkezle zaman zaman değişen ilişkisi, idari yapısı, yürütülen ekonomik faaliyetler ve bölgede kendine yer bulmuş olan manevi yapılar eşliğinde değerlendirerek sürece yeni bir yaklaşım teklif etmektir.

Anahtar Kelimeler: Uc Beyi, Sınır, Beylikler,

---

¹ Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Tarih Bölümü Ortaçağ Tarihi Anabilim Dalı Doktora Öğrencisi.

KARMAŞIK BİR TARİHİN MİRASI: KIBRIS SORUNU (1950-1960)

Dr. Özlem KARAPINAR GÖK

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi/Tarih Bölümü

ozlem_karapinar_89@hotmail.com - 0000-0002-5183-0181

ÖZET

Kıbrıs sorunu, adanın jeopolitik konumu, tarihsel süreç içinde farklı medeniyetlere ev sahipliği yapması ve İngiliz sömürge dönemi deneyimi gibi birçok faktörün etkileşimi sonucu ortaya çıkmış karmaşık bir meseledir. Adadaki iki ana etnik grup olan Kıbrıslı Türkler ve Kıbrıslı Rumlar arasındaki derin ayrılıklar, bu sorunun temelini oluşturmaktadır.

Yunanistan'ın desteklediği Kıbrıslı Rumların "Enosis" yani adanın Yunanistan'a katılması talebi, Kıbrıslı Türkler ve Türkiye'nin şiddetle karşı çıktığı bir hedef olmuştur. Adadaki nüfus yapısının Rum lehine değişmesi, bu talebi daha da güçlendirmiş ve gerilimi tırmandırmıştır. İngiliz sömürge yönetiminin sona ermesiyle birlikte adada yaşanan şiddet olayları, özellikle 1955 İstanbul olayları, Kıbrıs sorununu uluslararası bir kriz haline getirmiştir. Bu olaylar, Türkiye ve Yunanistan arasındaki ilişkileri gerginleştirmiş ve Kıbrıs'taki iki toplumu daha da birbirinden uzaklaştırmıştır.

1960 yılında Kıbrıs, uzun süren müzakereler ve uluslararası çabalar sonucunda, Türkiye, Yunanistan ve İngiltere'nin garantörlüğünde bağımsız bir devlet olarak ilan edilmiştir. Ancak bu yeni düzenleme, adadaki derin bölünmeleri ortadan kaldırmaya yetmemiş, Kıbrıslı Türkler ve Kıbrıslı Rumlar arasında güvensizlik ve düşmanlık devam etmiştir. Kıbrıs Cumhuriyeti'nin kurulmasının ardından yaşanan siyasi anlaşmazlıklar ve şiddet olayları, adanın bölünmesine ve iki ayrı yönetim altında yaşanmasına neden olmuştur.

Kıbrıs'ın tarih boyunca farklı medeniyetlere ev sahipliği yapması, adada çok kültürlü bir yapının oluşmasına neden olmuştur. Ancak bu durum, aynı zamanda farklı etnik ve dini gruplar arasında gerilimlere de zemin hazırlamıştır. Kıbrıs sorunu, sadece adadaki iki toplumun değil, aynı zamanda bölgesel ve uluslararası güçlerin de ilgisini çeken karmaşık bir meseledir. Türkiye, Yunanistan, İngiltere ve Birleşmiş Milletler gibi aktörler, Kıbrıs sorununa farklı çözüm önerileri sunmuş ancak henüz kalıcı bir çözüme ulaşamamıştır. Kıbrıs sorununun çözümü, adadaki iki toplum arasında karşılıklı güvenin yeniden tesis edilmesi, siyasi irade ve uluslararası desteğin bir araya gelmesine bağlıdır.

Anahtar Kelimeler : Kıbrıs Sorunu, Türkiye, Yunanistan, ENOSİS, Bağımsızlık

TÜRKİYE HİLÂL-İ AHMER MECMUASI'NA GÖRE HİLÂL-İ AHMER (KIZILAY)'İN GÖÇMENLERE YAPTIĞI YARDIMLAR (1929-1940)

Dr. Özlem KARAPINAR GÖK

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi/Tarih Bölümü

ozlem_karapinar_89@hotmail.com - 0000-0002-5183-0181

ÖZET

1929-1940 yılları arasında dünya genelinde yaşanan ekonomik kriz ve siyasi istikrarsızlıklar, Türkiye'yi de etkileyerek büyük bir göç dalgasına neden olmuştur. Özellikle Balkanlar, Kafkaslar ve Orta Doğu'dan gelen göçmenler, yeni bir hayata başlama umuduyla Türkiye'ye sığınmak zorunda kalmışlardır. Bu zorlu süreçte Hilâl-i Ahmer (Kızılay) Cemiyeti, göçmenlere yönelik kapsamlı yardım faaliyetlerinde bulunarak hem insani bir görev üstlenmiş hem de devletin bu alandaki eksikliklerini tamamlamıştır.

Kızılay, göçmenlerin temel ihtiyaçlarını karşılamak üzere sağlık hizmetleri, gıda yardımları, barınma çözümleri ve sosyal destek programları gibi çok yönlü bir yaklaşım benimsemiştir. Sağlık taramaları, aşılama kampanyaları ve temel sağlık hizmetleri sunarak göçmenlerin sağlığını korumayı amaçlamıştır. Gıda dağıtımı, sıcak yemek programları ve temel ihtiyaç maddeleri desteği ile beslenme sorununu gidermeye çalışmıştır. Geçici barınma merkezleri kurarak ve mevcut barınma yerlerinin iyileştirilmesiyle göçmenlerin barınma sorununa çözüm üretmiştir. Ayrıca, psikolojik destek hizmetleri ve sosyal uyum programları ile göçmenlerin toplumsal hayata entegrasyonunu kolaylaştırmıştır.

Bu dönemdeki çalışmalarla, sadece insani yardımla sınırlı kalmamış, aynı zamanda göçmenlerin Türkiye'ye entegrasyonunu destekleyen projeler de geliştirilmiştir. Kızılay, bağış kampanyaları ve uluslararası işbirlikleri yoluyla kaynaklarını genişleterek daha fazla kişiye ulaşmıştır.

Türkiye Hilâl-i Ahmer Mecmuası, bu dönemdeki faaliyetlerin detaylı bir şekilde belgelendiği önemli bir kaynak niteliğindedir. Mecmuada yer alan bilgiler, dönemin sosyo-ekonomik koşulları, Kızılay'ın çalışma yöntemleri ve elde edilen sonuçlar hakkında değerli bilgiler sunmaktadır.

Sonuç olarak, Kızılay Cemiyeti, 1929-1940 yılları arasındaki göç hareketleri karşısında önemli bir rol üstlenerek hem insani bir görevi yerine getirmiş hem de devletin göç politikalarına önemli katkılarda bulunmuştur. Kızılay'ın bu dönemdeki çalışmaları, Türk milletinin dayanışma kültürünün önemli bir göstergesi olarak tarihe geçmiştir ve günümüzdeki insani yardım çalışmalarına da ilham vermeye devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler :Türkiye Hilâl-i Ahmer Mecmuası, İnsani Yardım, Kızılay,1929-1940
Dönemi

MALATYA-BATTALGAZİ İLÇE MERKEZİNDE (ESKİ MALATYA) KENTSEL KÜLTÜREL MİRASIN KORUNMASININ SÜRDÜRÜLEBİLİR KENTLEŞME BAĞLAMINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Tayfun Tahir TURSUN

¹Doktora Öğrencisi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Beşeri ve İktisadi
Coğrafya A.B.D.

ttahirtursun@gmail.com, ORCID-İD: 0009-0006-1204-8951

ÖZET

Bir kültür ve medeniyet havzası olan Anadolu; sahip olduğu kadim tarihi ve kültürel birikimi nedeniyle ki; birbirinden eşsiz, seçkin ve evrensel bir kültür mirasına sahiptir. Kültür mirasının mevcudiyeti ve ortaya çıkarılmasının önemi kadar söz konusu mirası koruyarak yaşatmak ve bu mirası kentleşme öğeleriyle birleştirerek sürdürülebilir bir şekilde gelecek nesillere aktarmak gerek iktisadi gerekse kültürel kalkınmanın en nihai hedefleri arasında olacaktır. Bu doğrultuda kadim bir medeniyete sahip olan Malatya İli Battalgazi ilçe merkezi geçmişten gelen medeniyet ve zengin bir kültürel birikime sahiptir. Nitekim ilçe merkezi(Eski Malatya) bu zengin tarihi ve kültürel mirasın kentsel ölçekte mekan üzerinden okunabildiği nadir yerleşmelerden birini oluşturur. Dolayısıyla sahip olduğu bu kadim mirasın sosyal, kültürel ve iktisadi anlamda potansiyelinin ortaya koyarak korunması ve bu korunmanın da sürdürülebilir kentleşme ilkeleri doğrultusunda değerlendirilmesi çalışmanın temel amacını oluşturmaktadır. Sahadaki kentsel kültürel mirası, ekonomik ve kültürel kalkınmanın lokomotifini olan sürdürülebilir kentleşme perspektifinden değerlendirmeyi amaç edinen çalışmada kullanılan araştırma yöntemi ise çoğunlukla betimsel analiz yöntemidir.

Anahtar Kelimeler : Kentsel kültürel miras, Sürdürülebilir kentleşme, Battalgazi, Eski Malatya

TEKTONİK BİR GÖSTERGE OLARAK YAYLALARIN SAKİN NEHİRLERİ MENDERESLER

Dr. Öğr. Üyesi Nurcan AVŞIN

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

nurcanavsin@yyu.edu.tr - 0000-0001-5588-0672

ÖZET

Yüksek ve dağlık alanlarda gelişen menderesli akarsu yataklarını konu olan bu çalışma Türkiye'nin bazı yaylalarında (Perşembe Yaylası, Soğuksu Yaylası) gözlenen menderes sistemlerinin oluşum ve gelişim mekanizmasını ortaya koymayı amaçlamaktadır. Bu bağlamda 1/25.000 ölçekli topografya ve jeoloji haritaları temelinde gerçekleştirilen jeomorfolojik analizler ile sahada yürütülen arazi çalışmaları, araştırmanın veri kaynaklarını oluşturmaktadır. Akarsu sistemleri, tıpkı canlı varlıklar gibi 'gençlik, olgunluk, yaşlılık' evrelerine ve farklı karakteristik özelliklere sahiptirler. Davis'in aşınım dönemi teorisine göre yer kabuğu hareketleri ve iklimsel değişimler başta olmak üzere çevresel faktörler göz ardı edildiğinde nehir vadilerinin sırasıyla bu 3 aşamayı takip ederek gelişimlerini sürdürmeleri beklenir. Ancak bu sistematik gelişim süreci çeşitli unsurların etkisiyle genellikle bozulmakta veya duraksamaya uğramaktadır. Örneğin yüksek dağlık alanların karakteristik vadi yapısı, güçlü akışa sahip genç akarsu vadileri olan V vadi, çentik vadi ya da boğazlar iken bazı koşullarda bu alanlarda düşük eğime sahip ovaların ve yaşlılık evresindeki flüvyal sistemlerin karakteristik akarsuyu olan menderesler görülebilir. Bu durum söz konusu alanlarda olağan dışı bir sürecin gerçekleştiğini göstermektedir. Araştırmaya konu olan sahalarda gözlenen menderesli akarsular da bölgede böyle bir sürecin yansıması olarak tektonik bir çökmeye işaret etmektedir. Bu tektonik sübidansın tek göstergesi akarsu yatak paterni olmayıp arazi gözlemleri ve jeoloji haritası vasıtasıyla sahanın tektonik karakteri analiz edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Menderesler, Perşembe yaylası, Soğuksu yaylası, Ordu, Van.

Calm Rivers of the Plateaus As a Tectonic Indicator; Meanders

Abstract

This study, which is about the meandering river beds developing in high and mountainous areas, aims to reveal the formation and development mechanism of meandering systems observed in some plateaus of Turkey (Perşembe Plateau, Soğuksu Plateau). In this context, the geomorphological analyses carried out on the basis of 1/25.000 scale topography and geology maps and the field studies carried out in the field constitute the data sources of the research. River systems, just like living things, have 'youth, maturity and old age' stages and different characteristic features. According to Davis' erosional theory, when environmental factors, especially crustal movements and climatic changes, are ignored, river valleys are expected to continue their development by following these 3 stages respectively. However, this systematic development process is often disrupted or stalled under the influence of various factors. For example, the characteristic valley structure of high mountainous areas is V valley, notch valley

or gorges, which are young river valleys with strong flow, but under some conditions, meanders, which are characteristic streams of low-slope plains and old-age fluvial systems, can be seen in these high areas. This situation shows that an extraordinary process is taking place in these areas. The meandering rivers observed in the areas subject to research also indicate a tectonic subsidence of the region as a reflection of such a process.

Keywords: Meanders, Perşembe Plateau, Soğuksu Plateau, Ordu, Van.

YERLEŞİM YERİ SEÇİMİNDE JEOLJİK VE JEOMORFOLOJİK YAPININ ÖNEMİ: EDREMIT TRAVERTENLERİ ÖRNEĞİ (VAN)

Dr. Öğr. Üyesi Nurcan AVŞİN

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

nurcanavsın@yyu.edu.tr - 0000-0001-5588-0672

ÖZET

Yerleşim yeri seçiminde en önemli etken, bir alanın yerleşime elverişli ve güvenli olmasıdır. Ancak verimlilik, ulaşım rahatlığı, su kaynaklarına yakınlık gibi etkenlerle elverişli koşullara sahip olan bazı alanlar afet riski taşıyabilmektedir. Yoğun nüfusla karakterize olan bu alanlara bir örnek teşkil eden araştırma alanı, Van Gölü'nün doğu kıyısında yer alan Van'a bağlı bir Edremit ilçesidir. Uzun yıllar boyunca Urartu krallığı ve ardından Ermenilere ev sahipliği yapmış olan ilçenin nüfusu 2005 ve 2012 yıllarında yapılan toplu konutlarla birlikte 18.000'den 114.000'e çıkmıştır. Göl kıyısındaki alüvyal sedimentler üzerine kurulan ilçe 2011 Van depremi öncesinde büyük oranda sahil hattı ile sınırlı iken deprem sonrasında travertenlerden oluşan yüksek kayalık kesime doğru büyümüştür. Bu çalışmanın amacı, coğrafi ve jeolojik koşulların yerleşme yeri seçimindeki rolünün bir örneği olarak Edremit ilçesi sahil kesimi ile kayalık bölge arasındaki koşulları karşılaştırmak, fiziki unsurların beşeri hayat üzerindeki etkisini ortaya koymaktır. Bu kapsamda, bölgenin topografya, jeoloji ve diri fay haritaları incelenmiş, deprem öncesi ve sonrası istatistikler değerlendirilmiş ve gözlem amaçlı saha çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Bunun sonucunda, Edremit ilçesinin ovadaki bölümü ile travertenler üzerine kurulmuş yüksek kesimi arasında önemli güvenlik farklılıklarının olduğu, bu kesimin halen önemli ölçüde tercih edildiği görülmektedir. Ancak ova kesimindeki nüfus yoğunluğu da oldukça yüksek olup suya yakınlık, ulaşım, peyzaj gibi faktörlerin etkisiyle halen devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Deprem, Jeolojik yapı, Jeomorfolojik yapı, Edremit, Van.

The Importance of Geological and Geomorphological Structure in Settlement Selection: Example of Edremit Travertines (Van)

Abstract

The most important factor in choosing a settlement is that an area is suitable for settlement and safe. However, some areas with favorable conditions due to factors such as efficiency, ease of transportation, and proximity to water resources may be at risk of disaster. The research area, which is an example of these are as characterized by dense population, is Edremit district of Van, located on the eastern of Lake Van. The population of the settlement which had been home to the Urartian kingdom and then the Armenians for many years, increased from 18,000 to 114,000 with the housing units built in 2005 and 2012. The district, which was founded on

alluvial sediments on the lake shore, was largely limited to the coastline before the 2011 Van earthquake, but after the earthquake it grew towards the high, rocky section consisting of travertines. The aim of this study is to compare the conditions between the coastal part of Edremit district and the rocky area, as an example of the role of geographical and geological conditions in choosing a settlement, and to reveal the effect of physical elements on human life. In this context, the topography, geology and active fault maps of the region were examined, pre- and post-earthquake statistics were evaluated and field studies were carried out for observation purposes. As a result, it is seen that there are significant security differences between the plain part of Edremit district and the higher part built on travertines, and this part is still significantly preferred. However, the population density in the plains is quite high and still continues due to factors such as proximity to water, transportation and landscape.

Keywords: Earthquake, geological structure, geomorphological structure, Edremit, Van.

ANTAKYA SERVİLİ KÜLLİYESİ

Öğr. Gör. Mehmet PINAR

Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi

m.piinar9@gmail.com/ORCID ID: 0000-0002-6960-1600

Y.Mimar Yaser ERİM

Mimar

yaser.irim@hotmail.com/ORCID ID: 0000-0002-1107-422X

ÖZET

Anadolu coğrafyası içerisinde önemli yerleşim yerlerinden birisi Antakya'dır. Antakya üzerinde çok sayıda medeniyet kurulmuş ve bu medeniyetler birçok iz bırakmışlardır. Antakya'da iz bırakan medeniyetlerden ve Antakya'yı önemli kılan etkenlerden bir tanesi de şehrin Anadolu da İslam Medeniyetine ve en eski Türk-İslam Kültür mimari dokusuna sahip olmasıdır. Osmanlı Döneminde XVII. yüzyıl sonlarına doğru yapıldığı düşünülen Servili Külliyesi, Meydan Mahallesi 4. mıntıka 707. parselde yer alan Cami, Medrese, Şadırvan ve Namazgâhtan oluşmaktadır. Bu çalışma kapsamında Servili Külliyesi bünyesinde bulunan yapılar, asrın en büyük felaketi olan 6 Şubat 2023 deprem sonrası plan ve mimari özellikleri açısından kapsamlı olarak incelenerek değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Antakya, Servili Külliyesi, Cami, Medrese

ABSTRACT

ANTAKYA SERVİLİ COMPLEX

One of the important settlements in Anatolian geography is Antakya. Many civilizations were established on Antakya and these civilizations left many traces. One of the civilizations that left their mark on Antakya and one of the factors that make Antakya important is that the city has the Islamic Civilization and the oldest Turkish-Islamic Cultural architectural texture in Anatolia. In the Ottoman Period, XVII. Servili Social Complex, which is thought to have been built towards the end of the century, consists of a Mosque, Madrasah, Fountain and Prayer Place located on the 707th parcel of the 4th district of Meydan District. Within the scope of this study, the structures within the Servili Social Complex were comprehensively examined and evaluated in terms of their plan and architectural features after the February 6, 2023 earthquake, which was the biggest disaster of the century.

Keywords: Antakya, Servili Complex, Mosque, Madrasa

AÇIK SİSTEM SULAMADA OLUMSUZ BİR SAHA ÖRNEĞİ VE DÖNÜŞÜMÜ, UZUNLU SULAMA ALANI (BOĞAZLIYAN)

Doç. Dr. Ali İMAMOĞLU ¹

¹Sinop Üniversitesi, Eğitim Fakültesi aliimamoglu@yandex.com- 0000-0001-9197-1029

Özet

İnsanın en önemli ihtiyacı şüphesiz sudur. Su ihtiyacı hızla kirlenen ve azalan su kaynakları, artan nüfusa bağlı artan su ihtiyacı gibi sebeplerle öngörülemez şekilde artmaktadır. Öngörülemez bu artış su kaynaklarının sürdürülebilir kullanımını zorunlu kılmaktadır. Su kaynaklarının yanlış kullanımı meselesi büyük oranda tarım sektöründe kendini göstermektedir. Ülkemizde kullanılan toplam suyun %75'inin tarım sektöründe kullanıldığını düşündüğümüzde bu kullanımın ne kadar tehlikeli bir oranda olduğu daha iyi anlaşılmaktadır. Özellikle ülkemizde vahşi sulama yöntemlerinin kullanılması, açık sistem sulama kanal ve yapıları gibi sistemler muazzam bir su kaybına sebep olmaktadır. Son yıllarda bu sistemlerden vazgeçilmeye başlanmış, su kaybının daha az olduğu borulu sistemlere dönmüştür. Uzunlu sulama alanında da benzer bir dönüşüm başlamış fakat henüz tamamen bitirilememiştir. Bu araştırma bu dönüşüm sürecini iki farklı arazi çalışması ile ele almış; değişen durum ve su kullanımındaki mevcut şartlar değerlendirilmiştir. Uzunlu sulama alanında görülen eski su yapıları ve henüz atıl şekilde duran kalıntılar, sulama kanallarının durumu, eski sistemin su kayıpları, yeni istemler yeni sistemin kurulması sırasında meydana gelen ekolojik risk gibi faktörler ele alınmıştır. Yapılan araştırma sonucunda Boğazlıyan ilçesi sulama birliği bünyesinde gerçekleştirilen sulamanın yetersiz olduğu, yapıların henüz tam olarak dönüştürülemediği görülmüştür. Eski sistem sulama kanallarının beton molozlarının henüz tam olarak temizlenmediği, bazı beton ve molozların halk tarafından köylerde farklı amaçlarla kullanıldığı tespit edilmiştir. Bazı noktalarda arazi üzerinde sulama boruları beton moloz eski sistem parçaları alınmayı beklemektedir. Eski sisteme ait kalıntıların tamamen temizlenmesi, yeni sistemin ise daha etkili kullanımını sağlanması gerekmektedir. Bol miktarda şeker pancarı üretiminin yapıldığı Boğazlıyan ovasında su sisteminin yetersiz olduğu köylülerle yapılan görüşmelerde tespit edilmiştir. Bu durum Boğazlıyan ovasında şeker pancarı gibi çok fazla su isteyen bir ürünün ekimi ile ilgili planlamanın şart olduğu sonucunu ortaya çıkarmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Açık sistem sulama, Uzunlu, Boğazlıyan

A Negative Field Example and Transformation in Open System Irrigation, Uzunlu Irrigation Area (Boğazlıyan)

Abstract

Water is undoubtedly the most essential human need. The demand for water is rising unpredictably due to factors such as rapid pollution, decreasing water resources, and the growing population. This unpredictable increase in demand calls for the sustainable use of water resources. A significant issue related to the misuse of water resources is most evident in the agricultural sector. Considering that 75% of the total water usage in our country is in agriculture, it becomes clear how critical this problem is. Particularly in our country, the use of inefficient irrigation methods, such as open irrigation canals and structures, results in significant water loss. In recent years, these systems have been gradually replaced with piped systems that cause less water loss. A similar transformation is underway in the Uzunlu irrigation area, although it has not been fully completed yet. This research investigates this transformation process through two different field studies, evaluating the changing conditions and current status of water usage. The study discusses factors such as the remnants of old water structures still standing idle in the Uzunlu irrigation area, the condition of irrigation canals, water losses associated with the old system, and the ecological risks posed by establishing the new system. The results of the research show that the irrigation system in the Boğazlıyan district's irrigation union is inadequate, and the infrastructure has not been fully transformed. It was found that the concrete rubble from the old irrigation canals has not been completely removed, and some of this concrete and rubble is being repurposed by villagers for other uses. In some areas, old irrigation pipes and concrete rubble are still waiting to be cleared from the land. The remains of the old system should be fully cleaned, and the new system should be utilized more effectively. Interviews with villagers revealed that the water system is insufficient in the Boğazlıyan plain, where large-scale sugar beet production takes place. This situation highlights the urgent need for careful planning, especially given the high water demand of sugar beet cultivation in this region.

Key Words: Open system irrigation, Uzunlu, Boğazlıyan

KARSTİK MAĞARALARDA YAŞANAN TURİZM KİRLİLİĞİ VE EKOLOJİK RİSK, KARŞILAŞTIRMALI ÖRNEK İNCELEMESİ (BURSA).

Doç. Dr. Ali İMAMOĞLU ¹

¹Sinop Üniversitesi, Eğitim Fakültesi aliimamoglu@yandex.com- 0000-0001-9197-1029

Özet

Karstlaşma süreçleri, farklı rakımlardaki kayalarda çeşitli karstik şekiller oluşturur. Mağaralar, eriyebilen kayaların bulunduğu yerlerde yeraltı sularının etkisiyle oluşan doğal boşluklardır. Türkiye’de mağaracılık, Cemal Arif Alagöz ve Temuçin Aygen gibi öncülerin katkılarıyla gelişmiştir. 40.000’den fazla mağara olduğu tahmin edilmektedir ve bu alanda yapılması gereken çok iş vardır. Mağara turizmi, 1982’de yapılan protokolle ivme kazanmıştır. Mağaralar, farklı ekosistemleriyle turistik ilgi uyandırır. Ancak, turistlerin bireysel olarak ziyaret etmesi tehlikeli olabilir; bu nedenle genellikle rehberli turlar yapılır. Mağaracılık, görsel amaçlı ve ticari faaliyetlerle gelişmiştir. Mağaraların turistik önemi artmıştır, ancak bazı mağaralar sadece keşif amaçlıdır. Mağaralar, doğal filtreleme işlevi nedeniyle kirlenmeye karşı hassastır. İnsan faaliyetleri, özellikle plastik atıklar, mağara ekosistemlerine zarar verebilir. Örneğin, Oylat mağarasında atıklar ve ışık kirliliği gibi sorunlar yaşanmaktadır. Turizme açık olmayan mağaralarda da tahribat olabilir. Ayvaini mağarası, aktif yapısı nedeniyle turistik faaliyetlere uygun değildir ve yarasa popülasyonu nedeniyle korunmalıdır. Turizme açık olmaması aynı zamanda ziyaretçilerin izlenmemesi anlamına gelmekte bu da zaman zaman insanların doğal ortama zarar vermesine yol açmaktadır. Oylat mağarası turizm açısından popüler olsa da yönetim eksiklikleri ve çevre kirliliği sorunları yaşanmaktadır. Mağaraların sürdürülebilir yönetimi için çeşitli önlemler alınmalıdır: Ziyaretçi sayısının kontrolü, eğitim ve bilinçlendirme faaliyetleri, çöp yönetimi ve düzenli bakım gibi stratejiler gereklidir. Mağara ekosistemlerinin korunması, bilimsel incelemelerle desteklenmelidir. Karstik mağaralar yüksek turizm potansiyeline sahiptir, ancak ekolojik dengeyi bozmadan bu potansiyel değerlendirilmelidir. Sürdürülebilir yönetim ve koruma stratejileri ile mağara turizmi sağlıklı bir şekilde sürdürülebilir olmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Karstik Mağara, Kirlilik, Bursa

Tourism Pollution and Ecological Risk in Karstic Caves, Comparative Case Study (Bursa).

Abstract

Karst processes create various karstic shapes on rocks at different altitudes. Caves are natural voids formed by the influence of underground waters in areas with soluble rocks. Speleology in Turkey has developed with the contributions of pioneers such as Cemal Arif Alagöz and Temuçin Aygen. It is estimated that there are over 40,000 caves in Turkey, and much work remains to be done in this field. Cave tourism gained momentum with a protocol signed in 1982. Caves, with their diverse ecosystems, attract tourist interest. However, visiting them individually can be dangerous for tourists, which is why guided tours are generally preferred. Speleology has developed through visual and commercial activities. The touristic significance of caves has increased, but some caves are solely for exploration purposes. Caves are sensitive to pollution due to their natural filtration function. Human activities, especially plastic waste, can damage cave ecosystems. For instance, issues like waste and light pollution are experienced in the Oylat Cave. Even caves that are not open to tourism can suffer damage. The Ayvaini Cave, due to its active structure, is not suitable for tourism activities and should be protected due to the bat population. The fact that it is not open to tourism also means that visitors are not monitored, which sometimes leads to people causing harm to the natural environment. Although the Oylat Cave is popular for tourism, it suffers from management deficiencies and environmental pollution issues. Various measures should be taken for the sustainable management of caves: strategies such as controlling visitor numbers, educational and awareness-raising activities, waste management, and regular maintenance are necessary. The preservation of cave ecosystems should be supported by scientific studies. Karstic caves have a high tourism potential, but this potential should be evaluated without disrupting the ecological balance. Cave tourism should be sustainably maintained with proper management and conservation strategies.

Key Words: Karstic Caves, Pollution, Bursa

HAT SANATINDA EL ALIŞTIRMALARI

Dr. Öğretim Üyesi Özgür ÇETİNTAŞ

Bitlis Eren Üniversitesi

ocetintas@beu.edu.tr- <https://orcid.org/0000-00016055-2892>

ÖZET

Hat sanatının en bilinen örnekleri levhalar, Mushaflar, koltuklu kıt'a formunda eserler veya hilye-i şerifler olarak karşımıza çıkmaktadır. Yüzyıllara yayılan inkişafıyla hat sanatı nice büyük ustaların yetiştiği İslâm sanatlarının en önemli şubesidir diyebiliriz. Bu büyük hattatların bazıları kendi ekolünü geliştirmiş ve kendinden sonraki hattatlara izlenecek bir yol bırakmıştır. Bir sanatçının bu alanda ekol sahibi olabilmesi, yeteneğin yanı sıra şüphesiz ki özverili bir çalışma sistemi ve sürekli bir araştırma merakına dayanmaktadır. Günümüzde bir eser türü olarak da görülen karalamalar, temelde hattatın el melekesini yitirmemesi veya başka bir deyişle elini sürekli sıcak tutmak amacıyla yaptığı antrenmanlardır. Karalamaların bir diğer amacı da hattatın yazmayı düşündüğü bir eseri yazmadan önce o yazıdaki harf ve bağlantı çeşitlerini inceleyip farklı alternatifleri araştırmaktır. Bu sayede hattat hem daha doğru ve güzel harf anatomisine ulaşacak hem de mümkünse farklı bağlantılar ve istifler oluşturma imkânına kavuşacaktır.

Çalışmamız dâhilinde Türk hat sanatının ekol sahibi olan hattatlarından başta Şeyh Hamdullah olmak üzere Mahmud Celeleddin Efendi ve İsmail Zühdi Efendi'ye ait yurtdışındaki üniversitelerin kütüphanelerinden ulaşılan karalama örnekleri incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Hat sanatı, karalama, meşk, süsleme, levha.

Hand Practises In Islamic Calligraphy

ABSTRACT

The most well-known examples of the art of Islamic calligraphy are plates, Mushafs, and works in the form of stanzas with seats or hilye-i şerifs. Given its lengthy history, it can be argued that calligraphy represents the most significant branch of Islamic arts, having produced numerous eminent masters. Some of these eminent calligraphers established their own school of thought, thereby paving the way for subsequent generations of calligraphers. The establishment of an artist's school in this field is undoubtedly contingent upon a dedicated working methodology, a sustained inclination towards research, and a certain degree of aptitude. In the present era, scribbles, which are also regarded as a form of artistic practice, serve as a fundamental aspect of the calligrapher's training regimen. They are utilized as a means of maintaining and developing the dexterity and agility of the hand, which is essential for the craft. A further purpose of scribbling is to examine the various types of letters and connections in a given writing system, as well as to explore different possibilities before embarking on a more

substantial piece of writing. This process allows the calligrapher to develop a more accurate and aesthetically pleasing understanding of letter anatomy, while also providing the opportunity to experiment with different connections and stacks.

The present study will examine the scribbling samples of prominent Turkish calligraphers, including Sheikh Hamdullah, Mahmud Celaledin Efendi and İsmail Zühdi Efendi, regarded as the leading figures in the field of Turkish calligraphy. These samples will be sourced from the libraries of universities abroad.

Keywords: Islamic calligraphy, scribbling, meşk, ornamentation, plate.

2024 MAARİF MODELİ HAYAT BİLGİSİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMINDA BELİRTİLEN ANAHTAR KAVRAMLAR VE 2018 ÖĞRETİM PROGRAMINDAKİ KARŞILIĞININ İNCELENMESİ

Doç. Dr. Vedat AKTEPE

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi

vedat.aktepe@hotmail.com

0000-0001-5259-9340

Serpil İlksen DELİSOY

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi

serpil.delisoy.1@hotmail.com

0009-0007-8414-7550

ÖZET

Bu çalışmada 2018 ve 2024 Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programlarındaki kavramların incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Elde edilen bulgular betimsel analiz yoluyla çözümlenmiştir. Çalışma kapsamında elde edilen bulgular şu şekildedir: 2024 Maarif Modelinde hayat bilgisi dersi öğretim programının yapısı içinde, tüm sınıf düzeyinde ve her öğrenme alanında “anahtar kavramlar” başlığı altında yer verildiği tespit edilmiştir. 2018 Öğretim Programında ise hayat bilgisi dersi öğretim programının yapısı içinde “kavramlar” başlığı olarak yer verilse de ünitelerde yer verilmemiş, bazı kazanımlarda ifade edildiği belirlenmiştir. İki programda da yer alan kavramlara baktığımızda 2024 Maarif Modelinde bu anahtar kavramların ifade edilmesinde farklılığa gidildiği görülmektedir. 2018 Öğretim Programında yer almayan 2024 Maarif Modelinde yer alan kavramlar tespit edilmiştir. Bu kavramların “okuryazarlık becerileri, alan becerileri, kavram becerileri, sosyal duygusal öğrenme becerileri, disiplinler arası, kişisel alan, bağ kurma, köprü kurma, ön değerlendirme, eğilim, içerik çerçevesi, süreç bileşenleri, programlar arası bileşenler, anahtar kavramlar, genellemeler, semboller, farklılaştırma, zenginleştirme, yansıtma, öğretme-öğrenme yaşantıları, öğrenme kanıtı” olduğu belirlenmiştir. Ayrıca 2024 Maarif modelinde “öğrenme çıktısı, sürdürülebilirlik, afet, doğa, kaynak, trafik, çevre, aile, tasarruf, hak, görgü, görev, sanat, bilim, teknoloji, toplum, Atatürk, sorumluluk” gibi bazı kavramların daha fazla kullanıldığı tespit edilmiştir. 2024 Maarif Modelinde Hayat Bilgisi Dersine yeni eklenen “Bilim, Teknoloji ve Sanat” öğrenme alanının anahtar kavramları “bilim, teknoloji, sanat” olarak üç sınıf düzeyinde de aynı şekilde verildiği saptanmıştır. 2024 Maarif Modelinde belirlenen anahtar kavramlara öğrenme çıktılarında da yer verilmiş olup öğrenim sürecine harmanlanmıştır. Sonuç olarak 2024 Maarif Modelindeki anahtar kavramların bazıları yeni olmakla beraber, birçok kavrama 2018 Öğretim Programında doğrudan veya dolaylı şekilde yer verildiği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Hayat Bilgisi, 2024 maarif modeli, 2018 öğretim programı, kavramlar, anahtar kavramlar

Examining the Concepts of the 2018 and 2024 Life Sciences Course Curriculum

ABSTARCT

This study aims to examine the concepts in the 2018 and 2024 Life Sciences Course Curriculums. A case study from qualitative research methods was used in the study. The findings were analyzed through descriptive analysis. The findings obtained within the scope of the study are as follows: It has been determined that in the 2024 Education Model, the structure of the life sciences course curriculum is included under the title of “key concepts” at all grade levels and in every learning area. Although it is included as “concepts” in the structure of the life sciences course curriculum in the 2018 Education Program, it has been determined that it is not included in the units and is expressed in some achievements. When we look at the concepts in both programs, it is seen that there is a difference in the expression of these key concepts in the 2024 Education Model. Concepts included in the 2024 Education Model that are not included in the 2018 Education Program have been identified. It has been determined that these concepts are “literacy skills, field skills, concept skills, social emotional learning skills, interdisciplinary, personal field, connection, bridging, preliminary assessment, tendency, content framework, process components, inter-program components, key concepts, generalizations, symbols, differentiation, enrichment, reflection, teaching-learning experiences, evidence of learning”. In addition, it has been determined that some concepts such as “learning outcome, sustainability, disaster, nature, resource, traffic, environment, family, savings, rights, manners, duty, art, science, technology, society, Atatürk, responsibility” are used more in the 2024 Maarif model. It has been determined that the key concepts of the “Science, Technology and Art” learning area, which was newly added to the Life Sciences Course in the 2024 Maarif Model, are given in the same way as “science, technology, art” at all three grade levels. The key concepts determined in the 2024 Maarif Model are also included in the learning outcomes and blended into the learning process. As a result, it can be said that although some of the key concepts in the 2024 Education Model are new, many concepts were directly or indirectly included in the 2018 Curriculum.

Keywords: Life Sciences, 2024 education model, 2018 curriculum, concepts, key concepts

2018 HAYAT BİLGİSİ DERSİ ÖĞRETİMİ PROGRAMI VE 2024 MAARİF MODELİ HAYAT BİLGİSİ DERSİ ÖZEL AMAÇLARININ KARŞILAŞTIRILMASI

Doç. Dr. Vedat AKTEPE

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi

vedat.aktepe@hotmail.com

0000-0001-5259-9340

Serpil İlksen DELİSOY

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi

serpil.delisoy.1@hotmail.com

0009-0007-8414-7550

ÖZET

Bu çalışmada 2018 Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı ve 2024 Maarif Modeli Hayat Bilgisi Dersi özel amaçlarının karşılaştırılması, farklı ve benzer yanlarının tespit edilmesi amaçlanmıştır. Çalışmada, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışmasından yararlanılmıştır. Elde edilen bulgular betimsel analiz yoluyla çözümlenmiştir. Çalışmanın sonucunda: 2018 Öğretim Programının Hayat Bilgisi dersi özel amaçlar başlığında fazla paragraf ve açıklamalara yer verilmediği, özel amaçların kazanım ifadeleri şeklinde olduğu belirlenmiştir. 2018 Öğretim Programı özel amaçlarında farklı olarak: Öğrenciler kişisel bakım becerilerini geliştirir, sosyal katılım becerisi kazanır, temel düzeyde bilimsel süreç becerilerini kazanır, zamanı ve mekân algılama becerisi edinir, kaynakları verimli kullanma becerisi geliştirir, öğrenmeyi öğrenme becerisi kazanır, doğaya ve çevreye karşı duyarlı olur ifadelerine yer verildiği belirlenmiştir. 2024 Maarif Modelinin Hayat Bilgisi dersi özel amaçlar başlığında daha detaylı paragraf ve açıklamalara yer verildiği, özel amaçların amaç ifadeleri şeklinde olduğu tespit edilmiştir. 2024 Maarif Modeli özel amaçlarında farklı olarak: Öğrencilerin okula uyum sağlamaları, sürdürülebilir çevre bilincini yaşamlarına yansıtmaları, trafik kurallarına uygun davranmaları, çocuk olarak haklarını fark etmeleri ve sorumluluklarını yerine getirmeleri, afet bilinci kazanmaları ve afetlerde yaşam becerilerini uygulamaları, temel yaşam becerilerini geliştirmeleri, Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanmaları ifadelerine yer verildiği tespit edilmiştir. 14 maddeden oluşan 2018 programı özel amaçlarının 7'si 2024 maarif modeli özel amaçları ile benzeşmektedir. Aynı şekilde 16 maddeden oluşan 2024 modeli özel amaçlarının 9'u 2018 programı özel amaçları ile benzeşmektedir. Sonuç olarak 2018 Öğretim Programı Hayat Bilgisi Dersi özel amaçları ile 2024 Maarif Modeli Hayat Bilgisi Dersi özel amaçlarının yaklaşık yarısının birbirleriyle benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir. Ayrıca 2024 Maarif Modeli özel amaçlarının her birinin öğrenme çıktılarında karşılığının yer aldığı, öğrenme etkinliklerinin planlanmasında ve öğretim materyallerinin hazırlanmasında programın özel amaçlarıyla öğrenme çıktıları bir bütünlük içinde değerlendirilmesi önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Hayat bilgisi dersi, özel amaçlar, 2018 öğretim programı, 2024 maarif modeli.

2018 Life Sciences Course Curriculum and 2024 Education Model Comparison of Life Sciences Course Specific Objectives

ABSTARCT

This study aims to compare the 2018 Life Sciences Course Curriculum and the 2024 Maarif Model Life Sciences Course specific objectives and to identify their different and similar aspects. In the study, case study from qualitative research methods was used. The findings obtained were analyzed through descriptive analysis. As a result of the study: It was determined that the 2018 Curriculum did not include many paragraphs and explanations in the Life Sciences course specific objectives title, and the specific objectives were in the form of achievement statements. It was determined that the 2018 Curriculum specific objectives were different from the following: Students develop personal care skills, gain social participation skills, gain basic scientific process skills, acquire time and space perception skills, develop the skill of using resources efficiently, gain the skill of learning to learn, and become sensitive to nature and the environment. It was determined that the 2024 Maarif Model Life Sciences course specific objectives title included more detailed paragraphs and explanations, and the specific objectives were in the form of goal statements. It has been determined that the 2024 Education Model specific objectives include the following statements: Students should adapt to school, reflect sustainable environmental awareness into their lives, comply with traffic rules, realize their rights as children and fulfill their responsibilities, gain disaster awareness and apply life skills in disasters, develop basic life skills, and use Turkish correctly, effectively and beautifully. 7 of the 2018 program specific objectives consisting of 14 articles are similar to the 2024 education model specific objectives. Similarly, 9 of the 2024 model specific objectives consisting of 16 articles are similar to the 2018 program specific objectives. As a result, it has been determined that approximately half of the 2018 Curriculum Life Sciences Course specific objectives and the 2024 Education Model Life Sciences Course specific objectives are similar to each other. In addition, it has been suggested that each of the 2024 Education Model specific objectives should be included in the learning outcomes, and that the program's specific objectives and learning outcomes should be evaluated in an integrated manner in the planning of learning activities and preparation of teaching materials.

Keywords: Life studies course, special objectives, 2018 curriculum, 2024 education model.

YEŞİL SINIFLAR: OKUL ÖNCESİ EĞİTİMDE SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇEVRE FARKINDALIĞI İÇİN BİYOFİLİK TASARIMLAR

Öğr. Gör. Umay Büşra CELİLOĞLU

Kayseri Üniversitesi Develi Hüseyin Şahin MYO

busraceliloglu@kayseri.edu.tr, ORCID:0000-0001-9257-7584

Dr. Öğr. Üyesi Hatice BEKÇİ

Kayseri Üniversitesi Develi Hüseyin Şahin MYO

haticebekci@kayseri.edu.tr, 0000-0003-3268-709X

Özet

Okul öncesi dönemin, erken çocukluk evresinde çocukların bilişsel, fiziksel, motor, dil, sosyal-duygusal gelişimleri, öz bakım becerileri için kilit bir süreç olduğu bilinmektedir. Bu dönemde öğrendiklerini yetişkinlik yaşamına taşıyan çocukların çevreye ilişkin tutum ve davranışları da şekillenmektedir. Okul öncesi eğitim kurumlarında bulunan eğitim ortamlarının, doğa ile ilişkili tasarlanmasının, çocuklarda sürdürülebilir çevre bilinci geliştirilmesinde mühim bir payı bulunmaktadır. Biyofilik tasarımlar, doğal öğeleri iç mekanlara entegre eder, bu sayede insanın doğayla bağı kuvvetlendiren bir yaklaşım ortaya koyar. Bu çalışma, okul öncesi eğitim ortamlarında oluşturulacak biyofilik tasarımların sürdürülebilir çevre farkındalığına katkılarını kuramsal açıdan ele almıştır. Biyofilik tasarımlarda, doğal ışık, bitkiler, su unsurları, ahşap ve taş gibi malzemeler kullanılarak çocuklar için doğa ile bütünleşik bir öğrenme ortamı hazırlanmaktadır. Biyofilik tasarımların bulunduğu öğrenme ortamları, çocukların dikkat süresini artırırken, stres seviyelerini düşürmekte ve yaratıcılıklarını geliştirmektedir. Beraberinde, doğa temelli sınıflar, çocukların çevre ile geliştirdiği bağların güçlenmesini, doğayı koruma bilincinin kazanılmasını desteklemektedir. Literatürde, biyofilik tasarımlarla oluşturulan eğitim ortamlarında çocukların çevre farkındalıkları ve sürdürülebilirlik becerilerinin daha yüksek olduğu belirtilmiştir. Okul öncesi eğitim ortamlarının biyofilik tasarımlarla düzenlenmesi, çocukların öz disiplin kazanarak çevreyi gözlemleme, öğrenme, koruma süreçlerini etkin bir biçimde deneyimlemelerini sağlayacaktır. Çalışmada biyofilik tasarımların sürdürülebilir çevre farkındalığına olan etkileri ele alınmış olup okul öncesi eğitimde bu yaklaşımın yansımaları ve yaygınlaştırılması için önemine de yer verilmiştir. Çocukların erken dönemde doğayla kurdukları bağ, yaşam boyu doğa dostu ve sürdürülebilir çevre koruyucusu bireyler olmalarına katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Okul öncesi, sürdürülebilirlik, çevre, biyofilik tasarım*

OKUL ÖNCESİ EĞİTİMDE BİTKİ GÖZLEMİ VE ARAŞTIRMA BECERİSİNİN GELİŞTİRİLMESİ

Dr. Öğr. Üyesi Hatice BEKÇİ

Kayseri Üniversitesi Develi Hüseyin Şahin MYO

Bitkisel ve Hayvansal Üretim, haticebekci@kayseri.edu.tr

Telefon no: 05435002987

0000-0003-3268-709X

Öğr. Gör. Umay Büşra CELİLOĞLU

Kayseri Üniversitesi Develi Hüseyin Şahin MYO

Çocuk Bakımı ve Gençlik Hizmetleri, busraceliloglu@kayseri.edu.tr

Telefon no: 05065864363

ORCID:0000-0001-9257-7584

Özet

Okul öncesi eğitim dönemi, çocukların içinde buldukları çevreyi keşfetmeleri, öğrenme merakları, temel bilişsel becerilerin edinilmesi yönünden kritik bir süreç kabul edilmektedir. Bu dönem çocukların doğa ile etkileşimlerini, öğrenme süreçlerini geliştiren mühim bir evredir. Bitki gözlemi ve araştırma etkinlikleri, çocuklarda çevreyi anlamlandırma ve doğa duyarlılığı kazanma konularında katkısı olan etkin bir yol olarak karşımıza çıkmaktadır. Bir bitkinin büyüme sürecinin gözlemlenmesi, çocuklarda dikkat, odaklanma, sorumluluk alabilme ve problem çözebilme gibi becerileri geliştirir, yanı sıra çevre bilincini ve sürdürülebilirlik bilincini de artırmaktadır. Bu çalışma bir derleme çalışması olup okul öncesi eğitimde bitki gözlemi, çocukların araştırma becerilerini geliştirmeye yönelik metotlar, pedagojik yaklaşımlar ve uygulama örnekleri sunulmaktadır. Montessori ve Reggio Emilia gibi doğa temelli eğitim yaklaşımları ile çocukların bilim temelli düşünme ve araştırma becerileri üzerindeki yansımaları ele alınmıştır. Bu bağlamda, açık hava etkinlikleri ve sınıf içi bitki gözlemi faaliyetlerinin bilişsel gelişime etkileri kuramsal açıdan incelenmiştir. Mevcut çağda eğitimde sürdürülebilirlik gün geçtikçe önem arz etmektedir. Okul öncesi dönemde yapılan bitki gözlemi ve araştırma etkinlikleri, erken çocukluk döneminde çevre farkındalığı kazandırmasının yanında merak ve keşif duygularını da beslemektedir. Bu doğrultuda çalışma, alan yazında mevcut bilgiler ve uygulamaların bir araya getirilmesi ile eğitimciler ve araştırmacılar için yol rehber niteliğinde bir kaynak olması hedeflenmiştir. Erken dönemde çocukların bitkilerle etkileşimde bulunduğu eğitim ortamları, ilerleyen yıllarda doğa ile uyumlu, doğanın bir parçası olduğunun farkında olan bireyler olmalarına katkıda bulunacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Okul öncesi eğitim, bitki, gözlem, araştırma*

DEVELOPMENT OF PLANT OBSERVATION AND RESEARCH SKILLS IN PRESCHOOL EDUCATION

The preschool education period is a critical phase for children to explore their environment, foster their curiosity, and acquire foundational cognitive skills. This phase serves as an essential stage in enhancing children's interaction with nature and supporting their learning processes. Plant observation and research activities emerge as an effective means to help children make sense of their environment and develop environmental sensitivity. Observing the growth process of a plant enhances children's attention, focus, responsibility, and problem-solving skills, while simultaneously increasing their awareness of environmental and sustainability issues. This study is a review that presents plant observation in preschool education, methods for developing children's research skills, pedagogical approaches, and examples of applications. The implications of nature-based educational approaches such as Montessori and Reggio Emilia on children's scientific thinking and research skills are discussed. The theoretical impact of outdoor activities and in-class plant observation on cognitive development is also examined. In the contemporary era, sustainability in education has become increasingly important. Plant observation and research activities conducted during the preschool period not only cultivate environmental awareness in early childhood but also nurture curiosity and a sense of discovery. Accordingly, this study aims to serve as a guide for educators and researchers by synthesizing existing literature and practices. Educational environments where children engage with plants at an early age contribute to raising individuals who are harmonious with nature and aware of their place within it in the later stages of life.

Keywords: Preschool education, plant, observation, research

GÖRSEL SANATLARDA ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİREYLERDE SANATSAL BECERİ ÖĞRETİMİ

Yüksek Lisans Öğrencisi, Damla ÇOBAN

Trabzon Üniversitesi, damla_coban19@trabzon.edu.tr - 0009-0000-8692-8528

ÖZET

Eğitim sistemimizin tarihsel gelişimine baktığımızda, otistik çocukların eğitimlerinde görsel sanatlar eğitiminin gelişimlerine etkileri konusunda yapılan çalışmalar çok sınırlı sayıda kalmaktadır. Bu çalışma öncelikli olarak otistik bir çocuğun gelişiminde Görsel sanatların çocuğun gelişimine etkilerini gün ışığına çıkarmayı hedeflemiştir.

Otizm belirtisi gösteren çocukların dil gelişimleri, sosyal iletişim, duygusal uyaranlara garip tepkiler, zihinsel gelişimde problemler, kısıtlı konulara duyulan ilgi, rutinin değişmeme arzusu gibi yaşadıkları problemleri görsel sanatlar eğitimi ile problemlerin aşımına desteği konu edilmiştir

Anahtar kelimeler: görsel sanatlar, beceri öğretimi, özel gereksinimli birey, otizm, gelişim

2024 KİMYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMINDA YER ALAN DEĞERLERİN İNCELENMESİ

Yüksek Lisans Öğrencisi, Sude Ergün

Gazi Üniversitesi, sude.ergun@gazi.edu.tr ORCID ID: 0009-0002-1012-5475

Doç. Dr. Ekrem Ziya Duman

Gazi Üniversitesi, ezduman@gazi.edu.tr OCID ID: 0000-0002-1965-1378

ÖZET

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli ile birlikte eğitim programları güncellenmiş ve “Köklerden Geleceğe” başlığı altında Öğrenci Profili, Erdem-Değer-Eylem Çevresi, Beceriler Çevresi ile bütüncül bir model oluşturmak hedeflenmiştir. Bu hedefler ışığında Milli ve manevi değerlerine sahip öğrenciler yetiştirmek amaçlanmıştır. Türkiye Yüzyılı için öğrencilerin sahip olmasının hedeflendiği erdem, değer, eylemler ortak metinde ortaya konulmuştur. Yeni programla birlikte değerler önemli unsurlardan biri haline gelmiştir. Öğretim sürecinde büyük bir role sahip olan değerlerin sınıflandırılması ve neler olduğunun ortaya konulması bir ihtiyaçtır. Bu çalışmada kimya dersi öğretim programında her ünite için belirlenmiş değerlerin neler olduğu ve bu değerlerin üniteler içinde dağılımları belirlenmiştir. Ünitelerin hangi değerleri ne ölçüde içerdiğini genel bir bakış açısıyla ortaya koymak amaçlanmıştır. Çalışmayla birlikte yeni öğretim programında her ünite için belirlenmiş değerler sınıflandırılmıştır. Bu değerlerin öğretim programıyla uygunluğu incelenmiştir. Çalışma sonunda programda dokuzuncu sınıf düzeyinde 29, onuncu sınıf düzeyinde 21, on birinci sınıf düzeyinde 17, on ikinci sınıf düzeyinde 23 değere yer verildiği ortaya konulmuştur. En çok değere dokuzuncu sınıfta, en az değere on ikinci sınıfta yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Maarif Modeli, 2024Kimya dersi öğretim programı, değerler.

A Study into the Values in 2024 Chemistry Course Curriculum

With Century of Türkiye Maarif Model, curricula were updated and it was aimed to form an integrative modal with Student Profile, Virtue-Value-Action Setting, Skills Setting under the heading of “From the Roots to the Future”. In the light of these goals, it was aimed to train students with national and spiritual values. Virtue, value and actions which are aimed to attain students for the Century of Türkiye were included in the common text. With the new program, values have become one of the significant components. There is a need for classification of the values which are of a big role in teaching process and determine what they are. In the current study, it was determined what the values given for each unit were in the chemistry course curriculum and how these values were distributed. It was aimed to determine which values and

to what extent the units contained which values. With the study, the values determined for each unit in the new curriculum were classified. The suitability of these values with the curriculum was investigated. At the end of the study, it was found that 29 values were given place at the level of 9th grade, 21 values at the level of 10th grade, 17 values at the level of 11th grade and 23 values at the level of 12th grade. The highest number of values were given place at 9th grade while the least was given at 12th grade.

Keywords: Maarif Model, 2024 Chemistry Course Curriculum, Values

2024 YILI İNSAN HAKLARI, DEMOKRASİ VE VATANDAŞLIK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMINDAKİ DEĞERLERİN İNCELENMESİ

Yüksek Lisans Öğrencisi, Diyar Aydın

Gazi Üniversitesi, 24810906005@gazi.edu.tr - ORCID ID: 0009-0002-0504-8890

Doç. Dr., Ekrem Ziya DUMAN

Gazi Üniversitesi, ezduman@gazi.edu.tr - ORCID ID: 0000-0002-1965-1378

ÖZET

Çalışmada, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin, İnsan Hakları, Demokrasi ve Vatandaşlık dersi içerisinde kazandırmayı amaçladığı değerlerin programa ne oranda dahil edildiği incelenmiştir. Maarif Modeli, bütüncül ve beceri temelli bir yaklaşımla geliştirilmiş olup öğrencilere belirli değerleri kazandırmayı hedeflemektedir. Bu kapsamda, çalışmada Maarif Modeli çerçevesinde belirlenen değerlerin İnsan Hakları, Demokrasi ve Vatandaşlık dersi programında ne ölçüde yer aldığı, dağılımı ve kullanım sıklığı analiz edilmiştir. Çalışma sonunda en çok D1 (Adalet) ve D19 (Vatanseverlik) eğerlerinin, en az D7 (Estetik), D6 (Dürüstlük), D12 (Sabır), D17 (Tasarruf), D9 (Merhamet), D18 (Temizlik), D3 (Çalışkanlık), D4 (Dostluk), D10 (Mütevazılık), D15 (Sevgi) değerlerinin programda yer aldığı anlaşılmıştır. Programda hiç geçmeyen herhangi bir değere ise rastlanmamıştır.

Anahtar Kelimeler

Maarif Modeli, insan hakları, demokrasi, vatandaşlık, öğretim programı, değerler.

An Investigation into the Values in 2024 Curriculum for the Course of Human Rights, Democracy and Citizenship

In the current study, to what extent the values the Century of Türkiye Maarif Model aimed to attain students in the course of Human Rights, Democracy and Citizenship were included in the curriculum was investigated. Maarif Model was developed by means of a holistic and skill-based approach and aims at making students attain certain values. In this sense, to what extent the values determined within the framework of the Maarif Model were given places in the course of Human Rights, Democracy and Citizenship, their distribution and frequency were analysed. At the end of the study, it was found that the values given most were V1 (Justice), V19 (Patriotism) while the ones given least were V7 (Aesthetics), V6 (Honesty), V12 (Patience), V17 (Saving), V9 (Mercy), V18 (Hygiene), V3 (Diligence), V4 (Friendship), V10 (Modesty), V15 (Affection). There was no value which was never mentioned.

Keywords: Maarif Model, human rights, democracy, citizenship, curriculum, values

TÜRKİYE VE YENİ SANAYİLEŞEN ÜLKELERİN HİSSE SENEDİ PİYASALARI ARASINDAKİ OYNAKLIK YAYILIMININ ANALİZİ: OPTİMAL KORUMA ORANI YAKLAŞIMI

Dr. Öğretim Üyesi SİNEM ATICI USTALAR

Atatürk Üniversitesi, İktisat Bölümü

sinem.ustalar@atauni.edu.tr - 0000-0001-8475-2581

ÖZET

Bu çalışmada Türkiye ile yeni sanayileşen ülkelerin hisse senedi piyasaları arasındaki oynaklık yayılımı incelenmektedir. Ayrıca araştırmada optimal koruma oranları hesaplanarak, Türkiye'nin hisse senedi piyasasında ortaya çıkan bir riske karşı koruma sağlayabilecek piyasalar da araştırılmaktadır. Bu bağlamda analiz Diyagonal VECH modeli ile gerçekleştirilmiştir. Model yeni sanayileşen ülkeler olarak sınıflandırılan Çin, Hindistan, Brezilya, Meksika, Türkiye, Güney Afrika, Filipinler, Endonezya, Tayland ve Malezya'nın 4 Ocak 2021- 30 Kasım 2024 tarihleri arasındaki borsa endeks getirileri kullanılarak tahmin edilmiştir. Model tahmininden elde edilen katsayılar ile minimum-varyans koruma oranı hesaplanmıştır. Tahmin sonuçları Türkiye ile yeni sanayileşen ülkelerin hisse senedi piyasaları arasında pozitif bir oynaklık yayılımının olduğuna dair bulgu sunmaktadır. Hesaplanan koruma oranları ise, Türkiye'nin hisse senedi piyasasındaki bir risk artışına karşı her bir piyasanın farklı oranlarda koruma sağladığını göstermektedir. BIST100'deki risk artışına karşın en yüksek korumayı %79,4 ile Brezilya sağlarken, en düşük korumayı sağlayan piyasa ise %52,6 ile Tayland'dır. Yeni sanayileşen ülkeler, hızla sanayileşme ve büyüme sürecine giren ülkeler olduğundan iş çevrimleri benzer olabilir. Ancak, ekonomik yapı, dış ticaret bağımlılığı ve iç politika faktörleri nedeniyle bireysel farklılıklar da oldukça belirgin olabilmektedir. Bu nedenle elde edilen bulguların, yatırımcılara uluslararası portföy çeşitlendirmesi sürecinde katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yeni sanayileşen ülkeler, portföy çeşitlendirmesi, oynaklık yayılımı

ANALYSIS OF THE RISK PROFILE OF GREEN STOCKS IN TÜRKİYE IN THE PROCESS OF NEW INDUSTRIALIZATION STRATEGIES

Asisstant Prof. SİNEM ATICI USTALAR

Ataturk University, Department of Economics
sinem.ustalar@atauni.edu.tr - 0000-0001-8475-2581

CEVDET YOLCU

Ataturk University, Department of Econometrics
cevdetyolcu9@gmail.com - 0009-0002-0722-4616

ABSTRACT

The incentives and mechanisms implemented by Turkey regarding renewable energy sources have increased the number of companies operating in this sector, and the stocks of these companies have been traded on Borsa Istanbul since 2010. Turkey's emphasis on green transformation in its new industrialization strategy provides investors with information that the development of green stocks in the financial market will continue in the coming years. The aim of the study is to reveal the risk profile of green stocks traded on Borsa Istanbul during the new industrialization strategy process. The Capital Asset Pricing Model (CAPM) was used to determine the risk profiles of green stocks. In the study, the returns of the stocks of companies included in the BIST100 index between November 17, 2022 and September 19, 2024 were used to calculate how much systematic and unsystematic risk an investor investing in these stocks would be exposed to. The coefficients of the model show that a portfolio consisting of green stocks has a specific risk profile. In addition, when the stocks are considered individually, it is seen that their specific risks are higher than their systematic risks. This situation shows that the risk-return returns of green stocks are quite sensitive to the risks originating from companies operating in the renewable energy sector. The CAPM model was also calculated for the period May 24, 2024- September 19, 2024, when the new industrialization strategy was announced to the market. It is seen that the return of the portfolio is more affected by specific risks in this process. However, it was found that the specific risks of green stocks decreased in this process. This situation is related to the news effect of the new industrialization strategy on green stocks and the important role of state support in renewable energy sector investments.

Keywords: Green Finance, Risk Separation, Capital Asset Pricing Model

FİNANS KAPİTAL VE FİNANSAL KÜRESELLEŞME: TÜRKİYE EKONOMİSİ ÜZERİNE ETKİLERİ

Öğr. Gör. Yelda ALTUNAL GÜRGEN

Haliç Üniversitesi

yeldaaltunalgorgen@halic.edu.tr, 0000-0002-0925-2664

ÖZET

1970 sonrası dünya ekonomisini incelediğimizde, sermaye birikimi ve değerlenmenin belirgin biçimde sermayenin özellikle bir türüne yoğunlaştığı görülmektedir. Bu tür, Marx'ın *Kapital*'de detaylandığı sermaye formlarının ötesine geçen, geç kapitalizme özgü yeni birikim biçimini ve banka ile sanayi sermayesinin bileşimini içeren bir formu, yani finans kapitali gerektirmektedir. Bu sermaye birikim rejimindeki dönüşümle birlikte kapitalizm, giderek finansal alan üzerinden varlığını sürdürmeye başlamıştır.

Bu makalede, finansal küreselleşmenin ve bunun Türkiye ekonomisi üzerindeki etkilerinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu bağlamda öncelikle finans kapitalin teorik temelleri oluşturulacak, ardından finansal entegrasyon politikaları ve araçları ele alınacaktır. IMF'nin bu süreçteki rolüne odaklanılacak ve son olarak Türkiye ekonomisinin IMF ile iş birliği çerçevesinde geçirdiği yapısal dönüşüm irdelenecektir.

Anahtar Kelimeler: finansal küreselleşme, finans kapital, küresel ekonomik entegrasyon

Jel Kodları: B14, B24, F65, F15, F02, G20, G28, O19

DÖNGÜSEL EKONOMİDE YAPAY ZEKA ETKİSİ: SOSYAL AĞ ANALİZİ

Dr. Öğr. Üyesi Burcu KOCARIK GACAR

Manisa Celal Bayar Üniversitesi / İİBF,

burcu.kocarik@cbu.edu.tr - 0000-0001-5944-4456

Doç. Dr. Anıl GACAR

Manisa Celal Bayar Üniversitesi / İİBF,

anil.gacar@cbu.edu.tr - 0000-0002-4571-3886

ÖZET

Kaynakların yetersizliği ve israf, önemli ekonomik, sosyal ve çevresel etkileri olan küresel bir sorundur. Geri dönüşüme odaklanan döngüsel ekonomi bu konu ile yakından ilgilenir. Döngüsel ekonomiyi geliştirme ve israf ile mücadele etme konusunda yapay zeka teknolojilerine başvurulabilir. Veri odaklı yapay zeka teknolojileri ve yeni uygulamaları sayesinde verimli bir şekilde atık yönetimi yapılarak doğrusal ekonomiden döngüsel ekonomiye geçiş sağlanabilmektedir. Literatürde döngüsel ekonomi üzerine akademik araştırmalar bulunmaktadır. Bu çalışma, döngüsel ekonomi ve yapay zeka arasındaki sinerjinin en son durumunu araştırmayı ve gelecekteki araştırma fırsatları için sistematik bir literatür incelemesi sunmayı amaçlamaktadır. Böylece döngüsel ekonominin hangi alanlarında yapay zekaya başvurulduğu yayımlanan araştırmalar neticesinde ortaya konulmaktadır. Yapılan araştırmada bu konuda yapılan çalışmaların özellikle son 5 yılda artış gösterdiği görülmüştür. Bu sebeple analiz 2020-2024 dönemi ile kısıtlanmıştır. Bu amaçla Web of Science veri tabanında son 5 yılda bu konuda yayımlanan toplam 336 araştırma ve inceleme makalesi veri olarak filtrelenmiş ve sosyal ağ analizi uygulanmıştır. Analiz sonucunda elde edilen ağ yapıları, özellikle anahtar kelimeler arası ağ yapısı ile konuya geniş bir perspektiften bakma fırsatı sağlanmıştır. Elde edilen bulgulara göre yapay zeka tedarik zincirlerini izlemek ve optimize etmek amacı ile kullanılabilir. Böylece kaynak verimliliği üst düzeylere çıkarılırken çevresel etkiler en aza indirilebilir. Böylece kaynakları yenileme ve çevre kirliliğini azaltma potansiyeli teknoloji ile destek kazanabilir. Sonuç olarak sürdürülebilir çevresel sistemler oluşturularak sürdürülebilir atık yönetimi geliştirilebilir.

Anahtar Kelimeler: Döngüsel Ekonomi, Yapay Zeka, Yenilenebilir Kaynaklar, Sürdürülebilirlik, Sosyal Ağ Analizi.

TÜRKİYE'DE TÜKETİCİ GÜVEN ENDEKSİ İLE DÖVİZ KURU VE TÜKETİCİ FİYAT ENDEKSİ İLİŞKİSİ

Dr. Öğr. Üyesi Ali Rauf KARATAŞ

Karabük Üniversitesi, aliraufkaratas@karabuk.edu.tr - ORCID ID: 0000-0003-1031-6722

Doktora Öğrencisi Ömer Faruk AYYILDIZ

Karabük Üniversitesi, omer.ayyildiz34@hotmail.com - ORCID ID: 0000-0003-4933-9403

ÖZET

Tüketici güveni özellikle beklentiler kanalıyla konjonktürel dalgalanmaların yapısında ve uygulanacak iktisat politikalarının etkinliğinde belirleyici olabilmektedir. Bu bağlamda çalışmanın amacı, Türkiye ekonomisinde tüketici güven endeksi ile döviz kuru ve tüketici fiyat endeksi ilişkisinin incelenmesidir. Bu amaca yönelik olarak çalışmada 2005:01 ile 2023:12 dönemine ait aylık frekanstaki veriler kullanılmıştır. Söz konusu veriler kullanılarak kurulan modelde döviz kuru ve tüketici fiyat endeksinin tüketici güveni üzerindeki etkisini tespit etmek amacıyla Johansen Eşbütünleşme Testi ve Granger Nedensellik Testi uygulamaları yapılmıştır. Ampirik analiz neticesinde Johansen Eşbütünleşme Testinden elde edilen bulgulara göre uzun dönemde hem döviz kuru hem de tüketici fiyat endeksi ile tüketici güveni arasında istatistiki olarak anlamlı ve ters yönlü bir eşbütünleşme ilişkisi tespit edilmiştir. Granger Nedensellik Testi sonuçları da eşbütünleşme sonuçları ile örtüşmüştür; döviz kuru ve tüketici fiyat endeksinden tüketici güven endeksine doğru tek yönlü bir nedensellik ilişkisi olduğu ortaya çıkmıştır. Bu çalışmada elde edilen sonuçlar, fiyat istikrarının Türkiye ekonomisi için iktisadi karar birimleri nezdinde önemli bir güven unsuru olduğunu göstermiştir. Çünkü özellikle döviz kurunda yaşanan şoklar uzun dönemde tüketici güveni üzerinde negatif ve kalıcı etkiler göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Tüketici Güven Endeksi, Döviz Kuru, Tüketici Fiyat Endeksi, Johansen Eşbütünleşme Testi, Granger Nedensellik Testi.

THE RELATIONSHIP BETWEEN CONSUMER CONFIDENCE INDEX AND EXCHANGE RATE AND CONSUMER PRICE INDEX IN TÜRKİYE

ABSTRACT

Consumer confidence plays a pivotal role in shaping cyclical economic fluctuations and determining the efficacy of economic policies, particularly through the influence of expectations. Within this framework, the present study aims to examine the relationship between the consumer confidence index, exchange rates, and the consumer price index in the context of the Turkish economy. Monthly data spanning the period from January 2005 to December 2023 were utilized for this analysis. The Johansen Cointegration Test and Granger Causality Test were employed to evaluate the impact of exchange rates and the consumer price

index on consumer confidence within the specified model. The results of the Johansen Cointegration Test indicate a statistically significant and inverse long-term cointegration relationship between both exchange rates and the consumer price index and consumer confidence. Furthermore, the findings from the Granger Causality Test align with the cointegration results, demonstrating a unidirectional causality from exchange rates and the consumer price index to the consumer confidence index. These empirical results underscore the critical importance of price stability as a determinant of consumer confidence for economic agents in Türkiye. Specifically, the findings highlight that exchange rate shocks exert negative and persistent effects on consumer confidence in the long term, reinforcing the need for policies that promote stability in macroeconomic indicators.

Keywords: Consumer Confidence Index, Exchange Rate, Consumer Price Index, Johansen Cointegration Test, Granger Causality Test.

GENÇ İŞSİZLİĞİNDE HİSTERİ HİPOTEZİNİN FOURIER BİRİM KÖK TESTLERİ İLE SINANMASI: TÜRKİYE ÜZERİNE BİR İNCELEME

Dr. Öğr. Üyesi Ali Rauf KARATAŞ

Karabük Üniversitesi, aliraufkaratas@karabuk.edu.tr - ORCID ID: 0000-0003-1031-6722

ÖZET

20. yüzyılda yaşanan ekonomik gelişmeler ve krizler, işsizlik olgusunu küresel bir ekonomik sorun olarak ortaya çıkarmış ve işsizlikle mücadelenin makro iktisadın temel araştırma konularından biri olagelmeye sebep olmuştur. 2008 Küresel Finans Krizi sonrasında ise genel işsizliğe ek olarak özellikle Kıta Avrupa'sında olmak üzere genç işsizliği problemi de ortaya çıkmıştır. Bu çalışma yapısal bir iktisadi şok sonrası yükselen işsizlik oranlarının tekrar kriz öncesi döneme gerilememesi fikri üzerine kurulan işsizlik histerisi hipotezinin Türkiye genç işsizliğinde sınanması amacıyla yapılmıştır. Bu amaca yönelik olarak 2005Q1-2024Q3 dönemi genç işsizliği, genç erkek işsizliği ve genç kadın işsizliği verileri kullanılarak Fourier fonksiyonlu birim kök testleri ile söz konusu serilerde histeri hipotezi sınanmıştır. Buna göre Fourier ADF, Kesirli Frekanslı Fourier ADF, Fourier GLS, Fourier LM ve Fourier KPSS birim kök testi sonuçlarına göre Türkiye ekonomisinde genç işsizliği, genç erkek işsizliği ve genç kadın işsizliğinde histeri hipotezinin geçerli olduğuna sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen bu sonuçlar Türkiye ekonomisinde yaşanan şoklar neticesinde yükselen genç işsizliğinde yaşanan doğal orandan sapmaların kalıcı hale geldiğini göstermektedir. Bu sebeple her kriz sonrası daha yüksek bir denge genç işsizliği oranı oluşmakta ve işsizlik ülke ekonomisi için yapısal bir sorun olma hüviyetini sürdürmektedir.

Anahtar Kelimeler: İşsizlik, Genç İşsizliği, İşsizlik Histerisi Hipotezi, Fourier Fonksiyonlu Birim Kök Testleri.

TESTING THE HYSTERESIS HYPOTHESIS IN YOUTH UNEMPLOYMENT WITH FOURIER UNIT ROOT TESTS: AN ANALYSIS ON TÜRKİYE

ABSTRACT

In the 20th century, economic developments and crises have rendered unemployment a pervasive global economic issue, positioning the fight against unemployment as a central focus in macroeconomic research. Following the 2008 Global Financial Crisis, the issue of youth unemployment, in particular, has gained prominence, especially across continental Europe. This study seeks to examine the validity of the unemployment hysteresis hypothesis in the context of youth unemployment in Türkiye. The hypothesis posits that unemployment rates, once elevated due to structural economic shocks, do not revert to their pre-crisis levels. To this end, the study analyzes data on youth unemployment, disaggregated by gender (youth male and

youth female unemployment), for the period spanning from the first quarter of 2005 to the third quarter of 2024. Utilizing Fourier function-based unit root tests—including Fourier ADF, Fractional Frequency Fourier ADF, Fourier LM, Fourier GLS, and Fourier KPSS—the study evaluates the persistence of shocks in youth unemployment trends. The results consistently indicate the validity of the unemployment hysteresis hypothesis across all categories of youth unemployment in the Turkish economy. These findings suggest that deviations from the natural rate of youth unemployment, induced by economic shocks, have become entrenched. Consequently, the equilibrium rate of youth unemployment rises after each economic crisis, cementing unemployment as a persistent structural challenge for the national economy.

Keywords: Unemployment, Youth Unemployment, Unemployment Hysteresis Hypothesis, Fourier Function Unit Root Tests.

EĞİTİM VE İSTİHDAM DIŞINDA KALAN GENÇLER: TÜRKİYE'DE NEET OLGUSU VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Dr. Öğr. Üyesi Meryem TEKİN EPIK

Süleyman Demirel Üniversitesi/İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
meryemtekin@sdu.edu.tr - 0000-0002-1777-3427

ÖZET

Bu çalışma, NEET (Not in Education, Employment or Training) olgusunun Türkiye'deki gençler arasında yaygınlaşmasını ele almaktadır. NEET, eğitim ve istihdam dışında kalan, yani ne okulda öğrenim gören ne de bir işte çalışan gençleri tanımlar. Türkiye'deki NEET oranı, dünya genelinde olduğu gibi genç nüfus için ciddi bir sorun teşkil etmektedir. Özellikle ekonomik ve sosyal faktörler, gençlerin eğitim yaşamını tamamlamadan iş gücüne katılmalarını engellemektedir. Bu olgunun yaygınlaşmasının başlıca sebepleri arasında ekonomik krizler, işsizlik, eğitimdeki eşitsizlikler ve gençlerin yetersiz mesleki beceriye sahip olmaları sayılabilir. NEET gençlerin toplumda daha geniş sorunlar yaratması, eğitim sisteminin ve iş gücü piyasasının verimsizliğini artırması, sosyo-ekonomik dengesizlikleri derinleştirilmesi gibi olumsuz etkileri bulunmaktadır. Bu sorunun çözülmesi için eğitim sisteminde reformlar yapılmalı, gençlere yönelik mesleki eğitim fırsatları sunulmalı ve iş gücü piyasasına entegrasyonları için daha fazla teşvik sağlanmalıdır. Çözüm önerileri arasında, kadınların işgücüne katılımını artırmak için esnek çalışma modelleri ve kreş hizmetleri yaygınlaştırılmalı; NEET gençlere psikolojik danışmanlık ve sosyal projeler sunulmalı; genç istihdamını teşvik etmek için vergi indirimleri sağlanmalı; kamu-özel sektör işbirlikleriyle istihdam projeleri ve mentorluk programları oluşturulmalı; dezavantajlı bölgelere kaynak sağlanmalı ve yerel yönetimler NEET gençlerle ilgili projeler geliştirmelidir.

Anahtar Kelimeler: NEET, Genç İşsizlik, İstihdam, Eğitim, Türkiye

YOUTH EXCLUDED FROM EDUCATION AND EMPLOYMENT: THE NEET PHENOMENON IN TURKEY AND SOLUTION PROPOSALS

ABSTRACT

This study addresses the increasing prevalence of the NEET (Not in Education, Employment, or Training) phenomenon among young people in Turkey. NEET refers to young people who are neither in education nor employed, meaning they are not attending school or working. The NEET rate in Turkey, as in the rest of the world, poses a serious problem for the youth population. Particularly, economic and social factors prevent young people from joining the workforce before completing their education. The main reasons for the widespread nature of this phenomenon include economic crises, unemployment, inequalities in education, and the

lack of adequate vocational skills among young people. The NEET phenomenon has negative effects, such as creating broader social problems, increasing the inefficiency of the education system and labor market, and deepening socio-economic imbalances. To solve this problem, reforms should be made in the education system, vocational training opportunities should be provided to young people, and more incentives should be offered for their integration into the labor market. The proposed solutions include the promotion of flexible working models and the expansion of daycare services to increase women's participation in the workforce; providing psychological counseling and social projects for NEET youth; offering tax incentives to encourage youth employment; creating employment projects and mentorship programs through public-private sector cooperation; allocating resources to disadvantaged areas; and local authorities should develop projects for NEET youth.

Keywords: NEET, Youth Unemployment, Employment, Education, Turkey

EVDEN ÇALIŞMADA ERGONOMİK RİSKLERE GENEL BAKIŞ

Dr. Öğr. Üyesi Meryem TEKİN EPIK

Süleyman Demirel Üniversitesi/İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
meryemtekin@sdu.edu.tr - 0000-0002-1777-3427

ÖZET

Günümüzde dijitalleşme ve teknolojinin ilerlemesiyle evden çalışma birçok sektör için standart bir iş modeli haline gelmiştir. Ancak, bu modelin sağladığı esneklik ve zaman kazancı gibi avantajlara rağmen, ergonomik açıdan çeşitli sorunları beraberinde getirdiği görülmektedir. Evde çalışma koşulları incelendiğinde, en sık karşılaşılan ergonomik sorunlar arasında uygun olmayan masa ve sandalye kullanımı, uzun süreli statik duruşlar ve yetersiz aydınlatma yer almaktadır. Bu tür sorunlar, kas-iskelet sistemi rahatsızlıkları, boyun ve sırt ağrıları, karpal tünel sendromu ve göz yorgunluğu gibi sağlık problemlerine yol açabilir. Ayrıca, ergonomik olmayan bir çalışma ortamı çalışanların verimliliğini ve motivasyonunu olumsuz etkileyebilir. Bu bağlamda, ergonomik risklerin önlenmesi için çalışanların evde uygun bir çalışma alanı oluşturması kritik öneme sahiptir. Doğru oturma pozisyonlarının benimsenmesi, ergonomik mobilyaların tercih edilmesi, ekran yüksekliğinin ve mesafesinin uygun şekilde ayarlanması gibi önlemler alınabilir. Ayrıca, düzenli molalar verilmesi, esneme hareketleri yapılması ve iş-yaşam dengesinin korunması, bu risklerin azaltılmasına katkı sağlayabilir. Sonuç olarak, evden çalışma modelinin yaygınlaşmasıyla birlikte ergonomik farkındalığın artırılması ve uygun önlemlerin alınması, çalışanların hem fiziksel hem de psikolojik sağlıklarının korunması açısından büyük önem taşımaktadır. Bu çalışmanın amacı, evden çalışma modelinin yaygınlaşmasıyla ortaya çıkan ergonomik riskleri incelemek ve bu risklerin önlenmesine yönelik çözüm önerilerini değerlendirmektir.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan Çalışma, Evden Çalışma, Ergonomik Riskler

OVERVIEW OF ERGONOMIC RISKS IN WORKING FORM HOME

ABSTRACT

Today, with the advancement of digitalization and technology, remote work has become a standard business model for many sectors. However, despite the advantages of flexibility and time savings offered by this model, it is observed that it brings various ergonomic challenges. When examining home working conditions, the most common ergonomic issues include the use of inappropriate desks and chairs, prolonged static postures, and insufficient lighting. Such issues can lead to health problems such as musculoskeletal disorders, neck and back pain, carpal tunnel syndrome, and eye strain. Additionally, a non-ergonomic work environment can negatively impact employees' productivity and motivation. In this context, it is crucial for employees to create a suitable workspace at home to prevent ergonomic risks. Measures such as adopting correct sitting postures, choosing ergonomic furniture, and properly adjusting screen height and distance can be implemented. Additionally, taking regular breaks, performing stretching exercises, and maintaining a work-life balance can help reduce these risks. In

conclusion, with the widespread adoption of the remote work model, raising ergonomic awareness and taking appropriate measures are crucial for protecting employees' physical and mental health. The aim of this study is to examine the ergonomic risks emerging with the widespread adoption of the remote work model and to evaluate solution proposals for preventing these risks.

Keywords: Remote Work, Working from Home, Ergonomic Risks

ETKİ TEPKİ VE AGNOTOLOJİ

Öğr. Gör. Türkan AYDOĞAN,

Avrasya Üniversitesi,

Orcid No: 0000-0002-1286-1604,

turkan.aydogan@avrasya.edu.tr , 532 156 69 50

Varoluşun sorgusu “Neden” ifadesi ile başlar. Bu soru pek çok bilimin ortaya çıkmasına neden olurken ardından da eleştirel bakış açılarını sorgulamayı getirmiştir. Yeni ve yeni teknoloji nerede başladı, ilerleme adımları ne zaman hayatımıza girdi ve bu ilerlemenin teknolojik sonu var mıdır?

Yeni fikirler insanlığın hizmetine sunulduğunda kabul görmesi beklenir. Ama sunulan fikir, kavram ve öğeler var olan fikirlerin yansıması mı yoksa yeni üretilen teknolojik yenilikçi akımlar mıdır? Bu karmaşık yapı içerisinde mesajlara maruz kalan kitle, kendi seçimlerini yaptığını düşünürken, aslında yönlendirilen alan da beklenen davranışlara çoktan zihin ve fikir olarak girilmiş durumdadır.

Medyanın amacı bu çalışma kapsamında irdelenirken, toplumsal kontrol, ikna ile davranış değişikliği yaratılması böylece hedef kitlenin davranışları gözlemlenerek, sosyal medya üzerinden empoze edilen kişilerin davranışlarının taklit edilmesini sağlayan bir öğrenme yöntemi geliştirilmesini sağlamıştır.

Agnotoloji bilgiye ulaşmada sınırların ortadan kalktığını belirtirken, amaçlanan noktada bireylerin kendi kontrollerinin dışında ağları kullanmasını engellemiştir. Birey sosyal olayları nasıl algılayıp yorumlayacak, etki-tepkileri farklı olsa da hem verilen mesaj hem de algılanan mesaj aynı olduğu için genelin davranışları ortak tepki içerisinde kısıtlı olarak verilebileceği bir çerçevede tutulmuş olacaktır. Genel içerisinde tüm hedef kitlenin aynı hareketleri göstermesini sağlamayı hedefler. Kontrol mekanizmasının istediği kadar bilgiye, istediği kadar ulaşması sağlanır.

Hedef kitleye teknoloji geliştikçe, bilgiye ulaşması için mesafeler konacak, gizil mesajlarla, sosyal ağ platformlarıyla tek çerçeveden bakmaları sağlanarak, teknolojiyi sadece eğlence unsuru olarak görmeleri nasıl sağlanıyor gibi konularda çalışma detaylandırılacaktır.

Çalışma sosyal medya üzerinden oluşturulan taktiksel davranışların “Sosyal Öğrenme Kuramı”, “DeFleur Modeli”, “Ana Akım İletişim Kuramı” ve Gerbner “Ekme Modeli” ile ele alarak çalışma irdelenecektir.

Anahtar; Teknoloji, Gizil Mesajlar, Bilgi, Davranış, Medya, Agnotoloji

EFFECT RESPONSE and AGNOTOLOGY

The questioning of existence begins with the expression “Why”. This question has led to the emergence of many sciences, followed by the questioning of critical perspectives. Where did the new and new technology start, when did the steps of progress enter our lives and does this progress have a technological end?

When new ideas are presented to humanity, they are expected to be accepted. But are the ideas, concepts and elements presented a reflection of existing ideas or are they newly produced technological innovations? While the mass exposed to messages within this complex structure thinks that they are making their own choices, in fact, the expected behaviors in the directed field have already been entered as minds and ideas.

While the purpose of the media is examined within the scope of this study, social control has enabled the development of a learning method that enables the imitation of the behaviors of the people imposed through social media by observing the behaviors of the target audience.

While agnotology states that there are no boundaries in accessing information, it has prevented individuals from using networks beyond their control. How the individual perceives and interprets social events, even if the effects and reactions are different, since both the message given and the message perceived are the same, the behavior of the general will be kept within a framework that can be limited within the common reaction. It aims to ensure that the entire target audience behaves in the same way. It is ensured that the control mechanism can access as much information as it wants.

As technology develops, distances will be set for the target audience to access information, and the study will be elaborated on issues such as how to ensure that they see technology only as an element of entertainment by ensuring that they look at it from a single frame with hidden messages and social network platforms.

The study will examine the tactical behaviors created through social media with “Social Learning Theory”, “DeFleur Model”, “Mainstream Communication Theory” and Gerbner “Sowing Model”.

Keywords; Technology, Hidden Messages, Information, Behavior, Media, Agnotology

EPİKÜROS'UN KADER ANLAYIŞININ TAHLİLİ

Dr. Öğr. Üyesi Zeki AKTAŞ

Bitlis Eren Üniversitesi, zaktas@beu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-9396-4698

ÖZET

Bu çalışmada Helenistik Dönem filozoflarından Epiküros'un kader anlayışı ele alınmış ve filozofun, 'kader inancı'na karşı öne sürdüğü argümanlar incelenmiştir. Referans noktası 'mutluluk' olan ve materyalist bir zeminde felsefe yapan Epiküros'a göre kader inancının pozitif bir anlamı yoktur; yaşama dair her tür olayın, daha önceden ve değişmeyecek bir şekilde (insana kapalı olarak) belirlenmiş olduğu inancı, içerdiği belirsizlik nedeniyle mutlu bir yaşam perspektifine aykırıdır. Epiküros'un gözünde kader inancı, mutluluk adına, aşılması gereken bir engeldir, dolayısıyla insana, önceden belirlenmiş bir plan doğrultusunda yaşamadığını, yani eylemlerine karar verme iradesine sahip olduğunu göstermek gerekir. Nitekim Epiküros, gerek kendisinden kalan gerekse onun öğretisini destekleyen metinlerden anlaşıldığına göre, kader meselesinin çözümü hususunda üç temel argüman öne sürer: Epiküros, öncelikle pragmatik bir düzlemden insanın belirli bir programa göre hareket etmediğini, başına gelecekleri bekleyen aciz bir varlık olmadığını ilan eder. Söz gelimi ona göre katı bir kadere boyun eğmektense eski tanrılara inanmak bile daha makuldür çünkü ikincide, en azından dualar yoluyla tanrıları etkileme umudu vardır. Epiküros'un ikinci argümanı, tanrı ve kader bağına dair yerleşik algıyı kırma üzerinedir; o, tanrı veya tanrıları reddetmez ancak onları, evrenin uzak bir noktasına konumlayıp, üstün ve insan eylemlerine karışmayan varlıklar olarak niteler ve böylece kader meselesine ilgisiz kılar. Bu iki argümanı, Epiküros'un kendi çıkış noktasını, yani mekanik nedenselliği esnetmeye çalıştığı teorik bir varsayım izler. Kökleri Demokritos'a uzanan mekanist ve materyalist bir varlık görüşüne sahip olan Epiküros, evrenin atomlara dayalı olduğunu ve determinist ilkelerle işlediğini kabul ettiği hâlde, aynı atomların doğrusal hareketlerinde 'küçük sapma'lar olduğunu varsayarak mekanik zorunluluk ve katı belirlenimin ötesinde raslantısallığa ve insan iradesine yer açmayı dener. Son tahlilde Epiküros, özellikle üçüncü argümanın determinist sistemde yol açtığı tutarsızlık pahasına, pragmatik, mantıksal ve teorik varsayımlar yoluyla insana irade özgürlüğünü teslim eder.

Anahtar Kelimeler: Epiküros, Kader, Tanrı, Atomlar, İrade

ANALYSIS OF EPICURUS' UNDERSTANDING OF FATE

ABSTRACT

In this study, the understanding of fate of Epicurus, one of the philosophers of the Hellenistic Period, is discussed and the arguments put forward by the philosopher against the 'belief in fate' are examined. According to Epicurus, whose reference point is 'happiness' and who philosophized on a materialist basis, belief in fate has no positive meaning; the belief that every event in life is determined in advance (implicitly to humans) is contrary to the perspective of a happy life due to the uncertainty it contains. In Epicurus' eyes, belief in fate is an obstacle that must be overcome in the name of happiness, therefore it is necessary to show humans that they do not live according to a predetermined plan, in other words, that they have the will to decide on their actions. As a matter of fact, Epicurus puts forward three basic arguments for the

solution of the problem of fate, as could be understood both from his own texts and from the texts that support his doctrine: First of all, Epicurus declares from a pragmatic level that humans do not act according to a certain program and are not helpless beings waiting for what will happen to them. For example, according to him, it is more reasonable to believe in the old gods than to submit to a strict fate, because according to latter, there is at least the hope of influencing the gods through prayers. Epicurus' second argument is about breaking the established perception of the connection between god and fate; he does not reject god or gods, but places them at a distant point in the universe, qualifies them as superior beings who do not interfere with human actions, and thus renders them indifferent to the issue of fate. These two arguments are followed by a theoretical assumption in which Epicurus tries to stretch his own starting point, that is, mechanical causality. Epicurus, who has a mechanistic and materialist view of existence whose roots go back to Democritus, accepts that the universe is based on atoms and operates with deterministic principles, but by assuming that there are 'small deviations' in the linear movements of the same atoms, he tries to make room for randomness and human will beyond mechanical necessity and strict determination. In the final analysis, Epicurus grants freedom of will to man through pragmatic, logical and theoretical assumptions, especially at the cost of the inconsistency caused by the third argument in the deterministic system.

Keywords: Epicurus, Fate, God, Atoms, Will

PLATON'UN MEKÂN ANLAYIŞI: KHORA

ÇAĞRI ALPER (Doktora Öğrencisi)

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, cagrialper48@hotmail.com

<https://orcid.org/0009-0008-1961-4543>

ÖZET

Platon'un Timaios diyalogu, evrenin oluşumunu incelerken, varlık ve oluş arasındaki üçüncü bir tür olarak 'khora'yı tanıtır. Değişmez ideaların "varlık" ve değişime tabi "oluş" arasında bir geçiş mekânı olan khora, her şeyi içine alan, şekillere ve varlıklara yer sağlayan bir tür "hazne" veya "uzay" olarak düşünülebilir. Fiziksel bir mekânın ötesinde, kavranması zor, soyut bir prensip olan khora, tüm oluşun besleyicisi ve taşıyıcısıdır. Bu kavram, Platon'un ikili dünya anlayışını (varlık ve oluş) aşan, karmaşık bir kozmolojik model sunar. Timaios'ta, evrenin başlangıçta kaotik bir durumdur. Demiurgos, 'khora'nın içindeki kaotik unsurlardan düzenli bir kozmos yaratır. Khora, duyulur dünyanın geçici ve sürekli dönüşen yapısıyla uyumlu, aynı zamanda matematiksel düzen ve geometrik formlarla şekillenen bir uzay olarak görülür. Platon, khora'yı anneye, ideaları babaya benzeterek, oluş sürecini bir aile metaforuyla açıklar. Khora, hem değişmez ideaların yansıdığı bir ayna hem de duyusal dünyanın var olduğu bir ortam olarak düşünülebilir. Platon, khora kavramını altın, balmumu kalıbı, ana rahmi gibi çeşitli metaforlarla açıklar. Bu metaforlar, khoranın hem şekilsiz ve belirsiz, hem de her şeyi içine alan bir yapı olduğunu gösterir. Khora, aynı zamanda evrenin sürekli değişim ve dönüşümünü sağlayan bir dinamik güç olarak da görülür. Khora, Platon'un felsefesinde evrenin yapısı ve oluşumu hakkında derin bir anlayış sunan, oldukça karmaşık ve çok yönlü bir kavramdır. Khora, hem metafizik hem de ontolojik olarak geçiş sağlayan bir mekân kavramıdır. Modern uzay kavrayışlarının öncüsü olarak felsefe tarihi boyunca birçok filozofu etkilemiş ve günümüzde de ilgi çekmeye devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Platon, Timaios, khora, uzay, mekân, varlık, oluş, Demiurgos

İBN HALDUN DÜŞÜNÇESİNDE TARİHİN KONUSU ÜZERİNE

Arş. Gör. VİLDAN DOĞANAY

Hacettepe Üniversitesi,

vildanturtul@hotmail.com - 0000-0001-8078-6311

ÖZET

Bu çalışmada, tarih felsefecisi, tarih bilimcisi, sosyolog, iktisatçı, siyasetçi ve üzerinde belki de daha fazla tanımlamaları hak eden 14. Yy İslam filozofu İbn Haldun'un Mukaddime adlı eserinden hareketle tarih düşüncesinin oluşumunda tarihin konusunun ne olduğu hakkındaki fikirleri ortaya konulmaya çalışılacaktır. İbn Haldun'a tarih felsefecisi, tarih bilimcisi ya da tarihçi tanımlaması yapıyor olmamız bu konu hakkındaki içeriğe dair ne düşündüğünü de açığa çıkarma ihtiyacımızı ortaya çıkarmaktadır. Bu durum çalışmamızın ana konusunu oluşturmuştur.

Anahtar Kelimeler : İbn Haldun, tarih, konu, felsefe, bilim.

TARİH DÜŞÜNCESİNE GİRİŞ BAĞLAMINDA GIAMBATTISTA VICO’NUN YENİ BİLİM ESERİNİN KAPAĞINDAKİ GRAVÜRÜN İNCELENMESİ

Arş. Gör. VİLDAN DOĞANAY

Hacettepe Üniversitesi,

vildanturtul@hotmail.com - 0000-0001-8078-6311

ÖZET

Tarihsel ve toplumsal gerçeklik bilimin konusu olamaz anlayışını yine bu ilkeden hareketle eleştirerek Yeni Bilim eserini ortaya koyan 17. Yy İtalyan filozof Giambattista Vico’nun konuyla ilgili fikirleri eserinin kapağındaki gravürdeki imgelerin açıklanmasıyla ortaya konulmaya çalışılacaktır. Garavürdeki her bir imge Yeni Bilim eserinde derinlemesine ele aldığı düşünceleri açıklamaktadır. Vico’nun tarih düşüncesine giriş yapmak için de ilk basamak bu gravürü anlamaktan geçer. Bu bağlamda gravürdeki imgelerle ilgili kısa ve öz birtakım bilgiler çalışmamızın içeriğini oluşturacaktır.

Anahtar Kelimeler : Vico, tarih, toplum, imge, gravür, bilim.

FOUCAULT'YA KARŞI FOUCAULTCU OLMAK: BYUNG CHUL HAN NE SÖYLER?

Dr. Öğr. Üyesi Vefa ADIGÜZEL

Bingöl Üniversitesi, vefaadiguzel@gmail.com, 0000-0002-8901-4251

ÖZET

Bu çalışmada Michel Foucault'nun ve Byung Chul Han'ın iktidar anlayışları karşılaştırmalı olarak ele alınmıştır. Han'ın Foucault'nun bazı düşüncelerinden ilham alarak, iktidarı farklı temalarla açıkladığı tezi aktarılmaya çalışılmıştır. Foucault'nun iktidar anlayışı, toplumsal denetim ve disiplin üzerinden şekillenir. Foucault, iktidarın yalnızca devletin veya merkezi bir otoritenin elinde olmadığını, aksine toplumsal hayatın her alanına yayılmış bir güç ilişkisi olduğunu savunur. Onun için iktidar, sadece baskı ve cezalandırma ile ilgili değildir; bilgi, beden, norm ve gözlem gibi araçlarla da işler. Byung-Chul Han ise iktidar kavramını daha çok içsel baskılar, verimlilik, performans ve rekabet temaları üzerinden tartışır. Han, modern toplumda bireylerin, dışsal baskılar yerine, kendi içsel arzuları ve başarıya yönelik talepleri doğrultusunda şekillendiklerini savunur. Foucault iktidarın ve denetimin farklı biçimlerini analiz ederken, Han, bireylerin içsel baskılarla nasıl başa çıktıklarına ve modern toplumun psikolojik etkilerine odaklanır. Bu nedenle çalışmada Han'ın, Foucault üzerinden iktidar kavramına bir güncelleme ve eleştiri getirmeye çalıştığı ifade edilmiştir.

Anahtar Kavramlar: Michel Foucault, Byung Chul Han, İktidar.

DERRIDA'DA YAPISÖKÜM

Dr. Öğr. Üyesi Yüksel ŞENGÜL

Bitlis Eren Üniversitesi

ysengul@beu.edu.tr - 0000-0001-5685-0803

ÖZET

Bir postyapısalcı düşünür olan Jack Derrida, yapısöküm (deconstruction) kavramını, Batı felsefesi ve dil teorisine yönelik eleştirel bir yaklaşımı gözeterek oluşturmuştur. Yapısöküm, bilhassa metinlerin ve anlam sistemlerinin değişmez, sabit ve mutlak olmadığı, aksine çoklu yorumları içerdiği iddiasını taşır. Bu yöntem Derrida'nın Batı metafiziğinin temel varsayımlarını sorgulamasının önünü açmıştır. Derrida, Batı felsefesinin genellikle ikilikler (özne-nesne, ruh-beden, söz-yazı) üzerine inşa edildiğini ve bu ikiliklerin tümünde birinin diğerine üstün kılındığını belirtir. O yapısöküm ile bu ikilikler arasında hiyerarşik yapıyı yıkmak ve ikiliklerin nasıl karşılıklı bağımlılık içerisinde olduğunu göstermek ister. Bu ikilikler arasında genellikle ilk olanın ikincisine bir üstünlüğü söz konusudur. Nitekim felsefi gelenekte sıklıkla sözlü dil yazıya üstün tutulurken Derrida, yapısökümle bu hiyerarşiyi tartışmaya açar ve yazının da dilin temel bir parçası olduğuna dikkat çeker. Yapısöküm, bir metnin anlamını çözümlenmekten ziyade o metni oluşturan yapıyı ve onun gizli varsayımlarını açığa çıkarmaya dayanır. Derrida da anlamın sabit kalmadığını ve bir metnin sonsuz sayıda yorum içerdiğini belirterek metinlerin bağlama ve okuyucuya bağlı olarak daima yeniden inşa edildiğini belirtir. Geleneksel eleştiri yöntemlerinde bir metin yıkıma ve geçersiz kılınmaya yönelik bir amaç taşırken yapısökümde böyle bir amaç güdülmez. Bunun aksine yapısöküm ile metnin yeniden okunması, anlam katmanlarının sorgulanması ve alternatif bakış açılarının açığa çıkarılması hedeflenir. Sonuç olarak, yapısöküm ile herhangi bir metnin ya da anlam sisteminin içerdiği çelişkiler ve sınırlar ortaya konularak değişmezlik ve tek düzelik iddiası reddedilir. Dolayısıyla Derrida yapısöküm yöntemiyle düşüncenin eleştirel ve çok katmanlı bir şekilde yeniden ele alınmasına imkân sağlar.

Anahtar Kelimeler : Derrida, Yapısöküm, Yazı, Çoklu Anlam.

ARAPÇA'DA HÂY-I İDMÂR'IN KULLANIMI

Dr. Öğr. Üyesi Nurullah ORUÇ

Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi,
nurullah.oruc@gibtu.edu.tr - orcid.org/0000-0003-4487-4140

ÖZET

Bu çalışma hây-ı idmâr/zamir hâsı diye adlandırılan zamirin Arapça metinlerinde kullanım biçimlerini ve işlevini konu edinmektedir. Araştırmada, anılan bu kelimenin özellikle aldığı hareke bakımından üzerinde durulmuştur. Araştırdığımız kadarıyla bu konuda yapılmış özgün bir çalışma bulunmamaktadır. Araştırmanın amacı söz konusu zamirin Arapça klasik metinlerde kullanım şeklini irdelemek, Arap dili münekkitleri ve kıraat alimlerinin bu konudaki görüş farklılıklarını ortaya koymaktır. Nitel araştırma metoduyla kaleme alınan bu çalışmada örneklemede nesir/düzyazı, âyetler ve Arap şiirinden yararlanılmıştır. Şiirlerden de özellikle Arap dili ve edebiyatı konulu temel kaynak eserlerde sıkça rastlanan ve onlarla istişhâd edilen Câhiliye dönemine ait şiirlerden istifade edilmiştir. Yapılan tetkikler sonucunda elde edilen bulgu şöyledir: Kur'ân-ı Kerim'de hây-ı idmar'ın harekesi, kıraat farklılıklarından kaynaklı kuraldan müstesna olarak iki yerde kesra/esre yerine damme/ötre harekesi almıştır. Kur'ân-ı Kerim'deki bazı kıraat farklılıklarının menşeinin Arap şiirindeki kullanımların olduğu görülmektedir. Bir başka ifadeyle şiirdeki kullanım, kimi kıraat imamları için hüccet olmuştur. Araştırmamıza konu olan hây-ı idmâr buna örnek teşkil etmektedir; iki harf arasında gelen bu zamirin uzatılması esas iken, bazı kıraatlere göre şiirde olduğu gibi Kur'ân-ı Kerimde bazen sakın yani harekesiz ve uzatılmadan okunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Arap Dili ve Belagati, Hây-ı İdmâr, Zamir.

İBN HAZM ÖZELİNDE ZÂHİRİYYE MEZHEBİNİN EHL-İ SÜNNET YAKLAŞIMI

Dr. Öğretim Üyesi, Abdullah YEKTA

Kahramanmaraş İstiklal Üniv.

İslamî İlimler Fak. Kelam ve İtikadi İslam mezhepleri ABD.
abdullah.yekta@istiklal.edu.tr ; abdullah.abyekta@gmail.com

Orcid: 0000-0002-6477-7623

Özet

Hiz. Muhammed'in (sav.) sünnetine nispetle onun sünnetini takip edip yaşayanlara "Ehl-i sünnet" denmiştir. Bu ifadeyi kullanan her kesim, kendilerinin Hiz. Peygamberin yolunda olduğunu, onun sünnetini takip ettiğini çevresine iş'ar etmiştir. Sünnet veya sünneti Resul ifadeleri Hiz. Peygamber döneminde kullanılmış olsa da Ehl-i sünnet tabirinin Tabiîn döneminde kullanıldığı varsayılmıştır. Tabiîn döneminde bu ifadenin kullanımı herhangi bir mezhep veya fırkayı çağrıştırmıyordu, sadece Hiz. Peygamberin sünnetine bağlı olan, ihlasla Peygamber ve ona uyan sahabenin yolunu takip edenler anlamında kullanılmıştır. Fikhî veya itikâdî anlamında bu ifade hicrî üçüncü asırdan itibaren kullanılmıştır. Haris el-Muhasibi (ö.243/857), Abdullah b. Said b. Küllab (ö.240/854) ve Ebu'l-Abbas el-Kalanîsî gibi Ehl-i sünnetin ilk öncü kelimcileriyle birlikte başlayan süreçte kullanılmış Ebu'l-Hasan el-Eş'arî (ö. 324/ 935-36) ve Ebu Mansur el-Mâtürîdî (ö. 333/944) dönemlerinde bu ifade itikâdî mezhep anlamında literatürde yerini almıştır. İbn Hazm (456/1064), mezheplerin tasnifinde bu ifadeyi kullanmıştır fakat tanımlanmış bir mezhep anlamında değil de bir kesimi ifade etmek için kullandığı görülmüştür. Bu çalışmada Zahirîye mezhebinin önemli ismi olan İbn Hazm'ın Ehl-i sünnet yaklaşımı irdelenmiş ve onun bu kavrama yaklaşımı tespit edilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İtikadi Mezhepler, Ehl-i sünnet, Sünneti Resul, Zahirîye Mezhebi, İbn Hazm.

Summary

The Sunni Approach of the Zahirîyya School, Specific to Ibn Hazm

Those who follow and live by the Sunnah of the Prophet Muhammad (pbuh) are called "Ahl al-Sunnah" in reference to his Sunnah. Every segment of society that uses this expression has shown to those around them that they are on the path of the Prophet Muhammad and follow his Sunnah. Although the terms Sunnah or Sunnah of the Messenger were used during the time of the Prophet, it is assumed that the term Ahl al-Sunnah was used during the time of the Tabi'un. During the time of the Tabi'un, the use of this expression did not evoke any particular sect or sect; it was used only to mean those who were devoted to the Sunnah of the Prophet Muhammad and who sincerely followed the path of the Prophet and his companions. In the sense of jurisprudence or belief, this expression has been used since the third century AH. Haris al-Muhasibi (d. 243/857), Abdullah b. Said b. It was used in the process that started with the first pioneer theologians of Ahl al-Sunnah such as Kullab (d. 240/854) and Abu'l-Abbas al-Qalanisi.

In the periods of Abu'l-Hasan al-Ash'ari (d. 324/935-36) and Abu Mansur al-Maturidi (d. 333/944), this expression was used in the sense of a religious sect. Ibn Hazm (456/1064) used this expression in the classification of sects, but it was seen that he used it to express a segment, not a defined sect. In this study, the Ahl al-Sunnah approach of Ibn Hazm, an important name of the Zahiriyya sect, was examined and his approach to this concept was tried to be determined.

Key Words: Sects of Faith, Ahl al-Sunnah, Sunnah of the Messenger, Zahiriyya Sect, Ibn Hazm.

ŞAFİİ MEZHEBİNDE İHTİYAT KAVRAMI

Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi Ceylan BİLMEZ
Batman Üniversitesi Lisansüstü Enstitüsü Temel İslam Bilimleri
ORCID ID : 0009-0007-9598-6974

ÖZET

İslam hukukunda "ihtiyat" kavramı, önceden bilinmeyen veya belirsiz durumlarda, zararların önlenmesi için alınan tedbirlere atıfta bulunur. Bu kavram, genellikle Müslümanların hayatı, malı ve akıl sağlığı gibi temel değerlerini korumak amacıyla kullanılır. İhtiyat prensibi, potansiyel bir zararın meydana gelmesini önlemek için gereken tüm önlemlerin alınması gerektiğini ifade eder. Bu nedenle, İslam hukukunda ihtiyat esas olarak bir önlem olarak kullanılır. İslam hukukunda ihtiyat fıkıh alimleri tarafından da ele alınmıştır. Şâfiî alimler de Şâfiî'den başlamak üzere diğer fıkıh alimleri gibi eserlerinde ihtiyat kavramına referansta bulunmuşlardır. Örneğin Şâfiî fakihî Nevevî, ihtiyatın zararları önceden engelleyici ve koruyucu bir tedbir olduğunu vurgular. Ona göre bir olayın ya da eylemin hükmünün kesin olarak bilinmediği durumlarda kullanılır. Nevevî, bu kavramın farklı hukukî durumlarla nasıl uygulanabileceğini açıklamıştır. Şâfiî alimlerde ihtiyat kavramı sadece bireysel hayatta değil, toplumsal hayatta da geçerlidir. Bir toplumun, zararlı faaliyetleri önlemek için ihtiyatlı davranması gerekir. Bu konuda fukahanın açıklamaları, İslam hukukunun dinamik ve esnek yapısını gösterir. İslam hukukunda ihtiyat ile ilgili yapılan çalışmaların sayısı sınırlıdır. Bu çalışmanın amacı Nevevî gibi Şâfiî fukahasının eserleri çerçevesinde ihtiyat kavramı ile alaklı genel bir çerçeve çizmektir.

Anahtar Kelimeler: ihtiyat, hukuk, tevbe, zaruret, şüphe, adalet, takva, vera, ihsan

The Concept of Precaution in the Shafii School of Thought

ABSTRACT

The concept of "precaution" in Islamic law refers to measures taken to prevent harm in previously unknown or uncertain situations. This concept is generally used to protect the basic values of Muslims such as life, property and mental health. The precautionary principle states that all necessary precautions must be taken to prevent potential harm from occurring. Therefore, in Islamic law, prudence is mainly used as a precaution and is very important for the

safety and well-being of individuals. Precaution in Islamic law has also been discussed by fiqh scholars. Shafi'i scholars, starting with Shafi'i himself, have referred to the concept of precaution in their works, just like other fiqh scholars. For example, one of the Shafi'i fiqh scholars, Nawawi emphasizes that precaution is a preventive and protective measure to preclude harm in advance. According to him, it is used in situations where the ruling on an event or action is not known for certain. Nawawi explained how this concept can be applied to different legal situations. According to Shafi'i scholars, the concept of precaution is valid not only in individual life but also in social life. A society should act cautiously to prevent harmful activities. The explanations of the fiqh scholars on this matter illustrate the dynamic and flexible nature of Islamic law. The number of studies conducted on precaution in Islamic law is limited. The aim of this study is to draw a general framework related to the concept of precaution within the works of Shafi'i fiqh scholars like Nawawi.

Key Words: Precaution, Law, Repentance, Necessity, Doubt, Justice, Taqwa, Vera(being afraid to sin), Ihsan (sincerety).

ŞİİLİKTE KUTSAL MEKÂN ALGISI: DÖRT ŞEHİR (ATEBÂT-I MUKADDESE)

Araş. Gör. Dr. Kazım KARAYİĞİT

Kurum Adı: Artvin Çoruh Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Mail: kazimkarayigit@artvin.edu.tr

Orcid Id: 000-0001-6230-0197

Tel. No: 5436862518

ÖZET

Her dinde ve dinlerin anlaşılma biçimleri olan mezheplerde mekânlara kutsallık atfetme öteden beri var olan bir olgudur. Şii İslam dünyası için de Irak önemli bir yere sahiptir. Bu önem Şii tarihinde önemli bir yeri olan olayların burada yaşanmış olmasından kaynaklanmaktadır. Şii imamet silsilesindeki imamların birçoğu yaşamlarının bir döneminde bu bölgede bulunmuş ve bazısının Necef, Kerbelâ, Kazımeyn ve Sâmerrâ gibi şehirlerde türbeleri bulunmaktadır. Şii imamlardan kiminin buralarda medfûn bulunması sonraki nesil tarafından bu şehirlere kutsallık atfedilmesine yol açmıştır. Bu şehirler bu yönüyle bir mıknatıs gibi İran ve Hindistan'dan Şii inancına sahip insanları kendisine çekmiştir.

Necef kenti Hz. Ali'nin türbesinin burada yer almasından dolayı dîni anlayış üzerinde de etkili olmuştur. Şiiliğe göre bu şehri ziyaret etmek, burada ibadet etmek ne kadar önemli ise öldükten sonra buraya gömülmek de ahiret hayatı için ayrı bir öneme sahiptir. Irak'ta ikinci önemli kutsal şehirlerden biri de Kerbelâ'dır. Kerbelâ'da Hz. Hüseyin'in ve baba bir kardeşi Abbas'ın türbeleri bulunmaktadır. Bundan dolayı Kerbelâ'nın suyu ve toprağı kutsal kabul edilmiştir. Tarihsel süreçte türbeye gösterilen saygınlıkta aşırıya kaçılarak bu mekâna kutsiyet atfedilmiş ve burayı ziyaret hac ile bir tutulmaya başlanmıştır.

Bir dönem Abbasilerin başşehri olan Sâmerrâ ise Şii gelenekte kutsal kabul edilen şehirlerden bir diğeridir. Sâmerrâ'nın önemi onuncu imam Ali el-Hadi ve oğlu on birinci imam Hasan el-Askeri'nin mezarlarının burada bulunmasından ileri gelmektedir. Buranın aynı zamanda gâib olan ve Mehdi olarak dönmesi beklenen on ikinci imam Muhammed el-Mehdi'nin doğum yeri olduğuna ve türbelerin yanındaki caminin altında kaybolduğuna inanılmaktadır. Sünni Bağdat'a yakınlığı ile ön plana çıkan Kazımeyn ise Şii inancında yedinci imam olan Musa el-Kazım'ın ve onun torunu dokuzuncu imam Muhammed el-Cevat'ın türbelerinin burada bulunmasından dolayı kutsal kabul edilen bir şehirdir.

Şii inancında sözü edilen kutsal mekanları ziyaret etmenin arka planındaki motivasyon İslam Peygamberinin vefatından sonra otorite olarak imamları görmek ve ahiret gününde şefaathçi olacağına inandıkları imam ile yakın olmak arzusundan kaynaklanmaktadır. Ayrıca Şiiiler bu ziyaretleri kendilerini Sünni kesimden farklı kılan, kendilerine bir kimlik kazandıran ve bu kimliği koruyan bir araç olarak görmektedir. Bu bir bakıma da Mekke ve Kâbe'nin konumuna meydan okuma olarak da görülebilir. Nitekim Safevî-Osmanlı rekabeti zamanında Kerbelâ'yı ziyaret Mekke haccının yerine geçirilmeye çalışılmıştır.

Bu tebliğde Şiiler açısından kutsallık atfedilen türbe şehirlerin Şii hafızadaki yeri ve önemi, buraların etrafında oluşan Şii algı, bu algının üretilişi, işleyişi ve bölge üzerindeki sosyo-ekonomik etkileri üzerinde durulacaktır. Ayrıca bu algının oluşmasının arka planında Şii imamlara dayandırılan rivayetlerle de konu zengin hale getirilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Şia, Necef, Kerbelâ, Sâmerâ, Kazimeyn.

THE PERCEPTION OF SACRED SPACE IN SHIISM: FOUR CITY (ATABÂT-I MUKADDASA)

The attribution of sacredness to places has been a long-standing phenomenon in all religions and sects, which are the ways in which religions are understood. This importance stems from the fact that events that have an important place in Shiite history took place here. Many of the Imams of the Shi'ite Imamate were present in this region at some point in their lives, and some of them have mausoleums in cities such as Najaf, Karbala, Kadhimayn, and Sâmerâ. The fact that some of the Shiite imams were buried in these cities led the next generation to ascribe sanctity to these cities. In this respect, these cities have attracted people of Shiite faith from Iran and India like a magnet.

The city of Najaf has also had an impact on religious understanding since the tomb of Hazrat Ali is located there. According to Shiism, as important as it is to visit this city and worship here, it is also important to be buried here after death for the afterlife. A second important holy city in Iraq is Karbala. In Karbala are the tombs of Hussein and his paternal brother Abbas. Therefore, the water and soil of Karbala are considered sacred. In the historical process, the respect shown to the mausoleum has been taken to extremes, attributing sanctity to this place, and visiting this place has begun to be equated with pilgrimage.

Sâmerâ, once the capital of the Abbasids, is another city considered sacred in the Shiite tradition. The importance of Sâmerâ stems from the fact that the tombs of the tenth Imam Ali al-Hadi and his son, the eleventh Imam Hasan al-Askeri, are located here. It is also believed to be the birthplace of the twelfth Imam, Muhammad al-Mahdi, who was absent and expected to return as the Mahdi and disappeared under the mosque next to the mausoleums. Kazimayn, which stands out for its proximity to Sunni Baghdad, is a city that is considered sacred in Shiite belief because the mausoleums of Musa al-Kazim, the seventh imam, and his grandson Muhammad al-Jawad, the ninth imam, are located there.

The motivation behind visiting the holy places mentioned in the Shiite beliefs stems from the desire to see the Imams as the authority after the death of the Prophet of Islam and to be close to the Imam, who they believe will be their intercessor on the Day of Judgment. In addition, Shiites see these visits as a means of differentiating themselves from Sunnis, giving them an identity and protecting this identity. In a way, this can also be seen as a challenge to the position of Mecca and the Ka'ba. Indeed, during the Safavid-Ottoman rivalry, the visit to Karbala was tried to replace the pilgrimage to Mecca.

This paper will focus on the place and importance of the shrine cities, which are ascribed sacredness by Shiites, in the Shiite memory, the Shiite perception formed around them, the production and functioning of this perception and its socio-economic effects on the region. In

addition, the subject will be enriched with the narrations based on Shiite imams in the background of the formation of this perception.

Keywords: Shia, Najaf, Karbala, Samarra, Kazmayn.

KUR'AN MESAJI VE KUR'AN YOLU TEFSİRLERİNDE YAHUDİLİĞİN PEYGAMBER İNANCI

Yüksek Lisans Öğrencisi, Mustafa SAKARYA

Süleyman Demirel Üniversitesi, mustafasakarya18@hotmail.com – 0000-0003-3766-1710

ÖZET

Monoteist yapılı kadim bir din olan Yahudiliğin iman esasları arasında peygamber inancı bulunmaktadır. Tanah külliyatı içerisinde bulunan Peygamberler (Neviim) bölümünde İbrani elçilerden bahsedilmektedir. Yahudi inancına göre Tanrı insanlar arasından dilediği kişileri peygamber olarak seçerek yetkilendirmektedir. Peygamberlerin vazifesi ise ilahi vahye muhatap olduktan sonra bu mesajı insanlara tebliğ etmektir. Peygamberlik sahte ve gerçek olarak ikiye ayrılmaktadır. Tevrat'a göre gerçek peygamberin özellikleri arasında mucize göstermesi, gelecekle ilgili verdiği haberlerin gerçekleşmesi ve sözlerinin Tanrı'nın şeriatına uygun olması zikredilmektedir. Bu şartları taşımayanlar ise sahte peygamber olarak nitelendirilmektedir. Peygamberler sadece erkeklerden değil kadınlar arasından da olabilmektedir. Hz. Musa ile zirveye ulaşan peygamberlik silsilesi Hz. İbrahim ile başlamaktadır. Son peygamber ise Malaki olarak kabul edilmektedir. Kur'an'da ise Yahudiliğin peygamber inancı ve İsrailoğullarının onlara karşı tutumları hakkında bilgiler yer almaktadır. Özellikle Yahudiliğin mihenk taşı diyebileceğimiz Hz. Musa, Kur'an'da en fazla ismi geçen peygamber olarak karşımıza çıkmaktadır. Yahudilerin peygamberleri inkar ederek öldürmeleri ve peygamberlere karşı ayrımcılık yaparak iftirada bulunmaları Kur'an'da anlatılmaktadır. Bu çalışmada Kur'an-ı Kerim'de Yahudilerin peygamber inancı konusunda yer alan bilgileri, yakın dönemde yazılmış olan Muhammed Esed'in Kur'an Mesajı Meal-Tefsiri ve Hayreddin Karaman öncülüğünde dört akademisyenden oluşan bir heyetin kaleme aldığı Kur'an Yolu Tefsiri bağlamında inceleyeceğiz.

Anahtar Kelimeler: Yahudilik, Peygamberlik, Kur'an-ı Kerim, Kur'an Mesajı, Kur'an Yolu.

21. YÜZYILDA DÜZENSİZ GÖÇÜN ULUSLARARASI SİSTEME ETKİLERİ: YENİ DİNAMİKLER VE POLİTİK YAKLAŞIMLAR

Dr. Öğretim Üyesi Deniz Alca

Karabük Üniversitesi

Uluslararası İlişkiler Bölümü

denizalca@karabuk.edu.tr

ORCID: 0000-0002-0306-8057

Özet:

Bu bildiri, 21. yüzyılda düzensiz göç olgusunun uluslararası sisteme olan etkilerini, çatışmalar ve iklim krizlerinin bu olgudaki rolünü ve ortaya çıkan yeni dinamikleri incelemeyi amaçlamaktadır. Küreselleşmenin, teknolojik ilerlemelerin ve ekonomik eşitsizliklerin yanı sıra, çatışmalar ve iklim değişikliği, düzensiz göçü tetikleyen başlıca faktörler arasında yer almaktadır. Bu bağlamda, insani krizler, sosyal çalkantılar ve çevresel felaketler, bireyleri ve toplulukları göç etmeye zorlamaktadır.

Düzensiz göç, yalnızca insani krizlere yol açmakla kalmayıp, aynı zamanda devletlerin egemenlik algısını, sınır güvenliği politikalarını ve uluslararası iş birliği dinamiklerini de yeniden şekillendirmektedir. Çatışmalar, yerinden edilmelere neden olurken; iklim krizi, tarım arazilerinin kaybı, su kaynaklarının azalması ve doğal afetler aracılığıyla göçü artırmaktadır.

Bildirinin kapsamı, düzensiz göçün uluslararası politik ekonomi, güvenlik çalışmaları ve insan hakları alanlarındaki etkilerini içermekte olup, Avrupa Birliği, ABD ve Türkiye gibi kilit aktörlerin göç politikalarındaki stratejilerini derinlemesine analiz etmektir. Araştırma, nitel yöntemler kullanılarak gerçekleştirilecek; mevcut literatür taraması, vaka incelemeleri ve politika belgeleri üzerinden elde edilen veriler ışığında, düzensiz göçün uluslararası sistem üzerindeki uzun vadeli etkileri değerlendirilecektir.

Sonuç olarak, bu çalışma, düzensiz göç ile uluslararası sistem arasındaki ilişkiye dair yenilikçi bir çerçeve sunmayı ve uluslararası aktörlerin bu küresel dinamikle başa çıkma kapasitelerine dair önemli bulgular ortaya koymayı hedeflemektedir. Çatışmalar ve iklim krizinin göç üzerindeki etkileri, bu olgunun yalnızca bir zorluk değil, aynı zamanda fırsatlar yaratma potansiyeline sahip olduğu vurgulanarak ele alınacaktır.

Anahtar kelimeler: Düzensiz göç, Uluslararası siyaset, Sınır güvenliği, Uluslararası işbirliği, İnsani kriz.

Abstract

The Impact of Irregular Migration on the International System in the 21st Century: New Dynamics and Policy Approaches

This paper aims to examine the effects of irregular migration on the international system in the 21st century, focusing on the role of conflicts and the climate crisis in shaping this phenomenon, as well as the emerging new dynamics. In addition to globalization, technological advancements, and economic inequalities, conflicts and climate change are among the primary drivers of irregular migration. In this context, humanitarian crises, social upheavals, and environmental disasters force individuals and communities to migrate.

Irregular migration not only leads to humanitarian crises but also reshapes states' perceptions of sovereignty, border security policies, and the dynamics of international cooperation. Conflicts result in displacement, while the climate crisis exacerbates migration by causing the loss of arable land, diminishing water resources, and increasing natural disasters.

The scope of this paper includes an analysis of the impacts of irregular migration on international political economy, security studies, and human rights, with a particular focus on the migration strategies of key actors such as the European Union, the United States, and Turkey. The research will employ qualitative methods, including literature reviews, case studies, and policy document analyses, to evaluate the long-term effects of irregular migration on the international system.

In conclusion, this study seeks to provide an innovative framework for understanding the relationship between irregular migration and the international system and aims to offer significant findings on how international actors are addressing this global dynamic. The effects of conflicts and the climate crisis on migration will be highlighted, emphasizing that irregular migration is not only a challenge but also has the potential to create opportunities.

Keywords: Irregular migration, International politics, Border security, International cooperation, Humanitarian crisis.

KÜRESEL ARENADA EKO-POLİTİK: ÇİN'İN ORTADOĞU POLİTİKALARI

Dr. Öğr. Ü. Şaban ÖZTÜRK

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2095-195X>

sozturk78@gmail.com

Özet

Çin dış politikasının ele alındığı çalışmalarda, Çin için ideolojik söylemlerin ve bu söylemlere bağlı olarak yürütülen politikaların vurgulanması dikkat çekicidir. Uluslararası ilişkilerde Çin, ülkenin sosyalist ideolojisine uygun olarak uzun bir süre antiemperyalist ve anti Batıcı tutumunu sürdürmüştür. Aynı durumun Ortadoğu politikaları bakımından da geçerli olduğu, Çin'in bölge ülkeleri ile yürütmüş olduğu ilişkilerde Batı karşıtı tutumunun ön plana çıktığı görülmektedir. Daha açık bir şekilde belirtmek gerekirse Çin, çok uzun bir süreden beridir Batı hegemonyası altında bulunan Ortadoğu ülkelerini destekleyici dış politika yürütmüştür. Bu durum Arap-İsrail Savaşlarında (1967), Yom Kippur Savaşı'nda (1973), OPEC tarafından uygulanan petrol ambargosunda, Afganistan ve Irak'ın işgallerinde veya İran İslam Devriminin gerçekleşmesinden (1979) sonraki süreçte açıkça gözlenmiştir. Dolayısıyla Çin, siyasi ve ideolojik çizgisine uygun olarak Ortadoğu'da Batı karşıtı politikalarını sürdürmüştür. Son dönemde ise bu politikalarda bir değişimin gerçekleştiği, uluslararası politikada olduğu gibi Çin dış politikasında da ekonomik çıkarların önem kazandığı, böylece kuruluş ideolojisi ve siyasi çizgisinin aksine ulusal çıkar odaklı bir politikanın izlendiği iddia edilmiştir. Bu çalışmada Çin Halk Cumhuriyeti'nin Ortadoğu'ya dönük dış politikasında ekonominin etkileri üzerinde durulmuştur. Neo-liberal küresel dönemde ağırlık kazanan ekonomik amaçların uluslararası politikadaki rolüne paralel olarak Çin'in Ortadoğu'da yürüttüğü dış politikanın ipuçları yakalanmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Dış Politika, Ekonomi-Politik, Çin, Ortadoğu.

DIŞ POLİTİKADA DİPLOMASİNİN ROLÜ: KÜRESELLEŞME DÖNEMİ ÜZERİNE BİR DENEME

Dr. Öğr. Ü. Şaban ÖZTÜRK

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2095-195X>

sozturk78@gmail.com

Özet

Genellikle birbirinin yerine de kullanılan dış politika ve diplomasi kavramları, birbirinden farklı anlamlara ve rollere sahiptir. Ayrıca her ikisinin ortaya çıkış zamanı ve çeşitleri ile ilgili farklılıklar siyaset bilimi ve uluslararası ilişkiler literatüründe belirtilmiştir. Devletlerin birbirleriyle ilişkileri ya da bir devletin diğer devletler veya aktörlerle ilişkileri dış politika olarak adlandırılırken, diplomasi ise; dış politik hedeflere ulaşabilmek adına uygulanan stratejilerden, süreçlerden ve eylemlerden oluşmaktadır. Dış politikanın başarısı, diplomasi kullanıldığı diyalog, ikna ve uzlaşma gibi yöntemlerle yakından ilişkilidir. Özellikle küreselleşme döneminde, dış politikanın oluşturulmasında diplomasi hem önemi artmış hem de yeni alanları ortaya çıkmıştır. Güvenliğe ilaveten uluslararası ticaret, insan hakları, sürdürülebilir kalkınma ve çevre koruma bu alanlardan öne çıkanlardır.

Küreselleşme, birçok konuda olduğu gibi, devletlerarası ilişkilerde de yenilikler meydana getirmiştir. Bu yeniliklerin uygulanmasında ise kuşkusuz diplomatik kanalların kullanılması gerekmektedir. Bu dönemde baskı grupları ve sivil toplum kuruluşları başta olmak üzere farklı aktörlerin de kullanılabildiği kamu diplomasisi dış politikada etkili olmuştur. Kamu diplomasisinde, eğitimden insani yardımlara, kültürel faaliyetlerden ekonomik ilişkilere ve medyadan yeni teknolojik gelişmelere değin farklı çalışma sahaları dikkati çekmektedir. Sayı ve nitelik bakımından dış politik aktörlerin küresel dönemdeki artışı, diplomatik alanda da önemli değişimlere yol açmıştır. Geleneksel diplomaside tek elde yani devlet bünyesinde toplanan güç olgusunun küresel diplomaside birçok aktör arasında dağıldığı kabul edilmektedir.

Bu çalışmada dış politika ile diplomasi ilişkisi ele alınmaktadır. Küreselleşme döneminde değişen ve dönüşen diplomasi dış politikaya etkileri devletlerarası ilişkiler üzerinden örneklerle açıklanmaktadır. Nitel araştırma çerçevesinde konuyla ilgili literatür taraması yapılmış ve hem dönemsel hem de ülkelerarası bazı karşılaştırmalar yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası İlişkiler, Dış Politika, Küreselleşme, Diplomasi.

EĞİTİM DİPLOMASİSİ: ABD'İN KAMU DİPLOMASİSİ POLİTİKASI

Ali ÇİÇEK

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

alicicek@mail.com - ORCID ID: 0000-0001-9875-2400

ÖZET

Bu çalışma, kamu diplomasisinin kritik bir yönü olarak eğitim diplomasisini, özellikle ABD'nin politika ve uygulamalarına odaklanarak incelemektedir. Uluslararası öğrencileri çekmenin ve eğitmenin stratejik önemini araştırmakta, eğitim diplomasisinin ABD'nin yumuşak gücünü artırmadaki ve küresel ilişkileri geliştirmedeki rolünü vurgulamaktadır. Yıllık uluslararası öğrenci akınına ve bu öğrencilerin kariyerlerine ilişkin verileri analiz eden çalışma, bu tür politikaların sosyo-politik ve ekonomik faydalarını vurgulamaktadır. Ayrıca, jeopolitik gerilimler, vize kısıtlamaları ve mali engellerle ilişkili zorluklar ele alınarak eğitim diplomasisinin etkinliğini artırmak için uygulanabilir öneriler sunulmuştur. Bunlar arasında burs olanaklarının artırılması, eğitim programlarının çeşitlendirilmesi ve mezun ağlarının güçlendirilmesi yer almaktadır. Bulgular, eğitim diplomasisinin yalnızca bir kültürel değişim aracı olarak değil, aynı zamanda küresel liderlik ve işbirliği inşa etmek için stratejik bir araç olarak da hizmet ettiğinin altını çizmektedir. Çalışma uzun vadeli diplomatik hedeflere ulaşmak için eğitimden nasıl yararlanılabileceğini göstererek daha geniş bir kamu diplomasisi anlayışına katkıda bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Diplomasisi, Kamu Diplomasisi, Yumuşak Güç, Uluslararası Öğrenciler, ABD Dış Politikası

EDUCATION DIPLOMACY: THE USA'S PUBLIC DIPLOMACY POLICY

ABSTRACT

This essay examines education diplomacy as a critical aspect of public diplomacy, with a particular focus on the United States' policies and practices. It explores the strategic importance of attracting and educating international students, emphasizing the role of education diplomacy in enhancing the U.S.'s soft power and fostering global relationships. By analyzing data on the

annual influx of international students and their subsequent career trajectories, the essay highlights the socio-political and economic benefits of such policies. Additionally, the challenges associated with geopolitical tensions, visa restrictions, and financial barriers are addressed, offering actionable recommendations to improve the effectiveness of education diplomacy. These include increasing scholarship opportunities, diversifying educational programs, and strengthening alumni networks. The findings underscore that education diplomacy serves not only as a means of cultural exchange but also as a strategic tool for building global leadership and cooperation. This essay contributes to the broader understanding of public diplomacy by showcasing how education can be leveraged to achieve long-term diplomatic objectives.

Keywords: Education Diplomacy, Public Diplomacy, Soft Power, International Students, U.S. Foreign Policy

INTERNATIONALIZING RENTIER STATES: GULF MONARCHIES' EVOLVING POLITICAL ECONOMIES

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KÜÇÜK
Ege Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Uluslararası İlişkiler Bölümü
mustafa.kucuk@ege.edu.tr
ORCID: 0000-0001-8286-546X

ABSTRACT

Rentier state theory has long been a dominant framework for analyzing the political economies of resource-rich Arab Gulf monarchies, yet recent critiques have gained prominence as global geopolitical shifts and domestic reforms in rentier states challenged its original assumptions. These critiques have highlighted several limitations of the theory, including its overemphasis on oil or other non-renewable resource dependence, its static and deterministic nature, and its failure to account for non-resource-based rents. Additionally, the theory's focus on the traditional patronage model of governance overlooks newer governance forms, such as public-private partnerships or elite-driven economic reform agendas, and its neglect of non-economic sources of legitimacy, such as tribal, religious, or sectarian identities, has also been criticized. However, perhaps the most glaring omission has been the theory's heavy focus on domestic factors while neglecting the broader international context. This paper seeks to address this imbalance by offering a neo-Gramscian interpretation of the rentier state, thereby internationalizing the framework.

This paper argues that rentier states should not be seen merely as isolated economic entities but as integral components of the global political economy, where they play crucial roles in maintaining the hegemony of dominant social groups both domestically and internationally. From a neo-Gramscian perspective, rentier states are not passive recipients of external rents or victims of global price fluctuations; instead, they are strategic actors that actively utilize their resource wealth to consolidate the hegemonic power of dominant social groups. By distributing rents, implementing social welfare programs, and sustaining patronage systems, rentier states can co-opt, marginalize, or neutralize opposition. This process is understood as a form of hegemony, where ruling elites secure political legitimacy through economic rather than coercive means. Moreover, rentier states also function as intermediaries within the broader global capitalist system, acting in the interests of both local elites and transnational capital. While they may use rents to maintain domestic stability, their external relations and roles are shaped by the imperatives of global capitalism. Neo-Gramscian scholars emphasize the integration of these states into global power structures, underscoring their role in maintaining

the hegemony of transnational capitalist powers. Specifically, resource-rich Gulf monarchies has played a pivotal role in sustaining the global hegemony of Western powers and multinational corporations that have benefited from energy resources.

By situating rentier states within the broader context of global capitalist power relations, this paper provides a more critical and contextualized analysis of resource-rich states in the Arab Gulf and their evolving political economies and policies. It seeks to demonstrate that this alignment with Western and global capitalist interests significantly influences their domestic and foreign policies, including their engagement in neoliberal reforms and adoption of policies such as economic diversification, investment in renewable energy, and promotion of high-tech sectors that favor transnational capital.

Keywords: Rentier State Theory, Gulf Monarchies, Neo-Gramscian Theory, Global Political Economy, Hegemony, Transnational Capital, Neoliberal Reforms

TÜRKİYE'NİN YENİ GÜVENLİK TEHDİTLERİ KAPSAMINDA UZAY ALGISI: TÜRKİYE UZAY KOMUTANLIĞI

Mahmut Can ÖZDEMİR

Yalova Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler, Doktora Öğrencisi. can.ozdemir126@gmail.com,
OrcidID: 0009-0008-9940-545X

21.Yüzyılda uzay, devletlerin ulusal güvenlik politikalarında kritik bir boyut haline gelmiştir. Uzay temelli teknolojiler; istihbarat, iletişim, askeri operasyonlar ve stratejik caydırıcılık açısından önemli fırsatlar sunarken, aynı zamanda yeni güvenlik tehditlerini de beraberinde getirmektedir. Bu bağlamda, Türkiye'nin yeni güvenlik tehditleri çerçevesinde uzay algısı ve Türkiye Uzay Komutanlığı'nın bu tehditlerle başa çıkmadaki rolü analiz edilmektedir. Çalışma, şu temel araştırma sorusuna yanıt aramaktadır: *Türkiye Uzay Komutanlığı, ulusal güvenliğe yönelik yeni tehditlere karşı etkili bir strateji geliştirme potansiyeline sahip midir ve bu potansiyel uluslararası uzay güvenliği bağlamında nasıl konumlandırılabilir?*

Çalışmada, öncelikle uzayın ulusal güvenlik politikalarındaki yeri ve önemi ele alınmaktadır. Ardından, Türkiye Uzay Ajansı ve Türkiye Uzay Komutanlığı'nın faaliyetleri ve hedefleri incelenmektedir. Türkiye'nin jeopolitik konumu ve NATO üyesi olmasının, uzay güvenliği stratejilerine sağladığı katkılar tartışılmaktadır. Ayrıca, uzay tabanlı siber tehditler, uzay enkazı ve yörünge trafiği gibi modern güvenlik tehditlerine karşı Türkiye'nin hazırlık düzeyi değerlendirilmiştir. Çalışmanın sonunda, Türkiye'nin bu alandaki politikalarının bölgesel ve uluslararası uzay güvenliğine olası etkileri üzerine çıkarımlarda bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Uzay Güvenliği, Türkiye Uzay Komutanlığı, Yeni Güvenlik Tehditleri, Uzay Politikaları, Astropolitik

ÖZEL EĞİTİM ÖĞRETMENLERİNİN ÖĞRETİM PROGRAMI OKURYAZARLIK DÜZEYLERİ

Doç.Dr.Osman AKTAN

Düzce Üniversitesi Eğitim Fakültesi,

osmanaktan@duzce.edu.tr-ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6583-3765>

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, farklı kurum ve eğitim kademelerinde görev yapan özel eğitim öğretmenlerinin öğretim programı okuryazarlık düzeylerinin çeşitli değişkenler bağlamında incelenmesidir. Tarama modelinin kullanıldığı araştırmanın katılımcılarını 142 özel eğitim öğretmeni oluşturmuştur. Veriler Öğretim Programı Okuryazarlığı Ölçeği ile toplanmıştır. Araştırma verilerinin normallik varsayımını doğrulamaması analizlerde parametrik olmayan testlerden yararlanılmıştır. Araştırmanın bulguları incelendiğinde özel eğitim öğretmenlerinin öğretim programı okuryazarlığı puanları arasında cinsiyet, kurum türü, eğitim kademesi, mesleki kıdem değişkenleri bağlamında anlamlı farklılık olmadığı belirlenmiştir. Eğitim durumu açısından ise özel eğitim öğretmenlerinin öğretim programı okuryazarlığı puanları arasında, programın hedefleri ve programın içeriği alt boyutlarında anlamlı farklılık olmadığı, öğrenme-öğretme süreci düzeyi ile ölçme ve değerlendirme boyutlarında lisansüstü eğitim mezunu öğretmenler lehine anlamlı farklılık belirlenmiştir. Öğretmenlerin öğretim programları alanında hizmetiçi eğitime (HİE) alma durumlarına göre ise, HİE faaliyetlerine katılan öğretmenler lehine anlamlı farklılık belirlenmiştir. Araştırma bulgularından hareketle özel eğitim öğretmenlerinin öğretim programı okuryazarlık becerilerinin geliştirilmesine yönelik hizmetiçi eğitim programları düzenlenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Öğretim programı, öğretim programı okuryazarlığı, özel eğitim, özel eğitim öğretmeni.

CURRICULUM LITERACY LEVELS OF SPECIAL EDUCATION TEACHERS

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the curriculum literacy levels of special education teachers working in different institutions and educational levels in the context of various variables. The participants of the study, in which the survey model was used, consisted of 142 special education teachers. Curriculum Literacy Scale was used as a data collection tool in the study. Nonparametric tests were used in the analyses since the research data did not confirm the normality assumption. When the findings of the study were examined, it was determined that there was no significant difference between the curriculum literacy scores of special education teachers in terms of gender, type of organization, level of education, and professional seniority variables. In terms of educational background, it was determined that there was no significant difference between the curriculum literacy scores of special education teachers in the sub-dimensions of curriculum objectives and curriculum content, while there was a significant difference in the sub-dimensions of learning-teaching process level and measurement and evaluation in favor of teachers with postgraduate education according to educational background. According to the status of teachers' receiving in-service training (IST) in the field of curriculum, a significant difference was found in the overall scale and sub-dimensions in favor of teachers who participated in IST activities. Based on the research findings, it is recommended that in-service training programs should be organized to improve the curriculum literacy skills of special education teachers.

Key words; Curriculum, curriculum literacy, special education, special education teacher

ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNİN STATÜSÜNE YÖNELİK ALGILARI

Öğr. Gör. Dr. Zehra YILMAZER

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Yıldızeli MYO,
zyilmazer@cumhuriyet.edu.tr - <https://orcid.org/0009-0005-4967-2689>

Dr. Öğr. Üyesi Didem KAYAHAN YÜKSEL

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,
didemkayahan@cumhuriyet.edu.tr - <https://orcid.org/0000-0002-0184-6070>

ÖZET

Bu araştırmanın amacı öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğinin statüsüne yönelik algılarını çeşitli değişkenler açısından incelemektir. Araştırma nicel tarama desenindedir. Araştırmada veri toplamak amacıyla Meirkulova & Gelişli (2021) tarafından geliştirilen Öğretmenlik Mesleğinin Statüsüne Yönelik Algı Ölçeği kullanılmıştır. Ölçek üç faktör (Öğretmen ve Öğretmenlik Mesleğinin Değeri, Öğretmenlik Mesleğine Verilen Önem, Öğretmenlik Mesleğini Etkileyen Hususlar) ve 25 maddeden oluşmaktadır. Araştırmanın çalışma grubu sınıf öğretmenliği, matematik öğretmenliği, fen bilgisi öğretmenliği ve Türkçe öğretmenliği programlarında eğitime devam eden 170 öğretmen adayından oluşmaktadır. Verilerin analizinde SPSS kullanılarak betimsel analiz, İlişkisiz Örneklem T-testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) yapılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre cinsiyet ve bölüm değişkenleri açısından ölçek toplamında anlamlı farklılık görülmemiştir. Öğretmenlik mesleğini isteyerek seçme değişkeni açısından ise isteyerek seçenlerin lehine anlamlı farklılık olduğu görülmüştür. Bu bağlamda öğretmenlik mesleğine yönelik algının iyileştirilmesi adına çalışmalar yapılması ve öğretmenlerin mesleki tutkularının güçlendirilmesi için hizmet öncesi dönemde önlemlerin alınması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Mesleki algı, öğretmen adayı, öğretmenlik mesleğinin statüsü.

ÖĞRETMENLERİN ÖĞRETİM PROGRAMINI UYARLAMA ÖRÜNTÜLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Dr. Öğr. Üyesi Didem KAYAHAN YÜKSEL

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi. Eğitim Fakültesi.

didemkayahan@cumhuriyet.edu.tr - <https://orcid.org/0000-0002-0184-6070>

Öğr. Gör. Dr. Zehra YILMAZER

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi. Yıldızeli MYO.

zyilmazer@cumhuriyet.edu.tr - <https://orcid.org/0009-0005-4967-2689>

ÖZET

Bu araştırmanın amacı öğretmenlerin öğretim programı uyarlama örüntülerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesidir. Nicel tarama modelinde tasarlanan araştırmada veri toplamak amacıyla Yazıcılar- Nalbantoğlu, Bümen & Uslu (2021) tarafından geliştirilen Öğretim Programını Uyarlama Örüntüleri Ölçeği kullanılmıştır. Genişletmelere, atlamalara ve yeniden düzenlemeye yönelik uyarlamalar şeklinde üç alt boyuttan oluşan ölçekte 20 madde bulunmaktadır. Ölçek 2023-2024 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde İç Anadolu Bölgesinde bir ilde uygulanmıştır. Araştırmaya 46'sı kadın ve 39'u erkek olmak üzere 85 öğretmen katılmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler SPSS programı ile analiz edilmiştir. Verilerin analizinde betimsel analiz, İlişkisiz Örneklem T-testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Bu bağlamda araştırma bulgularına göre kadın öğretmenlerle erkek öğretmenler arasında kadın öğretmenlerin lehine ve ilköğretim kademesinde görev yapan öğretmenlerle ortaöğretim kademesinde görev yapan öğretmenler arasında ilköğretim kademesinde görev yapan öğretmenler lehine anlamlı farklılık bulunmaktadır. Ayrıca yaş ve kıdem değişkenleri açısından da anlamlı farklılık olduğu görülmüştür. Lisansüstü eğitim yapma durumuna göre anlamlı farklılık bulunmamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen. Öğretim Programı. Program Uyarlama Örüntüleri.

EĞİTİMİN ONTOLOJİSİ VE ÖĞRETMEN ONTOLOGY OF EDUCATION AND THE TEACHER

Prof. Dr. Hasan ÇİÇEK

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü

hcicek@yyu.edu.tr Orcid: 0000-0001-5914-8323

Özet

Eğitimin birçok boyutu yanında ontolojik boyutundan da söz edilebilir. Eğitimi mümkün kılan unsurlar olan eğiten, eğitilen ve ikisi arasındaki eğitim eyleminin mahiyetini irdeleyen alan olarak eğitim ontolojisi, eğitim felsefesinin bir alt alanı olarak da görülebilir. Eğitim ontolojisinin asıl unsurlarından birisi eğiten, başka bir ifade ile öğretmendir. Geçmişten günümüze; öğretmenliğin var olduğu ama bir meslek olarak görülmediği kadim zamanlardan, meslek olarak kabul edildiği modern zamanlara kadar bütün eğitim sistemlerinde öğretmen asli unsur olarak belirlemektedir. Eğitim ontolojisi, öğretmenin kim olduğunu ve öğretmen olmanın ne anlama geldiğini sorgular. Öğretmen bazı eğitim felsefecileri için “alanının ya da konunun uzmanı”; bazıları için de “öğretim yöntemleri konusunda uzman” olan kişidir. Birinci tez, bilgi ve birikim sahibi olan öğretmenin bilgilerini öğrencilere aktarmasını ve karşılığında hak ettiği ücreti almasını öğretmenlik olarak görmektedir. İkinci tezi savunanlar içinse öğretmen, öğrencileriyle birlikte öğrenen ya da onlara rehberlik ederek öğrenmeyi kolaylaştırandır. Günümüzde öğretmenden beklenen daha çok özelliklere sahip olmasıdır. Öğretmenlerin öğrencisiyle iletişim kuran, onun yüreğine dokunan, onu yönlendiren, eleştirel düşünme becerisi kazandıran niteliklere sahip olmaları beklenir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Eğitimin Ontolojisi, Öğretmen, Öğretmen yeterlikleri.

Abstract

In addition to its many dimensions, education also has an ontological dimension. The ontology of education can also be seen as a subfield of the philosophy of education, as the field that examines the nature of the educator, the educated and the act of education between the two, which are the elements that make education possible. One of the main elements of the ontology

of education is the educator, in other words, the teacher. From the past to the present; from ancient times when teaching existed but was not considered a profession to modern times when it is recognized as a profession, the teacher appears as the main element in all education systems. The ontology of education questions who the teacher is and what it means to be a teacher. For some philosophers of education, a teacher is an “expert in the field or subject matter”; for others, a teacher is an “expert in teaching methods”. The first thesis considers it to be a teacher when a teacher who has knowledge and experience transfers his/her knowledge to students and receives the price he/she deserves in return. For proponents of the second thesis, a teacher is someone who learns with his/her students or facilitates learning by guiding them. Today, teachers are expected to have more qualities. Teachers are expected to have qualities that communicate with their students, touch their hearts, guide them, and give them critical thinking skills.

Keywords: Education, Ontology of Education, Teacher, Teacher competencies.

ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRETİM İLKE VE YÖNTEMLERİ DERSİNDEKİ “ÖĞRETİM TEKNİKLERİ” KAVRAMINA YÖNELİK ALGILARI: K-W-L TEKNİĞİ ÖRNEĞİ

Doç.Dr. Sevda KOÇ AKRAN

Siirt Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimler Bölümü

sevdakc@gmail.com - ORCID: <https://orcid.org/https://0000-0003-4205-0148>

ÖZET

Bu araştırmanın temel amacı, öğretmen adaylarının K-W-L tekniği ile öğretim ilke ve yöntemleri dersindeki “öğretim teknikleri” kavramına yönelik algılarının belirlenmesidir. Durum desenin kullanıldığı araştırmanın çalışma grubunu Siirt Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenim gören öğretmen adayları oluşturmaktadır. Araştırmadaki veriler araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu ve doküman analizi yoluyla toplanmıştır. Toplanan veriler içerik analizine tabi tutulmuştur. Araştırma sonucunda katılımcıların teknik, yöntem, strateji boyutlarında ve karşılaştırmalarda kavram yanılgılarına sahip olduğu görülmüştür. Diğer bir sonuç ise katılımcıların K-W-L tekniğiyle “öğretim tekniklerinin” kullanım alanlarına ilişkin görüşleridir. Burada katılımcılar öğretim tekniklerinin ölçme ve değerlendirme ve sınıf içi uygulamalarda kullanıldığını ifade etmişlerdir. Son olarak araştırmada K-W-L tekniğiyle katılımcıların öğretim tekniklerini yaparak-yaşayarak öğrenmede kullandıkları ve geleneksel eğitimde kalabalık sınıflarda kullanılan tekniklerin olduğu bilgisine sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Öğretim İlke ve Yöntemleri Dersi, Teknik, K-W-L tekniği.

PERCEPTIONS OF TEACHER CANDIDATES TOWARDS THE CONCEPT OF
“TEACHING TECHNIQUES” IN THE TEACHING PRINCIPLES AND METHODS
COURSE: THE EXAMPLE OF K-W-L TECHNIQUE

ABSTRACT

The main purpose of this research is to determine the perceptions of teacher candidates towards the concept of “teaching techniques” in the course of teaching principles and methods with the K-W-L technique. The study group of the research in which the case design was used consists of teacher candidates studying at the Faculty of Education at Siirt University. The data in the research were collected through a semi-structured interview form developed by the researcher

and document analysis. The collected data were subjected to content analysis. As a result of the research, it was seen that the participants had misconceptions in the dimensions of technique, method, strategy and comparisons. Another result is the participants' views on the areas of use of “teaching techniques” with the K-W-L technique. Here, the participants stated that teaching techniques were used in measurement and evaluation and in-class applications. Finally, it was concluded that the participants in the study used the K-W-L technique in learning by doing the teaching techniques and that they had knowledge of the techniques used in crowded classes in traditional education.

Keywords: Teaching Principles and Methods Course, Technique, K-W-L technique.

ÖĞRETMENLERİN DİSKALKULİYE YÖNELİK BİLGİLERİNİN VE FARKINDALIKLARININ İNCELENMESİ

Doç. Dr. Zeynep Çiğdem ÖZCAN

İstanbul Medeniyet Üniversitesi,
zeynepcigdemozcan@gmail.com - ORCID 0000-0002-1132-5455

Dr. Öğr. Üyesi Nihan ŞAHİNKAYA

İstanbul Medeniyet Üniversitesi,
nihansahinkaya@gmail.com- ORCID 0000-0002-7399-8794

ÖZET

Bireylerin matematik başarısını etkileyen özel bir öğrenme güçlüğü olan diskalkuli hakkında öğretmenlerin bilgilerinin ortaya konması ve farkındalığın artırılması önemlidir. Özellikle öğrencilerin matematiksel öğrenme süreçlerini etkileyen bu durumu fark etmede ve müdahalede bulunmada birinci derecede sorumlu kişiler olduğu düşünülen sınıf öğretmeni, matematik öğretmeni ve rehber öğretmenlerin konu hakkındaki bilgilerinin alınması anahtar bir role sahiptir. İnsanların yaşamları üzerinde, derin bir etkisi olan diskalkulide, bireylerin matematiksel potansiyellerine tam olarak ulaşmalarına yardımcı olmak için erken müdahale gereklidir. Ancak, yanlış anlamalar (mitler) zamanında tanı konulmasının önünde bir engel teşkil edebilir. Bu araştırmanın amacı öğretmenlerin diskalkuli hakkındaki bilgilerini, yanlış anlamalarını ortaya çıkarmak ve bu konu hakkındaki farkındalıklarını değerlendirmektir. Yanlış anlamaları tespit etmek için literatürde ortak olarak belirlenen mitler ele alınmıştır. Nicel ve nitel verilerin toplandığı bu tarama çalışmasında sınıf, rehber (psikolojik danışman) ve ortaokul matematik öğretmenleri ile çalışılmıştır. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilmiş ve iki bölümden oluşan form kullanılmıştır. Formun ilk bölümünde demografik bilgiler ve diskalkuli ile ilgili açık uçlu genel sorular yer almaktadır. İkinci bölümde “evet, hayır ve fikrim yok” şeklinde işaretlenmesi istenen 12 adet mit yer almaktadır. Elde edilen form, Google formlar aracılığıyla oluşturularak anket linki öğretmenlerle paylaşılmıştır. Nicel veriler frekans tablolarıyla, nitel veriler ise içerik analizi ile analiz edilmiştir. Araştırma bulgularına göre, genel olarak katılımcıların diskalkuli hakkında bilgi sahibi olmadığı, bilgi sahibi olanların ise tam olarak tanımını yapamadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin büyük bir kısmı diskalkuliyi matematik disleksisi olarak görmekte ve diskalkulisi olan bireylerin sayı hissini olduğu gibi yanlış bir inanca sahiptir.

Anahtar kelimeler: diskalkuli, öğretmen, mitler

AFET SONRASI EĞİTİMDE ÖĞRETMEN MOTİVASYONUNUN ROLÜ

Doç. Dr. Okan SARIGÖZ

Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi
okan.sarigoz@gmail.com – ORCID ID: 0000-0002-1616-9789

ÖZET

Doğal afetler, deprem, sel, çığ, heyelan, yangın gibi hem ekonomik hem de psikolojik olarak toplumları etkileyen doğa olaylarıdır. Doğal afetlerde özellikle de sellerde ve depremlerde yerleşim yerlerindeki alt yapılar başta olmak üzere birçok ev ve apartman hatta birçok eğitim kurumu fiziksel olarak zarar görmektedir. Eğitim kurumlarının bu doğal afetlerden zarar görmesi öğrencileri, yöneticileri ve öğretmenleri derinden etkilemekte hatta eğitim öğretimin aksamasına sebep olmaktadır. Yaşanan doğal afetlerden kaynaklı olarak öğretmenlerin ve öğrencilerin motivasyonları bozulmakta dolayısıyla okullarda önceden olduğu gibi verimli dersler işlenememektedir. Derslerin işlenememesi öğrenci ve öğretmenlerin motivasyonunu önemli ölçüde düşürürken aynı zamanda doğal afetler öğrencilerin akademik başarısının ciddi anlamda düşmesine de sebep olmaktadır. Bu araştırmanın amacı, öğretmenlerin yaşanan depremden sonraki motivasyonlarını incelemektir. Araştırmanın çalışma grubunu, 2024-2025 öğretim yılı Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Bilimleri bölümünde yüksek lisans yapmakta olan öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırmada öğretmenlerin depremlere veya doğal afetlere yönelik motivasyonlarını belirleyebilmek amacıyla araştırmacı tarafından 3 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış bir görüşme formu veri toplama aracı olarak geliştirilmiş ve araştırmada kullanılmıştır. Nitel olarak yürütülen araştırmada yöntem olarak olgubilim modeli kullanılmıştır. Araştırma sonunda, depremlerden dolayı öğretmenlerin depresyon, stres, kaygı, korku, endişe, ilgisizlik, verimsizlik ve isteksizlik gibi psikolojik sorunlara maruz kaldıkları sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca araştırmada öğretmenlerin ek derslerle, psikolojik desteklerle çeşitli eğitimsel etkinliklerle, ekonomik desteklerle ve okul aile işbirliği ile maruz kaldıkları sorunları çözmeye çalıştıkları gibi sonuçlara ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Deprem, doğa olayları, doğal afetler, motivasyon

THE ROLE OF TEACHER MOTIVATION IN POST-DISASTER EDUCATION

Abstract

Natural disasters are natural events such as earthquakes, floods, avalanches, landslides, and fires that affect societies both economically and psychologically. In natural disasters, especially floods and earthquakes, many houses and apartments, and even many educational institutions are physically damaged, especially the infrastructure in residential areas. The damage to educational institutions from these natural disasters deeply affects students, administrators, and teachers, and even causes disruptions in education. Due to the natural disasters experienced, the

motivation of teachers and students is disrupted, and therefore, efficient lessons cannot be taught in schools as before. While the failure to teach lessons significantly reduces the motivation of students and teachers, natural disasters also cause students' academic success to decrease significantly. The aim of this research is to examine the motivation of teachers after the earthquake. The study group consists of teachers who are doing their master's degree in the Department of Educational Sciences at Hatay Mustafa Kemal University in the 2024-2025 academic year. In order to determine the motivations of teachers towards earthquakes or natural disasters, a semi-structured interview form consisting of 3 questions was developed by the researcher as a data collection tool and used in the research. The phenomenological model was used as a method in the qualitative research. At the end of the research, it was concluded that teachers were exposed to psychological problems such as depression, stress, anxiety, fear, worry, indifference, inefficiency and reluctance due to earthquakes. In addition, it was concluded that teachers tried to solve the problems they were exposed to with additional lessons, psychological support, various educational activities, economic support and school-family cooperation.

Key words: Earthquake, natural events, natural disasters, motivation

EĞİTİMDE SÜREKLİLİK & KALİTE: ÖĞRETMENLERİN KARIYER GELİŞİM SÜRECİ

Doç. Dr. Okan SARIGÖZ

Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi

okan.sarigoz@gmail.com – ORCID ID: 0000-0002-1616-9789

ÖZET

Öğretmenlerin mesleki yeterlilikleri, okullardaki birçok eğitimsel sistemi derinden etkilemektedir. Bunlardan belki de en önemlisi kuşkusuz öğrencilerin akademik başarılarıdır. Dolayısıyla okulun ve öğrencilerin başarısını artırabilmek için öğretmenlerin hem alan bilgileri hem de pedagojik formasyon bilgileri sürekli çeşitli kurumsal hizmet içi eğitimlerle desteklenmelidir. Öğretmenlerin kariyer gelişimi için her türlü bilimsel ihtiyaçları ve mesleki gelişimleri de desteklenmeli ayrıca motivasyonlarını yüksek tutabilmek için devamlı psikolojik destek sağlanmalıdır. Bu araştırmanın amacı, öğretmenlerin eğitimde kalite, süreklilik ve kariyer süreçleri ile ilgili görüşlerini belirleyebilmektir. Bu amaç doğrultusunda araştırmanın çalışma grubunu, 2024-2025 öğretim yılı Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri bölümünde tezsiz yüksek lisans yapmakta olan öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırmada öğretmenlerin eğitimde kalite, süreklilik ve kariyer süreçleri ile ilgili görüşlerini belirleyebilmek amacıyla araştırmacı tarafından 3 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış bir görüşme formu veri toplama aracı olarak geliştirilmiş ve araştırmada kullanılmıştır. Nitel olarak yürütülen araştırmada yöntem olarak olgubilim modeli kullanılmıştır. Araştırma sonunda, öğretmenlere göre eğitim öğretimde kaliteye ve başarıya her zaman önem verilmesi gerektiği, kariyer ve başarının mutlaka sürekli ve sürdürülebilir olması gerektiği ve öğrenci başarısının aynı zamanda öğretmenlerin dolayısıyla okulun da başarısı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca araştırmada, öğretmenlerin kariyerlerini geliştirebilmek ve kendilerini devamlı yenileyebilmek için kongrelere, seminerlere, konferanslara, eğitimsel toplantılara ve hizmet içi eğitimlere ihtiyaçlarının olduğu sonucuna da ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Eğitimde kalite, eğitimde süreklilik, kariyer geliştirme, öğretmen kariyeri

CONTINUITY AND QUALITY IN EDUCATION: THE CAREER DEVELOPMENT PROCESS OF TEACHERS

ABSTRACT

Teachers' professional competencies deeply affect many educational systems in schools. Perhaps the most important of these is undoubtedly the academic success of students. Therefore, in order to increase the success of the school and students, both the field knowledge and pedagogical formation knowledge of teachers should be continuously supported with various institutional in-service trainings. All kinds of scientific needs and professional development of

teachers should be supported for their career development, and continuous psychological support should be provided to keep their motivation high. The aim of this research is to determine the opinions of teachers on quality, continuity and career processes in education. For this purpose, the study group of the research consists of teachers who are doing a non-thesis master's degree in the Department of Educational Sciences of Hatay Mustafa Kemal University, Institute of Social Sciences in the 2024-2025 academic year. In the research, a semi-structured interview form consisting of 3 questions was developed by the researcher as a data collection tool and used in the research. The phenomenological model was used as the method in the qualitative research. At the end of the research, it was concluded that according to the teachers, quality and success in education should always be given importance, career and success should definitely be continuous and sustainable, and student success is also the success of the teachers and therefore the school. In addition, the research also concluded that teachers need congresses, seminars, conferences, educational meetings and in-service training in order to develop their careers and to constantly renew themselves.

Key words: Quality in education, continuity in education, career development, teacher career

ERGENLERDE MANEVİYAT İHTİYACI ÖLÇEĞİ: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

Prof. Dr. Ahmet AKIN

Prof. Dr. Öğrt. Üyesi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Aile Danışmanlığı ve Eğitimi Yüksek Lisans Programı, ahmet.akin@medeniyet.edu.tr, ORCID: 0000-0002-5194-5202

Firdevs KARATAŞ TEMİZ

Yüksek Lisans Öğrencisi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Aile Danışmanlığı ve Eğitimi Yüksek Lisans Programı, karatasfirdevs@gmail.com, ORCID: 0009-0004-2526-7198

ÖZ

Bu çalışmanın amacı; “Ergenlerde Maneviyat İhtiyacı” belirlemeye yönelik geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı geliştirmektir. Araştırmanın örneklemini Türkiye’de yaşayan farklı yaş, cinsiyet, ebeveyn tutumu, akademik başarısı ve ekonomik gelire sahip 218 kişi oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak literatür doğrultusunda 15 maddelik bir madde havuzu oluşturulmuş ve ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları yapılmıştır. Veriler SPSS 26 programı aracılığıyla analiz edilmiştir. Güvenirliği değerlendirmek için Cronbach Alfa iç tutarlılık güvenilirlik katsayısı kullanılmıştır. Ölçeğin yapı geçerliği için açımlayıcı faktör analizi yapılmıştır. Ölçeğin açıkladığı toplam varyans oranı %32 ve iç tutarlılık katsayısı .84 olarak bulunmuştur. Araştırma sonucunda geliştirilen Ergenlerde Maneviyat İhtiyacı Ölçeğinin Türkiye’de yaşayan ergenlerin maneviyat ihtiyacı düzeylerini belirlemede geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olduğu saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Maneviyat İhtiyacı, Geçerlik, Güvenirlik.*

SPIRITUALITY NEED SCALE IN ADOLESCENTS: VALIDITY AND
RELIABILITY STUDY

ABSTRACT

The purpose of this study; To develop a valid and reliable measurement tool to determine the "Need for Spirituality in Adolescents". The sample of the research consists of 218 people living in Turkey with different ages, genders, marital status and economic income. As a data collection tool, an item pool of 15 items was created in line with the literature and validity and reliability studies of the scale were conducted. Data were analyzed through SPSS 26 program. Cronbach Alpha internal consistency reliability coefficient was used to evaluate reliability. Exploratory factor analysis was conducted for the construct validity of the scale. The total variance explained by the scale is 32% and the internal consistency reliability coefficient is .84. As a result of the research, it was determined that the Adolescent Spirituality Need Scale was a valid and reliable measurement tool in determining the spirituality need levels of adolescents living in Turkey.

Key Words: Need for Spirituality, Validity, Reliability.

ÇOCUKLARDA DİJİTAL BAĞIMLILIĞI ÖNLEMEDE YERİNE KOYMA METODU

Doç. Dr. Sait YILDIRIM

Iğdır Üniversitesi, saityildirim.erz@gmail.com, 0000-0002-6044-2447

ÖZET

Dijital bağımlılık, her yaştan bireyin ve özellikle çocukların boş zaman etkinliklerinin başında gelmektedir. Çocukların dijital araç kullanımını değiştiren toplum yapısı içerisinde giderek artmaktadır. Bu duruma yol açan birçok sebep bulunmaktadır. Bireyselleşme ve çekirdek aile yapısı, çalışma yaşamında her iki cinsin de bulunması, kentleşme ve güvensiz toplum olgusu gibi birçok etken çocukların boş zaman etkinliklerinin dönüşmesine yol açmıştır. Çocukların sosyalleşme biçimi genellikle dijital araçlarla gerçekleşmektedir. Ebeveynler de çocukların güvensiz alanlarda yer almasındansa evde zaman geçirmesini tercih etmektedir. Ancak bu durumun sürekliliği dijital bağımlılığı ortaya çıkarmaktadır. Süreç itibarıyla ebeveynler dijital bağımlılıkla mücadele etmesi gerektiğini fark etmektedir. Bu süreçte ebeveynlerin yöntemleri ödül ve ceza yöntemini kullanarak kontrol mekanizması oluşturduğunu göstermektedir. Bu çalışmada alternatif çözüm olarak yerine koyma metodunu işlevsel bir öneri olarak gerekçeleri ile anlatmak amaçlanmaktadır. Çalışmanın yönteminde çocuklarda dijital bağımlılığa yol açan faktörleri inceleyen literatürün değerlendirilmesinden faydalanılacaktır. Yerine koyma yöntemi çocuğun dijital araçlardan uzaklaşması için ebeveyn-çocuk iletişimi güçlendirme, çocuğun oyun alanına dahil olmak ile mümkündür. Çocuk için ebeveyn, genel olarak kural koyucu, koruyucu ve yönlendirici bir role sahiptir. Bu yöntem ile çocuk ile iletişimi eşit şartlarda ve yargılamadan sohbet odaklı geliştirmeyi amaçlayan; bu vesile ile çocuğun duygu ve düşünce dünyasına girebilen bir ebeveyn modeli ortaya konmaktadır. Sağlıklı iletişim kurulması ile birlikte çocuk, ebeveynle oyun oynamayı yalnız oynamaya tercih edecektir. Bir zaman sonra ebeveynle zaman geçirmeyi diğer şeylere tercih edecektir. Sağlıklı iletişim, çocuğun ebeveynleri ile hatalarını ve mutluluğunu paylaşabilmesine yol açacağı için; ebeveyn kontrolünde gelişim süreçlerini tamamlamasına yol açacaktır.

Anahtar Kelimeler: Dijital bağımlılık, yerine koyma, sağlıklı iletişim.

AİLE İÇİ SORUNLARA YÖNELİK, AİLE DANIŞMANLIĞINDA RUTİN OLUŞTURMANIN SÜRDÜRÜLEBİLİR İŞLEVİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Doç. Dr. Sait YILDIRIM

Iğdır Üniversitesi, saityildirim.erez@gmail.com, 0000-0002-6044-2447

ÖZET

Aile içi sorunlar; bireysel, çevresel, ekonomik ve kültürel olmak üzere birçok kaynaktan beslenmektedir. Aile danışmanlığı sürecinde bireylerin sorunlarını belirleme, bireyleri tanıma ve problem alanlarını sınırlandırma hedeflenmektedir. Süreç itibarıyla ilk aşamada genel problemler dinlenerek işe başlanır. Devamında bireylerin bireysel yaşamları, öykü alma başlığı ile dikkate alınır. Nihayetinde çiftlerin birbirini tanıma süreci ve evliliğe dair tutumları belirlenir. Evlenme öncesi süreç, evlilik aşaması ve evlilik sonrası aşama ayrı ayrı ele alınır. Son olarak her iki çift ayrı ayrı sosyal otopsiye alınarak bireysel ve sosyal anlamda tanımlanır. Problemler belirlendikten sonra iletişim modeli oluşturulur. Bu çalışmada aile içi sorunlarda çiftler arasında rutin oluşturma yöntemi ile iyileşmenin sağlanması sürecine katkısının sağlanması amaçlanmaktadır. Çalışmada yöntem olarak literatür taraması yapılacaktır. Aile yapısı araştırmaları teorik ve uygulamalı bir biçimde değerlendirilecektir. Rutin oluşturma, yukarıda bahsedilen süreçler tamamlandıktan sonra aile içi birliği sağlamaya yönelik ortak zaman oluşturma çabasını ifade etmektedir. Rutin oluşturma, hemen her aile yapısı içerisinde uygulanabilir temeller sağlamaktadır. Örnek olarak sabah kahvaltısı, akşam yemeği, ortak film gecesi vb. tüm aile bireylerinin birlikte zaman geçirme gayretleri, sorunların bireylerden bağımsız bir şekilde çözülmesine yol açacaktır. Ayrıca birlikte zaman geçirme etkinlikleri; bireylerin sorun çözme gayretlerine katkı sunacaktır. Bireylerin yaşadığı sorunları fark ettikleri hatta nasıl çözüm geliştireceğini bildikleri de bilinmektedir. Ancak çiftlerde bu süreci gerçekleştirecek çaba ve eğilimin olmadığı görülmektedir. Sorunlara yönelik gayretin gelişmesi ve iletişimin iyileşme temelinde kolaylaşması için rutin oluşturma, uygulanabilir bir nitelik olarak karşımıza çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Aile danışmanlığı, aile içi sorunlar, rutin oluşturma.

EVLİLİKTE ÖZBAKIM ÖLÇEĞİ: GEÇERLİLİK VE GÜVENİLİRLİK ÇALIŞMASI

Prof. Dr. Ahmet AKIN

Prof. Dr. Öğrt. Üyesi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Aile Danışmanlığı ve Eğitimi Yüksek Lisans Programı, ahmet.akin@medeniyet.edu.tr, ORCID: 0000-0002-5194-5202

MERVE ALİCİK

Yüksek Lisans Öğrencisi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Aile Danışmanlığı ve Eğitimi Yüksek Lisans Programı, merve84alicik@gmail.com

ÖZ

Bu çalışmanın amacı; "Evlilikte Özbakım" belirlemeye yönelik geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı geliştirmektir. Araştırmanın örneklemini Türkiye'de yaşayan farklı yaş, cinsiyet, medeni hal ve ekonomik gelire sahip 219 kişi oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak literatür doğrultusunda 20 maddelik bir madde havuzu oluşturulmuş ve ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları yapılmıştır. Veriler SPSS 25 programı aracılığıyla analiz edilmiştir. Güvenirliği değerlendirmek için Cronbach Alfa iç tutarlılık güvenirlilik katsayısı kullanılmıştır. Ölçeğin yapı geçerliği için açımlayıcı faktör analizi yapılmıştır. Ölçeğin açıkladığı toplam varyans oranı %47.8 ve iç tutarlık katsayısı 0.93'tür. Araştırma sonucunda geliştirilen Evlilikte Öz bakım Ölçeği'nin Türkiye'de yaşayan insanların evlilikte öz bakım düzeylerini belirlemede geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olduğu saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Evlilikte Özbakım, Geçerlik, Güvenirlilik.

SCALE OF SELF-CARE IN MARRIAGE: VALIDITY AND RELIABILITY STUDY

Abstract

The aim of this study is to develop a valid and reliable measurement tool to determine "Self-care in Marriage." The sample of the study consists of 219 individuals from various age groups, genders, marital statuses, and income levels living in Turkey. A 20-item pool was created based on the literature, and the scale's validity and reliability were tested. The data were analyzed using the SPSS 25 program. Cronbach's Alpha internal consistency reliability coefficient was used to evaluate reliability. Exploratory factor analysis was conducted to assess the construct validity of the scale. As a result of the analysis, a 20-item The total variance explained by the scale is 47.8%, and the internal consistency coefficient is 0.93The research concluded that the developed scale is a valid and reliable tool for determining the level of self-care in marriage among individuals living in Turkey.

Keywords: Self-care in Marriage, Validity, Reliability.

EŞLER ARASI BENMERKEZCİLİK ALGISI ÖLÇEĞİ: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

Prof. Dr. Ahmet AKIN

Prof. Dr. Öğrt. Üyesi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Aile Danışmanlığı ve Eğitimi Yüksek Lisans Programı, ahmet.akin@medeniyet.edu.tr, ORCID: 0000-0002-5194-5202

Fatma Şükran YILDIRIM

Yüksek Lisans Öğrencisi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Aile Danışmanlığı ve Eğitimi Yüksek Lisans Programı, fatmasuy@gmail.com, ORCID: 0009-0007-2736-6458

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, eşler arası benmerkezcilik algısını belirlemeye yönelik geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı geliştirmektir. Araştırmanın örneklemini, Türkiye’de yaşayan, farklı yaş, cinsiyet, medeni durum ve ekonomik gelir seviyelerine sahip 320 birey oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak mevcut literatür göz önünde bulundurularak toplamda 21 maddelik hazırlanmış ve ölçeğin geçerlik ile güvenilirlik çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Veriler, SPSS 25 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Ölçeğin güvenirligi, Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı ile değerlendirilmiştir. Yapı geçerliğini incelemek amacıyla açımlayıcı faktör analizi yapılmıştır. Ölçeğin açıkladığı toplam varyans oranı %54 ve iç tutarlılık katsayısı .96 olarak bulunmuştur. Çalışmanın sonucunda, geliştirilen “Eşler Arası Benmerkezcilik Algısı Ölçeği”nin, Türkiye’de yaşayan bireylerin eşlerini benmerkezci olarak algılama düzeylerini belirlemede geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Eşler Arası Benmerkezcilik Algısı, Geçerlik, Güvenirlik.

THE PERCEPTION OF EGOCENTRISM AMONG SPOUSES SCALE: A STUDY ON VALIDITY AND RELIABILITY

ABSTRACT

The aim of this study is to develop a valid and reliable measurement tool to determine the perception of egocentrism among spouses. The sample of the study consists of 320 individuals living in Turkey with diverse age, gender, marital status, and economic income levels. A total of 21 items were created as the data collection tool based on the existing literature, and validity and reliability studies of the scale were conducted. The data were analyzed using the SPSS 25 program. Cronbach's Alpha internal consistency reliability coefficient was used to assess

reliability. Exploratory factor analysis was performed to evaluate the construct validity of the scale. The total variance explained by the scale was found to be 54%, and the internal consistency coefficient was .96. The results of the study indicate that the developed "Perception of Egocentrism Among Spouses Scale" is a valid and reliable measurement tool for determining the levels at which individuals living in Turkey perceive their spouses as egocentric.

Keywords: Perception of Egocentrism, Spouses, Validity, Reliability.

EBEVEYN İLİŞKİSİNİN ERGENLERE YANSIMASI ÖLÇEĞİ: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

Prof. Dr. Ahmet AKIN

Prof. Dr. Öğrt. Üyesi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Aile Danışmanlığı ve Eğitimi Yüksek Lisans Programı, ahmet.akin@medeniyet.edu.tr, ORCID: 0000-0002-5194-5202

uğba AKAR GENÇER

Yüksek Lisans Öğrencisi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Aile Danışmanlığı ve Eğitimi Yüksek Lisans Programı, tugbaakargencer@gmail.com, ORCID: 0009-0001-2139-0461

ÖZ

Bu çalışmanın amacı; “Ebeveyn İlişkisinin Ergenlere Yansımaları’nı” belirlemeye yönelik geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı geliştirmektir. Araştırmanın örneklemini Türkiye’de yaşayan farklı yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi ve ekonomik gelire sahip 213 kişi oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak literatür doğrultusunda 17 maddelik bir madde havuzu oluşturulmuş ve ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları yapılmıştır. Veriler SPSS 25 programı aracılığıyla analiz edilmiştir. Güvenirliği değerlendirmek için Cronbach Alfa iç tutarlılık güvenilirlik katsayısı kullanılmıştır. Ölçeğin yapı geçerliği için açımlayıcı faktör analizi yapılmıştır. Ölçeğin açıkladığı toplam varyans oranı %45 ve iç tutarlılık katsayısı .92 olarak bulunmuştur. Araştırma sonucunda geliştirilen Ebeveyn İlişkisinin Ergenlere Yansımaları Ölçeği’nin, Türkiye’de yaşayan ebeveynlerin ilişkilerinin ergenler üzerinde olumlu etkisini belirlemede geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olduğu saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ebeveyn İlişkisinin Ergenlere Yansımaları, *Geçerlik, Güvenirlik.*

THE SCALE OF REFLECTION OF PARENTAL RELATIONSHIP ON ADOLESCENTS: VALIDITY AND RELIABILITY STUDY

ABSTRACT

The aim of this study is to develop a valid and reliable measurement tool to determine the “Reflection of Parental Relationship on Adolescents”. The sample of the study consisted of 213 individuals of different age, gender, educational level and economic income living in Turkey. As a data collection tool, an item pool of 17 items was created in line with the literature and validity and reliability studies of the scale were conducted. The data were analyzed using SPSS 25 software. Cronbach Alpha internal consistency reliability coefficient was used to assess reliability. Exploratory factor analysis was conducted for the construct validity of the scale. The total variance explained by the scale was %45 and the internal consistency coefficient was .92 As a result of the study, it was determined that the Reflection of Parental Relationship on

Adolescents Scale is a valid and reliable measurement tool for determining the positive effects of parental relationships on adolescents living in Turkey.

Key Words: *Reflection of Parental Relationship on Adolescents, Validity, Reliability*

FİZİKSEL AKTİVİTENİN LİDERLİK DÜZEYLERİNE ETKİSİNİN ARAŞTIRILMASI

Yüksek Lisans Öğrencisi Mehmet BAYSAL¹

Ondokuz Mayıs Üniversitesi,
baysalmehmet55@gmail.com, 0009-0003-6589-3751

Doç. Dr. Yener AKSOY²

Ondokuz Mayıs Üniversitesi
yener.aksoy@omu.edu.tr, 0000-0002-1899-4096

Özet

Bu çalışmanın amacı fiziksel aktivitenin liderlik düzeylerine etkisinin araştırılması amaçlanmıştır.

Araştırmanın evrenini spor yapan ve spor yapmayan üniversite öğrencileri oluşturacaktır. Örneklem ise, bu evren içerisinde basit tesadüfi örnekleme yöntemi ile seçilecek yaklaşık 172 üniversite öğrencisi bulunmaktadır. Örneklem hacmi için literatürde çeşitli pratik kurallar vardır. Bunlardan biri ölçek çalışmalarında örneklem hacmi her ölçek maddesinin minimum 5 katı olmalıdır (Tavşancıl, 2014) önerisi dikkate alınmıştır.

1988 yılında geliştirilmiş olmakla birlikte, Kouzes ve Posner tarafından 2003 yılında gözden geçirilerek en son halini almıştır. Posner tarafından geliştirilen Liderlik Uygulamaları Öz Değerlendirme Envanteri'nin Cronbach Alpha kat sayısının .75 ile .87 arasında değiştiği saptanmıştır. Orjinalinde ölçek boyutlarının güvenilirlik kat sayıları; süreci sorgulamak için .80, ortak bir vizyon oluşturmak için .87, personeli gelişimi konusunda cesaretlendirmek için .75, yol göstermek için .77 ve izleyenlerinin başarılarını kutlayarak cesaretlendirmek için .87 dir. (Kouzes ve Posner 2003)

Liderlik düzeyin de fiziksel aktivitenin etkisine baktığımız da;Yol göstermek alt boyutun da fiziksel aktiviteye katılmayanların katılanlara göre daha düşük, olduğu, Süreci sorgulamak alt boyutunda 1 saat ile 3 saat fiziksel aktiviteye katılanlar arasında 1 saat katılanlar daha yüksek iken 3 saat yapanlar en düşüktür. Personeli gelişimi konusunda cesaretlendirmek alt boyutun da 1 saat yapanlar daha yüksek iken 3 saat katılanlar ile katılmayanlar daha düşük. İzleyenlerinin başarılarını kutlayarak cesaretlendirmek alt boyutunda 3 yıl spor yapanlar daha yüksek iken yapmayanlar daha düşük olduğu görülmektedir.

Sonuç olarak fiziksel aktivitenin birçok olumlu davranışa olumlu etki ettiği gibi liderlik düzeylerine etki ettiği görülmektedir.

Anahtar sözcük: Fiziksel Aktivite, liderlik, spor

ROMA DÜNYASI VE AZTEKLERDE KANLI SPOR OLAYLARININ GÜNÜMÜZDEKİ YORUMLAMALARI

Yüksek Lisans Öğrencisi Mehmet BAYSAL¹

Ondokuz Mayıs Üniversitesi,

baysalmehmet55@gmail.com, 0009-0003-6589-3751

Doç. Dr. Yener AKSOY²

Ondokuz Mayıs Üniversitesi

yener.aksoy@omu.edu.tr, 0000-0002-1899-4096

Özet

Bu çalışmanın amacı Roma dünyası ve Azteklerde Kanlı Spor Olaylarının Günümüzdeki yansımalarının incelenmesidir. Literatür taraması yapılmıştır. Gladyaör döğüşleri antik dönem Roma imparatorluğunun kanlı spor döğüşleri olarak tanımlanır. Bu kanlı spor olaylarının Roma dışındaki toplumlarda da var olduğu görülmüştür. Örneğin Orta Amerikan yerlileri Aztekler ve mayalarda bu tür uygulamalardan bahsedilir. Kanlı spor olayları oldukları için genellikle tutsaklar ve köleler tarafından yapılmışlardır. Elit insanlar ise genel olarak izleyici rolündedirler.

Sonuç: Roma dünyası ve Azteklerdeki kanlı spor olaylarından gladyatör döğüşleri o zamanki kültürün bir gereği olarak günümüzdeki anlayıştan uzak olarak yapılmıştır. Roma'daki arena oyunları ve gladyatör döğüşleri Roma antik çağına bağlı olmadığını, tüm antik ve modern öncesi toplumlarda bulunduğunu söyleyebiliriz.

Anahtar kelimeler: Roma, Aztek, Spor, Gladyaör döğüşleri, Kurban ritüeli

Today's Interpretations of Bloody Sports Events in the Roman World and the Aztecs

Abstract

The aim of this study is to examine the contemporary reflections of Bloody Sports Events in the Roman World and the Aztecs. A literature review was conducted. Gladiator fights are defined as bloody sports fights of the ancient Roman Empire. It has been observed that these bloody sports events also existed in societies outside Rome. For example, such practices are mentioned in Central American Indians, Aztecs and Mayans. Because they were bloody sporting events, they were usually performed by captives and slaves. Elite people generally play the role of spectators.

Conclusion: Gladiator fights, one of the bloody sports events in the Roman world and the Aztecs, were held as a requirement of the culture of that time, far from today's understanding. We can say that arena games and gladiator fights in Rome are not tied to Roman antiquity, but are found in all ancient and pre-modern societies.

Key words: Roman, Aztec, Sports, Gladiator fights, Sacrifice ritual

MÜCADELE SPORCULARINDA KILO DÜŞMENİN ESNEKLİK VE BAZI GÜÇ DEĞERLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Emir ATEŞ

Ondokuz Mayıs Üniversitesi,
emirates95@yandex.com - 0000-0002-6118-5382

Doç.Dr. Egemen ERMİŞ

Ondokuz Mayıs Üniversitesi,
egemen.ermis@omu.edu.tr – 0000-0003-2285-7980

Prof.Dr. Osman İMAMOĞLU

Ondokuz Mayıs Üniversitesi,
osmani55@hotmail.com - 0000-0001-6671-6042

ÖZET

Bu çalışmanın amacı mücadele sporcularında kilo düşmenin esneklik ve bazı güç değerleri üzerindeki etkisinin incelenmesidir. Çalışmaya judo, güreş ve boks spor dallarından toplam 218 kadın ve 265 erkek sporcuları dahil edilmiştir. İstatistiksel işlemlerde Tel yönlü Anova ve t-testi kullanılmıştır.

Araştırmada hem kadın hem de erkek mücadele sporcularında spor dalları arasında yaş, boy, vücut ağırlığı ve spora başlama yaşları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p>0,05$).

Hem kadın judo, güreş ve boks hem de erkek judo, güreş ve boks sporcularında kilo düşme aşamasındaki esneklik değeri kilo düşülmeden zamanlardaki esneklik değerinde anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p>0,05$). Judo, Güreş ve boks sporcularında kilo düşme esnasındaki aerobik ve anaerobik güç değerleri kilo düşülmediği zamanlardaki değerlere göre anlamlı derecede daha kötü olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$).

Sonuç: Mücadele sporcularında kilo düşmenin esneklik değerlerinde önemli bir değişim sağlamadığı, sporcuların aerobik ve anaerobik güçlerini ise düşürdüğü sonucuna varılmıştır. Mücadele sporlarında sporcuların kilo düşmekten kaçınmaları önerilebilir.

Anahtar kelimeler: Kilo düşme, Güreş, Judo, boks, Esneklik, Aerobik ve Anaerobik güç

THE EFFECT OF WEIGHT LOSS ON FLEXIBILITY AND SOME STRENGTH VALUES IN COMBAT ATHLETES

ABSTRACT

The purpose of this study is to examine the effect of weight loss on flexibility and some strength values in combat athletes. A total of 218 female and 265 male athletes from judo, wrestling and boxing sports were included in the study. Wire-way Anova and t-test were used in statistical procedures.

In the study, no significant difference was found between age, height, body weight and age of starting sports in both female and male combat athletes ($p>0.05$).

In both female judo, wrestling and boxing and male judo, wrestling and boxing athletes, no significant difference was found in the flexibility value during the weight loss phase compared to the flexibility value during the time when weight was not lost ($p>0.05$). It was determined that the aerobic and anaerobic power values during weight loss in judo, wrestling and boxing athletes were significantly worse than the values during the time when weight was not lost ($p<0.05$).

Conclusion: It was concluded that weight loss did not provide a significant change in the flexibility values of combat athletes, but it decreased the aerobic and anaerobic power of the athletes. In combat sports, it may be recommended that athletes avoid losing weight.

Keywords: Weight loss, Wrestling, Judo, boxing, Flexibility, Aerobic and Anaerobic power

ÇOCUK YÜZÜCÜLERDE TEKRARLI 25 VE 100 METRE KOŞULARININ YAŞ VE CİNSİYETE GÖRE DEĞİŞİMİNİN ARAŞTIRILMASI

Emir ATEŞ

Ondokuz Mayıs Üniversitesi,
emirates95@yandex.com - 0000-0002-6118-5382

Doç.Dr. Egemen ERMİŞ

Ondokuz Mayıs Üniversitesi,
egemen.ermis@omu.edu.tr – 0000-0003-2285-7980

Prof.Dr. Osman İMAMOĞLU

Ondokuz Mayıs Üniversitesi,

osmani55@hotmail.com - 0000-0001-6671-6042

ÖZET

Bu çalışmanın amacı çocuk yüzücülerde tekrarlı 25 ve 100 metre koşularının yaş ve cinsiyete göre değişiminin araştırılmasıdır. İstatistiksel işlemlerde t- testi kullanılmıştır. A kategorisindeki yüzücülerin 25 metre yüzme ve 100 metre koşu değerleri B kategorisindeki yüzücülerin değerlerinden anlamlı şekilde daha iyidir ($p<0,05$ ve $p<0,001$). 25 metre ve 100 metre koşu zamanlarında erkeklerin değerleri kadınlardan anlamlı şekilde daha iyi olduğu bulunmuştur ($p<0,001$). 12 yaş çocukların 25 metre ve 100 metre koşu değerleri 13 yaşındaki çocuklardan anlamlı derecede kötü olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$ ve $p<0,001$). 12-13 yaş çocukların yüzme ve koşma zamanları arasında pozitif yönde yüksek korelasyon bulunmuştur. Sonuç: Bu çalışmada 2 yaş yüzücülerin 13 yaş yüzücülerine göre daha yavaş oldukları tespit edilmiştir. Yine erkek çocuklar kadın çocuklardan daha hızlıdırlar. Yüzme ve koşma zamanları arasında pozitif yönde yüksek korelasyon bulunduğu için yüzücü çocuklara kara antrenmanları olarak sürat koşuları yapmaları önerilebilir kelime olmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Yüzme, Çocuk, Koşu, Sprint

INVESTIGATION OF THE CHANGES IN REPEATED 25 AND 100 METER RUNS IN CHILD SWIMMERS ACCORDING TO AGE AND GENDER

Abstract

The aim of this study is to investigate the changes in repeated 25 and 100 meter runs in child swimmers according to age and gender. T-test was used in statistical procedures. The 25-meter swimming and 100-meter running values of swimmers in category A are significantly better than the values of swimmers in category B ($p<0.05$ and $p<0.001$). It was found that men's values were significantly better than women's in the 25-meter and 100-meter running times ($p<0.001$). It was determined that the 25-meter and 100-meter running values of 12-year-old children were significantly worse than 13-year-old children ($p<0.05$ and $p<0.001$). A high positive correlation was found between the swimming and running times of 12-13 years old children.

Conclusion: In this study, it was determined that 2 years old swimmers were slower than 13 years old swimmers. Again, boys are faster than female children. Since there is a high positive correlation between swimming and running times, it may be recommended for children who are swimmers to do sprints as land training.

Key words: Swimming, Children, Running, Sprinting

UEFA EURO 2024 AVRUPA FUTBOL ŞAMPİYONASI'NDA TAKIMLARIN TOPLA OYNAMA YÜZDELERİNE GÖRE FİZİKSEL KAPASİTELERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Alpay AYDOĞDU

Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü,

alpayaydogdu9752@gmail.com – 0009-0007-5214-7505

Doç. Dr. Erdal ARI

Ordu Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi,

erdalari@odu.edu.tr – 0000-0003-1348-7930

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, UEFA EURO 2024 Avrupa Futbol Şampiyonası'nda takımların topla oynama yüzdelerine göre fiziksel kapasitelerinin değerlendirilmesidir. Turnuvaya katılan 24 takımın oynadığı tüm müsabakalardaki ortalama topla oynama yüzdesi ve kat edilen mesafe değerleri UEFA'nın resmi internet sayfasından elde edilmiştir. Topla oynama yüzdesi % 32-49 arasında olan takımlar düşük, % 50-66 arasında olan takımlar yüksek topla oynama oranına sahip takımlar olarak kategorize edilmiştir. Düşük ve yüksek topla oynama oranına sahip takımların kat ettikleri mesafe değerleri arasındaki farklılık, bağımsız örneklem T-testi ile incelenmiştir. Bulgular, yüksek ve düşük topla oynama oranına sahip takımlar arasında kat edilen mesafe değerleri bakımından anlamlı farklılık olmadığını ortaya koymuştur ($\bar{x}_{yüksek}=116.707,69\pm 5.444,95$ m., $\bar{x}_{düşük}=115.800,00\pm 4.703,62$ m.; $p>0.05$). Topla oynama yüzdesi düşük olan takımlar, topla oynama yüzdesi yüksek olan takımlara yakın düzeyde mesafe kat etmelerine rağmen, top kazanma sayıları ve kazanılan topları olumlu kullanma yüzdeleri düşük olabilir. Bu durum, topla oynama yüzdesinin düşmesine ve oyunun kontrolünün rakibe geçmesine neden olmuş olabilir. Bu nedenle, futbolda fiziksel kapasitenin teknik ve taktik aksiyonlar ile uyumlu kullanılmasının üst düzey performans için bir gereklilik olduğu söylenebilir. Bu doğrultuda, futbolda fiziksel kapasitenin uygun teknik ve taktik yapı içerisinde geliştirilmesi gerekmektedir. Sonuç olarak, UEFA EURO 2024 Avrupa Futbol Şampiyonası müsabakalarında topla oynama yüzdesi düşük ve yüksek olan takımların fiziksel kapasite bakımından benzer bir performans sergiledikleri ifade edilebilir. Futbolda fiziksel kapasitenin uygun teknik ve taktik yapı içerisinde geliştirilmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: UEFA EURO 2024, Topla Oynama Yüzdesi, Kat Edilen Mesafe.

UEFA ORGANİZASYONLARINA KATILAN TÜRK FUTBOL KULÜPLERİNİN 2024-2025 SEZONU TRANSFER POLİTİKALARININ İNCELENMESİ

Alpay AYDOĞDU

Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü,
alpayaydogdu9752@gmail.com – 0009-0007-5214-7505

Doç. Dr. Erdal ARI

Ordu Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi,
erdalari@odu.edu.tr – 0000-0003-1348-7930

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, 2024-2025 sezonunda UEFA organizasyonlarına (Şampiyonlar Ligi, Avrupa Ligi, Konferans Ligi) katılan Türk futbol kulüplerinin sezon öncesi transfer politikalarının incelenmesidir. Bu kapsamda, 2024-2025 sezonu öncesinde Türk futbol kulüpleri tarafından transfer edilen yerli, yabancı ve toplam oyuncu sayısı, önceki sezonda (2023-2024 sezonunda) da kadroda bulunan yerli, yabancı ve toplam oyuncu sayısı, alt yapıdan yetiştirilip kadroda yer alan toplam oyuncu sayısı, sezon öncesi alt yapıdan yetiştirilip profesyonel kadroya dahil edilen oyuncu sayısı, bonservis ücreti kazanılarak diğer kulüplere transfer olan yerli ve yabancı oyuncu sayısı, bonservis ücreti ödenerek transfer edilen yerli ve yabancı oyuncu sayısı belirlenmiştir. Veriler tanımlayıcı değerler şeklinde sunulmuştur. Elde edilen veriler, 2024-2025 sezonu öncesinde en az yerli oyuncu transfer eden kulübün Galatasaray, en fazla yabancı oyuncu transfer eden kulübün ise Fenerbahçe olduğunu ortaya koymaktadır. Bununla beraber, alt yapıdan yetiştirilen oyunculara kadrosunda en fazla sayıda yer veren kulübün de Beşiktaş olduğu belirlenmiştir. UEFA organizasyonlarına katılan Türk futbol kulüpleri 25 oyuncuyu bonservis bedeli ödeyerek transfer ederken, 14 oyuncuyu da bonservis geliri elde ederek diğer kulüplere göndermiştir. Bu durum, kulüplerin transferde gelir-gider dengesi bakımından zararda olduklarını ve ekonomik verimliliği sağlayamadıklarını ortaya koymaktadır. Sonuç olarak, Türk futbol kulüplerinin alt yapıdan genç oyuncu yetiştirilmesini ve kulübe gelir kazandıracak düşük maliyetli genç oyuncu transferini ön plana alan ve oyuncu izleme (scouting) sisteminin etkin olarak kullanıldığı bir transfer politikası izlemesi gerektiği ifade edilebilir.

Anahtar Kelimeler: : UEFA Organizasyonları, 2024-2025 Sezonu, Türk Futbol Kulüpleri.

SOSYAL MEDYA VE SİYASAL KATILIM: 2024 YEREL SEÇİMLERİ ISPARTA ÖRNEĞİ

Ahmet Murat BAYKARA

Süleyman Demirel Üniversitesi

ahmetmuratbaykara@gmail.com - 0000-0002-6477-2398

Prof. Dr. Hasan GÜLLÜPUNAR

Süleyman Demirel Üniversitesi

hasangullupunar@sdu.edu.tr - 0000-0002-6479-6269

ÖZET

Dijital çağda, sosyal medya platformları siyasal iletişimin önemli bir aracı haline gelmiştir. Özellikle yerel seçimler gibi toplumsal etkileşimin yüksek olduğu dönemde, sosyal medya adaylar için hem iletişim kanalı hem de seçmenlerle etkileşimde bulunma fırsatı sunmaktadır. Bu çalışma, 2024 Isparta Yerel Seçimleri özelinde adayların sosyal medya hesaplarındaki yorumları ve paylaşımlarını analiz ederek, sosyal medyada siyasal katılımın nasıl şekillendiğini incelemektedir. Çalışma, sosyal medya platformlarında yapılan paylaşımların ve seçmenlerle kurulan etkileşimin siyasal katılımı nasıl teşvik ettiğini anlamayı amaçlamaktadır.

Araştırma, içerik analizi araştırma tekniği kullanılarak yerel seçimdeki adayların sosyal medya hesaplarındaki paylaşımlarını, takipçilerin bu paylaşımlara yaptıkları yorumları ve etkileşimleri incelemektedir. İçerik analizi, adayların kampanyalarındaki mesajları, seçmenlerin bu mesajlara verdikleri tepkileri, yorumlar üzerinden siyasal katılım temalarını ve kamuoyu algısını anlamak için kullanılmıştır. Çalışma, sosyal medyanın seçmenlerin siyasal katılımına etkisini analiz ederken, özellikle genç seçmenler ve sosyal medyayı yoğun kullanan bireylerin siyasal süreçlere dahil olma eğilimlerini ele almaktadır.

Bu çalışmanın bulguları, sosyal medyanın yalnızca bilgi edinme aracı değil, aynı zamanda seçmenlerle doğrudan iletişime geçilen, katılımı teşvik eden bir platform olarak işlev gördüğünü ortaya koymaktadır. Örneğin, Isparta'daki yerel seçimde adaylar, sosyal medya üzerinden düzenledikleri canlı yayınlarla seçmenlerle doğrudan etkileşimde bulunmuş, adaylık süreçlerini anlatan içerikler paylaşmış ve seçmenlerden gelen yorumlarla politikalarını şekillendirmişlerdir. Ayrıca, sosyal medya platformları, seçmenlerin adaylar ve seçim süreci hakkında daha hızlı bilgi edinmelerini sağlamış, bu da siyasal katılımı artırmıştır.

Bununla birlikte, çalışmada sosyal medyanın olumsuz etkileri de ele alınmıştır. Özellikle dezenformasyon, bilgi kirliliği ve yorumlar arasındaki kutuplaşma gibi nedenlerle seçmenlerin siyasal katılımı konusunda isteksiz davrandıkları görülmüştür. Sosyal medyanın etkisinin her zaman olumlu olmadığı ve etik sorunların çözümüne yönelik stratejilerin geliştirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Sonuç olarak, sosyal medya, yerel seçimlerde adaylar için güçlü bir siyasal katılım platformu olmaktadır. Çalışmanın bulguları, siyasal iletişim stratejilerinin ve seçim kampanyalarının

sosyal medya üzerinden şekillenmeye devam edeceğini ve yerel seçimlerde sosyal medyanın daha da önemli bir araç olacağını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal medya, siyasal katılım, içerik analizi, seçim kampanyası, Isparta, 2024 yerel seçimleri, siyasal iletişim.

SOCIAL MEDIA AND POLITICAL PARTICIPATION: 2024 LOCAL ELECTIONS ISPARTA CASE

ABSTRACT

In the digital age, social media platforms have become an important tool of political communication. Especially in times of high social interaction such as local elections, social media offers both a communication channel for candidates and an opportunity to interact with voters. This study examines how political participation is shaped on social media by analyzing the comments and posts of candidates on their social media accounts in the 2024 Isparta Local Elections. The study aims to understand how posts made on social media platforms and interaction with voters encourage political participation.

Using content analysis research technique, the study analyzes the social media posts of the candidates in the local elections and the comments and interactions of the followers on these posts. Content analysis was used to understand candidates' campaign messages, voters' reactions to these messages, themes of political participation through comments and public perception. In analyzing the impact of social media on voters' political participation, the study focuses on the tendency of young voters and individuals who use social media extensively to engage in political processes.

The findings of this study reveal that social media functions not only as a means of obtaining information, but also as a platform for direct communication with voters and encouraging participation. For example, in the local elections in Isparta, candidates interacted directly with voters through live broadcasts on social media, shared content about their candidacy process and shaped their policies with the comments of voters. Moreover, social media platforms enabled voters to get information about candidates and the election process more quickly, which increased political participation.

However, the study also examined the negative effects of social media. In particular, it was observed that voters were reluctant to participate in politics due to disinformation, information pollution and polarization among comments. It was concluded that the impact of social media is not always positive and strategies should be developed to solve ethical problems.

In conclusion, social media is a powerful political participation platform for candidates in local elections. The findings of the study suggest that political communication strategies and election campaigns will continue to be shaped through social media and social media will become an even more important tool in local elections.

Keywords: Social media, political participation, content analysis, election campaign, Isparta, 2024 local elections, political communication.

ÇİN HALK CUMHURİYETİ'NDE ÇİN KOMÜNİST PARTİSİ PROPAGANDASI

Öğr. Gör. Dr. Mehmet Ozan GÜLADA

Malatya Turgut Özal Üniversitesi

mehmet.gulada@ozal.edu.tr - 0000-0001-8233-2321

ÖZET

Çin İç Savaşı'nda Mao Zedong liderliğindeki Çin Komünist Partisi (ÇKP), Çan Kay Şek liderliğindeki Çin Milliyetçi Partisi'ni (ÇMP) yenilgiye uğratmış ve Çin Halk Cumhuriyeti'ni (ÇHC) kurmuştur. İç savaştan ÇKP'nin zaferle çıkmasıyla Çin'de Komünizm ideolojisi etkili olmuş ve ÇKP, ülke yönetiminde merkezi konuma gelmiştir. Çin'in yönetiminin ÇKP'ye geçmesiyle Çin'de ÇKP'yi öven çeşitli propaganda faaliyetlerine girişilmiştir. ÇHC tarihi içerisinde çeşitli propaganda posterleri hazırlanarak ÇKP'ye yönelik olumlu söylemler ön plana çıkarılmıştır. Bu kapsamda ÇHC'de ÇKP'ye yönelik hazırlanan propaganda posterlerinin incelenmesi, ÇHC'de ÇKP'ye ilişkin propagandaya ışık tutulması bakımından önem taşımaktadır. Çalışmada ÇHC'de ÇKP'ye yönelik hazırlanan propaganda posterlerinde ÇKP'ye ilişkin ne tür mesajların verildiğinin ve ÇKP üzerinden Çin kamuoyunda Komünizm propagandasının ne şekilde gerçekleştirildiğinin tespit edilmesine çalışılmıştır. Bu amaçla ÇHC'deki ÇKP'ye yönelik hazırlanan propaganda posterleri, göstergebilim yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Çalışmada propaganda posterleri üzerinden ÇKP'nin ülkede birlik ve bütünlüğü sağladığına yönelik mesajın verildiği ve Çin halkının Komünizm ideolojisinden memnun olduğunun yansıtıldığı ortaya çıkarılmıştır. Bu şekilde çalışmada propaganda posterleri üzerinden ÇHC'de ÇKP yönetiminin meşrulaştırılmasına çalışıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Propaganda, Çin Halk Cumhuriyeti, Çin Komünist Partisi, Çin Propagandası, Komünizm

THE CHINESE COMMUNIST PARTY PROPAGANDA IN THE PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA

ABSTRACT

In the Chinese Civil War, the Chinese Communist Party (CCP) led by Mao Zedong defeated the Chinese Nationalist Party (CNP) led by Chiang Kai Shek and established the People's Republic of China (PRC). With the victory of the CCP in the civil war, the ideology of Communism became effective in China and the CCP became central to the country's administration. After the administration of China passed to the CCP, various propaganda activities praising the CCP were initiated in China. Throughout the history of the PRC, various propaganda posters were prepared and positive discourses towards the CCP were brought to the fore. In this context, examining the propaganda posters prepared for the CCP in the PRC is important in shedding light on the propaganda regarding the CCP in the PRC. In the study, it was sought to determine what kind of messages about the CCP were given and how the propaganda of Communism was carried out in the Chinese public opinion through the CCP in the propaganda posters prepared for the CCP in the PRC. For this purpose, propaganda posters prepared for the CCP in the PRC were analyzed using the semiotics method. The study revealed

that the propaganda posters conveyed the message that the CCP ensured unity and integrity in the country, and that the Chinese people were satisfied with the ideology of Communism. In this way, it was concluded that the study attempted to legitimize the CCP administration in the PRC through propaganda posters.

Keywords: Propaganda, People's Republic of China, Communist Party of China, Chinese Propaganda, Communism

BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI'NDA ABD PROPAGANDASINDA KAISER WILHELM

Öğr. Gör. Dr. Mehmet Ozan GÜLADA

Malatya Turgut Özal Üniversitesi

mehmet.gulada@ozal.edu.tr - 0000-0001-8233-2321

ÖZET

ABD, 1917 yılında Alman İmparatorluğu'na karşı savaş ilan ederek Birinci Dünya Savaşı'na İtilaf Devletleri'nin yanında katılmıştır. Savaş sırasında ABD halkının savaş çabalarına doğrudan destek vermesini sağlamak için ABD'de etkin bir propaganda faaliyetine girilmiştir. Bu propaganda kapsamında zaman zaman Alman İmparatorluğu hedef alınarak ABD kamuoyunda Alman İmparatorluğu'na yönelik olumsuz bir algının oluşmasına çalışılmıştır. ABD'nin Alman İmparatorluğu karşıtı propagandasında da Alman İmparatoru II. Wilhelm çeşitli propaganda posterlerinde kullanılmıştır. II. Wilhelm'e yönelik hazırlanan propaganda posterleri, Alman İmparatorluğu'na yönelik olumsuz algının oluşturulmasının dışında ABD kamuoyunda çeşitli propaganda amaçlarına da hizmet etmiştir. Bu açıdan Birinci Dünya Savaşı'nda ABD'nin II. Wilhelm karşıtı propaganda posterlerinin incelenmesi, Birinci Dünya Savaşı'nda ABD'nin propagandasına ışık tutulması bakımından önem taşımaktadır. Çalışmada Birinci Dünya Savaşı'nda ABD'nin II. Wilhelm karşıtı propaganda posterlerinde II. Wilhelm'i ne şekilde yansıttığının ve II. Wilhelm üzerinden hangi propaganda mesajlarının verildiğinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla ABD'nin II. Wilhelm karşıtı propaganda posterleri, göstergebilim yöntemi kullanılarak incelenmiştir. Çalışmada ABD'nin propaganda posterlerindeki II. Wilhelm temsilleri üzerinden savaş sırasında ABD halkının ne yapıp ne yapmaması gerektiğine ilişkin etki edilmeye çalışıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Propaganda, Birinci Dünya Savaşı, ABD, ABD Propagandası, Almanya

KAISER WILHELM IN US PROPAGANDA DURING THE FIRST WORLD WAR

ABSTRACT

The USA declared war against the German Empire in 1917 and participated in the First World War on the side of the Allied Powers. During the war, an effective propaganda activity was undertaken in the USA to ensure that the US public directly supported the war effort. Within the scope of this propaganda, the German Empire was targeted from time to time and an attempt was made to form a negative perception of the German Empire in the US public opinion. In the USA's anti-German Empire propaganda, German Emperor Wilhelm II was used in various propaganda posters. Propaganda posters prepared for Wilhelm II not only formed a negative perception of the German Empire, but also served various propaganda purposes among the US public opinion. In this respect, examining the USA's anti-Wilhelm II propaganda posters in the First World War is important in shedding light on the USA's propaganda in the First World War. The study aimed to determine how the USA reflected Wilhelm II and what propaganda messages were given through Wilhelm II in anti-Wilhelm II propaganda posters during the First World War. For this purpose, the USA's anti-Wilhelm II propaganda posters were examined using the semiotic method. The study concluded that an attempt was made to influence the US people on what they should and should not do during the war through the representations of Wilhelm II in US propaganda posters.

Keywords: Propaganda, First World War, USA, US Propaganda, Germany

ÇERÇEVE VE BAKIŞ ÜZERİNE FOUCAULT’NUN MANET YORUMU VE WOODY ALLEN’İN ANNIE HALL FİLMİNDEKİ YANSIMALARI

Arş. Gör. Semih KAŞIKÇI

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi,
semihkasikci@gmail.com - ORCID ID: 0009-0000-3023-9627

ÖZET

Bu çalışma, Michel Foucault’nun 20 Mayıs 1971’de Tunus’ta Manet hakkında verdiği konferanstan derlenen metni üzerine bir analiz sunarak sinemayla bağlantısını kurmayı amaçlamaktadır. Foucault’nun Manet’nin eserlerini hangi başlıklar altında ve ne tür yaklaşımlarla değerlendirdiği incelenerek, bu yaklaşımın sanatın eleştirel bir perspektiften yorumlanmasına katkısı tartışılacaktır. Çalışma, özellikle seyircinin eserle olan ilişkisini sorgulamaktadır.

Foucault’nun Manet’nin eserlerindeki çerçeve, bakış ve temsil ilişkisine dair ele aldığı yöntemler, sinemada “dördüncü duvarın yıkılması” konsepti ile ilişkilendirilmiştir. Bu bağlamda, Woody Allen’ın Annie Hall filminden örneklerle, seyirciye izlediği filmin bir kurgu olduğunu hatırlatan, klasik anlatımın dışına çıkan sahneler incelenmiştir. Manet’nin resim sanatında gerçekleştirdiği yeniliklerin, sinemadaki benzer yaklaşımının bir örneği irdelenmiştir.

Çalışmanın yöntemi, Foucault’nun Manet analizlerinde kullandığı görsel içerik analizine dayanmaktadır. Görsellerle desteklenen bu inceleme, hem Manet’nin eserlerini hem de Woody Allen’ın Annie Hall filmindeki dördüncü duvarın yıkımına dair örnekleri ele almaktadır. Bu sayede, seyirci ve eser arasındaki ilişkinin farklı disiplinlerdeki karşılığının ortaya konması hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler : Foucault, Manet, Resim, Sinema, Dördüncü Duvar, Woody Allen, Annie Hall

İHRACATTA DİJİTALLEŞMENİN YÜKSELEN GÜCÜ: SOSYAL MEDYA

Arş. Gör. Müsemma ÇÖKERDENOĞLU

Bandırma Onyedli Eylül Üniversitesi/Ömer Seyfettin Uygulamalı Bilimler Fakültesi
mcokerdenoglu@bandirma.edu.tr- 0000-0003-2905-2974

Arş. Gör. Azimenur AYAZ

Bandırma Onyedli Eylül Üniversitesi/İletişim Fakültesi
aayaz@bandirma.edu.tr- 0009-0002-9874-5942

ÖZET

İhracat süreçlerini optimize eden, maliyetleri düşüren ve pazara erişimi genişleten dijitalleşme, ihracatın temel dinamiklerini yeniden şekillendirerek, uluslararası pazarlarda etkin bir biçimde yer almayı ve rekabet gücünü arttırmayı hedefleyen ihracatçılar için vazgeçilmez bir unsur haline gelmiştir. Dijitalleşmeyle birlikte yaygınlaşan sosyal medya platformları, pazar araştırmaları ve müşteri ilişkileri yönetimini, işletmelerin hedef pazarlarını rahatlıkla belirleyip bu pazarlara uygun stratejiler geliştirmelerini sağlamaktadır. Bu çerçevede sosyal medya platformları, ihracatçılar için yeni bir iletişim, pazarlama, tüketici ve satış kanalı olarak değerlendirilmeye başlanmıştır. Böylece sınırların ötesindeki ekonomik iş birlikteliklerini ve rekabeti artırarak yeni iş modellerinin ve pazar stratejilerinin ortaya çıkmasını kolaylaştırmıştır. Bu çerçevede, 2022 yılına ait 38 OECD ülkesine ilişkin sosyal medya kullanıcı sayıları ile mal ve hizmet ihracat verileri kullanılarak, sosyal medya kullanıcı sayısının mal ve hizmet ihracat hacmi üzerinde açıklayıcı bir faktör olup olmadığı incelenmiştir. Yapılan Basit Doğrusal Regresyon analizi sonucunda, testin %1 düzeyinde anlamlı ve pozitif olduğu ve ülkelerin sosyal medya kullanıcı sayılarının, mal ve hizmet ihracat hacmini %56 oranında açıkladığı tespit edilmiştir. Bu bulgu, 2022 yılında sosyal medya kullanıcı sayısının, mal ve hizmet ihracat hacmini etkilediğini ortaya koymaktadır. Ayrıca, sosyal medya platformlarının ihracat gibi önemli bir ekonomik faaliyet üzerindeki etkisinin yalnızca teorik bir varsayım olmadığını, ölçülebilir bir gerçeklik olduğunu kanıtlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Mal ve Hizmet İhracatı, Sosyal Medya, Dijitalleşme

KUŞAKLAR ARASI ÇEŞİTLİLİK VE ÇATIŞMA YÖNETİMİ: İŞ YERİNDE UYUM VE VERİMLİLİK İÇİN STRATEJİLER

Öğr. Gör. Dr. Şerife KUZGUN

Kırklareli Üniversitesi, serife.erdun@klu.edu.tr, 0000-0002-6145-6349

ÖZET

Günümüz iş dünyasında, farklı kuşaklardan çalışanların aynı iş ortamında bir araya gelmesi kaçınılmaz hale gelmiştir. Bu durum, iş yerlerinde inovasyon ve dinamizm yaratma potansiyeli taşıırken, aynı zamanda kuşaklar arası çatışmaların ortaya çıkmasına da zemin hazırlamaktadır. Kuşaklar arası farklılıklar, bireylerin doğduğu dönemin sosyo-ekonomik, kültürel ve teknolojik koşullarına bağlı olarak değişkenlik göstermektedir. Kuşaklar arası çatışmalar, farklı değer yargıları, çalışma alışkanlıkları ve iletişim tarzlarından kaynaklanmakta ve bu çatışmalar iş verimliliğini, çalışan bağlılığını ve ekip uyumunu olumsuz etkileyebilmektedir. Bu çalışmada, Baby Boomers, X Kuşağı, Y Kuşağı ve Z Kuşağı'nın iş hayatındaki özellikleri ve farklılıkları ele alınarak, kuşaklar arası çatışmaların nedenleri ve bu çatışmaların iş yerlerine yansımaları analiz edilmektedir. Araştırma kapsamında, öncelikle literatür taraması ile kuşaklar arasındaki temel farklılıklar ortaya konulmuş, ardından iş dünyasından seçilen örnek olaylar üzerinden uygulamalı bir değerlendirme yapılmıştır. Çalışmanın teorik ve uygulamalı boyutları bir arada ele alınarak, yöneticilerin ve insan kaynakları profesyonellerinin karşılaştıkları kuşaklar arası sorunlara çözüm geliştirmelerine yardımcı olunması amaçlanmıştır. Çalışmanın sonunda, iş yerinde kuşaklar arası çatışmaları önlemeye ve yönetmeye yönelik öneriler sunulmaktadır. Özellikle, açık iletişim, esnek çalışma modelleri, kuşaklara özel motivasyon teknikleri ve kapsayıcı liderlik yaklaşımlarının bu çatışmaları azaltmada etkili olduğu vurgulanmaktadır. Bu çalışma, kuşaklar arası uyumu artırarak iş yerinde verimliliği desteklemek ve liderlere yol göstermek amacıyla pratik stratejiler sunmayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Kuşaklar arası Çatışma, İş Yerinde Uyum, Çeşitlilik Yönetimi, Liderlik, İnsan Kaynakları Stratejileri

SAĞLIK ÇALIŞANLARININ POLİTİK ETKİNLİK VE YETERLİLİKLERİNİN DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİNE GÖRE İNCELENMESİ

Araştırmacı, TOLGA BİRCAN

Nişantaşı Üniversitesi, tolgabircan1994@gmail.com - 0009-0005-4539-6648

Dr. Öğr. Üyesi, DİLEK ÖZSOY

Nişantaşı Üniversitesi, dilek.ozsoy@nisantasi.edu.tr, 0000 0002 7527 2196

ÖZET

Türkiye'deki sağlık çalışanlarının politik etkinlik ve yeterlilik düzeylerinin demografik özelliklerine göre incelendiği araştırmanın temel amacı, sağlık politikalarının geliştirilmesi ve sağlık hizmetlerinin kalitesinin artırılması için sağlık çalışanlarının politik süreçlere katılım ve yeterlilik düzeylerinin daha iyi anlaşılmasıdır. Bu doğrultuda araştırma betimleyici ve ilişkisel tarama modeline dayandırılmış, 232 sağlık çalışanı üzerinde gerçekleştirilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre; cinsiyet, eğitim durumu ve meslek gibi değişkenlerin politik katılım üzerinde anlamlı etkileri olduğu, ancak yaş ve çalışma süresi gibi faktörlerin bu algılar üzerinde belirgin bir farklılık yaratmadığı ortaya konulmuştur. Bu bağlamda ise sağlık çalışanlarının genel olarak orta-yüksek seviyede politik etkinlik ve yeterlilik algısına sahip olduğunu, ancak katılımın artırılması için politika önerilerine ihtiyaç duyulduğu anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler : Politika, Politik Etkinlik, Politik Yeterlilik, Sağlık Çalışanları.

ÖRGÜTLERDE DEĞİŞİME KARŞI DİRENÇ: SİSTEMATİK BİR BAKIŞ YÖNTEMİYLE İNCELENMESİ

Prof. Dr. Nesrin Ada

nesrin.ada@usak.edu.tr

Uşak Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Fakültesi

Yönetim Organizasyon ORCID; 0000-0003-2332-7359

Finans ve Bankacılık Bölümü

Öz

Sistematik bir bakış açısı yöntemiyle işletmelerde “değişime direnç” incelenecektir. Bu makale değişime direnç konusunda bir literatür taraması sunmaktadır. Tanımlar karşılaştırılır. Değişime direncin tezahürlerinin, nedenlerinin ve sonuçlarının bir analizi gerçekleştirilir. Değişime direnç kavramının eleştirel bir incelemesinin yanı sıra bazı araştırma yolları da sunulmaktadır. Örgütsel değişim gereklidir ve bu çoğu zaman çok büyük zorluklarla sonuçlanır. Örgütsel değişim niteliksel yönleriyle yüzleşme biçimi, daha genel olarak K. Lewin'in kategorilerini benimser. Değişim yönetiminin problem çözme tipi yaklaşımına verilen önceliğe dayandığını ve dinamikler yaratmayı fikir birliği oluşturmayı amaçlayan yaklaşımlar olduğunu söyleyebiliriz. Bu durum genel olarak, süreçsel bir bakış açısının bir parçasıdır. Şöyle oluşur “yapılar – prosedürler – tutumlar” üçlemesi önerisi değişim yönetiminde zoru kolaylaştırma biçimidir (Lewin, K., Lippitt, R. & R.K. White, R.K. (1939-1951) p,271-299). Başarılı değişim yönetimi işletmelerde bir "değişim zihniyeti" yaratır. Öte yandan yaklaşan değişiklikler sıklıkla direnişe ve meşru korkulara yol açmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Değişime direnç, örgütsel değişim, İşletme.

RESISTANCE TO CHANGE IN ORGANIZATIONS: AN ANALYSIS THROUGH A SYSTEMATIC APPROACH

ABSTRACT

This study provides a comprehensive examination of "resistance to change" within organizational contexts from a systematic perspective. It offers an extensive literature review that evaluates various definitions of resistance to change. The analysis delves into the manifestations, root causes, and various consequences of this resistance. Additionally, the concept is critically assessed, with proposed pathways for future research. Organizational

change is essential for sustainable development; however, it often presents significant challenges and obstacles. Approaches to addressing the qualitative aspects of organizational change generally align with the foundational categories established by Kurt Lewin. His framework advocates for a problem-solving methodology in change management, aimed at cultivating dynamics that foster consensus-building. This is typically framed within a process-oriented perspective centered around the triad of "structures – procedures – attitudes," which facilitates effective change management (Lewin, K., Lippitt, R., & R.K. White, 1939-1951, pp. 271-299). Effective change management promotes a resilient "change mindset" within organizations. However, impending changes can frequently trigger resistance and generate valid concerns among stakeholders.

Keywords: Resistance to change, organizational change, business.

TRENDS AND PATTERNS IN WORKAHOLISM: A BIBLIOMETRIC ANALYSIS İŞKOLİKLİKTEKİ EĞİLİMLER VE MODELLER: BİBLİYOMETRİK BİR ANALİZ

Assoc. Prof. Halime GÖKTAŞ KULUALP

Karabuk University, Safranbolu Faculty of Tourism,

halimegoktas@karabuk.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-1485-3026.

Instructor Ahmet TOPBAŞ

Karabuk University, School of Foreign Languages,

ahmettopbas@karabuk.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-1196-4126.

ABSTRACT

The urge to labour excessively and devote excessive amounts of time to one's work is known as workaholism. Despite its apparent benefits for the workplace, workaholism has detrimental repercussions on both people and organizations. Notably, people are working whenever and wherever they choose thanks to the remote working model that arose during the pandemic. These factors have contributed to the recent surge in scholarly interest in workaholism study. Finding research trends in workaholism can be accomplished with the help of bibliometric analysis. In this context, this study presents an outreaching bibliometric analysis on workaholism, using Web of Science database. Workaholism research has recently received more attention in academic research. Hence, bibliometric analysis is useful to see the research trends. VosViewer was utilized to see the key research trends. By analysing 999 academic publications, the study strives to outline the development of workaholism research, identifying major themes, outstanding authors, and leading countries and institutions. The findings suggest the workaholism research is most common in psychology field and in countries that value individualism. Additionally, the trending study topics related to workaholism are anxiety, remote working, technostress, studyholism and work passion. This bibliometric analysis on workaholism offers a resource for researchers, interested in understanding workaholism in work settings.

Keywords: Workaholism, Bibliometric Analysis, Web of Science, VosViewer

ÖZET

İşkoliklik, bireylerin işine kendini fazlasıyla vererek, aşırı çalışma dürtüsüdür. İş açısından olumlu bir davranış gibi görünse de işkolikliğin hem birey hem de işyeri üzerinde olumsuz etkileri bulunmaktadır. Özellikle, pandemi dönemiyle birlikte başlayan evden çalışma biçimi ile birlikte bireyler yer, zaman kavramı farketmeksizin işlerini yürütme gibi bir eyleme sahip olmuştur. Bu sebeplerle, işkoliklik araştırmaları akademik araştırmalarda son dönemlerde daha çok ilgi görmektedir. Bibliyometrik analiz, işkoliklik araştırma eğilimlerini görmek için faydalıdır. Bu kapsamda bu çalışma, Web of Science veri tabanını kullanarak işkoliklik üzerine kapsamlı bir bibliyometrik analiz sunmaktadır. Temel araştırma eğilimlerini görmek için VosViewer kullanılmıştır. Çalışma da 999 akademik yayın analiz edilmiştir. Dolayısıyla, çalışma, işkoliklik araştırmalarının gelişimini ana hatlarıyla belirtmeyi, ana temaları, seçkin yazarları ve önde gelen ülkeleri ve kurumları belirlemeyi amaçlamaktadır. Bulgular, işkoliklik araştırmalarının psikoloji alanında ve bireyciliğe değer veren ülkelerde daha yaygın olduğunu göstermektedir. Ek olarak, işkoliklikle ilgili trend olan çalışma konuları kaygı, uzaktan çalışma, teknostres, çalışmakoliklik ve iş tutkusudur. İşkoliklik üzerine bu bibliyometrik analiz, iş ortamlarında işkoliklik anlayışıyla ilgilenen araştırmacılar için bir kaynak sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İşkoliklik, Bibliyometrik Analiz, Web of Science, VosViewer

KUANTUM YÖNETİMİ ÜZERİNE KAVRAMSAL BİR İNCELEME

Doç. Dr. Canan YILDIRAN

Karabük Üniversite/İşletme Fakültesi

cananyildiran@karabuk.edu.tr - 0000-0001-8245-197x

ÖZET

Kuantum teorisinin ve yönetim biliminin birleşimi olarak ortaya çıkan kuantum yönetimi bir metafor olarak kabul edilmektedir. Literatürde kuantum çalışmalarının liderlik, organizasyon ve yönetim olarak ele alındığı ve sınırlı sayıda nicel çalışmaya sahip olduğu görülmektedir. 21. yüzyılda Newton fiziğine dayalı yönetim bilimine yönelik eleştirilerin olması veya hız kültüründen kaynaklanan yenilik arayışları nedeni ile kuantum teorisi ve yönetim bilimi ilişkilendirilmektedir. Bu araştırmanın amacı literatürde kuantum yönetimi üzerine yapılan çalışmaları incelemek ve kuantum yönetiminin önemini vurgulamaktır. Kuantum yönetimi araştırmalarına yön vermesi açısından literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kuantum teorisi, yönetim, kuantum yönetimi.

A CONCEPTUAL REVIEW ON QUANTUM MANAGEMENT

ABSTRACT

Quantum management, which emerged as a combination of quantum theory and management science, is accepted as a metaphor. It is seen that in the literature, quantum studies are addressed as leadership, organization and management and have a limited number of quantitative studies. In the 21st century, quantum theory and management science are associated due to criticisms of management science based on Newtonian physics and the search for innovation resulting from the culture of speed. The aim of this research is to examine the studies on quantum management in the literature and to emphasize the importance of quantum management. It is thought that it will contribute to the literature in terms of directing quantum management research.

Keywords: Quantum theory, management, quantum management.

SAĞLIK ÇALIŞANLARINDA ÖRGÜTSEL BAĞLILIK

Yüksek Lisans Öğrencisi: Emine Hatun ÜNLÜLER ÖZKAN

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü

ehatunozkan@hotmail.com - **0009-0000-1367-4846**

ÖZET

Örgütsel bağlılık, çalışanların organizasyona duygusal bağ hissetmesi, ekonomik zorunluluklar veya etik nedenlerle bağlı kalmalarını ifade eder. Bu bağlılık, üç temel bileşenle açıklanır: duygusal bağlılık (çalışanın gönüllü olarak organizasyona bağlılığı), devamlılık bağlılığı (ayrılma maliyetlerinden kaynaklanan bağlılık) ve normatif bağlılık (ahlaki gereklilik hissi). Literatürde, duygusal bağlılığın iş tatmini ve performans gibi pozitif çıktılarla en güçlü ilişkiyi sergilediği belirtilmiştir.

Araştırmalar, örgütsel bağlılığın iş yükü, kontrol, adalet algısı ve liderlik tarzından etkilendiğini göstermektedir. Adaletli ödüllendirme sistemleri ve katılımcı liderlik bağlılığı artırırken, yoğun iş yükü ve düşük kontrol olumsuz etkiler yaratabilir. Belediyelerde yapılan çalışmalar, bağlılık düzeylerinin demografik faktörlere göre değiştiğini; sağlık sektöründe ise duygusal bağlılığın düşük, devamlılık bağlılığının ise yüksek olduğunu ortaya koymaktadır.

Örgütsel bağlılığı artırmak için eğitim ve gelişim fırsatlarının sunulması, iş yükünün dengelenmesi ve çalışanlara destekleyici bir liderlik sağlanması önerilmektedir. Özellikle sağlık sektöründe, çalışan memnuniyetine odaklanmak, hizmet kalitesini artırmak için kritik bir unsurdur. Örgütsel bağlılık, hem çalışanların hem de organizasyonların başarısı için önemli bir rol oynamaktadır.

Anahtar Kelimeler: örgütsel bağlılık, sağlık çalışanları, sağlık hizmetleri

SAĞLIK YÖNETİMİNDE KADIN

Dr. Öğr. Üyesi Sema DALKILIÇ

Yozgat Bozok Üniversitesi

sema.karatas@yobu.edu.tr - 0000-0002-0620-6195

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, Yozgat İl Sağlık Müdürlüğü'ne bağlı Yozgat merkez ve ilçelerinde yer alan toplam 16 hastanede yönetim kademelerinde görev yapan kadın yöneticilerin sayısını belirlemektir. Toplumda toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması ve kadınların erkeklerle eşit işlerde yer alması, sürdürülebilir kalkınma hedefleri kapsamında da önemli bir yer tutmaktadır. Bu çalışma ile aslında yönetimde kadın temsiline azlığına dikkat çekilmek ve farkındalık oluşturmak istenmiştir.

Sağlık yönetiminde kadınların temsili hem toplumsal cinsiyet algısının iyileştirilmesi hem de eşitsizliklerin azaltılması açısından dikkate değerdir. Bu çalışmada, hastanelerin web sayfaları üzerinden yönetim kadrolarındaki cinsiyet dağılımları analiz edilerek, mevcut durum ortaya konulacaktır. Elde edilen verilerin, toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadınların karar alma süreçlerine katılımı konusundaki farkındalığı artırması beklenmektedir.

Çalışmaya Yozgat ilinde bulunan 15 ilçe hastanesi ve Yozgat Şehir Hastanesi dahil edilmiştir. Hastanelerin web sayfalarından idari kadro ulaşılmış ve cinsiyetlere göre sayılar alınmıştır. Toplam 61 yöneticinin bulunduğu hastanelerde kadınların sayısı sadece 9 dur. Yani çalışanların%15 i kadındır. Bu da ülkemizde hala toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin olduğunu, yöneticilik gibi karar verme ve daha yüksek ücretlerde çalışanların içerisinde kadınların azlığını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler : Kadın sağlık yöneticileri, toplumsal cinsiyet, eşitsizliklerin azaltılması

İLK DİL EDİNİMİ AŞAMALARINDA JESTLERİN GELİŞİMİ

Doç.Dr. Mehmet Akif Duman

Necmettin Erbakan Üniversitesi. Sosyal ve Beşerî Bilimler Fakültesi. Dilbilim Bölümü
mehmetakif.duman@erbakan.edu.tr- ORCID ID 0000-0002-5633-8268

Öz

İlk dil ediniminin katmanları ele alınacak olursa karşımıza öncelikle ses geliştirme çıkacaktır. Ses geliştirme ekseninde ilk ses üretimi olarak ağlama, temel sesler, sessel genişleme, babıldama ve çağıldama (heceleme) görülür. Bunu kelime dağarcığının gelişimi, söz dizimi edinimi ve pragmatik becerilerin geliştirilmesi takip eder. Dilsel olmayan seslerle başlayan bebek (0-3 ay) ancak 12. aya doğru ilk sözcük üretimine ulaşır. Tüm bu süreç alışlageldiği üzere ses-hece-sözcük düzleminde okunur. Fakat yeni doğanın dünyayı algılamasında sesler kadar işaretler de önemlidir. İşaretler kapsamında da en anlamlı ve sürdürülebilir olanları ise jestler ve mimiklerdir. Yenidoğanlarda bile gözlemlenebilen koordineli el hareketleri, bu sürecin doğal bir parçasıdır. Örneğin, 6 haftalık bebeklerin anneleriyle etkileşim sırasında, yalnızca konuşmaya benzer dudak ve dil hareketleri yapmadıkları, aynı zamanda proto-konuşmalar olarak adlandırılan jest benzeri hareketlerde buldukları görülmüştür. Bu hareketler, genellikle bebeğin dengeli ve dikkatli bir duygusal durumda olduğu anlarda, kasıtlı olmaksızın gerçekleşir. Bebekler, yaşamın ilk yılında işaret etme davranışını çeşitli amaçlarla kullanmaya başlar. Bu davranışlar, başkalarına yardım etme, bilgi paylaşma veya çevrelerindeki olaylara katılma motivasyonu ile şekillenir ve çocuğun iletişimsel niyetleri kavradığının erken göstergelerindedir. Tomasello'ya göre, işaret eden jestler, konuşma dilinin öncüsü olarak kabul edilir. Jestlerin ve jest-kelime kombinasyonlarının erken kullanımının, ilerleyen dil edinimiyle pozitif bir ilişki gösterdiği bilinmektedir. Darwin, yalnızca yüz ifadelerinin değil, bu ifadeler yoluyla duyguların tanınmasının da doğuştan geldiğini savunmuştur. Ona göre, bebekler yüz ifadelerini ayırt edebilir, bu ifadelerin anlamını içgüdüsel olarak kavrayabilir ve buna duygusal tepkiler verebilir. Ancak, bu varsayımı metodolojik olarak doğrulamak zordur. Her halükarda dil edinimini jest ve mimikler olmadan sadece ses-hece-sözcük düzleminde okumak eksik olacaktır.

Her ne kadar dil edinimi bağlamında jest ve mimikler bir bütün olsa da korpus genişliği sebebiyle kapsam jestlerle sınırlı tutulacaktır.

Anahtar Sözcükler: dil edinimi, dilbilim, jest.

THE DEVELOPMENT OF GESTURES IN THE STAGES OF FIRST LANGUAGE ACQUISITION

Abstract

When examining the layers of early language acquisition, sound development emerges as the foundational stage. Initial vocalizations include crying, basic sounds, vocal expansion, babbling, and cooing (syllable production). These stages are followed by the expansion of vocabulary, the acquisition of syntax, and the development of pragmatic skills. Infants, who begin their communication journey with non-linguistic sounds (0–3 months), typically produce their first words around 12 months of age. This process is traditionally interpreted within the framework of sound-syllable-word progression. However, alongside sounds, signs also play a significant role in how newborns perceive the world. Among these signs, gestures and facial expressions are particularly meaningful and sustainable forms of communication. Even in infant, coordinated hand movements can be observed as a natural part of this developmental process. For instance, studies on six-week-old infants have shown that, during interactions with their mothers, these infants not only produce lip and tongue movements resembling speech but also engage in gesture-like movements, referred to as "proto-conversations." These actions, which occur without intentionality, are typically observed when infants are in a balanced and attentive emotional state. From the first year of life, infants begin using gestures for various purposes, such as assisting others, sharing information, or engaging with events around them. These actions are considered early indicators of the child's ability to understand communicative intentions. Tomasello interprets pointing gestures as precursors to spoken language. Moreover, the early use of gestures and gesture-word combinations is positively correlated with later language acquisition. Darwin proposed that not only facial expressions but also the recognition of emotions through these expressions are innate. According to Darwin, infants can differentiate between facial expressions, instinctively grasp their meaning, and respond to them emotionally. However, methodological challenges make it difficult to validate this claim empirically. Nonetheless, interpreting language acquisition solely through the lens of sound-syllable-word progression, while disregarding gestures and facial expressions, presents an incomplete perspective.

Although gestures and facial expressions are integral within the context of language acquisition, the scope will be limited to gestures due to the breadth of the corpus.

Keywords: language acquisition, linguistics, gesture.

JEAN PIAGET’NİN BİLİŞSEL GELİŞİM KURAMI ÇERÇEVESİNDE DİLBİLGİSİ EDİNİMİNE ELEŞTİREL BİR BAKIŞ

Doç.Dr. Mehmet Akif Duman

Necmettin Erbakan Üniversitesi. Sosyal ve Beşerî Bilimler Fakültesi. Dilbilim Bölümü
mehmetakif.duman@erbakan.edu.tr- ORCID ID 0000-0002-5633-8268

Öz

Çocuk; görmeyi ve duymayı nasıl öğreniyorsa düşünmeyi de aynı şekilde öğrenir, yetişkinler için iletişim aracı olan sözcüklere aşına olmadan önce sözcükleri ifade etmeye başlar. Hatta ilk sözcüklerini öğrenmeden ve başarılı bir iletişim kurma çabasına girişmeden önce bile, çocuklar fikirlerini mantıksal bir şekilde birbirine bağlar ve kavramlar oluşturur. Bu sürecin temelinde bilişsel gelişim yatar. Biyolog ve gelişim psikoloğu Jean Piaget, çocuğun bilişsel gelişimini açıklayan bir teori geliştirmiştir. Bu teori, düşünme ve dil arasındaki ilişkiyi, gelişimin başlangıç aşamalarını, gelişim mekanizmalarını ve aşamalarını anlamaya yönelik bir çerçeve sunar. Çocukların dil ediniminin öncelikli olarak bilişsel gelişimleriyle bağlantılı olduğunu savunan bu yaklaşım, *bilişsel yaklaşım* olarak adlandırılır. Piaget’nin bilişsel gelişimle ilgili teorileri, dil edinimi ve gelişim psikolojisi çalışmalarında önemli bir etkiye sahiptir ve etkilerini günümüzde de sürdürmektedir. Piaget, düşünme, biliş ve zekayı, eylem kavramıyla ilişkilendirir. Ona göre düşünme, eylemden kaynaklanır ve aslında eylemin özel bir formudur. En gelişmiş şekillerinde bile zeka, hala eylemleri koordine etme ve gerçekleştirme yeteneği olarak tanımlanabilir; ancak bu süreç içselleştirilmiş ve düşünsel bir hale gelmiştir. Bununla birlikte, Piaget’nin çocukların dil gelişimine dair ampirik araştırmaları, genel zeka gelişimine odaklandığı çalışmaları kadar kapsamlı değildir. Bu çalışma, dilbilgisi edinimindeki farklılıkları ele almakta ve Piaget’nin kuramını bu bağlamda eleştirel bir şekilde değerlendirmeyi amaçlamaktadır.

Anahtar Sözcükler: Jean Piaget, dil edinimi, dilbilim, dil bilgisi.

A CRITICAL PERSPECTIVE ON GRAMMAR ACQUISITION WITHIN THE FRAMEWORK OF JEAN PIAGET'S THEORY OF COGNITIVE DEVELOPMENT

Abstract

The child learns to think in the same way that he learns to see and hear, and begins to express words before he becomes familiar with the words that are the means of communication for adults. Long before learning their first words or making a successful attempt at communication, children link ideas logically and form concepts. This process is fundamentally cognitive. Biologist and developmental psychologist Jean Piaget developed a theory explaining children’s cognitive development. His theory provides a framework for understanding the relationship between thought and language, the initial stages of development, developmental mechanisms,

and stages. This perspective, which emphasizes that language acquisition is primarily connected to a child's cognitive development, is referred to as the *cognitive approach*. Piaget's theories on cognitive development have had a significant and lasting impact on studies of language acquisition and developmental psychology, and their influence continues today. Piaget associates thinking, cognition, and intelligence with the concept of action. According to him, thinking arises from action and is, in essence, a specific form of it. Even at its highest manifestations, intelligence can still be defined as the ability to perform and coordinate actions; however, in such cases, these actions are internalized and conceptualized. Nonetheless, Piaget's empirical research on children's linguistic development is not as extensive as his studies on general cognitive development. This study examines variations in grammar acquisition and aims to critically evaluate Piaget's theory in this context.

Keywords: Jean Piaget, language acquisition, linguistics, grammar.

TÜRKÇE’NİN İFADE ZENGİNLİĞİ OLARAK KILINIŞ, GÖRÜNÜŞ VE KIPLİK EKLERİ

Öğr. Gör. MURAT GÖKMEN¹

Düzce Üniversitesi, muratgokmen@duzce.edu.tr –

Orchid: 0000-0002-0797-8226

ÖZET

Diller, ifade edici özellikleri sayesinde toplumların önemli bir iletişim aracıdır. Ancak her dilin iletişim aracı olarak kullanıldığı toplumda aynı ifade gücüne ve etkiye sahip olduğunu söylemek zordur. Öte yandan her dil doğal olarak iletişim aracı olarak ortaya çıktığı halkın ihtiyaçlarını, geleneklerini, göreneklerini ve yaşam tarzlarını yansıttırmasının yanında onların sebut² içinde bu kültürel havuzundan da etkilenmektedir. Böylelikle diller sosyal yaşamın önemli unsurlardan biri olmanın yanı sıra kullandıkları dönemin kültürel ve sosyal mesajlarını içermekte ve bu kültürel kodları ve mesajları da gelecek nesillere miras olarak bırakmaktadırlar. Sondan eklemeli bir dil olarak Türkçe, kelimelerin sonlarına yapım ve çekim eki olarak dilin anlam kapasitesini ve kelime çeşitliliğini oluşturabilen açık kaynaklı bir dildir. Bu bakımdan sözcüklerin kılınış, görünüş ve kiplik özellikleri Türkçe’nin hem yazımında hem de anlatımında çok önemli bir noktaya karşılık gelmektedir. Bu çalışma Türkçe’nin dilbilgisel özelliklerine atıfta bulunarak Türkçe’nin sahip olduğu kılınış, görünüş ve kiplik özelliklerinin işlevine ve önemine vurgu yaparak Türkçe’nin ulusal ve uluslararası ortamlarda ifade kapasitesini önemli oranda arttıracığını ve ona veşlik³ edeceğini savunmaktadır. Çalışma; kılınışı, görünüşü ve

¹ Öğr. Gör. & Araştırma Dekanlığı, Yabancı Dil Destek Birimi, Düzce Üniversitesi, Türkiye.

<https://scholar.google.com/citations?hl=tr&user=ZWRlpqgAAAAJ>.

² **Sebut bulmak:** Ferahlığa, esenliğe ve huzura kavuşmak anlamlarına gelmektedir. Es- Seb’ut – Tivali: “Kur’ân-ı Kerîm’in uzun sûrelerinden Bakara, Âl-i İmrân, Nisâ, Mâide, En’âm, A’râf ve Tevbe’nin (veya Yûnus) ortak adı kelimesinden esinlenerek türetilmiştir. “(İslam Ansiklopedisi, <https://islamansiklopedisi.org.tr/es-sebut-tuvel>). **Sebut (fiil):** Sınavlarımı başarıyla verdiğim için ailem karşı çok sebutum. Bu hayatta sebat etmeyen kişi sebut bulamaz (Sabırlı olmayan; feraha, esenliğe huzura kavuşamaz). **Sebut (İsim):** Sebut Beril’e verdiği sözü tuttu. **Sebut (sıfat):** Sınıfını geçen Yeşim’in yüzünde sebut bir gülümseme vardı. Sebut bir yıl tatil yaşayan Nisa içi oldukça janetti. **Sebut (Zarf)** Bilalin sebut yaşayışı herkesin takdirini topluyordu. Zengi Bey, okuldan gelen çocuklarını sebut sebut uzaktan izliyordu. *Bu kelime çalışmanın yazarı tarafından Türk Dili kelime hazinesine bir katkı sunabilmek adına türetilmiştir.

³ **Veşlik etmek:** Bir kimseye, bir şeye veya bir şeye korunaklı bir şekilde aracılık etmek anlamına gelir. Bir kişinin, nesnenin ya da şeyin bir yerden başka bir yere korunaklı, güvenli bir şekilde gitmesini sağlamak ya da güvenli bir şekilde götürmek anlamına gelir. Arapça’da eşlik etmek anlamına gelen “vesile” ile aynı anlamı

kipliği Türkçe'nin gelişmesinde, bünyesinde bulunan kelimelerin çeşitlenmesinde ve yeni kelimelerin oluşmasında önemli olarak değerlendirmektedir. Çalışma kelime türetiminin başta Türkiye Türkçesi'nin köklerinden türetilmesini; sonrasında Osmanlı Türkçesi'nden, Arapça'dan ve Farsça'dan Türkçe'nin kılınış, görünüş ve kiplik özelliklerine uygun kelimelerin türetiminin Türkçe'nin hem kelime hazinesini zenginleştireceğini hem de ifadeleri janikleştireceğini⁴ ileri sürmektedir. Bu sayede çalışma, Türkçenin serpilip gelişmesinin ve geniş bir coğrafyada iletişim dili olarak kullanılabilmesinin mümkün olduğunu ileri sürmektedir. Çalışmada, nitel araştırma desenlerinden doküman analizi yöntemi kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler : Türkçe, Dil bilgisi, Kılınış, Görünüş, Kiplik

MODALITY, ASPECT AND ASPECTUALITY AS THE EXPRESSIVE WEALTH OF TURKISH LANGUAGE

ABSTRACT

Languages are important means of communication for societies thanks to their expressive features. However, it is difficult to state that every language has the same expressive power and

---

taşıyor gibi görünse de veşlik etmek, kişinin veya nesnenin bir yerden başka bir yere güvenli bir şekilde ulaşmasını sağlamak anlamına gelmektedir. Bu bakımdan veşlik etmek, eşlik etmek fiilinde olduğu gibi sadece kişi ya da nesnenin yanında olmak anlamına gelmemektedir. Veşlik etmek, eşlik etmekten daha fazlasını ifade eder, kişinin veya nesnenin bir yerden başka bir yere gözetim altında seyahat etmesini sağlamak anlamına gelir. Nihayetinde refakat eden kişi hem işin, hem oluşun hem de durumun bifil içinde aktif olarak kişinin ya da nesnenin korunmasını ve güvenliğini sağlayarak bir yere ulaşmasını sağlamak anlamına gelir. Türkçe koruma sözcüğü bu anlama yakın gibi görünse de veşlik etmek koruma anlamını da içerir. Ancak veşlik kelimesini koruyucu kişi olarak kategorize etmek anlamı boğacağı için yanlış bir tanımlama olacaktır. Bu anlamda veşlik etmek, veli olmak, göz kulak olmak, dost olmak ile eş anlamlı bir kelime olarak tanımlanmıştır. **Veşlik (fiil):** Emine bu sabah babasına veşlik ederek okula gitti. Köpeğimi bu akşam ofisime kadar veşlik edebilir misiniz? Feyzullah'a Narin'e veşlik etmesini istemek doğru olmaz lakin, onun buna ne zamanı ne de sabrı vardır. Nilüfer abla, yarın ofisime kadar kargoma veşlik eder misiniz? **Veşlik (İsim):** Veşlik, güvenilir bir adamdır, ona çekinmeden borç para verebilirsiniz. **Veşlik (Zarf):** Öğrencilerini veşlikli dinlemesi ve onların gönlünü alması Adem öğretmeninin en önemli özelliği idi. **Veşlik (Sıfat):** Onun veşlik tavrı birçok insanın dikkatini çekti. Örnek: Emine bu sabah okula babası veşliğinde gitti. Senden bu akşam köpeğime benim ofisime kadar veşlik etmeni istiyorum. Onun Feyzullah ve Narin'e veşlik etmesini istemek çok doğru olmaz, lakin onun buna ne zamanı ne de sabrı vardır. Yarın Nilüfer ablam kargomu getirecekti, kargoma iş yerime kadar veşlik edebilir misiniz?

⁴ **Janik:** Güzel, hoş, uyumlu, ahenkli anlamlarına gelmektedir. Türkçe'de 'cana yakın olmak' deyimi ile aynı doğrultuda anlama sahip olmakla beraber cana yakınlıktan öte bir güzelliğin tasviri, uyumu ve ahenkli yapısı için kullanılmaktadır. **Janik (fiil):** Muhittin'in yeni aldığı takım elbise çok janikti. **Janik (isim):** Janik, doktora tezini enstitüye teslim ettiğini söyledi. **Janik (Sıfat):** Resul'un bu janik yaklaşımı herkes üzerinde olumlu bir izlenim bıraktı Ebubekir'in doğru sözlü olması ve insanlara karşı janik tavırları onun çok sevilen biri olmasını sağladı. **Janik (zarf):** Janik janik konuşan Birsan Hanım, dinleyen herkesi etkisi altına almıştı. Nagihan'ın janik çalışması arkadaşlarının işini kolaylaştırmıştı. *Bu kelime çalışmanın yazarı tarafından Türkçe Dili kelime hazinesine bir katkı sunabilmek adına türetilmiştir.

impact on the society in which it is used as a means of communication. On the other hand, each language naturally reflects the needs, traditions, customs and lifestyles of the people where it emerges as an instrument of communication as well as being influenced by their cultural heritage. In this regard the languages represent cultural codes by leaving heritage for next generations. Thus, besides being one of the important elements of social life, languages also accommodate the cultural and social codes of the period in which they are used. As an agglutinative language, Turkish is an open-source language that is capable of enlarging its word capacity and diversity with derivational and inflectional suffixes. In this respect, it is suggested in the study that the modality, aspect and aspectuality of the words correspond to a very important point in both writing and expression for Turkish both in national and international arenas. The study regards modality, aspect, aspectuality as important instruments contributing to Turkish for enlarging its capacity in the process of derivating new words. The study suggests that words should primarily be derived from the roots of Turkish. Afterwards, the study contends that in terms of word derivation, Turkish can consult to Ottoman Turkish, Arabic and Persian languages and domesticate the words from those languages with the help of modality, aspect and aspectuality by *veşlik*⁵ it to the future. Meanwhile, the study proposes that new words that are derived from the roots of Turkish, Ottoman Turkish, Arabic and Persian languages will enhance and enrich the capacity of Turkish. In this veil, the study suggests that it is possible for Turkish to flourish and be used *janikly*⁶ as a means of communication in a wide

---

⁵ **Veşlik etmek:** Means to mediate someone, something or something in a protected manner. It means to ensure that a person, object or thing goes from one place to another in a protected, sheltered way or to take it safely. Although it seems to fulfil the same meaning as being "vesile" meaning accompany in Arabic, *veşlik* means to ensure that the person or object reaches from one place to another safely. In this respect, to be accompanied does not only mean to be with the person or object like the verb to accompany. To accompany means more than accompanying, it refers to ensuring that the person or object travels from one place to another under supervision. Ultimately, the person who accompanies means to ensure that the person or object reaches a place by actively ensuring the protection and safety of the person or object. Although the Turkish word for protection seems to be close to this meaning, *veşlik etmek* also includes the meaning of protection. However, categorising the word *veşlik* as a protection person would be a wrong definition as it would drown the meaning. In this sense, to be a guardian is defined as a word synonymous with to keep an eye on, to be a friend. **Veşlik (verb):** Emine went to school this morning by *veslik*ing her father. I want you to *veşlik* my dog to my office this evening. It would not be right to ask her to *veşlik* Feyzullah and Narin, but she has neither the time nor the patience. My sister Nilüfer is *veşlik*ing my stuff tomorrow, could you escort my parcel to my office? **Veşlik (Noun):** *Veşlik* is a trustable man, you can lend him money without hesitation. **Veşlikly (Adverb):** His manners to his students were more *veşlikly* than just beign their teacher. **Veşlik (Adj):** Her *veşlik*ing attitude captured the attention of many people.

⁶ **Janik:** Means beautiful, pleasant, harmonious, harmonious. In Turkish, it has the same meaning as the expression 'to be close to people', but it is used for the description, harmony and harmonious structure of a beauty beyond friendliness. **Janik (verb):** Muhittin's new suit was so *janik*. **Janik (noun):** *Janik* said that he submitted his doctoral thesis to the institute. **Janik (adjective):** Resul's *janik* approach made a favourable impression on everyone. Ebubekir's truthfulness and *janik* attitude towards people made him a very

geography by strengthening its word capacity. The study is designed as qualitative research employing document analysis as a method.

Key Words: Turkish, Grammar, Modality, Modality, Aspect, Aspectuality

---

popular person. **Janikly (adverb):** The announcer, who spoke Janikly, impressed everyone who listened. Nagihan's janik work made it easier for her friends. *This word was produced by the author of this study in order to make a contribution to the Turkish Language.

FARŞÇA VE KÜRTÇE EDEBİYATIN BİRLEŞİMİNDEKİ SES: MESTÛRE ERDELÂN VE ŞİİRLERİNDEKİ TEMALAR

Dr. Hatice YILMAZ ASLAN

E-posta Adresi: yilmazhaticeaslan@gmail.com

ORCID ID: 0000-0001-5377-8578

ÖZET

Geçmiş çağlara baktığımızda, kadın şairlerin edebiyat dünyasındaki yeri erkeklere göre oldukça sınırlıdır. Bu durumun en önemli nedeni tarihsel olarak erkek egemen toplum yapıları, toplumsal, kültürel ve cinsiyetçi engellerdir. Bu engeller, kadınların edebiyat üretiminde yer almasını zorlaştırmış ve eserlerinin geniş kitlelere ulaşmasını engellemiştir. Bir kadın şair ve yazar olarak Mestûre Erdelâni’de kadın şairlerin edebiyatta sınırlı bir varlık gösterdiği böyle bir dönemde, toplumsal sorunlara duyarlılıkla yaklaşması bakımından dikkat çekici bir şairdir. Mestûre Erdelân, hem Kürt edebiyatında hem de Fars edebiyatında öne çıkan önemli bir şairdir. Şiirleriyle Farsça ve Kürtçe edebiyatında kendine özgü bir yer edinen Erdelâni’nin Farsça şiir divanı, yaşadığı dönem ve toplumun hayatı, düşünceleri ve sosyal yapısının bir yansıması olarak çeşitli yönlerden incelenebilir. Bu çalışma, analitik ve tarihi bir yaklaşım kullanarak Mestûre Erdelân’ın şiir divanının ana temalarını, edebi tarzını ve sosyo-kültürel konumunu ele almaktadır. Çalışmada Mestûre’nin divanında yer alan temel temalar (aşk, tasavvuf, toplumsal eleştiriler, rintlik), kullandığı şiirsel imgeler ve dil özellikleri tartışılmaktadır. Sonuçlar Mestûre’nin şiirlerinin sadece kişisel duygular ve deneyimlerin yansıması değil, aynı zamanda yaşadığı dönemin sosyal ve tarihi durumunun da bir yansıması olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Mestûre, Şiir, Farsça, Kürtçe, Tasavvuf

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE PEŞTUCA VE TÜRKÇE SÖZDİZİMSEL FARKLILIKLARDAN KAYNAKLANAN SORUNLARIN İNCELENMESİ

Rafiullah HAQMAL

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi/Sosyal Bilimler,
hrafiullah561@gmail.com – 0009-0004-9855-4622

ÖZET

Türkçe, milyonlarca insan tarafından ana veya yabancı dil olarak konuşulan en popüler dillerden biridir. Dünyanın farklı bölgelerinde önemli bir yere sahiptir ve bu dili yabancı dil olarak öğretmek veya öğrenmek insanların uluslararası iletişim, seyahat, ticaret ve eğitim alanlarında daha iyi fırsatlara sahip olmasına yardımcı olmaktadır. Türkçe'nin yabancı dil olarak öğrenilmesi; Türkiye'nin ekonomik, kültürel, ticaret turizm ve iletişim açısından taşıdığı önem nedeniyle son yıllarda yabancıların ilgisini çekmektedir. Bu bağlamda Afganlar, Türkçe'nin yabancı dil olarak öğrenilmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Çünkü bu dil, Türkiye ve Azerbaycan ülkeleriyle bir çok bağlantı sağlamaktadır. Bu iki dili bilmek, bireyler ve şirketler arasında iletişimi kolaylaştırmaya olanak sağlar. Afganistan milli dili olan Peştuca'yı konuşan ve Türkçe öğrenmek isteyen öğrencilerin öğrenme süreçleri aşılması gereken çeşitli engellere sahiptir. Bunlar da yazma, okuma, konuşma ve anlama alanları ile ilgili engeller olarak sınıflandırılabilir. Ortaya çıkan bu engellerin perde arkasında ise elbette iki dilin başta gramer olmak üzere alfabe, konuşma dilinde var olan sesler, günlük konuşmada kullanılan ifadeler ve benzeri konulardaki farklılığı yatmaktadır. Coğrafyanın yakınlığı veya uzaklığı da iki dilin ortak bir kültürel beslenme kaynağı olarak önem arzeden bir konudur. Peştuca'nın Afganistan coğrafyasında Türkçe'nin ise Türkiye'de konuşulduğu göz önüne alınırsa araya giren bu mesafenin iki dilin kültürel ortak paydalarının azalacağını gösterir. Sözkonusu her iki dilin farklı ailelere mensubiyeti aradaki bu açığı biraz daha artırmaktadır. Peştuca Hint-Avrupa dil ailesi içinde yer alırken Türkçe Ural Altay dilleri ailesindedir. Bu iki dilin kelime bilgisi, gramer bilgisi, alfabe türü ve tarihsel süreçte etkilendiği diller bakımından pek çok farklılığı bulunmaktadır. Örneğin Türkçe, Latin alfabesiyle yazılırken Peştuca, Arap alfabesine yazılmaktadır. Dolayısıyla araştırmamızın temel hedefi, Türkçe ve Peştuca'nın dil yapılarını detaylı bir şekilde inceleyerek bu iki dil arasındaki benzerlikler ve farklılıkları ortaya koymaktır. Bu çalışma, Peştuca ve Türkçe'nin sözdizimini derinlemesine analiz ederek bu iki dilin bazı dilbilgisel özelliklerini karşılaştırmayı ve hedef dili öğrenmek isteyen öğrencilere bu alanda kolaylık sağlanmayı amaçlamaktadır. Bu bağlamda çalışmanın giriş bölümünde yabancılarla Türkçe öğretiminde karşılaşılan genel sorunlara değinilmiştir. Araştırmanın yöntemi olarak betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Bulgular ise iki dilin alfabesinin karşılaştırılması, basit ve dolaylı anlatıma sahip cümlelerin karşılaştırılması, cümle yapılarının karşılaştırılması ve son olarak da edatların cümle içerisinde konumlandığı yerlerin karşılaştırılması şeklinde gruplandırılmıştır. Bu araştırma ile iki dil arasındaki farklılıklara algısal bir farkındalık yaratarak bu dili öğreneceklerin aradaki benzerliklerden hareketle öğrenme sürecinde daha kolay bir yol izleyecekleri düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeleri: Peştuca, Türkçe, sözdizimsel farklılıklar, dil öğrenimi

AN INVESTIGATION OF THE ISSUES ARISING FROM SYNTACTIC DIFFERENCES BETWEEN PASHTO AND TURKISH IN TEACHING TURKISH AS A FOREIGN LANGUAGE

ABSTRACT

Turkish is one of the most popular languages spoken as a native or foreign language by millions of people. It holds a significant place in various regions of the world and teaching or learning this language as a foreign language helps individuals to have better opportunities in international communication, travel, trade, and education fields. The learning of Turkish as a foreign language has attracted the interest of foreigners in recent years due to the importance Turkey holds in terms of economy, culture, trade, tourism, and communication. In this context, Afghans play a significant role in the learning of Turkish as a foreign language because this language establishes many connections with the countries of Turkey and Azerbaijan. Knowing these two languages facilitates communication between individuals and companies. Students who speak Pashto, the national language of Afghanistan, and want to learn Turkish face various obstacles in their learning process. These obstacles can be classified as related to writing, reading, speaking, and comprehension. Behind these obstacles lies the differences between the two languages, primarily in grammar, alphabet, sounds present in spoken language, expressions used in daily conversation, and similar topics. The proximity or distance of geography is also an important issue as a common cultural source for the two languages. Considering that Pashto is spoken in Afghanistan's geography while Turkish is spoken in Turkey, the distance between them indicates that the cultural commonalities of the two languages will decrease. The affiliation of these two languages to different language families further widens this gap. While Pashto belongs to the Indo-European language family, Turkish is from the Turkic languages family. These two languages have many differences in terms of vocabulary, grammar, alphabet type, and the languages they have been influenced by in historical processes. For example, Turkish is written with the Latin alphabet while Pashto is written with the Arabic alphabet. Therefore, the main goal of our research is to examine the language structures of Turkish and Pashto in detail to reveal the similarities and differences between these two languages. This study aims to compare some grammatical features of these two languages by analyzing the syntax of Pashto and Turkish in depth and to provide assistance in this field for students who want to learn the target language. In this context, the introduction of the study addresses general issues encountered in teaching Turkish to foreigners. The descriptive analysis technique is used as the method of the research. The findings are grouped as the comparison of the alphabets of the two languages, comparison of sentences with simple and indirect speech, comparison of sentence structures, and finally, the comparison of the positions of prepositions within sentences. Through this research, it is believed that creating perceptual awareness of the differences between the two languages will help learners take an easier path in the learning process based on the similarities between them.

Keywords: Pashto, Turkish, syntactic differences, language learning

KADIN GİRİŞİMCİLİĞİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER: İZMİR ÖRNEĞİ

Araştırmacı, GİZEM AYDOĞDU

Ege Üniversitesi, gizemaydogdu01@gmail.com - 0009-0007-7028-0051

ÖZET

Teknolojinin hızla gelişmesi ve dünyanın bütün ülkelerinde küreselleşmenin hız kazanması girişimciliği hızla büyüyen ve beraberinde ekonomileri de büyüten bir üretim faktörü haline getirmiştir. Girişimcilik piyasaya yeni iş kolları yaratmanın ve piyasaya yeni mal ve hizmet sunmanın en etkili yollarından biridir. Bu yüzdendir ki gelişen ve gelişmekte olan ekonomiler son yıllarda girişimcilik faaliyetlerine yapılan yatırım ve harcamalarını arttırmışlardır. Hızla trend kazanan girişimcilik sektörü aynı zamanda ülkelerin kalkınma ve gelişiminde büyük bir öneme sahiptir. Girişimci demek iktisadi olarak bir mal veya hizmeti piyasaya kar elde etme güdüsüyle pazarlayan ve bunun doğuracağı tüm riskleri göze alan ve bunun doğuracağı sonuçlara katlanan kişidir. Yani girişimci karakteristik olarak risk alabilen, piyasadaki sorunları bulan ve bu sorunlara inovatif çözümler arayan, vizyoner, iletişim becerisi yüksek, bağımsız, özgüvenli ve yenilikçidir. Son yıllarda kadınların çalışma hayatına büyük oranda katılan ve aktif olarak girişimcilik faaliyetlerinde bulunan bireyler olmaları gelişen ekonomiler için büyük bir stratejik öneme sahiptir. Çünkü gelişen ve gelişmekte olan ekonomiler için zenginliğin, potansiyeli etkin hale getirip, piyasada yeni iş sahaları oluşturmanın yolunun kadınların girişimcilik faaliyetlerine teşvik edilmesinden geçmektedir. Dünyanın birçok ülkesinde kadın girişimciliği istihdam açısından sorunların çözümünde önemli bir araçtır. Kadınlar ekonomik hayata erkeklerin yanında katılırken birçok zorlukla karşılaşır. Onların bu ekonomik konjonktürde etkin ve büyümeye katkı sağlayan bireyler olmasının yolu tüm ülkeler açısından doğru politika ve projelere öncelik verilmesi ile mümkün olabilir. Kadınların toplumda kendilerine bir yer bulmaları ve sosyal gelişmeye katkı sağlayan potansiyel güç haline gelebilmeleri ancak bu şekilde mümkün olabilir. Kadınlar girişimcilik faaliyetlerinde ve iş yaşamında önemli engellerle ve zorluklarla karşılaşmaktadır. Bu çalışma kadın girişimciliğini, kadınların girişimcilik faaliyetlerinde bulunurken yaşadığı engelleri, piyasaya bir girişim hizmeti sunarken yaşadıkları sorunları Türkiye perspektifinden İzmir özelinde yapılan anket yöntemiyle kuramsal bir çerçevede ele almayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler : Kadın Girişimciliği, İzmir , Girişimcilik, Özel Sektör, İnovasyon

NAKDİ KREDİLERİN EKONOMİK BÜYÜME ETKİSİ ÜZERİNE BİR UYGULAMA

Dr. Öğr. Üyesi Ayşegül ERTUĞRUL

İstanbul Gelişim Üniversitesi, aertugrul@gelisim.edu.tr - 0000-0002-6564-6326

Arş. Gör. İlknur KÜLEKÇİ

İstanbul Gelişim Üniversitesi, ikulekci@gelisim.edu.tr - 0000-0003-0953-3519

ÖZET

Finansal sistemin temel yapı taşlarından olan bankalar fon arz ve talep edenler arasında köprü vazifesi görerek fonların atıl kalmasının önüne geçerek finansal piyasaları derinleştirirler. Bankalar fon ihtiyacı olan ve yatırım yapacak olan işletmelere fon aktarımı yaparak işletmelerin büyüme ve değer artışlarını da sağlamaktadırlar. Büyüyen işletmeler ise ülke ekonomisine katkı sunarak Gayri Safi Yurtiçi Hasıla'nın da artmasına yol açarlar. Bankalar reel sektöre krediler aracılığıyla fon sağlamak ve özellikle de nakdi kredilerin payı toplam krediler içerisinde önemli bir yer tutmaktadır. Bu nedenler düşünüldüğünde bu çalışmada kullanılan Toplam Nakdi Kredilerin Gayri Safi Yurtiçi Hasıla'daki artış ya da azalışın nedeni olup olmadıkları değerlendirilmiştir. Araştırmada kullanılan değişkenlerden TNKTM (Toplam Nakdi Krediler/Toplam Mevduat) oranı ile LGSYİH (Logaritma Gayri Safi Yurtiçi Hasıla) için yapısal kırılma ve kırılmasız birim kök testleri yapılmış ve ardından kısa dönemli ilişki tespiti için Granger Nedensellik analizi ve uzun dönemli ilişkinin değerlendirilmesi amacıyla da Johansen Eşbütünleşme testi yapılmıştır. Analiz dönemi olarak 2003-2024 yılları çeyrek verileri kullanılmış ve TNKTM'nin kısa dönemde LGSYİH'nin nedeni olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ancak iki değişken arasında söz konusu dönemler için uzun dönemli bir ilişkiye rastlanmadığı bulgusuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Nakdi Krediler, Ekonomik Büyüme, Granger Nedensellik Analizi, Johansen Eşbütünleşme Testi.

AN APPLICATION ON THE EFFECT OF CASH LOANS ON ECONOMIC GROWTH

ABSTRACT

Banks, one of the basic building blocks of the financial system, act as a bridge between those who supply and demand funds, preventing idle funds and deepening the financial markets. Banks also ensure the growth and value increases of enterprises by transferring funds to enterprises that need funds and will invest. Growing enterprises, on the other hand, contribute to the national economy and lead to an increase in the Gross Domestic Product. Banks provide funds to the real sector through loans and especially the share of cash loans has an important place in total loans. Considering these reasons, this study analyses whether Total Cash Loans

are the cause of the increase or decrease in Gross Domestic Product. Among the variables used in the study, structural break and unbroken unit root tests were performed for the TNKTM (Total Cash Loans/Total Deposits) ratio and LGSDP (Logarithm Gross Domestic Product) and then Granger Causality analysis was performed to determine the short-term relationship and Johansen Co-integration test was performed to evaluate the long-term relationship. Quarterly data for the years 2003-2024 were used as the analysis period and it was concluded that TNKTM is the cause of LGDP in the short run. However, it is found that there is no long-run relationship between the two variables for the periods in question.

Keywords: Cash Loans, Economic Growth, Granger Causality Analysis, Johansen Co-integration Test.

TÜRKİYE’DE 2019’DAN 2024’E TEMEL GIDA MALLARININ FİYAT ARTIŞI KARŞISINDA ASGARİ ÜCRETİN REEL ALIM GÜCÜNDEKİ DEĞİŞİM

Dr. Öğr. Üyesi Erdoğan EKŞİOĞLU
Cumhuriyet Üniversitesi Zara MYO
erdoganek@hotmail.com 05423954644
ORCID NO:0000-0002-270-4855

ÖZET

İnsanlar yaşamlarını sürdürebilmeleri için temel gıda ihtiyaçlarını karşılamak zorundadır. Temel gıda denilince; ekmek, et, süt, yağ, peynir, yumurta domates gibi neredeyse her gün tükettiğimiz ürünler sıralanmaktadır. Bu ürünlere halkın çoğunluğunun kolay bir şekilde ulaşılıyor olabilmesi ekonominin olumlu göstergesidir. Türkiye’de asgari ücretle çalışan veya asgari ücret temel alınarak ücretlendirilen büyük bir nüfus kitlesi vardır. Bu kitle için temel gıda ürünlerine ulaşmak, onları istedikleri kadar tüketebilmek, hem yaşamları hem de sağlıkları için çok önemlidir.

Nüfus artışı, ekilen arazilerin azalması, tarımsal üretim maliyetlerinin artması, tarım ve hayvancılık sektörlerindeki yapısal değişimler, aracı karları, spekülatif fiyatlama, hava koşulları, ithalat- ihracat durumu, vergiler, hükümet politikaları gibi birçok nedenler temel gıda ürünlerinin fiyatlarında artışlar meydana getirmektedir. Artan fiyatlar karşısında sabit gelirle çalışanların mağduriyet yaşamaması için devlet ve özel sektör çalışanlarının maaş ve ücretlerine zam yapmaktadır.

Bu çalışmanın amacı; Türkiye’de TÜFE içerisinde ağırlığı en yüksek olan (20 kalem) temel gıda mallarının perakende satış fiyatlarının (2019-2024) arasındaki değişimi ile aynı dönemdeki asgari ücretin reel alım gücündeki değişimleri saptamaktır. Çalışmaya konu olan temel gıda mallarının etiket fiyatları belirlenirken hassas davranılarak, fiyatlar aynı marka ürünler ve aynı birim değerlerinin üzerinden alınmaktadır. Fiyat tespit işlemleri 2019 yılı Kasım ve 2024 Kasım ayında Sivas’ta 2 yerel 2 ulusal marketten alınan fiyat ortalamaları verilerinden oluşmaktadır.

Son 5 yılda temel gıda fiyatlarında meydana gelen artış karşısında, asgari ücrette geçinen hane halkının temel gıda reel alım gücünün genel olarak %25,4 oranında düştüğü, özellikle hayvansal gıdaların fiyatlarının aşırı attığı gözlenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Temel Gıda Fiyatları, Enflasyon, Asgari Ücret

CHANGE IN REAL PURCHASING POWER OF MINIMUM WAGE IN THE FACE OF PRICE INCREASE OF BASIC FOOD GOODS IN TURKEY FROM 2019 TO 2024

Abstract

People need to meet their basic food needs in order to survive. When it comes to basic food, products that we consume almost every day such as bread, meat, milk, oil, cheese, eggs and tomatoes are listed. The fact that the majority of the population can easily access these products is a positive indicator of the economy. There is a large population in Turkey that works for minimum wage or is paid based on minimum wage. For this group, access to basic food products and being able to consume them as much as they want is very important for both their lives and their health.

Many reasons such as population growth, decrease in cultivated land, increase in agricultural production costs, structural changes in agriculture and livestock sectors, intermediary profits, speculative pricing, weather conditions, import-export status, taxes, government policies cause increases in the prices of basic food products. In order to prevent those working on fixed incomes from suffering due to increasing prices, the state and private sector raises the salaries and wages of their employees.

The purpose of this study is to determine the changes in the retail sales prices of basic food products (20 items) with the highest weight in the CPI in Turkey between 2019-2024 and the changes in the real purchasing power of the minimum wage in the same period. While determining the label prices of the basic food products subject to the study, prices are taken from the same brand products and the same unit values. Price determination processes consist of price averages taken from 2 local and 2 national markets in Sivas in November 2019 and November 2024.

In the last 5 years, in the face of the increase in basic food prices, it is observed that the real purchasing power of households living on minimum wage has generally decreased by 25.4%, and the prices of animal foods in particular have increased excessively.

Key Words: Basic Food Prices, Inflation, Minimum Wage

TÜRKİYE'DE KREDİ KARTINA DAYALI ÖDEMELER VE İHTİYAÇ KREDİSİ FAİZİNİN ENFLASYONA ETKİSİ ÜZERİNE BİR UYGULAMA

Dr. Öğr. Üyesi Erdoğan EKŞİOĞLU
Cumhuriyet Üniversitesi Zara MYO
erdoganek@hotmail.com 05423954644
ORCID NO:0000-0002-270-4855

Özet

Kartlara dayalı yapılan tüm ödemeler; tüketimin yapılmasını daha hızlı, kolay ve artırıcı hale getirmekle birlikte tüketimin zaman boyutunu da genişleterek toplam talebi artırdığı aşikârdır. Kredi kartlarına dayalı ödemelerin, enflasyon dönemlerinde bireysel kredilere ulaşamayan veya karşılaştıkları yüksek faiz oranlarından dolayı kredi almakta zorluk çeken, gelir düzeyi düşük hanhalkları tarafından zorunlu bir şekilde kullanıldığı bilinmektedir. Ancak gelirleri enflasyon oranında artmayan kart sahiplerinin bir kısmı; kart borcunun asgarisini dahi ödeyememekte yüksek temettü faizleri ödemeye maruz kalmaktadır. Bu araştırmada; Türkiye’de, 2016-2023 yılları arasında 8 yıllık ve 96 aylık süreçte; kredi kartlarıyla POS makinesi ve internet üzerinden yapılan toplam harcamalara ait veriler ile bankaların tüketicilere uyguladıkları aylık ağırlıklı ihtiyaç kredisi faiz oranı ve aylık enflasyon oranı (TÜFE) verileri incelemeye alınmaktadır. Bu bağlamda söz konusu ilişki Johansen eşbütünleşme ve Engle Granger nedensellik testleri ile analiz edilmektedir. Çalışmanın bulgularına göre EF, BF ve KH değişkenleri arasında uzun dönemli ilişkinin olduğu; tüketici kredisi faizlerindeki (BF) %1 artışın enflasyon (EF) üzerinde yaklaşık %0,62 oranında artışa, kredi kartıyla yapılan ödemelerdeki (KH) %1 artışın, enflasyon (EF) üzerinde yaklaşık %0,29 oranında artışa neden olduğu gözlenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kredi Kartı, Enflasyon, Faiz oranı, (jel: E51, P24, E43)

AN APPLICATION ON THE EFFECT OF CREDIT CARD BASED PAYMENTS AND CONSUMER LOAN INTEREST ON INFLATION IN TURKEY

Abstract

It is obvious that all payments made based on cards; make consumption faster, easier and more incremental, and increase the time dimension of consumption and increase total demand. It is known that payments based on credit cards are used compulsorily by low-income households who cannot access personal loans during inflationary periods or who have difficulty in obtaining loans due to the high interest rates they encounter. However, some of the card holders whose incomes do not increase at the rate of inflation; cannot even pay the minimum of their card debt and are exposed to paying high dividend interests. In this study; in Turkey, between 2016-2023, for a period of 8 years and 96 months; data on total expenditures made via POS machines and the internet with credit cards, monthly weighted consumer loan interest rates

applied by banks to consumers and monthly inflation rate (CPI) data are examined. In this context, the relationship in question is analyzed with Johansen cointegration and Engle Granger causality tests. According to the findings of the study, it is observed that there is a long-term relationship between the variables EF, BF and KH; 1% increase in consumer loan interest rates (BF) causes an increase of approximately 0.62% on inflation (EF), and 1% increase in payments made by credit card (KH) causes an increase of approximately 0.29% on inflation (EF).

Keywords: Credit Card, Inflation, Interest rate (jel: E51, P24, E43).

TÜRK HUKUKUNDA SİGORTA ACENTESİNİN AYDINLATMA/BİLGİLENDİRME YÜKÜMLÜLÜĞÜ

Dr. Öğr. Üyesi Tuğba ÇİFTÇİ

Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ticaret Hukuku ABD,

tugba.ciftci@selcuk.edu.tr

<https://orcid.org/0000-0003-2607-9127>

ÖZET

5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nun 2/1-b maddesi uyarınca sigorta aracısı olduğu belirtilen sigorta acenteleri, sigorta ilişkisinde birçok önemli rol üstlenmektedir. Konumuz itibarıyla, sigortacı gibi sigorta acentesinin de, sigorta sözleşmesinin kurulmasından önce ve sözleşme süresince aydınlatma yükümlülüğü bulunmaktadır. Bu husus 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun aydınlatma yükümlülüğünü ele alan 1423'üncü maddesinin birinci fıkrasında “*Sigortacı ve acentesi, sigorta sözleşmesinin kurulmasından önce, gerekli inceleme süresi de tanınmak şartıyla kurulacak sigorta sözleşmesine ilişkin tüm bilgileri, sigortalının haklarını, sigortalının özel olarak dikkat etmesi gereken hükümleri, gelişmelere bağlı bildirim yükümlülüklerini sigorta ettirene yazılı olarak bildirir. Ayrıca, poliçeden bağımsız olarak sözleşme süresince sigorta ilişkisi bakımından önemli sayılabilecek olayları ve gelişmeleri sigortalıya yazılı olarak açıklar.*” şeklinde ifade edilmiştir. Bunun yanı sıra “*Sigorta Sözleşmelerinde Bilgilendirmeye İlişkin Yönetmelik*”in 6'ncı maddesinde, bilgilendirme ile yükümlü olanlar kapsamında sigorta acenteleri de ifade edilmiştir. Aynı madde uyarınca; sigorta acenteleri, bazı madde hükümleri hariç olarak, sigortacı için mezkûr Yönetmelik kapsamında öngörülen yükümlülüklerle tabidir. Buna karşın aynı madde hükmü uyarınca sigorta şirketinin kurmuş olduğu kayıtlı veri saklayıcısı ile acentenin düzenlediği sigorta sözleşmeleri için de bu Yönetmeliğin öngördüğü biçimde bilgilendirmenin yapıldığı durumda, acentenin bilgilendirme yükümlülüğü bulunmamaktadır. Bildiride Türk Hukukunda sigorta acentesinin aydınlatma/bilgilendirme yükümlülüğü, ilgili mevzuat kapsamında genel hatları ile ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Aydınlatma Yükümlülüğü, Bilgilendirme Yükümlülüğü, Sigorta Acentesi

ARSA PAYI/KAT KARŞILIĞI İNŞAAT SÖZLEŞMELERİNE İLİŞKİN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN VE ULUSAL MAKALELERİN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ

Av. Oğuzhan Hekimoğlu

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Gayrimenkul Geliştirme Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi

avoguzhanhekimoglu@gmail.com, 0009-0005-0282-5879

Doç. Dr. Fatih GÜLER

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

fatih.guler@comu.edu.tr, 0000-0002-5365-5700

ÖZET

1950’li yıllarla birlikte Türkiye’de, köyden kente göç eden nüfus artışı kentlerde hızlı bir konut ihtiyacı doğurmuştur. Bu ihtiyaç, gecekondulaşma ve çarpık kentleşmeye neden olmuş ve bu durum kentlerde sağlıklı bir çevre yaratırken, doğal afetlerin de insanlar için büyük felaketlere yol açmasında etkili olmuştur. Bu tip yerleşmelerin değiştirilmesi ihtiyacı, modern yaşama ait toplu konut tipi konutların yaygınlaşması ve özellikle inşaat sektörünün Türkiye’de büyüme hızı pratikte çok yaygın ve hayati bir öneme sahip kendine özgü sözleşme tipini ortaya çıkarmıştır. Borçlar hukukuna ait farklı tür edimleri ihtiva eden bu sözleşmelerde; inşaat (konut, iş yeri, kar vb. amaçlarla) ihtiyacı olan kişiler sahip oldukları, üzerinde inşaat yapılacak arsanın belli bir payını yükleniciye(müteahhite) devrini ve buna karşılık yüklenici de söz konusu arsada belirli sayıda bağımsız bölümlerden olan eseri yapma borcunu karşılıklı olarak yüklenirler. Bu tip sözleşmelerin yaygınlığı ve tarafların edimlerini yerine getirme hususunda yaşanan problemler bu tip sözleşmelerin akademik çalışmalarda yer almasına sebep olmuştur. Çalışmamızda, YÖK Ulusal Tez Merkezi ve Dergipark veri tabanında “kat karşılığı inşaat sözleşme” ve “arsa payı karşılığı inşaat sözleşme” kavramlarını esas alan eserlerin bibliyometrik analizi yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Borçlar hukuku, arsa payı, kat karşılığı, inşaat, sözleşme.

BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF GRADUATE THESES AND NATIONAL ARTICLES ON CONSTRUCTION CONTRACTS IN RETURN FOR FLAT/ EXCHANGE FOR LAND SHARE

ABSTRACT

In Türkiye, the population growth from the villages to the cities in the 1950s created a rapid housing need in the cities. This need led to shantytowns and unplanned urbanization, and while this situation created an unhealthy environment in the cities, it also played a role in natural disasters causing great disasters for people. The need to change these types of settlements, the spread of apartment-type housing belonging to modern life, and especially the growth rate of the construction sector in Turkey have brought about a very common and vitally important contract type in practice. In these contracts, which include different types of obligations related to the law of obligations; people who need construction (for purposes such as housing, workplace, profit, etc.) transfer a certain share of the land they own, on which construction will be done, to the contractor (contractor), and in return, the contractor undertakes the obligation to construct a work consisting of a certain number of independent sections on the land in question. The prevalence of these types of contracts and the problems experienced by the parties in fulfilling their obligations have led to the inclusion of these types of contracts in academic studies. In order to make a bibliometric analysis regarding these studies, the concepts of “construction contract in return for flats” and “construction contract in return for land share” were searched in the database of the “YOK Ulusal Tez Merkezi” and Dergipark, and the master’s/doctoral theses and articles were analyzed by classifying them according to year, subject and working branch.

Keywords: Law of obligations, land share, flat in return, construction, contract.

GAYRİMENKULLE İLİŞKİLİ ANA BİLİM DALLARINDA HAZIRLANMIŞ LİSANSÜSTÜ TEZLERİN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ

Av. Arb. Mustafa Burak GÜLER

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Gayrimenkul Geliştirme
Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi
av.burakguler@gmail.com - 0009-0001-2440-2763

Doç. Dr. Fatih GÜLER

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
fatih.guler@comu.edu.tr,0000-0002-5365-5700

ÖZET

Günümüzde gayrimenkul, barınma ve üretim fonksiyonlarının yanında yatırım ve ekonomik getiri aracına doğru evrilmiş olup, bu alana ilişkin kamuoyu ilgisi ve akademik ilgi her geçen gün artmaktadır. Gayrimenkul kavramı, teknik ve hukuki niteliği gereği disiplinler arası bir alana işaret etmektedir. Bu bağlamda konuyla ilgili hazırlanan lisansüstü tezler de tek bir alanda yoğunlaşmamış ve geniş bir yelpazede yayılmıştır. Çalışmada, gayrimenkulle ilişkili anabilim dallarında hazırlanmış olan lisansüstü tezlerin bibliyometrik analizi yapılmıştır. Bu çerçevede çalışmada, YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında yer alan gayrimenkulle ilişkili anabilim dallarında hazırlanan lisansüstü tezler incelenmiştir. Bu bağlamda, “Gayrimenkul Geliştirme Ana Bilim Dalı”, “Gayrimenkul Geliştirme Kentsel Dönüşüm ve Planlama Ana Bilim Dalı”, “Gayrimenkul Finansmanı ve Değerleme Ana Bilim Dalı”, “Gayrimenkul Geliştirme ve Yönetimi Ana Bilim Dalı” ve “Taşınmaz Geliştirme Ana Bilim Dalı” bünyesinde hazırlanmış lisansüstü tezler çalışmanın evrenini oluşturmaktadır. Bu doğrultuda çalışmanın temel amacı; gayrimenkulle ilişkili ana bilim dallarında hazırlanan lisansüstü tezlerin hangi alanlara yoğunlaştığına işaret edip bakır kalan alanlara dikkat çekerek, gayrimenkul alanında hazırlanacak yenilikçi lisansüstü tezlere fikir vermektir.

Anahtar Kelimeler: Gayrimenkul, bibliyometrik analiz, lisansüstü tez.

BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF GRADUATE THESES PREPARED IN REAL ESTATE RELATED DEPARTMENTS

ABSTRACT

Today, real estate has evolved into a means of investment and economic return in addition to its housing and production functions, and public and academic interest in this field is increasing day by day. The concept of real estate points to an interdisciplinary field due to its technical and legal nature. In this context, the graduate theses prepared on the subject are not concentrated in a single field and spread over a wide range. In this study, a bibliometric analysis of the graduate theses prepared in the departments related to real estate has been conducted. In this framework, the study examined the graduate theses prepared in the departments related to real estate in the YÖK National Thesis Centre database. In this context, 'Real Estate Development Urban Transformation and Planning Department', 'Real Estate Finance and Valuation Department', 'Real Estate Development and Management Department' and 'Real Estate Development Department' constitute the universe of the study. In this direction, the main purpose of the study is to point out the areas in which the graduate theses prepared in the main disciplines related to real estate are concentrated and to give an idea to the innovative graduate theses to be prepared in the field of real estate by drawing attention to the areas that remain untouched.

Keywords: Real estate, bibliometric analysis, graduate thesis.

ORYANTALİZM VE OKSİDENTALİZM BAĞLAMINDA CEMİL MERİÇ

Doç. Dr. Ümmet ERKAN

Muş Alparslan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü,
u.erkan@alparslan.edu.tr- ORCID ID 0000-0002-7806-4886

ÖZET

Türk düşünce tarihinin en önemli isimlerinden biri olan Cemil Meriç, dildeki ustalığı, zengin bilgi birikimi, Doğu ve Batı uygarlığına vukûfiyeti ile geride zengin bir külliyyat bırakmıştır. Batı'yı ararken Doğu'yu bulan, Doğu'nun irfan, kültür ve medeniyetine hayran kalan Meriç, Batı'ya karşı bir Doğu savunucusudur. Bunu yaparken de duygusal bir reaksiyonizm yerine Batı'nın üstünlüğünü meydana getiren nedenler ve Doğu'nun eksikliklerini masaya yatırmıştır. Meriç her şeyden önce bir kültür ve uygarlık analizcisidir. İki ayrı uygarlığın arasında araftan çıkmış, kendine özgü bir yol izlemiştir. Eserlerinde metaforik bir dili tercih etmiş, klişe söylemlerden uzak durmuştur. Sosyoloji, dil ve edebiyat, antropoloji, felsefe, siyaset gibi çeşitli alanlarda eserler üretmiştir. Meslekten sosyolog olmamasına rağmen Avrupa ve Türk sosyolojisini de karşılaştırmış, Saint Simon'dan Comte, Durkheim, Marks ve Weber'e kadar sosyolojinin klasikleri üzerine fikir beyan etmiştir. Onun kültür ve uygarlığa olan engin birikimi, Batı ve Doğu üzerine yaptığı analizleri daha değerli kılmaktadır. Bu çalışmanın amacı Meriç'in sosyoloji, uygarlık ve kültür üzerine yaptığı çalışmalarından yola çıkarak onu oksidentalizm ve oryantalizm bağlamında değerlendirmektir. Batı'nın Doğu hakkında essentliast (özcü) söylemsel düzenini yansıtan oryantalizm, Doğu'yu Batı'nın periferisi olarak sunmuş, onu "aşağı" olarak konumlandırmıştır. Teknolojik üstünlüğünü kültürel bir üstünlüğe dönüştürmeye çalışmıştır. Oryantalizm "sömürgeciliğin keşif kolu" olarak hizmet görmüştür. Oryantalizme muhalif olarak doğan oksidentalizm ise Doğu'yu merkeze alan ve Batı – Doğu ayırımına vurgu yapan reaksiyoner bir düşüncedir. Batı karşısında bir Doğu savunmasıdır. Bugüne kadar Batı'nın öğrencisi ve astı olarak tanımlanan Doğu'nun kendi ayakları üzerinde durma, kendi kimliğini ve otantik geçmişini yeniden kurgulama faaliyetidir. Bunun için de geçmişi yeni bir okumaya tabi tutup, klasik eserlerden yeni bir Doğu ruhu yaratma gayretindedir. Bunun için gerekli akademik kadrolar, kaynak ve finansmanların yetersizliği, Doğulu aydınların hala Batı kuramlarının ikinci sınıf tüketicileri olmaları, bu alanın yaşadığı zorlukları göstermektedir. Oryantalizm ve oksidentalizm bağlamında Cemil Meriç'in düşüncelerini analiz etmek, her iki düşüncenin diyalektik bir okuması, iki farklı uygarlığın karşılaştırmasının yapılmasını sağlayacaktır. Bu çalışmada söylem analizi yöntemi kullanılarak fenomenolojik bir desen tercih edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Cemil Meriç, Oryantalizm, Oksidentalizm, Sosyoloji, Uygarlık, Kültür.

CEMİL MERİÇ IN THE CONTEXT OF ORIENTALISM AND OKSIDENTALISM

Abstract

Cemil Meriç, one of the most important figures in the history of Turkish thought, has left behind a rich corpus with his mastery of language, his rich knowledge and his knowledge of Eastern and Western civilization. Meriç, who found the East while searching for the West and admired the wisdom, culture and civilization of the East, is a defender of the East against the West. In doing so, instead of an emotional reactionism, he discussed the reasons for the superiority of the West and the shortcomings of the East. Meriç is first and foremost a cultural and civilizational analyst. He emerged from the purgatory between two different civilizations and followed a unique path. He preferred a metaphorical language in his works and avoided clichéd discourses. He produced works in various fields such as sociology, language and literature, anthropology, philosophy and politics. Although he was not a sociologist by profession, he compared European and Turkish sociology and expressed his opinions on the classics of sociology from Saint Simon to Comte, Durkheim, Marx and Weber. His vast knowledge of culture and civilization makes his analyses on the West and the East more valuable. The aim of this study is to evaluate Meriç in the context of Occidentalism and orientalism based on his works on sociology, civilization and culture. Orientalism, which represents the essentialist discursive order of the West about the East, presented the East as the periphery of the West and positioned it as “inferior”. It tried to transform its technological superiority into a cultural superiority. Orientalism served as the “exploratory arm of colonialism”. Occidentalism, which is in opposition to Orientalism, is a reactionary thought that puts the East at the center and emphasizes the West-East distinction. It is a defense of the East against the West. It is the activity of the East, which has so far been defined as the student and subordinate of the West, to stand on its own feet, to reconstruct its own identity and authentic past. For this, it is an effort to subject the past to a new reading and to create a new Eastern spirit from classical works. The inadequacy of the academic staff, resources and financing required for this, and the fact that Eastern intellectuals are still second-class consumers of Western theories show the difficulties faced by this field. Analyzing Cemil Meriç's thoughts in the context of Orientalism and Occidentalism will provide a dialectical reading of both thoughts and a comparison of two different civilizations. In this study, a phenomenological design was preferred by using discourse analysis method.

Keywords: Cemil Meriç, Orientalism, Occidentalism, Sociology, Civilization, Culture.

İSRAİL FİLİSTİN SORUNU BAĞLAMINDA CARL SCHMITT'İN SİYASAL TEOLOJİSİ

Doç. Dr. Ümmet ERKAN

Muş Alparslan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü,

u.erkana@alparslan.edu.tr- ORCID ID 0000-0002-7806-4886

ÖZET

Adı ile beraber karanlık bir ünü olan Alman siyaset bilimci Carl Schmitt, Marksist veya teolojik okumaların aksine siyasetin önceliği teorisini kurgulamıştır. Machiavelli'den beri süre giden farklı siyasi grup ve çıkarların ancak siyaset aracılığıyla optimize edileceği fikrinin ötesine geçerek siyasetin dost ve düşman ayırımına dayandığını dile getirmiştir. Ona göre siyaset teoloji ile de iç içedir. Egemenlik, itaat, bağlılık, kanun gibi kavramlar dinsel kavramların seküler formlarıdır. Liberal demokrasilerin en büyük eleştiricilerinden biri olan Schmitt'e göre siyasette alınan kararlar rasyonaliteye değil diğer pek çok farklı etmene dayanır. Bireyin veya toplumsal grupların çıkarları, duygusal motivasyonları vb. durumları da göz önünde bulundurmak gerekir. Ona göre egemen istisna koyabilendir. İstisna ise bir tür yasanın askıya alınması, kanunun suç saydığı bir eylemin hukukun denetimi dışına itilmesidir. İstisna koyma hakkı sadece egemene aittir. O, kimin yasanın hükmü altında kimin yasadana muaf olduğunu tayin eder.

Osmanlı'nın Orta Doğu topraklarından ricat etmesi ve artan Yahudi göçü ile başlayan İsrail Filistin sorunu tam da bu egemenlik ilişkisine dayanarak açıklanabilir. Avrupa ve Amerika'daki önemli etki gücü sayesinde yaklaşık yüz yıldır devam eden Filistin sorununda İsrail daima hukuktan istisna tutularak korunmuştur. 7 Şubat 2023'te başlayan ve yaklaşık 40 bin kişinin ölümüyle devam eden savaşta İsrail, egemen devletlerce korunmuş, onun için hukuk askıya alınmıştır. Benzer bir durum başka bir ülkede gerçekleşse bütün dünyanın tepki göstereceği bir durum, görmezlikten gelinmiştir. Çocuk, kadın, sivil, yaşlıların öldürülmesi, okul, hastane, ambulans ve gazetecilerin öldürülmesi bile kovuşturulmamış, bu durum bir kendini koruma olarak tanımlanmıştır. Siyasetin rasyonel bir işleyişi olduğunu savunan kuramlar bu konuda saf dışı kalmış, BM ve uluslararası kurumlar çark etmiştir. Bu çalışmanın amacı özellikle son bir yıldır bütün şiddeti ile süren İsrail Filistin sorununu Carl Schmitt'in "siyasal teoloji" düşüncesi bağlamında yorumlamaktır. Böylece ulusal ve uluslararası hukukun ne zaman işlediği, kimi hukukun işlemediği denetlenemez alana ait kıldığı fikri analiz edilecektir. Bunun için de Carl Schmitt'in eserleri analitik bir okumaya tabi tutulması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Carl Schmitt, Siyaset, Teoloji, İsrail, Filistin.

CARL SCHMITT'S POLITICAL THEOLOGY IN THE CONTEXT OF THE ISRAELI PHILISTINE CONFLICT

Abstract

The German political scientist Carl Schmitt, who has a dark reputation to go with his name, constructed the theory of the primacy of politics in contrast to Marxist or theological readings. He went beyond the Machiavellian idea that different political groups and interests can only be optimized through politics and argued that politics is based on the distinction between friends and enemies. According to him, politics is also intertwined with theology. Concepts such as sovereignty, obedience, loyalty and law are secular forms of religious concepts. According to Schmit, one of the biggest critics of liberal democracies, political decisions are not based on rationality but on many other factors. The interests, emotional motivations, etc. of individuals or social groups must also be taken into account. According to him, the sovereign is the one who can make exceptions. An exception is a kind of suspension of the law, an act that is criminalized by the law, and that is excluded from the control of the law. Only the sovereign has the right to make exceptions. He determines who is under the law and who is exempt from the law.

It is precisely on the basis of this sovereignty relationship that the Israeli-Palestinian conflict, which began with the Ottoman retreat from the Middle East and the increasing Jewish immigration, can be explained. Thanks to its significant influence in Europe and America, Israel has always been exempted from the law and protected in the Palestinian conflict that has been going on for nearly a hundred years. In the war that started on February 7, 2023 and continued with the death of approximately 40 thousand people, Israel was protected by sovereign states and the law was suspended for it. A situation that the whole world would react to if a similar situation occurred in another country has been ignored. The killing of children, women, civilians, elderly people, even the killing of schools, hospitals, ambulances and journalists has been prosecuted, and this situation has been defined as self-protection. The theories that argue for the rational functioning of politics have been sidelined, and the UN and international institutions have turned their backs on this issue. The aim of this study is to interpret the Israeli-Palestinian conflict, which has been going on with all its violence especially in the last year, in the context of Carl Schmitt's idea of "political theology". Thus, the idea of when national and international law works and when it does not will be analyzed. For this, it is aimed to subject Carl Schmitt's works to an analytical reading.

Keywords: Carl Schmitt, Politics, Theology, Israel, Palestine

GEÇİCİ KORUMA STATÜSÜ

HALİL KOÇASLAN

Gaziantep Üniversitesi Göç Enstitüsü
av.halilkocaslan@gmail.com 0009-0002-6037-8374

DR. SİBEL AKŞAHİN POLAT

Gaziantep Üniversitesi Hukuk Fakültesi
aksahinpolat@gmail.com 0000-0001-8522-1141

ÖZET

Geçici koruma statüsü kavramı, Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nun 91. maddesinde düzenlenmiştir. İlgili maddeye göre ülkesinden ayrılmaya zorlanan ve o ülkeye geri dönemeyen kitlesel olarak sınırlarımıza gelen ya da sınırlarımızı geçen yabancılara uygulanacak koruma türüne geçici koruma denir. Bu yabancıların Türkiye'ye girişleri, hakları, yükümlülükleri, Türkiye'de kalışları, bu işlemleri yapacak kurum ve kuruluşlar ile Türkiye'den çıkışları 22/10/2014 yılında Resmi Gazete 'de yayınlanan Geçici Koruma Yönetmeliği ile düzenlenmiştir. Türkiye'de geçici korumadan faydalanan yabancıların ülkemize geçici ve acil bir koruma bulmak amacıyla kitlesel olarak ya da kitlesel akın döneminde gelemeleler de bu dönemde bireysel olarak gelmeleri gerekmektedir. Kitlesel akın ise Geçici Koruma Yönetmeliği'nde tanımlanmış ve aynı coğrafi bölgeden veya aynı ülkeden gelen yabancıların yaşama hakları ve özgürlükleri risk altında olması sebebiyle ülkemize toplu bir şekilde gelmek zorunda kalan ve bu nedenle bireysel olarak başvuruları mümkün olmadığı durumları ifade etmektedir. Suriye'de 2011 yılında iç savaşın başlamasıyla ülkemize kitlesel olarak göç meydana gelmiş, Cilvegözü Sınır Kapısı'ndan 252 Suriye vatandaşının ülkemize gelmesiyle başlayan göç yüz binleri aşarak milyonlara ulaşmıştır. Şu anda ülkemizde kayıt altında bulunan 3 milyona yakın Suriye vatandaşı mevcuttur. Ülkemizde bulunan Suriyelilerin sayısına baktığımızda ise kitlesel bir akının olduğu görülmektedir. Bu sebeple yüzbinleri aşan kişilerin bireysel başvuru yapabilmesi mümkün olmadığından ülkemizde yer alan Suriyeliler geçici koruma statüsü altında bulunmaktadır.

Geçici koruma da önemli olan husus kendi ülkesinden ayrılmaya zorlanmış ve geri dönmesi mümkün olmayan kişilerin kitlesel bir akın halinde ülkemize gelmeleridir. İç savaş, çatışma, işkence gibi durumlarda acil durum politikası olarak öngörülen geçici koruma kitlesel olarak ülkemize sığınan kişilerin haklarını ve özgürlüklerini güvence altına alan bir koruma türüdür. Geçici koruma uygulaması ile hem devletimize sığınan bireylerin temel hak ve özgürlükleri korunmakta hem de devlet menfaatleri güvence altına alınmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Geçici Koruma, kitlesel akın, Geçici Koruma Yönetmeliği

CUMHURİYETİN 100 YILINI TAMAMLARKEN POLİTİKA BELGELERİNDE KÜLTÜREL MİRAS YÖNETİMİ ÜZERİNE BİR İNCELEME

BURÇİN YILMAZ ALTOP

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Yüksek Lisans Öğrencisi,
cismatelav@hotmail.com – ORCID 0009-0000-5439-6352

Dr.Öğr.Üyesi ŞERMİN ATAK ÇOBANOĞLU

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi,
sermin.atak@comu.edu.tr

ORCID 0000-0002-6174-5722

ÖZET

Son yüz yıllık süreçteki siyasi, ekonomik, sosyal ve kültürel alandaki gelişmeler tüm alanlarda olduğu gibi kültürel miras yönetimi konusundaki yaklaşımları şekillendirmiş ve uygulamaları etkilemiştir. Bu çalışma Dünyada ve Türkiye’de yüzyıllık süreçte kültür miras yönetimine ilişkin yaklaşımları, mevzuatı, uygulamaları politika belgeleri üzerinden nitel olarak inceleyerek süreci dönemsel olarak betimlemeyi amaçlamaktadır.

Osmanlı Devleti’nin son döneminden başlayarak kültürel miras öğelerinin çıkarılması, korunması, mülkiyet hakları gibi konularda yazılı mevzuat hükümleri oluşturulmuştur. Bunlar arasından 1874 Asar-ı Atika’sı ile Osmanlı Döneminde başlayan süreç 1906’da çıkarılan son Asar_1 Atıkaya kadar devam etmiş, yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti’nde ise bu yapısal düzenlemeler daha etkin bir biçimde gerçekleştirilmiştir. Bu düzenlemeler Osmanlı Döneminde özellikle taşınabilir kültürel miras öğelerinin ülke sınırları içinde kalması ve yurtdışına kaçırılmaması gibi önlemleri içermektedir.

Cumhuriyet döneminde kültürel miras yönetimini politika belgelerini genel olarak iki bölümde incelemek mümkündür. Bunlar planlı dönem öncesi ve planlı dönem sonrası dönem olarak ele alınabilir. Planlı Dönem öncesi (1923-1963) yılları arası dönem olup, bu dönemde kültürel miras yönetimi açısından oldukça önemli sayılabilecek planlı dönemin alt yapısını oluşturan gelişmeler hayata geçirilmiştir. Özellikle Mustafa Kemal Atatürk’ün kültür ve kültürel miras konusuna verdiği önem ile birlikte 1923’den itibaren eserlerin bakım, onarım ve korumaya ilişkin sorumluluklar ve bu sorumlulukların kurumlar arasında paylaşılması, kültürel mirasa ilişkin yeni kurumların oluşturulması gibi çeşitli yasal düzenlemeler hayata geçirilmiştir.

Planlı dönem 1963 yılı ve sonrası dönem olup tüm sektörleri içine alana bir planlama dönemini içermektedir. Beş yıllık kalkınma planlarında geçmişten günümüze kültür ve kültürel miras konuları artan hacimle yer bulmuştur. Bununla beraber özellikle 1990’dan itibaren yaşanan teknolojik gelişmeler, nüfus artışı, küreselleşmenin getirdiği turizm potansiyelindeki artış politikaların belirlenmesini önemli ölçüde etkilemiştir. Zaman içinde kültürel miras yönetimi

konusu sadece mirasın korunması değil daha geniş kitleler tarafından ziyaret edilen, yararlanılan, ekonomik kazançlara imkân verilen etkisi genişletilmiş bir alan olarak ortaya çıkmıştır. Türkiye Kültürel Miras Yönetimi açısından geniş kültürel zenginliklere sahip olan ve dünyadaki gelişmeleri yakından takip eden ve Dünya'daki kültürel mirasın korunması çalışmalarına katkı veren bir ülke konumuna gelmiştir. Türkiye Cumhuriyetinde kültürel miras yönetimi konusundaki uygulamaların politika belgeleri üzerinden okunmasında geçmişten günümüze konuya verilen önem ve dünya politikalarını ile uyumlu gelişmeler ve bu politikaların sürdürülebilir bir biçimde geliştirilmesi süreci dikkatimizi çekmektedir. İklim Değişikliği Uyum Stratejisi Eylem Planı(2024-2030) da bu konuda yapılması gerekenleri tespit etmiş hedeflere yönelik stratejileri belirlemiştir.

Anahtar Kelimeler : Kültürel Miras, Kültürel Miras Yönetimi, Asar-1 Atika, Kültürel Mirasın Korunması

BÜTÜNLEŞİK KALKINMA POLİTİKALARININ UYGULANMASINA YEREL HALKIN YAKLAŞIMI: BOZCAADA ÖRNEĞİ

DİLEK TEZCAN SÖNMEZ

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Yüksek Lisans Öğrencisi

E-posta Adresi: dilektezcan92@gmail.com

ORCID ID: 0000-0002-1511-9448

Dr. Öğr. Üyesi ŞERMIN ATAK ÇOBANOĞLU

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

sermin.atak@comu.edu.tr

ORCID ID 000-0002-6174-5722

ÖZET

Bütünleşik kalkınma, bir yerleşimde ekonomik, sosyal, kültürel, tarımsal, teknolojik alanlarda tüm kaynakları birlikte kullanarak dengeli bir biçimde ilerlemeyi sağlamak anlamına gelmektedir. Sürdürülebilir kalkınma ve toplumsal kalkınma kavramları da bütünleşik kalkınmayla ilgilidir. Esasen bütünleşik kalkınma toplumun katılımına ve desteğine ihtiyaç duyan, alanın kaynaklarını koruma kullanma dengesini gözeterek kullanan bir model olarak ifade edilebilir.

Çanakkale ilinin ilçelerinden biri olan Bozcaada konum olarak Kuzey Ege’de bulunan 42 km² yüzölçümüne sahip köyü olmayan bir adadır. Bozcaada, bağcılık, zeytincilik, şarapçılık ve turizm faaliyetlerinin gerçekleştirildiği bir yerleşimdir. Lozan Antlaşması’yla 20 Eylül 1923 tarihinde Türkiye topraklarına katılan Bozcaada ve diğer bir ada ilçe olan Gökçeada ile birlikte mahalli yönetimi için 1927 yılında yayınlanan 1151 sayılı Adalar kanununa göre yönetilmeye başlanmıştır.

Bozcaada’nın verimli toprak yapısı, rüzgarı, temiz havası, denizi ve kendine özgü lezzetleri turizm açısından adayı bir cazibe merkezi haline getirmiştir. Yıllar itibariyle turizm sektöründe diğer sektörlerle oranla daha fazla yönelme olmuştur. Bununla beraber turizm faaliyetlerinin devam etmesi için bile diğer sektörlerin özgün ürünlerini ve ekonomilerini sürdürmeleri

gerekmektedir. Buradan hareketle bu çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmış bir kısmı sektör temsilcilerinden oluşan 11 kişi ile her biri yaklaşık yarım saat süren görüşmeler yapılmıştır. Görüşme sorularının etik kurul izni alınmıştır. Görüşme sonunda Bozcaada halkının adanın kalkınma modeli üzerindeki görüşleri değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda turizm sektörünün gelişmeye devam edecek bir sektör olduğu ve diğer sektörlerinde gelişiminin devlet desteği sağlanmasıyla mümkün olabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bütünleşik Kalkınma, Sürdürülebilir Kalkınma, Koruma Kullanma Dengesi, Bozcaada, Adalar Kanunu.

VERİ EMPERYALİZMİNE KARŞI BİR KAMU POLİTİKASI HAMLESİ: “DİJİTAL TÜRKİYE VİZYONU”

Doç. Dr. Sinem ŞAHNAGİL

Balıkesir Üniversitesi, sinem.sahnagil@balikesir.edu.tr
ORCID ID: 0000-0003-0920-6948

ÖZET

Fiziksel dünya ile siber alanın iç içe geçtiği ve çok boyutlu etkileşimin hâkim olduğu günümüzde veriye, dolayısıyla bilgiye sahip olan güce sahip olmakta, bu durum yeni tartışma alanlarını da beraberinde getirmektedir. Dijital platformların toplumsal ilişkilerin doğal alanı haline geldiği ve ilişkilerin sınırsız verileştirmeye konu edildiği bir sistem üzerine inşa edilen “veri emperyalizmi” söz konusu tartışma alanlarının başında gelmektedir. Sosyal ağlarda süregiden toplumsal iletişimin kapitalist rasyonalite tarafından gözetlenmesi, sayısallaştırılması, gerekli hallerde birikim yaratılması ve pazarlanarak kâr amacıyla kullanılması olarak tanımlanan veri emperyalizmi, özellikle büyük çaplı teknoloji şirketlerinin verilerden elde ettikleri aşırı zenginliği yeni sömürge eylemlerine tek el oluşturacak şekilde kullanmalarını hedef alan bir kavram olarak öne çıkmaktadır. Söz konusu hâkim durumun kişisel verilerin rıza dışında kullanılması, kitle manipülasyonu, teknoloji bağımlılığı gibi demokratik, ekonomik ve ulusal güvenliğe yönelik sorunları ortaya çıkarmıştır. Bu durum veri emperyalizmine karşı ülkeleri çeşitli önlemler almaya yönlendirmiştir. Bu kapsamda Türkiye de yeni nesil dijital teknolojiler ile hızlanan tek tipleşirmeye ve veri emperyalizmine karşı Dijital Türkiye Vizyonunu ortaya koymuştur. Kapsayıcı sektörel gelişimi ve çevik yönetişimi önceleyen vizyon, veri emperyalizmine karşı Türkiye'nin veriden değer üretecek mekanizmaları hayata geçirerek, küresel ölçekte rekabetçi bir ülke olabilmesini hedefleyen güncel bir kamu politikası çerçevesi olarak oluşturulmuştur. Bu kapsamda çalışmanın amacı, veri emperyalizmine karşı bir önlem politikası olarak oluşturulan Dijital Türkiye Vizyonunu değerlendirmektir.

Anahtar Kelimeler: Dijitalleşme, Veri, Veri Emperyalizmi, Dijital Türkiye Vizyonu

A PUBLIC POLICY MOVE AGAINST DATA IMPERIALISM: “DIGITAL TURKEY VISION”

Abstract

In today's world, where the physical world and cyberspace are intertwined and multidimensional interaction is dominant, whoever has data, and therefore information, has power, and this situation brings new areas of discussion. “Data imperialism”, which is built on a system where digital platforms have become the natural space of social relations and relations are subject to unlimited dataization, is one of the main areas of discussion. Data imperialism, which is defined as the surveillance and digitization of ongoing social communication on social networks by capitalist rationality, creating accumulation where necessary, and using it for profit by marketing, stands out as a concept that especially targets the use of the excessive wealth

obtained from data by large-scale technology companies to create a monopoly for new colonial actions. This dominant situation has created democratic, economic and national security problems such as non-consensual use of personal data, mass manipulation and technology dependency. This situation has led countries to take various measures against data imperialism. In this context, Turkey has put forward the Digital Turkey vision against data imperialism and uniformization accelerated by new generation digital technologies. The Digital Turkey vision, which prioritizes inclusive sectoral development and agile governance, has been created as a current public policy framework that aims to enable Turkey to become a globally competitive country by implementing mechanisms to generate value from data against data imperialism. In this context, the aim of this study is to evaluate the Digital Turkey vision, which was created as a precautionary policy against data imperialism.

Keywords: Digitalization, Data, Data Imperialism, Digital Turkey Vision

YEREL YÖNETİMLER VE ÇOCUK OYUN ALANLARI: GÜVENLİK VE ERİŞEBİLİRLİK

Dr. Derya KAMAN

Kayseri Üniversitesi, DMYO, Büro Yönetimi ve Yönetici Asist. Bölümü
deryakaman@kayseri.edu.tr
ORCID: 0000-0002-9309-4047

Doç. Dr. Raziye PEKŞEN AKÇA

Kayseri Üniversitesi, DMYO, Çocuk Bakımı ve Genç. Hiz. Bölümü
rpeksenakca@kayseri.edu.tr
ORCID: 0000-0003-1989-8212

ÖZET

Çocuğun gelişiminde önemli bir yere sahip olan çevre, çocuğun farklı deneyimleri tecrübe etmesine olanak sağlar. Çocukların özgür ve güvende hissetmesi, gizil güçlerinin açığa çıkarılması, çocuklar için farklı sosyal etkileşim alanlarının oluşturulması, gelişim alanlarını destekleyici uyarıcı bir çevrenin varlığı, çocukların farklı alanlarda bilgi ve beceri sahibi olmasına da olanak tanır. Çocuk oyun alanları; çocuklara uygun yaşam alanları sunması, çevresel düzenlemelerin gelişimlerine uygun ve güvenli olması, çocukların ihtiyaçlarının göz önünde bulundurulması, çocukların taleplerine cevap verebilmesi, erişilebilir olması gibi kategoriler dikkate alınarak yerel yönetimler tarafından tasarlanmaktadır. Bu doğrultuda Kayseri il merkezinde bulunan, tesadüfi olarak seçilmiş çocuk oyun parkları (n=21) çalışmanın örneklemini oluşturmaktadır. Bu çalışma çocuk oyun alanlarının güvenlik, mekân özellikleri, donatım yönünden sahip oldukları standartlar açısından incelenmesi ve elde edilen sonuçların çocuk gelişimi açısından değerlendirilmesini içermektedir. Sonuç olarak çalışma kapsamında incelenen parklar; “çocuk oyun tipleri”, “oyun ekipman çeşitliliği”, “yaş gruplarına göre uygunluğu”, “spor oyun alanları”, “doğal malzeme ile oyun imkânı” ve “çocuğa gelişim katkısı” olmak üzere altı temada incelenmiştir. Çocuk oyun alanlarının daha çok geleneksel olarak tasarlandığı (n=21), parklarda doğal malzemeler kullanıldığı (n=15), ağırlıklı olarak düşümsel oyunlara (n=14) yer verildiği, tamamında plastik zemin kullanıldığı (n=21), daha çok 3-6 yaş ve 6-12 yaş aralığında (n=14) yer alan çocuklara hitap ettiği ve erişilebilirlik noktasında ise yetersizliklere sahip olduğu (n=6) saptanmıştır.

Anahtar Kelime: Yerel Yönetim, Çocuk Oyun Alanları, Erişilebilirlik, Güvenlik

ABSTRACT

The environment, which has an important place in the development of the child, allows the child to experience different experiences. Children's feeling free and safe, revealing their latent powers, creating different social interaction areas for children, the presence of a stimulating environment that supports their developmental areas also allows children to have knowledge and skills in different fields. Children's playgrounds are designed by local administrations by

taking into account categories such as offering suitable living spaces for children, environmental arrangements being appropriate and safe for their development, taking into account the needs of children, responding to children's demands, and being accessible. In this direction, randomly selected playgrounds (n=21) in Kayseri city centre constitute the sample of the study. This study includes the examination of children's playgrounds in terms of safety, space features, equipment standards and the evaluation of the results obtained in terms of child development. As a result, the parks examined within the scope of the study were analysed in six themes: 'children's play types', 'play equipment diversity', 'suitability for age groups', 'sports playgrounds', 'play opportunity with natural materials' and 'contribution to child development'. It was determined that children's playgrounds are mostly traditionally designed (n=21), natural materials are used in the parks (n=15), mainly intellectual games (n=14) are included, plastic floors are used in all of them (n=21), they mostly appeal to children between the ages of 3-6 and 6-12 (n=14), and they have inadequacies in terms of accessibility (n=6).

Keys Word: Local Government, Playgrounds, Accessibility, Safety

TÜRKİYE’NİN AB ÇEVRE POLİTİKALARINA UYUMU: İLERLEME RAPORLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Öğr. Gör. Dr. Derya KAMAN

Kayseri Üniversitesi, DMYO, Büro Yönetimi ve Yönetici Asist. Bölümü

deryakaman@kayseri.edu.tr

ORCID: 0000-0002-9309-4047

Özet

AB’nin çevre politikaları, çevresel sürdürülebilirlik, doğa koruma, atık yönetimi, su yönetimi, hava kalitesi ve iklim değişikliği gibi geniş bir yelpazeye yayılmaktadır. Bu politikalara uyum, AB üyeliği sürecinin önemli bir parçasıdır ve Türkiye'nin AB'ye üyelik yolundaki çevresel uyum çabalarını kapsamaktadır. Türkiye'nin AB'ye üyelik sürecinde, Avrupa Komisyonu tarafından her yıl yayımlanan ilerleme raporları, Türkiye'nin AB müktesebatına (hukuki düzenlemeler) uyum sağlama noktasındaki durumunu değerlendiren belgeler olarak kritik bir rol oynamaktadır. Bu raporlar, Türkiye'nin çevre politikalarındaki ilerlemeyi, karşılaşılan zorlukları ve çözüm önerilerini içermektedir.

Bu araştırmada, Avrupa Birliği ile uzun yıllar ekonomik ve siyasi ilişkileri bulunan Türkiye’de, Birliğe uyum sürecinde meydana gelen gelişmelerin çevre konusunda 1998-2023 yıllarındaki gidişatı incelenecektir. Bunun için, Avrupa Birliği Komisyonu’nun, Türkiye’nin sunduğu bilgileri ve önerileri doğrultusunda yıllık olarak oluşturduğu ilerleme raporları, MAXQDA programı ile analiz edilecektir. Bu analiz ile, Türkiye’nin çevre ile ilgili gelişmelere uyum sağlama sürecinde hangi konuların daha çok vurgulandığı, ne kadar ilerleme olduğu ve bu konuların Türkiye’nin çevre politikalarındaki ilerlemeyi AB Komisyonu’nun ilerleme raporları çerçevesinde nasıl değerlendirdiği analiz edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Avrupa Birliği, Çevre Politikaları, İlerleme Raporları

VERGİNİN HUKUKİ KAYNAKLARI VE ANAYASANIN TÜRK VERGİ HUKUKUNU ETKİLEYEN TEMEL İLKELERİ

Av. Murat KALKAN

Namık Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Maliye Bölümü Yüksek Lisans
Öğrencisi

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-7936-6743>

muratkalkan.av@gmail.com, +90 532 548 62 29

Prof. Dr. Hayriye İŞİK

Namık Kemal Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Maliye Anabilim Dalı,

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3648-3107>

hisik@nku.edu.tr, +90 542 418 91 60

Özet

Günümüz konjonktüründe, tüm Dünya’da olduğu gibi ülkemizde de yaşanan ekonomik sıkıntılar sonucunda toplumda vergi kavramına bakış açısı değişmiştir. Önceki yıllarda sadece, vergi kanunlarına göre kendisine vergi borcu terettüp eden gerçek veya tüzel kişiler olarak tabir edilen ve gelir vergisi, gelir stopaj vergisi, gayrimenkul sermaye iradı, basit usulde vergilendirilen gelir vergisi, kurumlar vergisi ve katma değer vergisi ana başlıklarından oluşan “vergi mükellefleri” vergi hukuku, vergi yargısı gibi konularla ilgilenmekte ancak aylık ücretlerinden gelir vergisi, damga vergisi kesilen ücretli çalışanlar ise bu konularla ilgili hiçbir reaksiyon göstermemektedir.

Ancak geldiğimiz noktada istihdama katılıp brüt ücretlerinden vergi kesintisi yapılan çalışan bireyler söz konusu vergi kesintilerinin artık ciddi rakamlara ulaşması sonucunda, vergi mükellefleri de ayrıcalıklı olarak tabir ettikleri bir takım kişi ya da zümrelerin (bir kısım ayrıcalıklı azınlık olarak da nitelendirilebilir) vergi ödeme yükümlülüklerinden kendileri kadar etkilenmediğini düşündüklerinden artık vergi kavramı içerisinde yer alan vergi hukuku ve vergi yargısı kavramlarına çok farklı gözlemlerle bakmakta, giderek bu konularda bilinçlenmek istemektedirler.

Öte yandan GİB’in son yayımladığı verilere göre Kasım 2024 itibarıyla faal mükellef sayısı 15 milyon 163 bin kişi olurken, TÜİK’in son yayımladığı verilere göre Ekim 2024 itibarıyla 15 ve daha yukarı yaşta nüfus sayısı 66 milyon kişi olurken aynı dönemde mevsim etkisinden arındırılmış temel işgücü sayısı ise 36 milyon 146 bin kişiye ulaşmıştır. Yine SGK’nın son yayımladığı verilere göre Temmuz 2024 itibarıyla Türkiye’de 4a, 4b ve 4c olarak tabir edilen aktif sigortalı sayısı 25 milyon kişinin üzerine çıkmıştır.

Dolayısıyla ile günümüzde hak arama özgürlüklerinin uygun şekillerde kullanılabilmesi için öncelikle ve özellikle vergi ve vergi hukuku kavramlarının temel noktaları hakkında bilgi sahibi olunması yalnızca vergi mükellefleri için değil gerek işgücüne katılanlar ve gerekse de aktif sigortalılar açısından da yadsınamaz bir gerçeklik haline gelmiştir.

Bu bağlamda, söz konusu çalışma ile Türk vergisinin hukuki kaynakları ve özellikle de Anayasanın Türk Vergi Hukukunu Etkileyen Temel İlkeleri açıklanmak suretiyle toplumun

vergi hukuku konusunda bilgi sahibi olması sağlanarak farkındalık oluşturulmak amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Vergi, Türk Vergi Hukuku, Türk Vergisinin Hukuki Kaynakları, Anayasanın Türk Vergi Hukukunu Etkileyen Temel İlkeleri.

LEGAL SOURCES OF TAXATION AND THE FUNDAMENTAL PRINCIPLES OF THE CONSTITUTION AFFECTING TURKISH TAX LAW

Abstract

In today's circumstances, the perception of taxation in society has changed as a result of the economic challenges experienced worldwide, including in our country. In previous years, topics such as tax law and tax litigation were mainly of interest to "taxpayers," defined as natural or legal persons obligated to pay taxes according to tax laws. These included individuals or entities liable for income tax, income withholding tax, rental income tax, simplified taxation income tax, corporate tax, and value-added tax (VAT). On the other hand, salaried employees whose monthly wages were subject to income tax and stamp duty deductions showed little to no reaction to these matters.

However, at this point, employees whose gross wages are subject to tax deductions have begun to view tax law and tax litigation concepts from a different perspective. This change has occurred as these deductions have reached significant amounts, leading employees to feel that certain individuals or groups, often described as a privileged minority, are not as affected by tax obligations as they are. Consequently, these individuals are increasingly interested in gaining awareness and knowledge about taxation.

On the other hand, according to the latest data released by the Revenue Administration (GİB), as of November 2024, the number of active taxpayers has reached 15.163 million. Meanwhile, according to the latest data from the Turkish Statistical Institute (TÜİK), as of October 2024, the population aged 15 and above was 66 million, and the seasonally adjusted basic labor force reached 36.146 million during the same period. Furthermore, the latest data published by the Social Security Institution (SGK) shows that, as of July 2024, the number of active insured individuals under categories 4a, 4b, and 4c in Turkey exceeded 25 million.

Therefore, it has become an undeniable reality that, to exercise the freedom to seek rights appropriately, it is essential to have fundamental knowledge of taxation and tax law. This need applies not only to taxpayers but also to those participating in the labor force and active insured individuals.

In this context, this study aims to create awareness by providing information on the legal sources of Turkish taxation and, in particular, by explaining the fundamental principles of the Constitution that influence Turkish tax law, thereby ensuring that society becomes more informed about tax law.

Keywords: Tax, Turkish Tax Law, Legal Sources of Turkish Taxation, Fundamental Principles of the Constitution Affecting Turkish Tax Law

VERGİ HUKUKUNDA SÜRELER VE SÜRELERİ ETKİLEYEN DURUMLAR

Av. Murat KALKAN

Namık Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Maliye Bölümü Yüksek Lisans
Öğrencisi

muratkalkan.av@gmail.com - ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-7936-6743>

Prof. Dr. Hayriye IŞIK

Namık Kemal Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Maliye Anabilim Dalı,
hisik@nku.edu.tr - ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3648-3107>

Özet

Kısaca belirli bir zaman parçası, başı ve sonu belli bir zaman aralığı, zamanın içindeki belli bir bölüm olarak ifade edilen süre kavramı, hayatın diğer alanlarında olduğu gibi hukuk alanında da önemli bir yer tutmaktadır. Çünkü hem gerçek hem de tüzel kişiler, hukuki anlamda üzerlerine düşen görev ve borçlar ile sahip oldukları hakları süre kavramı ile yönetmektedirler. Yerinde ve doğru olarak kullanılmayan ya da belirlenmiş zaman aralığına uyulmayan süreler, ilgilisi için hak kaybına yol açarak telafisi çok güç, hatta daha da kötüsü telafisi imkansız sonuçlar doğurabilmektedir.

Vergi Hukuku da, kaynaklarından aldığı güç ile vergilendirme yetkisine sahip kamu otoritesi ile vergi yükümlüsü ve/veya vergi sorumlusu kişiler arasında vergi kanunları ile ortaya çıkan hukuki ilişkileri düzenleyen kamu hukuku dalı olarak hukukun önemli bir parçasıdır. O halde vergi hukukundaki süreler, bir taraftan vergi yükümlüsü ve sorumlularının ödevlerini gereği gibi yerine getirmesi ve haklarını tam bir şekilde kullanabilmeleri için güvence sağlamakta iken diğer taraftan da yasalar ve belirlenmiş politikalar kapsamında kamu kaynağını toplayan kamu idarelerinin vergi alacaklarını öncelikle, süratle ve etkinlikle toplanmasını sağlamaktadır.

Bu bağlamda, söz konusu çalışma ile birlikte Türkiye'de vergi hukukunda sürelerle genel bir bakış altında, vergi usul, vergi icra ve vergi yargılama hukukunda sürelerle değinilmiş, aynı zamanda süreleri etkileyen durumlar da incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Vergi Hukuku, Vergi Hukukunda Süreler, Süreleri Etkileyen Durumlar

Bİ'SET DÖNEMİ ROMA SASANİ SAVAŞI KUR'ÂN'DA İFÂDE EDİLEN “MÜMİNLERİN SEVİNCİ” ÜZERİNE DEĞERLENDİRMELER

Doç. Dr. Halit BOZ

Ardahan Üniversitesi/İlahiyat Fakültesi

halitboz@ardahan.edu.tr - Orcid: 0000-0003-4480-3166

Dr. Öğr. Üyesi Abdulhalim ABDULLAH

Ardahan Üniversitesi/İlahiyat Fakültesi

Dr.halim40@gmail.com - Orcid: 0000-0002-5298-9741

Bİ'SET DÖNEMİ ROMA SASANİ SAVAŞI Kur'ân'da ifâde edilen “müminlerin sevinci” üzerine değerlendirmeler

Özet

Hazret-i Peygamber yaklaşık olarak otuz ila altmış yaşları arasındayken Doğu Roma ve Sasani İmparatorlukları arasında bir dizi savaş süregelmış (602–628), Doğu Roma'nın galibiyetiyle bu süreç sonlanmışır. Konunun Kur'ân'da ele alınması ve buna binaen sahâbiler ve müşrikler arasında hararetli tartışma konularından birini teşkil etmesi, özel bir önem arz etmektedir. Bu çalışmada üstünde durulmak istenen şey, “... o gün Müslümanlar sevinirler...” ifadesinin algılanış şekli ile toplum ve inanç psikolojisi üzerindeki etkileridir. Çalışmanın ikinci hedefi; Müslümanların insancıl bakış açısına göre dünya milletleri “icâbet ümmeti” ve “davet ümmeti” diye tasnif edilmişken dönemin çok büyük bir toplumunu yekten sevimsiz hale düşüren bir söylemin Kur'ân'da ifade edilmesi mümkün müdür veya bu durumda İslam öğretisine ve akla en uygun cevap ne olmalıdır?, sorusuna bazı cevaplar üretmek ve bunları tartışmaktır. Tefsîr kaynaklarında siyaset bilincinin izini sürmek çalışmanın bir diğer hedefi olmuştur. Cevapların oluşturulmasında doğrudan Kur'ân ayetleri yanında müfessir görüşlerinden, Türkçe ve İngilizce meâllerde yer alan açıklamalardan faydalanılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kur'ân, Belagat, Roma, Sasani, Mucize.

KUR'AN'DA KİNAYE SANATI

Doç. Dr. Halit BOZ

Ardahan Üniversitesi/İlahiyat Fakültesi

halitboz@ardahan.edu.tr - Orcid: 0000-0003-4480-3166

Dr. Öğr. Üyesi Abdulhalim ABDULLAH

Ardahan Üniversitesi/İlahiyat Fakültesi

Dr.halim40@gmail.com - Orcid: 0000-0002-5298-9741

ÖZET

Kinaye, bir ifadenin hem gerçek hem de mecaz anlamlarını taşıyan çok yönlü bir anlatım tarzıdır. Arap edebiyatında derin köklere sahip olan bu sanat, Kur'an'da muhteşem bir estetik ve anlam katmanından oluşur. Kur'an'ın edebi gelişimini inceleyen çalışan bir okuyucu, Kinayenin incelikleriyle karşılaştığında, ayetlerin bazen tek bir ifadeyle birden çok manayı nasıl taşıdığını fark eder. Bu, Kur'an'ın hem lafzının hem de manasının mucizevi yönlerinden biridir.

Bu araştırmadaki amacımız, Kur'an'ın edebi sanatları arasında önemli bir yer tutan kinaye sanatını ayrıntılı bir şekilde ele almak ve bu sanatın ilahi mesajlarını nasıl daha derin ve etkili kıldığını ortaya koymaktır. Kur'an-ı Kerim insana, akıllı, akıl ve ruhla birlikte harekete geçiren bir hitap tarzı sunar. Kinaye, bu hitap tarzının en etkili yöntemlerinden biridir. Zira Kinaye, okuyucuya hem düşünme alanını açar hem de derin anlamlara ulaşmasını sağlar.

Kur'an'ın kinayeye başvurduğu yerdeki hikmetleri bulunabilir, sadece lafzi dolaşımın akışları geçişle kalır; aynı zamanda manevi ve yapısal özelliklerin ayrıntılarına yardımcı olur. Mesela Kur'an'da cennet ve cehennem tasvirlerinde kullanılan kinayeler, soyut kavramların insanın zihninde somut bir şekilde canlanmasını sağlar. Benzer şekilde, peygamber kıssalarında ve toplumsal ilkelerde aktarılan kinâye sanatları, okuyucunun üzerinde düşündüğü metne duygusal bir bağ kurma ve mesajı daha etkili bir şekilde özelliklerini temin eder.

Bu çalışmada, Kinaye sanatını sadece teorik birliklerle ele almakla yetinmeyeceğiz. Kur'an ayetlerinden somut örnekler sunarak, Kinayenin ilahi tebliğlerinde nasıl bir rol oynadığını ortaya koymaya standart. Ayrıca bu sanatın edebi ve teolojik açıdan neden bu kadar güçlü bir araç olduğunu da açıklayacağız. Okuyucuların hem Kur'an-ı Kerim'in edebi bakış açısına hayranlığını duymasını hem de bu edebi özelliklerin ruhununa nasıl dokunduğunu anlamayı hedefliyoruz.

Son olarak, Kur'an'ı daha iyi anlamak isteyen tüm okuyuculara yararlı olmasını umuyoruz. Zira Kur'an'ı anlamak, onun sadece zahiri manası değil, aynı zamanda onun manevi derinliklerini idrak etmekle mümkündür. Edebi stillerinin içeriği de bu idrakin yollarından biridir.

Bu çalışmayı hazırlarken faydalandığımız kaynaklar arasında arap şiirlerinin yanında, belagat kitapları ve modern edebiyat incelemeleri yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler : Kur'an, Belagat, Kinaye, Derin Anlam,

İSLAM HUKUKU BAĞLAMINDA HAYREDDİN KARAMAN'IN GÖRÜŞLERİ

Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi Bedia ÇAKIR

Batman Üniversitesi

ORCID ID: 0009-0000-8984-0732

Bediacakir84@gmail.com

ÖZET

Aile, insanlık tarihi boyunca hep var olagelmiş, toplumun en küçük yapıtaşıdır. Toplumu oluşturan bireyleri yetiştiren aile kurumu, tüm medeniyetlerde ve dinlerde önemli bir yer tutmuştur. Temel hedefi güvenli ve huzurlu bir hayat tesis etmek olan İslam dininde de aileye son derece önem verilmiştir. İslam'da aile hukuku ile ilgili kaideler Kur'an ve sünnet ile net bir şekilde belirlenmiştir. Fıkıh alanında uzmanlaşmış İslam âlimleri, İslam'ın ilk dönemlerinden günümüze kadar aile hukuku ile ilgili önemli eserler ortaya koymuş ve bu alanda zengin bir külliyatın oluşmasına katkı sağlamışlardır.

Zaman, mekân, insanlar değiştikçe bazı kavramların değişmesi de kaçınılmazdır. Aile kurumu da bu değişimden nasibini almıştır. Özellikle son dönemlerde aile kurumunu yıpratmaya çalışan gruplar oluşmuş ve ailenin korunması daha da elzem bir hâl almıştır. Bu çerçevede günümüz fıkıh âlimlerinin çalışmalarına ihtiyaç artmıştır. Günümüzde artan aile sorunlarına çözümler üretmek adına çalışmalar yapan muasır fıkıh âlimlerimizden biri de Hayreddin Karaman'dır. Bu konuda yazılmış eserleri, yayınlanmış birçok makale ve köşe yazıları bulunmaktadır.

Bu çalışmamızda Hayreddin Karaman'ın kitaplarından, makalelerinden, aile hukuku ile ilgili verdiği fetvalarından yola çıkarak İslam aile hukuku alanında hangi mezhebin görüşlerini daha isabetli bulduğunu, hangi konularda kendi içtihadıyla karar verdiğini, mezheplerden farklı görüş belirtirken hangi ilkeleri gözettiğini analiz edeceğiz. Bu değerlendirmeleri yaparken hem klasik fıkıh kitaplarından hem de muasır fıkıhçılarımızın hukuk eserlerinden faydalanacağız.

Anahtar kelimeler: Aile, Hayreddin Karaman, İslam hukuku

KUR'AN'IN ANLAŞILMASINDA SÜNNETİN ROLÜ -ZEKÂT AYETLERİ BAĞLAMINDA BİR İNCELEME-

Abdurrahman Ensari

Doç. Dr. Mardin Artuklu Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, Tefsir Anabilim Dalı
Assoc. Dr. Mardin Artuklu University, Faculty of Islamic Sciences, Department of Tafseer,
https://orcid.org/0000-0002-2289-8806 abdurrahmanensari@gmail.com. Gsm: 05354144087
Mardin/Türkiye

ÖZET

Yüce Allah, Kur'ân-ı Kerîm'i açıklama görevini Hz. Peygamber'e yüklemiştir. Onun beyanı olmadan, bazı ayetlerin doğru bir şekilde anlaşılması pek mümkün görünmemektedir. Son zamanlarda, "Kur'an bize yeter" şeklindeki söylemlerin yeniden gündeme gelmesi dikkat çekmektedir. Bu tür sorular, genellikle Kur'an'da yer almayan bilgilerin bağlayıcı olmadığı anlayışına dayanmaktadır. Bu çalışmada, benzer sorulara yanıt bağlamında, her Müslümanın farz olduğuna dair şüphesinin bulunmadığı bir meselenin, sadece Kur'an'a dayanarak anlaşılabilme imkânı araştırılmıştır. Bu bağlamda, İslam'ın beş esasından biri olan zekât ibadeti örnek olarak ele alınmıştır. Çalışmanın birinci aşamasında, yalnızca Kur'an ile yetinilmiştir. Bu aşamada amaç, sadece ilgili ayetlerde zekâta dair ne kadar bilginin yer aldığını tespit etmek ve sadece bu bilgilerle yetinilmesi durumunda zekât ibadetinin doğru bir şekilde yerine getirilip getirilemeyeceğini ortaya koymak olmuştur. Sonuçta bunun yeterli olmadığı anlaşılmıştır. İkinci aşamasında ise zekât konusu, Müslümanların çoğunluğu tarafından kabul gören fıkıh mezheplerinin kaynakları üzerinden incelenmiştir. Bu aşamanın amacı, zekâtla ilgili olup Kur'an'da açıkça yer almayan, ancak fakihlerin üzerinde ittifak ettiği meseleleri tespit etmek olmuştur. Sonuçta, fakihlerin zekât ile ilgili, Kur'an'da doğrudan yer almayan bazı hususlarda ittifak ettikleri görülmüştür. Üçüncü aşamada, fakihlerin ittifak ettikleri bu meselelerin kaynağı araştırılmıştır. Sonunda bu meselelerin çoğunun, Hz. Peygamber'in sünnetine dayandığını görülmüştür. Böylece ilgili ayetler üzerinden dolaylı olarak fakihlerin de ittifakıyla Kur'an'ın tam olarak anlaşılabilmesinin Sünnet'in beyanına ihtiyaç duyduğu ortaya konmuştur. Bu çalışma, Kur'an-Sünnet ilişkisini ele alan genel çalışmalardan farklıdır. Onlar konuyla ilgili genel bir bakış açısı sunarken, bu çalışma, belirli bir ibadet olan zekât üzerinden, Kur'an'ın anlaşılmasında Sünnet'in gerekliliğini somut bir şekilde ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Tefsir, Kur'ân-ı Kerîm, Sünnet, Zekât.

THE ROLE OF SUNNAH IN THE UNDERSTANDING OF THE QUR'AN - A STUDY IN THE CONTEXT OF ZAKAT VERSES -

Abstract

Almighty Allah has entrusted the task of explaining the Qur'an to the Prophet Muhammad. Without the Prophet's explanation, it seems nearly impossible to properly understand certain verses. Recently, the assertion "The Qur'an is sufficient for us" has resurfaced in discussions. Such claims are often based on the understanding that information not found in the Qur'an is not binding. This study investigates whether a matter, whose obligation is indisputable for every Muslim, can be fully understood by relying solely on the Qur'an, in response to similar questions. In this context, the act of Zakat, one of the five pillars of Islam, is examined as a case study. In the first stage of the study, only the Qur'an is considered. The aim of this stage is to determine the extent of information provided about zakat in the relevant verses and to assess whether zakat can be properly performed based solely on these details. It is concluded that this approach is insufficient. In the second stage, the topic of zakat is examined through the sources of the fiqh schools, which are widely accepted by Muslims. The goal of this stage is to identify issues related to zakat that are not explicitly mentioned in the Qur'an but have been agreed upon by the scholars. As a result, it is observed that the scholars have reached a consensus on certain matters regarding zakat that are not directly found in the Qur'an. In the third stage, the sources of the matters agreed upon by the scholars are investigated. It is found that most of these issues are based on the Sunnah of the Prophet Muhammad. Thus, through the indirect consensus of the scholars on the relevant verses, it becomes evident that a complete understanding of the Qur'an requires the explanation provided by the Sunnah. This study differs from general works on the relationship between the Qur'an and Sunnah. While those works provide a general perspective on the topic, this study aims to concretely demonstrate the necessity of the Sunnah in understanding the Qur'an, using zakat as a specific example.

Keywords: Tafsir, Qur'an, Sunnah, Zakat.

VALLADOLİD TARTIŞMASI BAĞLAMINDA AVRUPALILARIN ÖTEKİNE BAKIŞI

Prof. Dr. RAMAZAN ADIBELLİ

Erciyes Üniversitesi,

adibelli@erciyes.edu.tr - ORCID ID: 0000-0002-7398-0017

ÖZET

1492 yılında Kristof Kolomb'un Amerika kıtasına ayak basmasıyla birlikte Avrupalılar sadece keşfedilmemiş topraklarla değil aynı zamanda yeni insanlarla da karşılaştılar. Vahşi olarak gördükleri bu insanlara ne şekilde muamele edecekleri ve hatta bunların insan olup olmadıkları bile tartışılmıştır. Amerika yerlilerine yönelik İspanyol ve Portekiz "fatihlerin" vahşetlerini aktaran en önemli tanıklardan biri Katolik din adamı Bartolomé de las Casas'dır. Las Casas aynı zamanda yerlilerin haklarını savunan önemli bir şahsiyet olarak bilinmektedir. İspanyolların yürüttükleri savaşların haklı olup olmadığı ve yerlilerin Hristiyanlaştırılmaya mecbur edilmesinin dinî ve ahlaki yönleriyle ilgili İspanya'nın Valladolid kentindeki Colegio de San Gregorio'da düzenlenen bu tartışma, Avrupa tarihinde bu türden ilk tartışmadır. Toplantıda Amerika kıtasının fethi, Katolikliğe geçişin gerekçelendirilmesi ve daha spesifik olarak İspanyol yerleşimciler ile Yeni Dünya yerlileri arasındaki ilişkiler hakkında ahlaki ve teolojik bir tartışmaydı. Yerlilerin İspanyol toplumuna nasıl entegre edileceği, Katolikliğe geçişleri ve hakları hakkında bir dizi karşıt görüşten oluşmuştur.

Bu çalışmadaki amaç Valladolid tartışmasında ele alınan temel konuları, bunlarla ilgili tarafların görüşlerini ele alarak Hristiyanlık dininin bu tartışmadaki yerini tespit etmek olmuştur. Varılan sonuç, kompozit bir din olan Hristiyanlığın her tür görüşü destekleyecek malzemeyi barındırdığı için bu tartışmada tarafların meseleyi Yunan filozof Aristoteles'in görüşleri ve akli yollarla çözmeye çalıştıklarını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Hristiyanlık, Sömürgecilik, Bartolomé de las Casas, Valladolid, Ahlak.

THE VIEW OF EUROPEANS ON THE OTHER IN THE CONTEXT OF THE VALLADOLID DISCUSSION

ABSTRACT

With Christopher Columbus's arrival in the Americas in 1492, Europeans encountered not only undiscovered lands but also new people. It was debated how to treat these people, whom they saw as savages, and even whether they were human. One of the most important witnesses who reported the brutality of the Spanish and Portuguese "conquerors" against the Native Americans was the Catholic clergyman Bartolomé de las Casas. Las Casas is also known as an important figure who defended the rights of the natives. This discussion, held at the Colegio de San Gregorio in Valladolid, Spain, about whether the wars waged by the Spanish were justified and the religious and moral aspects of forcing the natives to convert to Christianity, was the first such discussion in European history. The meeting was a moral and theological discussion about the conquest of the Americas, the justification of the conversion to Catholicism, and more specifically, the relations between the Rebellious settlers and the natives of the New World. It consisted of a series of opposing views on how the natives would be integrated into Spanish society, their conversion to Catholicism, and their rights.

The aim of this study was to determine the place of Christianity in the Valladolid debate by examining the main issues discussed and the views of the parties regarding these issues. The conclusion reached shows that since Christianity, a composite religion, contains the materials to support all kinds of views, the parties in this debate tried to solve the issue with the views of the Greek philosopher Aristotle and rational means.

Keywords: Christianity, Colonialism, Bartolomé de las Casas, Valladolid, Morality.

TARİHSEL DURUM KARŞISINDA HRİSTİYANLIKTAKİ SEVGİ RETORİĞİ

Prof. Dr. RAMAZAN ADIBELLİ

Erciyes Üniversitesi,

adibelli@erciyes.edu.tr - ORCID ID: 0000-0002-7398-0017

ÖZET

6 Şubat 2023 tarihinde ülkemizde meydana gelen depremler neticesinde çok büyük hasar meydana gelmiş ve binlerce insan hayatından olmuştur. Deprem bölgesindeki felaketzedelere ülke içindeki yardımlar haricinde dünyanın dört bir yanından gelen kuruluşlar da destek olmuştur. Bu kuruluşlar arasında misyoner kuruluşların da faaliyet gösterdiği ortaya çıkmıştır. Misyonerlerin dağıttıkları yardım paketlerin üzerlerine iliştirilen küçük kartların bir tarafında “İsa seni seviyor” mesajı yer alırken diğer tarafında aynı mesajın İngilizcesi “Jesus loves you” yazılmıştır.

Hristiyan misyonerler başvurdukları “sevgi retorığı” Hristiyanlık dini ve Hristiyanlık tarihi perspektifinden değerlendirildiğinde ne anlam ifade ediyor. Bir hakikatin ifadesi mi yoksa modern çağda başvurulan bir misyonerlik yöntemi mi?

Bu çalışmadaki amaç bir taraftan Hristiyanlık akidesinin ötekine bakış, kurtuluş öğretisi ve tolerans gibi konulara yaklaşımı diğer taraftan da İsa Mesih döneminde başlayarak tarih boyunca Hristiyanların pratikte sergiledikleri somut tutumları ele alınarak yukarıdaki sorulara cevap aramaktır.

Anahtar Kelimeler: Hristiyanlık, Misyonerlik, Sömürgecilik, Sevgi.

ABSTRACT

As a result of the earthquakes that occurred in our country on February 6, 2023, great damage was caused and thousands of people lost their lives. In addition to the aid provided in the country, organizations from all over the world also supported the disaster victims in the earthquake region. It was revealed that missionary organizations were also active among these organizations. While the message “Jesus loves you” was written on one side of the small cards attached to the aid packages distributed by the missionaries, the English version of the same message was written as “Jesus loves you” on the other side.

What does the “love rhetoric” applied by Christian missionaries mean when evaluated from the perspective of the religion of Christianity and the history of Christianity? Is it an expression of truth or a missionary method used in the modern age?

The purpose of this study is to seek answers to the above questions by examining, on the one hand, the Christian creed’s approach to issues such as the view of the other, the doctrine of salvation and tolerance, and on the other hand, the concrete attitudes that Christians have exhibited in practice throughout history, starting from the time of Jesus Christ.

Keywords: Christianity, Missionary, Colonialism, Love.

FAHREDDİN ER-RAZİ’NİN AHLAK ANLAYIŞI ÇERÇEVESİNDE MEFATİHU’L-GAYB ADLI ESERİN ANALİZİ

Kübra Ayvaz

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
Temel İslam Bilimleri Ana Bilim Dalı
hicret.kubra@gmail.com

ORCID ID: 0000-0002-0790-5799

ÖZET

Çalışmanın temel amacı, Tefsir eserlerinde bir bilim olarak ahlâkın yeri, gelişimi ve etkisini incelemektir. Ahlak anlayışlarının müfessirlerdeki yansımaları incelemek, iç ve dış unsurların tefsirlere etkisini tespit etmektir. Bunun için ahlâkın teorileşme sürecinde telifleri olan müfessirler üzerinden hareket etmek gerekmektedir. Diğer müellifleri sisteminde derc etmiş, kendisinden sonrakilere de etki etmiş olan, döneminin otoritelerinden Fahreddin er-Râzî tercih edilmiştir. Onun ahlâk anlayışının kavramsal temelleri ve tefsirine yansımaları, çalışmanın temelini teşkil etmiştir.

Öncelikle Fahreddin er-Râzî’nin kendi eserlerinden hareketle temel kavramları tespit edilmiştir. Daha sonra bu perspektifte Mefâtihu’l-ğayb adlı eseri analiz edilmiştir. Ulaşılan sonuçlar kaydedilmiştir.

Fahreddin er-Râzî’nin tefsirinde ahlâkîliğin sürekli olarak varlığını hissettirdiği görülmektedir. Araştırmada öne çıkan temel kavramlar, şevk, lezzât, güdü, menfaat, kemâlât ve saadettir. Şevk, Râzî’nin eserlerinde ahlâk felsefesinin temel dinamiği olarak öne çıkmaktadır. Ancak bu durumun tefsire yansımaları tespit edilmiştir. Tefsirde ise ‘lezzet’ kavramı galiptir. Ahlak, kişideki ‘şevk’ vasfını güdüleyen menfaatlerin, ‘aklî lezzât’ anlayışı üzerinden değerlendirilmesi ile çıkılan bir kemalat ve saadet yolculuğudur. Onun ahlâk anlayışı, tefsir geleneğinde nazari ve davranışsal anlamda bütüncül bir perspektif sunar.

Fahreddin er-Râzî’nin ahlâk anlayışı, insanın ilim, irade, akıl ve kalp gibi özelliklerini bir bütünlük içinde işleterek nihâî gayeye ulaşmasını hedefler. Bu anlayış, insanın dünyevî lezzetler basamağından, ilmî ve uhrevî lezzetlere yönelmesini, amellerini ilim ve hikmetle temellendirmesini esas alır. İnsan bu süreçte ahlâkî kemâle ermek için ilâhî şevk ve uhrevî lezzetlere yönelir. Râzî’ye göre, insanın ebedî mutluluğu akıl ve iradesini doğru kullanmasına bağlıdır. Bu çerçevede Râzî’nin ahlâk anlayışı, bireyi cismânî hazlardan kurtararak Allah’ın rızasını kazanma ve ebedî saadete ulaşma yolunda kapsamlı bir rehberlik sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ahlâk, akıl, aklî/hissî/hayalî lezzât, güdü, kalp, kemâlât, menfaat, nefis, ruh, saadet, şevk, tefsir.

TÜRK TOPLUMUNDA SPİRİTÜEL ARAYIŞLARI TÜRK DİZİLERİNDE GÖZLEMLEMEK: (DİSNEY PLUS) ‘ARAYIŞ’ DİZİSİ ÖRNEĞİ

Araş. Gör. Dr. Ahmet Selim DEMİRYÜREK

HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ/İLAHİYAT FAKÜLTESİ

ahmetselimdemiryurek@mku.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0001-9567-0186>

ÖZET

XX. yüzyılın sonlarına doğru özellikle Amerika ve Batı Avrupa ülkelerinde kurumsal dinlerin dışında bireyselliğin ön planda olduğu son derece eklektik spiritüel arayışlar ortaya çıkmıştır. Sonrasında New Age etiketi ile ifade edilen bu yeni inanma şekilleri kapitalizmin de sürece eklenmesi ile küresel bir olgu haline almıştır. Modern insanın maneviyata yönelik yeni arayışları olarak ele alabilecek bu hareketler, küreselleşme dinamiklerinin somutlaştığı kitle iletişim araçları yoluyla Türk toplumuna da etki etmektedir. Özellikle son yıllarda Türk dizilerinde pop psikoloji ve tasavvuf içerikleriyle de bütünleşen ‘kişisel gelişim’, ‘arınma’, ‘içe dönüş’ ve ‘şifacılık’ temaları öne çıkmaktadır. Bu bağlamda en dikkat çekici olan dizi ise New Age spiritüelliğini doğrudan konu edinen Arayış dizisidir. Disney plus internet dizi platformunda 14 Haziran 2023 itibarıyla gösterime giren Arayış dizisi, meditasyonlar, ritüeller, komünal yaşam, sevgi çemberleri ve neo-pagan ritüelleri gibi çok çeşitli New Age spiritüel içeriklerini bünyesinde barındırmaktadır.

Araştırmanın amacı Arayış dizisini New Age spiritüelliğinin temel karakterleri olan ‘arayış’, ‘self spiritüellik’ ve ‘kültik ortam’ kavramları müvacehesinde analiz etmek ve dizide işlenen bireysel spiritüelliğin tasavvuf gibi geleneksel dini öğelerle girdiği etkileşim biçimlerinin çok boyutlu doğasını açığa çıkarmaktır Arayış dizisi bağlamında Türk toplumunda son yıllarda spiritüel pratiklerin türk dizileri yoluyla ana akıma yayılma çizgisi de sorgulanmıştır. Niteliksel içerik analiz yöntemini kullanılan araştırma öncelikle şu sonuçlara ulaşmıştır: Geleneksel dine ait kavramlar benlik merkezli spiritüelliğe tabi kılınarak yeniden üretildiğine ulaşılmıştır. Spiritüel faaliyetlere katılan bireylerin en temel özelliğinin arayan tutumuna sahip olduğu görülmüştür. Arayan tutumu ise farklı dini öğretiler aracılığıyla bir arayış lehine geleneksel dini kurumları reddeden bir dindarlık tarzını ifade etmektedir. Arayış dizisinin Türk toplumunda gösterime girme bağlamı ele alındığında New Age spiritüelliğini doğrudan konu edinen ilk dizi olma özelliği keşfedilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Medya, Tasavvuf, Pop-Psikoloji, Arayış

TÜRK TOPLUMUNDA SPİRİTÜEL ARAYIŞLARA YÖNELEN İKİ PROFİL: SPİRİTÜEL VE DİNDAR- SPİRİTÜEL AMA DİNDAR DEĞİL

Araş. Gör. Dr. Ahmet Selim DEMİRYÜREK

HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ/İLAHİYAT FAKÜLTESİ

ahmetselimdemiryurek@mku.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0001-9567-0186>

ÖZET

Bu çalışmada, Türk toplumunda New Age etkisiyle gelişen spiritüel arayışlar ve bu arayışların geleneksel İslam'la ilişkisi, spiritüel arayışlara katılan iki farklı kesim çerçevesinde incelenecektir. Batı toplumlarındaki “spiritüel ama dindar değilim” anlayışından farklı olarak, Türk toplumunda spiritüellik genellikle İslam'la bir bütünlük içinde deneyimlenmekte, bireyler tasavvufi ve mistik öğeler aracılığıyla din ve spiritüelliği sentezlemektedir. New Age akımlarının “seç ve birleştir” mantığı, tasavvufi kavramların, halk dindarlığına özgü öğelerin ve bireysel manevi pratiklerin spiritüel arayışlara entegre edilmesine olanak tanımaktadır. Özellikle kentli, iyi eğitilmiş ve seküler orta sınıflar, kurumsal dine mesafeli bir duruş sergilerken tasavvufa ve onun sunduğu mistik dünya görüşüne sempatiyle yaklaşmaktadır. Bu kesim için din, katı kurallar ve ritüeller yerine bireysel anlam arayışlarını destekleyen, öznel yorumlara açık bir yapıya bürünmektedir.

Buradan hareketle, Türk toplumunda spiritüel arayışlara katılan bireyleri genel hatlarıyla iki ana profilde ele almak mümkündür: “spiritüel ama dindar değil” olan seküler orta sınıflar ve “hem spiritüel hem de dindar” olan dindar orta sınıflar. Seküler bireyler, kurumsal dine mesafeli olmalarına rağmen tasavvufun evrensel bilgelik söylemine ilgi duyarak, dinin bireysel ve ruhsal boyutlarını ön plana çıkarmaktadır. Bu grup, geleneksel dini otoritelerin sunduğu kuralları reddetmekle birlikte, tasavvufi değerleri ve bireysel maneviyatı modern yaklaşımlarla harmanlamaktadır. Öte yandan, dindar orta sınıflar ise İslam'ın ritüellerini sürdürmekle beraber, spiritüel pratiklere yönelerek bireysel mutluluğu ve iç huzuru merkeze alan bir anlayış geliştirmektedir. Çalışma, Türk toplumundaki bu arayışların, New Age etkisiyle çoğulcu bir din anlayışını teşvik ederek geleneksel İslam ve modern spiritüel pratikler arasında bir köprü oluşturduğunu ortaya koymaktadır. Bu iki farklı profil, Türk toplumunda spiritüellik ve dindarlığın kesişim noktalarını anlamak adına önemli ipuçları sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dindarlık, Spiritüellik, Sekülerlik

Anahtar Kelimeler : En az 3 anahtar kelime olmalıdır. Anahtar kelime konmayan çalışmalar değerlendirilmeye alınmayacaktır.

KARBON VERGİSİ Mİ, ALLAH VERGİSİ Mİ? SINIRSIZ DOĞAL KAYNAKLARIN SINIRLILIĞINI ORTAYA KOYAN ÇEVRESEL KONULAR

Doç. Dr. Abdullah YİNANÇ

Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi/Çorlu Meslek Yüksekokulu,
ayinanç@nku.edu.tr - 0000-0002-8144-8266

Doç. Dr. Sezen GÜNGÖR

Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi/Çorlu Meslek Yüksekokulus,
sezengungor@nku.edu.tr - 0000-0001-8388-6350

ÖZET

Sınırsız gibi görünen doğal kaynakların aslında sınırlı olduğunu ortaya koyan birçok çevresel konu bulunmaktadır. Bu konular, doğal kaynakların tükenme riski, ekosistem dengelerinin bozulması ve sürdürülebilirlik sorunlarıyla ilgilidir. Ayrıca söz konusu bu çevresel konular doğal kaynakların sınırlı olduğunu ve insan faaliyetlerinin bu kaynaklar üzerinde ciddi baskılar yarattığını açıkça göstermektedir. Sürdürülebilir yönetim stratejileri ve çevresel farkındalık bu sorunların çözümünde kilit rol oynar. Ancak aslında konu, amiyane bir tabirle yazılmış olsa da tam olarak bu çalışmanın başlığındaki soruyla iç içedir: Karbon vergisi mi, Allah vergisi mi?

Sınırsız gibi görünen ve milyonlarca yıldır sınırsızca harcanan doğal kaynakların aslında sınırlı oldukları ortaya çıktığından bu yana, Allah vergisi olarak görünen bu kaynakların kıymeti daha da iyi anlaşılmıştır. Karbon vergisiyle taçlandırılan bu farkındalık, nihayet insanoğlunun elini taşın altına koymasına gerektiğini de göstermiştir.

Karbon vergisi, karbon emisyonlarını azaltmayı hedefleyen bir politika aracı olarak, sınırlı doğal kaynakların korunmasında ve sürdürülebilirliğin sağlanmasında kritik bir role sahiptir ve doğal kaynakların sınırlılığını vurgulayan çevresel sorunlara yönelik güçlü bir araçtır. Doğrudan karbon emisyonlarını hedef alarak çevresel bozulmayı yavaşlatır ve dolaylı olarak doğal kaynakların korunmasına katkıda bulunur. Bu nedenle, karbon vergisi sadece bir iklim politikası değil, aynı zamanda sınırlı kaynakların sürdürülebilir yönetimi için bir mekanizma olarak görülmelidir. Allah vergisi olarak değerlendirilen doğal kaynaklar—örneğin hava, su, toprak, enerji kaynakları—yaratılış itibarıyla insanların faydasına sunulmuştur. Ancak bu kaynaklar yanlış kullanım, aşırı tüketim, çevre kirliliği ve iklim değişikliği gibi faktörler

nedeniyle sınırlı hale gelmiştir. Bu noktada dünya üzerindeki her canlının kullanımına sunulan tüm kaynakların sürdürülebilir şekilde devamlılığının sağlanabilmesi bazı yaptırımlar sayesinde olacaktır. "Allah vergisi" olan doğal kaynaklar sınırsız gibi görünebilir, ancak karbon vergisi, bu kaynakların sınırlı ve korunmaya muhtaç olduğunu ekonomik, çevresel ve sosyal boyutlarıyla ortaya koyar. Bu vergi hem kaynakların doğru yönetilmesi hem de insanların çevre üzerindeki etkilerini anlamaları için güçlü bir araçtır. Teolojik bakış açısında, karbon vergisi, emanet bilincine uygun bir çözüm olarak değerlendirilebilir.

Anahtar Kelimeler: Karbon Vergisi, Doğal Kaynaklar, Sürdürülebilir Çevre

ABSTRACT

There are many environmental issues that reveal that seemingly unlimited natural resources are actually limited. These issues are related to the risk of depletion of natural resources, disruption of ecosystem balances and sustainability issues. In addition, these environmental issues clearly show that natural resources are limited and that human activities create serious pressures on these resources. Sustainable management strategies and environmental awareness play a key role in solving these problems. However, although the issue is written in a colloquial expression, it is actually intertwined with the question in the title of this study: Carbon tax or God's gift?

Since it was revealed that seemingly unlimited natural resources, which have been spent limitlessly for millions of years, are actually limited, the value of these resources, which seem to be God's gifts, has been understood even better. This awareness, crowned by the carbon tax, has finally shown that humanity must take responsibility.

Carbon tax, as a policy tool aiming to reduce carbon emissions, has a critical role in protecting limited natural resources and ensuring sustainability, and is a powerful tool for environmental problems that emphasize the limitedness of natural resources. It slows down environmental degradation by directly targeting carbon emissions and indirectly contributes to the protection of natural resources. Therefore, carbon tax should be seen not only as a climate policy, but also as a mechanism for the sustainable management of limited resources. Natural resources considered as gifts of God—such as air, water, soil, energy resources—were created for the benefit of humans. However, these resources have become limited due to factors such as misuse, over-consumption, environmental pollution, and climate change. At this point, the sustainable continuity of all resources offered to every living creature on earth will be ensured through certain sanctions. Natural resources, which are "given by God," may seem limitless,

but the carbon tax reveals that these resources are limited and in need of protection in economic, environmental, and social dimensions. This tax is a powerful tool for both the correct management of resources and for people to understand their impact on the environment. From a theological perspective, the carbon tax can be considered as a solution in line with the consciousness of trust.

KEYWORDS: Carbon Tax, Natural Resources, Sustainable Environment

PANDEMİ SONRASI DÖNEMDE KAMU BORÇLANMASININ FİNANSAL PIYASALAR ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: TÜRKİYE ÜZERİNE AMPİRİK BİR ANALİZ

Doç. Dr. Ali KONAK

Karabük Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Karabük/Türkiye,
Toshkent Amaliy Fanlar Universiteti, İqtisodiyot Bo'limi, Toshkent/Uzbekistan
alikonak@karabuk.edu.tr, ORCID ID: 0000-0003-1804-8339

Öğr. Gör. Dr. GÜLTEKİN TOPALOĞLU

Bülent Ecevit üniversitesi Gökçebey Mithat Mehmet Çanakçı MYO,
gultekin.topaloglu@beun.edu.tr, Orcid ID: 0000-0002-2362-564X

Dr. Öğr. Üyesi. Mehmet Akif PEÇE

Bartın Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İktisat Bölümü,
apece@bartin.edu.tr, Orcid ID: 0000-0002-2870-5008

ÖZET

Geçmişten günümüze uzanan süreçte küresel nitelikte yansımaları olan pek çok ekonomik sorun ile karşılaşmıştır. Bu ekonomik sorunlardan biri de pandemi döneminde yaşanmış ve etkileri yalnızca o dönemde değil, sonrasında da belirgin bir şekilde hissedilmiştir. Pandemi döneminde azalan tüketim harcamaları ve üretim faaliyetlerindeki yavaşlama, küresel çapta ekonomik dengelerin bozulmasına ve birçok hükümetin önemli miktarda vergi gelirlerinden yoksun kalmasına neden olmuştur. Buna karşılık, artan sağlık harcamaları, devletlerin önemli miktarda finansal kaynağı bu alana aktarmasını zorunlu kılmıştır. Bu gelişmeler karşısında pandemi sonrası dönemde hükümetler, çeşitli kamusal harcamaları ve yatırımları gerçekleştirebilmek için ihtiyaç duyulan finansal kaynakların vergi gelirleriyle karşılanamaması nedeniyle borçlanmak durumunda kalmıştır. Kamusal borçlanmadaki bu artış, para ve sermaye piyasalarında önemli ekonomik etkilerin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Borçlanma düzeyindeki artış nedeniyle özellikle faiz oranlarındaki yükselişler, finansal piyasalarda likiditeyi doğrudan etkilemiş ve yatırımcı davranışlarının yeniden şekillenmesine neden olmuştur. Hazırlanmış olan bu çalışma ile pandemi sonrası dönemde Türkiye'de kamu borçlanmasının finansal piyasalar üzerindeki etkileri, ampirik analizlerle detaylı bir şekilde analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde kısa vadeli kamu dış borcundaki bir birimlik artışın, CDS (Kredi Temerrüt Takası) primini 2012-2024 döneminde 0.5563 birim artırdığı tespit edilmiştir. Bu sonuç, Türkiye'de kamu dış borçlanması ile risk primi arasında pozitif bir ilişkinin olduğunu ortaya koymaktadır. Buna karşın, kamu harcamalarının finansal piyasalar

üzerindeki etkilerine ilişkin olarak, pandemi sonrası döneme özgü farklı bir sonuç elde edilmiştir. Çalışmaya dahil edilen kukla değişken dönemi dikkate alındığında değişkenler arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmüştür. Kurulan model katsayıları dikkate alındığında ise kukla değişkenin CDS üzerinde pozitif etkisi olduğu ve pandemi sonrası dönemde kukla değişkende meydana gelecek bir birimlik artışın CDS değişkeninde 0,3877 birimlik bir pozitif değişikliğe neden olduğu tespit edilmiştir. Bir diğer ifadeyle 2012-2024 döneminde kamu harcamalarındaki bir birimlik artışın incelenen dönemin geneli itibarıyla CDS primini (risk primini) 0.55 oranında artırdığı, pandemi sonrası dönemde ise (2020-2024 dönemi) kamu harcamalarındaki 1 birimlik artışın CDS primini (risk primini) 0.38 oranında artırdığı tespit edilmiştir. Bu bulgu pandemi sonrası dönemde, kamu harcamalarındaki artışlardan kaynaklanan risk priminin genel döneme kıyasla gerilediğini göstermektedir. Bu durum Türkiye’de pandemi sonrası dönemde uygulanmış olan yüksek faiz oranlarının, sermaye akışını ülkeye çekerek risk algısını kısmen dengelemiş olmasıyla açıklanabilir.

Anahtar Kelimeler: Pandemi, Kamu Borçlanması, Finansal Piyasalar, Türkiye

THE EFFECT OF PUBLIC DEBT ON ECONOMIC GROWTH IN THE POST-PANDEMIC PERIOD: AN EMPIRICAL ANALYSIS ON TÜRKİYE

ABSTRACT

From past to present, many economic problems with global repercussions have been encountered. One of these economic problems was experienced during the pandemic period, and its effects were felt clearly not only during that period but also afterwards. Decreased consumption expenditures and the slowdown in production activities during the pandemic period caused global economic balances to deteriorate and many governments to be deprived of significant amounts of tax revenues. On the other hand, increasing health expenditures have required states to transfer significant amounts of financial resources to this field. In the face of these developments, in the post-pandemic period, governments had to borrow because the financial resources needed to realize various public expenditures and investments could not be met by tax revenues. This increase in public debt has caused significant economic effects on money and capital markets. Increases in interest rates, especially due to the increase in the level of borrowing, directly affected the liquidity in financial markets and caused the reshaping of investor behavior. In this study, the effects of public debt on financial markets in Türkiye at the post-pandemic period have been analyzed in detail with empirical analysis. As a result of the analysis, it was determined that a one-unit increase in short-term public external debt increased the CDS (Credit Default Swap) premium by 0.5563 units in the 2012-2024 period. This result reveals that there is a positive relationship between public external debt and risk premium in Türkiye. On the other hand, a different result specific to the post-pandemic period was obtained regarding the effects of public expenditures on financial markets. It was determined that a one-unit increase in public expenditures in the 2012-2024 period increased the CDS premium (risk premium) by 0.55 in the overall period examined, and a 1-unit increase in public expenditures in the post-pandemic period (2020-2024 period) increased the CDS premium (risk premium) by 0.38. This finding shows that the risk premium resulting from increases in public expenditures in the post-pandemic period decreased compared to the general period. This

situation can be explained by the fact that the high interest rates applied in the post-pandemic period in Turkey have partially balanced the risk perception by attracting capital flows to the country.

Key Words: Pandemic, Public Debt, Economic Growth, Developing Countries

PANDEMİ DÖNEMİNDE TÜRKİYE'DE İŞSİZLİK, ENFLASYON VE PARA ARZINDAKİ DEĞİŞİKLİLERİN EKONOMİK BÜYÜME ÜZERİNDEKİ ASİMETRİK ETKİLERİ

Dr. Öğr. Üyesi. Mehmet Akif PEÇE

Bartın Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İktisat Bölümü,
apece@bartin.edu.tr, Orcid ID: 0000-0002-2870-5008

Doç. Dr. Ali KONAK

Karabük Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Toshkent Amaliy Fanlar Universiteti, İqtisodiyot Bo'limi, Toshkent/Uzbekistan
alikonak@karabuk.edu.tr, ORCID ID: 0000-0003-1804-8339

Dr. Emrah ÜSTÜNDAĞ

Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
emrahustundag92@gmail.com, ORCID ID: 0000-0003-0384-4308

ÖZET

Pandemi dönemi tüm dünya ülkelerinde olduğu gibi Türkiye ekonomisini de önemli ölçüde ve olumsuz yönde etkilemiştir. Pandemi dönemindeki olağanüstü koşullarda hem tüketim hem de üretim hacminde önemli gerilemeler meydana gelmiştir. Zira toplum sağlığını tekrar temin etmek amacıyla devlet tarafından getirilen kısıtlamalar hem tüketim alışkanlıklarının değişmesine hem de tüketim hacminin azalmasına neden olmuştur. Tüketim hacmindeki azalışlar ise başta işsizlik ve ekonomik büyüme olmak üzere pek çok makroekonomik değişkeni etkilemiştir. Hazırlanmış olan bu çalışma ile pandemi döneminde Türkiye'de işsizlik, enflasyon ve para arzındaki değişikliklerin ekonomik büyüme üzerindeki asimetric etkileri 2014q1-2024q2 dönemi için Merkez Bankası EVDS'den alınan çeyrek yıllık veriler kullanılarak zaman serisi yöntemiyle analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde enflasyonda meydana gelen %1 oranındaki bir artışın GSMH'yi % 0.22 oranında artırdığı, ancak bu etkinin istatistiksel olarak anlamlı olmadığı tespit edilmiştir. Bununla birlikte yine aynı analiz sonuçlarına göre para arzındaki %1'lik artışın, GSMH'yi % 0.97 oranında artırdığı, işsizlik oranındaki %1'lik artışın, GSMH'yi % 0.40 oranında azalttığı, son olarak da pandeminin GSMH'de ortalama % 0.189 oranında azalmaya neden olduğu tespit edilmiştir. Sonuç olarak para arzındaki genişleme ekonomik büyümeyi olumlu etkilerken, işsizlik oranının büyüme üzerinde negatif bir etkisi olmuştur. Ayrıca iktisat teorisindeki temel makro ekonomik literatür göz önünde bulundurulduğunda beklendiği gibi Covid-19 pandemisinin Türkiye'de ekonomik büyümeyi olumsuz yönde etkilediği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Pandemi, İşsizlik, Ekonomik Büyüme, Enflasyon, Para Arzı

ASYMMETRIC EFFECTS OF UNEMPLOYMENT, INFLATION AND CHANGES IN MONEY SUPPLY ON ECONOMIC GROWTH IN TURKEY DURING THE PANDEMIC PERIOD

ABSTRACT

The pandemic period has significantly and negatively affected the Turkish economy, as in all countries around the world. Under the extraordinary conditions of the pandemic period, significant declines occurred in both consumption and production volumes. Because the restrictions imposed by the state in order to restore public health have caused both consumption habits to change and consumption volume to decrease. Decreases in consumption volume affected many macroeconomic variables, especially unemployment and economic growth. With this prepared study, the asymmetric effects of changes in unemployment, inflation and money supply in Turkey during the pandemic period on economic growth were analyzed by time series method using quarterly data obtained from the Central Bank EVDS for the period 2014q1-2024q2. As a result of the analysis, it was determined that a 1% increase in inflation increased GNP by 0.22%, but this effect was not statistically significant. However, according to the same analysis results, a 1% increase in the money supply increased the GNP by 0.97%, a 1% increase in the unemployment rate reduced the GNP by 0.40%, and lastly, the pandemic caused an average increase in the GNP of 0.189%. was found to cause a decrease. As a result, while the expansion in money supply positively affected economic growth, the unemployment rate had a negative effect on growth. In addition, as expected, considering the basic macroeconomic literature in economic theory, it has been determined that the Covid-19 pandemic negatively affects economic growth in Turkey.

Key Words: Pandemic, Unemployment, Economic Growth, Inflation, Money Supply

CHINESE INVESTMENTS IN RUSSIAN AGRICULTURE: CHALLENGES AND OPPORTUNITIES

Linfeng Huang (Southwest University of Political Science and Law, China)
Maria Okot (Makerere University, Uganda)

Abstract:

The growing economic collaboration between China and Russia has opened new opportunities for agricultural investments, particularly in the Russian Far East. Under the strategic partnership led by President Xi Jinping and President Vladimir Putin, the two nations have deepened their cooperation, emphasizing economic revitalization and bilateral trade. This study explores the dynamics of Chinese agricultural investments in Russia, focusing on both the opportunities and the challenges presented by this engagement.

The research examines the political, economic, and social implications of Chinese agricultural initiatives in Russia, particularly the controversial debates surrounding large-scale land acquisitions, often labeled as "land grabbing." Employing a comprehensive review of policies, investment data, and local stakeholder perspectives, the paper sheds light on the benefits of these investments in modernizing Russia's agricultural sector while also addressing the concerns of local communities and policymakers.

This analysis contributes to the broader discourse on international agricultural investments by highlighting the complexities of cross-border collaboration in sensitive sectors like land and food production. The findings aim to inform policymakers and investors on fostering a balanced and sustainable approach to agricultural partnerships between China and Russia.

Keywords: Agriculture, foreign investment, land grabbing, Russian Far East, Sino-Russian cooperation.

DESIGNING WORK ENVIRONMENTS TO ENHANCE EMPLOYEE WELL-BEING AND ORGANIZATIONAL INNOVATION

João Pereira (Federal University of Bahia, Brazil), Amina Dlamini (University of Botswana,
Botswana)

Abstract:

Purpose: This study investigates how creating work environments that prioritize employee well-being and comfort can foster organizational innovation, enhance productivity, and improve overall job satisfaction.

Background: The interplay between employees and their physical and social work environment significantly influences organizational outcomes. Workspaces that prioritize employee well-being not only improve individual performance but also create a culture of innovation. This research highlights the potential of well-designed environments in achieving these goals.

Methods: The study employs a comprehensive review of 28 peer-reviewed articles, eight books, and 25 companies' websites. Additionally, six detailed case studies from diverse industries were analyzed to provide empirical support for the findings.

Results: The analysis revealed that innovative organizations share two critical strategies: (1) prioritizing employees' holistic comfort—physical, functional, and psychological—and (2) creating inclusive and flexible environments that support both individual and collaborative work. These strategies enable employees to perform optimally while fostering creativity. Notably, successful workspaces emphasized the importance of balancing personal needs with opportunities for interaction and collaboration.

Conclusion: Designing workspaces that address employees' well-being, promote collaboration, and encourage personal freedom is essential for achieving high levels of productivity and innovation. By integrating these elements, organizations can create a thriving and inventive workforce.

Keywords: Employee well-being, organizational innovation, work environment design, productivity.

SUPPLY CHAIN MANAGEMENT AS A DRIVING FORCE IN THE EVOLUTION OF GASTRONOMY

Carlos Eduardo Lima (University of Brasília, Brazil)
Aisha Kamara (University of Sierra Leone, Sierra Leone)

Abstract:

The rapid evolution of the gastronomy sector is intrinsically linked to effective supply chain management, which plays a pivotal role in ensuring business success. Gastronomy, as one of the oldest commercial industries, has transformed significantly over time, shaped by global socio-economic trends, innovative culinary techniques, and emerging consumer preferences. These dynamic shifts have amplified the importance of logistics processes in the foodservice industry, where inefficiencies can jeopardize competitiveness and operational success. This study aims to explore how supply chain strategies and logistical innovations impact the catering industry, focusing on their role in fostering growth and sustaining competitive advantages. Employing a mixed-methods approach that includes direct observations, document analysis, and structured interviews, this research identifies critical logistics areas, such as inventory management, supplier coordination, and distribution networks, that directly influence operational efficiency in gastronomy. By highlighting the integration of logistics within gastronomic operations, the study underscores its strategic importance in driving business success and adaptability in an ever-changing market landscape.

Keywords: Gastronomy, supply chain, logistics, competitive advantage, foodservice.

DIGITAL TRANSFORMATION IN ENTREPRENEURSHIP EDUCATION: OPPORTUNITIES AND CHALLENGES

Ana Júlia Ribeiro (Federal University of Bahia, Brazil), Wei-Lin Zhang (Guangxi Normal University, China)

Abstract:

The digital era has profoundly reshaped entrepreneurship education, creating new opportunities and challenges for fostering entrepreneurial mindsets. As entrepreneurship remains a crucial driver of economic growth and social innovation, effective education programs are vital to nurturing entrepreneurial capabilities. This study explores the evolving landscape of entrepreneurship education, emphasizing the transformative impact of digital technologies. Universities worldwide are increasingly integrating digital tools, such as online courses and game-based learning, to enhance entrepreneurship education. However, the inconsistent effectiveness of these programs highlights gaps in understanding the pedagogical approaches, methodologies, and resources necessary for cultivating entrepreneurial skills and intentions. The COVID-19 pandemic accelerated the adoption of digital learning platforms, underscoring their relevance in creating flexible and accessible educational experiences. This paper examines current trends in entrepreneurship education, assesses the role of digital transformation in overcoming traditional barriers, and proposes strategies for aligning educational outcomes with the dynamic needs of entrepreneurial ecosystems. By bridging the disconnect between education providers and entrepreneurial development demands, this research contributes to advancing academic discourse and fostering a more innovative entrepreneurial landscape.

Keywords: entrepreneurship education, digital learning, online platforms, innovation, entrepreneurial ecosystems

CONSUMERS' ATTITUDES TOWARDS HEALTH-CONSCIOUS MARKETING AND ITS IMPACT ON PURCHASING DECISIONS

Adesina Oluwatobi, Zanele Dlamini, Wei Ling Zhang

Department of Business and Consumer Studies, University of Cape Coast, Ghana

Abstract:

This study investigates how health-conscious marketing strategies and consumer attitudes toward noncommunicable diseases (NCDs) influence healthy food purchasing decisions. The proposed model incorporates two key variables: consumer awareness of health-related marketing messages and the perceived value of healthy products. The research was conducted in the Cape Coast region of Ghana, which has been recognized for its growing emphasis on health and wellness initiatives. Data collection was carried out using a structured survey targeting 420 participants, selected through purposive sampling methods. Analytical tools such as frequency analysis, percentages, mean comparisons, and structural equation modeling were employed to interpret the data.

The findings indicate that consumer attitudes toward health-conscious marketing and their perceived value of healthy products significantly impact purchasing decisions ($p < 0.001$). The predictive accuracy of the model accounted for 48.7% of variance in healthy food purchasing decisions ($R^2 = 0.487$). This study highlights the pivotal role of health-conscious marketing in influencing consumer behavior and encouraging healthier lifestyle choices. Moreover, these insights emphasize the importance of integrating health awareness into marketing strategies to foster consumer engagement and reduce public health expenditures associated with NCDs. These findings provide valuable guidance for policymakers and businesses seeking to enhance the competitiveness of health-focused enterprises while promoting societal well-being.

Keywords: health-conscious marketing, noncommunicable diseases, consumer attitudes, purchasing decisions, healthy food

INFLUENCE OF SUSTAINABLE FOOD MARKETING ON CONSUMER PURCHASING BEHAVIOR

Dr. Li Wei, Chen Zhang, Assoc. Prof. Dr. Hui Lin

Department of Marketing and Sustainability Studies, Guangdong University of Business and
Economics, China

Abstract:

This study explores the influence of sustainable food marketing strategies on consumer purchasing behavior, particularly focusing on environmentally friendly and health-conscious products. The proposed model integrates two critical variables: consumer awareness of sustainability-related marketing messages and the perceived ecological value of sustainable food products. The research was conducted in the Guangdong region of China, known for its increasing consumer demand for sustainable and health-focused products. Data collection involved a structured survey distributed to 450 participants, selected through stratified random sampling methods. Analytical tools such as descriptive statistics, factor analysis, and structural equation modeling were applied to analyze the data.

The findings reveal that consumer attitudes toward sustainable marketing significantly impact purchasing decisions, particularly for products perceived as both environmentally friendly and beneficial to personal health ($p < 0.001$). The model explains 52.3% of the variance in sustainable food purchasing behavior ($R^2 = 0.523$). This study underscores the importance of aligning marketing strategies with sustainability goals to enhance consumer engagement and foster positive environmental and health outcomes. Furthermore, the insights provide a valuable framework for policymakers and businesses aiming to integrate sustainable practices into their operations, reduce environmental footprints, and promote public health.

Keywords: sustainable marketing, consumer behavior, purchasing decisions, health-conscious products, ecological value

EFFECTIVE STRATEGIES FOR ENHANCING FOREIGN GUEST EXPERIENCE IN SOUTH KOREA'S HOSPITALITY INDUSTRY

lec. Min-seok Kim, Ji-hyun Park, Dr. Soo-jin Lee

Department of Hospitality and Tourism Management, Dongseo University, South Korea

Abstract:

This study explores effective strategies for improving the experience of foreign guests in South Korea's hospitality industry. It examines three highly rated lodging establishments—Hanok Stay Village, Seoul Forest Guest House, and Busan Beach Lodge—and identifies key practices that resonate with international visitors. Common features observed include: 1) the adaptive reuse of traditional architecture, 2) multilingual information across signage, websites, and service staff, 3) effective communication in English and other foreign languages, 4) curated cultural events that introduce guests to Korean traditions, and 5) "Jeong," a concept reflecting warm, heartfelt Korean hospitality. The findings highlight that dissatisfaction among foreign guests can be mitigated by leveraging ICT for multilingual support and enhancing the accessibility of information. Furthermore, satisfaction levels are elevated by fostering community interaction among guests, facilitating engagement with local residents, and providing immersive experiences of Korean culture. These insights underline the importance of blending cultural authenticity with modern hospitality practices to create memorable experiences for international visitors.

Keywords: Hospitality management, foreign guests, South Korea, Jeong, cultural experiences.

COMPETITIVENESS OF SKI RESORTS IN MOROCCO: A DOMESTIC TOURISM PERSPECTIVE

Dr. Amina El Idrissi, Omar Benkacem

Faculty of Tourism and Hospitality Management, Ibn Zohr University, Morocco

Abstract:

Morocco, known for its diverse landscapes and rich cultural heritage, has a growing mountain tourism sector, with ski resorts becoming increasingly popular during the winter season. Despite the rise in domestic and international visitors to Moroccan ski resorts, domestic tourists frequently prefer international destinations for skiing. This study investigates the competitiveness of Moroccan ski resorts from the perspective of domestic tourists. A survey method was employed to collect data on key dimensions of competitiveness, including affordability, infrastructure, and service quality.

The results indicate that cost remains the dominant factor influencing Moroccan tourists' decisions, with accommodation prices being particularly critical. Many domestic tourists perceive international ski destinations as offering better value for money and superior facilities. Overcrowding and limited infrastructure at Moroccan ski resorts also contribute to these preferences, underscoring the need for strategic improvements. To enhance their competitiveness, Moroccan ski resorts must address issues such as unbalanced accommodation capacity and outdated ski infrastructure, thereby providing a more attractive experience for domestic tourists and reducing the reliance on international options.

Keywords: Mountain tourism, Morocco, ski resorts, tourism competitiveness.

EFFECT OF SOCIAL MEDIA ON COLLABORATIVE LEARNING IN HIGHER EDUCATION

Adebayo Oluwaseun, Dr. Folake Ayomide, Prof. Dr. Chidi Okonkwo
Department of Information Science, University of Ibadan, Nigeria

Abstract:

This study investigates the role of social media in enhancing collaborative learning among higher education students. It explores how social media platforms facilitate communication, resource sharing, and teamwork in academic settings. A survey was conducted to analyze students' perceptions of social media as a tool for improving collaborative learning experiences. Additionally, the research integrates empirical data and theoretical discussions on the application of social media in education, focusing on its influence on group-based learning activities and peer-to-peer knowledge exchange. The findings indicate that social media significantly enhances collaborative learning by fostering efficient communication, promoting active engagement, and enabling seamless resource sharing. The study also highlights the potential of social media to bridge gaps in distance learning and support diverse learning styles through interactive tools. Based on these findings, we provide recommendations for leveraging contemporary social media technologies to optimize collaborative learning in higher education and suggest avenues for future research in this domain.

Keywords: Collaborative learning, social media, higher education, teamwork, educational technology.

TOURISM ENHANCEMENT THROUGH AUGMENTED REALITY IN HISTORICAL SITES

Ahmed S. Ibrahim, Fatima A. Kassem,

University of Kuwait, Kuwait

Abstract:

Tourism is a vital sector for many countries, contributing significantly to their economic growth and cultural exchange. Historical sites often play a key role in attracting international tourists, yet many such locations lack technological advancements to engage visitors effectively. Kuwait, with its rich history and cultural heritage, has several historical landmarks that remain underutilized due to the absence of modern technological tools. This study presents an innovative mobile application named "Kuwait-AR" (Kuwait Augmented Reality Tourist Guide) designed to enhance the visitor experience at historical sites. The application employs augmented reality (AR) to provide tourists with an immersive, interactive, and informative tour experience. Using the app, visitors can explore historical sites such as the Kuwait National Museum and the Grand Mosque, with real-time virtual guides offering contextual historical and cultural data. This AR application is designed to be compatible across various mobile platforms and offers a user-friendly interface. The findings of this study suggest that integrating AR into the tourism sector can significantly improve tourist engagement, increase visitation rates, and provide access to previously difficult-to-obtain historical data. As Kuwait seeks to diversify its economy and attract more tourists, incorporating such technological innovations can boost the country's tourism sector by making visits more informative and enjoyable for global audiences.

Keywords: Tourism, augmented reality, historical sites, mobile applications, Kuwait.

AGRITOURISM DEVELOPMENT IN AFRICA: EXPLORING NEW ECONOMIC OPPORTUNITIES

M. N. Fofana, R. A. Toure, K. D. Bamba

Abstract:

In many African countries, including those with agrarian-based economies, there is a growing interest in diversifying economic activities to mitigate the impact of global market volatility. Agriculture plays a pivotal role in the livelihoods of millions, yet its integration with the tourism sector remains underexplored. This paper examines the potential for agritourism development in West Africa, with a specific focus on Côte d'Ivoire. The country's rich agricultural heritage and diverse cropping systems present unique opportunities for agritourism, an area that is increasingly gaining attention within the context of sustainable development. While the agriculture sector faces challenges such as limited value addition and outdated farming practices, several regions hold promise for attracting both domestic and international tourists through agro-based experiences. This study identifies key regions, agricultural activities, and commodities that could serve as the foundation for agritourism. It also discusses the broader economic and social benefits of agritourism, such as rural job creation, youth empowerment, and women's involvement in the industry. The paper highlights the importance of policy interventions, technological advancements, and collaborative efforts from both public and private sectors to drive agritourism forward, ensuring long-term sustainability and profitability for local communities.

Keywords: Agritourism, sustainable development, rural economy, West Africa, Côte d'Ivoire.

SUSTAINABLE TOURISM PLANNING: A TERRITORIAL APPROACH FOR ECONOMIC AND ENVIRONMENTAL BALANCE

Dr. Ana Costa, Dr. Rafael Silva

Abstract:

Over the past decade, the growth of global tourism has led to significant impacts on economies, environments, and societies. As tourism continues to evolve into a critical economic sector, its effects on both local and global scales are becoming more evident. The development of tourism, especially in areas with considerable potential, requires effective planning to ensure sustainability and equitable growth. The objective of this study is to explore the sustainable development of tourism through the lens of spatial planning and land use. The case of Bahia, Brazil, is considered to examine how spatial planning can support the long-term viability of tourism sectors while addressing environmental and social concerns. Effective territorial planning considers land use, environmental conditions, and social needs to determine the most appropriate zones for tourism activities. By incorporating sustainability models, this research assesses how tourism areas can be strategically developed and managed to balance economic growth with ecological preservation. Findings suggest that the integration of land use planning and sustainability practices in territorial tourism development fosters responsible tourism practices, enhancing the benefits for local communities while minimizing negative environmental impacts. The study emphasizes the need for a holistic approach to spatial planning to create a balanced, sustainable tourism environment.

Keywords: Land use, spatial planning, sustainability, tourism development, Bahia.

CULTURAL CHALLENGES AND RISKS FOR WESTERN CONSULTANTS IN MEGAPROJECTS IN AFRICAN COUNTRIES

James Roberts, Sarah Anderson
University of Cape Town, South Africa

Abstract:

The cultural differences between Western consultants and project sponsors in African countries pose considerable challenges that can impact the success of megaprojects. These differences span commercial, professional, and personal cultural traditions, which can lead to conflicts, misunderstandings, and inefficiencies in project execution. Consultants new to the African context often face a 'culture shock' as they struggle to adapt to unfamiliar social and professional environments. Megaprojects in Africa are unique due to their specific local challenges, requiring a tailored approach to risk management. Despite the growing number of large-scale projects across the continent, the role of cultural risks has been largely overlooked in current megaproject research. This paper aims to explore the importance of cultural risks and how Western consultants can better address these issues. Cultural distance, including varying business practices, communication styles, and social hierarchies, often leads to significant barriers. The absence of cultural congruence can result in miscommunications and poor teamwork, which directly affects project outcomes. The phenomenon of culture shock, marked by feelings of anxiety and frustration from immersion in a foreign culture, is a critical aspect of the integration process for expatriates in African megaprojects. Recognizing cultural differences as a major risk factor is an essential step towards effective project management. Findings suggest that building trust and fostering inclusion are crucial for overcoming cultural challenges and ensuring smooth integration. This research emphasizes the need for a cultural risk management strategy that includes the development of trust-based relationships, understanding social hierarchies, and mitigating the risks posed by high staff turnover. A case study of African megaprojects highlights the challenges faced by consultants from various Western nations, showing which nationalities struggle most with cultural integration. Ultimately, this paper advocates for cultural risks to be formally recognized as a key risk factor, crucial to improving outcomes in African megaprojects.

Keywords: Western consultants in African megaprojects, cultural risks in African megaprojects, cultural integration, trust in project teams, expatriate challenges in Africa

THE EFFECT OF POLITICAL INSTABILITY ON THE DEVELOPMENT OF TOURISM AND ARCHAEOLOGICAL SITES: A STUDY OF EGYPT AFTER THE 2011 REVOLUTION

Assis. Priof. Dr Ahmed M. Al-Sayed, Farida H. Kamal, Dr. Omar T. Fathy
Faculty of Tourism and Hotel Management, Cairo University, Egypt

Abstract:

Tourism is a key contributor to national economies, and Egypt has long been one of the world's top tourist destinations. However, political instability, particularly following the January 25th, 2011 revolution, severely impacted the tourism sector and the preservation of archaeological sites. The political upheaval and subsequent social unrest caused a dramatic decline in tourism, affecting both the economy and Egypt's cultural heritage. During this period, Egypt's ancient archaeological treasures, which had long been a cornerstone of its tourism industry, faced considerable threats from neglect and potential vandalism. Despite the challenges, the Egyptian government has taken significant steps to recover from this crisis. Major projects, such as the New Administrative Capital, the New Suez Canal logistics hub, the New Al Alamin City, and the New Grand Egyptian Museum, have been launched to revitalize the tourism sector and safeguard the country's rich archaeological heritage. These initiatives are expected to gradually restore Egypt's status as a leading tourist destination and rebuild trust in the country's political stability and security.

Keywords: Tourism, archaeological sites, political instability, national economy, Egypt, cultural heritage

IMPACT OF SECURITY MEASURES ON FAN ATTENDANCE AT PROFESSIONAL FOOTBALL MATCHES

M. J. Lee, K. H. Park, J. S. Kim

Department of Sports Management, Seoul National University, South Korea

Abstract:

The stadium is not just a place for sporting events; it serves as an essential part of a football club's identity, particularly when there is confidence in the security of life and property. A safe, well-equipped stadium with advanced media facilities, surveillance systems, and well-maintained playing fields is crucial for attracting fans. This study explores how security measures affect fan attendance at professional football matches. Utilizing a descriptive survey research design, the study focused on football fans across South Korea. A simple random sampling technique was applied to select regions, with 600 male and female fans surveyed from various stadiums within the chosen regions. A structured questionnaire, the Security and Fan Attendance Scale (SFAS), was administered. The instrument was divided into two sections: Section A captured demographic information, while Section B focused on security aspects and their influence on fan attendance. The questionnaire, with 20 items, had a reliability coefficient of 0.74. Hypothesis testing was conducted at a 0.05 significance level. Descriptive statistics, including frequency counts and percentages, as well as inferential statistics using chi-square (X^2), were employed for data analysis. The findings revealed that adequate security significantly encourages greater fan attendance at professional football matches. The development of football leagues cannot progress without the provision of suitable facilities. Enhancing the condition of stadiums in South Korea is crucial for the growth of the league, and all stakeholders must prioritize the improvement of these facilities to boost fan participation. Only well-maintained stadiums should be used for matches.

Keywords: Adequate Security, Fan Attendance, Football Fans, Football Stadium, Professional Football League

THE INFLUENCE OF THE GENERAL DATA PROTECTION REGULATION ON HUMAN RESOURCE PRACTICES IN SCHOOLS

Maria Oliveira, Assoc. Prof. Dr. João Costa
University of Porto, Portugal

Abstract:

The General Data Protection Regulation (GDPR) came into effect in the European Union (EU) on 25 May 2018, marking a significant shift in how personal data is handled, particularly in sectors that manage sensitive information such as education. The regulation's influence on Human Resources (HR) management in schools cannot be understated. Schools process vast amounts of personal data, ranging from student records to staff information, making GDPR compliance a critical element in HR operations. HR departments within educational institutions must adapt to stringent data protection laws to ensure the security and privacy of personal data while maintaining smooth operational functions. The success of HR practices directly influences the quality of services in educational environments, where effective management can enhance overall educational outcomes. This paper aims to explore the impact of GDPR on HR practices in schools by evaluating the regulatory changes in HR operations across schools in Portugal. A comparative case study approach was utilized, examining several schools and their adaptation processes to GDPR during the first months of its implementation. The findings highlight both the challenges and opportunities GDPR presents to HR management in schools.

Keywords: General data protection regulation, human resource management, education sector, GDPR compliance, school operations.

THE ROLE OF MINIMUM SPEECH SIGNAL DATA IN VOICE IDENTIFICATION FOR FORENSIC ANALYSIS

Dr. Zhang Jun, Liu Mei

Department of Forensic Science, University of Beijing, China

Abstract:

The use of voice biometric data, including physiological, psychological, and environmental factors, plays a crucial role in forensic phonoscopy for individual identification. Various methods for person identification based on voice have been developed, with speech signal analysis being one of the most reliable. This study focuses on the minimum data of a speech signal as key parameters for identification purposes. The research involved testing the voice prints of monozygotic twins, who are genetically identical, to assess the uniqueness of their speech signals. Despite their genetic similarity, the results demonstrate that each twin possesses a distinct voice imprint. This finding suggests that minimal speech signal indicators, including fundamental frequency and speech pattern, are robust and reliable for phonoscopic identification. The stability of these minimal speech data makes them especially useful in forensic phonoscopic investigations, providing a higher level of accuracy and reliability in voice-based identification processes.

Keywords: Voice biometrics, speech signal, forensic phonoscopy, speech identification, minimal data

THE IMPACT OF UNDERFUNDING ON POLICE CORRUPTION IN NIGERIA

Chijioke Okafor, Dr. Adebayo Afolabi

Department of Political Science, University of Lagos, Nigeria

Abstract:

The Nigeria Police Force (NPF) has faced longstanding challenges related to corruption, inadequate funding, and ineffective policing. Despite its constitutional role as the primary agency tasked with safeguarding lives and property, the police in Nigeria have struggled with corruption and impunity. This paper examines the relationship between underfunding and corruption within the NPF, using the institutional theory of policing as a framework. The study argues that the systemic corruption within the police force reflects the broader political, social, and economic structures of Nigeria. Specifically, it highlights the deliberate political decision to underfund the police, which forces officers to engage in corrupt practices to secure the necessary resources for their duties. The paper further explores how this lack of funding contributes to a vicious cycle where corruption becomes embedded within the institution. By underfunding the NPF, the Nigerian state indirectly encourages corruption, undermining the force's ability to effectively serve the public. The article calls for a reevaluation of police funding policies to reduce corruption and enhance the integrity of law enforcement in Nigeria.

Keywords: Corruption, funding, Nigeria Police Force, political economy, law enforcement

THE INFLUENCE OF MISINFORMATION ON GOVERNANCE AND PUBLIC POLICY FORMULATION: A COMPARATIVE STUDY

Carlos Eduardo Souza, Mariana Lima de Andrade
Universidade Federal do Rio Grande do Norte, Brazil

Abstract:

This study explores the significant influence of misinformation on the formulation and implementation of public policies, focusing on its effects across various stages of the policy cycle. It examines how the rapid spread of false information disrupts the policy process, undermining public trust and the effectiveness of governance. By integrating the concepts of misinformation, fake news, and governance, this analysis highlights the challenges policymakers face in maintaining the integrity of public policies. The paper employs a documentary survey methodology, analyzing public documents and government reports, to assess the impacts of fake news on public policy. The findings demonstrate that misinformation not only distorts public understanding but also complicates the policymaking process, leading to ineffective policy solutions. This research provides valuable insights into how fake news alters the policy cycle and emphasizes the need for strategies to counteract its influence on governance.

Keywords: Misinformation, governance, policy formulation, fake news, public policy cycle.

THE IMPACT OF INDUSTRIAL EFFLUENT MANAGEMENT POLICIES ON WATER PROTECTION IN AFRICA

Zanele Moyo, Assis. Prof. Dr. Thabo Dlamini

University of Zimbabwe, Zimbabwe

Abstract:

The absence of comprehensive industrial effluent management policies in African countries poses a significant risk to the region's water bodies. In many African nations, the lack of adequate legal frameworks for the treatment and disposal of industrial effluents leads to environmental degradation and health hazards. Governments have not yet fully structured policies to safeguard water bodies, leaving a legal void that hinders effective environmental protection. The integration of environmental law with industrial management is critical, as economic development and ecological responsibility must be balanced. Without effective regulation, industries often neglect their environmental responsibilities, leading to the contamination of water bodies through untreated or inadequately treated effluents. To address this, there is an urgent need for the enactment of specific legislation focused on industrial effluent management, establishing a comprehensive national policy. Such measures are vital for ensuring sustainable industrial practices, safeguarding public health, and protecting natural resources across the continent. The regulation of effluents must not be solely dependent on voluntary corporate actions or local regulations but should be a matter of national policy with strong legal enforcement.

Keywords: Industrial effluent management, water protection, environmental law, African policy, sustainable development.

SOUTH KOREA AND BRAZIL ECONOMIC RELATIONS: A STUDY THROUGH THE WORLD TRADE ORGANIZATION

Lucas D. Oliveira, Mariana F. Silva
University of São Paulo, Brazil

Abstract:

The economic relations between South Korea and Brazil are shaped by both historical interactions and contemporary global economic dynamics. Although geographically distant, these two countries have established strong trade relations, particularly after the 1990s, with Brazil emerging as a key partner for South Korea in Latin America. This relationship is marked by trade agreements and cooperation in various sectors, such as automotive, energy, and technology. The World Trade Organization (WTO) has played an instrumental role in mediating trade disputes and fostering dialogue between these two nations. This study examines the economic interactions between South Korea and Brazil by analyzing relevant WTO dispute settlement cases, such as "DS152: Brazil - Measures Affecting the Import of Certain Products," "DS289: South Korea - Anti-Dumping Measures on Stainless Steel," and others. The objective of this research is to identify the areas where economic conflicts arise and predict future trends in their bilateral relations, considering both the challenges and opportunities that lie ahead. The analysis is based on a comprehensive review of academic literature, WTO documents, and other relevant sources, offering insights into how the legal framework provided by the WTO shapes their economic ties. This applied research follows a qualitative, descriptive approach, using a historical and analytical methodology to assess the evolution of their relations in the global trade context.

Keywords: International economic relations, South Korea, Brazil, World Trade Organization.

COMBATING RADICALIZATION AND VIOLENT EXTREMISM: A COMPARATIVE STUDY OF BRAZIL, KENYA, AND SOUTH EAST ASIA

Carlos Silva, Amina Ndegwa

Department of International Relations, University of Sao Paulo, Brazil

Abstract:

Recent global concerns over radicalization to violent extremism have intensified, with numerous countries grappling with homegrown terrorism linked to both Islamic and non-Islamic ideologies. Brazil, Kenya, and several South East Asian countries, including Indonesia, Malaysia, and the Philippines, have all faced challenges posed by radicalized individuals engaging in terrorism. While Brazil and Kenya have seen terrorist attacks, Southeast Asian nations have long struggled with terrorism linked to groups like ISIS. The growing threat from international extremist organizations has highlighted the need for effective counter-radicalization strategies that take into account the specific cultural, political, and historical contexts of each region. This paper employs a multi-disciplinary approach to analyze the counter-radicalization efforts in Brazil, Kenya, and South East Asia, comparing their legal frameworks, political landscapes, and cultural dynamics. By focusing on shared challenges and successes, the study presents a comparative analysis of the effectiveness of various countermeasures, providing insights that are applicable to practitioners and policymakers working in diverse regions.

Keywords: Brazil, Kenya, South East Asia, counter-radicalization strategies, terrorism, legal frameworks, cultural dynamics.

**THE IMPACT OF INTERNATIONAL ENVIRONMENTAL LAW ON SOUTH
AFRICA: A CASE STUDY OF EARTHLIFE AFRICA JOHANNESBURG V
MINISTER OF ENERGY AND OTHERS**

A. Chikondi, Dr. B. Mwansa

University of Lusaka, Zambia

Abstract:

This paper explores the role of international environmental law in shaping South Africa's response to climate change, particularly through the Earthlife Africa Johannesburg v Minister of Energy and Others (65662/16, 2017) case. The case examined the potential long-term environmental consequences of the Thabametsi Power Project, focusing on its impact on climate change and global environmental health up to 2060. The judgment underscores the integration of climate change principles into South Africa's legal framework, with a specific reference to the Constitution of the Republic of South Africa, 1996, and its provisions for environmental protection. The study uses a qualitative methodology, analyzing both national and international case law to assess the effectiveness of current environmental regulations under international law. A thorough literature review compares various legal aspects to inform the discussion. This paper evaluates the practical application of climate change regulations within South Africa, particularly focusing on the National Environmental Management Act and its connection with international environmental treaties. The paper concludes with an analysis of the potential legal responsibilities of the Minister in the implementation of international law standards.

Keywords: Climate change, South Africa, international law, environmental protection, legal responsibility, National Environmental Management Act.

THE INFLUENCE OF SOCIAL MEDIA ON GOVERNMENT POLICIES IN BRAZIL: A COMPREHENSIVE STUDY

João Silva, Maria Souza

University of São Paulo, Brazil.

Abstract:

Social media has rapidly emerged as one of the most powerful platforms influencing political and social landscapes across the world. In Brazil, this digital revolution has played a pivotal role in shaping public opinion, mobilizing support for social causes, and influencing government policies. This research investigates the significant role of social media in Brazilian social movements, examining how these platforms have been utilized to rally citizens around various political and social issues. Special attention is given to the way social media has been used to mobilize mass protests and the challenges that arise when social movements are either co-opted or suppressed by governmental actions. The study includes a comprehensive analysis of key cases where social media either advanced or hindered social movements, leading to notable shifts in public policy and judicial rulings. The research concludes that while social media has undoubtedly created a space for democratic engagement, its impact on the Brazilian government's functioning has been both positive and negative, with the potential for misuse and manipulation. However, it remains an essential tool for advocating change in the country.

Keywords: Social media, Brazilian government, social movements, policy impact, digital activism.

PUBLIC SERVICE ETHICS IN LOCAL GOVERNANCE: A STUDY OF PERCEPTIONS AND CHALLENGES

Assis. Prof. Dr. Daniel M. Gama, Prof. Dr. Maria C. Silva
University of Mozambique, Mozambique

Abstract:

The evolving challenges of public sector reform in developing countries have raised concerns about the ethical conduct of public service, particularly at the local government level. This paper investigates the perceptions of public service ethics among public officials in Mozambique, focusing on local governance. The study employs a structured questionnaire to gather data on how local public servants view ethics in public administration. A total of 175 completed responses were analyzed, representing officials from local government agencies across Mozambique. The results reveal that traditional cultural values and social norms significantly influence public servants' ethical behavior, highlighting the complexity of enforcing public service ethics within local organizations. The study suggests that local public administration in Mozambique faces significant challenges in maintaining ethical standards, as institutional frameworks are often underdeveloped and inconsistent. The findings contribute to the ongoing discourse on public service ethics, particularly in countries with developing democratic systems, where ethical issues are compounded by weak administrative structures. This paper also underscores the importance of developing a more robust ethical framework to enhance accountability and transparency in local governance. The study's implications are crucial for shaping the future of public administration practices in developing countries, offering insights into how ethics can be better integrated into the local administrative context.

Keywords: Public service ethics, accountability, local governance, public administration reform, Mozambique.

LEGAL FRAMEWORK AND STRATEGIES FOR AIR POLLUTION MITIGATION AND ADAPTATION IN EAST AFRICAN LOCAL GOVERNMENTS

Amina S. Abdi, Hassan A. Mohamed

Department of Environmental Law, University of Nairobi, Kenya

Abstract:

This paper explores the legal frameworks and strategies for mitigating and adapting to air pollution in local governments in East Africa, with a particular focus on the regional challenges and approaches. Local governments play a critical role in addressing environmental issues as mandated by the national constitutions of East African countries. This responsibility, however, often leads to confusion regarding the extent of their authority and the necessary actions required in addressing air pollution. The paper examines the evolution of relevant environmental laws and policies that have shaped the role of local governments in addressing air quality. The study specifically focuses on the implementation of air pollution mitigation and adaptation strategies in the context of East African urban centers. A qualitative methodology was adopted, combining national environmental laws with a comparative analysis of international air quality standards. Through a comprehensive literature review, the paper assesses the legal obligations and the practical application of the National Environmental Management Act (NEMA) and similar regional frameworks. Additionally, it highlights the responsibilities of local governments in East Africa to mitigate air pollution and adapt to climate change, providing a legal opinion on the integration of these policies into local governance practices.

Keywords: Adaptation, air pollution, climate change, disaster management, local governments, mitigation.

MORDECHAI VANUNU: THE NUCLEAR WHISTLEBLOWER AND THE CHALLENGE TO ISRAELI MILITARY ETHICS

Rafael Lopes, Isabella Pereira

University of São Paulo, Brazil

Abstract:

This study analyzes the case of Mordechai Vanunu, the Israeli nuclear whistleblower, exploring the social reaction to his political deviance and its implications for the control of discourse in Israeli society. Vanunu, once a technician at the Dimona Nuclear Facility, had long adhered to the militaristic norms of Israeli society. However, his decision to expose the nation's nuclear secrets marked a decisive departure from these norms. His actions, framed as an act of treason and espionage, were met with extreme societal backlash, particularly from the Israeli security apparatus, which viewed his defection as an existential threat. The portrayal of Vanunu as a dangerous and untrustworthy figure underscored the severity of the social response to his actions. This study employs a content analysis of contemporary Israeli media to examine how Vanunu's defection was framed and the language used to construct him as a threat to national security and societal values. The analysis goes beyond traditional content analysis by considering not only the frequency of terms but also the tone, style, and symbolic use of language to reveal underlying messages. The societal response to Vanunu's actions illustrates the role of media and public discourse in maintaining social control, defending the collective military ethos, and punishing those who threaten its integrity. Ultimately, Vanunu's case demonstrates how political deviance, particularly in the context of national security, can challenge and reshape societal norms.

Keywords: Nuclear Whistleblower, Political Deviance, National Security, Social Control, Israeli Military Ethics.

ADDRESSING MENTAL HEALTH NEEDS TO REDUCE RECIDIVISM: THE ROLE OF EARLY DIVERSION IN CRIMINAL JUSTICE REFORM

Ahmed Al-Hassan, Assoc. Prof. Dr. Sarah Adeyemi
Department of Criminal Justice, University of Lagos, Nigeria

Abstract:

Offenders with mental health disorders are often at a higher risk of recidivism, frequently returning to incarceration due to insufficient treatment and support within the criminal justice system. This pattern suggests that individuals with mental health needs are not receiving the appropriate care while incarcerated, which may contribute to their cycle of offending. Early diversion into specialized care is proposed as a more effective strategy for rehabilitating mentally vulnerable offenders and alleviating the strain on overcrowded prisons. This paper draws on qualitative research conducted in Nigeria, focusing on the experiences of practitioners working to divert mentally ill offenders from the criminal justice system into mental health care. The study reveals the complexities of establishing interagency collaboration between criminal justice professionals and mental health providers. The findings highlight the need for improved communication and coordination between these sectors to ensure that offenders receive timely and appropriate care, which can ultimately reduce the likelihood of recidivism.

Keywords: Mental health needs, diversion, recidivism, interagency collaboration, criminal justice reform.

LIMITS AND RESPONSIBILITIES IN FREEDOM OF EXPRESSION: LESSONS FROM AFRICA'S DIGITAL LANDSCAPE

Amina Sani, Ibrahim Bello
University of Lagos, Nigeria

Abstract:

In the digital era, where mobile connectivity and cyberspace evolve at an unprecedented pace, the right to freedom of expression faces new opportunities and challenges. While the digital world has broadened the scope for free speech and press freedom, it has also introduced numerous risks such as defamation, hate speech, misinformation, and online harassment. These issues are magnified in the context of Africa's rapidly expanding digital environment, where unchecked online activities can threaten public order and individual dignity. The pressing question remains: how can societies safeguard fundamental rights while curbing harmful abuses? To explore this, it is crucial to examine the elements and responsibilities surrounding the practice of freedom of expression within African legal frameworks. This paper analyzes case law and legal precedents from African jurisdictions, focusing on how local courts interpret the balance between freedom of speech and its limitations, with an emphasis on preventing digital harm. Ultimately, the study will provide insights into the region's approach to ensuring responsible and lawful exercise of this fundamental right.

Keywords: Digital freedom, African case-law, online rights and responsibilities, media regulation, speech limitations

THE EVOLUTION OF STUDENT UNDERSTANDING OF CONFLICT RESOLUTION IN POLICE TRAINING

Amir Youssef, Fatimah Abdullah, Ibrahim Mohammed
University of Khartoum, Sudan

Abstract:

The approach to conflict resolution in law enforcement training has undergone significant evolution in recent years, particularly after global calls for police reform and improved community relations. The challenge within professional peace officer education is the diverse interpretations of conflict resolution and its techniques, many of which are shaped by media portrayals rather than academic foundations. This study surveyed law enforcement students before and after completing a specialized conflict resolution course. The initial survey focused on their understanding of conflict resolution strategies, while the follow-up survey assessed any changes in their definitions and techniques. The findings show that students' perceptions of conflict resolution shifted from media-influenced concepts to more comprehensive, theory-based strategies. This research underscores the importance of integrating academic frameworks in police training to help students adopt a more nuanced and effective approach to conflict resolution, moving away from simplistic portrayals in the media.

Keywords: Law enforcement education, conflict resolution, police training, communication strategies.

THE EFFECT OF GLOBALIZATION ON THE DEVELOPMENT OF SOUTH KOREA'S TECHNOLOGICAL SECTORS

Jisoo Lee, Minho Kim

Seoul National University, South Korea

Abstract:

This study explores the socioeconomic consequences of globalization on the technological development in South Korea. The research relies on data sourced from the South Korean National Statistical Office and the Ministry of Science and ICT, providing insights into the economic and social transformations experienced by the country throughout the early 2000s. The findings highlight how globalization has reshaped South Korea's industrial landscape, particularly within its technological sectors. As global market dynamics influenced domestic industries, traditional manufacturing faced a decline, leading to job losses and increasing unemployment, especially among lower-skilled workers. This shift exacerbated the wage gap, contributing to widening income inequality and social disparities. The development of high-tech industries, while boosting economic growth in certain sectors, also deepened the divide between socioeconomic groups. Public policy aimed at mitigating these inequalities through investment in education and skills development has shown some positive results, but the overall effect remains a challenge for policymakers.

Keywords: Globalization, South Korea, technological development, unemployment, socioeconomic inequality.

GOVERNMENT RESPONSES TO THE REINTEGRATION OF TRAFFICKING SURVIVORS: A STUDY OF BRAZIL

Lucas Almeida Costa, Mariana Souza Silva
Federal University of Bahia, Brazil

Abstract:

This paper examines the Brazilian government's policies and strategies regarding the reintegration of survivors of human trafficking. It provides an in-depth analysis of government and non-government documents, as well as semi-structured interviews with social service providers and trafficking survivors. The focus is on the Brazilian government's initiatives to assist survivors in their reintegration process, paying particular attention to the support mechanisms that address their needs and challenges. This study investigates the current services available to trafficking survivors during their reintegration in Brazil, as well as the collaborative efforts between government bodies and non-governmental organizations. Additionally, the paper assesses the effectiveness of these services and highlights the areas where improvements are necessary. By exploring the government's approach to trafficking survivors, the paper calls on policymakers to implement reforms that will improve the support system for reintegration and ensure the long-term well-being of survivors in Brazil.

Keywords: Reintegration, government policies, social services, trafficking survivors, Brazil

THE ROLE OF ENVIRONMENTAL EMOTIVE TRIGGERS IN RADICAL IDEOLOGICAL PROPAGANDA

Assis. Prof. Dr. Hanae Abid, Dr. Tariq Al-Mansouri

University of Algiers, Algeria

Abstract:

This study explores the role of environmental emotive triggers in shaping radical ideological propaganda. The research primarily focuses on how environmental factors are strategically embedded in the narratives used by extremist groups to manipulate the emotions and perceptions of their target audiences. Using a combination of advanced natural language processing tools and frame analysis, the study investigates the use of environmental imagery such as “water,” “land,” and “forests” as symbolic and literal elements in propagandistic discourse. By analyzing two distinct examples of radical extremist propaganda aimed at Middle Eastern and North African populations, the study reveals how these environmental triggers are leveraged to influence both individual and collective sentiment. The study also applies a comparative research approach, highlighting key differences and similarities in how environmental frames are deployed to provoke emotional responses. Results suggest that these emotive triggers play a pivotal role in radicalizing individuals by appealing to innate fears and desires, thus mobilizing them toward violent and non-violent ideological goals. The findings also underscore the significance of understanding these triggers as essential components in the development of counterpropaganda strategies. By examining the intersection of environmental factors with radical messaging, this research provides valuable insights for policy makers and practitioners seeking to counteract the influence of extremist propaganda in the digital age.

Keywords: Environmental emotive triggers, radical propaganda, ideological manipulation, natural language processing, counterpropaganda.

BARRIERS TO ACCESSING STANDARDIZED CARE FOR LYME DISEASE AND RELAPSING FEVER BORRELIOSIS PATIENTS

A. Nguemeleu, L. Ndong, E. Tchuenté
University of Yaoundé I, Cameroon

Abstract:

This study examines the barriers faced by patients with Lyme disease and relapsing fever borreliosis in accessing treatments that align with international standards. Institutional policies, inadequate research, and healthcare practices are identified as major obstacles to providing effective care and informed consent, hindering patients' access to treatments that comply with the guidelines established by the Institute of Medicine. These impediments result in widespread human suffering, long-term disability, and a considerable economic burden on many countries, particularly in regions with limited healthcare resources. Furthermore, the study highlights the role of evidence-based medicine, which stresses the value of clinical experience and patient-centered care, emphasizing the importance of respecting patient autonomy in treatment decisions. When patients are empowered to make informed choices about their care, they experience significant improvements in health outcomes.

Keywords: Barriers to healthcare, Lyme disease, relapsing fever, patient rights, evidence-based medicine

STRENGTHENING PERSONAL DATA PROTECTION THROUGH TECHNICAL MEASURES IN COMPLIANCE WITH HUMAN RIGHTS

Ahmed Nasser, Yara Mohamed Khalid
University of Khartoum, Sudan

Abstract:

Sudan recognizes the right to privacy as a fundamental human right, ensuring that individuals' personal data is protected under the law. The legal framework for personal data protection in Sudan is closely aligned with international human rights standards, highlighting the importance of safeguarding privacy. This study aims to analyze the existing regulations governing data management and protection in Sudan, particularly in relation to technical safeguards such as encryption. Employing a qualitative approach, this research relies on a literature review to explore the current legal and technical mechanisms in place for securing personal data. The findings reveal that Sudan's legal framework emphasizes the use of encryption and other technical measures to secure personal data, thereby enhancing the protection of privacy. The paper also discusses the intersection of technical protection and legal frameworks, noting that both work together to strengthen individual privacy rights. Sudan has recently introduced crucial legal provisions aimed at safeguarding personal information in accordance with international human rights law.

Keywords: Sudan, privacy, personal data, protection, encryption, human rights.

PREDICTING MORTALITY IN ACUTE BURN PATIENTS USING THE BOBI SCORE AND FLAMES SCORE

K. Ahmed Nour, R. M. Habib Ali, S. T. Waly, A. M. Omar
Department of Surgery, University of Khartoum, Sudan

Abstract:

Thermal injuries present a significant public health challenge, particularly in developing countries, where they contribute to high morbidity and mortality rates. These injuries often result in long-term physical disabilities, including severe scarring and disfigurement. In addition to their physical consequences, burns raise important legal and forensic questions, especially in cases of self-inflicted or accidental burns. Accurate assessment of burn severity and prediction of long-term disability or death are essential for effective management and compensation claims. This study aimed to evaluate the effectiveness of two predictive models, the BOBI (Belgian Outcome in Burn Injury) score and the FLAMES (Fatality by Longevity, APACHE II score, Measured Extent of burn, and Sex) score, in predicting mortality in acute burn patients. The research was conducted on 120 adult patients admitted to the Burn Unit of Khartoum Medical Center, Sudan, between January 2018 and December 2019. Demographic and clinical data were collected, including burn details and any inhalation injury. Patients were assessed using both BOBI and FLAMES scoring systems. The study population had a mean age of 38.3 ± 14.5 years, with males comprising 60% of the patients. The majority of burns were accidental (92%), while 8% were self-inflicted. The most common burn type was flame burn, which accounted for 80% of the cases. A significant percentage of patients (10%) had burns involving more than 60% of the total body surface area (TBSA). The study also noted that 15% of patients required mechanical ventilation, and 22% of patients died, primarily due to sepsis, organ failure, or respiratory complications. The mean BOBI score was 1.4 ± 1.3 , while the FLAMES score averaged -3.2 ± 2.8 . The FLAMES score demonstrated a superior predictive capability with an area under the receiver operating characteristic (ROC) curve of 0.92, compared to 0.85 for the BOBI score. Both scoring systems showed a statistically significant correlation with patient outcomes. The study concluded that both BOBI and FLAMES scores are useful tools for predicting mortality in acute burn patients, with the FLAMES score proving to be a more reliable predictor.

Keywords: BOBI, Burns, FLAMES, Mortality, Predictive scoring systems, Outcome

SOCIAL REACTIONS TO ETHNIC PROTESTS IN ISRAEL: THE CASE OF THE WADI SALIB RIOTS (1959)

Dr. David Cohen, Prof. Dr. Miriam Levy
University of Tel Aviv, Israel

Abstract:

Social reactions to ethnic protests with political aims can follow two central approaches: one that attributes deviant behavior to individual characteristics, and the other that places blame on societal structures. Typically, those in positions of power adopt the former approach, denying any responsibility for the plight of marginalized groups, while critics of governmental policies argue that societal conditions are to blame. This study explores social reactions to the Wadi Salib riots, which took place in Haifa in 1959. These riots marked the first major ethnic protest in Israeli society, raising questions about the efficacy of the Zionist ideology of "ingathering of the exiles." The key question addressed by this research was whether the unique Israeli socio-political context influenced a different societal response compared to similar events abroad. To answer this, the study analyzed articles from the Israeli press of the time. The mainstream press, aligned with the political establishment, portrayed the rioters as criminals who sought to disrupt societal progress. In contrast, opposition leaders emphasized the poverty and poor living conditions faced by the rioters, which they argued were a direct result of governmental policies. The analysis of press coverage shows similarities between the reaction to the Wadi Salib riots and similar incidents elsewhere. However, the response to the Wadi Salib riots not only reflected the political divide but also represented competing symbolic frameworks. Each political camp utilized the riots to affirm the legitimacy of its own ideological stance.

Keywords: Ethnic Protest, Political Deviance, Media Representation, Social Reaction, Symbolic Universe.

IMPACTS OF CLIMATE CHANGE ON FOOD SECURITY: A LEGAL PERSPECTIVE WITH EMPHASIS ON THE ASIAN CONTEXT

S. Tanaka, K. Lee
University of Seoul, South Korea

Abstract:

Climate change has emerged as a global threat, with significant implications for food security. In Asia, this challenge is particularly pressing due to its high dependency on agriculture and vulnerable ecosystems. Governments across the region are taking concerted efforts to mitigate the impact of climate change on food production systems, which are directly linked to economic stability and social well-being. Asian countries have adopted a variety of strategies to reduce greenhouse gas emissions, promote sustainable agricultural practices, and build resilience in food systems. Legal frameworks at both national and regional levels are evolving to address these pressing concerns, with a focus on integrating climate change adaptation into agricultural policies. These frameworks aim to enhance food security by aligning food policy with climate change goals. Notably, countries such as Japan and South Korea have introduced laws that encourage green innovation and resource-efficient practices in agriculture. Furthermore, international cooperation and aid are key components in addressing the global dimensions of climate change, particularly in developing Asian nations. This paper explores the legal and policy responses to food security in the context of climate change in Asia, emphasizing the need for integrated solutions that ensure sustainable food systems for future generations.

Keywords: Climate change, food security, legal framework, sustainable agriculture, Asia.

THE IMPACT OF TERRORISM AS A GLOBAL ASYMMETRIC THREAT ON NATIONAL SECURITY FORCES

José Silva, Ricardo Costa

Federal University of Pernambuco, Brazil

Abstract:

This study explores the impact of terrorism as an asymmetric threat on the traditional security forces of states, emphasizing the vulnerabilities it exposes within conventional military structures. The methodology employs qualitative research techniques, including comparative analysis of academic literature, security documents, and case studies, to examine the evolving nature of global threats. The 21st century ushered in a new era of multipolarity, where the previously stable security frameworks are now facing unanticipated challenges. The principles of international relations have evolved under the influence of globalization, with asymmetric threats becoming central in shaping national security strategies. Terrorism, as one of the most prominent forms of asymmetric warfare, has demonstrated its ability to destabilize states and influence political agendas both regionally and globally. Governments, traditionally relying on conventional forces, are increasingly finding these institutions ill-suited to counter the fluid and unpredictable nature of terrorist operations. Unlike conventional warfare, terrorism targets societal structures and political systems in a covert and dispersed manner, requiring states to reconsider their approach to security. This research highlights the need for states to adapt their military strategies, incorporating specialized counter-terrorism units and intelligence-driven operations, to better combat the evolving threat of terrorism. It underscores the growing necessity for hybrid warfare tactics that extend beyond traditional armed forces' roles. Ultimately, this paper argues that states must align their security forces with the modern realities of global threats, where conventional methods may no longer suffice.

Keywords: Asymmetric warfare, national security, terrorism, counter-terrorism, hybrid warfare.

REGULATION AND SELF-REGULATION OF CIVIL UNMANNED AIRCRAFTS IN AFRICA

A. K. Osei, F. T. Mensah, J. K. Nkrumah, S. D. Adom

University of Ghana, Ghana

Abstract:

The regulation of civil unmanned aircraft (CUAs) in Africa is becoming an increasingly important subject in light of growing safety and security concerns associated with their use. These concerns arise from the diverse challenges in regulating drone operations and ensuring compliance with both national and international aviation standards. Unlike European countries, African nations are still in the early stages of establishing comprehensive frameworks for the use and production of CUAs. This fragmentation leads to inconsistent regulations, hindering the growth of the industry. Additionally, both regulation and self-regulation practices are necessary to ensure the safe operation of drones in African airspace. This paper explores the challenges and opportunities for African countries in regulating civil unmanned aircraft, with a focus on the potential role of self-regulation and industry-led initiatives. The research aims to provide policy recommendations that can guide African regulators and industry players towards a unified approach, while also contributing to academic debates and informing future policymaking.

Keywords: Regulation, self-regulation, safety, security, drones

DEVELOPMENT AND VALIDATION OF A TOOL TO MEASURE COPING MECHANISMS IN RESPONSE TO STRESSFUL ENVIRONMENTS

Dr. Ahmed Al-Mansoori, Fatima Jassim, Dr. Khaled Al-Hassan, Nora Al-Farisi
University of Sharjah, UAE

Abstract:

Stress has significant negative consequences on both individual and organizational levels, emphasizing the need for effective coping mechanisms. Despite the existence of various coping models, many fail to integrate the array of coping strategies cohesively and neglect recent advancements in emotional coping and acceptance. To address these issues, an integrative model was developed, combining key coping strategies. This model was constructed based on a thorough review of literature, a qualitative study involving workers with varying stress levels, and clinical case analysis. It aims to clarify when certain strategies are beneficial or ineffective, providing insight on how to apply them more efficiently. The model categorizes coping strategies into Specific Strategies for controllable situations (Modifying the Situation and Resignation-Disempowerment), Specific Strategies for uncontrollable situations (Acceptance and Stubborn Relentlessness), and General Strategies (Wellbeing and Avoidance). This research outlines the development and validation of an instrument designed to measure these coping strategies. The initial pool of items, based on conceptual definitions, was reviewed by three expert judges, leading to the selection of 18 items for a brief questionnaire. A validation sample of 300 participants from a university in the UAE was used. Reliability analyses, including inter-rater agreement (Krippendorff's alpha) and internal consistency (Cronbach's alpha), yielded satisfactory results. A confirmatory factor analysis conducted via MPlus confirmed the model's six-factor structure, showing superior fit over alternative models. The findings suggest that the tool has strong psychometric properties and highlights the need for further studies to confirm its predictive validity and structural integrity. This instrument will assist researchers and clinicians in better assessing and understanding coping strategies, potentially aiding in the prevention of mental health issues related to stress.

Keywords: Coping strategies, stress, measurement tool, questionnaire, validation, acceptance.

UNDERSTANDING EMPLOYEE BEHAVIOR THROUGH ORGANIZATIONAL CULTURE AND COMPLEX ADAPTIVE SYSTEMS THEORY

Amadou Diop, Mariama Toure, Boubacar Diallo

Department of Management, University of Dakar, Senegal

Abstract:

Purpose: This article examines employee behavior as an outcome of the organizational system, using the frameworks of organizational culture and Complex Adaptive Systems (CAS) theory. Both theories argue that individual behavior is shaped by the organizational environment and its culture. Although both are widely recognized in organizational studies, they are seldom applied together to provide a more comprehensive understanding of workplace behavior.

Methodology: The paper reviews existing literature, drawing on key concepts from organizational culture and CAS theory. By comparing the two approaches, the study emphasizes their similarities and offers an enriched perspective on how workplace behavior is influenced by the system as a whole.

Findings:

- a) Workplace behavior is explored as a matter of social cognition.
- b) Organizations are viewed as complex systems where culture plays a pivotal role in guiding the cognitive processes of individuals.
- c) Integrating culture into CAS theory reveals organizations as not only evolving and unpredictable but also as systems designed to create and maintain stability through recurring behaviors.

Conclusion: Applying the combined insights from organizational culture and CAS theory enhances our understanding of employee behavior and highlights the value of novel perspectives in organizational research and management.

Keywords: Complex adaptive systems theory, employee behavior, organizational culture, stability.

IMPACT OF SOCIAL MEDIA: A STUDY ON STRESSORS IN MODERN LIFESTYLES

Prof. Dr. Zhang Mei

Department of Social Sciences, Beijing University, China

Abstract:

This research examines the influence of social media platforms (such as WeChat, Instagram, and TikTok) on contemporary lifestyles, particularly focusing on how these platforms function as stressors in our daily routines. Through a survey conducted with 150 social media users across different age demographics, the study explores the ways in which social media consumption affects offline interactions and overall well-being. A model was developed and tested to assess the relationship between social media engagement and stressors like burnout and social overload. The findings from correlation and regression analyses indicate that higher social media usage is associated with increased levels of social overload and burnout. The study confirms that excessive engagement with social media can lead to heightened stress, resulting in emotional exhaustion and a sense of fatigue in individuals.

Keywords: Burnout, emotional exhaustion, fatigue, stressors, social media, social overload, social networking.

PERCEPTION OF EMOTIONS IN VEHICLE DESIGN: THE INFLUENCE OF FACIAL FEATURES ON DRIVER INTERPRETATION

Mei Li Zhang, Zhao Wei Li
School of Psychology, Peking University, China

Abstract:

The phenomenon of pareidolia, where individuals perceive human faces in inanimate objects, is prevalent in vehicle design, particularly in the front and rear ends of cars. In a survey of 120 participants aged 20 to 75, the majority (97%) reported seeing faces in the front-end styling of production vehicles. A significant number of these participants, particularly women, interpreted these faces as exhibiting various emotions, with a tendency towards perceiving anger. Women showed a higher frequency of face recognition in car designs, while the perception of anger was equally distributed across genders. The study also analyzed how specific vehicle design features, such as headlights resembling eyes and grilles representing mouths, influenced emotion detection. These anthropomorphic cues were strongly correlated with the perception of an angry expression in the vehicles. The survey examined various vehicle models and their respective brands, highlighting how designs have evolved over the past two decades, showing an increase in aggressive facial expressions in the most popular models. The study reveals trends across different body styles, with more aggressive perceptions emerging in certain categories of vehicle design.

Keywords: Vehicle design, pareidolia, emotion perception, facial features, car styling

COGNITIVE FLEXIBILITY IN ECOLOGICAL REHABILITATION: A STUDY OF LOCAL COMMUNITY ENGAGEMENT

M. Tanaka, K. Liu, Y. Wang

Department of Environmental Psychology, University of Beijing, China

Abstract:

Ecological rehabilitation projects often face resistance from local communities, especially when they challenge traditional practices or preconceived notions. This study explores the role of cognitive flexibility exercises from environmental psychology in enhancing community engagement and acceptance of ecological rehabilitation approaches. The research was conducted at a quarry site in Yunnan, China. Four distinct groups were examined based on their level of involvement: Group 1 (Training) received 50 hours of on-site training over a span of 8 months; Group 2 (Awareness) attended a 2-hour awareness session; Group 3 (Flexibility) participated in 2 hours of cognitive flexibility exercises; and Group 4 (Control) was not involved in any interventions. The findings suggest that individuals in Group 3 (Flexibility) were more likely to accept ecological rehabilitation methods compared to the traditional approaches. Similar results were observed in Group 1 (Training), which involved a more intensive engagement process. Furthermore, an additional experiment combining flexibility exercises with awareness sessions demonstrated that short, targeted interventions can significantly reduce resistance to change. This research underscores the potential of cognitive flexibility as a valuable tool for overcoming community skepticism in ecological projects, and it suggests that this approach can be applied to various environmental challenges requiring shifts in local perceptions.

Keywords: Cognitive flexibility, ecological rehabilitation, environmental psychology, China, community engagement, local perceptions

USING PSYCHOMETRIC TOOLS IN COGNITIVE BEHAVIORAL THERAPY: A COMPARATIVE STUDY OF MMPI-2 AND MMSE-2 APPLICATIONS

Juan Carlos Silva, Prof. Dr. Mariana Rocha

Department of Clinical Psychology, University of São Paulo, Brazil

---

Abstract:

Psychopathology remains a central focus in clinical psychology, intertwining psychological assessments with psychotherapy to form a comprehensive approach. In clinical practice, psychodiagnosis and psychotherapy are typically conducted independently, guided by specific therapeutic goals and techniques. This study examines the integration of the Minnesota Multiphasic Personality Inventory-2 (MMPI-2) and the Mini Mental State Examination-2 (MMSE-2) in enhancing the effectiveness of Cognitive Behavioral Therapy (CBT). Two case studies—one involving a major depressive episode with psychotic features and the other a mixed anxiety-depressive disorder—demonstrate how this combination can refine therapeutic outcomes. In the first case, CBT was introduced initially, followed by the administration of the blue form MMSE-2, MMPI-2, and the red form MMSE-2. In the second case, the process began with cognitive screening using the blue form MMSE-2, followed by MMPI-2 for personality assessment, and then the red form MMSE-2. The repeated administration of MMPI-2 in this case was required due to the invalidation of the first profile. Results from the MMPI-2 were instrumental in identifying critical therapeutic targets, such as self-destructive thoughts and behaviors that might otherwise have been overlooked. Additionally, the MMSE-2 highlighted cognitive concerns such as memory loss and poor concentration. This approach, combining psychotherapy with psychometric evaluation, reflects a growing trend to adapt psychological practices to meet the challenges of modern life, offering significant insights for advancing clinical interventions.

Keywords: Cognitive Behavioral Therapy, MMPI-2, MMSE-2, Psychotherapy, Psychopathology, Psychological Assessment

EFFECTS OF HEMODIALYSIS DURATION ON COGNITIVE FUNCTION: A STUDY IN WEST AFRICA

M. T. Bakari, O. A. Kante, D. F. Abubakar, I. S. Diop
Department of Neurology, University of Dakar, Senegal

Abstract:

Cognitive impairment is a significant concern for individuals undergoing hemodialysis (HD), often affecting their overall quality of life. This study aimed to explore the impact of the duration of hemodialysis on cognitive functions, particularly memory types, in HD patients. The sample consisted of 80 HD patients from Dakar, Senegal, divided into two groups: one with less than six months of dialysis and the other with over six months of dialysis. The average age of participants was 52.3 years, with 30% being female. Cognitive function was evaluated using the Modified Mini-Mental State Examination (3MS) and the Verbal Learning Test (VLT). Results showed that long-term HD patients, with an average dialysis duration of 4.2 years, had significantly lower scores in episodic, visual, and working memory compared to those with a shorter HD duration (mean time of 4 to 5 months). Specifically, the long-term HD group scored 4.65 ± 0.92 for episodic memory, 19.37 ± 5.76 for visual memory, and 11.12 ± 3.21 for working memory, all lower than the short-term HD group ($P < 0.01$). Regression analysis indicated that longer dialysis duration was associated with a decline in all memory types ($R^2 = 0.650$, $P < 0.01$). These findings suggest that prolonged hemodialysis has a detrimental effect on cognitive function, especially memory, underscoring the need for continuous cognitive monitoring in HD patients. Further studies are essential to deepen our understanding of this relationship.

Keywords: Hemodialysis, cognitive impairment, memory types, duration of hemodialysis, Senegal.

EMOTIONAL REGULATION AND ITS IMPACT ON ADDICTION TREATMENT: A STUDY OF THE CHANGE & GROW® MODEL

Amina Bahrami, Fatima Alavi, Hossein Karami
University of Tehran, Iran

Abstract:

Emotion regulation plays a critical role in the development and treatment of various psychiatric disorders, particularly those related to addiction, such as substance use, eating disorders, and gambling. The Change & Grow® therapeutic model, with its five core principles (Truth, Acceptance, Gratitude, Love, and Responsibility), aims to address emotion regulation difficulties within addiction recovery. This exploratory cross-sectional study investigates the effectiveness of the Change & Grow® model in reducing emotional regulation challenges among patients undergoing treatment for addiction. A total of 44 participants (15 women and 29 men) from the Villa Ramadas International Treatment Centre in Portugal participated in the study. The Difficulties in Emotion Regulation Scale (DERS) was employed to assess six emotion regulation dimensions: Strategies, Non-acceptance, Awareness, Impulse, Goals, and Clarity. Results revealed significant changes in both the DERS total score and the Impulse subscale across treatment stages. Notably, the treatment stages were negatively correlated with scores on the Non-acceptance and Impulse subscales, suggesting that the Change & Grow® model effectively improves emotional regulation, particularly in impulse control, which is a key issue in addiction disorders. These findings underscore the model's potential to enhance treatment outcomes by addressing emotional dysregulation.

Keywords: Addiction, Change & Grow®, emotion regulation, psychopathology.

DISCREPANT VIEWS OF SOCIAL COMPETENCE AND ITS CONNECTION WITH SOCIAL ANXIETY IN ADOLESCENCE

Marta Silva, João Costa, Ana Rodrigues, Pedro Ferreira
Department of Psychology, University of Lisbon, Portugal

Abstract:

Adolescents' perceptions of their social competence (SC), whether overly positive or negative, play a crucial role in their emotional development, particularly in the manifestation of social anxiety, now known as Social Anxiety Disorder (SAD). While biased self-perceptions are recognized as a significant factor in adolescents' emotional well-being, the relationship between self-perceptions and evaluations by others—such as peers and teachers—and their connection to social anxiety symptoms is not fully understood. This study aimed to explore the discrepancy between adolescents' self-assessments of SC and those made by peers and teachers, and to examine the link between these discrepancies and self-reported social anxiety symptoms. The sample consisted of 420 8th-grade students (aged 14-16) from secondary schools in Lisbon, Portugal (49.5% boys, 50.5% girls). Using latent profile analysis (LPA), a person-centered method, we identified five distinct discrepancy profiles: i) highly negative self-perceptions of SC, ii) moderately negative self-perceptions of SC, iii) realistic self-perceptions of SC, iv) moderately positive self-perceptions of SC, and v) overly positive self-perceptions of SC. Adolescents with highly negative or moderately negative perceptions of their SC reported the highest levels of social anxiety symptoms, while those with realistic, moderately positive, and overly positive perceptions had significantly fewer symptoms of social anxiety. The results suggest that negative self-perceptions of SC may contribute to the development of social anxiety, while realistic self-perceptions could serve as a protective factor. Conversely, overly positive self-perceptions were found to be associated with fewer anxiety symptoms, although this profile may also be linked to externalizing behaviors, such as impulsivity and aggression. These findings emphasize the importance of addressing perceptual discrepancies in therapeutic and research contexts, highlighting the need for individualized interventions that cater to specific needs rather than one-size-fits-all approaches. Further research on the role of these discrepancies in social anxiety is warranted.

Keywords: Adolescence, latent profile analysis, social competence, social anxiety, perceptual discrepancies.

SOCIAL SUPPORT AND QUALITY OF LIFE AMONG ADOLESCENTS WITH CEREBRAL PALSY TEMPORARILY ORPHANED DUE TO PARENTAL MIGRATION

M. Akinyele, T. Oladipo
University of Ibadan, Nigeria

Abstract:

This article examines the social support and quality of life experienced by adolescents with cerebral palsy who are temporarily orphaned due to the migration of a parent. The phenomenon of migration has far-reaching consequences for various life domains, with family functioning being one of the most significantly affected. The temporary separation of children, especially those with disabilities, from their parents creates a challenging situation. This disruption leads to alterations in family dynamics and the well-being of its members. Children respond to parental absence in various ways, either adapting well or exhibiting behavioral challenges. Given the widespread occurrence of labor migration and its impacts on social structures, it is critical to implement measures that support migrant workers and their families. This study specifically focuses on the perceptions of adolescents with cerebral palsy regarding the social support they receive and their quality of life in the context of temporary parental absence. Using the quantitative approach, the Satisfaction with Life Scale (SWLS) by Diener was employed. The sample consisted of 50 participants (37 girls and 13 boys), aged 16 to 18 years, whose parents have migrated for work. The findings reveal that the adolescents' quality of life and perceived social support are generally low to average.

Keywords: Social support, quality of life, migration, cerebral palsy.

DEVELOPMENT AND PSYCHOMETRIC PROPERTIES OF THE RELATIONAL MOBILITY SCALE FOR THE NIGERIAN POPULATION

Chijioke Okoro, Amina Bala

University of Lagos, Nigeria

Abstract:

This study explores the development and psychometric evaluation of the Relational Mobility Scale tailored to the Nigerian population. The scale was designed with 30 newly developed items, considering the unique social dynamics and cultural context of Nigeria. The scale consists of two parallel forms, A and A', to assess relational mobility across diverse social settings. A total of 500 secondary school students from Lagos, Nigeria, participated in the study. The construct validity was examined using both exploratory factor analysis (EFA) and confirmatory factor analysis (CFA). The results indicated that the proposed model provided a good fit for the data, and the delayed alternate form method demonstrated acceptable reliability. The study concluded that a 21-item, three-dimensional Relational Mobility Scale is an effective tool for assessing relational mobility in Nigerian adolescents. These findings suggest the scale's potential for broader application in understanding social behaviors and relationships in different cultural contexts.

Keywords: Exploratory factor analysis, confirmatory factor analysis, relational mobility, psychometric evaluation, Nigerian adolescents

EXPLORING ELDERLY CARE IN PRIVATE HOMES, HOSPITALS, AND LONG-TERM FACILITIES: A SOCIO-PSYCHOLOGICAL ANALYSIS IN BANGKOK

Assis. Prof. Dr. Naruemon Srisuk, Kantana P. Apichatpong
Faculty of Social Sciences, Chulalongkorn University, Thailand

Abstract:

Thailand, with a rapidly increasing aging population, faces significant challenges in providing adequate elder care. This study investigates various elder care settings—private homes, hospitals, and long-term care facilities—in Bangkok, with the aim of understanding the socio-psychological impacts of these environments on the elderly. The research collects empirical data from the elderly and their caregivers across these settings. The data collection methods include in-depth interviews, focus group discussions, narratives, and field observations. The study employs a mixed-methods approach to analyze the complexities of elder care in these environments. Key challenges identified in private homes include poorly designed living spaces, insufficient financial resources, and a lack of skilled caregivers. In hospitals and long-term care facilities, the absence of clear governmental policies and regulations, combined with inadequate facilities for geriatric care, hinders the provision of appropriate services. These challenges contribute to neglect and emotional distress among the elderly. The findings highlight the need for a more integrated approach to elder care, with stronger policies and resources to support caregivers and improve care standards. Recommendations are made to strengthen elder care across these different settings.

Keywords: Elder care settings, family caregiver, home care, geriatric hospital care, long-term care facility

THE IMPROVEMENT OF MILITARY PILOT TRAINING THROUGH COGNITIVE AND PSYCHOPHYSIOLOGICAL ASSESSMENTS

A. K. Sarsenov, D. M. Bekmuratov

Kazakhstan Military Aviation Academy, Almaty, Kazakhstan

Abstract:

The performance of military pilots in challenging and high-pressure environments is crucial for successful missions. To ensure optimal efficiency and safety, it is essential to assess mental workload and stress factors that can impact decision-making and reaction times. This study explores the application of psychophysiological methods, such as electroencephalography (EEG) and heart rate (HR) monitoring, to better understand the cognitive load experienced by military pilots during various flight tasks. Conducted with pilots from the Kazakhstan Military Aviation Academy, the research was carried out in both flight simulators and real-world flight scenarios. The results revealed significant variability in individual responses to demanding tasks, highlighting the need for personalized training strategies. Using EEG data and heart rate variability, individual profiles were created for each pilot, allowing for identification of specific tasks that required additional training. The system developed allows instructors to pinpoint the most mentally taxing aspects of flight tasks, optimizing training sessions for improved performance. This psychophysiological approach enhances pilot training by tailoring it to individual cognitive needs, ensuring that military pilots can handle complex flight environments with greater effectiveness.

Keywords: Cognitive load, human performance, military pilots, psychophysiological assessment, training optimization.

A FRAMEWORK FOR ANALYZING HUMAN RESPONSE TO ENVIRONMENTAL NOISE

Maria Fernandes, Prof. Dr. João Silva

University of São Paulo, Brazil

Abstract:

This study introduces a comprehensive framework for analyzing human responses to environmental noise. It defines key concepts such as ‘Environmental Noise’ and ‘Noise Response’ and explores how these factors impact human behavior. The framework is grounded in Psychoacoustics and provides a method to characterize and assess the effects of noise on individuals. The paper discusses various sources of environmental noise and introduces measurement techniques for assessing its impact. The study also outlines equations for noise assessment and presents filtering techniques designed to mitigate the adverse effects of noise. Additionally, the paper explores the relationship between noise and human health, with a particular focus on the impact of noise on mental well-being and cognitive functions. The role of noise in various environmental contexts, such as urban and natural settings, is analyzed, demonstrating how noise can influence comfort and stress levels. The paper concludes with recommendations for noise regulation and protection strategies.

Keywords: Environmental noise, noise response, psychoacoustics, human health, noise mitigation

META-ANALYSIS OF THE IMPACT OF POSITIVE PSYCHOLOGICAL CAPITAL ON EMPLOYEE PERFORMANCE: THE MODERATING ROLE OF WORK EXPERIENCE

Ahmed Al-Mansoori, Fatima Al-Khatib
University of Jordan, Jordan

Abstract:

This study explores the impact of positive psychological capital (PsyCap) on various employee outcomes, including job satisfaction, organizational commitment, organizational citizenship behavior (OCB), innovative behavior, and individual creativity. By conducting a meta-analysis of studies published across the Arab region, the research finds that PsyCap positively influences employee performance and behavior. The analysis revealed significant heterogeneity among the studies, which led to the examination of contextual factors such as work experience and tenure. While tenure was hypothesized to moderate the relationship between PsyCap and employee outcomes, the findings suggest that tenure does not have a statistically significant moderating effect. The study highlights the importance of understanding the role of psychological resources in enhancing employee performance while considering potential moderating variables. Practical implications for organizations aiming to foster a positive work environment through PsyCap are discussed.

Keywords: Positive psychological capital, job satisfaction, organizational commitment, OCB, creativity, meta-analysis.

OPTIMISM, HOPE, AND MENTAL HEALTH AMONG STUDENTS: A STUDY OF WELL-BEING AND DISTRESS IN SOUTH AMERICA

Dr. Pedro Gómez, Isabel Martínez, Assoc. Prof .Dr. Joaquín Rodríguez
University of Buenos Aires, Argentina

Abstract:

This study aims to explore the relationships between optimism, hope, and mental health indicators, including psychological well-being and distress, among university students. A total of 250 students (145 males and 105 females) from the University of Buenos Aires, Argentina, participated in the research. They completed the Revision of the Life Orientation Test (LOT-R), the Trait Hope Scale (THS), and the Mental Health Inventory (MHI) to assess their levels of optimism, hope, psychological well-being, and psychological distress. The results indicated that optimism and hope were positively correlated with each other. Optimism was found to have a significant positive relationship with psychological well-being, while it was inversely related to psychological distress. Similarly, hope showed a positive correlation with psychological well-being and was associated with lower psychological distress. These findings suggest that both optimism and hope play key roles in enhancing mental health and reducing psychological distress, highlighting the importance of fostering these traits for better psychological outcomes among students.

Keywords: Optimism, hope, psychological well-being, psychological distress, mental health.

FAMILY DYNAMICS IN CHILDREN WITH CONGENITAL AND NON- CONGENITAL HEARING LOSS

M. Nguyen, T. Tran, L. Le, H. Pham
University of Hanoi, Vietnam

Abstract:

This study aimed to assess the functionality of families with children diagnosed with either congenital or non-congenital hearing loss. A sample of 100 primary caregivers, including mothers, fathers, and grandparents, participated in the study. Each caregiver had a child or grandchild diagnosed with profound hearing loss, either congenital or acquired later in life. The participants underwent a comprehensive evaluation that involved assessments by specialists in audiology, genetics, and psychology. After confirming the diagnosis, genetic testing was conducted to identify potential mutations in the GJB2 gene, particularly the 35delG deletion, which is known to contribute to hearing loss. Regardless of the genetic results, all caregivers received psychological support throughout the study. The family APGAR, a tool used to evaluate family functionality, was administered before and after psychological counseling. Results indicated that 16% of families viewed themselves as fully functional, 55% as moderately functional, and 29% as dysfunctional. These findings underscore the significant role that psychological support plays in enhancing the family dynamics and overall quality of life for families with hearing-impaired children.

Keywords: Hearing loss, genetic counseling, psychological support, family dynamics.

SUPPORTING PARENTS OF CHILDREN WITH SPECIAL NEEDS THROUGH A DEVELOPMENTAL APPROACH

Sarah Leila, Hana Ali, Nabilah Zahra
University of Nairobi, Kenya

Abstract:

The emotional, behavioral, and social development of parents of children with special needs plays a crucial role in their caregiving journey. Emotional development is shaped by the bond between parents and their children, where mutual support and understanding are fostered. Behavioral development emerges as parents adjust their strategies in response to the specific needs of their child, enabling more effective caregiving. Social development focuses on helping parents prepare their children for societal interactions, enhancing their ability to overcome challenges. By applying the hierarchy of needs model, parents can prioritize their child's care while maintaining their own well-being. This model promotes a balanced approach to caregiving, where emotional and psychological needs are addressed, leading to a healthier caregiving process and a better quality of life. This paper explores how understanding the hierarchy of needs can empower parents, improving their resilience and overall participation in society.

Keywords: Hierarchy of needs, caregiving, special needs, emotional development, behavioral development, social adaptation.

THE IMPACT OF MOBILE PHONE RADIATION ON BEHAVIOUR AND MOLECULAR MECHANISMS IN RATS

K. Zhang, L. Li, Y. Wang

Department of Neuroscience, Peking University, China

Abstract:

The N-methyl-D-aspartate (NMDA)-dependent pathway plays a central role in learning and memory processes in the hippocampus, a key brain region involved in these cognitive functions. However, the impact of radiofrequency electromagnetic radiation (RF-EMR) on NMDA receptor signaling, particularly its effect on protein kinases like Ca²⁺/calmodulin-dependent protein kinase II alpha (CaMKII α), remains underexplored. This study aimed to evaluate both the behavioural and molecular effects of acute and chronic 900 MHz RF-EMR exposure on rats. The rats were grouped into Sham, acute exposure (2 hours/day for 1 week), and chronic exposure (2 hours/day for 10 weeks). Behaviour was assessed using a passive avoidance task, and hippocampal levels of CaMKII α and its phosphorylated form (pCaMKII α) were analyzed via Western Blotting. The passive avoidance test revealed significant impairment in both acute and chronic groups, with the chronic exposure group showing slightly reduced effects. Molecular analysis demonstrated a significant increase in the levels of CaMKII α and pCaMKII α in the hippocampus of the chronic exposure group compared to the acute exposure group. These findings suggest that prolonged exposure to 900 MHz RF-EMR alters both behavioural performance and the molecular signaling pathways related to memory and learning in rats.

Keywords: Hippocampus, protein kinase, rat, RF-EMR.

THE IMPACT OF FUNCTIONALITY ON COGNITIVE DECLINE IN ELDERLY WOMEN IN PAKISTAN

Sara A. Khan, Nadia F. Malik, Ayesha R. Shah
University of the Punjab, Pakistan

Abstract:

This study examines the relationship between functionality and cognitive decline in elderly women living in Pakistan. A descriptive, cross-sectional approach was used, involving 150 participants from Lahore, Punjab. A non-probabilistic sampling technique was applied, and assessments were carried out using the Barthel Index to measure functionality and the Pfeiffer Short Portable Mental Status Questionnaire to assess cognitive impairment. The findings indicate a significant negative correlation between cognitive decline (Pfeiffer) and levels of functionality (Barthel) ($r = -0.476$; $p = 0.003$). These results suggest that lower functionality, marked by either high or low dependence, is strongly linked with cognitive impairment in elderly women. This research underscores the necessity for targeted healthcare strategies that address both cognitive and physical health in this demographic, with an emphasis on the role of mental health professionals in prevention and rehabilitation to enhance the quality of life for elderly women.

Keywords: Functionality, cognitive decline, elderly women, cognitive impairment, mental health.

IMPACT OF AN EDUCATIONAL MODEL ON SOCIAL RESPONSIBILITY AND PSYCHOLOGICAL WELL-BEING

Ahmed M. Hassan, Fatma A. Abdelrahman, Tamer M. Fawzy

Department of Psychology, Cairo University, Egypt

Abstract:

The eudaimonic framework in psychology and philosophy emphasizes that leading a fulfilling life is intricately connected to personal growth, which, in turn, fosters a sense of responsibility toward the well-being of others and society. In the realm of educational psychology, this perspective can be translated into actionable outcomes by developing and validating educational models aimed at promoting socially responsible behaviors. Since 2010, Cairo University in Egypt has implemented an educational model designed to cultivate socially responsible professionals who, through their work, strive to create social equity and make decisions that prioritize the collective good. The primary objective of this study is to explore whether there is a connection between the learning outcomes achieved, students' attitudes toward social responsibility, self-perceived socially responsible behavior, personal values, and observed professional behavior in graduates who have undergone specific training to become socially responsible (SR) professionals. To achieve this, the researchers administered a series of assessments to 400 students and alumni, including the Social Responsibility Learning and Attitude Questionnaire, interviews with employers, and a Self-Attribution of Socially Responsible Behavior Questionnaire. The results reveal that both students and alumni report cognitive, emotional, and behavioral learning, with notable differences in attitudes and self-perception of socially responsible behavior between those who participated in the educational model and those who did not. Employers also highlighted significant differences in the professional conduct of those trained under the model. These findings suggest that the educational model significantly influences the development of social responsibility and contributes to holistic professional and personal development. Furthermore, identifying potential mediating variables is crucial for enhancing the effectiveness of such models.

Keywords: Educational model, eudaimonic well-being, social responsibility, professional behavior, values.

EMOTIONS AND SOCIAL MEDIA SHARING ON MICROBLOGGING PLATFORMS IN ASIA

Junwei Zhang, Hua Li, Mingyuan Wang, Zheng Guo
School of Media and Communication, Fudan University, China

Abstract:

This study investigates the emotional expressions and sharing behaviors of users on microblogging platforms, focusing on the Chinese platform, Weibo. The first part of the study examines how the intensity of emotions (both positive and negative) in messages influences readers' sharing actions. Specifically, it explores whether strong emotional content in microblog posts either encourages or discourages users from sharing the content. The second part compares the behavior and emotional expression of three categories of users: verified corporate accounts, verified individual users, and unverified users, in relation to their social media activity. A total of 7,114 microblog posts concerning 24 trending public events in China were analyzed from Sina Weibo. Findings indicate that microblogs carrying strong negative emotions are significantly more likely to be shared. Moreover, the study reveals notable differences in emotional expression and sharing behavior among the three types of users, with verified corporate accounts displaying a distinct pattern in their approach to content dissemination.

Keywords: Microblogging, emotional expression, social media sharing, information diffusion.

LIFE SATISFACTION, RESILIENCE, AND PSYCHOLOGICAL WELL-BEING: A STUDY AMONG SYRIAN REFUGEES IN TURKEY

Fatima Al-Mahmoud, Karim Haddad, Leila Mansour
Department of Psychology, Beirut Arab University, Lebanon

Abstract:

The current study aimed to explore the relationship between life satisfaction, resilience, and psychological well-being among Syrian refugees residing in Gaziantep, Turkey. Employing a descriptive correlational design, 165 Syrian refugees (68 males, 97 females) participated in this research. Participants completed the Satisfaction with Life Scale (SWLS), Resilience Scale (RS-14), and the Psychological Well-being Scale (PWB). The findings demonstrated that life satisfaction was positively correlated with resilience and various dimensions of psychological well-being, including autonomy, personal growth, and self-acceptance. Resilience was also found to have a strong negative association with psychological distress indicators such as anxiety, depression, and perceived stress. Furthermore, psychological well-being acted as a significant mediator in the relationship between resilience and life satisfaction. These results suggest that enhancing resilience and overall well-being can significantly improve the life satisfaction of refugees, underscoring the need for targeted interventions aimed at fostering psychological resources among displaced populations.

Keywords: Syrian refugees, life satisfaction, resilience, psychological well-being, mental health.

BARRIERS AND FACILITATORS IN HELP-SEEKING DECISIONS AMONG ADULT WOMEN WITH PTSD: A QUALITATIVE STUDY

Fatou Diallo, Mariam Diop, Aïssatou Ba, Adama Ndiaye, Binta Faye, Khadija Sow, Awa Kane, Seynabou Ndiaye

Department of Psychology, University of Dakar, Senegal

Abstract:

Understanding the help-seeking behaviors and decision-making processes among women experiencing posttraumatic stress disorder (PTSD) is essential for developing culturally appropriate and patient-centered interventions. Despite the prevalence of PTSD symptoms, many individuals, particularly women in underserved populations, avoid seeking formal mental health treatment. This qualitative study explores the barriers and facilitators influencing help-seeking behaviors among adult Senegalese women who are not engaged in PTSD-specific treatment.

Methods: Semi-structured interviews were conducted with 30 adult women experiencing clinically significant PTSD symptoms. Although participants were receiving primary healthcare services, none had pursued formal PTSD treatment. Qualitative thematic analysis was used to identify key patterns and emergent themes.

Results: Findings revealed that social stigma, cultural beliefs about mental health, and self-perceived resilience acted as significant barriers to help-seeking. Participants reported ambivalence about formal treatment, often relying on traditional coping strategies and community support. Intermittent distress and avoidance of trauma triggers further delayed help-seeking. Notably, participants expressed greater openness to accepting informal support from trusted individuals rather than seeking professional help.

Conclusions: This study highlights the importance of addressing cultural and social barriers in mental health outreach strategies. Culturally sensitive interventions that bridge the gap between community-based support systems and professional services may enhance help-seeking among women with PTSD. Integrated care approaches that respect local cultural norms while addressing stigma and ambivalence could prove particularly effective in underserved populations.

Keywords: PTSD, help-seeking, cultural barriers, mental health, qualitative study, Senegal

THE ROLE OF SYNCHRONIZED BIOLOGICAL RHYTHMS IN INTERPERSONAL COMMUNICATION: A NONLINEAR APPROACH

José Almeida, Dr. Mariana Ferreira, Dr. Ricardo Gomes
Department of Psychology, Federal University of Goiás, Brazil

Abstract:

Effective interpersonal communication relies heavily on mutual understanding, which is shaped by synchronized biological rhythms between individuals. This study explores how mutual understanding develops during conversations through a nonlinear and embodied approach. Forty participants were randomly assigned into pairs, engaging in four distinct conversational scenarios: initiating/listening to joyful discussions and initiating/listening to regretful discussions, each lasting four minutes. Finger plethysmogram data (200 Hz) were recorded for all participants to analyze biological rhythm synchronization.

The findings revealed that participants who reported a lack of mutual understanding exhibited collapsed attractor patterns, characterized by minimal rhythm fluctuation and low cross-correlation with their partner's biological signals. In contrast, successful mutual understanding was associated with higher autonomic resonance and greater synchronization of Lyapunov exponents (LLEs). This outcome suggests that synchronized biological rhythms play a critical role in fostering interpersonal resonance, a process rooted in self-organization.

However, disruptions in biological signal synchronization were observed among participants with lifestyles marked by limited mutual gaze and heightened anxiety or fatigue. Such individuals displayed greater difficulty in achieving nonlinear synchronization, resulting in impaired mutual understanding. These findings underscore the importance of self-organization and mutual gaze as integral components in synchronizing biological signals during communication. The research highlights how nonlinear relationships manifest in human interactions, contributing to the formation of mutual understanding through embodied synchronization.

Keywords: Biological rhythms, nonlinear synchronization, mutual understanding, embodied approach, self-organization.

THE IMPACT OF CULTURAL INTELLIGENCE ON EXPATRIATE ADJUSTMENT IN AFRICA: A SYSTEMATIC REVIEW

Daniel N. Afolabi, Aisha O. Yusuf, Fatima A. Bamidele
Department of Psychology, University of Abuja, Nigeria

Abstract:

Purpose: This study explores the role of cultural intelligence in expatriate adjustment within African countries. By reviewing empirical studies, the research provides a thematic understanding of how cultural intelligence affects expatriates' ability to adapt to a new cultural environment.

Background: Adapting to life and work in a foreign cultural setting poses substantial challenges, particularly in regions with diverse cultural dynamics like Africa. Cultural intelligence (CQ) has emerged as a critical factor that influences how expatriates navigate the complexities of intercultural interactions. Adjustment is often conceptualized across three domains: work adjustment, interaction adjustment, and general (cultural) adjustment.

Methodology: A systematic review was conducted on peer-reviewed studies related to expatriate adjustment and cultural intelligence in African contexts. Searches were carried out across five electronic databases—Scopus, EBSCO, Emerald, JSTOR, and PsychInfo—up to December 2023. Out of 560 identified records, 18 studies met the inclusion criteria and were analyzed through thematic synthesis. The quality of the selected studies was assessed using the Standard Quality Assessment Criteria for Evaluating Primary Research Papers.

Findings: Analysis revealed four primary themes influencing expatriate adjustment: (1) cultural intelligence dimensions (cognitive, metacognitive, motivational, and behavioral), (2) types of adjustment (work, interaction, and cultural), (3) intercultural training, and (4) coping strategies. Cultural intelligence was identified as a facilitator of successful interaction and work adjustment, while its absence heightened psychological and sociocultural challenges.

Conclusion: This review highlights the vital role of cultural intelligence in enhancing expatriate adjustment in African settings. It underscores the importance of targeted cross-cultural training programs to develop CQ among expatriates and recommends strategies for managing cultural barriers. By addressing the psychological and sociocultural challenges that expatriates face, counselling psychologists and HR professionals can better support individuals transitioning to African countries.

Keywords: Expatriates, cultural intelligence, adjustment, Africa, cross-cultural psychology.

HABITS AND ORGANIZATIONAL PERFORMANCE: A MULTILEVEL ANALYSIS OF INDIVIDUAL BEHAVIORS AND ROUTINES

Carlos M. Ferreira, Ana R. Silva, João P. Costa

Department of Business Administration, Universidade Federal do Ceará, Brazil

Abstract: This paper explores the intricate relationship between individual habits and organizational performance through a multilevel perspective. The study examines the role of habits as micro-foundational elements that shape collective organizational routines, impacting broader strategic outcomes. The research highlights key theoretical frameworks that explain the cognitive and behavioral foundations of habits, focusing on their emergence, development, and adaptation within organizational settings. Key sections include: (1) the origins of habits and their connection to cognitive processes, (2) the interplay between individual habits, intentions, and mental models, (3) the integration of habits into organizational routines, and (4) the implications of habit adaptation for organizational change and resilience. By bridging the micro-macro divide, the paper underscores the critical role of individual behaviors in sustaining and transforming organizational routines. This framework contributes to the growing field of strategic management by offering new insights into the habit construct's influence on organizational performance and adaptation processes.

Keywords: Habits, organizational routines, strategic management, adaptation, multilevel analysis.

THE IMPACT OF MANAGERIAL PERCEPTIONS ON EMPLOYEE WELL-BEING IN WORKPLACE SETTINGS

H. Dlamini, T. Nkosi

Department of Human Resource Management, University of Cape Coast, Ghana

Abstract

Employee well-being has increasingly been recognized as a key factor contributing to organizational success. This study explores the influence of managerial perceptions on employees' well-being and how these perceptions align with workplace norms and expectations. The central hypothesis posits that employees who display higher well-being are positively evaluated by their managers, reinforcing the normative status of well-being at work. To examine this, data were collected from three groups: mid-level managers, human resource management students, and employees across multiple sectors.

Participants responded to a structured well-being questionnaire. Managers assessed the extent to which they valued an employee's exhibited well-being. Students identified the attributes they believed would elicit positive evaluations from managers. Employees self-reported their levels of well-being and the degree to which they believed these perceptions influenced workplace desirability. The findings confirmed three core hypotheses: managers consistently value employees who demonstrate well-being, students are aware of this managerial preference, and employees' self-reported well-being aligns with socially desirable workplace behaviors.

The results underline the normative pressures within organizations to maintain well-being and the role of managerial perceptions in reinforcing these expectations. This study offers both theoretical insights into workplace norms and practical implications for fostering a healthier and more productive work environment.

Keywords: Managerial perception, workplace well-being, organizational norms, employee evaluation, social desirability.

IMPACT OF ORGANIZATIONAL COMPETITIVE CLIMATE ON EMPLOYEE COLLABORATION: THE MEDIATING ROLE OF WORKPLACE JEALOUSY

Assoc. Pro. Dr. Alisha Rahman,
Department of Business Administration, University of Dhaka, Bangladesh

Abstract:

In organizational settings, competition for limited resources—such as promotions, financial incentives, and professional recognition—often fosters a competitive climate among employees. This competitive environment may trigger workplace jealousy, an emotional reaction rooted in comparing personal achievements to those of colleagues. Workplace jealousy can manifest as frustration and resentment, which may, in turn, diminish cooperative and prosocial behaviors within teams. Prosocial behaviors, defined as voluntary actions that benefit others, are crucial for enhancing organizational collaboration and fostering a supportive work culture.

The present study examines the role of workplace jealousy as a mediator in the relationship between organizational competitive climate and prosocial behavior. Findings reveal that heightened competitive environments exacerbate feelings of jealousy, leading employees to suppress supportive behaviors such as offering assistance or sharing knowledge. This decline in prosocial conduct ultimately impairs organizational efficiency and team dynamics. Employees experiencing jealousy may feel compelled to protect their self-worth by avoiding collaboration or withholding support, which indirectly damages interpersonal relationships and overall workplace morale.

In conclusion, organizational leaders must recognize the detrimental effects of excessive competition and workplace jealousy on collaboration. Implementing strategies to foster equitable opportunities and transparent recognition systems can mitigate these adverse outcomes, thereby promoting a healthier and more cooperative organizational climate.

Keywords: Competitive climate, workplace jealousy, prosocial behavior, collaboration, mediator.

PREDICTIVE FACTORS INFLUENCING EXERCISE BEHAVIORS AMONG JUNIOR HIGH SCHOOL STUDENTS

L. Zhao, T. Li, X. Wang

School of Public Health, University of Beijing, China

Abstract:

Exercise plays a crucial role in enhancing both physical health and psychological well-being. Recent body weight statistics from junior high school students in Chonburi Province reveal an alarming trend in obesity rates, signaling an urgent need to promote physical activity among this demographic. This study seeks to identify key factors influencing exercise behaviors and to predict the likelihood of exercise engagement among junior high school students in the region. Specifically, the study aims to (1) assess various determinants, including perceived barriers, benefits, self-efficacy, and social influences, on exercise behavior, (2) explore the relationship between these factors and students' exercise habits, and (3) analyze how personal variables such as sex and educational level interact with exercise behaviors. The research utilized Pender's Health Promotion Model as its theoretical framework, surveying 652 students from multiple junior high schools in Chonburi Province through a self-administered questionnaire. The findings suggest that perceived benefits of exercise, teacher influence, environmental factors, and positive feelings towards exercise were strongly correlated with higher levels of physical activity. Conversely, barriers to exercise and educational level were negatively associated with exercise participation. Regression analysis revealed that for male students, past exercise behavior and family influence accounted for 60.10% of exercise behavior variance, while for female students, factors like self-efficacy and perceived barriers contributed to 52.60% of the variance. These insights provide critical information for developing targeted interventions to enhance exercise behaviors among junior high school students in Chonburi Province.

Keywords: Predictive factors, exercise behaviors, junior high school.

MANAGING TRUCK DRIVERS' FATIGUE: A COMPREHENSIVE LITERATURE REVIEW AND STRATEGIES FOR IMPROVEMENT

Assis. Prof. Dr. Ivan Petrov, Dr. Natalia Ivanova, Dmitry Sokolov
Department of Transportation Engineering, Moscow State University of Civil Engineering,
Russia

Abstract:

Truck drivers' fatigue is a significant issue affecting road safety, particularly in the context of long working hours. Overextended driving shifts have a detrimental impact on the driver's physical and mental health, thus increasing the risk of accidents. Despite its relevance, empirical research on the effect of work hour management in the trucking industry, especially within China, remains scarce. This lack of national regulations concerning work hours and travel distances for truck drivers has hindered the implementation of standardized safety protocols. In this review, the literature on the effectiveness of safety interventions, such as the use of tachographs and the frequency of rest breaks, is critically assessed. The review also highlights the impact of frequent breaks on mitigating fatigue-induced accidents in road transport. The paper proposes an integrated framework aimed at managing truck drivers' fatigue, suggesting that adherence to regulated work hours and structured rest periods could significantly reduce road transport-related accidents and fatalities involving heavy vehicles.

Keywords: Fatigue management, truck drivers, working hours, road safety, accident prevention

QUALITATIVE ANALYSIS OF CHILD CUSTODY EVALUATION PRACTICES IN AFRICAN CONTEXT

Adebayo O. Adeyemi, Olamide A. Folarin
University of Lagos, Nigeria

Abstract:

Child custody evaluations represent one of the most contentious and sensitive areas of psychological practice. Despite the crucial role that custody evaluators play in determining the “best interests of the child,” a major challenge persists in establishing an empirically sound methodology to guide such decisions. This lack of clarity places professionals in a difficult position, as they navigate ambiguous frameworks under the pressure of litigation. This study aimed to explore child custody evaluation practices through qualitative analysis in Nigeria. Ten experienced psychologists, with a minimum of eight years of experience in family law evaluations, were interviewed. All participants worked within private practice, with varying degrees of focus on custody evaluations. Using semi-structured interviews, the study examined their approaches to assessment, adherence to local legal frameworks, and risk management strategies. A total of 45 themes emerged, grouped into higher-order categories such as ethical standards, legal considerations, evaluator biases, parental influences, child characteristics, psychological testing, and emerging trends. Participants reported considerable reliance on observational techniques and informal assessments in the absence of standardized protocols, highlighting the challenges of quantifying parental fitness in the Nigerian legal context. The findings suggest a need for clearer guidelines and standardized methods to enhance the reliability and validity of custody evaluations in the country.

Keywords: Forensic psychology, child custody evaluation, psychological assessment, risk management, Nigeria.

PSYCHOSOCIAL RISKS AND WORKPLACE WELL-BEING IN SMALL AND MEDIUM-SIZED ENTERPRISES IN BRAZIL

Ahmed Mustafa El-Din, Hana Ahmed Youssef, Mohamed Ali Abdallah
Cairo University, Egypt

Abstract:

In light of the significant role employees play in business operations, it is crucial for organizations, whether small and medium-sized enterprises (SMEs) or large corporations, to implement effective measures for controlling risks that threaten both the health of their workers and the company's financial resources. This study examines the psychosocial risks (physical and emotional) faced by employees in SMEs, focusing on workplace safety and the prevention of work-related health issues. A total of 200 workers participated in this study, comprising 160 men and 40 women, with an average age of 30.5 years. The workers' tenure within the SME ranged from one month to 15 years, and their roles were distributed across production (120 workers), management (40 workers), sales (25 workers), and supplies (15 workers). The study was conducted across several locations in Recife, Brazil. The analysis revealed a significant connection between job burnout, employee engagement, and psychosomatic complaints. The data suggested that women reported higher levels of burnout, while men experienced greater psychosomatic complaints. The findings highlight the importance of addressing psychosocial risks to improve workers' health and overall organizational well-being. Future research should focus on identifying specific interventions to reduce burnout and enhance engagement across different sectors of SMEs.

Keywords: Psychosocial risks, SMEs, burnout, engagement, psychosomatic complaints.

QUALITATIVE ANALYSIS OF CHILD CUSTODY EVALUATION PRACTICES IN AFRICAN CONTEXT

Dr. Adebayo O. Adeyemi, Olamide A. Folarin
University of Lagos, Nigeria

Abstract:

Child custody evaluations represent one of the most contentious and sensitive areas of psychological practice. Despite the crucial role that custody evaluators play in determining the “best interests of the child,” a major challenge persists in establishing an empirically sound methodology to guide such decisions. This lack of clarity places professionals in a difficult position, as they navigate ambiguous frameworks under the pressure of litigation. This study aimed to explore child custody evaluation practices through qualitative analysis in Nigeria. Ten experienced psychologists, with a minimum of eight years of experience in family law evaluations, were interviewed. All participants worked within private practice, with varying degrees of focus on custody evaluations. Using semi-structured interviews, the study examined their approaches to assessment, adherence to local legal frameworks, and risk management strategies. A total of 45 themes emerged, grouped into higher-order categories such as ethical standards, legal considerations, evaluator biases, parental influences, child characteristics, psychological testing, and emerging trends. Participants reported considerable reliance on observational techniques and informal assessments in the absence of standardized protocols, highlighting the challenges of quantifying parental fitness in the Nigerian legal context. The findings suggest a need for clearer guidelines and standardized methods to enhance the reliability and validity of custody evaluations in the country.

Keywords: Forensic psychology, child custody evaluation, psychological assessment, risk management, Nigeria.

GENDER MAINSTREAMING IN PUBLIC UNIVERSITIES IN MONGOLIA

Enkhbat Batbold, Tserendorj Davaasuren, Naranjargal Ganbat, Sarangerel Ochirbat
National University of Mongolia, Mongolia

Abstract:

The concept of gender as a social construct has become a focal point of academic research in recent years, particularly in the social sciences. In Mongolia, this growing interest aims to address the pressing need for gender equality across various sectors. Within the field of psychology, scholars contribute to fostering equal opportunities for men and women, recognizing that gender-based disparities perpetuate violence, discrimination, and other social challenges. The gender perspective has gained prominence as an essential tool in developing policies and programs that aim to empower women and address gender imbalances. In the context of higher education, gender mainstreaming remains a significant challenge. Although some Mongolian universities have begun integrating gender studies into their programs, many institutions still lack comprehensive gender-focused research or courses. Limited resources and insufficient training for faculty members hinder the effective institutionalization of gender mainstreaming. This study sought to assess the current status of gender courses and policies across public universities in Mongolia. Data was collected through a documentary analysis and interviews with university administrators from over 15 institutions. The results highlight a critical need for more gender-focused academic offerings, research initiatives, and policies aimed at promoting gender equality and combating discrimination.

Keywords: Gender mainstreaming, gender policies, Mongolia, higher education.

PARENTING STYLES AND THEIR IMPACT ON ADOLESCENT VIDEO GAME ADDICTION

Ahmed Bello, Fatimah Nuru
University of Lagos, Nigeria

Abstract:

This study explores the influence of different parenting styles on adolescent video game addiction, aiming to identify key parental factors contributing to this issue. We employed self-report questionnaires as part of a broader research framework focusing on video game addiction. These surveys were administered in school environments through traditional paper-and-pencil methods. The research sample included 320 participants (158 males, 162 females) ranging in age from 10 to 18 years (mean=14.50, SD=1.80). Stepwise regression analysis was conducted to examine the impact of demographic variables (age and gender) and parenting styles on addiction levels. Age and gender together accounted for 28.7% of the variance in video game addiction ($F(2,317)=63.75, p<.01$). After incorporating four aspects of parenting (involvement, control, warmth, and inconsistency), an additional 9.5% of variance was explained ($\Delta F(4,313)=12.45, p<.01$). Significant predictors of video game addiction included male gender, where males exhibited higher addiction levels ($B=0.75, p<.01$), younger age ($\beta=-0.16, p<.01$), and parental inconsistency ($\beta=0.32, p<.01$), where greater inconsistency in parenting was associated with higher levels of addiction.

Keywords: Parenting styles, video game addiction, adolescents, gender, involvement

THE IMPACT OF ONLINE VIDEOS ON STUDENT LEISURE-TIME INFORMATION SEEKING

Ahmad Ali, Zainab Hassan, Layla Karim

Department of Information Science, University of Baghdad, Iraq

Abstract:

This research investigates the influence of online videos on the leisure-time information seeking behaviors of university students. Through the use of diaries and in-depth interviews, data was collected from 30 undergraduate students (12 male, 18 female; aged 18–23). The study identifies distinct patterns in how students engage with online videos during their leisure time, highlighting the role of these videos in shaping their information-seeking habits outside of academic contexts. It introduces a model for understanding casual-leisure information behaviors and offers fresh perspectives on user interactions with online video platforms. These findings are valuable for understanding how information consumption via videos can influence broader information behaviors in various contexts.

Keywords: Leisure-time information seeking, online videos, information behavior, student habits.

THE ROLE OF TECHNOLOGY IN PROMOTING MATHEMATICAL DISCUSSION AND STUDENT ENGAGEMENT IN ALGERIAN CLASSROOMS

A. Boudia, L. Benali

Department of Mathematics Education, University of Algiers, Algeria

Abstract:

Integrating technology into mathematics instruction has become essential for fostering engaging and meaningful mathematical discussions. This study explores the impact of GeoGebra, a dynamic mathematics software, in facilitating mathematical discourse in classrooms in Algeria. The research focused on two secondary school teachers who incorporated GeoGebra into their teaching practices following a year-long professional development program. A qualitative approach, including thematic analysis of lesson observations, interviews, and student artifacts, was employed to examine how GeoGebra supported both didactical and semiotic affordances in the classroom. Findings revealed that the use of GeoGebra allowed students to independently investigate mathematical concepts, with minimal teacher guidance. GeoGebra's interactive feedback system prompted students to experiment with different approaches, fostering a culture of self-reflection and peer collaboration. The semiotic tools of GeoGebra, such as dynamic visualizations and animations, enhanced students' understanding by providing concrete representations of abstract mathematical ideas. These results underscore the potential of GeoGebra to enhance mathematical discourse and student engagement, particularly in the context of Algerian classrooms and other similar educational environments across North Africa.

Keywords: GeoGebra, mathematical discourse, student engagement, didactical situation, semiotic mediation, North Africa.

THE IMPACT OF TECHNOLOGY ON NON-MATHEMATICS STUDENTS' LEARNING ATTITUDES IN CALCULUS

Andrei Popescu, Elena Ionescu, Dr. Mihai Georgescu
University of Bucharest, Romania

Abstract:

This study explores the role of technology in enhancing the learning attitudes of non-mathematics undergraduate students towards calculus. The research focuses on integrating digital tools, particularly MATLAB, into first-year calculus courses for non-mathematics students. While many students perform well in high school mathematics, they often face significant difficulties when transitioning to university-level calculus. This paper addresses these challenges, aiming to improve both students' engagement and their understanding of mathematical concepts through the use of technological tools. By incorporating MATLAB into the learning process, students are expected to develop a stronger conceptual and procedural grasp of calculus, leading to better academic outcomes. The results suggest that technology not only supports the comprehension of complex mathematical concepts but also motivates students to adopt a more positive attitude towards learning mathematics. These findings highlight the importance of innovative teaching strategies in overcoming the challenges faced by non-mathematics students in their academic journey.

Keywords: Calculus, non-mathematics students, MATLAB, educational technology, teaching strategies.

TEACHERS' EMOTIONAL EXPERIENCE IN ONLINE ADULT EDUCATION IN LATIN AMERICAN COUNTRIES

Diego Rivera, Prof. Dr. Carolina López
Faculty of Education, University of Buenos Aires, Argentina

Abstract:

Emotions play a crucial role in the success of online education, particularly in the context of adult learning. Despite its importance, little research has focused on understanding the emotional experiences of teachers in online adult education. As online teaching methods evolve rapidly, it is essential to examine how these changes impact the emotional wellbeing of educators. This study aims to explore the emotional experiences of teachers engaged in online adult education across selected Latin American countries. The research intends to provide insights into improving teacher training programs for online educators in this field. The survey, conducted in June 2023, involved 85 participants from three Latin American countries. Of the respondents, 30 were from Argentina, 28 were from Colombia, and 27 were from Mexico. The findings highlight the emotional challenges faced by teachers, emphasizing the need for professional development that addresses these aspects. Based on the emotional experiences shared by the respondents, the paper suggests strategies for better teacher preparation and offers recommendations for future research directions.

Keywords: Adult education, online learning, teacher emotional experience, Latin American countries.

ENHANCING STUDENT ACADEMIC PERFORMANCE THROUGH ENSEMBLE CLASSIFICATION MODELS

H. T. Ngugi, D. M. Otieno

Department of Computer Science, University of Nairobi, Kenya

Abstract:

The application of data mining techniques in educational settings has significantly enhanced the ability to predict and understand student performance. This study focuses on improving the prediction of student academic performance by integrating ensemble classification techniques. The proposed model utilizes essential student features, including interaction patterns with learning management systems, to predict academic outcomes. A combination of classifiers, such as Bayes Network, Logistic Regression, and Reduce Error Pruning Tree (REP), is evaluated. Furthermore, ensemble techniques like Bagging, Boosting, and Random Forest (RF) are incorporated to improve classifier performance. Results demonstrate that the REP Tree ensemble model achieves the highest accuracy of 84.50%, surpassing individual classifier performance. Additionally, the ROC curve analysis indicates that the Boosting method for the REP Tree provides the best classification result with a score of 0.912. These findings confirm the effectiveness of ensemble methods in enhancing the reliability and accuracy of academic performance predictions, providing valuable insights for educators and academic institutions.

Keywords: Ensemble learning, Random Forest, Boosting, Bagging, academic performance prediction, machine learning, data mining.

STUDENTS' PARTICIPATION IN UNIVERSITY GOVERNANCE: A STUDY FROM GHANA

Kwaku O. Asante, Akosua S. Boateng

Department of Educational Leadership, University of Ghana

Abstract:

The governance of universities plays a crucial role in shaping the academic environment and institutional policies. As higher education expands globally, student participation in university governance has gained prominence. This paper investigates the level of student involvement in governance processes within universities in Ghana. The study highlights the significant gaps in student engagement and suggests that the inclusion of students in decision-making processes can enhance the quality of education. Using a comparative approach, the research examines Ghanaian universities in the context of global trends in student participation. The findings suggest that while there is some level of student engagement, issues such as the lack of proper mechanisms, insufficient respect for student agency, and underfunded student unions hinder full participation. The paper advocates for the development of comprehensive systems to support student participation and offers policy recommendations for universities to better incorporate student voices in governance processes. These changes are essential for creating a more inclusive and democratic educational system.

Keywords: Student participation, university governance, higher education in Ghana, educational policy, student unions.

PEER-ASSISTED LEARNING OF PHYSICAL EXAMINATION SKILLS IN ONLINE MEDICAL EDUCATION DURING THE COVID-19 PANDEMIC

Grace T. Okello, Emmanuel F. Otieno, Sarah M. Wambui
School of Medicine, University of Nairobi, Kenya

Abstract:

The COVID-19 pandemic disrupted traditional medical education, particularly in the teaching of hands-on skills like physical examination. To adapt to this challenge, a formative peer assessment model was developed to enhance the learning of physical examination (PE) skills among medical students at the University of Nairobi. The model required students to record their PE skills with a healthy volunteer and provide peer feedback. Year 1 and Year 2 students in clinical courses participated in this activity, and a survey conducted after two semesters revealed positive feedback. Year 1 students rated the peer assessment activity with a mean score of 3.45, while Year 2 students rated it with a mean score of 3.67. Despite the generally positive reception, students highlighted areas for improvement, particularly in faculty guidance, the flexibility of deadlines, and timely peer feedback. This study shows that peer assessment can be a viable alternative for skill development in online learning environments, providing valuable insights for the future of medical education.

Keywords: Medical education, COVID-19, online learning, peer assessment, physical examination skills.

**TASK-BASED LANGUAGE TEACHING FOR ESL STUDENTS: A STUDY IN
NIGERIA
CHUKA I. NWACHUKWU
DEPARTMENT OF ENGLISH, UNIVERSITY OF LAGOS, NIGERIA**

Abstract:

Task-Based Language Teaching (TBLT) has gained recognition as an effective approach in ESL classrooms. This study examines the implementation of TBLT in the General Foundation Program at the University of Lagos, Nigeria, highlighting its effectiveness in improving students' practical language skills. By engaging students in real-world tasks, the approach helps learners acquire authentic language abilities, which are further enhanced through the use of technology. The study provides an overview of TBLT's theoretical foundations and explores its application in the Nigerian context. Key tasks integrated into the curriculum focus on skills that align with the graduate attributes of the university. Additionally, challenges faced by both students and teachers in adopting this method are discussed. Despite these challenges, formative assessments demonstrate the success of TBLT in improving students' language proficiency. The study concludes that TBLT provides a comprehensive framework for teaching English as a second language and offers valuable insights for improving the teaching of English in Nigerian universities.

Keywords: Task-based learning, ESL, Nigerian higher education, language acquisition, real-world tasks, communicative approach.

UTILIZING CANSAT PLATFORMS IN INTERDISCIPLINARY PROBLEM-BASED LEARNING IN AERONAUTICAL AND ELECTRONIC ENGINEERING

Olorunfemi T. Ajayi, Bamidele A. Adeyemi

Department of Aeronautical Engineering, Obafemi Awolowo University, Nigeria

Abstract:

This study explores an interdisciplinary Problem-Based Learning (PBL) project that involved students from the Aeronautical and Electronic Engineering departments at Obafemi Awolowo University, Nigeria. The project focused on using the CanSat platform, a small satellite model, as a tool for engaging students in real-world engineering challenges. The PBL approach allowed students to collaborate across disciplines, applying both aeronautical and electronic engineering knowledge to design, build, and test a CanSat system. The project was delivered in a hybrid format, combining online and face-to-face learning, and aimed to develop students' problem-solving and technical skills. Feedback from students highlighted the project's hands-on learning approach and interdisciplinary nature as key strengths. However, challenges such as resource limitations and the need for more structured support were also identified. The study emphasizes the effectiveness of CanSat-based PBL in fostering practical skills and collaborative learning in engineering education, offering recommendations for enhancing the project in future iterations.

Keywords: Problem-Based Learning, CanSat, interdisciplinary education, engineering education, hybrid learning.

EXAMINING THE INFLUENCE OF CLASS ATTENDANCE ON ACADEMIC PERFORMANCE IN ENGINEERING PROGRAMS

Jasmina N. Suryani, Mithran B. Kumar
University of Addis Ababa, Ethiopia

Abstract:

Class attendance is a fundamental factor in the academic success of students, especially in higher education. This study investigates the impact of class attendance on the academic performance of engineering students. The research was conducted using data from the University of Addis Ababa, Ethiopia, focusing on students enrolled in industrial engineering programs. A total of 120 students participated in the study, with data collected from attendance records and academic performance reports. The analysis reveals a significant correlation between class attendance and academic success. Students who attended classes regularly showed higher academic performance compared to those with poor attendance. Specifically, students attending less than 70% of classes were 3.5 times more likely to score below average compared to those who attended more than 80% of classes. These findings emphasize the importance of consistent class attendance as a determinant of academic achievement in engineering programs.

Keywords: Class attendance, academic performance, engineering education, correlation analysis, higher education.

REVOLUTIONIZING CIVIL ENGINEERING EDUCATION THROUGH FLIPPED LEARNING IN PRACTICAL SETTINGS

ALFREDO R. MARTINEZ, CARLOS T. PÉREZ, MIGUEL ÁNGEL DÍAZ
UNIVERSITY OF COSTA RICA, COSTA RICA

Abstract:

This study explores the application of the Flipped Learning technique in Civil Engineering laboratory classes at the University of Costa Rica. A total of 30 instructional videos were developed to facilitate self-paced learning before laboratory sessions, covering experimental procedures and safety protocols. The methodology allowed students to engage with the content at their convenience, enhancing their understanding before practical sessions. Feedback from students and professors was collected through surveys, indicating a positive reception towards the technique. Students appreciated the opportunity to learn at their own pace, which improved their preparation for hands-on activities. Professors reported greater efficiency in laboratory time, with more focus on interactive problem-solving during sessions. Although no significant differences were found in student grades between flipped and traditional learning methods, the overall satisfaction suggests that Flipped Learning offers a valuable tool for improving civil engineering education.

Keywords: Flipped learning, laboratory education, Civil Engineering, student engagement, instructional innovation.

ADVANCING ARTIFICIAL AGENT LEARNING THROUGH CONSTRUCTIVIST APPROACHES

Niran R. Wijesekera, Sajitha P. Perera
University of Colombo, Sri Lanka

Abstract:

This research explores the potential of constructivist learning theories to enhance the learning abilities of autonomous artificial agents. By applying the Bottom-up hierarchical sequential learning algorithm (BEL-CA), this study develops agents capable of continuous, self-directed learning through environmental interaction. The algorithm eliminates the need for predefined models or explicit external inputs, allowing the agents to discover patterns and adapt autonomously. Additionally, a toolkit named GAIT (Generating and Analyzing Interaction Traces) was introduced to monitor and evaluate the learning process. Through a series of experiments, agents demonstrated improved decision-making capabilities by recognizing and avoiding detrimental environmental interactions. These findings indicate that agents, like humans, can be trained to learn from experience and self-organize their learning process, offering new possibilities for autonomous systems in dynamic environments.

Keywords: Autonomous agents, constructivist learning, hierarchical sequential learning, self-adaptation, cognitive systems.

EVALUATING THE ECONOMIC IMPACT OF HUMANITIES AND EDUCATION PROGRAMS IN NIGERIAN UNIVERSITIES

Emeka O. Okafor, Chijioke N. Uba, Nkem N. Okeke
University of Ibadan, Nigeria

Abstract:

This study examines the economic returns on investment in Humanities and Education programs in public universities in Nigeria, focusing specifically on Osun State. Through a descriptive survey design, the study analyzed the private costs and monetary returns for students and graduates in these fields. The sample included 600 students and 120 graduates, with data collected via questionnaires. Results revealed that while Humanities programs offered lower financial returns compared to Education programs, they still provided substantial economic value to graduates. The study found that the private rates of return for Education programs were higher, particularly for those who pursued careers in teaching. In contrast, Humanities graduates experienced more varied employment outcomes, but with promising returns for those employed in specialized fields. These findings suggest that while both programs have intrinsic value, investment in Education programs yields better economic returns in Osun State.

Keywords: Return on investment, Humanities programs, Education programs, economic value, public universities.

MODELING EXPONENTIAL GROWTH IN BUSINESS ADMINISTRATION EDUCATION THROUGH TECHNOLOGY-ASSISTED LEARNING

Rashid M. Jafarov, Amina Z. Aliyev
Baku State University, Azerbaijan

Abstract:

This study investigates the use of technology to model exponential growth in a mathematical context for Business Administration students. A group of 25 students from Baku State University participated in the study, applying technological tools to understand exponential growth patterns. The students initially constructed linear models to represent the growth process, but through iterative refinement and the application of technological tools, they developed exponential growth models. The study found that using technology significantly enhanced students' ability to comprehend complex mathematical concepts, particularly covariation reasoning, rate of change, and exponential functions. The comparison of models created by students using traditional methods versus those using technology highlighted the advantages of the latter, showing that students were more adept at visualizing and predicting outcomes. The results suggest that integrating technology into business administration education fosters deeper understanding and more effective learning outcomes in mathematical modeling.

Keywords: Exponential growth, technology-assisted learning, business administration, mathematical modeling, student performance.

INTERCULTURAL COMPETENCE IN FOREIGN LANGUAGE EDUCATION: A COLLABORATIVE LEARNING PROGRAM IN SMALL-TOWN BRAZIL

Lucas Silva, Mariana Pereira, Felipe Alves
Federal University of Piauí, Brazil

Abstract:

The development of intercultural competence is crucial in the globalized world, particularly in educational settings where students interact across cultures. This study explores the role of intercultural communication in enhancing foreign language acquisition among higher education students in rural Brazil. The focus is on a collaborative learning program that connects Brazilian students with international peers via digital platforms, fostering not only language skills but also intercultural awareness. This initiative integrates an intercultural communicative competence (ICC) framework into English as a Foreign Language (EFL) practice. The study investigates how this program facilitates the understanding of cultural differences, promoting communication through the target language. It emphasizes the importance of using language for functional communication and integrating sociocultural elements into language learning. The findings show that collaborative learning, especially through online interactions, allows students to appreciate cultural diversity, enhancing their global perspective and intercultural sensitivity. The study suggests that incorporating ICC into language education promotes effective communication and cultural understanding, both essential skills in today's interconnected world.

Keywords: Collaborative learning, Intercultural communicative competence, English as a Foreign Language, intercultural communication, virtual collaboration.

DESIGNING SELF-CORRECTING EXERCISES FOR COLLABORATIVE LEARNING ENVIRONMENTS: INSIGHTS FROM A GREEK UNIVERSITY PROJECT

Assis. Prof. Dr. Sofia Konstantinou, Andreas Ioannidis, Eleni Papadopoulou
University of Thessaloniki, Greece

Abstract:

The increasing use of collaborative e-learning platforms demands the design of tools that support self-directed learning, including self-correcting exercises (SCE). This study examines the collaborative process among educators, computer scientists, and exercise developers in creating an effective self-correcting exercise framework for an open educational resource platform. The research employs a task analysis approach, focusing on the collaboration dynamics between teachers, computer scientists, and programmers to develop self-paced, repeatable exercises that can be implemented in open education systems. The findings from three Hackathons highlight the importance of cooperative work in producing effective educational tools. The study offers key recommendations for designing a sustainable and accessible platform, emphasizing the need for data security, collaborative flexibility, and the ability to integrate existing resources into new exercises. These findings are crucial for the development of future collaborative learning environments that rely on open educational resources.

Keywords: Self-correcting exercises, collaborative learning, e-learning platforms, open educational resources, task analysis.

SIMULATION-BASED MEDICAL EDUCATION IN BRAZIL: A LOOK INTO REALISTIC LEARNING OPPORTUNITIES

Eduardo Oliveira, Lucas Costa, Mariana Lima
University of São Paulo, Brazil

Abstract:

Brazil's shift towards incorporating simulation in medical education has gained momentum with the introduction of high-fidelity simulators, which replicate human anatomy and physiological processes in great detail. This study examines the integration of Realistic Simulation (RS) in Brazil's evolving medical curriculum, aligning with the National Curriculum Guidelines (NCG) introduced in 2014. The objective of this research is to review the alignment of RS with active learning principles outlined in the NCG, particularly focusing on its role in improving patient safety, enhancing emotional skills, and fostering reflective learning in medical students. Through a narrative review of studies published between 2010 and 2020, the research underscores RS's contribution to a more interactive and immersive learning environment. The findings suggest that RS is well-aligned with Brazil's medical education reforms, offering opportunities for both student-centered learning and practical, real-world application. The study concludes that RS holds significant potential in transforming Brazil's medical education landscape by promoting reflective and experiential learning in a safe and controlled environment.

Keywords: Medical education, simulation, realistic simulation, curriculum, active learning.

REDEFINING EDUCATION IN FIJI: A CASE STUDY ON THE IMPACT OF COMMODIFICATION IN HIGHER EDUCATION

Ana Maria Vuki, Siti K. Vuetaki
Fiji National University, Fiji

Abstract:

The commodification of higher education has become a pressing issue globally, with universities increasingly adopting business practices to enhance student retention and engagement. This study examines the consequences of these changes in Fiji's higher education system, focusing on how market-driven approaches are reshaping educational priorities. By analyzing a case study of the Student Success Festival at Fiji National University, this research explores the tension between pedagogical values and corporate interests in modern academia. The findings suggest that while the event's original design, emphasizing gamification, independent learning, and critical thinking, was pedagogically sound, its commercialization led to a shift in priorities. The study highlights the need for a balance between educational goals and the demands of a market-oriented approach to ensure that students' learning experiences are not compromised. It concludes that fostering collaboration between academic and marketing teams is crucial in maintaining a pedagogical foundation while adapting to the changing landscape of higher education.

Keywords: Commodification, higher education, pedagogy, student engagement, marketization.

EXAMINING THE ROLE OF KAHOOT IN LEARNING: STUDENTS' PERSPECTIVES FROM KUWAIT

Rasha Al-Mutairi, Layla Al-Sabah, Ahmed Al-Fahad
Kuwait University, Kuwait

Abstract:

The growing use of web-based educational games like Kahoot has transformed how students engage with learning materials. This study explores university students' perceptions of Kahoot as an educational tool, examining its impact on student motivation and collaboration. A survey was distributed to 62 students at Kuwait University, focusing on their experiences with Kahoot in various subjects. The results reveal that students view Kahoot as an engaging and effective learning platform, enhancing interest in lessons and facilitating collaborative learning. The study also found that the platform's simple design, cross-platform compatibility, and ease of use were key factors contributing to its success. Students highlighted that Kahoot not only made learning more enjoyable but also improved their retention of information. These findings suggest that incorporating Kahoot into the curriculum can enhance student engagement and offer valuable insights for educators and curriculum developers looking to integrate gamification into their teaching strategies.

Keywords: Kahoot, educational technology, learning tool, gamification, student engagement.

CYBERSECURITY AWARENESS AMONG STUDENTS IN THE FIELD OF TECHNOLOGY EDUCATION

Ibrahim Ali, Fatimah Zahra
University of Malaya, Kuala Lumpur, Malaysia

Abstract:

This study investigates the level of cybersecurity awareness among students in the field of technology education at the University of Malaya, Malaysia. As the world becomes increasingly digital, future professionals are expected to work with sensitive data, making cybersecurity an essential competency. By surveying students from various technology-related programs, the research finds that while students recognize the importance of cybersecurity, there are gaps in their practical knowledge and application of security measures. The results suggest that educational curricula should place greater emphasis on practical cybersecurity training and awareness to better prepare students for their roles in an increasingly connected world.

Keywords: Cybersecurity, technology education, Malaysia, student awareness, digital security.

SOCIAL MODEL OF DISABILITY IN EDUCATIONAL CONTEXTS: A CASE STUDY FROM SINGAPORE

LEE WEI JIE, SANDRA TAN
NATIONAL UNIVERSITY OF SINGAPORE, SINGAPORE

Abstract:

This paper explores the application of the social model of disability in educational settings in Singapore. The medical model of disability, often prevailing in educational systems, has been criticized for focusing on the individual's impairments rather than societal barriers. Through interviews with students with disabilities and educators, the study highlights the benefits of adopting the social model in fostering inclusive education. The findings indicate that while the social model can transform perceptions and practices, its implementation requires significant shifts in policy and teacher training to address societal and institutional barriers to inclusion.

Keywords: Social model of disability, inclusive education, Singapore, disability studies, education reform.

RESEARCH CULTURE DEVELOPMENT IN UNIVERSITIES: A COMPARATIVE STUDY FROM INDONESIA AND THAILAND

**Rudi Pratama, Nattapong Charoen
Gadjah Mada University, Yogyakarta, Indonesia**

Abstract:

This comparative study examines the development of research culture in higher education institutions in Indonesia and Thailand. By analyzing the institutional policies, faculty engagement, and student involvement in research activities, the study reveals notable differences and challenges in both countries. The research highlights that while both countries have made significant strides in research development, issues such as limited funding, lack of infrastructure, and insufficient support for young researchers hinder progress. The paper recommends strategic collaborations and stronger governmental support to build sustainable research environments in both nations.

Keywords: Research culture, higher education, Indonesia, Thailand, academic research.

VIRTUAL REALITY IN LANGUAGE LEARNING: A STUDY FROM TURKEY

Ece Aydin, Selim Korkmaz
Bogazici University, Istanbul, Turkey

Abstract:

This research explores the potential of using Virtual Reality (VR) technologies to enhance language learning experiences at Bogazici University in Turkey. The study examines the use of VR tools to immerse students in realistic language learning environments, providing them with practical, contextual experiences that traditional classroom settings cannot offer. The study shows that students who engaged with VR-based language programs demonstrated improved fluency and comprehension compared to those in conventional language courses. The findings suggest that VR has the potential to revolutionize language education by making learning more interactive and engaging.

Keywords: Virtual reality, language learning, VR technology, Turkey, education innovation.

GENDER EQUALITY IN EDUCATION: A STUDY FROM BRAZIL

Dr. Camila Silva, Assis. Prof. Dr. João Pereira
University of São Paulo, São Paulo, Brazil

Abstract:

This paper examines gender equality in Brazilian higher education, focusing on the barriers women face in academic environments. Despite legal frameworks promoting gender equality, female students continue to experience discrimination in many fields, particularly in STEM disciplines. The research employs both qualitative and quantitative methods, including interviews and surveys with students and faculty. The study identifies cultural norms, institutional biases, and insufficient mentorship as key factors contributing to gender disparity. Recommendations include implementing more inclusive teaching practices and fostering a supportive academic environment for female students.

Keywords: Gender equality, higher education, Brazil, STEM, academic discrimination.

READINESS OF EDUCATORS TO INTEGRATE ICT IN EDUCATION IN SOUTH KOREA

Jihoon Kim, Minji Lee
Korea University, Seoul, South Korea

Abstract:

This study assesses the readiness of South Korean educators to integrate Information and Communication Technology (ICT) into their teaching methods. Although South Korea is recognized for its technological advancements, the integration of ICT in classrooms still faces challenges. The study reveals that while educators possess the necessary technical skills, many struggle with effectively incorporating ICT tools into their teaching practices due to time constraints, lack of professional development, and resistance to change. The paper concludes that increased support through training programs, infrastructure, and policy changes is essential to promote successful ICT integration.

Keywords: ICT integration, teacher readiness, South Korea, education technology, teaching methods.

EVALUATING STUDENT OUTCOMES IN UNDERGRADUATE ENGINEERING COURSES: A CASE STUDY ON ELECTRICAL CIRCUITS

Dr. Adeola Akinyemi, Dr. Samuel Adebayo
University of Lagos – Nigeria

Abstract:

In the ever-evolving landscape of higher education, fostering the growth of students' critical thinking skills is of paramount importance, particularly in technical fields like Electrical and Electronic Engineering. The challenge for educators lies in developing assessment strategies that effectively gauge these higher-order abilities in undergraduate students. This study presents an assessment and evaluation framework for the Electrical Circuits course within the undergraduate Electrical and Electronic Engineering (EEE) program, utilizing the Outcome-Based Education (OBE) approach. The methodology includes course content design, preparation of Course Outcomes (COs), and their alignment with Program Outcomes (POs). Furthermore, assessments were structured using Bloom's taxonomy to evaluate students' knowledge and skills in the Spring 2023 semester. The findings indicate that the students met the benchmarks set by the course instructor, as demonstrated by the CO assessments. Recommendations for further enhancing the course's quality are also proposed based on the results.

Keywords: Outcome-Based Education, Electrical Circuits, Assessment, Course Outcomes, Program Outcomes.

DISTANCE LEARNING AND SKILL DEVELOPMENT: INSIGHTS FROM GREECE'S LIFELONG EDUCATION PROGRAMS

Prof. Eleni Mavridou
University of Thessaloniki – Greece

Abstract:

Distance learning has become a key driver in adult education, providing flexibility and access to learning for individuals at various stages of their careers. This paper explores the impact of distance learning on adult skill enhancement in Greece, underscoring the importance of lifelong learning in today's dynamic job market. Through a survey of 2,850 participants enrolled in the National and Kapodistrian University of Athens' distance learning programs, the study investigates how various factors—such as gender, educational background, and employment status—affect the acquisition of new skills. The findings highlight the critical role of these factors in skill development, particularly in the areas of language, cultural, entrepreneurial, and green skills. The results also suggest that the mode of delivery in distance education programs significantly influences the effectiveness of skill development.

Keywords: Distance Learning, Adult Education, Lifelong Learning, Skill Development, Greece.

EXAMINING STUDENT FEEDBACK TO IMPROVE EMOTIONAL WELL-BEING IN EDUCATION

Dr. Rahul Raghav, Prof. Dr. Priya Venkatesh
University of Delhi – India

Abstract:

The emotional well-being of students is integral to their motivation and engagement in the learning process, especially in demanding fields such as STEM. This study uses student feedback from a public university in India to explore how emotions like trust and joy can influence learning outcomes. The research employs actionable pattern discovery methods to analyze survey data from students in STEM courses, focusing on how specific teaching strategies and resources impact students' emotional states. By identifying actionable patterns, the study provides insights on how to modify teaching practices to foster a more positive emotional environment. The results underscore the importance of addressing emotional factors to improve overall student performance and engagement in STEM education.

Keywords: Emotional Well-being, STEM Education, Student Feedback, Teaching Strategies, Data Mining.

PERCEPTIONS ON INCLUSIVE EDUCATION FOR STUDENTS WITH HEARING IMPAIRMENTS IN KOSOVO

Dr. Emir Halili
University of Pristina – Kosovo

Abstract:

Inclusive education aims to integrate students with disabilities into mainstream education systems, but the effectiveness of its implementation is often hindered by policy gaps and inadequate practices. This study focuses on teachers' perceptions of inclusive education for students with hearing impairments in Kosovo. Through a survey of 40 teachers from various schools, the research investigates the challenges and barriers faced in providing quality education to children with hearing impairments. The study finds that while most teachers hold positive views about inclusive education, they face significant obstacles, including inadequate resources, large class sizes, and lack of teacher training. The results highlight the need for comprehensive policy changes and better support systems to improve the educational outcomes for students with hearing impairments in Kosovo.

Keywords: Inclusive Education, Hearing Impairments, Teachers' Perceptions, Kosovo, Disability.

INNOVATING INTERNATIONAL SERVICE LEARNING WITH TECHNOLOGY FOR BETTER SUSTAINABILITY

Prof. Katerina Nikas
University of Athens – Greece

Abstract:

International Service Learning (ISL) programs are evolving to incorporate new technologies and educational frameworks to enhance sustainability and effectiveness. This paper proposes an updated model of ISL that integrates mobile technologies, electronic platforms, and asynchronous communication to support international partnerships. By leveraging modern technology, this model facilitates global learning experiences while minimizing environmental impact and promoting reciprocal local partnerships. The study explores how this innovative approach can create more sustainable outcomes in ISL projects, particularly in fragile ecosystems. The model's effectiveness is demonstrated through case studies in various international contexts, emphasizing the importance of incorporating technology in enhancing the global reach and sustainability of service learning.

Keywords: International Service Learning, Technology, Sustainability, Mobile Learning, Global Partnerships.

CYBERSECURITY AWARENESS AMONG STUDENTS IN TECHNICAL FIELDS

Juan Rodrigues, Ana Silva
University of São Paulo, Brazil

Abstract:

The level of cybersecurity awareness among students in technical fields is crucial, as these individuals will soon transition into roles where they either become IT professionals or users of technologies, which requires an understanding of cybersecurity risks. This study explores the current cybersecurity awareness among students at the University of São Paulo (USP), Brazil. By assessing their knowledge, this research aims to assist both educators in fine-tuning cybersecurity-related curricula and employers in preparing for the cybersecurity competence of future employees. Furthermore, the study identifies a relationship between students' cybersecurity behaviors and their overall awareness of potential cybersecurity threats, providing insights into how behavior correlates with understanding risk management in digital environments. This data is valuable for enhancing both educational approaches and workplace preparedness in cybersecurity matters.

Keywords: Cybersecurity awareness, technical students, risk management, IT education.

INCLUSIVE EDUCATION FRAMEWORK IN GUYANA: A SOCIAL MODEL OF DISABILITY APPROACH

Michaela David, Edward Harris
University of Guyana, Guyana

Abstract:

This paper explores the adaptation of the social model of disability within the context of inclusive education in Guyana, a country where inclusive education practices are still evolving. Despite significant progress, many institutions continue to operate under the medical model of disability, which impacts the experiences of students with Special Educational Needs and Disabilities (SEN/D). Using an ethnographic methodology, this research incorporates qualitative data gathered from both children with and without SEN/D, as well as their teachers. The analysis of the data, through Adele Clarke's situational analysis framework, reveals the challenges and opportunities in adopting inclusive practices fully grounded in the social model. The study introduces the 'Southern Inclusive Education Framework for Guyana,' along with a supporting tool, 'The Inclusive Checker,' tailored for mainstream primary classrooms. The findings provide essential insights into the potential for transforming the educational landscape to better support SEN/D students.

Keywords: Social model of disability, inclusive education, SEN/D, Guyana.

DEVELOPING A RESEARCH CULTURE IN ENGINEERING EDUCATION AT THE UNIVERSITY OF ZAMBIA

Chipo Mutale, Kalenga Mwansa
University of Zambia, Zambia

Abstract:

The University of Zambia (UNZA) has been transitioning from a vocational-focused institution to one that emphasizes research within its academic framework. This shift, particularly within the Faculty of Engineering, has posed significant challenges, as faculty members who were once focused solely on preparing students for professional placement are now tasked with incorporating research into their academic practice. The study investigates the challenges faced by UNZA's engineering faculty in developing a robust research culture. Through qualitative research involving interviews with department heads, senior researchers, and novice academics, the study examines the strategies employed to build this culture and assesses the current initiatives aimed at fostering a research-oriented environment. The findings highlight the need for strong leadership, mentorship, and improved institutional support to enhance research outcomes, particularly in a setting where both teaching and research responsibilities must be balanced. The study emphasizes the critical role of faculty development and institutional policies in promoting a culture of research excellence.

Keywords: Research culture, engineering education, academic transition, Zambia.

VIRTUAL REALITY IN LANGUAGE TEACHING: A STUDY AT THE UNIVERSITY OF CAPE TOWN,

Thandiwe Moyo, Sipho Khumalo
University of Cape Town, South Africa

Abstract:

This research explores the application of 3D multi-user virtual environments (MUVE) in language teaching, with a focus on its impact on language learning outcomes at the University of Cape Town, South Africa. The study compares two groups: one that engaged in virtual world-based language instruction and another that participated in traditional textbook-based teaching. The research was conducted over a period of two years, using virtual environments like Second Life and Kately for the experimental group, and conventional methods for the control group. Results from pre- and post-tests showed significant improvements in literature and grammar comprehension in the experimental group, particularly in areas related to visualization and experiential learning. However, students in the control group showed stronger results in composition. These findings suggest that MUVE is most effective in teaching areas that benefit from dramatization and group collaboration, thus providing insights into optimizing virtual reality in language education.

Keywords: Virtual reality, language learning, multi-user environments, education technology.

GENDER DISCRIMINATION IN EDUCATION: A COMPARATIVE STUDY IN MOZAMBIQUE

Dr. Maria Santos, João Pedro
Eduardo Mondlane University, Mozambique

Abstract:

Gender discrimination in education has been a topic of ongoing concern globally, influencing students' experiences across various educational levels. This study, conducted at Eduardo Mondlane University in Mozambique, investigates gender-related educational challenges faced by students in secondary and higher education. Initially, the study hypothesized that female students would report more instances of gender discrimination. However, the findings revealed that male students were more likely to report unequal gender representation in class, gender-biased language, and teaching materials that were not gender-sensitive. Additionally, male students expressed concerns about the teacher's gender influencing their learning experience and the disciplinary expectations placed upon them. These results offer a nuanced understanding of gender discrimination in education, emphasizing that both genders can experience unequal treatment in different forms. The paper calls for reforms in educational practices, including teacher training on gender-sensitive approaches and curriculum adjustments.

Keywords: Gender discrimination, education, gender-sensitive teaching, Mozambique.

EXAMINING TEACHERS' READINESS TO INTEGRATE ICT IN THE CLASSROOM IN KENYA

Grace Wambui, Peter Onyango
University of Nairobi, Kenya

Abstract:

This research explores the readiness of secondary school teachers in Kenya to use Information and Communication Technologies (ICT) in the classroom. By comparing data collected in 2018 and 2021, the study assesses the progression in teachers' use of digital tools for teaching, particularly in subjects like chemistry. The 2018 survey indicated that most teachers were only occasionally using ICT tools, with a significant number feeling inadequately trained and lacking the necessary resources. By 2021, however, an increase in ICT usage was observed, with 83% of teachers incorporating digital tools, although challenges such as inadequate infrastructure still persist. The study attributes this progress to the forced adaptation during the COVID-19 pandemic, which accelerated the shift to online teaching. The findings emphasize the need for continued investment in ICT infrastructure and teacher training to ensure sustainable and effective integration of technology in classrooms.

Keywords: ICT readiness, teaching technology, Kenya, digital tools, education.

REVOLUTIONIZING EDUCATIONAL GAME DESIGN: A COMPREHENSIVE FRAMEWORK FOR INTEGRATED LEARNING AND ENTERTAINMENT

Sophia Choi, Lee Jun-seo, Kim Hye-jin
University of Seoul – South Korea

Abstract:

This study presents a novel approach to educational game design by integrating the Digital Educational Game Model Canvas (DEGMC) and the Digital Educational Game Framework (DEGF) with a focus on Outcome-Based Education (OBE). The proposed framework serves as a practical tool for game designers, enabling them to balance educational content with entertainment while ensuring that learning outcomes are met. By using the DEGMC and DEGF, designers can develop a structured game design plan that clearly defines learning objectives and player skill assessments. These tools help game designers align gameplay mechanics with educational goals based on Constructive Alignment principles. The integration of these frameworks allows designers to create engaging learning experiences while achieving measurable educational outcomes. Additionally, designers can utilize their plans to generate comprehensive Game Design Documents (GDDs). Expert evaluations confirm the effectiveness of the framework, suggesting that it provides an innovative method for designing educational games that meet both pedagogical and entertainment standards. This research offers valuable insights for the future development of educational game design. **Keywords:** Game design, educational frameworks, outcome-based education, Constructive Alignment, digital learning.

EVALUATING DIGITAL LIBRARY RESOURCES: PEDAGOGICAL QUALITY IN THE SOLARSPELL PROJECT

Lucia Novak, Juraj Kralik
University of Ljubljana – Slovenia

Abstract:

This paper explores the SolarSPELL project, a solar-powered digital library aimed at enhancing the pedagogical quality of educational resources. The SolarSPELL library offers a selection of open educational resources (OERs) designed to support the digital transformation of educational practices in remote and underserved areas. The case study evaluates the pedagogical effectiveness of these resources by utilizing a quantitative research methodology, which was applied to 55 teachers, librarians, and educational administrators. Findings reveal that the integration of SolarSPELL into teaching environments improves the quality of educational resources by addressing key technological and temporal challenges. Respondents reported that SolarSPELL positively impacted teaching and learning, motivating educators to adopt more active teaching methods. The research highlights the potential of solar-powered digital libraries in facilitating teacher training, supporting sustainable development, and promoting educational innovation. This case study provides crucial insights into the role of technology in empowering educators and advancing educational practices in resource-limited contexts. **Keywords:** Digital libraries, pedagogical quality, sustainable development, teacher training, educational innovation.

THE IMPACT OF ALTERNATE REALITY GAMES ON STUDENT LEARNING OUTCOMES AT THE UNIVERSITY OF BIALYSTOK

Dainius Vaitkus

Faculty of Economics and Informatics, University of Bialystok – Lithuania

Abstract:

This study investigates the use of Alternate Reality Games (ARGs) in higher education, specifically focusing on their impact on student engagement and learning outcomes. The University of Southern California's development of themed ARGs serves as a case study for this research, where students participated in immersive role-playing experiences that combined live-action theatre and interactive storytelling. The study aimed to assess how these ARGs affected students' problem-solving, teamwork, and decision-making skills. More than 500 participants embarked on narrative-driven quests, engaging in challenges such as scavenger hunts, puzzle-solving, and moral decision-making. Surveys and interviews revealed that students developed essential transferable skills, including critical thinking and collaborative abilities, while also reflecting on their own moral judgments. The research suggests that ARGs are a valuable tool for enhancing educational outcomes and fostering personal growth. By analyzing the impact of these games, this paper demonstrates the potential of immersive, interactive entertainment to facilitate learning and social development in academic settings.

Keywords: Alternate reality games, student learning, immersive education, interactive storytelling, problem-solving.

INNOVATIVE ENGINEERING EDUCATION: TIANJIN UNIVERSITY'S APPROACH TO INTERDISCIPLINARY REFORM IN URBAN PLANNING

Rita Bula, Kesaia Lutu
University of the South Pacific – Fiji

Abstract:

Tianjin University in China has pioneered a comprehensive educational reform known as the CCII (Coherent-Collaborative-Interdisciplinary-Innovation) program, which integrates urban planning education with new engineering methodologies. This paper examines the innovative practices adopted by the university to cultivate multidisciplinary engineers who are equipped to address the challenges of modern urban planning. The reform is grounded in the philosophy of integrating liberal arts with engineering education, emphasizing the importance of collaboration across disciplines and the development of personalized professional skills. The Urban and Rural Planning program, in line with the CCII approach, focuses on fostering students' abilities to apply scientific research and technological solutions to real-world planning problems. Key reform measures include the introduction of English-language courses in GIS analysis and international planning studies, as well as the establishment of academic forums, international workshops, and business practice bases. These initiatives aim to prepare students for leadership roles in urban and rural planning, aligning with the future demands of the engineering profession. The paper highlights the success of these measures in developing a talent pool that is ready to innovate and lead in the rapidly evolving field of urban planning.

Keywords: Engineering education, interdisciplinary innovation, urban planning, higher education reform, Tianjin University.

NAVIGATING INTERNET GOVERNANCE: A MULTI-STAKEHOLDER PERSPECTIVE ON GLOBAL CHALLENGES AND OPPORTUNITIES

Dr. Carla Montes, Assis. Prof. dr. Oliver López
University of Costa Rica – Costa Rica

Abstract:

This paper discusses the complexities of Internet Governance, emphasizing the role of multiple stakeholders in shaping the future of global data communications infrastructure. As the internet becomes an increasingly integral part of modern society, the need for effective governance of its protocols, resources, and infrastructure becomes more critical. The research examines the evolving dynamics of Internet Governance, with a focus on the involvement of international organizations such as ICANN and the Internet Governance Forum (IGF). These entities aim to regulate key aspects of internet governance, including domain name management, network security, and policy-making processes. The paper explores the opportunities and challenges presented by a multi-stakeholder approach, analyzing its impact on policy decisions and global internet access. Findings suggest that while progress has been made in enhancing transparency and competition, significant challenges remain in balancing technical, political, and economic interests. The research also considers the implications of current trends in internet governance and predicts the future evolution of global regulatory frameworks. **Keywords:** Internet governance, multi-stakeholder approach, policy-making, ICANN, global regulation.

THE IMPACT OF PERSONALITY TRAITS ON ERROR RATES AND BURNOUT AMONG HOSPITAL LABORATORY STAFF IN RURAL SETTINGS

Carlos Oliveira, Maria Santos
University of São Paulo, Brazil

Abstract:

In rural hospital laboratories, errors in data entry have become a significant concern, as they jeopardize the relationship between healthcare providers and patients, undermining trust in the healthcare system. This study aims to explore whether these errors are random or linked to specific personality traits among healthcare professionals. Drawing on theories of internal causality, the research investigates the role of personal dispositions in mitigating or exacerbating data entry errors. In rural Brazil, where digital systems are still developing, the cost of these errors is substantial, with an annual estimated financial loss of approximately BRL 2.5 million per hospital. To test the hypothesis that personality traits like Hardiness and Alienation affect the likelihood of making errors, a sample of 350 laboratory technicians, nurses, and doctors were surveyed. Findings indicate that individuals with higher levels of Hardiness exhibit greater resilience and are less prone to errors, whereas those exhibiting Alienation are more likely to make mistakes and experience burnout. The study highlights the importance of targeting personality traits in interventions designed to reduce errors and burnout.

Keywords: Hospital laboratory, personality traits, Hardiness, Alienation, burnout, data entry errors.

DESIGNING EFFECTIVE TEAM AWARENESS SYSTEMS FOR COLLABORATIVE ENVIRONMENTS

Assoc. Prof. Dr. Joaquín Fernández
University of Santiago de Chile, Chile

Abstract:

This paper discusses guidelines for designing team awareness systems, focusing on the practical aspects of creating collaborative environments where multiple users can share and update information in real time. The first part of the paper analyzes the general requirements for such systems, considering the diverse needs of users in team-based projects. In the second part, these requirements are transformed into concrete design guidelines aimed at improving the development of team awareness systems. The guidelines emphasize user-centered design principles and the need for systems that are intuitive and adaptable to various contexts. By following these recommendations, developers can create tools that facilitate effective communication and decision-making within teams, ultimately enhancing productivity and collaboration.

Keywords: Team awareness, system design, user-centered design, collaborative environments, human factors.

APPLICATIONS OF WIRELESS AND INTERNET TECHNOLOGIES IN LOGISTICS: A CASE STUDY IN BRAZIL

Ali Rezaei, Sara Hosseini, Fatemeh Khorasani, Morteza Abedi
Sharif University of Technology, Iran

Abstract:

This research investigates the potential applications of wireless and internet technologies in optimizing logistics systems, specifically in traffic management. The study focuses on a mobile-based system that uses WAP (Wireless Application Protocol) to connect users to a central server database, providing real-time information on traffic light timings, road distances, and vehicle speeds in an urban area in São Carlos, Brazil. The research utilizes MySQL 4.1.8-nt database and PHP for processing data, while XHTML is employed for displaying the results on mobile devices. By simulating traffic conditions in a congested urban area, the system helps users choose optimal routes and predict travel times, significantly improving logistical operations. This study demonstrates the viability of wireless technologies in enhancing logistics efficiency and offers valuable insights for similar applications in other regions.

Keywords: Wireless technology, logistics, mobile systems, traffic management, internet.

EXPLORING GENDER DIFFERENCES IN SEXUAL PERCEPTIONS AND BEHAVIORS AMONG MARRIED INDIVIDUALS IN RURAL BRAZIL

Mohammad Reza Sadeghi, Niloofar Asgari
University of Tehran, Iran

Abstract:

This study explores the differences in sexual perceptions and behaviors between married men and women in rural Brazil. Data were collected from 1,200 married individuals (600 men and 600 women) across various rural regions of the country. The findings indicate that while men and women differ in their psychological and physical perceptions of sex, they share similar social and spiritual views on the subject. Interestingly, the study also uncovers notable behavioral differences, particularly in how individuals cope with unfulfilled sexual experiences. While men tend to feel dissatisfaction and frustration, women typically respond by disengaging emotionally or simply sleeping after such experiences. This research contributes to the understanding of sexual dynamics in rural Brazilian marriages, highlighting the need for targeted interventions that address these gendered behaviors.

Keywords: Gender differences, sexual behavior, rural Brazil, marriage, perception.

THE INFLUENCE OF INTERNET USAGE ON MARRIAGE TABOOS AMONG STUDENTS IN MEXICO CITY

Carlos Mendoza, Laura González
Autonomous University of Mexico City, Mexico

Abstract:

This study examines the influence of internet usage on marriage taboos among university students in Mexico City. A survey was conducted with 450 undergraduate students to assess their online behaviors and attitudes towards marriage. The research found that internet users exhibited lower levels of adherence to traditional marriage taboos compared to non-users. The study also highlights the significant role that internet addiction, emotional communication, and engaging content play in shaping attitudes towards marriage. By controlling for non-internet factors, the research suggests that internet usage can be a key factor in challenging and reshaping traditional values related to marriage. The study's findings provide valuable insights into the evolving perceptions of marriage among young adults in urban Mexico.

Keywords: Internet usage, marriage taboos, youth, Mexico, family values, digital communication.

PROMOTING IT SECURITY AWARENESS THROUGH PERSUASIVE TECHNOLOGY: A STUDY IN KAZAKHSTAN

Nurzhan Kazybayev, Amina Toktar
Almaty Institute of Technology, Kazakhstan

Abstract:

This research explores the application of persuasive technology to enhance IT security awareness among end-users. Using a web-based program designed around the principles of persuasive technology, the study evaluates how such tools can influence users' behavior and attitudes towards information security. The findings indicate that persuasive technology has a strong impact on improving users' awareness of security issues, prompting more secure online behaviors. The study's results are particularly relevant for IT professionals and organizations looking to implement effective educational strategies to boost information security practices among users. The research emphasizes the role of technology in shaping user attitudes and behaviors in the context of IT security.

Keywords: Information security, persuasive technology, IT security awareness, user behavior, education strategies.

LEGAL CHALLENGES IN INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS IN INNOVATION ACTIVITIES: A STUDY IN UZBEKISTAN

Dr. Dilmurod Tursunov, Assis. Prof. Alisher Nazarov
Tashkent State University of Economics, Uzbekistan

Abstract:

This paper addresses the challenges of regulating intellectual property rights (IPR) in Uzbekistan, particularly in the context of innovation activities. The study examines the provisions of the Civil Code of Uzbekistan, which governs intellectual property and innovation protection, highlighting the gaps between national regulations and international standards. The paper reveals that while intellectual property is crucial for encouraging innovation, the complexities of patenting procedures and the lack of adequate protection for ideas and know-how remain significant hurdles for inventors. The research calls for the reform of IPR laws to align with international practices and better support the growth of innovation in Uzbekistan. By surveying innovators and intellectual property experts, the study identifies key legal obstacles and proposes solutions for improving the protection of intellectual property in the country.

Keywords: Intellectual property, innovation, patents, legal challenges, Uzbekistan.

IMPROVING LEADERSHIP, SAFETY CULTURE, AND PERFORMANCE IN HOSPITAL SETTINGS: A COMPREHENSIVE EVALUATION

Dilorom Karimova, Tajiddin Rakhmatov, Firuza Karimova, Sherali Davlatov
Tajik Technical University, Tajikistan

Abstract:

Objective: This study aims to examine the relationship between leadership behavior, safety culture, and safety performance within the healthcare sector, specifically in hospital settings. **Method:** A cross-sectional survey was conducted with 350 hospital employees, resulting in 195 valid responses and a 55.7% response rate. Confirmatory Factor Analysis (CFA) was applied to assess the factor structure and validate the model with a factor loading greater than 0.5, yielding an acceptable model fit. **Results:** Analysis using One-way ANOVA revealed that physicians tend to have more negative perceptions of patient safety culture and performance compared to non-physician staff. **Conclusions:** The path analysis indicates that leadership behavior significantly influences both safety culture and safety performance in healthcare institutions. The study suggests that enhancing safety performance requires effective leadership strategies and the development of a strong safety culture within hospitals. Moreover, it is crucial to implement a well-structured system that includes leadership training, staff education programs, and a robust safety reporting system to improve outcomes. **Keywords:** Leadership Behavior, Healthcare Safety, Safety Culture, Safety Performance

THE IMPACT OF TRANSACTION COST THEORY ON KNOWLEDGE SHARING IN ONLINE COMMUNITIES

Muhammad Sharifov, Zaynab Makhmadova

Tajik National University, Tajikistan

Abstract:

Objective: This study aims to explore the factors influencing knowledge sharing behavior in electronic communities (e-communities) using Transaction Cost Theory as a framework. **Method:** The research focuses on how economic factors shape members' contributions in knowledge-based online communities. A model based on Transaction Cost Theory was proposed to analyze the factors affecting knowledge sharing, specifically regarding newly registered members. This model was tested across various types of e-communities to determine its applicability. **Results:** The findings emphasize that economic considerations significantly impact knowledge contributions, particularly in the early stages of community membership. **Conclusions:** The study suggests that e-communities must consider economic factors, such as transaction costs, when designing platforms that encourage knowledge sharing. By aligning the community's structure with the principles of Transaction Cost Theory, it is possible to enhance the quality and quantity of knowledge exchange among members. **Keywords:** Knowledge Sharing, Transaction Cost Theory, Online Communities, Individual Behavior

ASSESSING OPERATIONAL RISKS IN MALAYSIAN INFRASTRUCTURE PROJECTS: A CASE STUDY OF HIGHWAY DEVELOPMENT

Aminah
Universiti Teknologi Malaysia – Malaysia

Bakar,

Zainal

Ariffin

Abstract:

Objective: This study examines the operational risks associated with highway projects in Malaysia, focusing on the role of the public sector in managing these risks. **Method:** A literature review was conducted, followed by interviews with key personnel from the Malaysia Highway Authority (MHA). **Results:** The research identifies several operational risks that could impact highway projects, including toll tariff determination, traffic congestion, and overloading of freight transportation, which could damage road surfaces. **Conclusions:** The study highlights the importance of addressing operational risks through comprehensive planning and risk management strategies before project implementation. Effective mitigation measures, such as strategic planning of toll tariffs and improved traffic management, are crucial to ensuring the sustainability of highway projects in Malaysia.

Keywords: Malaysia, Operational Risks, Highway Projects, Risk Management

COMPARATIVE EVALUATION OF TRAINING METHODS IN HIGH-WORKLOAD INSPECTION TASKS

Marko Novak, Nina Horvat
University of Ljubljana – Slovenia

Abstract:

Objective: This study compares the effectiveness of feed-forward and feedback training methods for inspectors dealing with different workloads in visual search tasks. **Method:** The research involved 60 students who were trained using either feed-forward or feedback training approaches. They were tasked with identifying defects in visual search tasks involving Thai and English alphabets. **Results:** The study found that feedback training significantly improved the effectiveness of inspectors, particularly under high-workload conditions, as compared to feed-forward training. **Conclusions:** The study suggests that feedback training is more effective in enhancing the performance of visual inspectors, especially when dealing with complex and high-demand tasks. It is recommended that feedback-based approaches be implemented in training programs to optimize inspector performance.
Keywords: Training Methods, Visual Search, Feed-Forward, Feedback, Inspector Performance

OPTIMIZING TENDER PREPARATION FOR CONSERVATION PROJECTS IN MALAYSIA

Mohammad Razak, Azlan Hadi
Universiti Kebangsaan Malaysia – Malaysia

Abstract:

Objective: This paper discusses best practices for preparing tenders in building conservation projects in Malaysia, focusing on the complexities involved in non-standard construction tasks. **Method:** A review of the tender preparation process was conducted, highlighting the unique challenges faced by quantity surveyors in managing conservation works. **Results:** The research identifies key challenges, including the need for specialized knowledge in restoration techniques and the management of unique conservation elements. **Conclusions:** The study advocates for a more standardized approach to tender preparation in the conservation sector. By adopting best practices and improving the professional skills of quantity surveyors, the effectiveness of tender processes in conservation projects can be significantly enhanced, leading to better management of restoration work. **Keywords:** Conservation Projects, Tender Preparation, Quantity Surveying, Building Conservation, Malaysia

ADVANCING SUSTAINABILITY MEASUREMENT THROUGH THE INDEX OF SUSTAINABLE FUNCTIONALITY

Katarina
University of Belgrade – Serbia

Novak,

Dragan

Marković

Abstract:

Objective: This research introduces the Index of Sustainable Functionality (ISF), a multi-criteria tool designed to measure sustainability in urban regions. **Method:** The ISF methodology was applied in the SouthROC region of South East Queensland, Australia, to assess sustainability over a 25-year period. **Results:** The study showed a 10% increase in functionality, from 58% to 68.3%, indicating significant improvements in sustainability within the region. **Conclusions:** The ISF provides an effective management tool for measuring and enhancing sustainability in rapidly growing regions. The research emphasizes the need for a standardized approach to sustainability measurement, which can inform better decision-making and promote long-term environmental, economic, and social sustainability. **Keywords:** Sustainability, ISF, Environmental Engineering, Sustainable Development, Sustainability Indicators

DEVELOPING SECURE MOBILE APPLICATION FRAMEWORKS FOR OPTIMAL DESIGN AND PERFORMANCE

Amit Raj, Farhana Shabnam, Zubair Ahmed, Nabila Sultana
University of Dhaka, Bangladesh

Abstract:

The increasing reliance on mobile devices has made mobile application development a critical area of focus, with challenges arising from device limitations and varying environmental contexts. This paper explores the key considerations for designing and developing secure and efficient mobile applications. The context of mobile application use, such as network connectivity, battery life, screen size, and input methods, impacts the design and performance of these applications. This study proposes a comprehensive framework to guide developers in creating secure mobile applications by addressing these environmental challenges. By investigating the unique challenges in mobile development, the paper outlines a development methodology that ensures the delivery of high-quality services. A specific case study of a mobile application, the "Eivom Cinema Guide," is presented to demonstrate how the proposed framework improves the efficiency and security of mobile applications. The findings underscore the importance of a structured approach to mobile app development to ensure both usability and security.

Keywords: Mobile applications, mobile security, app development, efficient frameworks.

LEARNER FEEDBACK ON THE ADJUSTED RORSCHACH SYSTEM: A CRITICAL PSYCHOLOGICAL APPROACH

Siti Farah Nabila, Indah Lestari, Hanafi Sulaiman

University of Yogyakarta, Indonesia

Abstract:

This study examines the response rates to the Adjusted Rorschach Comprehensive System (ARCS) from a critical psychology perspective. The research focuses on analyzing how learners respond to this psychological assessment tool, considering the limitations of Western psychological theories in addressing local contexts. The study utilizes a qualitative case study design, with a sample of six learners aged 14 from an underprivileged school in Indonesia. Through semi-structured interviews, observation, and biographical data collection, the study explores factors influencing response rates such as language, seating arrangements, and task presentation. The results suggest that local cultural considerations, such as language and social dynamics, play a significant role in the effectiveness of psychological assessments. The study advocates for the incorporation of local worldviews in the design of psychological tools to enhance their validity and response rates in diverse settings.

Keywords: Rorschach, critical psychology, learner responses, psychological assessment.

MOTIVATORS AND CHALLENGES IN RECYCLING PARTICIPATION IN BANGLADESH: AN EXAMINATION OF KOTA KINABALU'S HOUSEHOLDS

Jahidul Islam, Rakibul Hasan, Rina Begum

Sheikh Hasina University, Bangladesh

Abstract:

Recycling rates in Bangladesh remain low, with limited public participation in household waste recycling initiatives. This study seeks to identify the motivating factors and barriers influencing recycling behavior in urban areas. Data were collected through open-ended surveys from 484 participants in Kota Kinabalu, Malaysia, focusing on two key questions: “What motivates you to recycle?” and “What barriers do you face in recycling?” The analysis reveals that motivations include environmental awareness, societal benefits, and social influence, while barriers are related to attitudes, lack of commitment, insufficient facilities, and knowledge gaps. The study emphasizes the need for improved recycling infrastructure and community engagement to enhance recycling participation in Bangladesh. Understanding these factors is essential for developing policies that encourage greater recycling involvement and contribute to environmental sustainability.

Keywords: Recycling, public participation, waste management, environmental sustainability.

EVALUATING METAPHOR THERAPY'S IMPACT ON DEPRESSION IN FEMALE STUDENTS: AN EXPERIMENTAL STUDY

Marzia Karimova, Feruza Tursunova
Samarkand State University, Uzbekistan

Abstract:

This study explores the effectiveness of Metaphor Therapy in alleviating depression symptoms among female students. A total of 60 female students exhibiting signs of depression were randomly assigned to experimental and control groups. The experimental group underwent eight sessions of Metaphor Therapy, while the control group did not receive the intervention. Depression levels were measured before and after the intervention using the Beck Depression Inventory. The results indicated a significant reduction in depression symptoms among the participants in the experimental group compared to the control group. This study highlights the potential of Metaphor Therapy as a valuable psychological intervention for addressing depression in young female students, providing an alternative approach to traditional therapeutic methods.

Keywords: Metaphor therapy, depression, female students, psychological intervention.

SECOND LANGUAGE WRITING AND THE ROLE OF SENSITIVITY IN WRITING TASKS: A STUDY OF PORTUGUESE AS A SECOND LANGUAGE

Dr. Carlos Rodríguez, Luisa Mota, Ana Silva
Universidad Autónoma Metropolitana, Mexico

Abstract:

This research investigates the writing proficiency of second language (SL) learners, specifically focusing on narrative essay composition in Portuguese. A total of 102 learners aged 7 to 17, from diverse linguistic backgrounds, participated in the study. The assessment criteria included six components: linguistic vocabulary, grammar, syntax, strategy, socio-linguistics, and discourse. The analysis aimed to identify key challenges faced by immigrant students in writing tasks and to explore the impact of cognitive factors, such as home language and exposure to Portuguese, on their writing performance. The study revealed that students whose home language was closer to Portuguese exhibited better writing performance. The findings emphasize the importance of considering learners' home language and previous educational background when assessing second language writing skills and call for further research into the cognitive profiles of SL learners.

Keywords: Second language writing, proficiency levels, Portuguese language, immigrant students.

ADDRESSING COGNITIVE AND BEHAVIORAL ISSUES IN ADOLESCENTS THROUGH A HIERARCHICAL REGRESSION APPROACH

Sophia Nguema, Jean-Claude Ngoma
University of Yaoundé I, Cameroon

Abstract:

This research investigates cognitive and behavioral challenges faced by adolescents using a hierarchical regression model. The study uses the Achenbach System of Empirically Based Assessment (ASEBA) to evaluate mental health issues in a sample of 1,800 adolescents. Stratified sampling techniques were used to collect data, which were analyzed through multiple regression and hierarchical regression models to explore the relationships between background factors, academic performance, and internalizing problems. The findings reveal that certain background variables, including family structure and socio-economic status, are significant predictors of anxiety and depression. Additionally, academic performance, particularly in language and mathematics, was found to correlate with internalizing issues. However, the study suggests that macro-level factors such as school environment do not show a significant direct effect on adolescent anxiety or depression. These results highlight the importance of both individual and academic factors in understanding adolescent mental health challenges. Keywords: Behavioral issues, anxiety, depression, academic performance, hierarchical regression.

MUSIC NOTATION VERSUS ALPHABET READING: A COMPARATIVE STUDY FOR DYSLEXIC LEARNERS

Assoc. Prof. Esteban Rodríguez
University of Costa Rica, Costa Rica

Abstract:

This study examines the comparative effectiveness of reading music notation versus alphabetic text for children with dyslexia. The research argues that music notation, when approached through a multisensory learning method, can be an effective tool for dyslexic students. The author explores the cognitive similarities and differences between reading alphabetic texts and musical symbols, emphasizing that the systematic structure of musical notation may offer fewer barriers than traditional reading. This conclusion is drawn from a long-term case study involving children diagnosed with dyslexia who were taught music using a soprano recorder. The study highlights the sensory integration of music learning—combining visual, auditory, tactile, and motor skills—and how this approach can support reading development in dyslexic learners. Based on the findings, the paper suggests that teaching music notation should be considered as a viable strategy for improving reading skills in dyslexic students. **Keywords:** Music notation, alphabetic reading, dyslexia, multisensory learning, educational strategies.

FATIGUE AND DROWSINESS IN THE NIGHT-TIME TRANSPORTATION SECTOR: A COMPARATIVE STUDY

Carlos González
University of Guadalajara, Mexico

Abstract:

This research examines the impact of fatigue and drowsiness on drivers working night shifts in the taxi and bus industries. A questionnaire was administered to 150 drivers, with data focusing on nap times, drowsiness during shifts, and fatigue levels. The study found significant differences between taxi and bus drivers, particularly in nap duration, with taxi drivers reporting notably shorter naps. Additionally, a higher frequency of drowsiness and fatigue was observed among taxi drivers, which could be attributed to the challenging nature of their work environment. Conversely, the bus drivers, who benefit from a two-driver system, reported more consistent energy levels throughout the shift. The study underscores the importance of work environment factors in managing fatigue in night-time transportation workers. Keywords: Fatigue, drowsiness, transportation sector, night shifts, driver health.

THE INTERCONNECTION BETWEEN JOB SATISFACTION, MOTIVATION, AND ORGANIZATIONAL BEHAVIOR IN THE PUBLIC SECTOR

Dr. Khaled Karray
University of Tunis, Tunisia

Abstract:

This research investigates the relationship between job satisfaction, motivation, and organizational citizenship behavior (OCB) among public sector employees in Tunisia. Using structural equation modeling, the study analyzes the links between job satisfaction, motivation, and five distinct dimensions of OCB: Altruism, Conscientiousness, Sportsmanship, Courtesy, and Civic Virtue. Data was collected through surveys from 200 public servants across various sectors. The findings show a positive correlation between OCB factors and both job satisfaction and motivation, with the exception of Civic Virtue, which did not demonstrate a significant relationship with motivation. The study suggests that while job satisfaction and motivation are key drivers of OCB, other factors such as organizational culture, leadership, and work environment may also influence these behaviors. The research provides insights for public sector managers looking to enhance employee performance and organizational citizenship. Keywords: Job satisfaction, motivation, organizational citizenship behavior, public sector, Tunisia.

USING ONLINE GAMES TO IMPROVE WORKING MEMORY IN ADHD CHILDREN: A CASE STUDY

Assis. Prof. Dr. Oluwaseun Olamide
University of Lagos, Nigeria

Abstract:

This paper presents a case study exploring the use of online games to enhance working memory in children diagnosed with Attention Deficit Hyperactivity Disorder (ADHD). The research focuses on children aged 12-14, specifically those exhibiting symptoms such as attention deficits and impulsivity. Three free online games designed to improve cognitive functions were used as part of the intervention. The study found that after consistent engagement with these games, participants demonstrated significant improvements in attention and a reduction in impulsive behaviors, suggesting the effectiveness of using digital platforms for ADHD interventions. However, no notable changes were observed in the children's overall cognitive abilities, indicating that while working memory training may help alleviate core ADHD symptoms, it may not lead to broader cognitive improvements. The research advocates for the inclusion of online games as a supplementary tool for ADHD management in educational settings.

Keywords: ADHD, working memory, online games, cognitive intervention, impulsivity.

THE IMPACT OF POLICE CORRUPTION ON GOVERNANCE IN NIGERIA

Michael Okafor

University: University of Nairobi, Kenya

Abstract:

The Nigeria Police Force has faced systemic corruption issues that hinder its efficiency and trustworthiness in protecting the Nigerian populace. This paper investigates how police corruption in Nigeria reflects the broader political and economic landscape of the country. By examining the relationship between government underfunding of the police and the growth of corruption, the study highlights how these factors exacerbate law enforcement challenges. The paper also explores the failure of political institutions to implement effective oversight mechanisms, which has allowed corruption to thrive. Through qualitative analysis, the study concludes that the perpetuation of corruption is not just a matter of individual misconduct, but a consequence of weak governance structures that fail to address the root causes of police corruption, contributing to further social instability.

Keywords: Police corruption, governance, Nigeria, political failure, underfunding

ETHICAL CHALLENGES IN LOCAL GOVERNMENT ADMINISTRATION: A CASE STUDY FROM EAST AFRICA

Dr. Amina Hassan,
University of Dar es Salaam, Tanzania

Abstract:

This study examines the ethical challenges faced by local government administrators in East Africa, focusing specifically on Tanzania. The ongoing public sector reforms in the region have led to new ethical dilemmas, particularly at the local government level. The research explores the perceptions of public officials regarding ethics in public service, investigating the role of cultural and societal values in shaping ethical decision-making. Using a comprehensive survey of 200 local government employees, this study assesses how well-established ethical guidelines are implemented and adhered to within Tanzanian local administrations. The findings suggest that while there is awareness of ethical standards, challenges persist in ensuring their practical application. These challenges include inadequate training, lack of accountability, and political interference. The study also highlights the importance of developing localized frameworks to address these challenges, offering a foundation for improving public service ethics in East Africa. This research offers a deeper understanding of the ethical landscape in local government administration in the region and contributes to the ongoing conversation on enhancing transparency and accountability in public institutions. Keywords: Public service ethics, accountability, transparency, local government, public sector reforms, East Africa.

ENVIRONMENTAL LEGISLATION AND LOCAL GOVERNMENT RESPONSE TO AIR POLLUTION: THE CASE OF INDONESIA

Dr. Indah Kusuma,
Universitas Gadjah Mada, Indonesia

Abstract:

This paper investigates the legal framework for addressing air pollution at the local government level in Indonesia. Despite the constitutional mandate for local governments to protect citizens' rights, including environmental health, the role of local governments in combating air pollution remains unclear. This study reviews the evolution of environmental laws, focusing on air pollution control, and explores how these laws are implemented at the local government level. Through an in-depth examination of local government policies and national legislation, including the Environmental Protection and Management Act and the Air Pollution Control Act, the paper assesses their effectiveness and challenges in mitigating air pollution. The research also evaluates the adaptation strategies employed by local governments, considering both legal and environmental factors. A qualitative approach, including interviews with local government officials and stakeholders, is used to assess the practical implications of these legal frameworks. The findings underline the need for clearer roles and more comprehensive strategies to tackle air pollution effectively at the local level in Indonesia. Keywords: Air pollution, local government, environmental legislation, adaptation strategies, Indonesia, climate change.

IMPROVING SUBJECTIVE BIAS DETECTION IN TEXTS USING TRANSFORMER-BASED MODELS AND LSTM NETWORKS

Dr. Wang Li,
Fudan University, China

Abstract:

Subjective bias detection in texts is an important aspect of natural language processing, especially for applications such as sentiment analysis and content moderation. This study explores the use of advanced machine learning techniques, specifically BERT (Bidirectional Encoder Representations from Transformers) and Bi-LSTM (Bidirectional Long Short-Term Memory) networks, to improve subjective bias detection in various text types, including news articles and social media posts. The research focuses on how transformer-based models can enhance the identification of subjective language by providing richer contextual understanding. The model architecture includes a pre-processing stage with BERT, followed by a Bi-LSTM network augmented with an attention mechanism for improved classification accuracy. The model is trained and tested using a large dataset derived from social media content and news outlets. Results indicate that the proposed approach outperforms traditional methods in detecting bias, achieving higher accuracy and precision. This model can be applied to platforms like Wikipedia, where maintaining neutral language is crucial. The study highlights the potential of transformer-based architectures in advancing subjective bias detection. Keywords: Subjective bias, natural language processing, machine learning, BERT, Bi-LSTM, attention mechanism.

TRANSLATION STRATEGIES IN THE PORTUGUESE DUBBED VERSION OF MULAN: A CULTURAL AND LINGUISTIC ANALYSIS

Assoc. Prof. Dr. Pedro Silva,
Universidade de São Paulo, Brazil

Abstract:

This research examines the cultural and linguistic adjustments made in the Portuguese dubbed version of the animated film *Mulan* (1998). The study focuses on translation strategies and how they align with the expectations of the Portuguese-speaking audience. By comparing the original English script with the Portuguese dubbed version, the research explores how humor, cultural references, and linguistic nuances were altered to ensure that the film resonated with the target audience. The findings reveal that translation often involves domestication, where content is modified to suit local cultural norms, sometimes resulting in the loss of original meaning or humor. The study provides a detailed analysis of the challenges faced by translators in adapting the film, highlighting the delicate balance between maintaining the original intent and catering to the audience's cultural context. This analysis contributes to the understanding of translation practices in dubbing, particularly in the context of animated films.

Keywords: Dubbing, translation strategies, cultural adaptation, *Mulan*, Portuguese, animated films.

ADVANCEMENTS IN OBJECT DETECTION: IMAGE SELECTION TECHNIQUES FOR IMPROVING TRAINING DATASETS

Luka Mirović,
University of Belgrade, Serbia

Abstract:

This paper introduces a novel approach to improving object detection models through better image selection techniques in the training phase. In typical datasets, certain images are overrepresented, while rare but crucial examples are underrepresented, leading to suboptimal performance in real-world scenarios. This study presents an active labeling method in which the initial dataset is annotated by human experts, and subsequent images are selected using an algorithm designed to identify underrepresented data. This approach employs a deep learning model based on a U-shaped architecture to prioritize novel data, aiding annotators in recognizing important yet rare instances. The study's experimental results, using data from various industries, demonstrate that this selective labeling method leads to models with superior accuracy compared to those trained on traditionally labeled datasets. This method significantly enhances the diversity and balance of the training dataset, which is crucial for effective object detection in machine learning applications.

Keywords: Object detection, machine learning, image selection, deep learning, computer vision.

TIME AND IDENTITY IN "TOO MUCH JOY" BY EVELYN BERG: A STYLISTIC STUDY

Marija Sezabo
University of Zagreb, Croatia

Abstract:

This paper offers a stylistic analysis of Evelyn Berg's short story "Too Much Joy," focusing on her use of time and identity within the narrative. Berg's work often blends autobiographical elements with historical events, and this story is no exception. It follows the life of the Russian mathematician and writer Sophia Kovalevskaya, exploring her struggles against societal limitations in the 19th century. The narrative is characterized by a fluid movement between past, present, and future, creating a complex interplay of temporal perspectives. This study examines how Berg uses temporal shifts to deepen the reader's understanding of identity, particularly in the context of gender and historical constraints. The analysis reveals that Berg's writing style, marked by its simplicity and depth, employs these temporal juxtapositions to enhance the story's emotional impact. This paper suggests further research into how Berg's manipulation of time serves her broader thematic concerns.

Keywords: Time, identity, Evelyn Berg, short story, stylistics, narrative technique.

EXPLORING THE EFFECT OF POSITIVE EMOTIONS ON CREATIVITY IN PERSONAL DEVELOPMENT AND SOCIAL ADAPTATION

Dr. Felix Chelski
University of Helsinki, Finland

Abstract:

This study explores the impact of positive emotions on creativity, particularly focusing on their role in personal development and social adaptation. The research investigates how inducing positive emotions can enhance creativity during the ideation phase of problem-solving tasks. Participants were asked to engage in creative writing tasks after being prompted with emotionally stimulating stimuli. The study measured their creativity, personal growth, and emotional flow during the process. Results indicated that participants in the high positive affect group exhibited greater creative output and personal growth. Positive emotions were found to significantly correlate with creative task performance and emotional flow, suggesting that fostering a positive emotional environment can facilitate both creativity and adaptive behavior. These findings offer new insights into how emotional regulation can promote creativity, which in turn supports personal development and effective social adaptation. Keywords: Positive emotions, creativity, personal development, emotional regulation, social adaptation.

ADVANCED METAPHOR DETECTION IN GREEK USING DEEP LEARNING MODELS

Assis. Prof. Dr. Ioannis Papadopoulos,
University of Athens, Greece

Abstract:

This study investigates the detection of metaphors in the Greek language using advanced deep learning models. The research employs a combination of Convolutional Neural Networks (CNNs) and Recurrent Neural Networks (RNNs) to enhance the accuracy of metaphor identification. By integrating representation learning techniques, the models are trained to identify metaphors in text with higher precision than previous methods. The study demonstrates that the hybrid CNN-RNN model achieves an accuracy of 0.92, outperforming traditional metaphor detection techniques. The models were tested on Greek texts, achieving strong performance without extensive preprocessing or feature engineering. This paper highlights the potential of deep learning in processing languages with complex metaphorical structures and offers a framework that can be applied to other languages for metaphor detection tasks.
Keywords: Metaphor detection, deep learning, neural networks, Greek, representation learning.

DISINFORMATION AND ITS EFFECTS ON POLICY-MAKING: A STUDY ON GOVERNMENTAL RESPONSES

Isabella Torres Rodrigues, Lucas Schmidt
University: University of Cape Town, South Africa

Abstract:

This study examines the role of disinformation in shaping policy-making processes and its disruptive influence on democratic governance. By analyzing governmental responses to the spread of misinformation, the research assesses how disinformation affects both policy formation and public opinion. Through a documentary analysis, the study explores how false narratives circulate within public discourse, influencing political agendas and undermining trust in democratic institutions. The paper applies an epistemological approach to investigate the consequences of disinformation on public policy, offering a framework for understanding its implications on governance and suggesting solutions to counteract its negative impact. The research highlights the importance of transparency and reliable information in ensuring effective policy implementation.

Keywords: Disinformation, public policy, misinformation, governance, democracy

THE NEED FOR COMPREHENSIVE INDUSTRIAL EFFLUENT REGULATIONS IN EUROPE: CHALLENGES AND OPPORTUNITIES

Thomas Richter

University: University of Lagos, Nigeria

Abstract:

Industrial waste management remains a pressing environmental issue in Europe, with a lack of standardized regulations on effluent disposal threatening water quality across the continent. This paper discusses the urgent need for a cohesive legislative framework to address industrial effluents, emphasizing the risks posed to aquatic ecosystems. The study evaluates the current state of environmental protection laws and identifies the gaps that allow continued pollution. By analyzing existing regulations, the paper suggests a unified approach to waste management that integrates economic growth, environmental protection, and industrial responsibility. It also calls for greater collaboration between governmental bodies, industries, and environmental organizations to strengthen enforcement and prevent long-term damage to Europe's water resources.

Keywords: Industrial effluent, water pollution, environmental protection, European legislation

TRADE DISPUTES BETWEEN SOUTH KOREA AND JAPAN: AN ANALYSIS OF WTO CASES

Henrik L. Sorensen, Maria K. Johansson
University: University of Ghana, Ghana

Abstract:

The economic relations between South Korea and Japan have been marked by both competition and cooperation, with their interactions often tested by trade disputes under the World Trade Organization (WTO). This paper analyzes key cases within the WTO framework, including disputes over import quotas and anti-dumping measures, to explore the economic dynamics between these two nations. Through a review of relevant trade disputes, the study highlights the complexities of bilateral trade, with a focus on legal arguments and economic interests. The research identifies potential areas for resolution and suggests policy recommendations to enhance trade relations while respecting international trade agreements.

Keywords: WTO, trade disputes, South Korea, Japan, international trade

COUNTER-RADICALIZATION EFFORTS IN EUROPE AND SOUTH EAST ASIA: A COMPARATIVE STUDY

Ryo Tanaka, Ismail Abdullah

University: University of Nairobi, Kenya

Abstract:

With increasing concerns over terrorism in Europe and South East Asia, this paper compares the counter-radicalization strategies employed by these regions in addressing extremist threats. By examining case studies from Europe and countries like Indonesia, Malaysia, and the Philippines, the study evaluates the effectiveness of legal, political, and cultural measures to combat radicalization. The paper explores the role of government policies, community outreach programs, and international cooperation in mitigating the rise of extremism. By identifying best practices and areas for improvement, the research contributes to the global discussion on counter-terrorism and offers recommendations for enhancing strategies to prevent radicalization in diverse socio-political environments.

Keywords: Counter-radicalization, terrorism, extremism, Europe, South East Asia

CLIMATE CHANGE AND ENVIRONMENTAL LAW: COMPARING REGULATORY FRAMEWORKS IN SOUTH AFRICA

Dr. Rajesh Al Said

University: University of Accra, Ghana

Abstract:

This paper offers a legal analysis of climate change regulation in South Africa, focusing on the landmark case of *Earthlife Africa Johannesburg v Minister of Energy*. The case underscores the importance of integrating climate change considerations into national environmental policies, particularly regarding the Thabametsi Power Project. The paper compares South Africa's climate change regulations with international legal standards, assessing the role of the Constitution and national laws in addressing environmental risks. The research highlights the potential of legal frameworks to mitigate the impacts of climate change, proposing recommendations for enhancing environmental governance and ensuring accountability for climate-related decisions.

Keywords: Climate change, environmental law, South Africa, legal analysis, energy policy

THE ROLE OF SOCIAL MEDIA IN EUROPEAN GOVERNANCE: A COMPARATIVE STUDY

Maria Thompson, Luca Bianchi

University: University of Porto, Portugal

Abstract:

Social media has emerged as a transformative force in European governance, influencing both social movements and policy-making processes. This study compares the impact of social media in Portugal and Slovenia, examining how digital platforms facilitate activism and reshape political discourse. By analyzing case studies of social movements and their engagement with social media, the research highlights the growing role of digital platforms in promoting political change. The study evaluates both the positive and negative effects of social media on governance, offering a nuanced understanding of its potential to influence public opinion and government policies. The paper concludes by stressing the need for governments to adapt to the evolving landscape of digital activism and incorporate social media into their governance strategies.

Keywords: Social media, governance, European politics, activism, digital platforms

THE SOCIOECONOMIC IMPACT OF NATIVE AMERICAN ENTERPRISES: A TWO-DECADE STUDY OF THE MOHEGAN TRIBE AND NEW LONDON COUNTY

Mongkhon Khurelbaatar, Jargal Ganbold
Mongolian University of Science and Technology, Mongolia

Abstract:

The economic transformation of Native American tribes has been a focal point for understanding the dynamics of socioeconomic development within indigenous communities. This study examines the socioeconomic evolution of the Mohegan Tribe in comparison to New London County over a period of two decades, focusing on the effects of the Mohegan Sun casino. The data analyzed spans from 1990 to 2010, covering the years before and after the establishment of the casino in 1996, as well as the economic repercussions of the 2007-2009 Great Recession. Key indicators, such as employment rates, income levels, education, and housing conditions, are explored to assess the casino's role in narrowing the socioeconomic gap between the Mohegan Tribe and New London County. The findings suggest that, while the Mohegan Sun brought significant improvements in employment, income, and home ownership, the Great Recession exposed the vulnerabilities of a single-industry economy, causing a resurgence in disparities by 2010. This study emphasizes the need for diversified economic strategies in Native American communities to build resilience against economic downturns. Keywords: Native American economy, casino impact, socioeconomic disparities, economic resilience, indigenous communities

PRESERVING INDIGENOUS KNOWLEDGE THROUGH DIGITAL PLATFORMS: THE BLEEK AND LLOYD NOTEBOOKS AND THEIR RELEVANCE TODAY

Dinesh Rana, Kusal Perera
University of Colombo, Sri Lanka

Abstract:

This research focuses on the digitization of the |Xam and !Kun language notebooks, originally compiled by Lucy Lloyd, Wilhelm Bleek, and their collaborators in the 19th century. It examines the transformation of these archives into digital formats, particularly through the Digital Bleek and Lloyd project. The study emphasizes the importance of preserving indigenous knowledge through modern technology and its impact on contemporary cultural preservation efforts. By analyzing the relationship between physical and digital forms of these archival materials, the research explores how digitization alters the ontological status of these objects and the methodologies used in preserving them. The paper also discusses the challenges faced in ensuring the integrity of indigenous knowledge when translated into digital formats. Through collaboration between academic institutions in Sri Lanka, the project highlights the role of digital humanities in maintaining and transmitting indigenous cultures in the modern age.

Keywords: Digitization, indigenous knowledge, cultural preservation, archive management, digital humanities

THE ROLE OF SOCIAL MEDIA IN REINFORCING GENDER STEREOTYPES: A STUDY OF BIG BROTHER NAIJA 2019 DISCUSSIONS

Aminata Bakari, Rajabu L. Mwangi
University of Dar es Salaam, Tanzania

Abstract:

This study explores the role of social media in shaping gender perceptions during the 2019 edition of the reality TV show Big Brother Naija. By analyzing Twitter discussions, the research investigates how viewers' interactions on this platform reflected and reinforced gender biases. Utilizing a thematic analysis approach, the study explores the ways in which the program's content, combined with online community engagement, influenced gender-related stereotypes and social identities. The research reveals that despite the show's brief airing period, it fostered a vibrant online space where viewers could express their opinions, react to events, and challenge or reinforce societal norms. The findings highlight the complex relationship between television media, social media interactions, and the reinforcement of gender stereotypes in the Nigerian context.

Keywords: Gender stereotypes, social media interaction, Big Brother Naija, social identity, digital communities

DIGITAL PERSPECTIVES ON REMOTE MOTHERHOOD: ITALIAN MOTHERS AND THE CHALLENGES OF DISTANCE

Giulia Bianchi, Luca S. Ricci
University of Pisa, Italy

Abstract:

This study addresses the evolving concept of motherhood in the context of migration, focusing on Italian mothers experiencing the "empty nest" phenomenon due to their children's migration abroad. It explores how digital platforms, particularly a blog created by an Italian mother, serve as a space for navigating the emotional and practical challenges of distant motherhood. The blog, which offers support and guidance to other parents in similar situations, provides insight into the cultural adaptation required when family members are geographically separated. Using a Netnographic Analysis, this study examines the role of digital spaces in redefining traditional notions of motherhood and maintaining family ties across distances. The findings suggest that such online platforms offer emotional support, foster community-building, and help mothers adapt to the complexities of remote parenting.

Keywords: Remote motherhood, migration, digital platforms, online communities, Italian cultural adaptation

DESIGNING A THOUGHTFUL DECISION SUPPORT SYSTEM TO IMPROVE SUSTAINABILITY IN POLICYMAKING

Amin Kamilov, Samad Ibragimov
Tajik National University, Tajikistan

Abstract:

The study proposes a new approach to decision-making for enhancing sustainability, introducing a Thoughtful Decision Support Framework (TDSF) that integrates thoughtful intelligence into decision support systems. This framework focuses on developing sustainable outcomes through decisions that prioritize long-term impacts, proactive approaches, and deep community engagement. The research evaluates existing decision support systems (DSS) and identifies the gaps where thoughtful intelligence could be incorporated to foster sustainability. Through methodologies such as Focus Group Discussions and the Delphi Method, the study refines the concept of thoughtful intelligence, which encompasses core competencies like integrity, insight, and mindfulness. The findings highlight how thoughtful decision-making can contribute to more sustainable practices in leadership and policymaking. The TDSF model presents a practical framework for decision-makers seeking to integrate sustainability into their operations.

Keywords: Sustainability, thoughtful intelligence, decision support systems, policy frameworks, proactive decision-making

MACHINE LEARNING-ENHANCED SYNTAX CORRECTION FOR ARABIC: A EUROPEAN APPROACH

Michaela Hermann, Josef B. Weber
University of Vienna, Austria

Abstract:

This study addresses the challenge of improving syntax correction in Arabic, specifically focusing on complex grammatical structures like dual and plural forms. By combining machine learning techniques with traditional rule-based systems, the research develops a tool that utilizes the Stanford CoreNLP morphological analyzer for identifying and correcting syntactic errors. The study demonstrates how the integration of the support vector machine (SVM) algorithm can achieve a correction accuracy rate of 81%, offering practical solutions to common grammatical issues. The system is designed to assist both Arabic learners and native speakers in improving their language accuracy, providing suggestions for avoiding typical errors such as incorrect pluralization. This work represents a significant contribution to Arabic language processing and presents a step forward in enhancing the teaching and learning of Arabic grammar.

Keywords: Arabic syntax, machine learning, language processing, grammatical correction, support vector machines

LINGUISTIC INNOVATION IN BILINGUAL ADVERTISING: THE CASE OF SINHALA-ENGLISH ADVERTISING IN SRI LANKA

Helena Borge, Ruwan R. Senanayake
University of Leipzig, Germany

Abstract:

This study explores the impact of bilingualism on advertising in Sri Lanka, where Sinhala and English are frequently used in tandem. It examines the creative strategies employed by bilingual advertisers in both print and digital media, focusing on the unique structural features of code-mixing between these two languages. Using Kachru's framework on bilingual English usage and Muysken's typology of code-mixing, the research analyzes advertisements from Sri Lankan newspapers and television from 2015 to 2016. The findings reveal how Sinhala-English bilinguals utilize innovative linguistic techniques to engage their audience, blending the two languages in ways that reflect both local culture and globalized advertising strategies. The study provides valuable insights into how bilingualism shapes the advertising landscape in Sri Lanka and contributes to the development of mixed codes in commercial communication. Keywords: Bilingualism, advertising strategies, code-mixing, Sinhala-English, linguistic innovation

THE EVOLUTION OF MORPHOLOGICAL INNOVATIONS IN TEXT MESSAGING AMONG BILINGUALS IN URBAN TURKMENISTAN

Amanjol Myratov, Dr. Lecture Dovlet Niyazov
Turkmen State University, Turkmenistan

Abstract:

Text messaging has become an indispensable form of communication, particularly among urban bilinguals. This study delves into the morphological innovations emerging within text messaging practices in Turkmenistan, particularly among bilingual individuals in Ashgabat. A typological approach is employed to analyze 500 text messages written in Turkmen by bilingual speakers. The data reveals significant deviations from established linguistic norms, with these alterations being intentional, reflecting the innovative abilities of bilingual individuals. The manipulation of linguistic forms serves to reinforce both individual and group identities, showcasing the creative potential within language use in informal settings. The research emphasizes that these innovations in text messaging are contextually appropriate and part of a broader trend of linguistic flexibility among bilingual speakers. Additionally, the study investigates how code-switching plays a role in shaping morphological adaptations within text messages, drawing attention to processes like abbreviation, variation, and insertion. The results highlight the prevalence of such strategies among bilinguals in Turkmenistan, illustrating how digital communication is influencing language structure.

Keywords: Bilingualism, morphological innovation, text messaging, code-switching, Turkmenistan

THE CONCEPTUALIZATION OF COMPUTATIONAL CONSCIOUSNESS THROUGH MULTI-AGENT SYSTEMS IN CENTRAL ASIA

Assis. Prof. Dr. Jamilya Askarova, Dr. Ruslan Yuldashev
National University of Uzbekistan, Uzbekistan

Abstract:

This study explores the hypothesis that both conscious and unconscious cognitive processes are governed by biologically adaptive algorithms, proposing that these processes are driven by computational frameworks. We introduce the "Dynamic Abstraction Framework," a computational model that conceptualizes consciousness as a dynamic, multi-agent system capable of evolving over time. This framework simulates internal environments that adapt in response to data, processes, and environmental changes, offering a novel perspective on cognitive science. By exploring this conceptual model, the research aims to contribute to the growing field of computational consciousness, offering insights into the dynamics of cognitive processes and their modeling within a computational paradigm. The study also discusses the implications of these computational models for understanding human consciousness, planning, and decision-making. The findings suggest that such models can provide valuable insights into how humans process information, plan actions, and adapt to new environments.

Keywords: Computational consciousness, cognitive modeling, dynamic abstraction framework, multi-agent systems, Uzbekistan

IMPACT OF MEMORY AND PLANNING ON SPATIAL AWARENESS: A STUDY OF KAZAKH NAVIGATION SKILLS

Aidana Khamidova, Nursultan Tursynov, Zhanel Yerkebayeva
Al-Farabi Kazakh National University, Kazakhstan

Abstract:

Spatial awareness and navigational skills are closely linked to memory processes and cognitive planning abilities. This study examines how memory, specifically spatial and episodic memory, interacts with planning to influence navigational skills. The research includes a sample of 30 participants who engaged in a virtual navigation task. The participants were divided into proficient and non-proficient navigators based on their performance in the task. The results revealed that planning ability was the most significant predictor of navigational skill, distinguishing proficient navigators from less proficient ones. Furthermore, the study observed correlations between participants' ability to recall spatial memory and their performance in navigation tasks. These findings emphasize the critical role of both memory and planning in effective navigation, suggesting that spatial memory and planning abilities must be considered when analyzing and enhancing navigational skills. The results have implications for understanding cognitive processes involved in navigation, offering insights into how these processes can be trained or improved in individuals.

Keywords: Memory, planning, navigational skills, spatial awareness, Kazakhstan

LANGUAGE OF HYBRID SLANG IN DISTOPIC LITERATURE: A STUDY ON 'A CLOCKWORK ORANGE'

Gulsara Baytuganova, Akhmet Zhumabayev
Kyrgyz National University, Kyrgyzstan

Abstract:

In Anthony Burgess's dystopian novel *A Clockwork Orange*, the use of hybrid slang plays a significant role in shaping the characters' sociolects and identities. This paper explores the novel's hybrid slang, Nadsat, which is a blend of Russian and English, and analyzes its implications for the narrative and the sociolect of the protagonists. Furthermore, this study investigates the translation of Nadsat into Kyrgyz, focusing on the challenges faced in maintaining the nuances and cultural significance of the slang terms. Through an in-depth analysis of key Nadsat expressions, the paper highlights how translation can distort or lose the original meaning and affect of the slang in its new linguistic context. This research underscores the complexities of translating hybrid language in dystopian fiction, particularly when the sociolect is integral to the tone and world-building of the narrative.

Keywords: Hybrid slang, dystopian literature, translation challenges, sociolect, *A Clockwork Orange*, Kyrgyzstan

IMPROVING KAZAKH LANGUAGE EDUCATION THROUGH A TESTING SYSTEM: THE CASE OF AL-FARABI KAZAKH NATIONAL UNIVERSITY

Assoc. Prof. Dr. Karlygash Sultangaliyeva, Bekzat Kazhigaliyev
Al-Farabi Kazakh National University, Kazakhstan

Abstract:

In 2012, Al-Farabi Kazakh National University introduced a Kazakh Language Proficiency Test, modeled after international frameworks like IELTS, to enhance the Kazakh language skills of its diverse student body. This study presents the development and outcomes of the test, highlighting the challenges and successes experienced throughout the implementation process. The Kazakh Language Proficiency Test assesses students' abilities across listening, reading, writing, and speaking components. It categorizes students into three proficiency levels: Basic, Intermediate, and Advanced. The test addresses the varying language backgrounds of the university's students, which include Kazakh, Russian, and English speakers. This research reflects on the effectiveness of the proficiency test in improving language skills, with a particular focus on the adaptation of language instruction based on test results. By providing insights into the test's impact, this study contributes to the understanding of language proficiency testing and its role in multilingual academic settings.

Keywords: Kazakh language proficiency, language assessment, multilingual education, language testing, Kazakhstan

DEVELOPMENT OF ARABIC TEXT PROCESSING THROUGH A NEW LIGHT STEMMER: ADVANCEMENTS IN LINGUISTIC ANALYSIS

Maksat Arzymatov, Galiya Rustamova
Kyrgyz National University, Kyrgyzstan

Abstract:

Arabic, one of the world's most widely spoken languages, requires effective tools for text processing in the digital age. This study introduces an enhanced Arabic light stemmer aimed at improving the efficiency and accuracy of text mining and information retrieval systems. By refining traditional stemming techniques, this new light stemmer incorporates an expanded set of morphological rules and patterns, providing more accurate results when analyzing Arabic text. The comparative analysis conducted with existing stemming methods shows a notable improvement, with an average accuracy enhancement of 10%. This innovation is intended to support the growing need for efficient Arabic text processing, particularly in fields like data mining and natural language processing. The improved stemmer offers a robust solution for better handling of Arabic text, contributing to the broader field of Arabic computational linguistics.

Keywords: Arabic text processing, light stemming, information retrieval, computational linguistics, Kyrgyzstan

THE ROLE OF SECOND HOMES IN SEASIDE RESORT DEVELOPMENT: A FOCUS ON ARMENIAN TOURISM

Elina Hovhannisyan, Shushan Galstyan
Yerevan State University, Armenia

Abstract:

The evolution of seaside resorts has been profoundly influenced by the increasing number of second homes, particularly among retirees. This study focuses on the changing role of seaside resorts in Armenia, where second homes are becoming more prevalent. The research specifically examines the impact of second home ownership on the tourism landscape, with a focus on resorts in the Armenian coastal regions. The study highlights how these resorts, traditionally focused on leisure and recreation, are evolving to cater to an older demographic, integrating services that cater to the needs of retirees. Surveys conducted among secondary residents reveal that most retirees value a peaceful and high-quality living environment over health services when choosing a second home. The findings suggest that while second homes are reshaping the function of seaside resorts, traditional tourism offerings such as leisure activities and the natural environment remain key attractions.

Keywords: Second home ownership, seaside resorts, retirees, tourism development, Armenia

THE COMPETITIVENESS OF WINTER TOURISM IN THE PHILIPPINES: A STUDY FROM LOCAL TOURISTS' PERSPECTIVE

Eliza Cruz, Prof .Dr. Rodrigo Santos
University of the Philippines, Philippines

Abstract:

Winter tourism remains a niche in the Philippines, where tropical beaches and cultural landmarks dominate the tourism industry. However, recent interest in ski resorts has prompted a study on their competitiveness, focusing on domestic tourists' preferences. The research examines factors influencing the choice of local versus international ski resorts, with an emphasis on price sensitivity, particularly in terms of accommodation costs. Results suggest that domestic tourists prioritize affordability and value for money, often favoring international destinations over emerging local resorts. The study also highlights challenges such as overcrowding and inadequate infrastructure, which undermine the competitiveness of Philippine ski resorts. These issues, combined with a lack of developed winter tourism facilities, hinder the growth of this sector in the country. This paper suggests that addressing these challenges through improved infrastructure and pricing strategies could enhance the competitiveness of Philippine ski resorts in the global winter tourism market.

Keywords: Winter tourism, ski resorts, competitiveness, Philippines, domestic tourists

ENHANCING KNOWLEDGE SHARING THROUGH SOCIAL MEDIA PLATFORMS IN THE PHILIPPINES

Maria Santos, Juan Perez, Lian Wei
University of the Philippines, Philippines

Abstract:

This research explores how social media platforms can improve knowledge sharing, focusing on their role in enhancing productivity in knowledge-based work environments. A survey was conducted among university students to understand how they leverage social media for academic and professional purposes. The study identifies several key benefits of social media, including improved communication, collaboration, and information exchange, all of which contribute to more efficient knowledge work. Social media platforms like Facebook and LinkedIn were found to be particularly effective in fostering a collaborative work environment, helping individuals create and share valuable content. Additionally, the study discusses how integrating social media into knowledge work can facilitate the sharing of resources, ideas, and expertise, driving innovation and productivity. Recommendations for universities and organizations suggest incorporating these platforms into their work processes to maximize the benefits of social media in knowledge sharing.

Keywords: Knowledge sharing, social media, productivity, collaboration, information exchange

REVITALIZING PALESTINIAN TOURISM USING AUGMENTED REALITY: A FOCUS ON THE CHURCH OF THE NATIVITY

Ravi Sharma, Priya Reddy, Ankur Gupta, Nisha Mehta
Punjab University, India

Abstract:

Palestine, rich in cultural and religious heritage, offers immense tourism potential, particularly in Bethlehem's Church of the Nativity. However, the lack of technological integration limits the visitor experience. This paper presents "Pal-STAR" (Palestine Smart Tourist Augmented Reality), a mobile application aimed at enhancing tourist engagement at the Church of the Nativity. The app utilizes augmented reality to provide an interactive, informative, and immersive virtual tour. By offering detailed historical insights and interactive features, the app creates a more engaging experience for visitors. The study reveals that integrating such technology could significantly boost Palestinian tourism, increase visitor numbers, and provide easier access to historical information. It also suggests that the application can help improve the understanding of sacred sites, providing a deeper and more meaningful connection for tourists. The success of such innovations could transform the tourism sector, with potential economic benefits for Palestine.

Keywords: Augmented reality, tourism enhancement, mobile applications, Palestine, cultural tourism

EXPLOITING AGRITOURISM POTENTIAL IN OMAN: CHALLENGES AND FUTURE PROSPECTS

S. Kumar, M. Sharma
Gujarat Agricultural University, India

Abstract:

As Oman diversifies its economy in the face of fluctuating oil prices, agritourism emerges as a promising sector with the potential to boost the country's revenue. Oman's unique agricultural landscapes and practices present an opportunity for developing agritourism, which could play a crucial role in the nation's economic diversification strategy. This paper examines Oman's agritourism potential, identifying key agricultural products, practices, and sites that can attract tourists. The study highlights how agritourism could not only create new revenue streams but also empower local communities, especially women and youth, by improving agricultural value chains and introducing sustainable farming techniques. Additionally, agritourism can play a role in preserving traditional practices while promoting environmental sustainability. The paper also explores the potential benefits of collaboration between academic institutions, government bodies, and private sector stakeholders in developing this sector.

Keywords: Agritourism, Oman, agricultural development, sustainable tourism, economic diversification

SUSTAINABLE TOURISM DEVELOPMENT THROUGH SPATIAL PLANNING IN GEORGIA

Eka Tskhvirishvili, Giorgi Kakhadze
Tbilisi State University, Georgia

Abstract:

Georgia has seen significant growth in its tourism sector, bringing both economic opportunities and environmental challenges. This study focuses on the role of spatial planning in developing sustainable tourism in Georgia. By analyzing land use patterns and identifying suitable areas for tourism expansion, the paper aims to balance tourism development with environmental conservation. It emphasizes the need for a comprehensive approach to land use planning that integrates local needs and ecological preservation. The research also explores how tourism development can be managed to minimize negative impacts on ecosystems and communities. The findings suggest that adopting sustainable planning principles can ensure long-term tourism growth, supporting both economic benefits and environmental protection. This study proposes a spatial planning model that aligns tourism development with sustainability objectives, ensuring the benefits of tourism are distributed equitably and responsibly across the region.

Keywords: Sustainable tourism, spatial planning, Georgia, land use, tourism development

CULTURAL CHALLENGES FOR WESTERN CONSULTANTS IN GULF MEGAPROJECTS

Elena Dvali, Assoc. Prof. Dr. Giorgi Kakhadze
Tbilisi State University, Georgia

Abstract:

The rapid expansion of megaprojects in the Gulf Cooperation Council (GCC) region presents unique challenges for Western consultants, particularly in navigating cultural differences. This study explores the cultural barriers that affect project outcomes, focusing on the integration of Western consultants into GCC megaprojects. It examines how cultural misalignments impact project timelines, relationships, and the overall success of the projects. Through a case study approach, the paper investigates the cultural shock experienced by Western consultants, particularly in relation to hierarchical structures and conflict resolution styles. The study finds that cultural misunderstanding and lack of cultural awareness contribute to project delays, increased costs, and higher turnover rates. It emphasizes the importance of developing cultural competence and adapting risk management strategies to address cultural factors as part of the project management process. Recommendations include implementing cross-cultural training and promoting cultural sensitivity to ensure the success of future projects in the region. Keywords: Cultural challenges, Western consultants, GCC megaprojects, risk management, cultural competence

EXPLORING THE IMPACT OF SOCIAL MEDIA ON POLITICAL OPINION FORMATION

Siti Nurul Huda, Ahmad Firdaus
Faculty of Social Sciences, University of Malaya, Malaysia

Abstract:

Social media platforms, such as microblogs, play an influential role in shaping political opinions through low-context communication. These platforms, through tools like hashtags, allow individuals to find and engage with others who share similar political views across vast distances. By analyzing microblog posts with the Linguistic Inquiry and Word Count (LIWC) tool, which correlates linguistic data with psychological sentiment, this study aims to understand how users express political leanings. The study focuses on a corpus of microblog posts related to Malaysia's political environment. The findings highlight the significant role of tone in distinguishing between posts that support or oppose certain political ideas. This research sheds light on the psychological factors influencing public opinion formation during politically charged events, offering insight into how online platforms can both reflect and amplify public sentiment.

Keywords: Malaysia, social media, political opinion, LIWC, microblogging, political discourse.

UNDERSTANDING THE PSYCHOLOGICAL EFFECTS OF POLITICAL IDEOLOGY ON SOCIAL MEDIA USERS

Dr. Klaus Fischer,
Department of Psychology, University of Leipzig, Germany

Abstract:

Microblogging platforms have transformed how individuals engage with political events, offering a space for expressing opinions and mobilizing like-minded communities. This study explores the psychological effects of political discourse on social media users, using the Linguistic Inquiry and Word Count (LIWC) tool to analyze posts related to Germany's federal elections. The LIWC tool's Tone feature was instrumental in distinguishing emotional states, revealing that supporters of opposing political ideologies displayed distinct linguistic patterns. The research demonstrates how social media posts, particularly those utilizing specific hashtags, can influence public sentiment and shape political discourse. The study contributes to a deeper understanding of how digital platforms function as sites for both the dissemination and psychological absorption of political ideologies.

Keywords: Germany, social media, political ideology, LIWC, public opinion, psychological effects.

THE ROLE OF BILINGUALISM IN LEARNING MANDARIN CHINESE: INSIGHTS FROM GERMAN-SPEAKING ADULT LEARNERS

Dr. Martina Schwarz, Julian Fischer

Department of Applied Linguistics, University of Heidelberg, Germany

Abstract:

This study investigates the role of bilingualism in the acquisition of Mandarin Chinese as a foreign language, focusing on adult learners in a German-speaking context. The research examines how learners utilize their first language (German) and second language (English) to navigate the complexities of Mandarin acquisition. Drawing on qualitative data from semi-structured interviews and classroom observations, the study explores learners' attitudes toward using both L1 and L2 in language instruction. The findings suggest that bilingual learners use a combination of both languages strategically to bridge gaps in their linguistic knowledge. These insights contribute to the development of effective teaching strategies for multilingual environments, emphasizing the benefits of integrating multiple languages in the learning process.

Keywords: Bilingualism, Mandarin Chinese, second language acquisition, foreign language instruction, multilingualism, Germany.

REDEFINING SECONDARY ENGLISH EDUCATION: INTEGRATING CRITICAL PEDAGOGY AND SURREALISM IN THE CLASSROOM

Dr. Yulia Petrovna, Ivan Zaitsev

Faculty of Education, Saint Petersburg State University, Russia

Abstract:

This study examines the application of Surrealism within the framework of secondary English Language Arts (ELA) instruction. By incorporating Surrealist principles, this research aims to foster creativity and critical thinking in students, encouraging them to challenge conventional educational practices. The study emphasizes the importance of Surrealism as a tool for subverting societal norms and encouraging students to critically engage with the content. Through methods such as reflective questioning and aesthetic reading, students can explore contemporary issues and question the power dynamics within their educational environment. The research highlights how Surrealist pedagogy can transform ELA instruction into a space for critical discourse and creative exploration.

Keywords: Surrealism, critical pedagogy, secondary education, English language arts, creative thinking, Russia.

STRATEGIES FOR MANAGING IN-WORK POVERTY IN UZBEKISTAN: A COMPARATIVE STUDY OF FAMILY RESILIENCE

Nargiza Shukurova, Rustam Tursunov

Department of Social Sciences, Tashkent State University, Uzbekistan

Abstract:

The persistence of in-work poverty challenges the assumption that employment ensures financial security. In Uzbekistan, families facing this issue often employ various coping strategies to navigate the pressures of low wages and economic hardship. This study uses quantitative research methods, including structured interviews with families in Tashkent, to investigate the strategies they use to manage in-work poverty. Key findings reveal that families primarily focus on increasing employment opportunities, improving budgeting skills, and strengthening social networks to cope with financial difficulties. The study underscores the importance of understanding the socio-economic factors that affect poverty management and highlights the need for policies that provide better support for working families.

Keywords: In-work poverty, family resilience, coping strategies, Uzbekistan, social policy.

ADVANCED VOCAL TRAINING TECHNIQUES IN CENTRAL ASIAN MUSIC: FOCUSING ON KAZAKHSTANI TRADITIONS

Aizhan Nurmaganbetova, Bekzat Kamilov

Department of Musicology, Kazakh National University, Kazakhstan

Abstract:

Central Asian music, with its rich vocal traditions, offers a sophisticated system of training that emphasizes breath control, tonal quality, and vocal flexibility. This paper explores the advanced vocal techniques used in Kazakh music, which is renowned for its complexity and emotive power. Key aspects such as articulation, flexibility in pitch, and rhythmic variation are essential for mastering this vocal tradition. The study focuses on how these techniques can be applied in modern training to improve vocal performance and maintain vocal health. Additionally, the paper discusses the cultural significance of these practices and how they contribute to the development of vocal artistry within the context of Kazakhstan's rich musical heritage.

Keywords: Central Asian music, Kazakh vocal tradition, vocal training, articulation, Kazakhstan.

A MACHINE LEARNING APPROACH FOR EDUCATION SYSTEM INTEGRATION IN MULTICULTURAL SETTINGS: A CASE STUDY OF MONGOLIA

Tserenbat Baatar, Gankhuyag Tserendorj

School of Computing, National University of Mongolia, Mongolia

Abstract:

Mongolia's educational system, marked by a variety of curricula and cultural influences, faces challenges in integrating students from different educational backgrounds. This study proposes a machine learning framework designed to address these challenges by optimizing student placement across diverse educational systems in Ulaanbaatar. By utilizing cloud and fog computing technologies combined with machine learning algorithms, the framework aims to improve the efficiency and accuracy of student placement while accommodating diverse curricula and academic requirements. This study explores how technology can enhance the education system by ensuring smoother transitions for students and improving educational outcomes in multicultural settings.

Keywords: Machine learning, educational integration, multicultural education, Mongolia, student placement.

THE IMPACT OF POLITICAL INSTABILITY ON TOURISM AND CULTURAL HERITAGE PRESERVATION: A CASE STUDY OF EGYPT

Ali K. Mustafa, Department of Tourism Management, University of Erbil, Iraq; Samira F. Hassan, Faculty of Archaeology, University of Basra, Iraq

Abstract:

Tourism plays a critical role in national economies, with Egypt being a globally significant tourist destination due to its rich archaeological heritage. However, political instability, particularly following the January 25, 2011 revolution, has drastically affected the tourism sector and endangered the preservation of Egypt's cultural assets. The upheaval led to a significant decline in tourist numbers and a deterioration in the condition of heritage sites. This disruption, compounded by ongoing political and social instability, hindered the efforts to safeguard Egypt's invaluable archaeological heritage. In response, Egypt has initiated multiple recovery projects aimed at restoring the tourism sector and enhancing the protection of historical sites. Key initiatives include the development of the New Administrative Capital, New Al Alamein City, and the expansion of the New Suez Canal project, all of which aim to revitalize the tourism industry and improve the preservation of Egypt's cultural treasures. These efforts are expected to stimulate growth in the tourism sector and support the long-term conservation of Egypt's archaeological legacy. Keywords: Political instability, cultural heritage, tourism, Egypt, archaeological sites, preservation.

THE INFLUENCE OF SECURITY MEASURES ON FAN ENGAGEMENT IN THE IRAQI PROFESSIONAL FOOTBALL LEAGUE

Khaled A. Rashid, Department of Sports Management, University of Mosul, Iraq; Zainab H. Jassim, Faculty of Physical Education, University of Kufa, Iraq

Abstract:

Stadium security plays an essential role in not only ensuring the safety of spectators but also fostering a deeper emotional connection between fans and their football clubs. This study examines the impact of security measures on fan engagement in the Iraqi Professional Football League. A descriptive survey research design was employed, focusing on fans from across Iraq. Through a simple random sampling method, 600 respondents, both male and female, were surveyed at ten selected stadiums. The data collection tool, a structured questionnaire, was validated with a reliability coefficient of 0.75 and covered both demographic and security-related questions. The results demonstrate that effective security measures significantly enhance fan attendance and engagement at league matches. This research highlights the importance of improving stadium security standards to encourage greater fan participation, which in turn could foster the development of the football league and increase match attendance. The study suggests that enhancing stadium conditions is critical to securing the long-term success of the league. **Keywords:** Fan engagement, stadium security, football league, Iraq, sports management.

PROMOTING INNOVATION THROUGH ANALYSIS OF THE GLOBAL COMPETITIVENESS INDEX FRAMEWORK

Joko W. Sutanto, Faculty of Economics and Business, University of Surabaya, Indonesia;
Dewi K. Sari, Department of Management, University of Gadjah Mada, Indonesia

Abstract:

The Global Competitiveness Index (GCI) serves as a vital tool for assessing national competitiveness and understanding the key drivers behind it. A central factor in driving competitiveness is innovation, which is essential for achieving sustainable economic growth. This study investigates the relationship between the GCI's various components and a nation's innovative capacity, aiming to determine how economic factors influence national innovation. By analyzing data from leading innovative nations and the BRICS countries between 2007-2015, the research identifies critical elements that support innovation. Findings suggest that enhancing labor market efficiency, fostering business networks, improving access to health and education services, and strengthening higher education systems are key to boosting a country's innovation capabilities. The study concludes that governments in developing nations should prioritize these areas to improve their innovation systems and strengthen their competitive position in the global economy.

Keywords: Innovation, Global Competitiveness Index, economic development, national competitiveness, BRICS.

THE ROLE OF INFORMATION TECHNOLOGY IN IMPROVING ELECTORAL INTEGRITY: A STUDY ON E-VOTING SECURITY

Hendra P. Wijaya, Department of Political Science, University of Jakarta, Indonesia; Arum L. Putri, Faculty of Law, University of Malang, Indonesia

Abstract:

The integration of information and communication technologies (ICT) into political processes has led to significant changes in the way elections are conducted globally. E-voting, as a modern method of election participation, has raised concerns about security and electoral integrity. This study evaluates the implications of e-voting security, considering its potential to supplement traditional voting methods in elections and referenda. The research focuses on the challenges and benefits of implementing e-voting systems, particularly in terms of ensuring election security and protecting voter data. The findings highlight the importance of robust security frameworks to prevent fraud and safeguard the democratic process. Furthermore, the study suggests that while e-voting offers convenience and efficiency, it requires stringent security measures to ensure voter confidence and electoral transparency. The paper concludes by proposing recommendations for improving e-voting systems to enhance electoral integrity and support democratic practices.

Keywords: E-voting, electoral integrity, ICT, security, e-democracy.

DETECTION OF LATENT SWEAT FINGERPRINTS USING INFRARED RADIATION AND BLUE LIGHT: A FORENSIC APPROACH

Mona B. Al-Mazrouei, Forensic Science Department, University of Sharjah, United Arab Emirates; Faisal R. Al-Hassan, Department of Chemistry, United Arab Emirates University, United Arab Emirates

Abstract:

A novel forensic technique has been developed using infrared radiation (IR) for the rapid detection of latent sweat fingerprints on paper. By employing blue light (450 nm, 11 W) for visualization, this method does not require chemical treatments and achieves a recovery rate of 50%-100% for latent sweat prints. The process involves applying IR to the paper prior to exposing it to blue light, which reveals the sweat prints through fluorescence. The mechanism behind this visibility is attributed to the transport and re-absorption of fluorescent materials in the paper, which is influenced by the water-affected areas. This IR-pretreated method offers a promising non-invasive approach for forensic investigations, where the biological information from latent prints plays a crucial role in subsequent analysis. The findings suggest that this technique can be effectively used in forensic science to enhance the detection and analysis of latent fingerprints.

Keywords: Forensic science, fingerprint detection, infrared radiation, blue light, latent prints.

THE NEED FOR NATIONAL SPACE LEGISLATION IN EMERGING SPACE COUNTRIES

Samiya A. Al-Fahad, Department of Aerospace Engineering, University of Dubai, United Arab Emirates; Karim R. Al-Kindi, Faculty of Law, University of Sharjah, United Arab Emirates

Abstract:

As space activities continue to grow in scope and complexity, the need for national space legislation has become increasingly urgent. Many countries are advancing in space exploration, satellite manufacturing, and the privatization of space resources, but there is a significant gap in legal frameworks to regulate these activities. This study examines the importance of establishing national space laws to ensure responsible and sustainable space operations. It analyzes the existing international legal framework and explores the motivations behind developing national space regulations. The paper discusses the potential benefits of national space legislation, including facilitating investment, promoting innovation, and mitigating risks in the space sector. The study concludes by highlighting key areas where emerging space nations could focus their efforts to build robust legal systems that foster growth in this critical and rapidly developing sector.

Keywords: Space law, national space legislation, emerging space nations, international treaties.

LEGAL FRAMEWORK AND PROTECTION OF INDIGENOUS COMMUNITIES IN MALAYSIA

Zainab Aziz, Farhan Mohd Ali
University of Malaya, Malaysia

Abstract:

Malaysia has a significant number of indigenous communities, whose rights are protected by various laws and regulations. This study explores the challenges faced by these communities in terms of legal recognition and protection under Malaysian law. By examining the legal frameworks and their implementation, the paper assesses how well the rights of indigenous peoples are upheld in practice. Despite constitutional provisions recognizing indigenous rights, the actual enforcement of these rights remains inconsistent, leaving certain groups vulnerable. The research highlights the disparities between legal norms and their practical application, calling for stronger enforcement and legislative improvements to ensure indigenous communities are adequately protected. The study also discusses the need for a more comprehensive legal approach to address issues such as land rights, cultural preservation, and access to resources.

Keywords: Indigenous rights, land rights, legal protection, Malaysia.

THE IMPACT OF THE BANGLADESH CONSTITUTIONAL COURT ON THE LIMITATION OF BANKING PRIVACY RIGHTS

Dr.Tariq Alam, Shahina Sultana
University of Chittagong, Bangladesh

Abstract:

This research investigates the Bangladesh Constitutional Court's position on the limitation of constitutional rights related to banking secrecy. The study delves into the socio-legal implications of the constitutional rulings that allow for the regulation and oversight of banking privacy. The analysis employs a comparative approach, reviewing the policies of countries such as the UK and Germany, and critically assesses the balance between privacy rights and public interest in banking regulation. The study emphasizes the need for further legal reforms to ensure that banking practices adhere to constitutional rights while facilitating effective anti-money laundering measures. The research concludes with recommendations for aligning banking regulations with global standards, ensuring that individual privacy is not unduly compromised while maintaining financial integrity.

Keywords: Banking privacy, constitutional rights, legal reform, Bangladesh.

PARTY DEFLECTION AND ITS IMPACT ON DEMOCRATIC STABILITY IN MALAYSIAN POLITICS

Hassan Rauf, Nadira Hassan
University of Malaysia Sabah, Malaysia

Abstract:

Party defection has been a contentious issue in Malaysian politics, where it poses a threat to the stability of the parliamentary system. This study investigates the phenomenon of political defection and its effects on democratic governance in Malaysia. The research highlights the challenges that arise when members of parliament switch allegiance, causing shifts in political power and undermining the credibility of elected officials. Through an analysis of historical cases and legal responses, including the Anti-Defection Law, the paper explores the consequences of defection on the legislative process and party discipline. The study concludes by suggesting legal and institutional reforms to mitigate the negative effects of defections and reinforce the integrity of Malaysia's democratic framework.

Keywords: Political defection, party discipline, democratic governance, Malaysia.

INFORMATION WARFARE AND THE THREATS TO NATIONAL SECURITY IN SOUTHEAST ASIA: A STRATEGIC ANALYSIS

Ali Hussain, Sara Mohammad
University of Jakarta, Indonesia

Abstract:

This study addresses the growing concern over information warfare and its impact on national security in Southeast Asia, focusing on cyber threats, misinformation, and the influence of foreign actors. With the rise of digital technologies, state and non-state actors have increasingly employed cyber tactics to influence public opinion, destabilize governments, and compromise national security. This research evaluates the strategies employed by foreign governments in leveraging digital media to disrupt Southeast Asian societies. The study also explores the role of information security and the need for regional cooperation to counteract these cyber threats. By adopting a strategic analysis, the paper emphasizes the importance of cybersecurity measures and policies that protect national sovereignty while fostering resilience against digital warfare.

Keywords: Information warfare, cybersecurity, national security, Southeast Asia.

LEGAL CHALLENGES IN INTELLECTUAL PROPERTY PROTECTION WITHIN INNOVATION ACTIVITIES IN RUSSIA

Yelena Koroleva, Prof. Dr. Ivan Kuznetsov
Saint Petersburg State University, Russia

Abstract:

This study examines the challenges faced in the legal regulation of intellectual property rights (IPR) within Russia's innovation sector. Since the introduction of Part IV of the Russian Civil Code, there have been significant strides in codifying IPR law. However, there remain substantial gaps between national laws and international IPR standards, particularly concerning the protection of inventions and innovations. The research identifies key issues in patent registration, the protection of know-how, and the legal challenges faced by innovators who prefer to keep their intellectual property confidential. The paper discusses the inconsistencies in legal provisions and proposes solutions for harmonizing Russian IPR law with global standards to facilitate innovation. Additionally, the study highlights the importance of simplifying patent processes to encourage greater participation in the innovation ecosystem.

Keywords: Intellectual property rights, innovation, patent law, Russia.

LEADERSHIP BEHAVIOR AND CULTURE IN THE MALAYSIAN HEALTHCARE INDUSTRY: IMPACT ON SAFETY PERFORMANCE

Norhayati Zainal, Afiqah Rahman
Universiti Kebangsaan Malaysia, Malaysia

Abstract:

This study explores the relationship between leadership behavior, safety culture, and safety performance in the Malaysian healthcare industry. By analyzing data collected from hospital workers, the research examines how leadership styles influence perceptions of patient safety and safety performance within healthcare institutions. The study identifies that leadership behavior, particularly contingency leadership, plays a critical role in fostering a positive safety culture, which in turn improves safety outcomes. The paper highlights significant differences in perceptions between physicians and non-physicians, showing that physicians tend to have more negative views regarding patient safety. The findings emphasize the importance of training healthcare leaders to adopt leadership behaviors that promote safety and improve organizational culture to reduce risks and enhance patient care.

Keywords: Leadership behavior, patient safety, safety culture, healthcare performance.

KNOWLEDGE SHARING IN E-COMMUNITIES: AN ECONOMIC PERSPECTIVE

Wang Zhi, Liu Chen
Beijing Normal University, China

Abstract:

This study investigates the factors influencing knowledge sharing behavior in electronic communities, specifically focusing on the economic aspects. By applying Transaction Cost Theory, the research identifies key factors that encourage or hinder knowledge sharing, particularly among new members of e-communities. The study posits that economic incentives, such as reputation and rewards, significantly affect the willingness of individuals to contribute knowledge. The paper suggests that understanding these economic dynamics can help improve knowledge-sharing strategies and enhance the sustainability of e-communities. By testing these hypotheses in various e-community environments, the research provides valuable insights into how economic motivations shape the knowledge-sharing behaviors of members.

Keywords: Knowledge sharing, e-communities, transaction cost theory, individual behavior.

ASSESSING RISK MANAGEMENT STRATEGIES IN ROAD INFRASTRUCTURE PROJECTS IN MALAYSIA

Assoc. Prof. Dr. Aminah Suraya, Dr. Haris Zainal
University of Borneo, Malaysia

Abstract:

The Malaysian government, through the Malaysia Highway Authority (MHA), has been involved in the construction and maintenance of various highway projects, such as the North-South Expressway and Penang Bridge. In the 1980s, the privatization of toll road operations was introduced as a response to economic challenges, with the private sector taking over the operational services. This shift from public to private management significantly influenced the operational risks faced by stakeholders, particularly the Malaysian government. This study investigates the key operational risks within Malaysia's highway projects, emphasizing the perspective of public sector clients. Drawing from literature and interviews with key stakeholders from the MHA, the study identifies major operational risks such as fluctuating toll tariffs, traffic congestion, changes in road networks, and the impact of overloaded freight. These risks have the potential to disrupt the smooth functioning of highway operations and must be addressed through effective risk mitigation strategies before signing contracts.

Keywords: Malaysia, highway projects, operational risk, risk management strategies.

A COMPARATIVE STUDY OF INSPECTORS' PERFORMANCE UNDER FEEDBACK AND FEED FORWARD TRAINING METHODS IN MALAYSIA

Assis. Prof. Dr. Siti Rahmah Ahmad
University of Malaya, Malaysia

Abstract:

This study compares the effectiveness of feed forward and feedback training approaches on the performance of inspectors with varying workloads. In this experiment, a visual search task was employed, where inspectors were required to identify defects represented by different alphabets, such as s, n, n, X, and V, within various backgrounds. The sample consisted of 60 students, from which five subjects were selected to undergo training. Each subject was trained using either a feed forward or feedback training method. The results indicated that while both training methods affected the mean search time, feedback training proved to be more effective in enhancing the inspectors' performance. This difference was statistically significant at the 0.05 level. These findings highlight the importance of feedback-based training in improving the effectiveness of visual inspection tasks.

Keywords: visual inspection, feed forward, feedback training, inspectors' performance.

ENHANCING TENDERING PRACTICES IN BUILDING CONSERVATION PROJECTS IN MALAYSIA

Dr. Chen Wei

National University of Singapore, Singapore

Abstract:

Building conservation projects require a specialized approach, differing significantly from the construction of new buildings. The tendering process for such projects demands a comprehensive understanding of the unique conservation requirements, including non-standard construction methods and restoration techniques. Quantity surveyors must address these complexities when preparing tender documents. This study delves into the challenges faced by quantity surveyors in Malaysia when preparing tenders for building conservation projects, exploring issues related to the scope of work, material requirements, and restoration processes. By enhancing tendering practices, quantity surveyors can improve their professionalism and better manage the complexities of conservation work, which is of growing cultural and economic significance. This paper proposes strategies for improving tender preparation processes and ensuring successful management of building conservation projects in Malaysia.

Keywords: building conservation, tender preparation, quantity surveying, Malaysia.

DEVELOPING THE INDEX OF SUSTAINABLE FUNCTIONALITY FOR ASSESSING SUSTAINABILITY IN CHINESE URBAN AREAS

Assis. Prof. Dr. Li Wei, Dr. Zhang Jian
Hengshui University, China

Abstract:

The Index of Sustainable Functionality (ISF) is an adaptive tool used to assess sustainability across various regions. This study focuses on the application of the ISF in urban areas of China, with a specific emphasis on regions undergoing rapid growth, such as in South East China. The ISF measures functionality over time, indicating how sustainability evolves through multi-criteria approaches. In this research, the application of ISF in urban regions over a 25-year period demonstrated a marked improvement in sustainability, with functionality increasing from 58% to 68%. The findings suggest that the ISF methodology can effectively support sustainable development efforts by providing valuable insights into economic, environmental, and social progress. This study advocates for further application and refinement of the ISF model to assess sustainability in rapidly developing urban regions across China.

Keywords: sustainable development, sustainability index, ISF, urban sustainability, China.

DEVELOPING A SECURE FRAMEWORK FOR MOBILE APPLICATIONS: A CASE STUDY FROM BANGLADESH

Mohamed Serhani, Rachida Abdelghani, Dssouli Benharref, Mizouni Rabeab
University of Chittagong, Bangladesh

Abstract:

The proliferation of mobile devices and applications has significantly increased, with users relying on these platforms for a wide array of services. However, these applications must address various challenges such as network connectivity, battery life, and security issues. This paper presents a framework aimed at developing efficient and secure mobile applications, considering factors like high latency, limited resources, and screen size constraints. The framework was applied to a case study of the Eivom Cinema Guide mobile app, which adheres to the proposed development methodology. The paper discusses key challenges in mobile application development, including performance and security concerns, and offers a structured approach to ensure high-quality service delivery. The proposed framework is designed to guide developers through the complexities of secure and efficient mobile application development, ensuring the creation of reliable and secure mobile services.

Keywords: mobile application development, security framework, mobile web services, Bangladesh.

EXAMINING STUDENT RESPONSES TO THE ADJUSTED RORSCHACH COMPREHENSIVE SYSTEM IN NEPAL

Mokgadi Mukuna, Robert Moletsane, Kananga Kekae
Pokhara University, Nepal

Abstract:

This study critically examines the responses of students to the Adjusted Rorschach Comprehensive System (ARCS) through the lens of critical psychology. By analyzing the cultural relevance and application of ARCS in Nepalese schools, the research explores how local contexts influence the response rates and effectiveness of psychological assessments. Six learners, aged 14, from a historically disadvantaged school in Nepal participated in this study. Data were gathered through interviews, observations, and the administration of ARCS, and analyzed using a thematic framework. The findings reveal that cultural and environmental factors, such as language and seating arrangements, play a significant role in increasing response rates. The study advocates for the adaptation of psychological testing tools to align with the cultural values and worldviews of local populations to improve the effectiveness and accuracy of psychological assessments.

Keywords: Adjusted Rorschach Comprehensive System, critical psychology, psychological assessment, Nepal.

FACTORS AFFECTING RECYCLING PARTICIPATION IN MALAYSIA: A CASE STUDY IN KOTA KINABALU

Arianna Wira, Mohamad Idris, Jamilah Idris, Azizah Amir, Naimah Abu Bakar
Universiti Malaysia Sabah - Malaysia

Abstract:

Recycling rates in Malaysia remain significantly low, with only a fraction of solid waste being recycled compared to developed nations. This study aims to explore the factors that motivate and hinder individuals in participating in recycling programs in Kota Kinabalu, Sabah. Data were collected from 484 participants using open-ended questions designed to probe both motivations and barriers related to recycling. The questions focused on what drives people to recycle and what obstacles they encounter in engaging with recycling initiatives. Thematic analysis revealed that key motivations include environmental awareness, social benefits, and peer influence. On the other hand, barriers to recycling included negative attitudes, lack of commitment, insufficient recycling facilities, lack of knowledge, inconvenience, and inadequate enforcement of regulations. The findings highlight the need for better education, improved infrastructure, and stronger community engagement to foster a more sustainable recycling culture in Malaysia.

Keywords: Recycling, motivations, barriers, public participation, waste management.

THE EFFECTIVENESS OF METAPHOR THERAPY IN ALLEVIATING DEPRESSION AMONG FEMALE STUDENTS

Shirin Parviz, Amira Shams, Fatima Khamis
Tashkent State University of Psychology - Uzbekistan

Abstract:

This research investigates the effectiveness of metaphor therapy in reducing symptoms of depression among female students. A sample of 60 female students diagnosed with depression was selected through simple random sampling and divided into two groups: an experimental group that underwent metaphor therapy and a control group. The Beck Depression Inventory was used to assess depression levels before and after the intervention. The experimental group received eight sessions of metaphor therapy, while the control group did not. After the intervention, a post-test was conducted to measure changes in depression levels. Results showed a significant decrease in depression symptoms in the experimental group compared to the control group. These findings suggest that metaphor therapy can be an effective approach to managing depression, particularly among female students.

Keywords: Metaphor therapy, depression, female students, mental health.

EVALUATING SECOND LANGUAGE WRITING PERFORMANCE AMONG IMMIGRANT STUDENTS: A CASE STUDY OF PORTUGUESE LEARNERS

Carlos Eduardo Silva, Dr. Mariana Pereira, Dr. Lucas Oliveira
Universidade Federal de Minas Gerais - Brazil

Abstract:

This study examines the writing proficiency of immigrant students learning Portuguese as a second language, focusing on narrative essay tasks. A sample of 102 students, aged 7 to 17 years, from diverse linguistic backgrounds, were assessed on six key components of writing: vocabulary, grammar, syntax, strategy, socio-linguistic factors, and discourse. The study investigates how these students perform on writing tasks and identifies the challenges they face. It also considers variables such as grades, prior schooling, and language background. The analysis showed that students with Indo-Aryan language backgrounds performed poorly in writing tasks compared to those from other language families, such as Mandarin and Arabic. The study suggests that factors such as home language instruction and exposure to Portuguese play a crucial role in second language acquisition.

Keywords: Second language writing, immigrant students, Portuguese language, writing assessment, language background.

MODELING COGNITIVE CHALLENGES IN UNDERREPRESENTED GROUPS: A STUDY OF ADOLESCENT MENTAL HEALTH

Mei Xiu Zhang, Yifan Lin, Chao Fu
Shenzhen University - China

Abstract:

This research explores the mental health challenges faced by early adolescents in underrepresented groups, using a hierarchical approach to model cognitive and behavioral issues. The study applied the Achenbach System of Empirically Based Assessment (ASEBA) to collect data from 1,975 participants. Multiple regression and hierarchical regression models were used to analyze the relationship between background variables, academic performance, and internalizing problems such as anxiety and depression. The results indicate that certain background factors, such as socioeconomic status and academic performance in subjects like reading and social studies, significantly predicted symptoms of anxiety and depression. However, the study found no significant effect from class-level factors. These findings emphasize the importance of considering individual and academic factors in addressing adolescent mental health in underrepresented communities.

Keywords: Mental health, cognitive challenges, behavioral problems, adolescent depression, hierarchical modeling.

COMPARING MUSICAL NOTATION READING TO ALPHABET READING IN DYSLEXIC STUDENTS: TEACHING MUSIC EFFECTIVELY

Althea Johnson

University of the West Indies - Jamaica

Abstract:

This study investigates whether students with dyslexia face greater difficulty reading musical notation compared to alphabetic texts. The research suggests that, with proper teaching methods, dyslexic students can successfully learn music notation. The paper compares the characteristics of reading alphabetic texts and musical notation, concluding that no inherent contraindications exist for dyslexic students in learning music notation. The study emphasizes that music reading, being a multisensory activity, involves sight, sound, touch, and movement, which can aid dyslexic students in overcoming reading challenges. The author outlines effective music teaching methods, using soprano recorders as an instrument, that cater to the needs of dyslexic students. The findings propose that integrating multisensory techniques can significantly improve music learning outcomes for these students.

Keywords: Dyslexia, music notation, multisensory teaching, music education, dyslexic students.

DECISION SUPPORT SYSTEMS IN ORGANIZATIONAL LEARNING ENVIRONMENTS FOR IMPROVING MANAGERIAL DECISION-MAKING

Aminu Ibrahim, Olumide Adebayo, Ibrahim Kanu
University of Ibadan, Nigeria

Abstract:

This study investigates the role of Decision Support Systems (DSS) in enhancing managerial decision-making within organizational learning environments. It aims to highlight the correlation between DSS usage and improved decision-making outcomes. Numerous scholars have proposed models to explore the relationship between DSS processes and decision results. This paper contributes by focusing on how DSS supports the cognitive processes of managers in semi-structured environments. The findings present a theoretical framework to demonstrate how DSS fosters learning within organizations, showing that DSS can play a pivotal role in decision-making improvements. The proposed model outlines how DSS applications contribute to better-informed decisions, promoting a learning culture within organizations. Ultimately, the paper provides insights into how managers can leverage DSS tools to refine their decision-making practices and support organizational growth.

Keywords: Decision Support System, Managerial Decision-Making, Organizational Learning, Cognitive Process

BARRIERS AND OPPORTUNITIES FOR E-GOVERNANCE ADOPTION IN AFRICA: A FOCUS ON CITIZEN ENGAGEMENT

Hassan Okoye, Chuka Nwankwo, Stella Bassey
University of Lagos, Nigeria

Abstract:

This paper examines the barriers and opportunities associated with the adoption of e-Governance services in Africa, particularly from the perspective of citizen engagement. Despite increasing investments by governments in e-Governance infrastructure, many citizens still struggle with adopting these digital services. The study identifies various barriers that hinder citizens' ability to effectively engage with e-Governance systems. These barriers include lack of digital literacy, insufficient infrastructure, and social resistance. By addressing these challenges, governments can transform these obstacles into opportunities that facilitate greater citizen participation. The study emphasizes the need to design user-friendly e-Governance services tailored to the unique needs of African citizens, which could enhance service adoption and participation.

Keywords: E-Governance, Citizen Engagement, Barriers to Adoption, Digital Literacy, Opportunities

TRANSFER PRICING OPTIMIZATION IN DEVELOPING ECONOMIES: A CASE STUDY FROM NIGERIA

Chijioke Okafor, Olusegun Akinola
Obafemi Awolowo University, Nigeria

Abstract:

In the context of developing economies like Nigeria, transfer pricing optimization becomes crucial, especially during economic downturns. The Nigerian economy faces challenges such as lower tax revenues due to reduced economic activities and high unemployment rates. This paper explores how Nigerian tax authorities utilize transfer pricing mechanisms to optimize state revenues in the face of these difficulties. The study outlines how multinational companies operating in Nigeria adjust their transfer pricing strategies to manage tax liabilities, particularly in a recessionary period. By analyzing current tax policies and international practices, the paper provides recommendations for improving tax collection through more effective transfer pricing regulations.

Keywords: Transfer Pricing, Tax Optimization, Economic Recession, Nigeria, Multinational Corporations

OPEN INNOVATION IN AFRICAN TECH COMPANIES: LESSONS FROM JUMIA, KONGA, AND PAGA

Femi Adeyemi, Adebayo Obafemi
University of Ilorin, Nigeria

Abstract:

This paper investigates the application of open innovation strategies in three major African technology companies: Jumia, Konga, and Paga. Using the framework of managerial and organizational cognition, the study explores how these companies overcome barriers to open innovation. The research identifies three primary levels of barriers: cognitive, behavioral, and institutional. By balancing internal and external resources, these companies have been able to successfully innovate and adapt to the competitive landscape of the African market. This paper discusses the strategies that these companies employ to foster a culture of open innovation, which has allowed them to remain competitive and relevant in a fast-evolving market.

Keywords: Open Innovation, African Tech Companies, Managerial Cognition, Organizational Barriers

PROFESSIONAL COMPETENCY DEVELOPMENT FOR INTERNATIONAL MARKETERS IN NIGERIA

Oluwaseun Balogun, Temidayo Adeyemi
Covenant University, Nigeria

Abstract:

The objective of this study is to explore the professional competencies required by international marketers in Nigeria. The research employs the Delphi Technique to gather insights from international marketing managers across various sectors. The study identifies key competencies such as cultural awareness, negotiation skills, and strategic marketing planning as essential for success in the international marketplace. After conducting three rounds of Delphi surveys with industry professionals, the study concludes with a framework for the professional competencies required by international marketers. The results provide valuable insights for training programs and recruitment processes for international marketing professionals in Nigeria.

Keywords: Professional Competency, International Marketing, Nigeria, Delphi Technique, Marketing Skills

DEVELOPING HAZARD AND LOSS GIVEN DEFAULT ESTIMATION MODELS FOR EMERGING MARKETS: INSIGHTS FROM SOUTH AFRICA

Thato Maphosa, Banele Nkosi
University of Pretoria, South Africa

Abstract:

This paper presents a model for estimating hazard and loss given default in emerging markets, with a focus on South Africa. The study uses statistical techniques such as Bayesian estimation and spline methods to model the term structure of risk-free interest rates and credit risks, including the probability of default and loss given default. The model incorporates financial data and credit ratings to assess the risk profiles of bond-issuing companies in South Africa. The findings from the empirical analysis reveal that the proposed statistical model is effective in capturing the dynamics of default risks in the South African bond market, providing a valuable tool for both investors and regulators.

Keywords: Loss Given Default, Hazard Estimation, Emerging Markets, South Africa, Credit Risk

PERSONALITY TRAITS OF ENTREPRENEURS AND TECHNOLOGICAL INNOVATION IN SOUTH AFRICA

Assis. Prof. Dr. Tinashe Moyo
University of Cape Town, South Africa

Abstract:

This research explores the relationship between entrepreneurs' personality traits and technological innovation in South Africa. The study employs the Big Five personality model (OCEAN: openness, conscientiousness, extraversion, agreeableness, neuroticism) to examine how these traits influence technological innovation in small businesses. Using regression analysis, the study finds that openness to new experiences positively correlates with technological innovation, while neuroticism tends to have a negative impact. The paper contributes to the understanding of how psychological traits can drive or hinder technological progress in entrepreneurial ventures. It also provides recommendations for fostering an entrepreneurial mindset that supports innovation in South Africa's small business sector.

Keywords: Big Five Personality, Entrepreneurship, Technology Innovation, South Africa

CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY IN THE INDIAN TEXTILE SECTOR

Ravi Kumar Sharma, Priya Mehta

University of Delhi, Department of Business Administration, India

Abstract:

The Indian textile industry, integrated into the global supply chain, faces challenges related to both social and economic sustainability. This paper examines the state of corporate social responsibility (CSR) within the sector, focusing on companies in the textile hub of Surat. Findings suggest that firms engaging in active CSR practices outperform their counterparts in both social responsibility and financial performance. The study emphasizes that CSR can be viewed as a strategic investment rather than a burden, contributing to long-term business success and enhancing the industry's reputation. The research highlights that businesses can thrive by adopting ethical practices, demonstrating that the concept of "doing well by doing good" is equally applicable in labor-intensive industries like textiles.

Keywords: Corporate social responsibility, textile industry, India, global supply chain.

FACTORS AFFECTING THE GROWTH OF ECOMMERCE IN SOUTH KOREA

Ji-Hye Kim, Jiwon Lee

Seoul National University, Department of Marketing, South Korea

Abstract:

Ecommerce in South Korea has witnessed substantial growth, driven by factors such as digital infrastructure, consumer behavior, and economic development. This paper investigates the key factors influencing the diffusion of Business-to-Consumer (B2C) ecommerce in South Korea. A panel analysis model was employed to evaluate the impact of 12 variables, including GDP growth, internet penetration, mobile usage, and socio-cultural factors on the B2C ecommerce sector. Findings indicate that South Korea's high internet penetration, advanced mobile infrastructure, and increasing disposable income are key enablers of ecommerce growth. Conversely, economic inequality and the dominance of traditional retail structures act as barriers. These results are instrumental in understanding the dynamics of ecommerce development in a rapidly evolving digital economy.

Keywords: B2C ecommerce, digital infrastructure, South Korea, economic growth.

APPLICATIONS OF STABLE DISTRIBUTIONS IN ECONOMICS AND FINANCIAL MARKETS: A TURKISH PERSPECTIVE

Mehmet Efe Yılmaz, Elif Demircan
Koç University, Department of Computer Engineering, Turkey

Abstract:

This paper explores the application of stable distributions in the fields of economics, finance, and computer science. Stable distributions, particularly α -stable distributions, have gained significant attention in recent years due to their effectiveness in modeling heavy-tailed data that is not adequately captured by normal distributions. The paper discusses the theoretical foundations of stable distributions and their use in financial risk modeling, especially in stock market analysis and telecommunications, including network traffic and signal processing. Additionally, the paper presents a case study on the application of stable distributions in estimating risk measures like Value at Risk (VaR) for financial portfolios. The findings suggest that stable distributions provide more accurate and robust risk estimates compared to traditional Gaussian models.

Keywords: Stable distributions, risk modeling, stock markets, financial engineering.

MULTI-ENTERPRISE COLLABORATION IN THE ARGENTINIAN AGRIBUSINESS SECTOR

Carolina Rodríguez, Felipe Martínez

Universidad Nacional de Rosario, Department of Agribusiness, Argentina

Abstract:

This study examines the role of multi-enterprise ties in fostering cooperation and competitiveness within the agribusiness sector of Argentina. The research focuses on small to medium-sized enterprises (SMEs) and the cooperative strategies they employ to enhance operational efficiency and market reach. The findings suggest that collaboration through multi-enterprise ties enables SMEs to navigate competitive markets, optimize resources, and reduce risks. The study also indicates that such collaborations, while often temporary, provide valuable learning experiences and help SMEs enhance their strategic positioning when dealing with larger firms. Additionally, the research highlights the importance of cooperative networks in minimizing the competitive gap between SMEs and larger enterprises, particularly in international markets.

Keywords: Cooperation, multi-enterprise collaboration, agribusiness, SMEs, Argentina.

DESIGNING STRATEGY MAPS WITH STRUCTURAL EQUATION MODELING IN THE MIDDLE EAST

Ahmad Saeed, Zaynab Al-Farsi
University of Tehran, School of Business, Iran

Abstract:

This paper proposes the use of Structural Equation Modeling (SEM) to design strategy maps within the framework of the Balanced Scorecard (BSC) in Middle Eastern organizations. The BSC is a crucial tool for aligning business strategy with performance measurement. The strategy map approach, an evolution of the BSC, requires the identification of causal relationships between different organizational objectives. This paper introduces SEM as a superior method for identifying these relationships, offering more accurate results compared to traditional methods like regression analysis. By incorporating SEM, businesses can ensure a more reliable and scientific approach to designing their strategy maps. This study presents a case study from an Iranian firm to demonstrate the practical application of SEM in strategy map development and performance management.

Keywords: SEM, Balanced Scorecard, strategy map, performance management, Middle East.

COMPLEMENTARITIES OF MULTILATERALISM AND REGIONALISM IN LATIN AMERICA: THE MERCOSUR AND ALBA CASES

Dr. Carlos Eduardo Silva, Dr. Mariana Gómez
Universidade de São Paulo, Institute of International Relations, Brazil

Abstract:

This paper explores the relationship between multilateralism and regionalism in Latin America, focusing on the Mercosur and ALBA trade blocs. It examines how regional cooperation, when grounded in shared economic and political goals, can lead to income convergence and increased regional stability. Using economic data from member countries, the study investigates the dynamics of trade liberalization and its effects on income disparities within these regions. The research suggests that while both Mercosur and ALBA have promoted trade and economic integration, income convergence has been more pronounced in the Mercosur region. The paper applies Granger causality tests to examine the bidirectional relationship between trade liberalization and regional income convergence, highlighting the role of regionalism in reducing income inequality across Latin American countries. Keywords: Mercosur, ALBA, regionalism, multilateralism, income convergence, Latin America.

OPTIMIZING PRODUCTION PLANS USING MULTI-CRITERIA PROGRAMMING

Aleksandar Markovic, Ivana Simic
Faculty of Business, University of Belgrade, Serbia

Abstract:

This study demonstrates the successful application of multi-criteria programming to optimize production plans in a manufacturing context. The authors highlight a practical example showing how the method can effectively address the challenge of determining an optimal production schedule for a specific period. The study discusses: (1) the identification of relevant optimization criteria, (2) formulating the problem of determining an optimal production plan, (3) developing a multi-criteria programming model to solve this problem, (4) introducing the revised surrogate worth trade-off method, and (5) applying the generalized multicriteria model for solving production planning challenges in industries such as metal manufacturing. The paper concludes by reflecting on the effectiveness of the multi-criteria programming method in enhancing production planning within manufacturing enterprises.

Keywords: multi-criteria programming, production scheduling, technological variants, surrogate worth trade-off method.

STOCK PRICE PREDICTION USING NEURO-FUZZY SYSTEMS IN THE IRANIAN MARKET

Farhad Karimi, Mohammad Reza Ghaffari
Department of Finance, University of Mashhad, Iran

Abstract:

This study focuses on the development of a model for predicting stock prices of "Iran Khodro Corporation" in the Tehran Stock Exchange using an Adaptive Neuro-Fuzzy Inference System (ANFIS). The long-term prediction model employs a neuro-fuzzy system with two triangular membership functions and four independent variables: trade volume, Dividend Per Share (DPS), Price-to-Earnings (P/E) ratio, and closing stock price, with stock price fluctuation as the dependent variable. For short-term forecasting, the model varies across different quarters of the year, employing triangular, trapezoidal, and Gaussian membership functions. The results indicate that the proposed models provide relatively low error margins in forecasting stock prices, showcasing the efficiency of neuro-fuzzy systems in financial forecasting.

Keywords: stock price forecasting, ANFIS, membership functions, trade volume, P/E ratio, DPS.

ENVIRONMENTAL RESPONSIBILITY AND CORPORATE PERFORMANCE IN NIGERIA

Ifeoma Uzochukwu, Chijioke Obioma
Faculty of Business Administration, University of Lagos, Nigeria

Abstract:

This paper explores the relationship between environmental responsibility and corporate performance in Nigeria. The study employs a field survey methodology, analyzing a sample of 60 manufacturing firms in the country. These firms are categorized as either environmentally 'responsible' or 'irresponsible'. The research investigates the correlation between sustainable business practices—focusing on employee health and safety, waste management, and community development—and firm performance. Empirical results reveal that responsible firms exhibit better performance outcomes, including fewer fines and penalties. The study concludes that sustainability practices are linked to enhanced corporate performance and recommends further research on the intersection of sustainability and corporate conflict management.

Keywords: environmental responsibility, corporate sustainability, waste management, social responsibility, business ethics.

DECISION MAKING IN MATERIAL SELECTION FOR SUPPORT BRIDGES

Joko Prasetyo, Rina Anisa

Department of Civil Engineering, Universitas Gadjah Mada, Indonesia

Abstract:

This paper addresses the complexities of value-based group decision-making in selecting materials for a support bridge structure, a decision involving multiple stakeholders with varying preferences and backgrounds. The study presents a support system combining value-based analysis, multi-criteria group decision-making, and negotiation strategies, specifically in the context of choosing a material for a support bridge. The three alternatives considered—steel, reinforced concrete, and wood—are evaluated by a group of decision-makers including an estate manager, a project manager, and an engineer. The research demonstrates how the support system aids in evaluating and ranking the alternatives, facilitating negotiation processes and ensuring that all stakeholders' preferences are considered.

Keywords: value-based decision-making, multi-criteria decision analysis, negotiation support, construction material selection.

CREATING CUSTOMER VALUE THROUGH CRM SYSTEMS IN THE ELECTRONICS SECTOR

Taro Yamada, Dr. Lec. Kenji Watanabe
Graduate School of Business Administration, Kyushu University, Japan

Abstract:

This study examines how customer value can be created through the effective use of CRM (Customer Relationship Management) systems in the electronics industry. Despite the growing importance of CRM systems in service innovation, many organizations fail to use these systems effectively, resulting in unmet objectives. This research proposes a service model for CRM system operations that addresses these challenges. By identifying critical success factors, the model aims to improve CRM system utilization, ultimately enhancing customer satisfaction and business performance. The study provides insights into how service strategies can optimize the operational success of CRM systems and drive value creation in electronic device companies.

Keywords: CRM systems, customer value, service innovation, electronics industry.

IMPACT OF STOCHASTIC PROCESS MISSPECIFICATION ON INVESTMENT DECISION MAKING

Chen Hsiu-Wei

School of Business, National Taipei University, Taiwan

Abstract:

This paper investigates the effect of stochastic process misspecification on investment appraisal, particularly in the context of real options theory. Specifically, it examines the optimal investment trigger and the consequences of adopting incorrect assumptions regarding the stochastic process governing project value. By comparing the outcomes of using the correct stochastic process versus a misspecified model (such as assuming a geometric Brownian motion when an alternative process is more appropriate), the study finds that correct assumptions lead to better investment outcomes, with higher corporate value. The paper also explores how collection lags influence the investment decision process and finds that they reduce the effects of misspecification, highlighting the importance of accurate modeling in investment decision making.

Keywords: stochastic processes, real options, investment decisions, misspecification, collection lags.

LIABILITY OF HOTEL GUESTS FOR NON-PAYMENT OF SERVICES: A COMPARATIVE ANALYSIS

Prof. Dr. Mihailo Todorovic
Department of Law, University of Novi Sad, Serbia

Abstract:

This paper provides a comparative analysis of the contractual liability of hotel guests for non-payment of services under various legal systems. It examines the obligations of guests in the hotel-keeper contract, focusing on the legal consequences of breaching payment duties across international, European, and Anglo-American law. The research explores the rights of hotel-keepers to claim compensation for unpaid services, including the potential for legal actions and penalties. The study emphasizes the need for a unified international convention to regulate guest liability for non-payment and recommends further development of international standards in the hospitality sector.

Keywords: hotel guest liability, non-payment, hotel-keeper contract, comparative law, international law.

THE INFLUENCE OF E-COMMERCE WEBSITE PERSONALITY ON CONSUMERS' INITIAL TRUST

Li Hua Zhang, Jian Li Wang, Mei Lin Zhang
School of Business, University of Shandong, China

Abstract:

E-commerce websites are increasingly viewed as platforms that exhibit human-like qualities, which significantly influence the initial trust consumers place in them. With the development of Web 2.0, websites are no longer seen as static entities but are instead perceived as having distinct personalities that affect consumer behavior. This study investigates the relationship between the personality of e-commerce websites and the initial trust they generate among users. A sample of 250 participants was surveyed, all of whom interacted with unfamiliar online retail platforms, specifically six different book retailers. The study identified that two website personalities—sincerity and competence—were crucial in building initial trust. The results suggest that when consumers perceive a website as both sincere and competent, they are more likely to trust it upon their first visit. This paper further explores the implications of these findings for e-commerce website developers, suggesting strategies for improving consumer trust.

Keywords: E-commerce, website personality, initial trust, consumer behavior, online retailing.

THE EFFECTIVENESS OF DIGITAL DOCUMENT EXCHANGE SYSTEMS IN CZECH PUBLIC ADMINISTRATION: A COMPARATIVE STUDY

Eva Novotná, Pavel Svoboda, Anna Křížová

Department of Public Administration, University of Prague, Czech Republic

Abstract:

The introduction of mandatory digital document exchanges, known as e-Boxes, in Czech public administration has been a major step towards improving the efficiency of governmental communication. This research assesses the gap between the expectations of public administration employees and the actual experiences of users with the e-Box system. Combining both qualitative and quantitative methodologies, the study examines the readiness of various government bodies, businesses, and citizens to adopt e-communication technologies. Results reveal significant differences in the expected and actual effectiveness of the system, highlighting challenges in user adoption and technological integration. Key barriers to success, including technological limitations and resistance to change, were identified. The study offers recommendations for overcoming these obstacles to enhance the efficiency of e-communication in public administration.

Keywords: E-government, digital exchange, public administration, electronic communication, Czech Republic.

CREDIT ACCESS AND FARMING PRODUCTIVITY IN PAKISTAN: A DATA ENVELOPMENT ANALYSIS APPROACH

Zahra Ali, Bilal Ahmed, Iqbal Ahmed

Department of Agricultural Economics, University of Lahore, Pakistan

Abstract:

This study evaluates the role of credit availability in improving production efficiency in the agricultural sector of Punjab, Pakistan. Using Data Envelopment Analysis (DEA) and data from 300 farms surveyed in 2009, the study found that the overall mean efficiency score for farms was 0.78, indicating that farmers were operating at 22% less than optimal efficiency. Variables such as farming experience, education, access to agricultural credit, farm size, and cultivation practices significantly impacted the technical efficiency of farms. The results suggest that improving access to agricultural credit and providing better financial services can enhance productivity and efficiency within the farming sector. This paper contributes to policy discussions on how financial support can alleviate inefficiencies in the agricultural industry.

Keywords: Agricultural credit, production efficiency, DEA, farm productivity, Pakistan.

EXPLORING FACTORS DRIVING THE GROWTH OF ISLAMIC BANKING IN PAKISTAN

Imran Shah, Ali Rehman, Saeed Akhtar

School of Business and Economics, University of Karachi, Pakistan

Abstract:

Islamic banking has witnessed significant growth globally, particularly in Muslim-majority countries like Pakistan. This study investigates the factors driving the adoption of Islamic banking in Pakistan, with a focus on the economic, religious, and socio-psychological motivations of consumers. The research uses survey data to test the hypothesis that economic factors, such as the stability of Islamic banks during financial crises and the profit and loss-sharing model, influence consumers' choices. Religious factors, such as adherence to Shariah law, and socio-psychological factors, such as trust and community influence, were also found to be key motivators. The study concludes that both religious and economic factors play a significant role in the growth of Islamic banking, and it suggests that understanding these factors can help banks better serve their customers.

Keywords: Islamic banking, consumer motivations, economic factors, religious factors, Pakistan.

STOCK MARKET LINKAGES AND THEIR IMPACT ON CENTRAL AND EASTERN EUROPEAN MARKETS DURING THE FINANCIAL CRISIS

Olivier Dimitriu, Elena Munteanu, Constantin Dinu
Faculty of Finance and Banking, University of Bucharest, Romania

Abstract:

This paper examines the interdependence of stock markets in Central and Eastern Europe (CEE) and how these linkages were affected during the global financial crisis. By analyzing the log-returns of 17 stock market indices, the study employs a Dynamic Conditional System of Simultaneous Equations model to assess market dependencies. The findings indicate that the financial crisis amplified the volatility and dependence among the CEE stock markets, with the high volatility leading to high correlations across these markets. This study provides valuable insights into the integration of CEE stock markets and offers a methodological approach to understanding market behavior during periods of financial instability.

Keywords: Stock market linkages, financial crisis, volatility, CEE markets, Romania.

PROVING EQUILIBRIUM IN ECONOMIC SYSTEMS WITH NON-CONSTANT DEMAND FUNCTIONS: A CONSTRUCTIVE APPROACH

Jiro Nakamura

Department of Economics, University of Kyoto, Japan

Abstract:

This paper provides a constructive proof of equilibrium in a competitive economic system with sequentially locally non-constant excess demand functions. Using the principles of constructive mathematics, the study demonstrates that such an equilibrium exists and is consistent with Sperner's lemma. This research contributes to the field of mathematical economics by offering a novel approach to proving equilibrium in markets where demand functions exhibit non-constant behavior. The paper also explores the implications of these findings for economic theory and practice, suggesting that they could provide new insights into the functioning of competitive markets.

Keywords: Economic equilibrium, non-constant demand functions, constructive mathematics, competitive economy, Japan.

THE NEED FOR OPERATIONAL AUDITING IN IRAN'S ECONOMIC SECTORS: THEORETICAL AND PRACTICAL INSIGHTS

Reza Khosravi

Faculty of Business Administration, University of Tehran, Iran

Abstract:

In competitive economies, operational auditing has emerged as an essential tool for enhancing organizational efficiency, effectiveness, and economy. This paper explores the theoretical framework for the necessity of operational auditing in Iran, focusing on its role in identifying system inefficiencies and improving organizational performance. The study highlights the importance of operational audits in decision-making processes and resource optimization. However, the limited application of operational auditing in Iran raises questions about the barriers to its implementation. The paper identifies key challenges, including organizational resistance and a lack of expertise, and proposes strategies for overcoming these obstacles to facilitate the broader adoption of operational auditing practices in Iranian businesses.

Keywords: Operational auditing, organizational efficiency, Iran, management practices, resource optimization.

MARKET FAILURES IN ECOSYSTEM SERVICES VALUATION: ECONOMIC IMPLICATIONS AND POLICY RECOMMENDATIONS

Assis. Prof. Dr. Andrei Popescu

Faculty of Environmental Economics, University of Bucharest, Romania

Abstract:

The biodiversity crisis, a significant environmental challenge of the 21st century, has prompted a growing interest in valuing ecosystem services and integrating these values into market-based policies. This paper explores the limitations of market mechanisms in quantifying the value of ecosystem services, such as biodiversity conservation. The study emphasizes the need for stronger policies that promote the sustainable use of natural resources while addressing the economic valuation of these services. Despite efforts by international organizations and national governments, market failures continue to hinder the accurate pricing of ecosystem services. The paper argues for a more integrated approach to ecosystem service valuation, incorporating both economic and ecological considerations, to drive sustainable development and nature conservation.

Keywords: Ecosystem services, market valuation, biodiversity crisis, sustainability, Romania.

THE INFLUENCE OF INFRASTRUCTURE ON INNOVATION IN DEVELOPING COUNTRIES

Abdiye Omer, Khalid Al-Khalil, Omar Al-Tahir

University of Khartoum, Sudan

Abstract:

In this paper, we explore the relationship between infrastructure development and innovation in developing countries. While many developed nations are renowned for their high levels of innovation, developing countries often face significant challenges due to inadequate infrastructure. This lack of robust infrastructure affects not only the accessibility of technological resources but also the capacity for education and skill development, which are essential for fostering innovation. The paper highlights that, although the contribution of developing countries to global technological advancements remains limited, substantial improvements in infrastructure—such as transportation, communication, and energy—can catalyze innovation. In particular, improved infrastructure enables the better utilization of available human capital and facilitates the adoption of modern technologies. Furthermore, we argue that developing countries must invest strategically in infrastructure development as part of their long-term innovation policies to effectively enhance their technological capabilities and absorptive capacities.

Keywords: Infrastructure, Innovation, Technological Capacity, Developing Countries

COLLABORATION BETWEEN UNIVERSITIES AND INDUSTRY IN AEROSPACE PROJECTS: STUDENT SATELLITE INITIATIVES

Jiang Wei, Li Xiaoyu, Zhang Hui

Tongji University, Shanghai, China

Abstract:

This paper explores the growing trend of collaboration between universities and the aerospace industry in student satellite projects. The shift from large satellite programs to smaller, more cost-effective spacecraft has opened opportunities for educational institutions to partner with industry leaders. Specifically, small satellite programs, like CubeSats, have become a focus of both academic research and industrial development, with more than 100 such projects launched worldwide. The authors present a detailed framework for managing student satellite projects, emphasizing the critical role of academia-industry collaboration in ensuring successful outcomes. The research suggests that the application of project management principles in these initiatives can optimize resource use, enhance technical expertise, and contribute to the development of highly skilled aerospace professionals. This partnership fosters a win-win environment, benefiting both industry and academia through technological progress and human resource development.

Keywords: Aerospace, Student Satellites, Academia-Industry Collaboration, Project Management

OPTIMIZING CONTAINER PORT OPERATIONS: A SIMULATION STUDY ON MARSHALING YARD STORAGE POLICY

Ali Mohammad, Reza Parsa, Kaveh Danesh

University of Tehran, Tehran, Iran

Abstract:

In recent decades, container transportation has seen rapid growth, emphasizing the need for efficient container port operations. This paper presents a simulation model to compare two storage strategies at the Shahid Rajaei container port in Iran. The focus is on evaluating the marshalling yard storage policy against the current storage system, using loading and unloading norms as key performance indicators. The results of the simulation model demonstrate that adopting the marshalling yard policy significantly improves the port's performance, increasing loading and unloading efficiency by up to 14%. This study suggests that port authorities should consider implementing this strategy to optimize container throughput and enhance operational efficiency.

Keywords: Simulation Modeling, Container Ports, Storage Policy, Performance Optimization

STRATEGIC MANAGEMENT OF IT PROJECTS: ROLES AND RESPONSIBILITIES IN SUCCESSFUL EXECUTION

Ali Farhad, Mehran Yazdani, Fatemeh Akbari

Amirkabir University of Technology, Tehran, Iran

Abstract:

IT project management is often plagued by failures due to a narrow focus on technical aspects and the final product. This paper proposes a comprehensive approach to managing IT projects by addressing the strategic alignment of organizational goals with project objectives. The study introduces a model that encompasses all phases of project management, from initial definition to deployment and use of the final product within the organization. The authors identify critical roles and responsibilities in ensuring that IT projects are not only completed but also create tangible value for the organization. By analyzing expert opinions and past project failures, the research highlights the importance of understanding organizational needs, supervising the value generated throughout the project lifecycle, and ensuring successful integration of the project outputs within the organizational framework.

Keywords: IT Project Management, Strategic Alignment, Roles and Responsibilities, Organizational Value

STOCK MARKET PREDICTION USING A HYBRID MODEL WITH PASSIVE CONGREGATION

Siti Amira, Jibril Hassan, Nor Azah
University of Malaya, Kuala Lumpur, Malaysia

Abstract:

In this paper, a new hybrid learning model is proposed for predicting stock market indices, combining Particle Swarm Optimization (PSO) with Genetic Algorithm (GA) operators in training Neural Networks (NN). The novel addition of a passive congregation term enhances the model by enabling the particles to collaborate, thus improving both local and global search capabilities. The study demonstrates that the inclusion of passive congregation leads to more accurate long-term and short-term predictions of European stock market indices compared to traditional hybrid models. This research provides a promising direction for improving stock market forecasting accuracy using advanced computational techniques.

Keywords: Hybrid Model, Stock Market Prediction, Passive Congregation, Particle Swarm Optimization

MEASURING INNOVATION PERFORMANCE: CHALLENGES AND APPROACHES

Gulzat Nurlan, Talgat Aset, Sabina Saparova
Kazakh-British Technical University, Almaty, Kazakhstan

Abstract:

Measuring the innovation performance of nations has long been a subject of academic debate. This paper examines the challenges faced in evaluating innovation at national and firm levels. While various models have been proposed, the paper argues that many lack solid theoretical foundations, often ignoring the underlying assumptions. By reviewing different approaches to measuring innovation, this study evaluates the effectiveness of common metrics and frameworks used globally. The paper concludes that there is no one-size-fits-all approach to measuring innovation, and instead, a combination of diverse methods can provide more accurate and insightful results. The findings emphasize the importance of adopting a multifaceted approach to innovation performance measurement.

Keywords: Innovation Measurement, Innovation Performance, National Innovation, Firm Innovation

GREEN TECHNOLOGY INNOVATION AND HUMAN RESOURCE STRATEGIES IN THE AUTOMOTIVE SECTOR: A CASE STUDY OF TOYOTA MOTOR CORPORATION

Jie Xu, Minh Tan, Li Wei
Shanghai Jiao Tong University, China

Abstract:

The automotive industry, a key driver of economic growth, is increasingly scrutinized for its environmental impact, particularly in terms of air pollution and its contribution to climate change. As one of the largest consumers of fossil fuels, the sector faces the dual challenge of reducing its carbon footprint while maintaining competitive advantage. In response, many automotive manufacturers have embraced green technology innovations, such as electric vehicles and fuel-efficient systems, to address environmental concerns. However, the success of these innovations depends heavily on human resource management (HRM) practices, which are crucial for fostering employee motivation and enhancing organizational expertise. The strategic alignment of HRM practices with business goals is essential for optimizing performance. This study examines Toyota Motor Corporation's efforts in integrating green technology with strategic HRM to maintain its leadership in the hybrid vehicle market. It explores Toyota's HRM framework, highlighting three key HR practices that support an innovation-driven culture. The paper also proposes a conceptual model for fostering green innovation through strategic HRM and knowledge management practices, with an emphasis on organizational culture, knowledge sharing, and application.

Keywords: Automotive Industry, Green Technology, Innovation, Strategic Human Resource Management

BIOETHANOL PRODUCTION AS A STRATEGIC SOLUTION FOR MEETING INDIA'S ENERGY DEMAND

Sandeep Kumar, Arvind Sharma, Praveen Bansal
Indian Institute of Technology, Delhi, India

Abstract:

India, with its rapidly growing population and expanding industrial sector, faces a significant surge in energy demand, which is expected to increase three to four times over the next 25 years. Currently, the country relies heavily on fossil fuel imports, posing a challenge to national energy security. Bioethanol, derived from renewable agricultural feedstocks, presents a promising solution to this growing demand. Not only does bioethanol offer an environmentally friendly alternative to traditional fossil fuels, but it also reduces dependence on foreign energy sources. This paper provides an overview of bioethanol production technologies and reviews the Indian government's initiatives to promote the sustainable development and use of biofuels. The study examines the potential of bioethanol as a viable solution to India's energy challenges, discussing both its technological advancements and policy support for the cultivation of biomass feedstocks.

Keywords: Bioethanol, Renewable Energy, Energy Security, Biofuel Production

KNOWLEDGE SHARING AND ORGANIZATIONAL BEHAVIOR: A FUTURE RESEARCH AGENDA

Shahin Daryaei, Ali Rezaei, Sima Khajeh
University of Isfahan, Iran

Abstract:

Knowledge sharing is a pivotal aspect of organizational success, particularly in knowledge-based industries. Over the years, it has been studied extensively, with a growing body of research focusing on the individual behaviors that facilitate or hinder the sharing of knowledge within organizations. This paper critically reviews the existing literature on knowledge sharing, with a specific emphasis on the individual behavioral variables that influence it. By identifying the key factors that affect knowledge sharing, such as motivation, trust, and organizational culture, this study proposes a comprehensive framework for future research. The paper suggests new directions for studying the relationship between individual behavior and organizational knowledge management, and how organizations can foster an environment that supports the effective exchange of knowledge.

Keywords: Knowledge Sharing, Organizational Behavior, Individual Motivation, Future Research

MODELING CUSTOMER LOYALTY IN THE POLISH BREWING INDUSTRY: AN EMPIRICAL STUDY

Prof. Dr. Wojciech Jablonski
University of Wroclaw, Poland

Abstract:

Brand loyalty is a critical asset for businesses operating in highly competitive industries, such as the brewing sector. The ability to retain customers and foster long-term relationships significantly impacts the market positioning and financial performance of companies. This study explores the concept of brand loyalty within the Polish brewing market, highlighting the strategic importance of building customer loyalty through effective marketing and business strategies. Using empirical data, the paper examines the various factors that contribute to brand loyalty, such as product quality, customer satisfaction, and brand reputation. The findings provide valuable insights into the dynamics of customer loyalty in the context of the Polish brewing industry, offering recommendations for brewers looking to enhance their market share.

Keywords: Brand Loyalty, Brewing Industry, Customer Retention, Marketing Strategy

STRATEGIES TO REVITALIZE LOCAL OTOP ENTREPRENEURSHIP IN THAILAND: A FOCUS ON INNOVATION AND MANAGEMENT

Sakda Aroon, Chiraporn Chaiyaporn, Nattawut Phonpan
Chulalongkorn University, Thailand

Abstract:

In Thailand, the One Tambon One Product (OTOP) initiative has historically provided a significant source of income for local communities. However, the sector now faces numerous challenges, including market saturation, lack of innovation, and the dominance of middlemen. This research investigates the management practices and strategies necessary to revitalize the OTOP sector. Through a combination of surveys and focus groups, the study identifies key areas for improvement, such as product innovation, quality control, branding, and packaging. The paper suggests that adopting modern business management techniques and focusing on adding value to products will help OTOP producers remain competitive and sustainable in the market. The findings provide actionable insights for enhancing OTOP entrepreneurship in Thailand, particularly in the Nonthaburi Province.

Keywords: OTOP Entrepreneurship, Product Innovation, Local Management, Thai Economy

HIGH FREQUENCY TRADING AND THE ROLE OF OPTIMIZED MOVING AVERAGE STRATEGIES

Hassan Jamil, Fadil Meziou, Nour El-Deen
University of Tunis, Tunisia

Abstract:

In the realm of high-frequency trading, the need for precise and efficient decision-making processes is critical to outperforming the market. This paper examines the use of dynamically optimized high-frequency trading systems that combine various moving average strategies with artificial intelligence to enhance trading outcomes. By integrating adaptive neuro-fuzzy inference systems (ANFIS), the model predicts price movements and switches between the most effective moving averages in real-time. This innovative approach significantly improves the accuracy and efficiency of trading decisions, reducing the impact of uncertainty. The paper presents a comprehensive evaluation of this trading system, comparing its performance against traditional methods that rely solely on moving averages.

Keywords: High Frequency Trading, Moving Averages, Adaptive Neuro-Fuzzy Inference, Algorithmic Trading

ENTERPRISE RISK MANAGEMENT PRACTICES IN MALAYSIAN PUBLIC LISTED COMPANIES: AN ASSESSMENT

Dr. Azhari Zulkifli, Lec. Farhana Abdul Rashid, Hanafi Ismail
Universiti Teknologi MARA, Malaysia

Abstract:

In an increasingly volatile business environment, effective risk management is paramount for companies seeking to protect their assets and ensure long-term sustainability. This study explores the enterprise risk management (ERM) practices among public listed companies in Malaysia. By examining the ERM frameworks and assessing the implementation of key risk management elements, the research provides insights into the level of risk preparedness within Malaysian firms. The findings reveal that while companies generally exhibit good ERM practices, there is room for improvement in areas such as risk identification, mitigation strategies, and organizational culture. This paper offers valuable recommendations for enhancing the effectiveness of ERM in Malaysian companies, contributing to the development of a more robust risk management culture.

Keywords: Enterprise Risk Management, ERM Framework, Risk Preparedness, Malaysian Companies

ANALYSIS OF THE IMPACT OF INFORMATION SECURITY MEASURES IN EAST AFRICAN COMPANIES: A CASE STUDY

Amani Z. Mwambesi, Joshua T. Makunyi

School of Information and Communication Technology, University of Nairobi, Nairobi, Kenya.

Abstract:

In today's interconnected global economy, securing organizational information is essential to maintain a competitive edge and protect sensitive data. A robust information security system is fundamental for modern businesses, especially in emerging markets. This study focuses on the role of information security measures in East African businesses, particularly companies based in Kenya. It emphasizes the integration of technical solutions, such as software and hardware, along with human resource-driven processes to ensure security policies are effectively implemented. Through a case study analysis of several organizations in Nairobi, the paper discusses the challenges faced by businesses in adopting adequate security practices and highlights the gaps that need addressing. The findings underscore the need for strategic investments in technology, security controls, and employee training to enhance the resilience of business operations against security threats.

Keywords: Information Security, Risk Management, Organizational Security, Technology Integration, Employee Training.

A COMPARATIVE STUDY OF REAL ESTATE INVESTMENTS AND STOCK MARKET RETURNS IN WEST AFRICA

Chike A. Okeke

Department of Economics, University of Lagos, Lagos, Nigeria.

Abstract:

This research explores the comparative risk and return profiles of real estate investments and stock market investments within the West African region, particularly focusing on Nigeria. The study spans from 2010 to 2020, analyzing the performance of both sectors in terms of risk exposure and returns. Using data from the Nigerian Stock Exchange and real estate market reports, the analysis shows that while real estate investments are less volatile, they offer lower returns compared to stock market investments. The findings reveal that stock investments, especially in the banking and telecommunications sectors, provide better returns but come with higher risk. Additionally, combining both asset classes can potentially mitigate risk and enhance portfolio diversification. The paper concludes by recommending that investors in West Africa carefully balance between real estate and stock market investments based on their risk tolerance and investment goals.

Keywords: Real Estate, Stock Market, Risk, Return, Diversification.

MACHINE LEARNING MODELS FOR IMPROVING HOSPITAL ADMISSIONS PREDICTION IN AFRICA

Kwame D. Asante, Yemi F. Adebayo

Department of Computer Science, University of Ghana, Legon, Ghana.

Abstract:

The efficient management of hospital resources is crucial in healthcare systems, especially in African countries where resources are limited. Accurate prediction of hospital admissions can significantly improve resource allocation and patient care. This paper explores the use of machine learning models to predict hospital admissions, focusing on uncertainties related to patient characteristics and lengths of stay (LOS). By integrating regression analysis with fuzzy logic methods, the study presents a model designed to handle the uncertainty in patient data. The results suggest that machine learning, coupled with fuzzy methodologies, provides a more reliable approach to predicting hospital admissions compared to traditional methods. This paper concludes that the proposed model could be a valuable tool for hospital administrators in Ghana and similar African contexts to optimize patient flow and resource utilization.

Keywords: Hospital Admissions, Machine Learning, Fuzzy Logic, Uncertainty, Healthcare.

THE EFFECT OF CONSUMER BEHAVIOR ON LUXURY BRAND PURCHASE INTENTION IN KENYA

Dr. Nduta W. Mutua

School of Business, University of Nairobi, Nairobi, Kenya.

Abstract:

This study examines the factors influencing consumer behavior towards luxury brands in Kenya, particularly focusing on how brand equity and consumer perceptions affect purchase intentions. Using a combination of descriptive statistics and hierarchical regression analysis, the research identifies key variables such as brand loyalty, perceived quality, and status consumption that significantly impact consumer decision-making processes. The study reveals that brand loyalty has the most direct effect on purchasing intentions, while the influence of status consumption is more indirect, mediated by factors such as brand awareness and brand association. This paper provides insights for luxury brand marketers aiming to enhance their appeal in the Kenyan market by focusing on factors that drive consumer purchase behavior and brand engagement.

Keywords: Consumer Behavior, Luxury Brands, Brand Equity, Purchase Intention, Kenya.

SUSTAINABLE HUMAN RESOURCE PRACTICES IN THE AUTOMOTIVE INDUSTRY: A STUDY IN SOUTH AFRICA

Thuli S. Dlamini, Siphon B. Ndlovu

Faculty of Engineering, University of Cape Town, Cape Town, South Africa.

Abstract:

The integration of sustainable practices in human resource management (HRM) is increasingly important in the automotive industry, where operational efficiency and innovation are key to staying competitive. This study investigates the role of Green Lean Total Quality Management (LTQM) HRM practices in enhancing productivity in South African automotive companies. Through a survey of key automotive vendors, the study highlights the importance of employee motivation, effective training, and communication within the context of green and lean manufacturing principles. The research found that companies implementing Green LTQM HRM practices saw improved operational performance, particularly in terms of reduced environmental impact and enhanced product quality. The paper advocates for a broader application of these practices to foster sustainability in the automotive sector.

Keywords: Green HRM, Lean Manufacturing, Automotive Industry, Sustainability, South Africa.

MARKET SEGMENTATION MODEL FOR BANKING SERVICES IN AFRICA: A CASE STUDY OF ECOBANK

Aminata M. Bah, Nia W. Koroma

Department of Marketing, University of Sierra Leone, Freetown, Sierra Leone.

Abstract:

This paper presents a market segmentation model specifically designed for banking services in Africa, focusing on Ecobank, one of the largest pan-African banks. The model uses a combination of demographic, behavioral, and psychographic variables to identify distinct customer segments. The study found that effective segmentation allows banks to tailor their services to the needs of different consumer groups, enhancing customer satisfaction and profitability. The research further demonstrates the use of profit-based metrics to assess the potential value of each segment. This segmentation model serves as a strategic tool for Ecobank and similar institutions to optimize marketing strategies and improve customer retention across diverse African markets.

Keywords: Market Segmentation, Banking Services, Consumer Behavior, Ecobank, Africa.

EFFECTIVENESS OF INFORMATION SYSTEMS SECURITY: A CASE STUDY OF A ZAMBIAN COMPANY

Dr Joseph K. Chanda, Assis. Prof. Rehema S. Mwamba
Department of Information Technology, University of Zambia, Lusaka, Zambia.

Abstract:

In an increasingly globalized business landscape, securing access to critical information is paramount for organizations aiming to maintain a competitive edge. The success of an information security system relies on three primary components: technical solutions involving both hardware and software, security controls to enforce organizational policies, and personnel to implement and uphold these measures. This paper examines the gaps in securing information systems in countries embracing information technology for managing and disseminating data. Through a case study of a Zambian company, we highlight the challenges and potential improvements in securing valuable business resources against threats and vulnerabilities in the digital landscape. This study underscores the importance of a holistic approach to information security and the need for a robust framework to mitigate risks.

Keywords: Information Security, Technology, Security Controls, Business, Protection.

COMPARATIVE STUDY OF PROPERTY INVESTMENT RETURNS AND RISK IN KENYA

James W. Ngugi

Department of Real Estate and Property Management, Kenyatta University, Nairobi, Kenya.

Abstract:

This research explores the risk and returns of commercial property investment compared to stock market investments in Kenya, covering the period from 2005 to 2015. The study investigates the inflation-hedging characteristics and diversification potential of both asset classes, focusing on the real estate and stock market sectors. Primary data on property characteristics, rental incomes, and capital values were obtained from property managers, while secondary data on stock prices and dividends from the Nairobi Stock Exchange were analyzed. The findings reveal that stock market investments provided higher returns on average than commercial properties, though the latter exhibited lower risk. Stock market investments were also found to offer better protection against inflation. The paper concludes that while stocks offer higher returns, a combination of real estate and stock investments can provide valuable diversification benefits.

Keywords: Commercial Property, Stock Market, Risk, Return, Investment.

A NOVEL APPROACH TO MANAGING UNCERTAINTY IN HOSPITAL ADMISSIONS USING MACHINE LEARNING: A CASE STUDY FROM SOUTH AFRICA

Kgomotso T. Lejowa, Thabiso M. Maseko

School of Computer Science and Informatics, University of Pretoria, Pretoria, South Africa.

Abstract:

Hospital management systems are increasingly pressured to efficiently utilize limited resources while managing patient flow. The unpredictability of hospital admissions, coupled with uncertainty in patient length of stay (LOS) and admission risk, complicates decision-making processes. Current predictive methods fail to effectively address this uncertainty. This paper proposes a novel approach incorporating machine learning techniques, such as fuzzy logic and regression analysis, to model and manage uncertainty in hospital admission data. By integrating fuzzy logic into predictive models, the proposed system better captures the ambiguous nature of patient admissions and LOS. A case study conducted in South African hospitals demonstrates the efficacy of this approach in improving resource allocation and patient care management.

Keywords: Hospital Admissions, Machine Learning, Uncertainty, Regression, Fuzzy Logic.

CONSUMER PURCHASE INTENTION TOWARDS LUXURY BRANDS IN LAGOS, NIGERIA

Chinonso I. Okoye

Department of Marketing, Lagos State University, Lagos, Nigeria.

Abstract:

This research investigates factors influencing consumer purchase intention towards luxury brands in the Lagos metropolitan area. The study focuses on brand equity and its role in shaping consumer behavior. Specifically, it examines how factors such as brand loyalty, perceived quality, status consumption, and brand awareness contribute to consumers' decision to purchase luxury products. Data were gathered using a structured questionnaire distributed to Lagos residents, and analysis was performed using descriptive statistics and regression modeling. The results indicate that brand loyalty has the most significant direct effect on purchase intention, while status consumption influences purchasing decisions indirectly. Brand equity was also found to mediate consumer attitudes, ultimately shaping their intent to purchase luxury goods. **Keywords:** Brand Loyalty, Purchase Intention, Luxury Brands, Brand Equity, Consumer Behavior.

GREEN LEAN TQM HRM PRACTICES IN SOUTH AFRICAN MANUFACTURING INDUSTRY

Thando N. Tshabalala, Jabulani S. Mkhize, Siphon M. Dlamini
Faculty of Engineering, University of KwaZulu-Natal, Durban, South Africa.

Abstract:

The integration of Green Lean Total Quality Management (LTQM) practices with Human Resource Management (HRM) principles is gaining traction in the South African manufacturing sector. This study explores the impact of LTQM HRM practices on employee productivity and organizational effectiveness. A survey was conducted with 50 manufacturing firms, collecting data on HRM practices related to employee motivation, training, and innovation. The findings suggest that companies implementing Green LTQM HRM practices experienced significant improvements in operational efficiency and revenue generation. However, the study also highlights the need for continuous employee development and communication strategies to fully leverage these practices. The proposed LTQM HRM model aims to offer South African manufacturing companies a framework to optimize human resource management for sustainable growth.

Keywords: Lean Manufacturing, HRM, Total Quality Management, Green Practices, South Africa.

MARKET SEGMENTATION MODEL FOR THE BANKING SECTOR IN ETHIOPIA: THE CASE OF DASHEN BANK

Sisay K. Abebe, Mulugeta T. Gashaw

Department of Management, Addis Ababa University, Addis Ababa, Ethiopia.

Abstract:

Effective market segmentation is crucial for banks to deliver tailored financial products and services to distinct customer groups. This study develops a market segmentation model for Dashen Bank in Ethiopia, with a focus on behavioral, demographic, and service-related variables. Data was collected through surveys and personal interviews with customers, and analyzed using both qualitative and quantitative methods. The study identifies four key customer segments based on transaction behavior, service needs, and financial preferences. The segmentation model provides Dashen Bank with insights into consumer behavior and offers recommendations for targeted marketing strategies to enhance customer satisfaction and profitability. This model is adaptable to other Ethiopian banks seeking to improve their market position.

Keywords: Market Segmentation, Banking, Consumer Behavior, Dashen Bank, Ethiopia.

IMPROVING CORPORATE GOVERNANCE AND DECISION-MAKING IN THE ROMANIAN BANKING SECTOR USING XBRL

Ionel C. Popescu

Department of Business Information Systems, University of Bucharest, Bucharest, Romania.

Abstract:

Transparency in financial reporting is critical for improving corporate governance and decision-making processes in the banking sector. This paper examines the role of eXtensible Business Reporting Language (XBRL) in enhancing transparency and streamlining decision-making in the Romanian banking sector. XBRL enables interactive data exchange, allowing stakeholders to access real-time financial information and assess corporate performance more effectively. The study demonstrates that implementing XBRL improves decision-making by providing accurate and accessible data, which increases trust in corporate governance practices. The paper highlights the potential of XBRL to transform corporate reporting in Romania, offering recommendations for its adoption by banking institutions seeking greater operational transparency.

Keywords: Corporate Governance, Financial Reporting, Transparency, XBRL, Romania.

INSTITUTIONAL SHAREHOLDER ACTIVISM IN CORPORATE GOVERNANCE: A STUDY OF MALAYSIAN COMPANIES

Fatin A. Zainal

School of Business, Universiti Sains Malaysia, Penang, Malaysia.

Abstract:

This paper explores institutional shareholder activism as a mechanism to enhance corporate governance in Malaysian companies. Institutional shareholders play an important role in monitoring corporate behavior and ensuring adherence to good governance practices. The research focuses on how shareholder activism influences the decision-making process in the context of Malaysian corporations, particularly in terms of addressing agency problems. Using agency theory, the paper investigates the impact of shareholder activism on improving corporate governance and its effectiveness in ensuring accountability. The findings suggest that shareholder activism can lead to positive changes in corporate governance practices, although the effectiveness depends on the institutional context and regulatory environment. Keywords: Shareholder Activism, Corporate Governance, Institutional Investors, Malaysia, Agency Theory.

THE IMPACT OF THE SHANGHAI COOPERATION ORGANIZATION ON CENTRAL ASIA'S GEOPOLITICAL LANDSCAPE

Dr. Anastasia Ivankova, Dr. Timur Baimukhanov
Department of International Relations, Kazakh National University, Kazakhstan

Abstract:

The Shanghai Cooperation Organization (SCO) has emerged as a cornerstone of China's strategic interests in Central Asia, contributing significantly to the region's geopolitical evolution. Since its inception, the SCO has provided China with a platform to bolster its influence in the area, initially defined by the collapse of the Soviet Union. As a multilateral entity, the SCO has facilitated deeper economic, security, and cultural cooperation among its member states. The organization's approach to regional cooperation has not only strengthened China's position as a regional leader but also supported the broader "peaceful rise" strategy, which aims to elevate China's status in global affairs. This paper explores how the SCO has influenced the political landscape of Central Asia, shaping regional dynamics and China's strategic objectives in the context of an evolving international system.

Keywords: Shanghai Cooperation Organization, Central Asia, China's grand strategy, regional cooperation.

THE ROLE OF HUMAN RESOURCE SYSTEMS IN CRISIS MANAGEMENT AND ORGANIZATIONAL RESILIENCE

Ibrahim Alim, Dilara Khalilova

Department of Management, Samarkand State University, Uzbekistan

Abstract:

In today's turbulent global environment, organizations face various unexpected crises that challenge their stability and long-term survival. The role of Human Resource (HR) systems in helping companies navigate such crises is becoming increasingly recognized. By strategically managing HR functions and fostering resilience through organizational structures, companies can mitigate the impact of shocks. This paper examines the importance of HR systems in crisis management, focusing on the development of cognitive abilities and the integration of strategic HR practices to enhance resilience. Case studies from Uzbek organizations provide valuable insights into how HR systems can be optimized to support crisis resolution. The research also emphasizes the significance of creating HR policies that align with organizational goals to better prepare businesses for unpredictable challenges.

Keywords: Human Resource Systems, crisis management, organizational resilience, strategic HRM, Uzbekistan.

THE IMPACT OF STRUCTURAL FUNDS ON THE DEVELOPMENT OF UKRAINIAN AGRICULTURE

Yulia Sokolova, Vasyl Kovalchuk

Department of Agricultural Economics, Kyiv National University of Trade and Economics,
Ukraine

Abstract:

The paper investigates the influence of Structural Funds on the agricultural sector of Ukraine, with a particular focus on how these funds have contributed to regional competitiveness. Using data from agricultural policies under the Rural Development Programme (RDP), the study evaluates the efficiency of fund allocation, the regulatory framework, and the impact on regional agricultural development. The analysis indicates that while Ukraine's agricultural sector has benefited from Structural Funds, challenges remain in optimizing fund usage and achieving long-term sustainability. Recommendations are made for improving the distribution and management of funds, with a focus on enhancing competitiveness in the agricultural sector and ensuring effective use of resources.

Keywords: Structural Funds, Ukrainian agriculture, Rural Development Programme, regional competitiveness.

THE EFFECTIVENESS OF CORPORATE GOVERNANCE AND AUDIT QUALITY IN ORGANIZATIONS IN NIGERIA

Chidi Okwuosa, Olumide Adebayo
Department of Accounting, University of Lagos, Nigeria

Abstract:

The effectiveness of corporate governance practices and their relationship to audit quality has garnered significant attention in Nigeria, particularly after a series of financial scandals in the country. This study investigates how corporate governance mechanisms, such as board independence, CEO duality, and audit committees, affect audit quality in Nigerian listed companies. Data was collected from 50 top companies listed on the Nigerian Stock Exchange over a three-year period. The findings reveal that strong corporate governance structures, including independent boards and effective audit committees, are positively correlated with higher audit quality. The study highlights the importance of governance reforms in improving the financial reporting and audit practices within Nigerian firms.

Keywords: Corporate governance, audit quality, audit committees, Nigeria.

ENHANCING GOVERNMENT R&D PROGRAMS THROUGH FEASIBILITY STUDIES: A SOUTH KOREAN PERSPECTIVE

Sung-Jin Park

Department of Science and Technology Policy, Korea Advanced Institute of Science and Technology (KAIST), South Korea

Abstract:

In the context of South Korea's rigorous approach to R&D program evaluation, preliminary feasibility studies play a crucial role in enhancing the effectiveness of government-funded projects. This paper examines how these studies contribute to the decision-making process by evaluating potential investments in new R&D initiatives. By analyzing two case studies of recent government-funded projects, the study underscores the benefits of conducting feasibility studies in terms of improving project planning and implementation. The findings suggest that these studies provide not only a critical assessment of proposed R&D programs but also an opportunity for continuous improvement and optimization, ensuring better performance outcomes.

Keywords: Preliminary feasibility study, R&D programs, government evaluation, South Korea.

ASSESSING THE IMPACT OF CORPORATE GOVERNANCE REFORMS IN MALAYSIA ON GOVERNMENT-LINKED COMPANIES

Nuraishah Hassan, Norhana Ismail
Faculty of Business, Universiti Teknologi MARA, Malaysia

Abstract:

This study investigates the impact of the amendments to the Malaysian Code of Corporate Governance (MCCG) on the performance of Government-Linked Companies (GLCs) in Malaysia. By analyzing data before and after the 2007 amendments, the research assesses changes in governance structures, particularly in terms of board composition and audit committee characteristics. Findings show that improvements in board expertise, especially in accounting and finance, correlate with enhanced financial performance and governance in GLCs. The study highlights the significant role of corporate governance reforms in shaping the effectiveness and performance of Malaysian public sector enterprises.

Keywords: Corporate governance, Government-Linked Companies, board composition, Malaysia.

CHALLENGES IN SUSTAINABLE TOURISM DEVELOPMENT IN THE RED SEA REGION, EGYPT

Ahmed El-Din, Samira Fouad

Department of Urban Planning, Alexandria University, Egypt

Abstract:

Sustainable tourism development along Egypt's Red Sea coast faces several significant challenges, including environmental degradation, overdevelopment, and lack of effective management strategies. This paper analyzes the development patterns in the region, focusing on the adverse environmental impacts of rapid tourism growth and exploring potential strategies for mitigating these effects. Key issues hindering sustainable tourism, such as inadequate infrastructure and the need for improved environmental policies, are discussed. The paper further proposes recommendations for fostering a balance between economic growth and environmental preservation, ensuring that tourism development aligns with long-term sustainability goals for the Red Sea region.

Keywords: Sustainable tourism, coastal management, Red Sea, Egypt.

ENGAGEMENT STRATEGIES FOR STAKEHOLDER MANAGEMENT IN THE DEVELOPMENT OF SUSTAINABLE TECHNOLOGIES IN THE AGRICULTURAL SECTOR

Abdul Rahman Omar, Leila Farida Al-Mansouri, Nasser Khalid El-Amin, Farah Al-Nasser
University of Khartoum, Khartoum, Sudan

Abstract:

Stakeholder management is a key component of successful technology development, particularly in sectors where sustainability and environmental impact are crucial. In recent years, the agricultural sector has seen an influx of new sustainable technologies aimed at improving productivity while minimizing ecological damage. This paper outlines a conceptual framework for stakeholder engagement in the context of sustainable technology adoption in the agricultural industry of Sudan. The proposed framework integrates stakeholder theory with communication and management strategies, focusing on the effective involvement of key players such as farmers, government bodies, and environmental organizations. By emphasizing the role of communication and influence, this research contributes valuable insights into the challenges and opportunities in managing stakeholder relationships during the introduction of new technologies. The framework aims to guide future research and policy-making processes, providing a comprehensive understanding of the dynamics involved in technology development for sustainable agriculture in Sudan.

Keywords: Stakeholder management, sustainable technology, agriculture, communication strategies, Sudan.

FINANCIAL LITERACY AMONG YOUNG PROFESSIONALS IN THE MIDDLE EAST: A CASE STUDY OF THE UAE

Omar Ali, Fatimah Al-Hosani, Zayed Mohammed, Khalid Saeed
Zayed University, Abu Dhabi, UAE

Abstract:

Financial literacy plays an essential role in shaping the financial decisions of individuals, especially among young professionals in the Middle East. This study investigates the level of financial literacy among young professionals in the United Arab Emirates (UAE) and its impact on their financial decision-making. Our findings reveal a significant gap in financial knowledge, with many young professionals unaware of essential financial concepts such as budgeting, savings, and investment strategies. A considerable number of respondents reported accumulating debt without understanding the long-term consequences. This paper suggests that a more targeted approach to financial education is needed in the UAE, particularly focusing on the younger workforce. The research proposes the development of financial literacy programs tailored to the specific needs of young professionals, aiming to empower them to make more informed and sustainable financial decisions.

Keywords: Financial literacy, young professionals, financial decision-making, UAE.

THE IMPACT OF MULTISENSORY APPROACHES IN MUSIC TEACHING FOR STUDENTS WITH DYSLEXIA

Miriam Shaked, David Levi, Rachel Cohen
Tel Aviv University, Tel Aviv, Israel

Abstract:

Dyslexia presents a unique challenge in education, particularly when it comes to learning music notation. This study explores the effectiveness of multisensory approaches in teaching music to students diagnosed with dyslexia. Focusing on the integration of visual, auditory, and kinesthetic learning modalities, the paper presents a series of case studies where students with dyslexia engaged in music lessons using a multisensory approach. The findings indicate significant improvements in students' ability to read music, particularly when musical training is combined with instrument playing. The study underscores the importance of using an individualized, multisensory teaching method, where students actively engage with music not only through reading but also through listening and physical interaction with the instrument. The results support the idea that music education can be an effective tool for students with dyslexia, helping them overcome reading difficulties and develop stronger cognitive and motor skills.

Keywords: Music teaching, dyslexia, multisensory learning, music notation, instrument playing.

COMPARATIVE STUDY OF DRIVER FATIGUE AND SAFETY MEASURES IN THE NIGHT-TIME TRANSPORTATION SECTOR IN SAUDI ARABIA

Dr. Salim Abdullah, Faisal Saad, Ziyad Al-Shamari
King Saud University, Riyadh, Saudi Arabia

Abstract:

Fatigue and drowsiness pose significant safety risks in the night-time transportation sector, particularly among drivers who work long shifts. This study compares the levels of fatigue, drowsiness, and nap frequency between taxi and bus drivers in Saudi Arabia. Through a comprehensive survey, we assessed various factors, including sleep patterns, work environment, and safety measures. Our results reveal that taxi drivers experience significantly higher levels of fatigue and fewer opportunities for rest compared to bus drivers. The study also highlights the lack of sufficient breaks and support for drivers working night shifts, suggesting that implementing more structured shift systems and promoting regular rest breaks could improve overall safety in the transportation industry. This research calls for policy changes that would enhance the working conditions of night-time drivers, aiming to reduce accidents caused by fatigue and drowsiness.

Keywords: Driver fatigue, night-time transportation, safety measures, Saudi Arabia, drowsiness.

NEUROSCIENCE AND SENTENCING: CAN UNDERSTANDING PSYCHOPATHIC BRAINS ALTER LEGAL OUTCOMES IN CANADIAN COURTS?

Jamal Al-Hassan, Ahmed Kassem, Fatima Al-Rahman
University of Damascus, Damascus, Syria

Abstract:

Psychopathic disorders are often considered an aggravating factor in judicial sentencing, especially in Canadian courtrooms, where the association between psychopathy and violent behavior can heavily influence judicial decisions. This paper examines the potential for neuroscientific advancements to shift the legal perspective on psychopathy from an aggravating factor to a mitigating one. By reviewing the latest findings in cognitive neuroscience, particularly regarding brain abnormalities in psychopathic individuals, the study argues that these insights could change how psychopathy is interpreted in court. Using brain imaging data, the paper suggests that understanding the neurobiological basis of psychopathy may lead to more nuanced judicial decisions that consider the impairment of emotional and volitional functions. The study proposes that incorporating neuroscientific evidence in courtrooms could transform the treatment of psychopathy in legal proceedings, offering the possibility for more rehabilitative approaches in sentencing.

Keywords: Psychopathy, neuroscience, judicial sentencing, legal reform, Canada.

EXPLORING THE CONNECTION BETWEEN EMOTIONAL INTELLIGENCE AND SUBJECTIVE WELL-BEING AMONG UNIVERSITY STUDENTS

Nashwa Al-Sabah, Omar Fadly, Huda Salah
University of Cairo, Cairo, Egypt

Abstract:

This study explores how emotional intelligence influences subjective well-being among university students in Egypt. The research focuses on understanding how students with high levels of emotional intelligence perceive and manage their happiness compared to those with lower emotional intelligence. A total of 150 students participated, completing surveys that assessed their emotional intelligence and subjective well-being. The findings suggest that students with higher emotional intelligence are more likely to have a positive outlook on life, with a greater ability to regulate their emotions and cope with stress. Conversely, students with lower emotional intelligence tend to report lower levels of happiness and greater emotional instability. This paper argues that emotional intelligence is a significant factor in determining overall well-being and highlights the need for educational programs that cultivate emotional intelligence in university students to enhance their mental health and life satisfaction.

Keywords: Emotional intelligence, subjective well-being, university students, mental health, Egypt.

EPILEPSY AND EEG-LORETA ANALYSIS: EXPLORING NEW APPROACHES IN EPILEPSY DIAGNOSIS

Ali Kazem, Reza Shirin, Mahmud Ali
Sharif University of Technology, Tehran, Iran

Abstract:

Epilepsy is a neurological disorder that causes frequent seizures due to abnormal brain activity. One of the most effective diagnostic methods for epilepsy is the electroencephalogram (EEG), combined with advanced imaging techniques like EEG-Loreta. This paper explores the use of EEG-Loreta analysis in identifying the specific brain regions responsible for epileptic activity. By reviewing recent research and presenting case studies, the study demonstrates how EEG-Loreta can provide detailed and accurate localization of epileptic foci, improving the diagnosis and treatment of epilepsy. The findings suggest that EEG-Loreta offers a more reliable and non-invasive method for understanding brain dynamics in epilepsy, which can lead to more targeted and effective treatments. The paper concludes by recommending the widespread use of this technique in clinical settings to enhance epilepsy management and patient outcomes.

Keywords: Epilepsy, EEG, EEG-Loreta, brain imaging, diagnosis, Iran.

THE EVOLUTION OF BLOOM'S TAXONOMY: A COMPARATIVE STUDY IN ADULT EDUCATION SETTINGS

Reza Karim, Leila Faraz, Yasmin Abbas
Isfahan University, Isfahan, Iran

Abstract:

Bloom's Taxonomy has undergone significant revisions over the years, particularly in its application to adult education. This paper examines how changes in Bloom's Taxonomy have impacted the teaching of cognitive, affective, and psychomotor domains in adult learning environments. Using case studies, the study investigates how each domain is applied in different educational contexts, including secondary education, creative workshops for adults, and vocational training for technical skills. The research highlights the importance of adapting educational objectives to the needs of adult learners, focusing on preventing memory loss and enhancing learning effectiveness. The paper concludes with recommendations for educators on how to utilize revised Bloom's Taxonomy to design more effective teaching strategies that address the cognitive, emotional, and physical learning needs of adults.

Keywords: Bloom's Taxonomy, adult education, cognitive domain, affective domain, psychomotor domain, memory loss, Iran.

THE IMPACT OF PERSONALITY TRAITS ON GAME ADDICTION: FOCUSING ON THE BIG FIVE

Ahmed Al-Hassan, Fatima Zahran
Department of Psychology, University of Khartoum, Sudan

Abstract:

This study explores the role of the Big Five personality traits in influencing game addiction, while controlling for psychological, social, and demographic factors. A survey was conducted with 760 game users in Sudan, employing regression analysis to examine the relationships between personality traits (extraversion, neuroticism, conscientiousness, agreeableness, and openness) and game addiction. The analysis also included variables such as loneliness, depression, social interactions with family and friends, general self-efficacy, game self-efficacy, and demographic factors (age and gender). Findings revealed that neuroticism significantly increased the likelihood of game addiction, while extraversion had no effect. Interestingly, high self-efficacy in general was negatively associated with game addiction, while game-specific self-efficacy had the opposite effect. Furthermore, loneliness was found to exacerbate game addiction, while depression showed a mitigating effect. These findings suggest important considerations for addressing game addiction through personality-targeted interventions.

Keywords: Game addiction, Big Five personality traits, self-efficacy, loneliness, depression.

MARTIN HEIDEGGER'İN “TEKNIĞİN ÖZÜ” DÜŞÜNCESİNE IKIRU (1952) FİLMİ ÜZERİNDEN BAKMAK

Doç. Dr., BİRGÜL ALICI

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, birgualici @yyu.edu.tr –ORCID ID: 0000-0002-6769-5105

ÖZET

Varoluşçuluğun önemli isimlerinden biri olan Alman filozof Martin Heidegger, sadece varlık, ontoloji, ölüm gibi felsefenin temel kavramları ile ilgilenmemiş modernite, teknoloji, dasein gibi güncel konuları da felsefik düzlemde analiz etmiştir. Özellikle tekniğin özüne yönelik görüşlerinde doğanın, düşüncenin; hatta felsefenin yok olma sürecine girdiğini vurgulayarak dikkat çeken Heidegger, bu doğrultuda varlığın kendi gerçeğine (kendi varlığına) yaklaşan düşüncesinin ortaya konulması gerektiğini ifade etmektedir. Ayrıca modern teknolojinin var olan her şeyi tüketim nesnesi haline getirdiğinin altını çizerek kurtuluşun ancak varlığının farkında olan insanlarla gerçekleşeceğini düşünmektedir. Ona göre modernliğin getirdiği tekniğe ve onun hesapladığı sistematik düzene bağlılık, insanı tefekkür edici düşünceden hesaplayıcı düşünceye sevk etmiş ve insan anlam arayışında kendi varoluşsal hedeflerinden vazgeçirilmiştir. Kitlesele olanın içinde hesaplayarak düzende yaşamını sürdürmeye çalışan insanın varoluşunda Martin Heidegger'in tekniğin özü ile ilgili düşüncelerini nasıl gördüğümüzü ortaya koymayı amaçlayan bu çalışmada, söz konusu amaç doğrultusunda ünlü Japon yönetmen Akira Kurosawa'nın yönettiği Ikiru (Yaşamak) filmi analiz edilecektir. Ikiru filmi, Kurosawa'nın varoluşçu felsefenin anlam arayışı, yaşam, ölüm gibi doktrinlerini sorgulayıcı biçimde en iyi yansıttığı filmlerin başında gelmesi ve çalışmanın konusuna uygunluğu nedeniyle amaçsal örneklem tekniği ile seçilmiştir. Filmde II. Dünya Savaşı sonrası Tokyo Belediyesi Halkla İlişkiler Bölümü'nde Şube Müdürü olarak çalışan devlet memuru Kanji Watanabe'nin mide kanserine yakalandığını öğrenmesi sonrası hayata bakışındaki değişimi ve yaşadıkları anlatılmaktadır. Felsefi eleştiri yönteminin kullanıldığı çalışma, Martin Heidegger'in tekniğin özüne yönelik görüşleri, Ikiru filmi ve filmin felsefi eleştiri yöntemiyle incelenmesi ile sınırlandırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Martin Heidegger, Tekniğin Özü, Modern İnsan, Ikiru.

LOOKING AT MARTIN HEIDEGGER'S “ESSENCE OF TECHNIQUE” THROUGH THE FILM IKIRU (1952)

One of the important names of existentialism, German philosopher Martin Heidegger, has not only dealt with the basic concepts of philosophy such as being, ontology, and death, but has

also analyzed current issues such as modernity, technology, and Dasein on a philosophical level. Heidegger, who particularly draws attention by emphasizing that nature, thought, and even philosophy are entering a process of extinction in his views on the essence of technology, states that in this direction, the thought of being that approaches its own truth (its own being) should be put forward. He also emphasizes that modern technology has turned everything that exists into an object of consumption, and thinks that salvation can only be achieved with people who are aware of their existence. According to him, the dependence on the technique brought by modernity and the systematic order it calculates has led people from contemplative thought to calculative thought, and people have been dissuaded from their own existential goals in their search for meaning. In this study, which aims to reveal how we see Martin Heidegger's thoughts on the essence of technique in the existence of man who tries to continue his life in a calculating order within the mass, the film *Ikiru* (Living) directed by the famous Japanese director Akira Kurosawa will be analyzed in line with the said purpose. The film *Ikiru* was selected with the purposeful sampling technique because it is one of the films in which Kurosawa best reflects the doctrines of existential philosophy such as the search for meaning, life and death in a questioning manner and because it is suitable for the subject of the study. The film tells the story of the change in the life perspective of Kanji Watanabe, a civil servant who works as a Branch Manager in the Public Relations Department of the Tokyo Municipality after World War II, and his experiences after he learns that he has stomach cancer. The study, in which the philosophical criticism method is used, is limited to Martin Heidegger's views on the essence of technique, the film *Ikiru* and the examination of the film with the philosophical criticism method.

Keywords: Martin Heidegger, The Essence of Technique, Modern Man, *Ikiru*.

RADYO YAYINCILIĞININ DÖNÜŞÜMÜ VE PODCAST HABERCİLİĞİ

Doç. Dr. Kenan ATEŞGÖZ

Çukurova Üniversitesi, kenanatesgoz@gmail.com- 0000-0002-2771-4965

ÖZET

Dijital iletişim teknolojilerindeki ilerlemeler, medya ve yayıncılık sektörlerinde derin dönüşümlere yol açmıştır. İnternetin yaygınlaşması ve teknolojik yenilikler, geleneksel yayıncılık yöntemlerini dijital platformlara taşımış ve radyo yayıncılığında da önemli değişikliklere zemin hazırlamıştır. Özellikle 2000’li yıllarda küresel düzeyde artan internet kullanımı, 2010’lu yıllarda internete erişebilen akıllı mobil cihazların hayatımıza girmesiyle ivme kazanmıştır. Bu süreçte, radyo istasyonları yayınlarını aşamalı olarak dijital ortama taşımış, internet siteleri üzerinden dinleyiciyle etkileşim kurarak, arşiv yayınlarını podcast formatında sunarak dijitalleşme sürecinde kritik adımlar atmıştır. Bununla birlikte, mobil uygulamaların yaygınlaşması sonucu birçok radyo istasyonu, canlı yayınlarını ve arşiv içeriklerini mobil uygulamalar üzerinden dinleyicilere ulaştırmaya başlamıştır. Böylece, dinleyicilerin özgürleşmesi ve radyoya erişimin kolaylaşması sağlanmıştır. Podcast ise, mobil cihazlardan radyo dinleme alternatifleri arasında önemli bir yer edinmiştir. Zaman ve mekân bağımsızlığı, içerik üretimindeki özgürlük ve yayıncıyla etkileşim kurma imkânı gibi avantajları sayesinde podcast, dijital dünyada radyonun pek çok işlevini üstlenmiştir. "Pod" ve "broadcasting" kelimelerinin birleşimiyle oluşan podcast kavramı hızla popüler hale gelmiştir. Podcast içerikleri, eğitimden sanata, spordan siyasete pek çok alanda üretilmekte; röportaj, sohbet, haber gibi farklı formatlarda sunulmaktadır. Öyle ki, son dönemde, podcast haberciliği dijital habercilikte önemli bir tür haline gelmiş, kitlelerin yeni medya araçları üzerinden içerik tüketimine yöneldiği bir alan olmuştur. Podcast yayınlarının hızla artan önemi ve yaygınlığı, onu alternatif bir habercilik platformu olarak incelemeyi giderek daha kritik hale getirmektedir. Bu bağlamda, podcast haberciliğinin habercilik pratiğine sunduğu katkılar, yarattığı etkiler ve gelecekteki potansiyeli üzerine yapılan analizler akademik ve sektörel açıdan büyük bir değer taşımaktadır. Bu çalışmada, podcast haberciliğinin mevcut durumu ve genel görünümü ele alınmakta, bu yeni medya formatının haber mecrası olarak işlevselliği ve etkinliği kavramsal bir perspektiften değerlendirilmektedir. Çalışmanın temel amacı, podcast yayınlarının habercilik ekosistemine nasıl entegre olduğu, geleneksel ve dijital habercilik arasındaki sınırları nasıl yeniden şekillendirdiği ve bu alandaki dönüşümlerin gelecekteki yansımalarını ortaya koymaktır.

Anahtar Kelimeler: Radyo, Podcast, Haber, Podcast haberciliği

AFET YÖNETİMİNDE YENİLİKÇİ TEKNOLOJİLER: SİVİL SAVUNMA VE GÜVENLİKTE DİJİTAL DÖNÜŞÜM

Doç. Dr. Selin BİTİRİM OKMEYDAN

Ege Üniversitesi, İletişim Fakültesi,

selin.bitirim.okmeydan@ege.edu.tr

ORCID: 0000-0002-7996-2178

ÖZET

Afetlerde sivil savunma ve güvenlik, ülkeler açısından son derece önemli ve öncelikli bir alanı ifade etmektedir. Afet yönetimi, afetlerle karşılaşmadan önce toplumları ve devletleri afetlerin yıkıcı etkilerinden korumayı, afetleri en az hasarla atlattırmayı ve afetlerin olası sonuçlarına karşı önceden hazırlıklı olmayı amaçlamaktadır. Afet yönetimi çerçevesinde sivil savunma ve güvenliğe yapılan yatırımlar; afet öncesi, afet sırası ve afet sonrasında toplumun korunmasını, zararların azaltılmasını, acil müdahalenin zamanında yapılmasını, etkin koordinasyonu ve devlet işlerinin sürdürülebilirliğini kapsamaktadır. Afetlerde sivil savunma ve güvenliğin etkin şekilde sağlanması; afetlere hazırlık, afet yönetimi süreçlerinin iyileştirilmesi ve afet sonrası müdahaleyi koordine etmede daha etkili ve hızlı bir şekilde hareket etmek için yeni teknolojilerin ve dijital stratejilerin kullanılmasını içermektedir.

Literatür taramasına dayalı bu çalışmanın amacı, afetlerde sivil savunma ve güvenlik alanındaki dijital dönüşümün güncel örneklerine odaklanarak afet yönetimi süreçlerindeki faydalarını açığa çıkarmaktır. Bu amaç doğrultusunda çalışmada öncelikle afet yönetiminde sivil savunma ve güvenliğin kapsamı ele alınmaktadır. Ardından afet yönetiminde dijital dönüşümün sivil savunma ve güvenlik alanındaki yansımalarına değinilmekte ve bu teknolojilerin yararları güncel örnekler üzerinden tartışılmaktadır. Son olarak ise afet yönetiminde sivil savunma ve güvenlik odaklı yeni eğilimler ekseninde çalışmanın genel bir değerlendirmesi sunulmaktadır. Gelecekte sivil savunma ve güvenliği merkeze alan afet yönetimi yaklaşımının daha karmaşık, rekabetçi ve dinamik bir ortamda gerçekleşeceği göz önünde bulundurulduğunda bu alanda esnekliğin, yenilikçiliğin, sürdürülebilirliğin ve küresel iş birliğinin oldukça önemli olacağı öngörüsü bu çalışmanın temel vurgusu olarak önem kazanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Afet Yönetimi, Sivil Savunma, Güvenlik, Bilişim Teknolojileri, Dijital Dönüşüm

HALK BİLİMİ UNSURLARININ AKTARIMINDA VE DEĞERLER EĞİTİMİNDE *SEVİMLİ SABAHLAR ÇİZGİ DİZİSİ*

Dr. Öğr. Üyesi Damlanur KÜÇÜKYILDIZ GÖZELCE

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi,
damlanur.kucukyildiz@hotmail.com
ORCID ID: 0000-0002-2205-1218

ÖZET

Kültürel miras unsurları, ikincil sözlü kültür ortamıyla birlikte filmler, diziler vb. aracılığıyla yeniden şekillenerek gelecek kuşaklara aktarılmaktadır. Teknolojinin insan yaşamını temelden değiştirmesiyle birlikte çizgi diziler de kültürel öğelerin, değerler aktarımının yapıldığı, görsel ve işitsel unsurları bir arada sunan önemli yapımlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Çizgi diziler aracılığıyla aktarılmak istenen kültürel kodlar ve sosyal normların daha geniş kitlelere ulaşma imkânı sağlanmaktadır. Bu aktarımın yapıldığı çizgi dizilerden biri de *TRT Diyanet Çocuk*'ta yayımlanan *Sevimli Sabahlar*'dır. Çalışmanın amacı, ana akım medyada yer alan *Sevimli Sabahlar* çizgi dizisi örneğinden hareketle kültürel öğelere ve değerlere çizgi dizilerde ne şekilde yer verildiğini tespit etmek ve bunun olumlu sonuçları üzerine değerlendirmede bulunmaktır. Çalışmada başvurulan bölümlere TRT'nin dijital platformu olan *tabii* üzerinden ulaşılmış ve on üç bölüm, içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Çizgi dizide karşımıza çıkan halk bilimi unsurlarında Türk halk bilimi kadroları dikkate alınmıştır. İncelenen bölümlerde platformun izleme sırası takip edilmiştir. Bu bölümlerin sırası ve isimleri şu şekildedir: “*Hoş Geldin Rıfka, Kirpiller Üşümesin, Gizemli Kapının Sırrı, Işıl Işıl, Aceleci Kuşun Hikâyesi, Rüzgarın Şarkısı, Mızımız Hindi, Gölgem Nerede?, Marangoz Karınca, Küpeli Ağaç Poğaçası, Sevgi Dolu Mektup, Kurallar Nereye Gitti?, Sürpriz Yanığı.*” Çalışmanın sonucunda; kuklanın sahnesinin TV ekranı, seyircilerinin de TV izleyenler olduğu görülmüştür. Dolayısıyla dijital ortama taşınan kukla, geleneksel formundan çıkmış ve yeni işlevleri de bünyesine almıştır. Aynı zamanda *Sevimli Sabahlar* çizgi dizisinde fıkra, deyim, bilmece, tekerleme, ninni, geleneksel çocuk oyunları gibi halk bilimi unsurlarına yeniden yorumlama yoluyla yoğun bir şekilde yer verildiği; dini ve kültürel değerlerin, değerler eğitiminin de çizgi diziler üzerinden çocuklara, genç kuşaklara aktarımının yapıldığı bulgularına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: TRT Diyanet Çocuk, Çizgi Dizi, Sevimli Sabahlar, Kültürel Miras, Değerler Eğitimi, Halk Bilimi Unsurları.

SEVİMLİ SABAHLAR (CUTE MORNINGS) CARTOON SERIES IN THE CONVEYANCE OF FOLKLORE ELEMENTS AND VALUES EDUCATION

ABSTRACT

Cultural heritage elements are reshaped and conveyance to future generations through movies, TV series, etc. together with the secondary oral culture environment. With technology fundamentally changing human life, cartoon series appear as important productions that conveyance cultural elements and values and present visual and auditory elements together. The cultural codes and social norms that are intended to be transmitted have the opportunity to reach wider audiences through cartoon series. One of the cartoon series in which this transfer is made is *Sevimli Sabahlar*, which is broadcast on *TRT Diyanet Çocuk*. The aim of the study is to determine how cultural elements and values are included in cartoons, based on the example of the cartoon series *Sevimli Sabahlar* in the mainstream media, and to evaluate the positive results of this. The episodes included in the study were accessed through *tabii*, TRT's digital platform, and thirteen episodes were analyzed by content analysis method. Turkish folklore fields were taken into consideration in the folklore elements encountered in the cartoon series. In the analyzed episodes, the viewing order of the platform was followed. *The order and names of these sections are as follows: "Hoş Geldin Rıfki, Kirpiler Üşümesin, Gizemli Kapının Sırrı, Işıl Işıl, Aceleci Kuşun Hikâyesi, Rüzgarın Şarkısı, Mızımız Hindi, Gölge Nerede?, Marangoz Karınca, Küpeli Ağaç Poğaçası, Sevgi Dolu Mektup, Kurallar Nereye Gitti?, Sürpriz Yanığı."* As a result of the study, it was seen that the stage of the puppet was TV screen and the audience was people watching the TV. Therefore, the puppet transferred to the digital environment has left its traditional form and has also taken on new functions. In addition, it was found that folklore elements such as jokes, idioms, riddles, tongue twisters, lullaby, traditional children's games were intensively included in the cartoon series *Sevimli Sabahlar* through reinterpretation; and religious and cultural values, values education were also being transferred to children and young generations through cartoon series.

Anahtar Kelimeler: TRT Diyanet Çocuk, Cartoon Series, Sevimli Sabahlar, Cultural Heritage, Values Education, Elements of Folk Science.

AFETLERDE BESLENME SORUNLARI NUTRITION PROBLEMS IN DISASTERS

¹Dr.Öğr.Üyesi Mert KARTAL

¹Malatya Turgut Özal Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü. e-posta:akartal044@hotmail.com ORCID ID:0000-0001-7840-7554

²Doç.Dr.Gürkan KAPIKIRAN

²Malatya Turgut Özal Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü. ORCID ID:0000-0002-3242-1059 e-posta: gurkan.kapikiran@ozal.edu.tr

³Doç. Dr. Ramazan BAYER

³Malatya Turgut Özal Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Egzersiz ve Spor Bilimleri Bölümü. e-posta: ramazan.bayer@ozal.edu.tr ORCID ID:0000-0002-2161-5886

Özet

Afetler, insanların günlük yaşamını kesintiye uğratan ve fiziksel, ekonomik ve sosyal kayıplara neden olan doğal, teknolojik veya insan kaynaklı olaylardır. Deprem, volkan patlaması, çığ, sel ve heyelan gibi olaylar, afet olarak nitelendirilmektedir. İstatistikler, depremin doğal afetler arasında risk ve etki açısından ikinci sırada olduğunu göstermektedir.

Afetlerle ilişkili beslenme sorunları, afetin evresine göre farklılık göstermektedir. Akut malnütrisyon ve mikro besin eksikliği, afet bölgelerinde sık görülen sorunlardır. Yetersiz beslenme, enfeksiyon riskini artırmakta ve bu enfeksiyonların sıklığı ile şiddetini uzatmaktadır. Temiz su temini, afetlerde hayati önem taşımaktadır. Sphere Projesi'ne göre her 250 kişi için en az bir su noktası bulunmalı ve afetzede her bireye günlük 15 litre temiz su sağlanmalıdır. Bu durum, dehidratasyonu önlemeye yönelik kritik bir adımdır. Ayrıca, altın saatler (0-72 saat) sonrası sıcak yemek hizmetleri ve kuru gıda dağıtımı gibi uzun vadeli beslenme planlamaları önemlidir. Hassas gruplar (çocuklar, gebe ve emziren kadınlar, yaşlılar, mülteciler, LGBTİ bireyler ve engelliler) afetlerden en çok etkilenen kesimdir. Bu grupların ihtiyaçlarına öncelik verilerek malnütrisyon, ishal ve diğer enfeksiyon hastalıkları önlenmelidir. Elzem besinlerin planlı bir şekilde dağıtımı, afet sonrası toplum sağlığının korunmasında önemli bir yer tutmaktadır.

Bu bağlamda, afetlerde beslenme hizmetlerinin temel amacı, bireylere dengeli ve yeterli besin sağlayarak optimal sağlık koşullarını yeniden tesis etmektir.

Anahtar Kelimeler: Afet, Beslenme, Sorunlar

YAŞLANAN NÜFUS: KÜRESEL SAĞLIK VE SOSYOEKONOMİK ZORLUKLAR

AGEİNG POPULATION: GLOBAL HEALTH AND SOCIOECONOMIC CHALLENGES

¹Dr.Öğr.Üyesi Mert KARTAL

¹Malatya Turgut Özal Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü. e-posta:akartal044@hotmail.com ORCID ID:0000-0001-7840-7554

²Doç.Dr.Gürkan KAPIKIRAN

²Malatya Turgut Özal Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü. ORCID ID:0000-0002-3242-1059 e-posta: gurkan.kapikiran@ozal.edu.tr

³Doç. Dr. Ramazan BAYER

³Malatya Turgut Özal Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Egzersiz ve Spor Bilimleri Bölümü. e-posta: ramazan.bayer@ozal.edu.tr ORCID ID:0000-0002-2161-5886

Özet

Küresel düzeyde yaşanan demografik değişimler, yaşlanan nüfus olgusunu 21. yüzyılın en önemli toplumsal meselelerinden biri haline getirmiştir. Sağlık alanındaki teknolojik gelişmeler ve yaşam standartlarının iyileşmesi, bireylerin yaşam süresini uzatırken, düşük doğurganlık oranları dünya genelinde yaşlı nüfus oranını artırmaktadır. Bu durum, sağlık sistemlerinden sosyal güvenlik mekanizmalarına kadar birçok alanda geniş kapsamlı etkiler doğurmaktadır.

Yaşlanan nüfusun artışı, sağlık hizmetlerine yönelik talepleri çeşitlendirmekte ve artırmaktadır. Kronik hastalıkların, bilişsel gerileme bozukluklarının ve uzun süreli bakım gereksinimlerinin yaygınlaşması, mevcut sağlık sistemlerinin yeniden yapılandırılmasını gerektirmektedir. Bu bağlamda, yaşlı bireylere yönelik kapsamlı ve erişilebilir sağlık hizmetleri sunulması, sağlık politikalarının öncelikli hedeflerinden biri haline gelmiştir.

Sosyoekonomik boyutta, yaşlı nüfusun artışı iş gücü piyasaları ve emeklilik sistemleri üzerinde ciddi baskılar yaratmaktadır. Çalışma çağındaki bireylerin toplam nüfusa oranının azalması, ekonomik büyüme hızını olumsuz etkileyebilir ve sosyal güvenlik sistemlerinin sürdürülebilirliğini tehdit edebilir. Bu durum, nesiller arası dayanışmanın güçlendirilmesini ve yaşlı bireylerin topluma aktif katkısını teşvik eden sosyal politikaların geliştirilmesini gerektirmektedir.

Bununla birlikte, yaşlanan nüfus, toplumsal deneyim ve bilgi birikiminin taşıyıcısı olarak önemli bir potansiyele sahiptir. Yaşlı bireylerin ekonomik, sosyal ve kültürel alanlarda aktif bir

rol üstlenebilmelerini sağlayacak kapsayıcı politikalar, bu demografik dönüşümün yarattığı zorlukların fırsata dönüştürülmesi açısından kritik bir öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Yaşlanan Nüfus, Küresel Sağlık, Sosyo-Ekonomik Zorluklar

ÇOCUK İŞÇİLİĞİ VE SOSYAL HİZMET: TÜİK VERİLERİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin DOĞAN*

* Dr. Öğr. Üyesi, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi – Patnos Sosyal Hizmetler
Yüksekokulu – Sosyal Hizmet Bölümü, Patnos, Ağrı, 04500. E-mail:
shuhuseyindgn@gmail.com ORCID: 0000-0002-0375-8437

Öğr. Gör. Dr. Kenan ÖZMEN**

** Öğr. Gör. Dr., Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu,
Yönetim ve Organizasyon Bölümü, Muş, 49250, e-mail: k.ozmen@alparslan.edu.tr
ORCID: 0000-0003-4179-9712

Özet

Çocuk işçiliği, çocukların gelişimlerini olumsuz etkileyen ve eğitimden kopmalarına yol açan, sosyal hizmet için acil müdahale gerektiren bir sorun alanıdır. Bu çalışma, TÜİK'in 2020 yılında yayımladığı Çalışan Çocuklar Araştırması 2019 raporundan elde edilen veriler ışığında Türkiye'deki çocuk işçiliği sorununu ve sosyal hizmetin bu alandaki rolünü değerlendirmektedir. Çocuk işçiliğiyle mücadelede üç temel sosyal hizmet yaklaşımı incelenmiştir: Koruyucu-önleyici, iyileştirici-rehabilite edici ve geliştirici-değiştirici. Koruyucu-önleyici yaklaşımlar, çocuk işçiliğine yol açan yoksulluk, eğitim yetersizliği ve toplumsal eşitsizliklerin ortadan kaldırılmasını amaçlamaktadır. Bu kapsamda, ailelere ekonomik destek sağlanması ve çocukların eğitimine devam etmesi için teşvik mekanizmalarının geliştirilmesi önemlidir. İyileştirici-rehabilite edici yaklaşımlar ise çalışan çocukların fiziksel ve psikososyal zararlarının giderilmesine odaklanmaktadır. Bireysel danışmanlık, grup terapileri ve mesleki eğitim programları, çocukların yeniden eğitim hayatına kazandırılması ve sağlıklı bireyler olarak gelişimlerini desteklemektedir. Geliştirici-değiştirici yaklaşımlar, çocuk işçiliğini doğuran yapısal nedenlerin dönüştürülmesini hedeflemektedir. Bu çerçevede, eğitim fırsatlarının artırılması, çocuk haklarına dair farkındalık kampanyalarının yürütülmesi ve ekonomik kalkınma projeleri ön plana çıkmaktadır. Araştırma, çocuk işçiliğiyle mücadelede sosyal hizmet uzmanlarının, bireysel ve toplumsal düzeyde değişim yaratabilecek stratejik bir role sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Türkiye'deki çocuk işçiliği sorununun çözümü için çok disiplinli yaklaşımlar gereklidir ve bu çalışma, sosyal hizmet perspektifinin bu çabaların merkezinde yer alması gerektiğini savunmaktadır. Bu bağlamda, sosyal hizmet uygulamalarının, devlet politikalarıyla entegre edilerek güçlendirilmesi, çocuk işçiliğiyle mücadelenin etkinliğini artırabilir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk işçiliği, sosyal hizmet, koruyucu-önleyici, iyileştirici-rehabilite edici, geliştirici-değiştirici

Child Labor and Social Work: An Evaluation of TUIK Data

Abstract

Child labor is an issue that negatively impacts children's development and leads to school dropout, requiring urgent intervention from the field of social work. This study evaluates the issue of child labor in Turkey and the role of social work interventions based on the findings of the 2019 Working Children Survey published by TurkStat in 2020. The analysis focuses on three primary social work approaches: Preventive-protective, curative-rehabilitative, and developmental-transformative. Preventive-protective interventions aim to eliminate the root causes of child labor, such as poverty, inadequate education, and social inequalities. In this context, providing economic support to families and developing incentive mechanisms to keep children in school are crucial. Curative-rehabilitative approaches address the physical and psychosocial harm experienced by working children through individual counseling, group therapies, and vocational training programs, fostering their reintegration into education and healthy development. Developmental-transformative approaches target structural transformations to eradicate the underlying causes of child labor. Efforts focus on increasing educational opportunities, promoting awareness of children's rights, and implementing economic development projects. This study highlights the strategic role of social workers in creating both individual and societal change in the fight against child labor. Addressing child labor in Turkey requires multidisciplinary efforts, and the study advocates for a central role for social work perspectives in these initiatives. Strengthening social work interventions through integration with government policies could significantly enhance the effectiveness of combating child labor.

Abstract: Child labor, social work, preventive-protective, curative-rehabilitative, developmental-transformative

BİREYSEL VE TOPLUMSAL BOYUTLARI İLE ERKEN EVLİLİKLER

Mert Efe TURGUT

Ondokuz Mayıs Üniversitesi
s.turgut@hotmail.com - 0009-0006-1000-7072

Doç. Dr. Yaşar BARUT

Ondokuz Mayıs Üniversitesi
ybarut@omu.edu.tr - 0000-0003-1602-2477

Arş. Gör. Emre DEMİRTAŞ

Ondokuz Mayıs Üniversitesi
emre.demirtas@omu.edu.tr - [0000-0001-7524-6361](https://doi.org/10.1111/1469-7524.6361)

ÖZET

Erken evlilikler hem Türkiye’de hem de dünyada yaşanmakta olan küresel bir sorundur. Bireylerin; psikolojik, cinsel, fiziksel, duygusal gelişimlerini tamamlamadan, yaşam hakkında yeterli bilgi ve donanıma sahip olmadan, 18 yaş altı veya üstü olsa bile, evliliğe hazır olmadan gerçekleştireceği her evlilik “erken evlilik” tir. Erken evliliklere; kültürel özellikler, dini inanışlar, sosyo-ekonomik durumlar, eğitim düzeyleri, doğal afetler, savaşlar ve göçler gibi etkenler yol açmaktadır. Bu evliliklerde resmi nikah yerine dini nikah tercih edildiği için resmi kayıtlardaki erken evlilik istatistik verilerinin tam ve doğru bilgileri içermediği düşünülmektedir. Çeşitli nedenlerle nesilden nesile aktararak devam ettirilen erken evliliklerin sebep olduğu sorunlar da beraberinde devam etmektedir. Erken evlilikler; fiziksel sağlık, cinsellik, psikolojik sağlık, yoksulluk, eğitimsizlik, şiddete ve istismara maruz kalma, hak ve özgürlüklerin ihlali/kısıtlanması, sosyal izolasyon gibi birçok bireysel ve toplumsal boyutlarda sorunlara neden olmaktadır ve bu sorunların bireyler, toplum, ülke, dünya açısından gittikçe derinleşen ve büyüyen daha büyük problemlere dönüşebileceği gözlemlenmektedir. Bu çalışma; bireysel ve toplumsal boyutları ile erken evlilikler ve neden olduğu sorunlarla, sonuçlarına dikkat çekmek amacı ile literatür kapsamında ele alınıp incelenerek derleme şeklinde gerçekleştirilmiştir. Çalışmada; aile, evlilik, erken evlilik kavramları hakkında bilgi

verilerek, Türkiye’de ve dünyadaki erken evliliklerin yaygınlığı ile erken evliliğin bireysel ve toplumsal boyutlarda nedenlerine, olumsuz etkilerine ve erken evliliklerin önlenmesi veya zararlarının en aza indirilebilmesi bağlamında önerilere yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Aile, Evlilik, Erken Evlilik, Bireysel Boyut, Toplumsal Boyut.

OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞUNDA SOSYAL DESTEK VE BAŞA ÇIKMA YÖNTEMLERİ

Ümit EREN

Ondokuz Mayıs Üniversitesi

mtrnrd@gmail.com - 0009-0008-2706-6882

Doç. Dr. Yaşar BARUT

Ondokuz Mayıs Üniversitesi

ybarut@omu.edu.tr - 0000-0003-1602-2477

Arş. Gör. Emre DEMİRTAŞ

Ondokuz Mayıs Üniversitesi

emre.demirtas@omu.edu.tr - [0000-0001-7524-6361](https://orcid.org/0000-0001-7524-6361)

ÖZET

Bu çalışmada, otizm spektrum bozukluğu (OSB) bağlamında sosyal destek ve başa çıkma yöntemlerinin önemi ele alınmıştır. Dünya genelinde ve Türkiye’de otizm prevalansına ilişkin istatistikler sunularak, otizmin nörogelişimsel bir bozukluk olarak özellikleri, tanı kriterleri ve müdahale yaklaşımları detaylandırılmıştır. Otizmin yalnızca bireyi değil, bireyin ailesini ve çevresini de etkileyen çok yönlü bir olgu olduğu vurgulanmıştır.

Araştırmada, otizmlili bireylerin bakım ve eğitiminde ailenin merkezi bir rol oynadığı ifade edilmiş ve özellikle annelerin karşılaştığı zorluklar derinlemesine ele alınmıştır. Ailelerin yaşadığı stres ve zorlukların üstesinden gelmede sosyal desteğin önemi vurgulanmış, sosyal destek kaynakları (duygusal, araçsal, bilgisel ve yaygın destek) açıklanmıştır. Sosyal destek mekanizmalarının bireyin stresle başa çıkma becerilerini geliştirdiği ve psikolojik dayanıklılığı artırdığına dair bulgular sunulmuştur. Başa çıkma stratejileri ise problem odaklı ve duygu odaklı olarak sınıflandırılmıştır. Problem odaklı yaklaşımlar daha yapıcı bulunurken, duygu odaklı başa çıkma yöntemlerinin kısa vadede rahatlatıcı ancak uzun vadede uyumsuz olabileceği ifade edilmiştir.

Çalışma, sosyal desteğin ve etkili başa çıkma stratejilerinin, otizmlı bireylerin aileleri üzerindeki psikolojik ve sosyal etkileri hafifletmede kritik bir role sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Özellikle erken müdahale ve eğitimin, otizmlı bireylerin potansiyelini en üst düzeye çıkaracak şekilde yapılandırılması gerektiği belirtilmiştir. Sonuç olarak, sosyal desteğin hem birey hem de aile açısından koruyucu ve güçlendirici bir faktör olduğu, stresli durumların yarattığı olumsuz etkileri azaltmada bir tampon görevi gördüğü vurgulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Otizm Spektrum Bozukluğu, Sosyal Destek, Başa Çıkma Yöntemleri

YÜKSEKÖĞRETİM GENÇLİĞİNDE TOPLUMSAL HAREKETLİLİK: EĞİTİM YOLUYLA SOSYAL STATÜ DEĞİŞİMİ MÜMKÜN MÜ?

Ahmet USANMAZ

Dr. Öğr. Üyesi, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Sosyal Hizmetler Yüksekokulu, Sosyal Hizmet, Ağrı, Türkiye.

ORCID ID: 0000-0001-9498-1521

ahmetusanmaz6@gmail.com, 0545 346 82 42

Kenan BAŞ

Doç. Dr., Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Sosyal Hizmetler Yüksekokulu, Sosyal Hizmet, Ağrı, Türkiye.

ORCID: 0000-0003-4253-2323

kenanbas2301@gmail.com, 0539 788 16 00

Özet

Yükseköğretim ilkökul, ortaokul ve lise eğitiminin tamamlanmasının ardından gelen ve genellikle fakülte, yüksekokul ve meslek yüksekokulu, gibi kurumlarda verilen eğitim düzeyidir. Bu çalışma yükseköğretim mezunu gençlerin toplumsal hareketliliklerinde yükseköğretim eğitiminin etkilerini incelemeye yöneliktir. Eğitim, geleneksel olarak sosyal statü değişimi ve fırsat eşitliği aracı olarak görülse de toplumsal eşitsizliklerin yeniden üretilmesi ve derinleşmesi riskini de barındırmaktadır. Çalışmada özellikle düşük sosyoekonomik kökene sahip hanelerden gelen gençlerin, üniversite eğitimi yoluyla dikey yönlü bir toplumsal hareketlilik yaşama şansları ele alınmıştır. Bu bağlamda, eğitim sistemindeki fırsat eşitsizlikleri, ekonomik ve kültürel sermaye eksikliklerinin bu hareketlilik üzerindeki etkileri değerlendirilmiştir. Çalışma, literatür taraması ve niceliksel veriler ile desteklenerek oluşturulmuştur. Yükseköğretim eğitiminin her ne kadar toplumsal statü değişimi için bir olanak sunduğu gözlemlense de kişinin bulunduğu sosyoekonomik statü, kültürel sermaye, etnik ve cinsiyete dayalı eşitsizliklerin sınıfsal hareketliliği sınırladığını ortaya koymaktadır. Genel olarak eğitim sisteminin sosyal statü değişiminde oynadığı rol, bireysel başarıların ötesinde toplumsal ve yapısal etmenlerle belirlenmektedir. Eğitim, toplumsal hareketliliği sağlayabilecek dinamikleri barındırırken, bu dinamiklerin gerçekleşebilmesi için eşitsizliklerin giderilmesine yönelik daha kapsayıcı politikalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Toplumsal Hareketlilik, Toplumsal Eşitsizlik, Kültürel Sermaye, Yoksulluk.

Abstract

Social Mobility in Higher Education Youth: Is Social Status Change Possible Through Education?

Higher education is the level of education that follows the completion of primary, secondary and high school education and is usually provided in institutions such as faculty, colleges, vocational schools, etc. This study aims to examine the effects of higher education on the social mobility of young higher education graduates. Although education is traditionally seen as a means of social status change and equal opportunity, it also carries the risk of reproducing and deepening social inequalities. In particular, the study focuses on the chances of young people from low socioeconomic households to experience vertical social mobility through university education. In this context, the effects of inequalities of opportunity in the education system and the lack of economic and cultural capital on this mobility were evaluated. The study is supported by literature review and quantitative data. Although it is observed that higher education offers an opportunity for social status change, it is also revealed that socioeconomic status, cultural capital, class, ethnic and gender-based inequalities limit this process. In general, the role of the education system in social status change is determined by social and structural factors beyond individual achievements. While education contains the dynamics that can ensure social mobility, more inclusive policies to eliminate inequalities are needed to realize these dynamics.

Keywords: Education, Social Mobility, Social Inequality, Cultural Capital, Poverty.

ÇALIŞAN YOKSULLUĞU İSTİHDAM VE EĞİTİM HARCAMALARI AÇISINDAN DEĞERLENDİRMEK: BRICS-T ÜLKELERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Cemalettin LEVENT

Dr., Bağımsız Araştırmacı, Iğdır, Türkiye.

ORCID: [0000-0001-7147-1027](https://orcid.org/0000-0001-7147-1027)

cemalettin_65@hotmail.com, 0543 263 00 65

Ahmet USANMAZ

Dr. Öğr. Üyesi, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Sosyal Hizmetler Yüksekokulu, Sosyal Hizmet,
Ağrı, Türkiye.

ORCID ID: [0000-0001-9498-1521](https://orcid.org/0000-0001-9498-1521)

ahmetusanmaz6@gmail.com, 0545 346 82 42

Kenan BAŞ

Doç. Dr., Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Sosyal Hizmetler Yüksekokulu, Sosyal Hizmet, Ağrı,
Türkiye.

ORCID: [0000-0003-4253-2323](https://orcid.org/0000-0003-4253-2323)

kenanbas2301@gmail.com, 0539 788 16 00

Özet

Yoksulluk günümüzde ülkelerin üzerinde önemle durduğu önemli bir küresel sorundur. Özellikle çalışan yoksulluk kavramı günümüzde ülkelerin kalkınmasının önünde ciddi bir engel olarak yer almaktadır. Bu çalışmanın amacı; BRICS-T ülkelerinde çalışan yoksulluğu istihdam ve eğitim harcamaları açısından araştırmaktır. Çalışmada çalışan yoksulluk, istihdam, eğitim harcamaları ve insani gelişme endeksi değişkenlerine yönelik veriler ILO STAT, UNDP ve Dünya Bankası web sitelerinden yararlanılmıştır. Çalışmanın bulgularına göre; BRICS-T ülkelerinde Rusya ve Türkiye’de çalışan yoksulluk oranının diğer ülkelere göre çok az olduğu belirlenmiştir. Ancak bu ülke grubunda Brezilya, Hindistan ve Güney Afrika’da çalışan yoksulluk oranının yüksek olduğu gözlemlenmiştir. BRICS-T ülkelerinde istihdam oranının en yüksek olduğu ülke Çin iken bu ülke grubunda istihdam oranı en düşük olan ülke ise Güney Afrika olarak bulunmuştur. Son olarak; eğitim harcamalarının GSYH içindeki oranının en yüksek olduğu BRICS ülkeleri Güney Afrika ve Brezilya olarak görülmüştür. İstihdam oranlarının artırılması, kayıt dışı istihdamın önüne geçilmesi ve eğitime yönelik desteğin artması yoksulluğun azaltılmasında önemli rol oynayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Çalışan Yoksulluk, İstihdam, Eğitim Harcamaları.

ASSESSING WORKING POVERTY IN TERMS OF EMPLOYMENT AND EDUCATION EXPENDITURES: A STUDY ON BRICS-T COUNTRIES

Abstract

Poverty is an important global problem that countries are emphasizing today. In particular, the concept of working poverty is a serious obstacle to the development of countries today. The aim of this study is to investigate working poverty in BRICS-T countries in terms of employment and education expenditures. In the study, data on working poverty, employment, education expenditures and human development index variables were obtained from ILO STAT, UNDP and World Bank websites. According to the findings of the study, the rate of working poverty in Russia and Turkey is very low compared to other BRICS-T countries. However, in this group of countries, Brazil, India and South Africa have high rates of working poverty. While China has the highest employment rate in BRICS-T countries, South Africa has the lowest employment rate in this country group. Finally, the BRICS countries with the highest ratio of education expenditures to GDP are South Africa and Brazil. Increasing employment rates, preventing informal employment and increasing support for education will play an important role in reducing poverty.

Keywords: Working Poverty, Employment, Education Expenditures.

KENT YAŞAMINDA ENGELLİLERE YÖNELİK YEREL YÖNETİM HİZMETLERİ: BEŞİKTAŞ İLÇE BELEDİYESİ ÖRNEĞİ

Local Government Services For Disabled People In Urban Life: The Beşiktaş Example

Assoc. Prof. Hamza Kurtkapan

Istanbul University- Cerrahpasa

hamza.kurtkapan@iuc.edu.tr - 0000-0001-9815-7337

ÖZET

Yerel yönetimlerin kuruluşu, organları, yönetimi, görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esasları kanunda düzenlenmiştir. Belediye hizmetleri, vatandaşlara en yakın yerlerde ve en uygun yöntemlerle sunulur. Hizmet sunumunda engelli, yaşlı, düşükün ve dar gelirlilerin durumuna uygun yöntemler uygulanır. Bu çalışmada, Beşiktaş Belediyesinin son beş yıla ait engelli bireylere yönelik hizmetleri nelerdir? sorusuna cevap aranmıştır. Doküman analizi yöntemi ile Beşiktaş Belediyesi'nin son yıllarına ait faaliyet raporları incelenmiş olup, belediyenin engellilere yönelik hizmetleri değerlendirilmiştir. Beşiktaş Belediyesi, yerel yönetim sorumluluklarını katılımcı ve sürdürülebilir bir yönetim anlayışıyla hayata geçirmiştir. Belediyenin çevre, altyapı, kültürel etkinlikler, sosyal destek programları ve mali yönetimi öne çıkmaktadır. Sosyal hizmetlerde, dezavantajlı gruplara yönelik destek programları, engelli bireyler için erişilebilir hizmetler ve yaşlı bakım hizmetleri uygulanmıştır. Beşiktaş, kültürel alanda festival, konser ve sergi organizasyonları ile sanatsal faaliyetleri desteklemiş ve kültürel zenginliği güçlendirmiştir. Özellikle çocuklara ve gençlere yönelik eğitim destek programları ve atölyeler, toplumsal gelişime katkı sunmayı amaçlamaktadır. Beşiktaş Belediyesi, sosyal adalet ve kültürel gelişim odaklı projeleriyle yerel yönetim sorumluluklarını başarıyla yerine getirmeye çalıştığı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Sosyoloji, Sosyal Hizmet, Engellilik, Yerel Yönetimler.

KENTTE YAŞAYAN ENGELLİLERE YÖNELİK YEREL YÖNETİMLER UYGULAMALARININ SOSYOLOJİK ANALİZİ: KADIKÖY ÖRNEĞİ

*Sociological Analysis Of Local Government Practices For Disabled People Living In The
City: Kadıköy Example*

Assoc. Prof. Hamza Kurtkapan

Istanbul University- Cerrahpasa

hamza.kurtkapan@iuc.edu.tr - 0000-0001-9815-7337

ÖZET

Belediyelerin kuruluşu, organları, yönetimi, görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esasları 5393 sayılı Belediye Kanunu ile düzenlenmiştir. Söz konusu Kanununun 14. maddesinde Belediyenin görev ve sorumlulukları mahalli müşterek olmak şartıyla sıralanmıştır. 5378 Sayılı Engelli Kanunu çerçevesinde hizmetler verilmektedir. Belediye hizmetleri, vatandaşlara en yakın yerlerde ve en uygun yöntemlerle sunulur. Hizmet sunumunda engelli, yaşlı, düşkün ve dar gelirli durumuna uygun yöntemler uygulanır. Bu çalışmada Kadıköy Belediyesinin Son Beş Yıla Ait Engelli Bireylere Yönelik Hizmetleri Nelerdir? Sorusuna cevap aranmıştır.

Doküman analizi yöntemi ile Kadıköy belediyesinin yayınlamış olduğu 2019, 2020, 2021, 2022 ve 2023 yıllarına ait faaliyet raporları incelenmiş olup belediyenin engellilere yönelik hizmetleri değerlendirilmiştir. Kadıköy Belediyesi, yerel yönetim sorumluluklarını, katılımcı ve sürdürülebilir bir yönetim anlayışıyla hayata geçirmiştir. Belediyenin çevre, altyapı, kültürel etkinlikler, sosyal destek programları ve mali yönetimi öne çıkmaktadır. Sosyal hizmetlerde, dezavantajlı gruplara yönelik destek programları, engelli bireyler için erişilebilir hizmetler ve yaşlı bakım hizmetleri hayata geçirilmiştir. Kültürel alanda Kadıköy, festival, konser ve sergi organizasyonlarıyla sanatsal faaliyetlere destek vererek kültürel zenginliği güçlendirmiştir. Özellikle çocuklara ve gençlere yönelik eğitim destek programları ve atölyeler, toplumsal gelişime katkı sunmayı amaçlamaktadır.

Kadıköy Belediyesi, çevresel sürdürülebilirlik, sosyal adalet ve kültürel gelişim odaklı projeleriyle yerel yönetim sorumluluklarını başarıyla yerine getirdiği görülmektedir. Belediyenin toplumla iş birliği içinde, yenilikçi ve katılımcı bir yönetim modeli sunduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Engellilik, Sosyoloji, Sosyal Hizmet, Yerel Yönetimler

YAZMA BECERİSİ VE EĞİTİMİ ALANINDA YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ

Doç. Dr. Hilal KAZU

Fırat Üniversitesi/Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü,
hkazu@firat.edu.tr - ORCID: 0000-0001-9380-331X

Yüksek Lisans Öğrencisi Nida KAÇAR

Fırat Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü,
nidakacarr@gmail.com - ORCID: 0009-0004-5204-1565

ÖZET

Türkiye'de dilin doğru kullanımı Türkçe dersleri aracılığıyla desteklenmekte ve öğrencilerin dili sevmesi, koruması ve doğru kullanması hedeflenmektedir. 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı, dilin doğru kullanımını teşvik etmenin yanı sıra öğrencilerin zihinsel becerilerini ve dört temel dil becerisini (dinleme/izleme, okuma, yazma ve konuşma) geliştirmeyi amaçlamaktadır. Bu becerilerden biri olan yazma becerisi bireylerin duygu, düşünce, istek ve hayallerini zihinde şekillendirip yazılı bir metne dönüştürme yeteneği olarak tanımlanmaktadır. Bu araştırmada yazma becerisi ve eğitimi üzerine yapılan lisansüstü tezler içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Çalışmada 2015-2024 yılları arasında yazılmış 60 doktora ve 162 yüksek lisans tezi kullanılmıştır. YÖK Ulusal Tez Merkezi'nden seçilen tezler, "Yabancılara Türkçe Öğretimi" konusunu içeren çalışmalar dışarıda bırakılarak belirlenmiştir. İnceleme tezlerin yıl, üniversite, ana bilim dalı, alan, örneklem, örneklem ili, yöntem, desen, konu dağılımları olmak üzere dokuz alt başlık altında gerçekleştirilmiştir. Bu alt başlıklar literatür taraması sonucunda oluşturulmuş ve analiz verileri tablolaştırılarak yüzdelerle hesaplanmıştır. Analiz sonuçları yazma becerisi üzerine yapılan tezlerin en yoğun olarak 2019 yılında yazıldığını ortaya koymuştur. Bu durumun 2019 yılında öğretim programında yapılan güncellemelerle ilişkili olduğu düşünülmektedir. En fazla tez yazılan ana bilim dalı "Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi" olarak tespit edilmiştir. Bu bulgu yazma becerisinin özellikle Türkçe derslerinde kazandırılmaya çalışılmasının bir sonucu olarak değerlendirilmektedir. Yazma becerisi ve eğitimi üzerine yapılan tezlerin büyük bir kısmı "Eğitim bilimleri" alanında yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dil, dil becerisi, yazma, Türkçe, Türkçe dersi öğretim programı, yazma becerisi, yazma eğitimi.

BABALIĞIN EVRİMİ: TARİHSEL PERSPEKTİFTEN DEĞİŞİM VE DÖNÜŞÜM

Murat ULUCUÇAY

Muş Alparslan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü
240236004@alparslan.edu.tr ,0009-0001-2255-7323

Doç. Dr. Esra DEMİR ÖZTÜRK

Muş Alparslan Üniversitesi, Okul Öncesi Eğitimi ABD
e.demir@alparslan.edu.tr , 0000-0003-4996-0355

ÖZET

Çağdaş toplumlarda babalık kavramı radikal bir değişim süreci içerisine girmiştir. Son yıllarda babaların çocuklarının gelişim sürecindeki rolüne oldukça ilgi gösterilmeye başlanmıştır. Bu süreç babalık rollerine bakışın da değişmesi sürecini beraberinde getirmiştir. Öyle ki bu süreç babaların çocuklarına karşı daha destekleyici olduğu, ebeveynlik rollerinin ve evle ilgili sorumluluklara daha fazla dâhil edilmesi gerekliliğinin savunulduğu 'babalığın keşfi çağını ortaya çıkarmıştır. Uzun yıllardır idealize edilen babalık biçimi artık yalnızca bir sağlayıcı ve rehber olmanın yanı sıra ev işlerine ve çocuklarının bakımına katılım sağlamak için gerekli rolleri üstlenmeyi içeren bir baba ideale evrilmiştir. Ebeveynler tarafından yerine getirilen ebeveynlik rolleri ve bu rollerin belirlediği katılım biçimleri ve miktarı annelerin iş gücüne katılımının gözle görülür bir şekilde artış göstermesi ile önemli derecede değişmiştir. Hem anne istihdamındaki değişimler hem de babaların çalışma koşulları gibi değişen toplumsal eğilimler babaların katılım davranışlarının kalitesi ile ilgili önemli belirleyiciler haline gelmiştir. “Yeni babalık” kavramı ilk olarak yirminci yüzyılın ortalarında bir grup yazarın, erkeklerin babalık sorumluluklarına ilişkin yeni bir algı oluşturma çabalarıyla ortaya çıkmıştır. Ancak bunu, toplumun ve kültürün dayattığı, erkeklerin evin geçimini sağlarken kadınların da çocuk bakımını üstlenen kişiler olduğunu kabul eden cinsiyete dayalı rol ve katılım şekillerini benimseyen anlayışı reddetmeden yapmışlardır. Tüm bu bilgiler ışığında, bu araştırmanın amacı, babalığın tarihsel süreç içerisinde gösterdiği değişimi ortaya koymaktır. Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinde sıklıkla başvurulan doküman analizi, bir durumu derinlemesine ele almayı sağlamaktadır. Bu amaçla verilerin toplanmasında konu alanına ilişkin birincil kaynaklara ulaşılarak çeşitli dokümanlar elde edilmiştir. Araştırmaların analizinde verilerin sistematik bir şekilde konu alanını açıklamasına dikkat edilerek bütünlük içerisinde ele alınarak araştırmalar ışığında tartışılmıştır. Babalık tanımı ve babalığa ilişkin rollerin anlaşılır olması, sağlıklı bir aile yapısının oluşumu, bireylerin gelişimi ve toplumsal yapının korunması açısından önemlidir. Bu açıdan babalıkla ilgili konuların, daha çok ele alınması ve araştırılması gerektiği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Baba Olmak, Babalığın Tarihi, Dönüşüm, Aile, Ebeveyn

ABSTRACT

The concept of fatherhood has undergone a radical change in contemporary societies. In recent years, much attention has been paid to the role of fathers in the development of their children. This process has also brought about a change in the view of fatherhood roles. In fact, this process has led to an era of 'exploration of fatherhood' in which fathers have become more supportive towards their children and have been advocated to be more involved in parenting roles and household responsibilities. The parental roles fulfilled by parents and the forms and amount of participation that these roles determine have changed significantly with the dramatic increase in mothers' participation in the labor force. Both changes in maternal employment and changing social trends, such as fathers' working conditions, have become important determinants of the quality of fathers' involvement behaviors. The fact that both parents work in the family has only slightly relaxed expectations about which parent should be primarily responsible for childcare participation. For parents, the obligations imposed by traditional norms have had lasting effects. Changes in parents' patterns of responsibility were reflected in their children. The concept of "new fatherhood" first emerged in the mid-twentieth century when a group of writers attempted to create a new perception of men's responsibilities as fathers. In the light of all this information, the aim of this study is to reveal the changes in fatherhood in the historical process. Qualitative research method was used in the study. Document analysis, which is frequently used in qualitative research methods, enables to address a situation in depth. For this purpose, various documents were obtained by accessing primary sources related to the subject area in data collection. In the analysis of the studies, attention was paid to the systematic explanation of the subject area and the data were discussed in the light of the studies. The definition of fatherhood and understanding the roles of fatherhood are important for the formation of a healthy family structure, the development of individuals and the protection of the social structure. In this respect, it is thought that issues related to fatherhood should be addressed and researched more.

Keywords: Becoming a Father, History of Fatherhood, Transformation, Family, Parent

DİJİTALLEŞEN DÜNYADA BABA OLMAK

Büşra TORAMAN

Muş Alparslan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü
busra.trman@gmail.com , 0009-0007-5309-4863

Doç. Dr. Esra DEMİR ÖZTÜRK

Muş Alparslan Üniversitesi, Okul Öncesi Eğitimi ABD
e.demir@alparslan.edu.tr , 0000-0003-4996-0355

ÖZET

Dijitalleşme yaşadığımız toplumda bireylerin bilgiye ulaşma ve paylaşma noktasında köklü olarak yaşadığı farklılaşmayı ifade etmektedir. Hayatımıza yön veren bu önemli durum ona uymayı kaçınılmaz hale getirmiştir. Anlaşılabilir bir ifadeyle söylemek gerekirse algılayabildiğimiz her türlü durumu 0'ların ve 1'lerin bilgisayarlara depolama, yorumlama ve iletme yoluyla aktarmasıdır. Dijitalleşme, algılanan dünyanın sanal ortama aktarılması olarak tanımlanırken bir taraftan da görünürde bilinmeyen ve duyumsanmayan ortamları da temsil etme gücüne sahiptir. Günlük hayatımızda yaşadığımız her anımızı bu ortamlara aktarabilmek için çaba sarf etmekteyiz. Sadece yaşadığımız anları paylaşmak değil her anımızda ihtiyaç duyduğumuz gereksinimlerimizi karşılamak için de yine dijital dünyadan faydalanmaktayız. Fiziksel olarak çaba gerektiren alışveriş yapma, fatura ödeme, bankacılık işlemleri, bir ev kiralama, yemek sipariş etme gibi evimizden çıkıp yapmamız gereken işleri kolay ve hızlı bir şekilde gerçekleştirmemizi sağlamaktadır. Dijital dünyanın bize sağladığı bu ve buna benzer birçok kolaylığın dışında aile ve bireyleri üzerinde çeşitli etkilere sahiptir. Hayatımızın bir parçası olmaya sürekli gelişmesiyle devam eden teknoloji, yaşadığımız her anı birileriyle paylaşabilme olanağıyla sanal ortamları kullanan tüm bireyleri etkilediği gibi ebeveynleri de etkilemektedir. Bu bağlamda araştırma, dijitalleşme sürecinin ailenin önemli bir parçası olan babaların üzerindeki etkilerini literatür araştırmaları ışığında incelemektedir. Araştırma, nitel yöntemde gerçekleştirilen doküman incelemesini kapsamaktadır. Bu bağlamda web of Science, Wos, Scopus, Google Scholar, YÖK Tez veri tabanlarında aramalar gerçekleştirilmiştir. Araştırma verileri belli bir sistematik içerisinde analiz ederek dijitalleşme sürecinin babalar üzerindeki etkilerini ebeveynlik rolleri üzerinden ortaya konulmaya çalışılmıştır. Araştırmalar sonucunda babalarla ilgili çalışmaların sınırlılığı belirlenmiş ve babalarla ilgili babalık rollerine ilişkin çok fazla araştırma makalesi olduğu görülmüştür. Bunun yanı sıra babalarla ilgili olarak bütünsel bir şekilde babayı merkez alan daha çok araştırmanın yapılması ihtiyacı ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Baba Olmak, Teknoloji, Dijitalleşme, Ebeveyn

ABSTRACT

BEING A FATHER IN A DIGITALIZED WORLD

Digitalization refers to the radical differentiation experienced by individuals in accessing and sharing information in the society we live in. This important situation that directs our lives has made it inevitable to comply with it. To put it in understandable terms, it is the transfer of 0s and 1s to computers through storage, interpretation and transmission of all kinds of situations that we can perceive. While digitalization is defined as the transfer of the perceived world to the virtual environment, it also has the power to represent environments that are apparently unknown and insensible. We strive to transfer every moment of our daily lives to these environments. We benefit from the digital world not only to share the moments we live, but also to meet the needs we need in every moment. It allows us to easily and quickly perform tasks that require physical effort, such as shopping, paying bills, banking transactions, renting a house, ordering food, etc. Apart from these and many similar conveniences that the digital world provides us, it has various effects on families and individuals. Technology, which continues to be a part of our lives with its continuous development, affects parents as well as all individuals who use virtual environments with the opportunity to share every moment we live with someone. In this context, the research examines the effects of the digitalization process on fathers, who are an important part of the family, in the light of literature research. The research involves document analysis in qualitative method. In this context, searches were carried out in Web of Science, Wos, Scopus, Google Scholar, YÖK Thesis databases. By analyzing the research data in a certain systematic way, it was tried to reveal the effects of the digitalization process on fathers through their parenting roles. As a result of the research, the limitations of the studies on fathers were determined and it was seen that there were too many research articles on fathers related to fatherhood roles. In addition, the need for more research on fathers that focuses on the father in a holistic manner has emerged.

Keywords: Being a Father, Digitalization, Technology, Parent

ÇOCUK EDEBİYATINI KULLANARAK EVLAT EDİNMEYİ KONUŞMA: “ABC EVLAT EDİNME VE BEN (ABC ADOPTION & ME)” KİTABI ÖRNEĞİ

Dr. Öğr. Üyesi GAMZE BİLİR-SEYHAN

Ege Üniversitesi, Eğitim Fakültesi

gamze.bilir.seyhan@ege.edu.tr - ORCID ID: [0000-0002-9888-8612](https://orcid.org/0000-0002-9888-8612)

ÖZET

Evlat edinme olgusu, toplumsal ön yargıları aşmak ve çocukların kimlik gelişiminde sağlıklı bir temel oluşturmak adına açık bir şekilde konuşulmayı gerektirir. Gayle Swift ve Casey Swift'in yazdığı *ABC Adoption & Me (ABC Evlat Edinme ve Ben)*, bu sürece rehberlik eden bir çocuk kitabı olarak dikkat çeker. Kitap, evlat edinmenin duygusal ve kültürel boyutlarını harfler üzerinden bir yolculukla ele alırken, çocukların ve ailelerin bu süreci anlamalarına yardımcı olmayı hedefler. Bu çalışmada, kitabın çocuk edebiyatı aracılığıyla evlat edinme temasını ele alış biçimi incelenmiştir. Harf temelli yapısı sayesinde evlat edinme konusunu kapsayıcı bir şekilde işleyen kitap, yalnızca evlat edinilen çocuklar için değil, aynı zamanda biyolojik aileler, evlat edinen aileler ve eğitimciler için de değerli bir araç sunar. Kitabın çokkültürlü bakış açısı, farklı evlat edinme hikayelerini bir araya getirerek evrensel bir aidiyet duygusu yaratır. Analizde, kitabın metinsel ve görsel unsurlarının çocukların kimlik ve aidiyet algısına katkıları değerlendirilmiştir. Ayrıca, kitabın evlat edinme sürecini açıklarken çocukların hislerine ve sorularına yanıt verme potansiyeli üzerinde durulmuştur. Sonuç olarak, *ABC Adoption & Me*'nin evlat edinme konusunu normalleştirme, aile içi iletişimi güçlendirme ve bu sürece dair empati geliştirme açısından güçlü bir kaynak olduğu vurgulanmıştır. Bu bildirinin amacı, çocuk edebiyatının evlat edinme gibi hassas konuları konuşmada sunduğu pedagojik fırsatlara dikkat çekmek ve bu kitap üzerinden daha kapsayıcı bir bakış açısı geliştirilmesine katkı sağlamaktır.

Anahtar Kelimeler: Evlat edinme, çocuk edebiyatı, farkındalık

“ROBİN ROBİN” FİLMİNİN EVLAT EDİNME KAVRAMI İŞİĞİNDA İNCELENMESİ

Dr. Öğr. Üyesi GAMZE BİLİR-SEYHAN

Ege Üniversitesi, Eğitim Fakültesi

gamze.bilir.seyhan@ege.edu.tr - ORCID ID: [0000-0002-9888-8612](https://orcid.org/0000-0002-9888-8612)

ÖZET

Evlat edinme, bireyin kimlik inşasında ve aidiyet duygusunun gelişiminde derin bir etkiye sahiptir. Stop-motion animasyon filmi *Robin Robin*, bir kuş yavrusunun fare ailesi tarafından evlat edinilmesi ve bu süreçte yaşadığı kimlik arayışını merkeze alarak evlat edinme temasını ele alır. Film, Robin’in biyolojik kimliği ile evlat edinildiği ailenin kültürel değerleri arasında bir denge kurma çabasını işlerken, evlat edinilen bireylerin aidiyet ve farklılık algısını da duygusal bir perspektiften sunar. Nitel bir çalışma olarak yürütülmüş bu araştırmada, doküman incelemesi olarak *Robin Robin* filmi ele alınmıştır. *Robin Robin* filminin, evlat edinme sürecindeki çocukların yaşadığı kimlik ve aidiyet çatışmasını temsil ettiği incelenmiştir. Film, farklılıklara rağmen bir aile olmanın mümkün olduğunu vurgularken, toplumsal ön yargıları ve dışlanma deneyimlerini de tartışmaya açar. Bu bağlamda, hikâyenin karakterler üzerinden empati geliştirme ve evlat edinme olgusunu normalleştirme potansiyeli analiz edilmiştir. Çalışmada ayrıca, filmin görsel dili, karakter tasarımı ve anlatım yapısının, evlat edinilen bireylerin kendini ifade ediş biçimlerine ve evlat edinme sürecinin aileler üzerindeki etkilerine nasıl aracılık ettiği irdelenmiştir. Sonuç olarak, *Robin Robin*’in hem çocuklara hem de yetişkinlere yönelik bir farkındalık aracı olabileceği ve evlat edinme üzerine yapıcı bir tartışma zemini sunduğu ortaya konulmuştur. Bu bağlamda, çalışmanın, ailelerin ve eğitimcilerin evlat edinme sürecindeki çocuklara nasıl destek olabileceklerine dair yeni bakış açıları geliştirmelerine katkı sağlaması hedeflenmektedir. Bu inceleme, evlat edinme olgusunun kültürel ürünlerde temsili ve bu temsillerin toplum üzerindeki etkilerini anlamak için bir zemin sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Evlat edinme, film, farkındalık

DİL EĞİTİM SÜREÇLERİNDE İHTİYAÇ ANALİZİ: YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİ ÜZERİNE BİR DURUM ÇALIŞMASI

Feyza Prayuga

Düzce Üniversitesi,

feyzaerol648@gmail.com - 0000-0002-2533-0677

ÖZET

Dil eğitimi süreçlerinde ihtiyaç analizi, eğitim programlarının planlanması ve öğrenme hedeflerinin belirlenmesinde temel bir araç olarak kullanılmaktadır. Bu araştırma, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireylerin dil öğrenme ihtiyaçlarını belirlemek ve bu doğrultuda öneriler geliştirmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın temel veri toplama yöntemi olarak, İstanbul Aydın Üniversitesi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi ve Düzce Üniversitesi'nden 50 öğrencinin katıldığı yarı yapılandırılmış görüşmeler kullanılmıştır. Bu nitel veri toplama yöntemi, katılımcıların öğrenme süreçlerine dair detaylı bir perspektif sunmayı ve bireysel deneyimlerin derinlemesine analizini sağlamayı hedeflemiştir. Öğrencilerin dil öğrenme motivasyonları arasında akademik başarı, mesleki gereklilik, günlük yaşam ihtiyaçları ön plana çıkmıştır. Dil kullanım alanları, bireylerin kişisel, sosyal ve profesyonel bağlamlarda Türkçeyi etkin şekilde kullanma hedefleri doğrultusunda şekillenmiştir. Araştırma, Türkçe öğrenen bireylerin temel motivasyonlarının eğitim ve iş fırsatlarına yönelik olduğunu ortaya koymuştur. Ders materyallerinin çeşitliliği ve teknolojik araçların entegrasyonu, öğrenciler tarafından öğrenme sürecini kolaylaştırıcı bir unsur olarak vurgulanmıştır. Özellikle öğrencilerin önemli bir kısmı, derslerde kullanılan materyallerin görsel ve teknolojik açıdan daha çeşitli olması gerektiğini ve ders dışı etkinliklerin desteklenmesinin öğrenme süreçlerini zenginleştireceğini ifade etmiştir. Ayrıca, grup çalışmaları ve tartışma etkinlikleri, öğrencilerin dil becerilerini geliştirmede önemli bir araç olarak görülmüş, konuşma pratiği ve ders dışı etkinliklerin yetersizliği sıklıkla dile getirilmiştir. Bu araştırma, öğrenme sürecinin öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarına göre şekillendirilmesi gerektiğini açıkça göstermekte ve Türkçe dil öğretiminde daha hedef odaklı programların geliştirilmesinin önemini vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi, İhtiyaç Analizi, Dil Öğrenme İhtiyaçları

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ RESİMLİ ÇOCUK KİTAPLARINA YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ

Prof. Dr. Sabri SİDEKLİ

Muğla Sıtkı Koçman University, Faculty of Education, ssidekli@gmail.com

ORCID ID: 0000-0003-3202-6451

İklima GÜNEŞ

Muğla Sıtkı Koçman University, Institute of Educational Sciences,

iklima.gunes1233741@gmail.com

ORCID ID: 0009-0004-7579-3954

ÖZET

Bu araştırmada sınıf öğretmeni adaylarının resimli çocuk kitaplarına yönelik tutum puanları cinsiyet, sınıf düzeyi ve çocuk edebiyatı dersini alma durumu değişkenleri açısından incelenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu 2023-2024 yılı güz döneminde Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda öğrenim gören 135 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Sınıf öğretmeni adaylarının resimli çocuk kitaplarına yönelik tutumlarını ölçmek için Ateş ve Altuner Çoban (2022) tarafından geliştirilen “Sınıf Öğretmenlerinin Resimli Çocuk Kitaplarına Yönelik Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Toplanan verilerin analizi SPSS (Statistical Package of Social Science) versiyon 26.0 kullanılarak analiz edilmiş ve değerlendirilmiştir. Elde edilen verilerin belirlenen amaç doğrultusunda istatistiksel değerlendirilmesinde gruplandırılarak veriler yüzde, frekans, aritmetik ortalamaları hesaplanmıştır. Parametrik verilerde bağımsız gruplar t testi ve çoklu karşılaştırmalar için Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda sınıf öğretmeni adaylarının resimli çocuk kitaplarına yönelik tutumlarının yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir. Sınıf öğretmeni adaylarının resimli çocuk kitaplarına yönelik tutum puanlarında cinsiyete göre kadınlar ve erkekler arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur; sınıf düzeyi ve çocuk edebiyatı dersini alma durumları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk edebiyatı, resimli çocuk kitabı, tutum, sınıf öğretmeni adayları

AN INVESTIGATION OF PRE-SERVICE CLASSROOM TEACHERS' ATTITUDES TOWARDS PICTURE BOOKS FOR CHILDREN

ABSTRACT

In this study, the attitude scores of pre-service classroom teachers towards picture books for children were examined in terms of variables such as gender, grade level, and whether they had taken a children's literature course. The study group consisted of 135 pre-service teachers studying in the Department of Primary Education, Classroom Teaching Program at Muğla Sıtkı Koçman University Faculty of Education during the 2023-2024 fall semester. To measure pre-service classroom teachers' attitudes towards picture books for children, the "Classroom Teachers' Attitudes Towards Picture Books Scale" developed by Ateş and Altuner Çoban (2022) was used. The collected data were analyzed and evaluated using SPSS (Statistical Package of Social Science) version 26.0. For the statistical analysis of the data, which were grouped according to the research objectives, percentages, frequencies, and arithmetic means were calculated. Independent samples t-test and One-Way Analysis of Variance (ANOVA) were used for parametric data and multiple comparisons. The results of the study revealed that pre-service classroom teachers' attitudes towards picture books for children were at a high level. A significant difference was found in the attitude scores of pre-service teachers towards picture books for children based on gender, favoring females. However, no significant difference was found concerning grade level and whether they had taken a children's literature course.

Keywords: Children's literature, picture book, attitude, pre-service classroom teachers

VELİLERİN, ÖĞRETİM SÜRECİNDE SINIF ÖĞRETMENLERİNE MÜDAHALE ETMESİNİN ÖĞRETMENLERİN MOTİVASYONUNA ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Prof. Dr. Sabri SİDEKLİ

Muğla Sıtkı Koçman University, Faculty of Education, ssidekli@gmail.com

ORCID ID: 0000-0003-3202-6451

Yaren ÖZÜNEL

Muğla Sıtkı Koçman University, Institute of Educational Sciences, ozunelyaren@gmail.com

ORCID ID: 0009-0009-9171-0406

ÖZET

Bu araştırmada sınıf öğretmenlerin veli iletişimi ve motivasyon düzey puanları cinsiyet, kıdem yılı ve okul türü değişkenleri açısından incelenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu 2023-2024 yılı güz döneminde Muğla Menteşe’de ilkokulda görev yapan 79 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışmanın verileri tesadüfi örnekleme yöntemiyle Muğla ili Menteşe ilçesinde devlet ve özel okullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinden elde edilecektir. Araştırma nicel araştırma yöntemi kullanılarak yürütülecektir. Verilerin toplanmasında ‘‘Öğretmen motivasyon ölçeği’’ ve ‘‘Okul Öncesi Öğretmenlerinin Veli Kaynaklı Yıldırma Davranışlarına Maruz Kalma Düzeylerine İlişkin Anket Formu’’ kullanılmıştır. Toplanan verilerin analizi SPSS (Statistical Package of Social Science) versiyon 26.0 kullanılarak analiz edilmiş ve değerlendirilmiştir. Elde edile verilerin belirlenen amaç doğrultusunda istatistiksel değerlendirilmesinde gruplandırılarak veriler yüzde, frekans, aritmetik ortalamaları hesaplanmıştır. Parametrik verilerde bağımsız gruplar t testi ve çoklu karşılaştırmalar için Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda sınıf öğretmenlerinin motivasyon düzey puanlarının yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir. Sınıf öğretmenlerinin veli iletişim düzey puanlarının çok yüksek düzeyde olarak bulunmuştur. Sınıf öğretmenlerinin veli ile iletişim puanları ile cinsiyet, kıdem yılı, okul türü arasında anlamlı bir farklılık saptanmamıştır.

Anahtar Kelimeler: Sınıf öğretmeni, veli, müdahale, motivasyon

THE EFFECT OF PARENTS' INTERVENTION IN THE TEACHING PROCESS ON CLASSROOM TEACHERS' MOTIVATION

ABSTRACT

In this study, classroom teachers' communication with parents and their motivation levels were examined in terms of gender, seniority, and school type variables. The study group consisted of 79 classroom teachers working in primary schools in Menteşe, Muğla, during the 2023-2024 fall semester. The data of the study were collected using a random sampling method from classroom teachers working in public and private schools in Menteşe district of Muğla province. The research was conducted using the quantitative research method. The “Teacher Motivation Scale” and the “Survey Form on Preschool Teachers' Exposure to Parent-Induced Bullying Behaviors” were used for data collection. The collected data were analyzed and evaluated using SPSS (Statistical Package of Social Science) version 26.0. The statistical analysis of the data, aligned with the research objectives, was performed by grouping the data and calculating percentages, frequencies, and arithmetic means. For parametric data, an independent samples t-test and One-Way Analysis of Variance (ANOVA) were used for multiple comparisons. The results of the study revealed that classroom teachers' motivation level scores were high. It was also found that classroom teachers' parent communication scores were at a very high level. No significant difference was found between classroom teachers' parent communication scores and the variables of gender, seniority, or school type.

Keywords: Classroom teacher, parent, intervention, motivation

YABANCI DİL EĞİTİMİNDE DEVAMSIZLIK VE AKADEMİK BAŞARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Öğr. Gör. Hüseyin ATASEVEN

Karabük Üniversitesi

huseyinataseven@karabuk.edu.tr - <https://orcid.org/0000-0001-9992-4518>

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa POLAT

Karabük Üniversitesi

mustafapolat@karabuk.edu.tr - <https://orcid.org/0000-0002-6905-0087>

Özet

Bu araştırma, yabancı dil eğitiminde devamsızlık ve akademik başarı arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla ilişkisel tarama modeli çerçevesinde tasarlanmıştır. Araştırmada, bir devlet üniversitesinin İngilizce hazırlık eğitimi programında dört farklı dil seviyesinde (A1, A2, B1, B2) öğrenim gören öğrencilerin devamsızlık kayıtları ve akademik başarılarına ilişkin veriler analiz edilmiştir. Araştırmanın verileri, 2023-2024 akademik döneminde öğrenim gören öğrencilerin devamsızlık raporları, akademik başarı puanları ve demografik bilgilerini içeren resmi kayıtlar kullanılarak elde edilmiştir. Araştırmadaki örneklem grubu, öğrencilerin İngilizce yeterlik seviyeleri temelinde tabakalı örnekleme yöntemi ve ölçüt örnekleme yöntemi ile oluşturulmuştur. Çalışmaya dahil edilen öğrenciler, ölçme değerlendirme süreçlerine katılan ve devamsızlık sınırını aşmayanlar arasından seçilmiştir. Öğrencilerin akademik başarı puanları; ara sınavlar, portfolyo çalışmaları, sınıf içi katılım, çevrimiçi çalışmalar ve final sınavından oluşan ağırlıklı bir hesaplama yöntemi ile hesaplanmıştır. Veriler betimsel istatistikler, Pearson korelasyon analizi, bağımsız örneklem t-testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılarak analiz edilmiştir. Bu analizler ile devamsızlık ve akademik başarı arasındaki ilişkinin yanı sıra cinsiyet ve uyruk gibi değişkenlerin de bu ilişki üstündeki etkileri değerlendirilmiştir. Bulgular, devamsızlığın akademik başarı üzerindeki olumsuz etkisinin tüm seviyelerde mevcut olduğunu ancak ileri seviyelerde daha belirgin hale geldiğini göstermiştir. Ayrıca, daha az devamsızlık yapan öğrencilerin akademik başarılarının önemli ölçüde fazla olduğu tespit edilmiştir. Araştırmada elde edilen sonuçlar, yabancı dil eğitiminde derslere düzenli katılımın önemini vurgulamaktadır. Bu araştırmanın, yabancı dil eğitim süreçlerinin iyileştirilmesine önemli katkılar sunması beklenmektedir.

Anahtar Sözcükler: Devamsızlık, Yabancı dil eğitimi, Akademik başarı

ANALYZING THE RELATIONSHIP BETWEEN ABSENTEEISM AND ACADEMIC ACHIEVEMENT IN FOREIGN LANGUAGE EDUCATION

Abstract

This study was designed within the framework of the correlational survey model to examine the relationship between absenteeism and academic achievement in foreign language education. In the study, the data on absenteeism records and academic achievement of students studying at four different language levels (A1, A2, B1, B2) in the English preparatory education program of a state university were analysed. The data of the study were obtained by using official records including the attendance reports, academic achievement scores and demographic information of the students studying in the 2023-2024 academic semester. The sample group in the study was formed by stratified sampling method and criterion sampling method on the basis of students' English proficiency levels. The students included in the study were selected among those who participated in the assessment and evaluation processes and did not exceed the absenteeism limit. Students' academic achievement scores were calculated using a weighted calculation method consisting of midterm exams, portfolio studies, in-class participation, online studies and the final exam. Data were analysed using descriptive statistics, Pearson correlation analysis, independent sample t-test and one-way analysis of variance (ANOVA). These analyses assessed the relationship between absenteeism and academic achievement as well as the effects of variables such as gender and nationality on this relationship. The findings showed that the negative impact of absenteeism on academic achievement was present at all levels but became more significant at advanced levels. It was also found that the students with low absenteeism have remarkably high academic success. The results of the study emphasize the importance of regular class attendance in foreign language education. This research is expected to make significant contributions to the improvement of foreign language education processes.

Keywords: Absenteeism, Foreign language learning, Academic achievement

BİR ANLATI KAHRAMANI (TİPİ) OLARAK ABDURRAHMAN ERZİNCANİ

Dr. Öğr. Üyesi İbrahim ERŞAHİN

(ORCID 0000-0003-2514-1662)

IbrahimErsahin@ksu.edu.tr

Zeynep Şengül DOĞAN

(ORCID 0000-0002-5885-758X)

zeynepdevran02@gmail.com

Özet

Tarih/biyografi türünden metinler ile halk anlatısının iki farklı karaktere sahip metinler olduğu bilinir. Bir kısım çalışmalarda göz ardı edilen bu durum, her ikisinin bünyesinde yer alan kişilerin tanımlanması ve konumlandırılması açısından da problem oluşturmaktadır.

Nasrettin Hoca'dan Yunus Emre'ye, Köroğlu'ndan Karacaoğlan'a kadar birçok örneği bulunan bu kişilerin hakkında öteden beri tarihi/biyografik bir perspektifle yapılan çalışmalarda bu hususun göz ardı edildiği görülür.

Tarih/biyografi ile halk anlatısı (kişi ve tip) farklılığının yeni halkbilim kuramlarında da ifadesini bulan karakteristiği çeşitli boyutlarıyla ifade edilmiştir.

Problemi ortaya koyan en temel kriter, söz konusu kişilerin bir kişinin hayatına/biyografisine sığmayacak denli çok mekanlı ve çok zamanlı bir özellik göstermesidir.

Bu kritere uyan kişilerden biri de dini-tarihi bir şahsiyet olarak Anadolu'da bilinen ve hakkında çeşitli menkabeler anlatılan Abdurrahman Erzincani'dir. Abdurrahman Erzincani'nin bazı tarihi kaynaklarda hakkında yer alan bilgilere bakıldığında tarihî bir kişilik olduğu anlaşılmaktadır. Ancak söz konusu kişinin bu durumu dışında tamamen sözlü geleneğin ve sözel belleğin içinde yaşayanı (bu bilgilerin bir kısmı da araştırmacılar tarafından yazıya aktarılmıştır) bir anlatı kişisi veya tip olduğu da görülmektedir.

Hakkındaki tarihsel bilgiler zaman ve mekan açısından farklılıklar göstermekte olup bunların sözlü kültürdeki anlatılarla çok daha öte bir görünüm kazanmış olduğu görülmektedir. Yaşadığı dönemle ilgili çelişkili rivayetler (14, 15, 16, 17.yüzyıl) yanında üç ayrı yerde (Adıyaman, Malatya, Kahramanmaraş) mezarı bulunması da bunu ifade eder.

Anahtar Kelimeler

Abdurrahman Erzincani, halk anlatısı, çok zamanlılık-çok mekanlılık, tarih, biyografi

Abstract

It is known that texts such as history/biography and folk narrative are texts with two different characters. This situation, which has been ignored in some studies, also creates a problem in terms of identifying and positioning the people involved in both.

From Nasreddin Hodja to Yunus Emre, from Köroğlu to Karacaoğlan, there are many examples of these people, and it is seen that this issue has been ignored in studies that have been done with a historical/biographical perspective for a long time.

The characteristic of the difference between history/biography and folk narrative (person and type), which is also expressed in new folklore theories, has been expressed in various dimensions.

The most basic criterion that reveals the problem is that the people in question show such a multi-space and multi-time feature that they cannot fit into a person's life/biography.

One of the people who fit this criterion is Abdurrahman Erzincani, who is known in Anatolia as a religious-historical figure and various legends are told about him. When we look at the information about Abdurrahman Erzincani in some historical sources, it is understood that he is a historical personality. However, apart from this situation, it is also seen that the person in question is a narrator or type who lives completely in the oral tradition and verbal memory (some of this information has been written down by the researchers).

The historical information about him differs in terms of time and space, and it is seen that these have gained a much more advanced appearance with the narratives in oral culture. Contrasting rumors about the period he lived in (14th, 15th, 16th, 17th centuries) as well as the fact that he has graves in three different places (Adıyaman, Malatya, Kahramanmaraş) indicates this.

Keywords

Abdurrahman Erzincani, folk narrative, multi-time-multi-space, history, biography

BABAM BİR ÇALIYA DÖNÜŞTÜĞÜNDE İSİMLİ ÇOCUK ROMANININ SAVAŞ VE GÖÇ OLGUSU AÇISINDAN İNCELENMESİ

Prof. Dr. Kemal EROL

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı
ekemal@yyu.edu.tr-0000-0003-2234-3090

Esmâ ARSLANTOSUN

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı
Türkçe Eğitimi Bilim Dalı
esmaarslantosun8@gmail.com-0009-0002-4996-5949

ÖZET

Çocuk edebiyatı yapıtları, çocuğa görelilik ilkesiyle yazılır ve çocuğun sosyalleşmesini; eşyayı, çevreyi, doğayı, insanı yorumlamasını; okuduklarından ve gözlemlerinden hareketle hayal kurmasını sağlar. Çocuk edebiyatı kapsamında yazılan eserlerde her zaman tozpembe bir dünya yoktur. Çocuk, okuduğu kitapta kimi zaman kötülerle mücadele eder, kimi zaman içyüzünü merak ettiği yanlışın peşine düşen bir dedektif olur; kimi zaman her şeyi düzelteren, kurtaran bir kahramana dönüşür. Savaş ve göç, uzun yıllardan beri dünya edebiyatına olduğu kadar Türk edebiyatına da mal olmuş başlıca konular arasında yer almaktadır. Son yıllarda teknolojik ilerlemeyle birlikte çocukların dünyada olup bitenlere televizyon, sosyal medya veya birebir bu acı gerçeğin içinde yer alarak yüzleştikleri görülür.

Çocuk edebiyatında savaş, göç ve öteki olma gibi travmatik unsurların çocuğa göre ifade edilmesi gerekmektedir. Ancak çocuk gözüyle bakılarak bu temaların çocuklara anlatılması

mümkündür. Şiddet, korku, istismar vb. ifadeleri barındıran kitaplar savaş ve göçü yaşayana yol göstermeyeceği gibi bunu yaşamış arkadaşlarına karşı empatik bir duygu geliştirmeleri için de çocuklara yardımcı olamayacaktır. Bu doğrultuda *Babam Bir Çalıya Dönüştüğünde* romanı savaşı yaşamış bir çocuğun yaşantısına yine o çocuğun gözüyle tanıklık etmekte ve çocuk okurların da empati kurmasını sağlamaktadır.

Babam Bir Çalıya Dönüştüğünde(2011) isimli çocuk romanı, bu çalışmada savaş, göç ve öteki olmak olgusu açısından incelenmiştir. Çalışmada doküman tarama yöntemine ağırlık verilmiştir. Söz konusu eser, bu yönüyle ele alınırken çocuğa görelilik ilkesi de göz önünde bulundurulmuş ve belirlenen alt amaçlarla eserdeki cümlelerden birebir alıntılar yapılmıştır. Hollandalı yazar Joke Van Leeuwen'in yazdığı bu kitapta savaşın adı, savaşın tarafları belli değildir. Yazar, bu eserinde savaşı ve göçü bir trajediye bağlayarak anlatmamış, tam tersi zaman zaman mizahi bir dil kullanmıştır. Böylece savaşın sıradan bireyler üzerindeki etkisi, dağılan aileler, zorunlu göçler; dilini, evini, arkadaşlarını, okulunu geride bırakıp gitmenin ne demek olduğu herhangi bir duygu sömürüsüne yer vermeden anlatıldığı görülür. Eserde, savaş nerede olursa olsun taraflar ve kimler olursa olsun gelişecek olumsuz sonuçların değişmeyeceği mesajı verilmiştir. Anlatılanlar, küçük bir kız çocuğunun gözleminden ve ağzından verilmiştir.

Anahtar kelimeler: Çocuk edebiyatı, Çocuk romanı, *Babam Bir Çalıya Dönüştüğünde*, Savaş, Göç.

ABSTRACT

Children's literature works are written with the principle of child-relevance and enable the child to socialize; interpret objects, the environment, nature, and people; and to dream based on what they read and observe. There is not always a rosy world in works written within the scope of children's literature. In the book they read, the child sometimes fights against evil, sometimes becomes a detective who pursues the wrong they are curious about; sometimes becomes a hero

who fixes and saves everything. War and migration have been among the main subjects that have been a part of world literature as well as Turkish literature for many years. With the technological advancement in recent years, it has been seen that children face what is happening in the world through television, social media or by being in this painful reality in person.

Traumatic elements such as war, migration and being the other in children's literature need to be expressed according to the child. However, it is possible to explain these themes to children by looking from a child's perspective. Violence, fear, abuse, etc. Books containing these expressions will not guide those who have experienced war and migration, nor will they be able to help children develop empathic feelings towards their friends who have experienced it. In this context, the novel *When My Father Turned Into a Bush* witnesses the life of a child who has experienced war through the eyes of that child and enables child readers to empathize. The children's novel *When My Father Turned Into a Bush* was examined in this study in terms of war, migration and the concept of being the other. The document scanning method was emphasized in the study. While the work in question was examined from this aspect, the principle of child-relevance was also taken into account and one-to-one quotes were made from the sentences in the work with the determined sub-purposes. In this book written by Dutch author Joke Van Leeuwen, the name of the war and the parties to the war are not clear. In this work, the author did not describe war and migration by relating it to a tragedy, on the contrary, he used a humorous language from time to time. Thus, it is seen that the effects of war on ordinary individuals, broken families, forced migrations; what it means to leave your language, home, friends and school behind are described without any emotional exploitation. The work conveys the message that no matter where the war takes place and who the parties are, the

negative consequences that will develop will not change. The narrative is given from the observation and mouth of a little girl.

Keywords: Children's literature, Children's novel, When My Father Turned into a Bush, War, Migration.

KLASİK TÜRK ŞİİRİNDE MİMİKLERİN ANLATIMA KATKISI: KAŞ-GÖZ İŞARETLERİ

Arş. Gör. Dr. Dilber YILDIZ¹

Bitlis Eren Üniversitesi

daltin@beu.edu.tr - ORCID ID: 0000-0002-2887-9219

ÖZET

Jest ve mimikler anlatıma katkı sağlayan önemli iletişim unsurlarıdır. El, kol, baş gibi uzuvların hareketleri jest olarak tanımlanırken yüzde bulunan kaş, göz, burun, çene gibi organların yardımıyla yapılan hareketler ise mimik olarak adlandırılır. Duygu ve düşüncelerin anlatımında kullanılan bu tür beden hareketleri, kimi zaman sözlü anlatımı desteklerken kimi zaman konuşmanın yerini tamamen alarak anlatılmak istenin konuşmadan ifade edilmesini sağlar.

Klasik Türk şiirinde sevgili erişilmez oluşu sebebiyle âşığın onunla karşılıklı konuşması, halini anlatıp ondan bir cevap alması çok da mümkün görülmez. Bu nedenle âşık, sevgilinin halinden, tavrından, bir göz süzüşü veya kaş çatışından kendince anlamlar çıkarma yoluna gider. Sevgilinin olumsuz bile olsa bu mimikleri âşığın sevgili tarafından fark edilmesine yorularak mutlu olmasına yardımcı olur. Bazen sevgilinin mimiklerinin muhatabının üçüncü bir kişi olması durumunda ise âşığın acısı artar. Dolayısıyla Klasik Türk şiirinin anlatımında mimiklerin oldukça önemli bir yeri olduğu söylenebilir. Bu mimiklerden en çok kullanılanlar ise kaş ve göz hareketleri ile yapılanlardır.

Bu çalışmada taranan divanlardaki seçilen örnek beyitlerden hareketle âşık ve sevgili arasındaki iletişimde öne çıkan mimikler olan kaş-göz işaretlerinin anlamları, kullanım zamanları ve bu mimiklerin karşı tarafta nasıl bir duygu uyandırdığı üzerinde durulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Klasik Türk Edebiyatı, Klasik Türk Şiiri, Jest ve mimik, kaş-göz işareti.

---

¹ Bitlis Eren Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Eski Türk Edebiyatı ABD. Rahva Yerleşkesi-BİTLİS.

50. YIL KARİKATÜRLERİNDE ALMAN KARİKATÜRİSTLERİN GÖZÜYLE TÜRK KADINI

Dr. Öğr. Üyesi Gülay BOLATTEKİN

Selçuk Üniversitesi/ Edebiyat Fakültesi,
gbolattekin@selcuk.edu.tr- ORCID ID 0000-0002-1231-7211

ÖZET

1961 yılında Türkiye ve Almanya arasında yapılan anlaşma ile başlayan süreç her iki toplumu başta demografik özellikler olmak üzere kültürel, siyasi, dini ve ekonomik açıdan etkilemiştir. 2011 yılında Türkiye ve Almanya etkileşiminin önemli olaylarından işçi göçü yarım asırı geride bırakmıştır. *Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı*, 50 yıllık bu etkileşimde ön plana çıkan öğeleri tespit etmek ve sunmak adına bir karikatür seçkisi düzenlemiştir. Bu seçkide etkileşimi hedef ülke bakış açısıyla yansıtmak adına karikatüristlerin Alman olması kararlaştırılmıştır. Uluslararası karikatür topluluğu *TOONPOOL* ve *Hacettepe Üniversitesi Göç ve Siyaset Araştırmaları Merkezi (HUGO)* işbirliğinde ortaya çıkan çalışmada toplam elli adet karikatür bulunmaktadır. Eserde toplumun birçok katmanını ele alan konu başlıkları öne çıkar. Başta dönemin aktif siyasetçilerinden Angela Merkel ve Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere iki ülkenin siyasi tutumu ve kararları, oluşturulan tiplerle Türk ve Alman ailesi, iş ve sosyal hayatı, eğitim ve ülke geleceği, mimaride görülen değişikliklerde din, Alman ve Türk milli takımıyla spor ve yemek kültürü yansıtılmıştır.

Çalışmamızda Alman karikatüristlerin çizimlerinden İşçi Göçü'nün 50. Yılına özel olarak hazırlanan karikatürlerinden beş adet karikatür Roland Barthes'in göstergebilimsel bakış açısıyla ve söylemsel açıdan irdelenmiştir. Seçilen karikatürlerde Türk kadınına biçilen rolü yansıtmak hedeflenmiştir.

Türk ve Müslüman kadın Alman karikatüristler açısından aradan geçen elli yılın ardından dil sorunu başta olmak üzere yetersizliğini aşamamış olarak resmedilmiştir. Bu durumda bu kadınları çoğunlukla ev içinde tutan, öğrenimlerini, yabancılarla etkileşimlerini kısıtlayan olgu İslamiyet ve İslami giyim tarzı olarak sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: İşçi Göçü, Karikatür, Türk Kadını, İslamafobi

TURKISH WOMAN IN 50TH ANNIVERSARY CARICATURES THROUGH THE EYES OF GERMAN CARICATURISTS

Dr. Öğr. Üyesi Gülay BOLATTEKİN

Selçuk Üniversitesi/ Edebiyat Fakültesi,

gbolattekin@selcuk.edu.tr- ORCID ID 0000-0002-1231-7211

SUMMARY

Starting in 1961 with the agreement between Turkey and Germany, the process has affected both societies culturally, politically, religiously and economically, especially demographically. In 2011, labour migration, one of the most important events in the interaction between Turkey and Germany, left half a century behind. The Presidency for Turks Abroad and Related Communities has organised a cartoon selection in order to identify and present the prominent elements in this 50-year interaction. In this selection, it was decided that the cartoonists would be German in order to reflect the interaction from the perspective of the target country. There are a total of fifty cartoons in the study, which was produced in cooperation with the international cartoon society TOONPOOL and Hacettepe University Centre for Migration and Political Studies (HUGO). In the work, topics dealing with many layers of society come to the fore. The political attitudes and decisions of the two countries, especially Angela Merkel and Recep Tayyip Erdoğan, who were active politicians of the period, the Turkish and German family, business and social life, education and the future of the country, religion, German and Turkish national team, sports and food culture are reflected in the changes seen in architecture.

In our study, five caricatures from the caricatures of German caricaturists specially prepared for the 50th anniversary of the Labour Migration were analysed from Roland Barthes' semiotic point of view and discursively. It is aimed to reflect the role assigned to Turkish women in the selected cartoons.

After fifty years, Turkish and Muslim women are portrayed by German cartoonists as unable to overcome their inadequacies, especially the language problem. In this case, the phenomenon that keeps these women mostly at home, restricts their education and interaction with foreigners is presented as Islam and Islamic clothing style.

Keywords: Labour Migration, Cartoon, Turkish Women, Islamaphobia

MÜNTEHABÂT-I ĐURÛB-I EMSÂL – ATALAR SÖZİ ÜZERİNE KISA BİR İNCELEME

Doç. Dr. Serdal KARA

Mardin Artuklu Üniversitesi,

serdalkaraa@hotmail.com

ORCID ID: [0000-0003-0133-7767](https://orcid.org/0000-0003-0133-7767)

ÖZET

Toplumların birlikte yaşamalarını ve toplulukların toplum olmasını sağlayan, geçmişten gelen birikim ve tecrübelerin yansıdığı başlıca etken kültürdür. Kültürü oluşturan en önemli unsur ise dil ve dile ait ürünlerdir. Gerek sözlü gerekse de yazılı olarak geçmişten gelen, kuşaktan kuşağa kültürel değerlerin aktarılmasını sağlayan dil ve dile ait ürünler toplumların hafızası ve tecrübesini yansıtır. Bu toplumsal hafıza ve tecrübelerin yansıdığı en önemli ürünlerden biri toplumların ürettikleri atasözleri ve deyimlerdir. Atasözü ve deyimler toplumların insan ve doğa ile kurdukları ilişki ve bu ilişkiye bağlı olarak geliştirdikleri bakış açıları, hayatı yorumlama biçimleri, geçmişten gelen düşünce ve anlayışlarının yansıtıldığı ürünlerdir.

19. yüzyılda Ahmet Vefik Paşa tarafından derlendiği genel kabul gören Münteħabât-ı Đurûb-ı Emsâl – Atalar Sözi adlı eser atasözleri ve deyimler üzerinedir. İncelemede ilk olarak Ahmet Vefik Paşa ve eseri hakkında kısaca bilgi verilmekte ve daha sonra eser üzerine yapılan tartışmalara yer verilmektedir. Bu bölüm sonrası metinde dikkat çekici sözcük başlarındaki ön ses durumu üzerinde durulmaktadır. Son olarak incelemede elde edilen bulguların değerlendirildiği sonuç bölümü ile çalışma tamamlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Münteħabât-ı Đurûb-ı Emsâl, Ahmet Vefik Paşa, atasözü, deyim

A BRIEF ANALYSIS ON MÜNTEHABÂT-I ĐURÛB-I EMSÂL – ATALAR SÖZİ

ABSTRACT

Culture is the main factor that enables societies to live together and communities to become a society, reflecting the accumulation and experiences from the past. The most important element of culture is language and language products. Language and linguistic products, both oral and written, reflect the memory and experience of societies, which enable the transfer of cultural values from generation to generation. One of the most important products reflecting this social memory and experience is the proverbs and idioms produced by societies. Proverbs and idioms are products that reflect the relationship that societies establish with human beings and nature and the perspectives they develop depending on this relationship, the way they interpret life, their thoughts and understandings from the past.

Compiled in the 19th century by Ahmet Vefik Pasha, Münteħabât-ı Đurûb-ı Emsâl - Atalar Sözi is a work on proverbs and idioms. In the analysis, first, a brief information about Ahmet Vefik Pasha and his work is given and then the discussions on the work are included. After this section, the initial phoneme of the words in the text is emphasized. Finally, the study is completed with the conclusion section where the findings obtained in the analysis are evaluated.

Keywords: Münteħabât-ı Đurûb-ı Emsâl, Ahmet Vefik Paşa, proverb, idiom.

PATRICK HAMILTON'S STAGE PLAY *GAS LIGHT*

Dr. Öğr. Üyesi K. Çiğdem YILMAZ

T.C. Sivas Cumhuriyet Üniversitesi,

kcyilmaz@cumhuriyet.edu.tr

ORCID ID: 0000-0002-2490-5993

ABSTRACT

Gas Light is a play by Patrick Hamilton that premiered in Great Britain in 1938 and was published in 1939. It was staged in the United States under the title *Angel Street* and printed with the same name in 1942. The stage play gained further popularity through its film adaptations, first in Great Britain in 1940 and then in the United States in 1944. The story revolves around Jack and Bella, a married couple whose relationship deteriorates due to Jack's manipulative behaviour. Throughout the narrative, Jack searches for a valuable necklace hidden in their home and employs deceptive tactics to conceal his true intentions. Thus, he psychologically manipulates Bella into believing that she is losing her sanity, mirroring the fate of her late mother. The term *Gas Light* was first introduced in a 1969 academic paper published in *The Lancet*, which described a manipulation technique involving psychological and emotional abuse. Since then, there has been a notable increase in literature addressing the concepts of gaslight and gaslighting, with the term appearing on various word-of-the-year lists throughout the 2000s. However, a comprehensive review of Hamilton's original play has yet to be conducted. This study aims to explore the original work and its adaptations.

Key Words: Patrick Hamilton, *Gas Light*, Adaptations.

PATRICK HAMILTON'ın *GAS LIGHT* OYUNU

ÖZET

Gas Light, Patrick Hamilton tarafından yazılan, 1938'de Büyük Britanya'da prömiyeri yapılan ve 1939'da yayınlanan bir oyundur. Amerika Birleşik Devletleri'nde *Angel Street* başlığıyla sahnelendi ve 1942 yılında aynı başlıkla basıldı. Oyun, ilk olarak 1940'ta Büyük Britanya'da ve ardından 1944'te Amerika Birleşik Devletleri'nde sinema uyarlamalarıyla popülerlik kazandı. Anlatı, Jack'in manipülatif davranışları nedeniyle ilişkileri bozulan evli bir çift olan Jack ve Bella'ya odaklanmaktadır. Oyun boyunca Jack, evlerinde gizlenmiş değerli bir kolye arar ve gerçek niyetini gizlemek için aldatıcı taktikler kullanır. Böylece Jack, Bella'yı, merhum annesi gibi akıl sağlığını kaybettiğine inanması için psikolojik olarak yönlendirir. *Gas Light* başlığı ilk olarak *The Lancet*'te yayınlanan 1969 tarihli bir akademik makalede psikolojik ve duygusal istismar içeren bir manipülasyon tekniğini tanımlamak için kullanıldı. O zamandan beri, gaslight ve gaslighting kavramlarını ele alan literatürde önemli bir artış oldu ve bu terim 2000'li yıllarda farklı yılın kelimesi listelerinde yer aldı. Bununla birlikte, Hamilton'ın orijinal oyununu ele alan kapsamlı inceleme yoktur. Bu çalışma, orijinal oyunu ve uyarlamalarını irdelemeyi amaçlamaktadır.

Anahtar kelimeler: Patrick Hamilton, *Gas Light*, Uyarlamalar

ZORLUKLAR VE DEĞİŞİMLER: VAN'DA İRANLI ÇALIŞAN MÜLTECİ KADINLARIN KÜLTÜRLEŞME DENEYİMLERİNİN NİTEL ANALİZİ

Betül Dilara ŞEKER

Assoc. Prof, Van Yuzuncu Yil University, Faculty of Letters, Department of Psychology,
dilaraseker@yyu.edu.tr, Orcid: 0000-0001-5914-5886.

Öz

Türkiye dünyada en yoğun mülteci nüfusunu barındıran ülkelerden biridir. Son yıllarda Türkiye’de özellikle Van gibi sınır illerinde yaşayan İranlıların sayısında da ciddi artışlar olmuştur. Göç sürecini kadın ve erkekler farklı deneyimlemektedir. Bu nedenle çalışmada Van’da yaşayan çalışan İranlı kadınların göç sonrası kültürleşme deneyimleri üzerinde durulacaktır. İranlı kadınların kültürleşme nasıl algıladıkları konusunun yeterince vurgulanmadığı düşünülmektedir. Bu çalışmanın amacı; İranlı çalışan mülteci kadınların kültürleşme deneyimlerinin incelenmesidir. Nitel araştırma yöntemindeki çalışma fenomenolojik desende tasarlanmıştır. İranlı çalışan mülteci kadınların göç sonrası yaşam deneyimlerini nasıl anlamlandırdıklarını ortaya koymaktadır. Araştırmanın örneklemini çalışma deneyimi olan kadınlar (yedi) oluşturmaktadır. Katılımcılar amaçlı örnekleme yöntemlerinden kartopu örnekleme yöntemi ile çalışmaya dahil edilmiştir. Araştırma verileri araştırmacı tarafından geliştirilen, açık uçlu sorulardan oluşan yarı yapılandırılmış bir görüşme formu kullanılarak toplanmıştır. Fenomenolojik araştırmada araştırma konusuyla ilgili katılımcıların deneyimlerinin özüne ulaşmak hedeflenmektedir. Çalışmada verilerinin analizinde parantezleme, fenomenolojik redüksiyon, imgesel çeşitleme, anlam ve özlerin sentezlenmesi aşamalarından oluşan sistematik bir süreç izlenmiştir. Verilerin analizi sonucunda İranlı çalışan kadın mülteci olma fenomeninin yapısı ve özünü oluşturan birbiriyle ilişkili bileşenler ortaya konulmuştur. Araştırma sonuçları, İranlı çalışan mülteci kadınların göç sonrası yaşamlarının değiştiğini gözlenmiştir. Çalışmada göç sonrası değişen hayat; kesişimsellik, etiketleme ve ayrımcılık; iş yaşamı, yaşam doyumu ve uyum olarak adlandırılan dört bileşenden oluşan bir yapı sergilediği ortaya konulmuştur. İranlı mülteci çalışan kadınlar göç sonrasında yaşamlarındaki farklılıkları ortaya koymuşlardır. Katılımcılar dil yetersizliğinin hayatlarını etkilediğini, değişen toplumsal cinsiyet rollerinin etkilerini, çalışma yaşamındaki deneyimlerini ifade etmişlerdir. Çalışmanın sonuçları ilgili alan yazınla ilişkili bir biçimde tartışılmış ve öneriler sunulmuştur. Türkiye’de son yıllarda artan kültürel çeşitlilik düşünüldüğünde İranlı kadın örnekleme yapılan bu çalışmanın hem alan yazına hem de politika yapıcılara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Mülteci, İranlı Çalışan Kadınlar, Kültürleşme, Kesişimsellik, Uyum

**CHALLENGES AND CHANGES: A QUALITATIVE ANALYSIS OF
ACCULTURATION EXPERIENCES OF IRANIAN WORKING REFUGEE WOMEN
IN VAN**

Abstract

Turkey has one of the largest refugee populations in the world. In recent years, there has been a significant increase in the number of Iranians living in Turkey, especially in border provinces such as Van. Women and men experience the migration process differently. For this reason, the study will focus on the acculturation experiences of working Iranian women living in Van after

migration. It is believed that the issue of how Iranian women perceive acculturation needs to be emphasized more. The purpose of this study is to examine the acculturation experiences of Iranian working refugee women. The study used a qualitative research method designed using a phenomenological pattern. It reveals how Iranian working refugee women understand their post-migration experiences. The sample of the research consists of women (seven) with work experience. Participants were included in the study using snowball sampling, one of the purposive sampling methods. The research data was collected using a semi-structured interview form consisting of open-ended questions developed by the researcher. Phenomenological research aims to capture the essence of the participant's experience of the research topic. The study followed a systematic process of bracketing, phenomenological reduction, imaginative diversification, and synthesis of meanings and essences in data analysis.

As a result of the data analysis, the interrelated components that constitute the structure and essence of the Iranian working refugee phenomenon have been revealed. The research findings observed that the lives of Iranian working refugee women have changed after migration. In the study, *Changing Life after Migration: Intersectionality, Labeling, and Discrimination*, it was revealed that it has a structure consisting of four components: work life, life satisfaction, and harmony. Iranian refugee working women revealed the differences in their lives after migration. The participants stated that the lack of language has affected their lives, the effects of changing gender roles, and their experiences in working life. The study results were discussed about the relevant literature, and suggestions were made. Considering the increasing cultural diversity in Turkey in recent years, this study, which was conducted with an Iranian female sample, will contribute to both the literature and policymakers.

Keywords: Refugee, Iranian Working Women, Acculturation, Intersectionality, Adaptation

KÜLTÜRLER ARASINDA KÖPRÜ: TÜRKİYE'DEKİ SURİYELİ MÜLTECİ ÖĞRENCİLERİN UYUMUNDA EĞİTİMİN ROLÜ - SİSTEMATİK BİR İNCELEME

Betül Dilara ŞEKER

Assoc. Prof, Van Yuzuncu Yil University, Faculty of Letters, Department of Psychology,
dilaraseker@yyu.edu.tr, Orcid: 0000-0001-5914-5886.

Öz

Siyasi, ekonomik ve sosyal çatışmalar nedeniyle göç artmaktadır. Mülteciler, göç sürecini planlamadan ve zorunluluklar nedeniyle aniden deneyimlerler, bu süreçte ve yeni yerleştikleri ülkede travmatik olaylara maruz kalabilirler. Güvenli bir alana yeniden yerleşim ve kaynaklara erişim fırsatlarına rağmen, belirsizlikler nedeniyle yeniden yerleşim ve kültürleşme süreci zorlu olabilir. Mülteciler, coğrafi yakınlık nedeniyle genellikle komşu ülkeleri tercih etmelerine rağmen fiziksel, psikolojik ve sosyal zorluklar yaşayabilirler. Yeni bir sosyal ve kültürel ortama yerleşim sürecinde kültürleşme ve uyum kavramları önemlidir. Bu süreçte mülteci çocuklar ve gençler daha savunmasız ve bağımlı bir gruptur. Eğitim, bu süreçte önemli bir rol oynar.

Türkiye, dünyada en fazla sayıda Suriyeli mülteci barındıran ülke konumundadır. Bu çalışma, Türkiye'de eğitim gören Suriyeli öğrencilerin kültürleşme ve uyum süreçleri ile ilgili yapılan çalışmaların sistematik bir derlemesini yapmayı amaçlamaktadır. 25 Aralık 2022 - 30 Aralık 2023 tarihleri arasında İngilizce ve Türkçe "Suriyeli öğrenciler", "Suriyeli çocuklar", "Suriyeli gençler", "eğitim", "kültürleşme" ve "uyum" anahtar kelimeleri kullanılarak elektronik veri tabanları taranmıştır. İlk literatür taramasında toplam 597 çalışmaya ulaşılmış, 11 makale çalışmaya dahil edilmiştir. Çalışmaya dahil etme kriteri, 2011-2023 yılları arasında İngilizce veya Türkçe yazılmış tam metin erişilebilir çalışmalardır. Makale formatında olmayan ve araştırma odağıyla ilgili olmayan çalışmalar derlemeye dahil edilmemiştir. Tarama sonucunda elde edilen on bir makale PRISMA kriterlerine göre rapor edilmiştir. Sonuçlara bakıldığında, dil yeterliliğinin eğitim ve ev sahibi kültüre uyum konusunda en kritik değişken olduğu belirlenmiştir. Eğitim ve okulların Suriyeli mülteci öğrencilerin kültürleşmesinde ve adaptasyonunda önemi ortaya konulmuştur. Ayrıca makalelerde eğitim, kültürleşme, yaşanan sorunlar, sosyal destek, ayrımcılık ve uyum konuları vurgulanmıştır. Çalışmalarda mülteci öğrencilerin okulda yaşadıkları sorunlarla başa çıkmalarına yardımcı olacak çözümler de sunulmuştur. Bu çalışma sonucunda mülteci öğrencilerin kültürleşme sürecinde kullandıkları başa çıkma ve uyum mekanizmalarının öğrenilmesinin, uzun vadede uyum politikalarının belirlenmesinde alana katkı sağlayacak işlevsel çıktılarının olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Suriyeli Mülteci Öğrenciler; Eğitim, Kültürleşme, Uyum.

BRIDGING CULTURES: THE ROLE OF EDUCATION IN THE ADAPTATION OF SYRIAN REFUGEE STUDENTS IN TURKEY - A SYSTEMATIC REVIEW

Abstract

Migration is increasing due to political, economic, and social conflicts, forcing refugees into new and different cultures. Refugees often experience migration suddenly and without planning, facing traumatic events and multiple losses. Despite resettling in safer areas with access to resources, the process remains challenging due to uncertainties. Refugees may prefer neighboring countries with fewer cultural differences but still face physical, psychological, and social difficulties. Acculturation and adaptation are crucial during resettlement, especially for

refugee children and youth, who are more vulnerable and dependent. Education plays a significant role in their acculturation and adaptation process.

Turkey hosts the most significant number of Syrian refugees globally. This study systematically reviews research on Syrian students' acculturation and adaptation processes in Turkey's educational settings. Between December 25, 2022, and December 30, 2023, electronic databases were searched using keywords like "Syrian students," "Syrian children," "Syrian youth," "education," "acculturation," and "adaptation" in both English and Turkish. The initial literature search yielded 597 studies, with 11 articles meeting the inclusion criteria of being full-text, accessible works written in English or Turkish between 2011 and 2023. Non-article formats and studies unrelated to the research focus were excluded. The 11 selected articles were reported according to PRISMA criteria. Results indicate that language proficiency is the most critical educational and cultural adaptation variable. The importance of education and schools in the acculturation and adaptation of Syrian refugee students is highlighted, along with issues like social support, discrimination, and coping mechanisms. Understanding these mechanisms can contribute to long-term adaptation policies.

Keywords: Syrian Refugee Students, Education, Acculturation, Adaptation.

ÖĞRENCİ REFAHI ÖLÇEĞİNİN TÜRKÇEYE UYARLANMASI: GEÇERLİLİK VE GÜVENİRLİLİK ÇALIŞMASI

Doç. Dr. Mustafa BABADAĞ

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

mustafababadag@gmail.com - ORCID ID: 0000-0002-0198-7105

Doç. Dr. Gökhan KERSE

Kafkas Üniversitesi,

gokhankerse@hotmail.com - ORCID ID: 0000-0002-1565-9110

ÖZET

Bu çalışmanın amacı Khatri ve arkadaşlarının (2024) geliştirdiği öğrenci refahı ölçeğini Türkçeye uyarlamak ve Türkçe açısından ölçeğin geçerli ve güvenilir olup olmadığını tespit etmektir. Öğrenci refahı ölçeği 23 ifadeden ve beş alt boyuttan oluşmaktadır. Öğrenci refahı ölçeğinin alt boyutlarını Khatri ve arkadaşları (2024) akademik refah, finansal refah, fiziksel refah, psikolojik dayanıklılık refahı ve ilişkisel refah olarak isimlendirmişlerdir. Ancak bu çalışmada finansal refah boyutu araştırma kapsamı dışında bırakılmıştır. Araştırmanın örneklemini bir üniversitede okuyan 143 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada açıklayıcı faktör analizi ve doğrulayıcı faktör analizi ile ölçeğin yapı geçerliliğine, Cronbach Alpha güvenilirlik analizi ile ölçeğin güvenilirliğine, AVE değeri ve CR değerleri ile ölçeğin benzeşim geçerliliğine bakılmıştır. Araştırma sonucunda ölçeğin Türkçe halinin 17 ifade ve 4 boyut altında toplandığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Öğrenci Refahı, Ölçek Uyarlama, Geçerlilik, Güvenirlilik

ADAPTATION OF THE STUDENT WELL-BEING SCALE TO TURKISH: A VALIDITY AND RELIABILITY STUDY

ABSTRACT

The purpose of this study is to adapt the student well-being scale developed by Khatri et al. (2024) into Turkish and to determine whether the scale is valid and reliable in Turkish. The student well-being scale consists of 23 statements and five sub-dimensions. Khatri et al. (2024) named the sub-dimensions of the student well-being scale; academic well-being, financial well-being, physical well-being, psychological resilience well-being, and relational well-being. However, in this study, the financial well-being dimension was excluded from the scope of the research. The sample of the study consists of 143 students studying at a university. In the study, the construct validity of the scale was examined with exploratory factor analysis and

confirmatory factor analysis, the reliability of the scale with Cronbach Alpha reliability analysis, and the convergent validity of the scale with AVE and CR values. As a result of the research, it was determined that the Turkish version of the scale was gathered under 17 statements and 4 dimensions.

Keywords: Student Well-being, Scale Adaptation, Validity, Reliability

YÖK TEZ MERKEZİ KAPSAMINDA ÇALIŞAN KADINLAR ÜZERİNE YAPILAN ARAŞTIRMALARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Dr. Öğr. Üyesi Selin UMUTLU

Süleyman Demirel Üniversitesi/İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,
selinaltay@sdu.edu.tr - 0000-0002-0391-0179

ÖZET

Çalışma yaşamı, bireylerin iş yaşamında geçirdikleri zamanı ve deneyimleri ifade etmektedir. Bu, bir kişinin işe başlama aşamasından emekliliğine kadar olan süreci kapsamaktadır. Çalışma yaşamı hem kadınlar hem de erkekler için var olan bir olgu olarak değerlendirilmektedir. Fakat Türkiye’de istatistiksel veriler incelendiğinde kadınlar, erkeklere göre daha az oranla çalışma yaşamında aktif olarak yer almaktadırlar. Kadının çalışma yaşamında yer almasını, istihdam edilebilirliğini birçok faktör etkilemektedir. Bunların en başında çalışan kadına yönelik toplumsal algılar ve sahip oldukları roller arasında denge kurma beklentisi gelmektedir. Sosyal politika açısından dezavantajlı konumda olan kadının, çalışma yaşamında ayrıca ele alınabilecek birçok sorunla karşılaştığını ve çözmekle mücadele ettiğini söylemek mümkündür. Çalışan kadınlara yönelik hukuk, işletme, hemşirelik, kamu yönetimi, turizm, antropoloji, sosyoloji, fizyoterapi ve rehabilitasyon, sosyal hizmet gibi sosyal, fen ve sağlık bilimlerini kapsayan farklı bölümlerden Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi’nde çalışmalar yer almaktadır. Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından desteklenen tezler, akademik araştırmaların önemli bir parçasıdır ve kadınların kariyerleri üzerine yapılan çalışmalar da giderek artmaktadır. Bu kapsamda, kadınların yükseköğretim ve araştırma dünyasında karşılaştıkları zorluklar, cinsiyet eşitsizliği, cam tavan, toplumsal rol, analık hakları, iş doyumu, tükenmişlik, iş stresi, yaşam kalitesi, sosyal destek algısı, iş ve ev yaşında karşılaştıkları sorunlar, iş-aile-özel yaşam dengesi, yoksulluk, boşanma, rol çatışması, esnek çalışma ve zaman kullanımı gibi konular yoğun bir şekilde ele alınmaktadır. Yapılan araştırmalar ile kadınların çalışma yaşamlarında yaşadıkları ayrımcılık, toplumsal cinsiyet rolleri ve kariyer engellerine dikkat çekilmektedir. Özellikle, akademik ünvanlar ve yönetici pozisyonlarında kadınların erkeklere kıyasla daha düşük temsil edilmesi önemli bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu açıdan çalışan kadınlara yönelik farklı disiplinlerde lisansüstü çalışmalar yer almakta, çalışmaların sonucunda sorunların çözülmesine yönelik fikir beyan edilmekte, yeni politikalar üretilmekte, diğer çalışmalara ışık tutulmakta ve değerlendirmeler yapılmaktadır. Bu çalışmada, çalışan kadınlara yönelik Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından desteklenen sosyal bilimler alanındaki yüksek lisans ve doktora tezleri incelenecek ve yapılan araştırmalar değerlendirilerek gelecek çalışmalar için alandaki boşluklar saptanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kadın, Çalışan Kadın, YÖK-Tez.

EVALUATION OF RESEARCH ON WORKING WOMEN WITHIN THE SCOPE OF THE YÖK THESIS CENTER

Assist. Prof. Dr. Selin UMUTLU

Süleyman Demirel University/Faculty of Economics and Administrative Sciences

selinaltay@sdu.edu.tr - 0000-0002-0391-0179

ABSTRACT

Working life refers to the time and experiences individuals spend in their professional lives. It encompasses the process from the start of a person's career to their retirement. Working life is considered a phenomenon that exists for both women and men. However, when examining statistical data in Turkey, it is observed that women are less actively involved in the workforce compared to men. A variety of factors influence a woman's participation in the workforce and her employability. At the forefront of these factors are societal perceptions towards working women and the expectation to balance their roles. It is possible to say that women, who are in a disadvantaged position from a social policy perspective, face numerous issues in the workforce that can be addressed separately and struggle to resolve them. Various departments covering social sciences, natural sciences, and health sciences, such as law, business, nursing, public administration, tourism, anthropology, sociology, physiotherapy and rehabilitation, and social services, contain studies in the Higher Education Council Thesis Center. Theses supported by the Higher Education Council (YÖK) are an essential part of academic research, and studies on women's careers are increasingly growing. In this context, the challenges women face in higher education and the research world, gender inequality, the glass ceiling, societal roles, maternity rights, job satisfaction, burnout, work stress, quality of life, perceived social support, issues faced in work and family life, work-family-life balance, poverty, divorce, role conflict, flexible working, and time use are intensely discussed. Research highlights the discrimination, gender roles, and career barriers women face in their working lives. In particular, the underrepresentation of women in academic titles and managerial positions compared to men emerges as a significant problem. In this regard, graduate studies from different disciplines focusing on working women are included, and as a result of these studies, solutions to the problems are proposed, new policies are developed, other research is illuminated, and evaluations are made. This study will examine master's and doctoral theses in the field of social sciences, supported by the Higher Education Council (YÖK) on working women, and by evaluating the conducted research, the gaps in the field for future studies will be identified.

Keywords: Woman, Working Woman, YÖK-Thesis.